IOAN MIRCEA PAȘCU

NOTE ZILNICE

Volumul I: Consilier prezidențial (1990–1992)

CORINT
ISTORIE
AUTORI ROMÂNI

Colecție coordonată de
FLORIN-RĂZVAN MIHAI

IOAN MIRCEA PAȘCU

NOTE ZILNICE

Volumul I: Consilier prezidențial (1990–1992)

Postfață de Dan-Mircea Popescu

CORINT
ISTORIE
AUTORI ROMÂNI
2024

Redactare: Florin-Răzvan Mihai
Tehnoredactare: Mihaela Ciufu
Design copertă: Dan Mihalache
Ilustrație copertă: Ioan Mircea Pașcu, alături de președintele Ion Iliescu, al cărui consilier a fost între anii 1990 și 1992.

Toate drepturile asupra acestei ediții în limba română aparțin
CORINT ISTORIE AUTORI ROMÂNI, un imprint al CORINT BOOKS,
str. Mihai Eminescu, nr. 54 A, București.

www.edituracorint.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

PAȘCU, IOAN MIRCEA

Note zilnice / Ioan Mircea Pașcu. - București: Corint Istorie autori români, 2024-
3 vol.
ISBN 978-606-088-716-4
Vol. 1 : Consilier prezidențial: (1990-1992) / postf. de Dan-Mircea Popescu.
- 2024. - Index. - ISBN 978-606-088-718-8

I. Pașcu, Dan-Mircea (postf.)

94
821.135.1

Cuvânt-înainte

Politica este un sport de echipă, nu individual!

Nu poți realiza mare lucru singur, oricât de „carismatic" sau „providențial" te crezi, dacă nu faci parte dintr-o echipă! Este convingerea mea, întărită după întreaga activitate în politica românească, începută la 31 decembrie 1989.

Originile echipei noastre, dacă ar fi să precizăm o dată anume, trebuie căutate, aș zice, în 1987, odată cu reorganizarea Asociației de Drept Internațional și Relații Internaționale, pe scurt ADIRI, un organism aflat în răspunderea Ministerului Afacerilor Externe.

Atunci, regretatul ambasador Constantin Ene, care a primit sarcina reorganizării Asociației, a stabilit conducerea celor trei secții: Drept Internațional, în fruntea căreia a fost numit Adrian Năstase (totodată, vicepreședinte al ADIRI), sprijinit, ca secretar, de Adrian Severin, apoi Politica Externă a României și Relații Internaționale, condusă de Vasile Secăreș și, în fine, Dezarmare și Securitate Internațională, la cârma căreia a fost desemnat subsemnatul, sprijinit de Cornel Codiță, în calitate de secretar. Aceste nume, împreună cu altele, se vor regăsi frecvent în paginile lucrării de față.

Activitatea noastră în cadrul ADIRI a inclus și o însemnată componentă economică, acoperită de colegii și prietenii noștri de la Institutul de Economie Mondială, condus de regretatul academician Costin Murgescu: Mugur Isărescu, Eugen Dijmărescu, Victor Babiuc, Napoleon Pop, Adrian Constantinescu ș.a.

Acestui „Grup" – cum va fi denumit, generic, în carte – i s-au adăugat pe parcurs oameni ca Liviu Mureșan, Dorel Șandor, Mihail Ionescu, Ioan Talpeș (ultimii doi de la, pe atunci, Centrul de Studii și Cercetări de Istorie și Teorie Militară), Florin Georgescu, Marian Enache, Vladimir Pasti, Gheorghe Scorțan, Victor Opaschi, Victor Dimitriu, Mihai Bujor Sion, Dorin Rusu, Gheorghe Fulga, Iosif Boda, Dan Dumitru Popescu ș.a.

Dacă cineva ține, totuși, la o definire riguroasă a componenței „Grupului", singurul răspuns este să ia lista membrilor fondatori ai Fundației „Un Viitor pentru România", la care fac referire în *Notele zilnice*.

În context, un loc aparte îi revine lui Virgil Măgureanu, cel care, aflat în contact anterior cu cei care au creat și condus Frontul Salvării Naționale, ne-a prezentat și ne-a introdus în mecanismele acestuia.

Întrucât, la momentul redactării, am avut anumite rețineri de a da numele întreg al unor persoane cu care m-am întâlnit, acum, la 35 de ani de la evenimentele respective, mi-a fost greu să le reconstitui pe toate, așa că, în *Notele zilnice*, unele vor rămâne cu inițiale. Cea mai mare parte a numelor însă au fost completate (în paranteze drepte), fiind astfel redate în clar, ceea ce facilitează considerabil lectura.

Personal, nu îi cunoșteam nici pe domnul Ion Iliescu, nici pe Petre Roman (deși îi cunoșteam pe Silviu Brucan și Dumitru Mazilu, cu care mă intersectasem până atunci). Cu domnul Iliescu am făcut efectiv cunoștință prin ianuarie 1990, când,

citind niște materiale analitice elaborate de noi, a vrut să ne cunoască. Drept pentru care, o întâlnire prevăzută ca scurtă, la plecarea sa spre casă, s-a transformat într-o discuție în toată puterea cuvântului, în urma căreia se poate spune că ne-am câștigat locul ca grup de consultații în noua arhitectură instituțională a statului român, aflată atunci în curs de cristalizare.

Sigur, o întrebare de neocolit este: de ce *Note zilnice* și nu *Memorii*? În primul rând, pentru că, așa cum arăt încă de la început, conștient fiind că trăiam vremuri istorice, am hotărât ca, la sfârșitul fiecărei zile, să consemnez activitățile la care participasem, ca o mărturie a vremurilor pe care le trăiam. Așa s-au adunat, din iunie 1990 până în decembrie 2004, unsprezece caiete, conținând însemnările mele în cele patru ipostaze pe care le-am parcurs în această perioadă: consilier prezidențial (1990–1992), respectiv volumul de față, secretar de stat în conducerea Ministerului Apărării Naționale (1993–1996), președinte al Comisiei de Apărare din Camera Deputaților (1996–2000) și, în fine, ministru al apărării naționale (2000–2004). Apoi, comparativ cu memoriile – care, de regulă, se scriu pe baza unor note zilnice –, acestea din urmă sunt mai cuprinzătoare, mai precise, facilitând accesul mai profund la perioada în care au fost scrise, evitând generalizările, interpretările și chiar omisiunile tipice memoriilor.

Sunt conștient că lucrarea mea – care, într-un fel, readuce la viață prima perioadă a istoriei noastre postdecembriste – va genera destule semne de întrebare, care, inevitabil, nu vor primi toate răspuns în paginile următoare.

Cititorul trebuie să știe că, în urmă cu 35 de ani, acționam într-un context diferit de cel actual: pe atunci URSS și Tratatul de la Varșovia, din care România făcea parte, existau și trebuia să ținem seama de ele. De asemenea, China, unul dintre prietenii noștri constanți (în 1968–1969, împiedicase, alături de

alte state și personalități ale lumii politice, o potențială invazie din partea Pactului, așa cum se întâmplase în Cehoslovacia), era încă bulversată de cele întâmplate la noi și căuta să se adapteze cât putea mai bine la noua situație. De aceea, contactele cu diplomații chinezi erau pe atunci frecvente, comparativ cu zilele noastre. Teme ca intențiile Ungariei față de România – în condițiile dezmembrării Iugoslaviei și a URSS – și acțiunile regelui Mihai constituiau subiecte de primă importanță pentru societatea românească de atunci, deci, inevitabil și pentru mine.

Climatul în care acționam era unul în care se intersectau o mulțime de informații – unele reale, altele false (tocmai de aceea, când am făcut referire la ele, am folosit condiționalul optativ) –, dintre care trebuia să le selectăm pe cele adevărate, pentru luarea celor mai bune decizii.

Desigur, nu era deloc ușor, după cum, în general, nici sarcina noastră de atunci nu era deloc facilă: practic, trebuia să menținem echilibrul între două procese de transformare, unul intern – trecerea spre societatea democratică, bazată pe economia de piață –, altul extern – modificarea profundă a Europei (prăbușirea Uniunii Sovietice și dezmembrarea Iugoslaviei, desființarea Pactului de la Varșovia, reunificarea Germaniei, pregătirea lărgirii NATO și UE ș.a.).

Un aspect menționat cu intermitențe în *Note zilnice* este legat de obținerea vizei americane pentru mine. În perioada septembrie 1988 – aprilie 1989, am fost cercetător asociat la Institutul de Studii Est-Vest (Institute for EastWest Studies, astăzi EastWest Institute) din New York, condus de John Mroz și Stephen Larrabee, perioadă pentru care primisem o viză americană cu o singură intrare. Cum, în aprilie 1989, fusesem invitat să particip la o manifestare științifică la Londra, unde urma să prezint și studiul *O Europă mai puțin nucleară*, realizat la

New York, am ignorat atenționările unor colegi să nu părăsesc teritoriul american și am plecat, gândindu-mă că voi primi o nouă viză de intrare, odată ce voi depune actele la ambasada SUA de la Londra. Din păcate, acest lucru nu s-a întâmplat și am fost nevoit să revin în țară de acolo, după ce mi-am scos banii de la New York prin filiala londoneză a Chemical Bank. A fost un moment extrem de neplăcut sub toate planurile, care a mai făcut „valuri" câtva timp după aceea, până când am fost anunțat de John Mroz, directorul institutului, că totul se rezolvase, fiind reinstaurat în toate drepturile și primind viză de călătorie în SUA. Nu știu nici până astăzi dedesubturile întregii întâmplări – există o intrare în *Note zilnice* în care John Mroz mă informează cum că aș fi fost victima unui „meci" între britanici și americani, care îl viza și pe colegul meu polonez, Andrzej Karkoszka –, climatul general existent în ultimele luni ale Războiului Rece nefiind unul favorabil menținerii contactelor peste Cortina de Fier.

Oricum, dincolo de experiența dobândită prin activitatea desfășurată în cadrul Institutului de Studii Est-Vest de la New York (am acordat relativ recent un interviu unei persoane însărcinate să scrie istoria acelei perioade din viața Institutului), am fost bucuros să pot reveni în țară de la Londra cu un laptop cu două sloturi pentru floppy disk, achiziționat la New York în ianuarie 1989 (a costat 1 437 de dolari), și cu o imprimantă cu ace, cumpărată la Londra (200–300 de lire). Pe acestea le-am folosit frecvent în munca mea din perioada respectivă (astăzi sunt obiect de curiozitate pentru nepoții mei și pentru studenți...).

În sfârșit, un ultim aspect asupra căruia vreau să mă opresc în acest cuvânt-înainte se referă la relațiile pe care le-am avut cu domnul Iliescu în perioada respectivă. Desigur, inevitabil, au existat și frustrări de ambele părți, după cum au existat și

momente de colaborare senină. În general, însă, pot spune că, din punctul meu de vedere, a fost o relație corectă, fructuoasă, punctată inclusiv de accente de apropiere prietenească, ceea ce mi-a permis să dobândesc o inegalabilă experiență politică practică și să contribui astfel efectiv la rezolvarea problemelor importante cu care ne-am confruntat în perioada respectivă.

Sper ca aceste *Note zilnice* să readucă în atenție o perioadă învolburată din istoria noastră, petrecută într-un moment de acum departe de noi și de preocupările noastre de astăzi, contribuind la o mai bună înțelegere a celor întâmplate atunci, punând în valoare schimbările mari și deosebit de importante prin care a trebuit să trecem.

IOAN MIRCEA PAȘCU

1990

Cum s-a născut jurnalul

Sâmbătă, 9 iunie 1990, [Palatul] Victoria

Odată cu izbucnirea Revoluției, mi-am făcut un mic jurnal. Era vorba de o pagină, pe care am notat succint datele mai importante, evenimentele petrecute atunci, precum și unele comentarii.

Acum, însă, odată ce lucrurile par să scape din strânsoarea evenimentelor cu caracter de criză și cu perspectiva ocupării unei poziții importante în Președinția Iliescu, care îmi va da posibilitatea să particip în continuare la evenimente importante pentru viața țării, un jurnal mai închegat și mai complet se impune cu necesitate. Măcar ca document pentru cei care vor dori să știe un pic mai mult despre adevăr. În orice caz, pe baza experienței deja acumulate, pot spune că până și la acest nivel nu este posibil să ai întotdeauna o viziune cuprinzătoare asupra evenimentelor. O viziune mai amplă, da, dar una completă, niciodată.

În ce mă privește, niciodată nu mi-am dorit să ajung mai sus de unde am ajuns acum. I-am spus-o și lui P[etre Roman], în drum spre Moscova [7 iunie 1990]. Am fost și „om politic", ca membru al CPUN [Consiliul Provizoriu de Uniune Națională, un fel de pre-parlament, organism cu dublă natură, executivă și

legislativă, menit să adopte Legea electorală în baza căreia s-au organizat alegerile din 20 mai 1990, soldate cu alegerea primului Parlament, ce a acționat și ca Adunare Constituțională, pentru elaborarea Constituției adoptate în 1991], dar, în tot acest răstimp, am „funcționat" în calitate de consilier de politică externă al domnului președinte. Cred că principala rațiune a acestei opțiuni o reprezintă atașamentul pentru profesiunea mea, aceea de specialist în politica internațională. Din acest punct de vedere, păstrând proporțiile, nu mă pot stăpâni să nu mă gândesc la similitudinea cu experiența lui... Henry Kissinger (care a fost mai întâi „academic" și, pe urmă, factor de decizie). În orice caz, ceea ce mă va ghida în această nouă muncă și calitate va fi dorința de a acumula cât mai multă experiență, pentru a o putea asocia cu cunoștințele teoretice acumulate în cei douăzeci de ani de când am absolvit ASE. Sinteza lor îmi va permite, cred, exercitarea cu succes a meseriei didactice, după ce voi părăsi această poziție. Asta pe plan personal. Pe plan național, mă voi strădui să răspund cât mai bine voi putea cerințelor actuale ale momentului, care sunt cele mai grele, zic eu, din acest secol. Or, așa cum s-a întâmplat în istoria noastră de mai multe ori până acum, sper că și de data asta diplomația va trebui să suplinească lipsa relativă de putere a țării (nu se mai muncește ca înainte și rezultatele nu sunt înmănuncheate).

Să fie într-un ceas bun!

Întâlnirea de la Moscova a Comitetului Politic Consultativ al Tratatului de la Varșovia

Joi, 7 iunie 1990

1. Nominalizarea

Informația despre această reuniune a apărut „la suprafață" într-o conferință de presă a domnului I[liescu], vineri, 25 mai

1990, după alegeri. Alte detalii le-am primit pe cale particulară. Concret, în timp ce lucram cu L[ică – Vasile Secăreș] și D[an-Mircea Popescu] la Parlament, [Virgil] M[ăgureanu?] l-a sunat pe L[ică] să îi spună de delegația pentru Moscova, iar L[ică] i-a indicat numele meu, conform diviziunii muncii dintre noi.

2. Pregătirile

Luni dimineață, a fost o reuniune de lucru a delegației (Iliescu, Petre [Roman], Secăreș și [Sergiu] Celac), la care domnul I[liescu] mi-a solicitat să particip în ultima parte. Misiunea mea a fost de a scurta discursul său. Am făcut-o împreună cu [Sergiu] C[elac] și N[eagu Romulus, secretar de stat la MAE, cu rang de ministru în Cabinet?].

3. Un episod relativ hazliu a fost cel cu pașapoartele, deoarece nici d[omnu]l I[liescu], nici eu nu aveam pașapoarte diplomatice și nimeni nu se interesase de acest lucru. Abia luni seara târziu, M[ăgureanu?] s-a ocupat cu cei de la Externe. Oricum, cele două pașapoarte au fost ridicate împreună a doua zi după-masă de Tudor, șoferul nostru. Materialele informative pregătite de minister le-am canalizat direct spre biroul lui I[liescu]. Am apucat să le văd numai...

3. Plecarea

S-a făcut în graba caracteristică. M-am trezit că I[liescu] plecase. M-am interesat la cabinetul lui P[etre Roman] care era situația, și am plecat direct la aeroport, trecând pe acasă pe la domnul I[liescu], spre a-l anunța.

Am ajuns printre primii la aeroport, la salonul oficial, unde s-au servit băuturi până s-a adunat lumea. Cu acest prilej, l-am văzut pe Manolache, fostul secretar de partid al Academiei [de Studii Social-Politice „Ștefan Gheorghiu"], cu ecuson în piept și zâmbitor. Am impresia că V[irgil Măgureanu] nu e deloc străin de treaba asta!?

Am fost îndrumat în avion în compartimentul din spate, dar imediat după decolare, domnul I[liescu] m-a chemat în față, unde erau el, [Victor Atanasie] S[tănculescu] și P[etre Roman].

4. Zborul

Compartimentul oficial are două mese, despărțite de un culoar, una cu patru, cealaltă cu două locuri confortabile. Cum am venit, domnul I[liescu] mi-a dat să citesc o scrisoare a lui [Paul] Everac și alte lucruri, iar eu i-am dat ce aveam pregătit. Când am fost întrebați de mâncare, domnul I[liescu] a spus că mâncase, P[etre Roman] că nu, dar și că nici nu-i e foame. Eu și S[tănculescu] am mâncat însă, iar P[etre] a ciugulit câte ceva. Atmosfera era destinsă, normală. Nimic nu indica faptul că mergeam la o reuniune atât de importantă. Sandu [Alexandru] Stark i-a luat domnului I[liescu] interviul plănuit, cu ajutorul meu, care am pus treaba la punct.

5. Sosirea

Ni se spusese că afară e urât și 13°C, dar, odată ajunși, ca de atâtea ori în campanie, soarele a apărut din nori. Domnul I[liescu] s-a orientat cum să se îmbrace (cu fulgarinul și pălăria, sau nu), după cum erau îmbrăcați sovieticii, în speță [Aleksandr] Iakovlev, care ne întâmpină. Eu am fost cam al cincilea pe scară. Jos, presa, TV, persoanele oficiale, ambasadorul [Vasile] Șandru, oamenii noștri. Unul mi-a dat un tichet cu numărul mașinii în care trebuia să urc și cu numărul camerei de la hotel.

6. Cazarea

Am plecat într-un cortegiu de limuzine, prima având steagul nostru. Am mers circa 30 de minute. Toată circulația, pe sensul nostru, era oprită, bănuiesc, întrucât am mers „șnur". Hotelul e frumos, construit din cărămidă roșie de Finlanda. Intrarea se face pe niște trepte, într-un hol de marmură. Ajunși la etajul nostru, ne-am cazat, domnul I[liescu] la un capăt, P[etre Roman], la celălalt, împreună cu S[tănculescu]. Vizavi

de domnul I[liescu] era o cameră a agenților sovietici, care îi dublau pe ai noștri. Camera mea era a treia sau a patra pe partea domnul I[liescu], cu televizor, frigider și patru sticle mici de apă gazoasă.

7. Plimbarea

După ce ne-am cazat, am mers la domnul I[liescu], unde era N[eagu Romulus] cu informarea, iar P[etre Roman] a avut ideea unei plimbări pe platoul din fața Universității Lomonosov. Am plecat în câteva minute. Ajunși acolo, am privit orașul și ne-am fotografiat, apoi am coborât pe Arbat, pe care l-am făcut cu piciorul. Mai înainte, însă, am trecut pe la Ambasadă, unde ne așteptau toți, cu mic, cu mare. Acolo s-au primit niște telegrame de la C[elac, ministrul de externe], aflat la Copenhaga, via [Mircea] Mitran, la care am hotărât răspunsul în trei: domnul I[liescu], P[etre] și cu mine (era vorba de documentul unguresc cu minoritățile; am introdus fraza autonomiei locale în conformitate cu legile naționale). Domnul I[liescu] a rostit o mică alocuțiune, ca răspuns la cea rostită de [Vasile] Ș[andru]. S-au făcut fotografii cu copii.

La capătul Arbatului vechi, domnul I[liescu] și P[etre] au vrut să mergem la [Mănăstirea] Novodevici, dar am aflat că numai cimitirul e, posibil, deschis. Așa și era. Am trecut pe la mormântul lui [Nikita Sergheevici] Hruşciov, croit în [marmură] albă și neagră după cum i-a fost și personalitatea, de un sculptor pe care l-a oropsit cât trăia.

8. Cina

Întorși acasă, am mers la masă. Ne-am așezat în formula: domnul I[liescu] și P[etre Roman] de o parte, cu mine, Șandru, Sandu ([Alexandru Stark]?) și maiorul [Dumitru] Iliescu, în fața lor, de cealaltă parte. Icre negre, unt, pâine neagră, votcă etc. Glume, atmosferă destinsă. Am plecat binedispuși la culcare.

9. A doua zi

Înainte de micul-dejun, N[eagu] a venit cu materialele, la „aghesmuire". Apoi, pe la 9, am coborât la micul-dejun. La noi la masă, aceeași atmosferă destinsă, plăcută. La ceilalți, nu prea. [Andrei] Lukanov [prim-ministrul bulgar], care a venit la noi să ne felicite pentru victoria în alegeri, era de-a dreptul îngrijorat. Terminând, am coborât spre sala de ședință.

10. Lucrările

La intrare, suita a fost îndreptată spre cealaltă intrare, prima fiind rezervată numai conducătorilor de delegație. Când am intrat în sală, aceasta era plină de presă. [Marin?] Buhoară și [Mihail?] Roșianu [de la MAE] erau decepționați că nu erau prevăzute locuri pentru toți, ceea ce nu era adevărat. Eu l-am întrebat pe unul din organizatori unde e locul delegației noastre, am trecut printre ziariști până acolo și am ocupat un loc în rândul doi. Au venit și domnul I[liescu], P[etre Roman] și Ș[andru], precum și un general-colonel, N[eagu Romulus] și [Lucian] Petrescu (MAE?). Restul scaunelor au fost ocupate de garda de corp. Ordinea așezării la masă (cinci locuri în primul rând și câteva în spate, altele la niște măsuțe) era: sovieticii, noi, polonezii, nemții, ungurii, bulgarii și cehii. Luările de cuvânt au fost în ordinea următoare: [Mihail Sergheevici] Gorbaciov, [József] Antall (care a și condus ședința), [Václav] Havel, [Wojciech] Jaruzelski, Lothar de Maizière, iar după-masă: Antall, Iliescu.

11. Întâlnirea cu Gorbaciov

Propunerea a venit de la partea sovietică, destul de pe nepregătite. Atunci, pe loc, s-a decis și componența delegației noastre. Domnul I[liescu] a propus să participe P[etre Roman], ambasadorul [Vasile] Șandru și cu mine. Atunci a venit și Gorbaciov spre noi și pot confirma că acesta a fost momentul în care domnul I[liescu] și Gorbaciov au făcut cunoștință prima dată. Au ieșit prin lateral, spre lift. Cum eu nu am mai

avut loc, am urcat în grabă pe jos, reușind să ajung în timp util în camera relativ mică în care avea loc întâlnirea. Așezarea în sală era următoarea:

Pe o latură: I[liescu], Gorbaciov și [Nikolai Ivanovici] Rîjkov [premierul sovietic], pe latura din stânga, P[etre Roman], Șandru și doi sovietici, iar pe cealaltă latură: translatorul rus, eu și un sovietic. Discuția a început în rusă, lucru pentru care a militat și P[etre], însă domnul I[liescu] a trecut imediat la limba română. Subiectele au fost legate de modalitatea de rezolvare a problemelor cu care se confruntă ambele părți, și ei, și noi, evoluția procesului constituțional la ei și la noi. Gorbaciov a întrebat dacă FSN [Frontul Salvării Naționale] este un partid, câte partide sunt în total și care este orientarea lor. Domnul I[liescu] a arătat că problema centrală este de natură economică, iar Gorbaciov s-a plâns de destabilizarea de la ei, care, dacă ar lipsi, lucrurile ar merge mai bine. A adus în discuție modelul japonez și calitățile lui. P[etre] a arătat că e vorba de o schimbare de profunzime, care e însă o chestiune de durată, boală lungă... (intervenție care i-a plăcut lui Gorbaciov). Gorbaciov a vorbit despre modelul din agricultură, descriind legile lor privind arenda și gospodăriile. S-a vorbit despre marile întreprinderi din agricultură la ei și la noi, apoi despre legile antitrust, despre bănci și credite. P[etre] a evocat modelul lui [Leonid Ivanovici] Abalkin. După o scurtă tăcere, Gorbaciov a răspuns, trecând apoi la moștenirea grea lăsată de [Nicolae] Ceaușescu. Domnul I[liescu] a mulțumit pentru interes, arătând că prima etapă a fost cea a unei confruntări dure, pe fundalul exploziei populației. Ceaușescu a instituit un regim foarte dur, ceea ce nu a oferit altă posibilitate, mai ales ținând seama de acțiunea forțelor de dreapta. S-a vorbit despre „teoria valului", apoi despre faptul că, la început, Frontul a fost doar o idee, transformându-se ulterior în realitate. S-a discutat despre

greșelile Opoziției și despre perspective. P[etre] a vorbit despre o promisiune (?) făcută lui [Nikolai Ivanovici] Rîjkov (?) pentru toamna respectivă. Domnul I[liescu] a subliniat importanta stabilității în URSS.

Pauza terminându-se, am mers cu toții la lift. Eu am coborât din nou pe scară. La intrare, Sandu [Stark] l-a intervievat din nou pe domnul I[liescu], care a intrat în sală după Gorbaciov. Apoi ni s-a înmânat textul comunicatului pentru presă (văzut și aprobat de Gorbaciov), pe care au intervenit și domnul I[liescu] și P[etre].

12. Masa oficială

La 12.50, am urcat puțin sus, în cameră, apoi am plecat la masă, într-una din vilele de pe Colinele lui Lenin. La intrare, am fost serviți cu... sucuri, în pahărele de băuturi tari!? Apoi, conform „călăreților", am intrat în sală și ne-am ocupat locurile indicate. Domnul I[liescu] a stat lângă Iakovlev, iar P[etre Roman] lângă șefa Parlamentului [Sabine Bergmann-Pohl] din RDG. [Mihail Sergheevici] Gorbaciov și Havel au rostit discursuri. Meniu bun: caviar, mezeluri, friptură, înghețată, fructe, vin, șampanie, ceai, cafea, toate servite foarte rapid. Înainte de ora 15 eram înapoi. La ieșire, are loc o scurtă întâlnire, pe scări, cu Havel (solicitată de el), în care s-a discutat despre vizita lui din ianuarie, despre Jiří Pelikán, ministrul lor de externe, prieten bun cu domnul I[liescu], trimiterea invitațiilor etc.

13. Terminarea lucrărilor

A venit Jaruzelski, foarte emoționat, și ne-a mulțumit pentru sprijinul acordat. Apoi, prin tur de masă, ne-am luat rămas-bun: Lothar, Havel, [Petăr] Mladenov etc. Interviul cu Stark (a trebuit să ieșim noi afară, deoarece sovieticii, deși îi anunțasem, nu au permis ziariștilor să intre în sală...!?). Și ungurii i-au solicitat domnului I[liescu] un interviu (legea lor e mai bună?), după ce îl întrebaseră pe P[etre Roman]. Acestuia

i-am arătat magazinul din holul hotelului, de unde şi-a luat un ceas (cu bani de la [Victor] Stănculescu).

14. Plecarea

Repede. Ca atare, s-a plecat la 19.30. De la hotel s-a pornit înainte de 19, dar pe doctorul [Şerban] Rădulescu şi pe mine nu ne-a anunţat nimeni. A descoperit el că toţi plecaseră, când a ieşit din cameră la 19 fără câteva minute. M-a anunţat, ne-am luat lucrurile, care erau pregătite, am coborât în goană, am cerut gazdelor o maşină şi, după o cursă de pomină, cu 120-130 km/oră, trecând peste stopuri, am ajuns la aeroport cu patru minute înainte de decolare. Odată intraţi în salon, s-a început deplasarea spre avion. Noi am intrat înaintea lor şi i-am aşteptat în compartimentul din faţă.

15. Zborul spre casă

După revenirea din... emoţii, s-a instalat o atmosferă relaxată, cu conştiinţa „lucrului bine făcut". Erau domnul I[liescu], P[etre Roman], [Victor] S[tănculescu] şi eu. Apoi a venit şi N[eagu]. [Alexandru] Stark a intrat şi el puţin. Am servit masa, udată cu şampanie. S-a discutat despre ADIRI, [Emilian] Manciur, instruirea tinerilor, călătoria lui S[tănculescu] în Maroc etc. Îmi aduc aminte că am avut o discuţie personală cu P[etre Roman] despre aducerea lui Mugur [Isărescu] guvernator al Băncii Naţionale, în cursul căreia s-au eliminat reticenţele lui P[etre Roman], supărat că Mugur nu acceptase oferta lui din iarnă de a deveni ministru adjunct la Finanţe...

16. Sosirea

Am ajuns la ora 21. Eram aşteptaţi cam tot de cei care ne conduseseră: TV, interviuri, înghesuială (de care am profitat, strecurându-mă spre maşina cu care am plecat spre casă).

Luni, 11 iunie 1990

Şedinţă cu domnul I[liescu], care ne-a trasat sarcini: discursul său la Ateneu, discuţia domnului I[liescu] cu P[etre

Roman] pentru alcătuirea Guvernului şi a Preşedinţiei. Lucru cu Dan [Mircea Popescu] şi Lică [Vasile Secăreş] pe computer, la Parlament, la discursul de preluare a mandatului. Convorbiri între Guvern şi reprezentanţii Pieţei [Universităţii]; agresivitatea celor din urmă.

12 iunie 1990, [Palatul] Victoria

Mic-dejun cu George Galloway [parlamentar britanic] la Triumf.

Primirea senatorului australian [Robert] Hill.

„Aghesmuirea" Preşedinţiei; Lică [Vasile Secăreş] – şeful Departamentului de Analiză Politică (rang de ministru); Dan [Mircea Popescu], Ion [Ioan Talpeş] şi cu mine – consilieri prezidenţiali (interne, externe, armată), cu rang de secretari de stat.

Structura:

P [?] – Mariana [Mucuţa]

— Virgil [?]/ Măriuca [?]

Consilieri	*Experţi*
1. Tendinţe: [Cornel] Codiţă	1. …
2. Probleme politico-militare: [Simion] Boncu	2. [Iacob] Prada
3. Organizaţii internaţionale: Radu Titircă	3. …(Mitică [Dumitru] Ghica)
4. Relaţii externe: Adrian Constantinescu	4. Gabi [Gabriela] Tudor
5. Emigraţie: [Ion] Bulei	5. Doru Costea
6. Relaţii cu MAE… (Dinu Marian)	6. …

13 iunie 1990, [Palatul] Victoria

Simpla lecturare a celor ce vor urma şi compararea cu rândurile de mai sus vor arăta, cred, distanţa parcursă într-o zi: de la „pace", la „război". A fost, cred, cea mai puternică stare de „criză" în care a fost pusă conducerea ţării după obţinerea puterii.

Până la prânz, activitatea s-a desfășurat relativ normal: rutina zilnică își spunea cuvântul. Știam despre operațiunea de evacuare a Pieței Universității încă de dimineață, de la... Radio BBC!? Oricât ar părea de ciudat, L[ică], D[an] și cu mine am fost ținuți deoparte. A fost bine? A fost rău? Nu-mi dau seama. Poate că am fi putut schimba momentul (prea erau multe coincidențe: purtătorii de cuvânt ai Pieței, [Petre Mihai] Băcanu, [Doina] Cornea erau plecați, simptomatic, din țară, [Victor] Stănculescu era la Berlin ș.a.) sau am fi pledat pentru o organizare mai bună a perioadei de după operațiunea inițială (mai multe scenarii etc.). În orice caz, și de data aceasta, am fost nevoiți să acționăm din miezul unor evenimente la a căror declanșare nu am contribuit cu nimic. Ele ne-au surprins pur și simplu... în timpul serviciului!

Merită reținut totuși un amănunt. Cu câteva zile înainte, Aggie Kuperman, de la Ambasada SUA, a insistat foarte mult să dăm asigurări că vom participa la o cină dată în onoarea „rezidentului" USIA [United States Information Agency] pentru zonă, aflat și el „întâmplător" (!?) la București. Invitații: L[ică], A[drian] N[ăstase](?), eu și L[iviu] M[ureșan](?). Ipoteze: știindu-se ce se pregătea, se urmărea:

a. „salvarea" noastră;

b. „sechestrarea" noastră;

c. „absența" noastră de la locul unde ar fi trebuit să fim, respectiv la locul deciziilor (cel mai probabil).

În jurul prânzului, am mers cu L[ică] și D[an] la masă. Ne și pregăteam ca, după, să mergem și noi acasă, să urmărim în liniște meciurile [Campionatul Mondial de Fotbal din Italia, la care participa și România]. Odată întorși, am primit vestea că mulțimea, gonind poliția, reușise să reocupe Piața. Am realizat imediat că vom avea de furcă. L[ică] a intrat la I[on] I[liescu]. I-am zis să îi spună să constituim un fel de „stat major" pentru

criză. Pentru că nu mai ieșea, am intrat și eu (ulterior, l-am chemat și pe D[an]). Înăuntru plutea o stare de criză: știri negative, din ce în ce mai alarmante, ne parveneau pe diferite canale, din ce în ce mai des. Petre [Roman] era debusolat, I[on] I[liescu] era agitat și părea dezorientat. Căuta să se agațe de orice informație sau sfat pozitiv. A venit și V[irgil Măgureanu](?). El părea să fie complet depășit de evenimente. Se poate spune că eram cu toții *groggy*, ca în box. Am realizat că era nevoie de o conducere militară coordonată a răspunsului nostru la evenimente. Ca atare, am propus acest lucru, care nu s-a receptat, probabil din cauza stării de șoc a conducerii. Abia târziu, peste vreo cinci ore, I[on] I[liescu], care își revenise, a dat ordinul constituirii comandamentului operațional (maiorul [Dumitru] Iliescu [ulterior, șeful Serviciului Protecție și Pază], un alt tip care vorbea bine spaniola, român [cel mai probabil, Dumitru Kuki Borislavski, cumnatul lui Petre Roman], și încă altcineva). Între timp, tabloul devenea, pe măsură ce se clarifica, tot mai sumbru. Agresivitatea forțelor atacatoare sporea exponențial, coordonarea acțiunii lor făcea tot mai evidentă lipsa răspunsului nostru [al doilea comunicat, redactat de mine]. Reținː

— raportul femeii locotenent-colonel scăpată din M[inisterul] de I[nterne], care ne implora să facem ceva pentru cei asediați înăuntru;

— [Emil] Cico Dumitrescu, cu hainele rărășite, scăpat și el de la moarte de trei tineri (doi soldați și un civil), care ne-a relatat că încearcă de trei zile să ne comunice că se pregătea ceva, dar nu găsise înțelegere, indicându-l din cap pe P[etre Roman](?);

— tot Cico ne-a relatat intervenția trădătoare a lui [Mihai] Lupoi, care, coordonând asaltul M[inisterului] de I[nterne], a trimis forțele venite în ajutor la chemarea noastră (I[on] I[liescu] – Vasile Ionel [șeful Marelui Stat Major]) înapoi la cazarmă;

— convorbirile lui V[irgil Măgureanu] cu Mihai [Stan] [adjunctul său la SRI], aflat în clădirea M[inisterului de] I[nterne] asediată – [sediul Poliției Române] și starea din ce în ce mai gravă care ni se comunica de acolo;

— apariția intempestivă a lui Răzvan Theodorescu [directorul TVR], care (pe la 6–7) îl implora pe I[on] I[liescu] să se adreseze țării la TV. Am refuzat categoric ridicarea nejustificată a mizei (mai ales în țară), printr-o asemenea acțiune (fusese și una din greșelile fundamentale ale „Piticului" [Nicolae Ceaușescu]).

Am considerat comunicatul deja transmis, care mobiliza oamenii în fața Palatului Victoria, suficient, cu toate că, din aceleași rațiuni, nu-mi plăcea fraza din final cu apelul propriu-zis (dar nu am mai putut face nimic, căci [Adrian] Sârbu tocmai ieșea să îl transmită, când intram eu). I-am spus, deci, lui R[ăzvan] T[eodorescu] să dea doar comunicatul emis, să nu conturbe, pe cât posibil, programul inițial și să fie pregătit dacă va fi nevoie de apariția lui I[on] I[liescu]. A plecat și cu asigurarea că îi vor fi trimise forțe pentru apărarea TVR.

Pe plan militar, plan care căpătase preponderență, odată cu confirmarea știrii că atacatorii se înarmaseră cu arme de foc și cu muniție luate de la Prefectura Poliției, am militat pentru evitarea recurgerii la soluții extreme. Deși au existat unele „recomandări" în acest sens, am refuzat luarea lor în considerație, deoarece, omenește, nu ne-am fi deosebit cu nimic de Ceaușescu, care ura poporul ăsta, iar, tehnic, ne-am fi limitat la maximum opțiunile. Ca atare, am recomandat recurgerea la gaze lacrimogene ca maxim, și numai pentru a-i despresura pe cei asediați la Poliție, M[inisterul de] I[nterne] și SRI. (Armata și-a însușit ordinul, dar, după vreo două ore, ne-a comunicat că nu știau cum să le... utilizeze, fiindcă proveneau din dotarea fostei Securități.)

Venirea unui mare număr de oameni: [Dan] Marţian, [Paul] Jerbas, [Florin] Bădinici, [Bogdan] Teodoriu, N.S. Stănescu, Adrian [Năstase](?), cei de la Front ş.a. (mi-a făcut impresia că veniseră ca să fie mai siguri că, lângă I[on] I[liescu], pot scăpa mai uşor, la o adică!?). Oricum, încurcau, nu numai fizic, dar şi la luarea deciziilor, aşa că, după un timp, accesul la I[on] I[liescu] a fost serios restricţionat.

Comunicaţiile se făceau telefonic. Soseau ştiri – şi pozitive, şi negative – care erau comunicate mai departe. Cel mai mult comunicau I[on] I[liescu] şi P[etre Roman]. Maiorul Iliescu utiliza comunicaţiile lui, iar V[irgil Măgureanu] era tot timpul „călare" pe telefoanele libere.

La un moment dat, a venit ştirea că două coloane se îndreaptă spre noi (Palatul Victoria) şi spre TVR. S-au luat măsuri pentru aducerea de forţe militare (poliţie, armată, TAB-uri). Au venit şi vreo 500 de oameni (pe care [Adrian?] Sârbu i-a retras în spatele soldaţilor). Într-adevăr, coloana lor a sosit, a trecut scandând prin faţă, apoi s-au stârnit mici încăierări, s-au oprit şi s-au cantonat pe carosabil, în faţa soldaţilor, strigând lozinci contra guvernului şi a lui I[on] I[liescu]. Aşa s-a stat până târziu, cu menţiunea că poliţia făcea incursiuni, capturând câte un agitator din mulţime, pe care îl trăgea în rândurile noastre. Aici, însă, trebuiau protejaţi, pe cât posibil, de furia sprijinitorilor noştri, până la intrarea în clădire [Palatul Victoria]. Aşa a fost arestat şi Liviu Petrina [unul din întemeietorii PNŢ-CD], a cărui maşină (ce avea în ea ceva compromiţător [ulterior, am aflat că era vorba de cocktailuri Molotov]) a fost distrusă de lume (când i s-a comunicat, ar fi spus: „păcat, era «bunul poporului»"). Se pare că el coordona asaltul asupra televiziunii (iar Nica Leon acţiona împreună cu [Mihai] Lupoi la M[inisterul de] I[nterne]). În total, ar fi fost

arestați așa cam 50 de oameni (la TVR, încă vreo 30, iar la M[inisterul de] I[nterne] vreo 20).

S-a făcut apel la cetățeni să vină, dar mai multe cauze i-au împiedicat să dea curs solicitării:

— frica de agresori (poliția era inexistentă, iar armata inactivă);

— comoditatea (era meci la TV);

— sabotajul liderilor sindicali;

— întoarcerea din drum (episodul Șoseaua Olteniței [Armata ar fi oprit intrarea în București a unor mașini cu simpatizanți]).

Împiedicarea tentativei de mutare a lui I[on] I[liescu] într-o unitate militară. (La un moment dat, Petre Roman îi propune domnului Ion Iliescu să se retragă într-o unitate militară, unde ar fi fost mai bine „protejat". Domnul Iliescu mi-a cerut discret părerea, iar eu i-am sugerat să îi propună lui Petre Roman să îl însoțească, lucru pe care l-a și făcut. Rezultatul a fost că Petre s-a codit, spunând că cineva trebuia să rămână să conducă operațiunile de răspuns la ce se întâmplă afară... Cu aceasta, propunerea lui Petre Roman a fost abandonată, el nemaiinsistând...)

Minerii nu au fost chemați nici de I[on] I[liescu], nici de P[etre Roman]. Știu doar că cineva (omul în costum negru) a venit și a comunicat că minerii plecaseră spre București. Informația a fost pur și simplu reținută, fără comentarii. Oricum, nu pe ei se conta în clipele acelea fierbinți, știut fiind că le trebuiau șapte-opt ore să ajungă, ci pe forțele umane și de ordine ce puteau fi adunate din împrejurimi. Pe ele se conta, iar acestea nu au răspuns decât în mică măsură. Rămăseserăm, practic, singuri, cu ceea ce aveam în jur. Maiorul Iliescu a organizat interiorul clădirii [Palatul Victoria] pentru apărare. În plus, lumea din față începuse să plece acasă. Așa am stat, practic,

până pe la patru dimineața (timp în care am „furat" o ațipeală pe scaunele din sala ședințelor de guvern), când au început să se vadă luminițele de la căștile minerilor, venind în fugă dinspre Gara [de Nord] spre Piața Victoriei. Era un adevărat spectacol, impresionant. Au fost întâmpinați cu urale în Piață. Am întrebat dacă aveau idee ce să se facă cu ei, acum odată sosiți. Dan Iosif mi-a spus că fuseseră organizate echipe de conducere a lor. Cum au ajuns, șefii lor au fost convocați sus, în sala de ședințe a guvernului (unde dormisem). Erau tineri, murdari, îmbrăcați în hainele de lucru, așa cum ieșiseră din șut. Le-a fost teamă să nu murdărească fotoliile... Ne-au spus că apucaseră să vadă distrugerile provocate televiziunii. Ne-au mai spus că toată suflarea Văii [Jiului] i-a condus la gară, aliniindu-se pe marginea drumului, rugându-i să salveze Guvernul. Primiseră telefoane în acest sens din alte 15 județe: ce fac minerii? De ce nu sar în ajutorul Guvernului?

I[on] I[liescu] a trebuit să intre la ei, deoarece au spus că nu discută cu nimeni altcineva (au solicitat un om de legătură). Inițial, li s-a spus să meargă în două coloane, una pe Bulevard [Magheru], spre Piața Universității, pe care să o ocupe, pentru a fi curățată și redată circulației, alta pe Calea Victoriei, spre clădirea M[inisterului de] I[nterne]. Dan Marțian a spus că MI era în ordine și s-a mutat totul pe Piața Universității. În total, au venit vreo trei valuri de mineri. I[on] I[liescu] și [Miron] C[ozma] (liderul lor) le-au vorbit din balcon înainte de plecare. Știrile primite imediat au fost că, pe drum, au ras toate afișele Opoziției rămase din campania electorală. Apoi am aflat că sediile celor două partide [PNL și PNȚ-CD] ar fi fost devastate. Apoi, că Marian Munteanu (cu o portavoce și un dosar cu cereri de aderare la SRI) a fost prins și bătut de moarte. Dan Iosif a relatat cum îl lăsaseră minerii [inconștient,

pe marginea fântânii de la Arhitectură]. Au început apoi să ne sosească, pe de o parte, lucrurile găsite la țărăniști și liberali, pe de alta parte, „prinșii" (bătuți și de mineri, și de trecători). Curând, am realizat că minerii acționau practic de capul lor, că aveau ei socotelile lor și că nu-i puteai controla. Era însă prea târziu. Și, oricum, erau singurii care săriseră în ajutorul nostru la nevoie. (I-am explicat asta lui Lazăr [Vlăsceanu].)

Joi, 14 iunie 1990

Joi, dimineața, pe la 8–9, am plecat cu L[ică] și D[an] prin oraș. Am văzut TVR distrusă și înconjurată de Armată. În Piața Universității ne-am oprit, am stat de vorbă cu oamenii, am și intervenit în vreo patru cazuri, oprind bătaia celor prinși (care erau agresivi și ei). Ne-a șocat agresivitatea celor de pe margine, care erau, uneori, mai cruzi decât minerii înșiși...

Am trecut apoi pe la Poliție și M[inisterul de] I[nterne]. Am vizitat-o pe Ina (?), orbită de ură și distrusă psihic de situația familială.

Acasă am făcut un duș, m-am schimbat și am venit din nou la Palatul Victoria. Aici avuseseră loc discuțiile cu Poliția și cu Armata (cu o seară înainte, s-a putut conta doar pe [Gheorghe] Carp, comandantul Diviziei 1 [Mecanizate], cu care s-a discutat personal). Am dat un interviu prin telefon BBC-ului. Înainte de plecare, am vorbit cu I[on] I[liescu] pentru protejarea lui [Ion] Rațiu. Am avut convorbiri (două-trei) cu Mara Chirițescu (aflată la Intercontinental), căreia i-am rezolvat problema înfierii și pe care am asigurat-o că făceam tot posibilul să-i restricționăm pe mineri. În acest sens, am propus (iar Petre Roman a acceptat) strângerea lor la Palatul Expoziției din Piața Scânteii [azi, Piața Presei Libere] și la Sala Polivalentă, pentru a vedea meciul nostru cu Camerunul. I-am comunicat acest lucru și Marei [Chirițescu].

Vineri, 15 iunie 1990

Accentul a căzut pe trimiterea minerilor acasă şi pe reacţia internaţională, care, negând rebeliunea, se concentrează exclusiv pe acţiunea minerilor, acuzând Guvernul de cruzime. Aggie [Kuperman] mi-a spus să mă disociez public de acţiunea Guvernului, amintindu-mi soarta viitoare a copiilor mei. Mi-a mai spus că trebuia pur şi simplu să demisionăm, nu să reacţionăm la rebeliune, aşa cum am făcut-o.

Conferinţa de presă a ţinut-o P[etre Roman], noi reuşind să îl oprim pe I[on] I[liescu], care era într-un *mood* bătăios şi putea complica şi mai mult lucrurile...

Sâmbătă, 16 iunie 1990

Am discutat, apoi am redactat un memo pentru I[on] I[liescu] cu ce ar trebui făcut pentru atenuarea consecinţelor acţiunii minerilor (pe plan intern şi extern). I[on] I[liescu] a vorbit la telefon cu Radu Câmpeanu şi personal cu Ion Raţiu (o oră şi jumătate). Am încercat să îl descurajăm pe I[on] I[liescu] să asculte de [Sergiu] Celac şi să-l numească pe [Mihai] Chiţac ambasador în Turcia.

Apreciere generală

1. Acţiunea de „curăţire" a Pieţei Universităţii i-a surprins pe demonstranţi. Cred că le-a luat-o înainte. Scenariul lor a fost astfel întârziat, dar eliberarea capilor, după ce au fost arestaţi, le-a permis punerea lui în aplicare mai târziu.

2. Cred că tot asta ne aştepta şi dacă reacţionam în forţă la 22 aprilie 1990, când a început acţiunea [din Piaţa Universităţii]. Tergiversarea, deşi a salvat campania electorală şi victoria în alegeri, le-a permis o pregătire mai bună (materială şi psihologică, internă şi externă).

3. Scenariul lor a fost pus la punct cu acord și sprijin din afară. Dovada: reacția internațională. Atacul MI era destinat să provoace reacția Guvernului (sau căderea lui), deoarece era de așteptat ca nici publicul, nici Armata să nu intervină pentru a-l stopa. Și așa s-au și întâmplat lucrurile. Minerii au încurcat însă acest plan, deoarece au venit, totuși, în ajutor și, deși au intervenit în forță, au evitat vărsarea de sânge, inevitabilă altfel în cazul utilizării forței armate.

4. Este de așteptat ca asemenea situații să se mai repete, deoarece, orice am face, actuala conducere și Frontul nu sunt dezirabile pentru Occident, iar Estul are, și așa, problemele lui.

5. Va trebui să ne organizăm intern (în plan politic, un cabinet de „război" – *war cabinet*, și militar – *riot police*) și extern (informații), căci altfel nu vom putea rezista, intervenția scontată a minerilor va fi contraindicată.

Duminică, 17 iunie 1990

Interviu cu Celest Bolen, de la *New York Times*, la Hotel Continental. Cele trei „deformări":

— absența indiciilor pentru caracterizarea revoltei ca fiind „legionară"; [În primul comunicat privind evenimentele, când s-a făcut propunerea de a caracteriza mișcarea din 13 iunie drept legionară, am insistat și am obținut utilizarea în schimb a sintagmei „de tip legionar".]

— calmarea situației înainte de venirea minerilor;

— incapacitatea conducerii, inclusiv a lui I[on] I[liescu], de a se rupe de „politica maselor", prin formația sa.

Luni, 18 iunie 1990

Interviu la BBC prin telefon (International Service și intern).

Marți, 19 iunie 1990

Interviu cu Judy Dempsey și Jonathan Rendall (*Financial Times* și *Washington Post*).

Materialul despre legăturile cu opoziția externă, pregătirea discursului.

Am senzația că cineva ne-a împins într-o groapă adâncă, din care nu putem ieși, fără ajutorul unei frânghii. Cine să ne-o arunce, cei care ne-au dat brânci în groapă? Alții, care nu au frânghie? Scrisoarea lui Mugur [Isărescu] dată lui P[etre Roman].

Modificarea jurământului comunicată lui [Radu] Câmpeanu de B[ujor Sion](?) prin telefon.

Miercuri, 20 iunie 1990

Instalarea oficială a Președintelui. Dimineața mergem pe la I[on] I[liescu] acasă, cu ultimele mesaje.

Ceremonia este sobră, scurtă, de aceea, distinsă. Are loc la Ateneul Român. Paza este, în sfârșit, impresionantă. Imnul, Teodor Vasiliu (șeful Curții Supreme), [Alexandru] Bârlădeanu. I[on] I[liescu]. După jurământ, discursul, încheierea ceremoniei și plecarea.

La ieșire mă abordează M[ihai] S[tan](?) [adjunctul lui Măgureanu la SRI], foarte amabil, care mă invită la un whisky.

Plec, trecând pe la Front, ca să vorbesc cu Draga [Corneanu], care vrea la Președinție și ea.

Ajuns la Victoria, băieții nu-s. Intru puțin la I[on] I[liescu] și P[etre Roman]. Sunt, în sfârșit, destinși și binedispuși. Tocmai închinaseră o cupa de șampanie cu băieții din gardă.

Primesc semnal de la „băieții" noștri. Erau la Intercontinental (Sala Madrigal). Eugen [Dijmărescu], Dan [Mircea Popescu], Lică [Vasile Secăreș], [Vladimir] Pasti, Dorel [Șandor], [Adrian] Severin, Adrian [Năstase], [Adrian] Sârbu,

Liviu [Mureșan]. Plec cu M[ihai] S[tan], care îmi sugerează „să țin aproape"... *No answer*!

Joi, 21 iunie 1990

O discuție foarte bună, în sfârșit, pe organizarea Președinției (schemă și lege). Vom fi: șef al Departamentului de Analiză Politică – Lică [Vasile Secăreș], cu rang de ministru, iar noi, consilieri prezidențiali, cu rang de prim-adjuncți ai ministrului.

Reușim să „omorâm" ideea complet greșită a „casetei needitate comentate în direct la TVR de I[on] I[liescu] și P[etre Roman]", autori [Adrian] Sârbu și Răzvan Theodorescu. Nu avem nevoie acum de așa ceva. Ar crea mai multe dificultăți, decât ne-ar aduce avantaje. La fel gândește și P[etre Roman].

Vineri, 22 iunie 1990

În timp ce domnul I[liescu] participa la activitățile protocolare la șase luni după Revoluție, eu, Lică [Vasile Secăreș] și Dan [Mircea Popescu] am fost la Cotroceni. După trei ore, am rămas la ideea inițială, privind birourile noastre.

Am venit la prânz la [Palatul] Victoria și, când voiam să plecăm acasă, a venit domnul I[liescu], care ne-a spus că, la Cimitirul Eroilor, a fost impresionat până la lacrimi. Am reușit, cu Lică, să-l limităm pe [Emilian] Manciur doar la postul de șef de Protocol. Apoi, Lică a plecat și a venit Dan, cu care am intrat la domnul I[liescu], pe seară, pentru a discuta amplasarea la Cotroceni.

Sâmbătă, 23 iunie 1990

P[etre Roman?] a avut un interviu cu RFI, cu *El Sol* ș cu Christopher Walker (aici am tradus). A venit ferm decis să îl schimbe pe [Victor Atanasie] S[tănculescu], motivând

cu „trădarea" lui. Conștiința asupra acestei posibilități exista. Singura problemă e dacă nu cumva costurile unei asemenea măsuri – care trebuie să fie radicală – nu sunt mai mari decât câștigurile. Și, aparent, sunt!

Luni, 25 iunie 1990

La ora 11, am fost la reuniunea Pugwash organizată la Biblioteca Pedagogică. Calitatea profesională a celor care s-au grăbit să constituie noul grup român este... deplorabilă. Au însă marele avantaj că nu provin de la... [Academia de Studii Social-Politice] „Ștefan Gheorghiu"...

Am intrat la domnul I[liescu], care lucra cu băieții la Legea Președinției. Recepție la Athenee Palace.

Marți, 26 iunie 1990

1. Discuție la Snagov cu P[etre Roman], D[ijmărescu?], S[everin?], L[iviu Mureșan?], [Anton] Vătășescu, [Tudorel] Postolache și [Ion Aurel] Stoica privind componența și linia guvernului. Tinerii doreau măsuri tranșante, în timp ce Postolache temporiza, având o viziune mai de ansamblu. Atmosferă destinsă, plăcută. La masa s-a făcut... „politică internațională".

2. Primirea ministrului uruguayan de externe.

3. Domnul I[liescu] în *battle mood*. Mi-a spus că a fost ceva care i-a „întors" pe americani cu fața de la noi, ceva concret, pe care noi nu îl știm și trebuie să-l aflăm.

4. Întâlnirea cu [Victor] S[tănculescu?] și [Sergiu] C[elac?]. Aveau aerul că o făceau des, curent. C[elac] a primit vestea destul de bine [înlocuirea cu Adrian Năstase, flancat de Romulus Neagu, ca ministru de Externe]. Nu vrea să plece la post.

5. La întâlnirea cu ambasadorii, unii au lipsit, alții au venit la un rang mai scăzut, P[etre Roman] s-a adresat generației tinere, *where he belonged*...

6. A venit în țară Mugur [Isărescu] [cum conveniserăm cu Petre pe avion, la întoarcerea în țară, pentru o discuție preliminară...].

Miercuri, 27 iunie 1990

Sunt f[oarte] obosit. Interviurile cu Olga [Rece], Gabi [Tudor] și Sofia [?] m-au deprimat. Sunt scârbit și trist. Geta [Georgeta Pascu, prima mea soție] e și ea acră. Mugur [Isărescu] a venit cu vestea că am terminat... „paralele" și altele nu putem lua decât în condiții înrobitoare. Ne-am pus în menghină și politic, și economic.

Joi, 28 iunie 1990

1. Discuție cu domnul I[liescu] (Mugur Isărescu).
2. Vizită la Cotroceni.
3. Vizită la Patriarhie.
4. Prezentarea Guvernului și a Programului.

Vineri, 29 iunie 1990

1. Discuție la domnul I[liescu] (F[lorin] V[asile], Lică [Vasile Secăreș], Dan [Mircea Popescu], Bj [Mihai Bujor Sion?]) – GDS.
2. Material pentru *Romănia literară*.
3. [Mihai] Șora/[Victor] Stănculescu.
4. Felicia Meleșcanu.
5. Indicii că se coace ceva în Transilvania! 13 [iunie] = eșec.

Sâmbătă, 30 iunie 1990

Am fost la serbarea Veronicăi [Pașcu]. A luat premiul I, ca să nu se „descurajeze". Apoi, ca „premiu la premiu", am luat-o cu mine la Piața Victoriei, unde domnul I[liescu] a primit-o foarte cald. Sărăcuța, s-a pierdut de tot... Interviu acordat lui [Andrei?] Manolescu.

Duminică, 1 iulie 1990

Am fost la Măgura (care aparține de MApN) cu Lică [Vasile Secăreș] și cu Dan [Mircea Popescu], unde am redactat o evaluare a situației actuale și am avansat propuneri care se impun.

Luni, 2 iulie 1990

1. Sorana [Pașcu] a început admiterea.
2. Decretele pentru numirea noastră.
3. Interviul (mi-a mâncat sufletul).
4. Primirea Comisiei CEE [Comunitatea Economică Europeană] (binedispuși).
5. Sosirea lui Adrian (?) de la Innsbruck, cu vești bune; discuție la domnul I[liescu], foarte destinsă.

Marți, 3 iulie 1990, Cotroceni

Dimineața, am mers direct la Cotroceni. Forfotă multă, trebuia ales locul pentru ceremonia prezentării Guvernului. Pe la 11 a venit și domnul I[liescu]. A avut loc o discuție cu Răzvan Theodorescu privind ceremonia de după-masă. Restul zilei l-am petrecut cu vânzoleala intrării în... casă nouă. La ora 18, a avut loc prezentarea propriu-zisă. Fără presa internațională. Sala aleasă era practic un culoar de trecere, paralel cu Sala Unirii, un spațiu superb. [Această sală a fost considerată drept prea șocantă pentru românii de rând, care nu își putuseră închipui luxul în care a trăit Ceaușescu, numai că și culoarul avea „hibele" lui, pentru că avea ferestre cu vitralii care înfățișau domnitori români, ceea ce putea contribui la alimentarea controversei privind restabilirea regalității în România.] Ne-am așezat în U, în lungimea sălii. Petre a rostit un cuvânt (cam poticnit), apoi a prezentat individual membrii cabinetului. Apoi a vorbit domnul I[liescu]. Au ieșit apoi afară, pentru fotografia de pe trepte, după care au intrat în salonul alăturat, pentru o cupă de șampanie,

prilej cu care am fost prezentați ca principali colaboratori ai Președintelui. După ce am ajuns acasă, am aflat că destulă lume mă văzuse la TV. Personal, nu-mi închipuiam că TV-ul o să insiste și asupra noastră, personaje mai puțin... „publice".

Miercuri, 4 iulie 1990, Cotroceni

Dimineața, ședință de lucru cu domnul I[liescu], în sala rotundă, de lângă cabinetul președintelui. Probleme organizatorice. A participat și [Iosif] Boda (trist și, aparent, retras). Am rezolvat cererea lui Adrian [Năstase] cu privire la Tokio ([Constantin] Vlad rechemat și [Mircea] Mitran numit în locul său). După-masă a venit Mariana [Mucuța, secretara mea], iar domnul I[liescu] mi-a dat OK-ul pentru câțiva oameni.

Joi, 5 iulie 1990, C[otroceni]

Am venit cu Horică [Bucșă] dimineața, pentru care am primit OK-ul consilierilor. Apoi am mers cu el la Adrian N[ăstase], care a promis tot concursul său. L-am găsit extrem de binevoitor și cooperant, dar ușor „glacial". Să fie funcția de vină? Băieții spun că Horică era de vină.

După-masă, am fost cu Lică [Vasile Secăreș] la Lazăr [Vlăsceanu] la facultate.

Problema zilei o constituie Mariana [Mucuța], care poate veni, dar nu la mine. Mai mult ca sigur că este vreo bârfă de-a lui [Iosif] B[oda], strecurată domnului I[liescu]; B[oda], care își bagă nasul în treburi care nu îl privesc. M[ariana] mi-a confirmat că o sunase B[oda] și-l ponegrise pe Lică (dar vorbise bine de Dan [Mircea Popescu] și de mine), spunând că dacă vine ea, el pleacă!? Mărul ăsta stricat de Boda distruge tot coșul...

Seara, a venit la mine M[ureșan Liviu?]. Era speriat de inconsistența noului cabinet. Băieți teribili, nu realizează realitatea, urmăresc doar impresia artistică și se dușmănesc de moarte.

M[ureşan Liviu?] pare să fi reuşit să-l trezească [pe Petre] la realitate. Oricum, i-a încredinţat lui M[ureşan Liviu?] sarcina de a scrie două pagini de... remedii. M[ureşan] mi se pare adevăratul factor de echilibru de care avem nevoie. Sau e numai o părere? Oricum, nu se pune problema să aducem noi ţara la mal, ci doar să o împingem puţintel mai înainte, spre mal.

Sâmbătă, 7 iulie 1990, Cotroceni

Domnul I[liescu] nu a venit astăzi, însă noi, da. Am avut o convorbire cu doi americani: [Jonathan] Fanton şi Carter, de la Helsinki Watch. Erau însoţiţi de Radu Filipescu [disidentul, fost coleg de polo la Clubul Nautic Universitar], care mi-a oferit posibilitatea unui canal de comunicaţie cu GDS şi care voia să se implice în constituirea unor grupuri de tineri ai organizaţiei americane.

Seara, am fost la A[di] N[ăstase]. Toată lumea bună a „noului val". Pe la 2, am plecat pe jos acasă.

Duminică, 8 iulie 1990

Am jucat tenis cu Mugur [Isărescu] şi [Vasile] Voloşeniuc, apoi am plecat la Drăgăşani. Dus-întors şi masa, şapte ore.

Luni, 9 iulie 1990

Primul *working lunch* (metoda de lucru iniţiată de Lică [Vasile Secăreş], prin care ne întâlneam noi, echipa de la Cotroceni, cu principalii miniştri – proveniţi tot din rândul nostru –, pentru a stabili coordonarea activităţii dintre Preşedinţie şi Guvern). Eugen [Dijmărescu], [Adrian] Severin, [Liviu] Mureşan, Lică, Dan [Mircea Popescu], T(?), M(?) şi eu. Politică – economie – politică; economie – politică. Cum o dăm, ne lovim de acelaşi cerc din care, aparent, nu există ieşire. Oricum, cred că am reuşit să înţelegem „jocul" căruia, noi ca ţară, îi suntem

victimă. Sunt, practic, câteva înțelegeri de „sferă", care se suprapun, combinându-se reciproc.

Seara târziu (20.00), domnul I[liescu] ne cheamă pe Lică și pe mine pentru un protest vehement la adresa casetei cu minerii difuzată la emisiunea [TVR] maghiară. Sursa notificării: *his wife*. Ulterior, lucrurile se lămuresc și, în consecință, se ostoiesc.

Marți, 10 iulie 1990, Cotroceni

Primele „încontrări" cu Lică [Vasile Secăreș]. Nu știu ce-l face să devină atât de agresiv la problemele care ne afectează direct și negativ pe toți.

A fost primit Sinodul Bisericii Ortodoxe Române. Au participat D[an Mircea Popescu], L[ică Secăreș] și Victor [Opaschi]. S-a dat și un comunicat (redactat de cei care au participat direct).

Seara, invitații lui P[etre Roman] la reședința de pe [strada] Kalinin [astăzi, bulevardul Mircea Eliade]. S-a discutat despre organizarea Frontului (pe baza regiunilor istorice). P[etre] ne-a relatat despre întrevederea cu ambasadorul vest-german [Klaus Terfloth], care făcea o distincție netă între el și domnul I[liescu]. El l-ar fi încontrat, arătându-i că sistemul comunist s-a prăbușit la noi, pentru că domnul I[liescu] a permis acest lucru.

S-a stabilit să plecam în weekend în județe, pentru interviuri cu candidații la funcția de prefect.

Cătălin [Iorgulescu] dorește includerea noastră cu orice preț în Colegiul Director al Frontului, care este într-o stare jalnică. P[etre] are însă dreptate că fără o forță politică în spate nu avem cum să rezistăm. Am din nou o „încontrare" din partea lui L[ică].

Măsura scumpirii benzinei; pripită, abia am avut timp s-o mai „dregem", dar nici asta nu s-a respectat (era vorba de

şapte zile, pentru pregătirea populaţiei; nu a fost practic decât una!?). Ar fi fost mult mai bine ca măsura să fi fost discutată în Parlament, să fi fost făcută în două etape (12–15) şi să se fi pregătit populaţia mai bine. Cred că tot impulsivitatea lui P[etre] a fost cauza că a ieşit aşa cum a ieşit...

Miercuri, 11 iulie 1990, Cotroceni

Domnul I[liescu] este într-o vizită prin împrejurimi. Silvian [Ionescu] şi cu Mihai (?) au propuneri pentru Front. În ciuda încercărilor lui P[etre] de a o evita, are totuşi loc şedinţa Colegiului Director. Să vedem ce-o ieşi mâine... Am fost cu L[ică] şi M[ureşan?] la [Alexandru] Bârlădeanu. [Dan] Marţian, împărţind broşuri „tinerilor lupi flămânzi", a făcut toate jocurile pe la comisie, evitând tocmai propunerile exprese făcute lui de noi înainte, propuneri care aveau şi asentimentul domnul I[liescu]. Atmosfera cu L[ică], deşi aparent bună, parcă a mai suferit un pic.

Joi, 12 iulie 1990, Cotroceni

Am luat masa de prânz cu [Ion] Ţiriac şi Dan Petrescu, asistentul lui. Au mai fost L[ică Secăreş], D[an Mircea Popescu], M(?), [Ioan] Talpeş, S(?) şi D(?). Discuţia s-a purtat pe marginea imaginii noastre externe, a ceea ce ar trebui făcut pentru a o corecta. De asemenea, s-a discutat şi despre problemele raporturilor economice cu cercurile germane de afaceri şi despre cum se organizează o conferinţă de presă.

După-amiază, am plecat în grabă la aeroport. La Satu Mare nu m-a aşteptat nimeni. Am mers la CPUN [Consiliul Provizoriu de Uniune Naţională], unde au venit apoi Morar Cornel şi cei de la Front. Am fost la masă (a venit şi Orban – fostul şef al CPUN, militar, care se autopropune). Seara, am mers

la Casa de Oaspeți. Dimineață, mic-dejun, apoi vizită la Front și plecarea spre Baia Mare. Orban nu-mi place, e și suspectat că ar fi ungur, se spune și că bea și se autopropune fără reținere. Morar e cinstit și serios, dar încă nu are autoritatea lui Orban. Domnul I[liescu] spune să-i combinăm.

La Baia Mare, unanimitate pentru Pop Anton, actualul șef al județului. Par să fie tot în gașcă. Am nimerit în plină criză provocată de arestarea primarului de la Săpânța.

Seara am mers la vărul meu, Pupu [Vasile Pasca], unde am găsit-o și pe sora lui, Olga.

Sâmbătă, 14 iulie 1990, Baia Mare, București

Dimineața am venit acasă cu avionul. Seara, am mers la recepția de la francezi. Era, pur și simplu, coadă la intrare, pe vreo 200 de metri [întrucât SUA fuseseră foarte dure cu noi, s-a dat indicația ca, la ziua lor națională, de pe 4 iulie, participarea să fie la nivel de director MAE, iar, în contrast, la ziua națională a Franței, participarea să fie la cel mai înalt nivel]. Am intrat, l-am găsit pe Lică [Vasile Secăreș] și am aflat de „retragerea" într-un colț a oficialităților. Am mers și eu acolo și i-am găsit pe ambasador, P[etre Roman], pe cei doi șefi ai Camerelor [Dan Marțian și Alexandru Bârlădeanu], Adrian [Năstase], [Doru Viorel] Ursu [ministru de interne], [Victor] Stănculescu și un alt ministru. Apoi am adus-o și pe Geta [soția mea]. Aggie [Kuperman], de la Ambasada SUA], s-a „infiltrat" și ea la un moment dat înainte. Am discutat cu ea și cu Alexa Visarion [regizorul], care ținteşte Biblioteca Română de la New York. Aggie a comunicat că acum lucrurile par să stea bine. A criticat W[ashingtonul?] (vechea metodă). Una peste alta, a ieșit bine: s-a marcat deosebirea, americanii au simțit-o, iar noi ne-am simțit relativ bine.

Duminică, 15 iulie 1990

Plecarea cu avionul spre Cluj. De acolo, cu [Iuliu] Mureșan [ulterior, directorul clubului CFR Cluj] și Sever (?) la Bistrița. Acolo, unanimitate completă. Pavaluc [Pavel... ?], cu care am luat masa, mi-a spus că niciunul nu știe nimic despre cum trebuie condus un județ. Am plecat apoi, degeaba, la Fântânele/Mărișel și seara, după cină, la „Casa Albă", am ajuns la Cluj la Horică [Bucșă], prietenul meu din armată, unde am și rămas peste noapte.

Luni, 16 iulie 1990, Cotroceni

De la aeroport, direct la serviciu. Aici, brambureală mare: [Cornel] Codiță și Mariana [Mucuța], material de consultat, telefoane, ședințe și alte angajări. Orban [Satu Mare] m-a „turnat"!?

La 18.30, ne primește domnul I[liescu], se discută programul săptămânii. Apoi Consiliul Suprem de Apărare a Țării și probleme externe, inclusiv Fundația România. Frontul, de asemenea (Dan [Mircea Popescu] și cu mine vom intra în Consiliu – C (?) „preia" conducerea în Colegiul Director). S-a discutat (de principiu) și programul zilnic și săptămânal al președintelui. Ajung acasă pe la 21.30, rupt de oboseală.

Marți, 17 iulie 1990

Dimineață, am fost cu domnul I[liescu] la [Mihăilă] Cofariu, cel bătut cu atâta sălbăticie de unguri la Târgu Mureș. A supraviețuit ca prin urechile acului. Oricum, va rămâne paralizat de mâna stângă, dacă piciorul își va reveni. Are 42-43 de ani, e cioban și are trei copii. Domnul președinte a solicitat o pensie viageră, mașină pentru copii și consult în străinătate.

Seara, am mers cu echipa: Lică [Vasile Secăreș], Dan [Mircea Popescu], [Dorel] Șandor, [Ion Aurel] Stoica, [Vladimir]

Pasti, [Gheorghe] Scorțan, [Adrian] Severin, AS (?), [Eugen] Dijmărescu, Liviu [Mureșan], Cătălin [Iorgulescu] pentru discuția cu P[etre Roman] pe tema numirii prefecților. În linii generale, a mers pe propunerile Frontului, dar avea și o listă a lui, care s-a „potrivit" în cele mai multe cazuri cu ce aveam noi. Înainte de reuniune am făcut și o baie cu Lică și [Bogdan Niculescu-] Duvăz. A fost f[oarte] bine.

Miercuri, 18 iulie 1990

Lică [Vasile Secăreș] a avut o discuție cu domnul I[liescu] într-un moment prost, deoarece acesta era supărat de mărimea salariilor Guvernului. A spus că dacă membrii Guvernului nu au rușine, să avem noi, drept pentru care ne-a tăiat 2 000 de lei la fiecare din salariul inițial convenit, prin echivalările legale ale pozițiilor noastre. Dan [Mircea Popescu] e de-a dreptul supărat. Eu am încetat să-mi mai fac probleme. Mi-e de ajuns că am făcut extrasistole în lunile astea...

Joi, 19 iulie 1990, Cotroceni

Dimineață, l-am primit, împreună cu [Constantin] Bâgu [șeful Secretariatului General al Președinției], pe consilierul Ambasadei URSS (Chicu), care s-a interesat de Președinție. Cel mai important mesaj al lor a fost că pe prieteni – între care ne socoteau – nu-i vor lovi economic. Mai mult, relațiile economice vor trebui să crească.

La ora 17, am fost la vizita de rămas-bun a lui [Jean-Marie] Le Breton [ambasadorul Franței]. Domnul Președinte l-a bombardat cu lipsa de patriotism a Opoziției, Le Breton a vorbit de morală. Amândoi, despre relațiile bilaterale, care trebuiau să crească. Le Breton a afirmat că pleacă prieten al României.

Vineri, 20 iulie 1990, Cotroceni

Dimineață, am observat că iar am fost „ușurat" de câteva lucruri din frigider!? I-am făcut o notă colonelului Dumitru (de la pază), care mi-a răspuns pe măsură.

Tot dimineață am pierdut vremea cu „profesorul" Jon-Ion Mihu, din California, originar din Orăștie.

Apoi am văzut cu ambasadorul [Emilian] Manciur [șeful Protocolului] și cu [Constantin] Bâgu trei candidați pentru protocol. Doi buni, unul dubios.

La prânz, am fost luat intempestiv să particip la întâlnirea cu ministrul comerțului al Cubei [Ricardo Cabrisas Ruiz] (cu ministrul [Constantin] Fota și ambasadorul cubanez). Zahărul de care avem nevoie, contra produse... alimentare de care au nevoie ei. A afirmat că situația grea cu care se confruntă ei este pasageră!? Săracul, oare nu-și dă seama că totul s-a sfârșit?

Am intrat apoi în vârtelnița conferinței de presă, prima la Cotroceni și pentru mine (în calitate de purtător oficial de cuvânt). S-a desfășurat neașteptat de pașnic. Oricum, participanții erau *juniors*, era cald, au vizitat muzeul [Cotroceni] etc.

Seara a venit A[drian] S[everin?], căruia Lică [Vasile Secăreș] i-a relatat întâlnirea 1+3 (?), care a fost, se pare, furtunoasă (l-am văzut pe P[etre] când a ieșit, era deprimat). De acolo au plecat P[etre?] și A[drian] S[everin] la un dejun oferit de ambasadorul italian [Luigi Amaduzzi], în numele celor 12 membri CEE [Comunitatea Economică Europeană], care au transmis că ideea bonurilor este excelentă, deoarece reprezintă garanția că reforma este irevocabilă.

Lupta se dă încă între P[etre Roman] și grupul tânăr – Adrian Severin, Eugen Dijmărescu – și [Alexandru] Bârlădeanu (onest, dar se pare atras în capcană), Marian [Enache] și N.S. Dumitru, sprijiniți de unii dintre miniștri. Lică încearcă să țină echilibrul.

Sâmbătă, 21 iulie 1990, Cotroceni

Dimineață, pe la 10, am avut întâlnirea „de program" cu domnul I[liescu]. Au fost Lică [Vasile Secăreș], Dan [Mircea Popescu], G(?), I(?), [Vlad-Vladimir] Galin[-Corini], [Constantin] Bâgu și, mai târziu, Virgil [Măgureanu].

Domnul I[liescu] a fost destul de agitat și pornit împotriva „grupului tânăr" din Guvern. Acuzațiile vizează contrazicerea programului electoral și „aventurismul" planului de privatizare anunțat. Pentru prima dată, domnul I[liescu] a spus că lumea îi spune că pe el l-au votat, nu pe P[etre], căci numai pe el îl cunoșteau, de celălalt nici habar nu aveau. Nu cred că ar fi vorba de un conflict de personalitate, ci, mai degrabă, de faptul că, indiferent de autor, lumea îi va reproșa lui, Iliescu, consecințele negative ale planului de privatizare rapidă al Guvernului [planul de privatizare elaborat de [Tudorel] Postolache].

A vorbit, de asemenea, și de faptul că, prin eliminarea ministerelor, nu mai are cine să urmărească treburile curente, deblocând blocajele inerente.

S-a stabilit să cerem Guvernului să pregătească un program privind modul cum intenționează să treacă la privatizare, inclusiv măsurile de asigurare socială. Acest plan urma să fie pus în discuție într-un grup de economiști, pentru evaluarea consecințelor.

Am trecut apoi la discutarea programului pentru săptămâna următoare. Luni, ambasadorul [Alan] Green [SUA]... și prezentarea *leg*-ului [pilonului] juridic. Marți, primirea ambasadorului columbian, a studenților, a germanilor și a lui [Herman] Heinemann. Miercuri – ZDF TV (?) și [Thierry de] Montbrial [fondator și președinte al Institut français des relations internationales – Ifri]. Joi, vineri și sâmbătă – Târgu Mureș, Sighișoara, Blaj, Alba Iulia, Cugir, Abrud – turneul transilvan.

Am abordat și problema solicitărilor pentru interviuri. Aici, nu am avansat prea mult.

Apoi, am discutat despre prefecți, pe baza a două liste, una de la Guvern, alta de la Virgil [Măgureanu] (care spunea că o pusese la punct cu Petre). În județele unde fusesem eu, doar la Bistrița Cheregi a fost înlocuit cu Groșan, cel propus pentru postul de subprefect.

Pe la ora 14, au venit cei doi Adrieni, Severin și Năstase. Am servit o gustare, iar Lică și Dan [Mircea Popescu] l-au angajat în discuție pe Severin, reproșându-i cele discutate dimineața, iar eu l-am angajat în discuție pe Năstase. Am stabilit:

1. neacceptarea „ofertei" lui A[urel] D[ragoș] M[unteanu] [ambasadorul nostru la ONU] de a deschide un canal personal și preferențial cu ambasadorul american la ONU, [Thomas R.] Pickering, și, prin acesta, cu guvernul american;

2. rechemarea lui [Constantin] Vlad de la Tokio și înlocuirea lui cu [Mircea] Mitran;

3. numirea lui Stelian Oancea la Paris;

4. absența unui om pentru Londra (soția adjunctului, Bujor, își făcea de cap în ambasadă);

5. numirile în fruntea MAE: doi secretari de stat – [Romulus] Neagu și [Constantin] Ene – și doi subsecretari. [Ioan] Maxim la personal.

6. [Ion] Bulei la Roma și Bucșă în Anglia.

La 16, am plecat și noi spre casă. Ion [Ioan Talpeș] a stat mai deoparte. Lică mi-a spus că a vorbit cu domnul I[liescu] să fiu trimis în SUA (dând curs invitației lui Dan Nelson), iar Dan [Mircea Popescu] în Germania, în misiuni „speciale". Om vide...

Luni, 23 iulie 1990, Cotroceni

La ora 11, are loc primirea ambasadorului [Alan] Green [SUA], însoțit de [Larry C.] Napper [adjunct al șefului misiunii].

De la noi, au mai participat Mihai [Bujor Sion, şeful de cabinet al domnului preşedinte] şi [Emilian] Manciur [şeful Protocolului].

Napper mi-a înmânat, chiar la începutul convorbirii, o notă cu o „ştire de presă", care se încheia cu fraza: „Întâlnirea a avut loc un caracter de lucru şi a fost constructivă", ceea ce indică intenţia lor cu privire la desfăşurarea întâlnirii...

Green a luat-o uşurel, pornind cu chestiunile concrete (navele nedescărcate, Boeing, handicapaţii – ajutoare –, retrocedarea uraniului îmbogăţit etc.), pentru ca, în final, să ajungă la „lecţia de democraţie" (Marian Munteanu, *România liberă*, TVR etc.).

Domnul I[liescu], vădit iritat, a trecut repede peste politeţuri, ca să-i spună lui Green că noi nu facem „democraţie" de dragul cuiva, ci pentru că noi ne-o dorim cu adevărat, neexistând altă cale, pentru a-l lua apoi la întrebări (de ce sprijină numai Opoziţia, de ce ignoră autorităţile, unde este [Garrey Edward] Carruthers [guvernator al statului New Mexico, condusese o delegaţie americană care dăduse o notă bună desfăşurării alegerilor din 20 mai 1990]).

Momentul de tensiune a fost, totuşi, depăşit şi s-a intrat în răspunsurile concrete solicitate de Green (Napper mi-a spus că, la ei la ambasadă, au pregătit foarte mult această întâlnire, iar eu i-am răspuns că am priceput mesajul că acesta este începutul unei imbunătăţiri a raporturilor bilaterale, el confirmând că aceasta era şi intenţia).

A mai apărut apoi un pic de tensiune spre final, legat de condiţionările americane, dar a fost depăşit şi întâlnirea s-a încheiat relativ bine. La plecare, am stabilit o întâlnire cu Napper, pentru a lămuri „problema de comunicare" dintre domnul I[liescu] şi ambasador (ca un gest de curtoazie, l-am sunat pe Napper, pentru „a-i cere acordul" privind traducerea termenului de *businesslike* din comunicat cu „utilă").

Pe la 15.15, Lică [Vasile Secăreș] m-a trimis la Inter [hotel Intercontinental], ca să mă întâlnesc cu Chet Van Dike (?), omul de afaceri din New York – recomandat de A[drian] N[ăstase?] –, care venise cu „condițiile" puse de SUA. Ne-am întâlnit la restaurant. S-a interesat de rezultatele întâlnirii de dimineață, spunând că vrea să ajute. Am schimbat adresele.

Am mers apoi la Front, pentru plen, și apoi, în goană, înapoi pentru prezentarea Curții Supreme și a Procuraturii. În timpul ceremoniei, mi-a fost pur și simplu rău, de la căldură și oboseală.

După, domnul I[liescu], Lică și Dan [Mircea Popescu] s-au retras cu P[etre], [Gheorghe] Robu [procurorul general], [Napoleon] Pop, [Alexandru] Bârlădeanu și [Dan] Marțian la o discuție mai lungă, pe care a trebuit să o întrerup de vreo două-trei ori, pentru amănunte de la [Herman] Heinemann, care venea a doua zi.

Marți, 24 iulie 1990, Cotroceni

Primirea lui [Herman] Heinemann a fost cu „cântec". A și întârziat vreo 40 de minute, din cauza amestecului lui Gârbea (?). Eu mi-am asumat responsabilitatea, în fața domnul I[liescu]. În orice caz, am greșit că nu am lucrat oficial cu MAE și am lucrat cu ZDF.

Întâlnirea a ieșit binișor, fiind „salvată" de manevra iscusită a domnului I[liescu], legată de dorința noastră de a-i păstra pe germani aici (punct ochit, punct lovit), pentru că avem nevoie de ajutor din partea lor.

După-amiază l-am primit pe ambasadorul columbian, în vizită de rămas-bun. Un om surprinzător de plăcut, a cărui discuție ne-a surprins chiar și cu cafeaua... neservită.

Seara, am fost la plenara Frontului, unde, împreună cu Dan [Mircea Popescu], am fost aleși în Colegiul Director. O

chestiune complet gratuită, pentru a conferi o mai mare responsabilitate acestui organism.

Miercuri, 25 iulie 1990, Cotroceni

Dimineața am pierdut-o așteptându-l pe domnul I[liescu] (care era la o aplicație a noilor unități de jandarmi), pentru o întâlnire neoficială cu ambasadorul OEP [Organizația pentru Eliberarea Palestinei] la noi. Ioșca [Boda] s-a rugat să îl includ și pe el, lucru aprobat de domnul I[liescu], ținând seama de „misiunea" îndeplinită, la sugestia lui V[irgil] M[ăgureanu], în Orient și la Atena.

În esență, era vorba de mijlocirea relațiilor cu Arabia Saudită și, în cadrul acestora, a acordării unui împrumut de un miliard de dolari.

Joi, 26 iulie 1990, Cotroceni

După-amiază, întâlnirea cu [Ion] Țiriac, pentru dotarea Președinției. Mergem pe mâna lui: automobile, computere etc. În rest, pierdere de vreme cu o mulțime de alte vizite.

Vineri, 27 iulie 1990, Cotroceni

După-amiază, întâlnire cu Nicolae Lupu, unchiul lui Bujor [Sion] (ANSA), care îmi propune un „târg"; să-i dau *lead*-uri (indiscreții calculate), în schimbul pulsului și bârfelor din lumea jurnaliștilor acreditați aici. De formă, m-am făcut că accept, ca să îmi dau seama ce voia concret. Oricum, nu-mi place!

Primul salariu: 11 045 de lei. Plicul adus de Popescu [de la Financiar], ca la „casele mari".

Sâmbătă, 28 iulie 1990, Cotroceni

Dimineață, când a venit domnul I[liescu], tot programul zilei s-a modificat, deoarece interviurile (*Kathimerini*, *Borba*)

au fost amânate din cauza întâlnirii cu nemții, la 10.30. Până atunci a avut loc o ședință de lucru cu domnul I[liescu], pentru programul săptămânii următoare. Domnul I[liescu] vrea să aplice același *pattern* (primirea în Apuseni a fost, se pare, excepțională: trei zile de lucru în București, trei – vizită la Sibiu și Brașov).

La prânz, întâlnirea obișnuită a „grupului de coordonare" ([Adrian] Severin, [Eugen] Dijmărescu, [Adrian] Năstase, [Liviu] Mureșan, Lică [Vasile Secăreș], Dan [Mircea Popescu], M [?] și Ion [Ioan Talpeș]), în care se discută despre intervenția lui Dan Marțian (ale cărui trăsături staliniste par să se accentueze pe zi ce trece). Năstase a prezentat o listă de ambasadori ([Constantin] Oancea în Maroc, [Lucian] Petrescu în Suedia etc.). Am plecat pe la ora 18, obosit și plictisit; cred că am ajuns la capătul puterilor. Ar mai fi o săptămână până la concediu: să rezist numai...

Luni, 30 iulie 1990, Cotroceni

Dimineața se duce pe o grămadă de treburi mărunte. Ambasadorul ivorian ne anunță că vor închide Ambasada din Viena, care ne deservește și pe noi. Cel egiptean pleacă de tot. Cu o oarecare părere de rău, mi-a făcut impresia.

După-masă, interviul cu *Borba*, care în loc de o oră, a durat două și jumătate, dându-ne tot programul peste cap. *Kathimerini*, mai profesionist, a avut o gamă de întrebări mai echilibrat distribuită.

Ajuns acasă pe la ora 23, sunt anunțat că lumea se adună la Universitate. Dacă e așa (prea era Sora [fost vecin] stresat să treacă duminică pe acolo), acum când P[etre Roman] e în concediu, toată acțiunea urmărește discreditarea totală a domnul I[liescu], dacă va cădea în plasa preluării conducerii acțiunii.

L-am avertizat pe Licã [Vasile Secãreş] în acest sens. Domnul I[liescu] trebuie sã ceará Guvernului sã rezolve situaţia...

Marţi, 31 iulie 1990, Cotroceni

O zi infernalã. Lume de primit (Dobre, de la MAE, un tip ciudat şi periculos), Celac – materialul cu politica externã, interviul acordat *Borba* şi primirea ambasadorului tunisian, în vizitã de rãmas-bun. La ora 20, n-am mai rãbdat şi am plecat acasã, unde au început... telefoanele!? Nu mai rezist!

Miercuri, 1 august 1990, Cotroceni

Mã simt îngrozitor. Începutul virozei şi oboseala s-au conjugat. La ora 10 primesc trei ruşi: Jan Smerali (consilier al CC al PCUS), Andrei Gorlenko (şef birou România, pe care îl ştiam din 1979) şi Vladimir Chicu (consilier la ambasadã). Cu excepţia unor mici înţepãturi, totul s-a desfãşurat prieteneşte. Eu am evocat viziunea privind Europa şi relaţiile cu URSS. El a spus cã pragmatismul este cea mai bunã cãlãuzã şi s-a interesat de relaţiile cu Ungaria (cred cã nu i-a convenit când i-am spus cã vom fi flexibili, dar fermi). În încheiere, dupã vizitarea sãlilor de jos, la plecare, mi-a spus cã ar fi bine sã strângem contactele – mai ales pe linie ştiinţificã – între noi. I-am spus cã şi noi considerãm acest lucru util.

A venit apoi la mine V[irgil] M[ãgureanu], care m-a informat cã:

1. suntem infiltraţi de CIA şi Mossad;

2. din 108 oameni ai gãrzii, 30 nu ar fi siguri;

3. în patru-cinci zile, Piaţa Universitãţii se va umple din nou; şi

4. în douã luni, domnul I[liescu] urma sã fie... asasinat!?

Informaţiile au ajuns unde trebuie.

Pe urmă, am fost chemat la Lică [Vasile Secăreș], unde erau [Gheorghe] Robu, [Doru Viorel] Ursu, Ion [Ioan Talpeș], Dan [Mircea Popescu] și [Florin Bucur] Vasilescu, care pregăteau declarația Președinției privind urgentarea anchetării celor arestați pe 13–15 iunie 1990. Ne-am „zbătut" vreo două ore, apoi, împreună cu echipa TV, am așteptat ora 17 să o vadă și domnul I[liescu]. Eu sunt sfârșit. Am zăcut pe canapea. În sfârșit, „iese". Cu totul alta. Ia-o din nou la mână. Înnebunesc. În sfârșit, o țin. Abia seara am văzut că am fost ca o pisică leșinată.

După aceea, în mare viteză la chinezi, unde sunt primit cu brațele deschise. Ne dau să mâncăm și să bem. Într-o oră e gata. Au vrut să vină să viziteze Palatul și să se întâlnească din nou cu noi, eventual pe 24 august. O să vedem ce-o mai fi până atunci. Acasă, o scrisoare de la nepotul lui Gerry, care e la un curs de vară la Sinaia și vrea să mă vadă.

Joi, 2 august, Cotroceni

Dimineață, la doctor. Un pumn de medicamente. Oricum, mă simt însă mai bine. Am trecut peste vârful crizei.

Apoi, la slujbă. Aici, ușurel, căci d[omnu]l I[liescu] e în vizită prin București. La un moment dat, mă sună Adrian Năstase să îmi spună că îi trebuie aprobarea pentru declarația Guvernului Roman privind atacul Irakului asupra Kuwaitului. O primesc prin fax, îl „localizez" pe d[omnu]l I[liescu] (care era la APACA), merg acolo, recomand să aprobe textul așa cum era, revin și îl retrimit cu apostila „V[ăzut] Iliescu".

Mai stau puțin de vorbă cu Lică [Vasile Secăreș] și Dan [Mircea Popescu], apoi mă retrag să mă odihnesc un pic. La 17.30 îl primim (cu d[omnul I[liescu]) pe Jean Couriol, francez, profesor de română la Lyon. Avem o discuție plăcută, privind evoluția Europei, pe cultură, pe ce înseamnă caracter național etc. D[omnu]l I[liescu] se simte foarte bine. Rămân

apoi cu el să rezolvăm o serie de probleme curente (telegramă pentru Jelio Jelev [președintele Bulgariei] etc.). Apoi vin Dan și Lică. Seara, pe la 20.30, plec spre casă. *Azi* și *D(imineața)* să-i răspundă lui M[arian] M[unteanu], cu balconul, și lui Mel Brooks (porecla pe care i-am dat-o noi lui Silviu Brucan).

Vineri, 3 august 1990, Cotroceni

Zi relativ mai ușoară. Doar dimineață, după întâlnirea domnului I[liescu] cu sindicatele, m-a chemat să-mi dea două telegrame – una de la [Aurel] Dragoș Munteanu, ofuscat de neacceptarea „canalului personal" cu Thomas Pickering, ambasadorul SUA la ONU (că e „mușcat" de insecta grandomaniei diplomatice o dovedește și menționarea, în sprijinul solicitării lui, a exemplului China–SUA!?), alta privind vizita la Belgrad. Sârbii sunt foarte mulțumiți, în zece zile ne trimit programul. Domnul I[liescu] mi-a spus să începem și noi pregătirile, lucru pe care i l-am cerut lui [Lucian] Petrescu [MAE] direct. Mi-a promis că până luni la prânz vor fi gata.

Am plecat și eu mai repede acasă.

Sâmbătă, 4 august 1990, Cotroceni

Încă o zi frumoasă, din această „lungă vară fierbinte" bucureșteană. Cu ochii în hârtii, am descoperit cu stupoare că primele frunze au și început să cadă... Nu-mi pot aduce aminte cum era în iarnă, după cum atunci nu-mi puteam imagina cum o să fie vara!? Dimineață, de la 8.30 la 9.40, citesc reacțiile la eliberarea lui [Marian] Munteanu. *Dreptatea*, primitivă ca de obicei, interpretează gestul ca o slăbiciune și cere judecarea celor care s-au făcut vinovați de arestarea lui, asta în afara faptului că acum solicită eliberarea necondiționată a tuturor celor arestați. *România liberă* publică revenirea acasă a lui M[arian] M[unteanu] și afirmațiile lui că a fost [bine] tratat. I-am spus

lui A[drian] N[ăstase] să le trimită celor ce au fost indignați față de „maltratarea" lui.

Primirea japonezului Hyōsuke K[ujiraoka] – liderul Ligii parlamentare de prietenie cu România (recomandat de ambasadorul Constantin Vlad) – a decurs foarte bine. Numit de curând, și-a luat rolul în serios și a venit aici. În toamnă, cu ocazia vizitei pentru încoronarea noului împărat, i-a solicitat domnul I[liescu] o zi întreagă numai pentru el. Câtă deosebire față de comportamentul arogant al americanilor...

La terminare, am mers sus, unde d[omnu]l I[liescu] mi-a dat câteva telegrame. Plec și revin odată cu A[drian] N[ăstase] și Lică [Vasile Secăreș].

Am discutat despre [Sergiu] Celac (să i se spună că nu poate să rămână cu [Augustin] Buzura [la Fundația Culturală Română, pe care Celac încerca să o transforme, din postura de director adjunct, într-un minister mai mic de externe, lucru care l-a determinat pe Buzura să îi solicite domnului Iliescu să aleagă: ori el, ori eu!] la Fundația Culturală Română) și [Mihai] Chițac (pensionat, căci nicăieri nu va putea îndeplini o misiune de ambasador).

Colonelul [SPP?] mă abordează (înaintea intrării lui Adi și Lică la domnul I[liescu]) să-mi spună discret că ei au stabilit un canal cu americanii (Ross) și că ar fi lucruri interesante rezultate de aici:

1. administrația [George H.W.] Bush și-ar fi dat seama că:

a. domnul I[liescu] este cinstit, și

b. în iunie nu avea altă șansă, deoarece Armata nu a acționat;

2. ei ar saluta faptul că, înaintea unor inițiative de-ale noastre, să-i consultăm neoficial pe ei mai întâi;

3. solicitarea noastră de aparatură de comunicații de la ei i-a convins că nu ne temem de ei.

O colaborare pe linie de pază a fost pusă la punct, din spusele colonelului Dumitru, și cu vest-germanii.

Coborâm la Licã, unde, conform obiceiului, au venit S[everin?] și D[ijmărescu?]. Deci, ei, Licã, Dan [Mircea Popescu], Adrian Năstase, eu și Victor Dimitriu. Principala problemă: existența unei structuri – în cadrul M[inisterului de] I[nterne] – înființată de Gelu Voican[-Voiculescu], care s-a implicat în viața politică, participând (negativ) atât la campania electorală, cât și la evenimentele din iunie. Aparent, și [Emil] Cico Dumitrescu, și Adrian Sârbu erau legați de ea în acele momente...

Se pare că au existat și rapoarte semnate de [Mihai] Chițac, legate de activitatea acestei structuri, care au circulat relativ necontrolat. Ca atare, se pare că afară se știe și se așteaptă reacția noastră. Personal, opinez că, atunci când ești mușcat de șarpe, nu aștepți cu speranță că poate scapi, ci îți tai mâna cât mai repede cu putință! Riscurile trebuie reduse la minimum cât mai repede, altfel e sinucidere curată.

În legătură cu vizitele peste hotare, am reușit – împreună cu Adrian [Năstase] – să mutăm vizita în URSS în octombrie (în septembrie vor merge, pe rând, eventual Petre [Roman] cu [Anton] Vătășescu, împreună cu grupul de specialiști economici). Oricum, la întoarcere, ruta va trece pe la Chișinău.

În legătură cu SUA, deși am susținut punctul de vedere al lui Adrian Năstase, că programul numai cu ONU, fără Washington, nu ar merita, nu am avut succes. Vrea să meargă, spunând că se va întâlni în particular cu Lester Brown la New York. De [John Edwin] Mroz [directorul EastWest Institute, unde am fost și Licã, și eu] a vorbit bine. A rămas ca decizia finală să fie luată odată cu venirea lui Mroz la București.

Licã a afirmat că Lupoi ar fi fost surprins fugind de la M[inisterul] [de] I[nterne] în noaptea de 13 iunie în mașina unui diplomat străin (est-european!?).

Luni, 6 august 1990, Cotroceni

Cum am sosit, am primit un telex de la MAE, care conţinea scrisoarea lui [George H.W.] Bush, preşedintele SUA, pentru domnul I[liescu], în care aprecia declaraţia noastră (care a ieşit foarte rapid) şi ne cerea să ne alăturăm rezoluţiei pentru soluţionarea situaţiei create de Irak prin invadarea Kuwaitului.

Am prezentat-o, împreună cu un proiect de răspuns, la întâlnirea de program. Răspunsul era scurt şi demn, fără a sublinia că am face un serviciu americanilor. La terminarea şedinţei, i l-am trimis lui Adrian [Năstase], care mi-a spus că a ţinut seama de el, lucru pe care nu ar fi avut timpul fizic să îl facă, deoarece răspunsul MAE a venit foarte repede (în timpul discuţiei cu [Rodica] Beclean şi cu Lică [Vasile Secăreş] pentru emisiunea TV). Această variantă avea două hibe:

1. avea „balast", repetând declaraţia noastră iniţială (care era deja cunoscută); şi

2. se încheia destul de „ploconitor".

Explicându-i aceste două lucruri domnului I[liescu], acesta i-a cerut prin telefon lui Adrian Năstase să modifice proiectul corespunzător.

Ajuns în birou, Adi mă sună să-mi explice pentru ce finalul nu trebuia să conţină formula expresă a sacrificării intereselor noastre economice cu Irakul pentru respectarea dreptului internaţional (pe care o aveam noi, în încheierea proiectului nostru de răspuns).

Practic, era vorba de o ofertă irakiană de ultimă oră, de suplimentare a livrărilor de petrol, în contul datoriei externe faţă de noi, ofertă în valoare de 65 de milioane de $. Eu aflasem încă de la [Constantin] Ene înainte (cu care convenisem textul final) că cei de la Comerţ aveau pe unul, Stoica, pregătit să zboare în Irak şi să încheie afacerea.

Eram deci între ciocan și nicovală: ori renunțam și ne puneam câteva „bile albe" cu americanii, ori ne băgam și intram într-o situație mai grea decât cea de pe 13–15 iunie, știută fiind scrupulozitatea monitorizării americane în asemenea situații. Eu preferam prima variantă, fără discuție.

Explicându-i din nou situația domnului I[liescu], am reușit oprirea emisarului nostru special, scenariul agreat fiind:

1. comunicarea azi irakienilor că acceptăm și

2. comunicarea mâine că, dată fiind rezoluția de sancționare, temporizăm executarea, până la clarificarea situației.

Am avut din nou o discuție cu Adi, care mi-a explicat că, din punct de vedere tehnic, legal și comercial, noi suntem „beton armat" în cazul în care încheiem afacerea (irakienii ne presau să o facem astăzi sau să o lăsăm baltă cu totul). Eu însă eram de părere că „tehnicalitățile" nu contau în fața impresiei generale că voiai să trișezi (dăduseși deja o declarație, aveai scrisoarea lui [George H.W.] Bush, erai și președinte al Consiliului de Securitate [al ONU] pentru luna în curs [august 1990] și știai că se pregătesc sancțiuni).

Am mers încă o dată sus și am argumentat punctul de vedere al lui Adi, domnul I[liescu] spunând să încheiem afacerea, dar să avem argumentația în apărare pregătită.

Îi comunic lui Adi răspunsul, arătându-i astfel că nu aveam un parti-pris. Iar el, ca să-mi demonstreze același lucru, îmi spune că, la o nouă discuție cu grupul lui de experți, și-a însușit punctul meu de vedere!? Respectiv, amânarea încheierii contractului până după rezoluția de sancționare, a cărei formulare ne va orienta decisiv dacă să încheiem sau nu afacerea.

(Între timp, răspunsul pentru Bush fusese semnat în formula convenită cu acest... stilou, cu care scriu rândurile de față.)

Îi comunic acest lucru domnului I[liescu], înainte de întâlnirea cu [Vlăduț] Nisipeanu, de la 17.30.

În timpul întâlnirii, însă, [Anton] Vătășescu arată că fără acest nou contract (acum irakienii sporiseră cantitatea livrabilă la 150 de milioane de dolari), ne prăbușeam etc. Lucru pe care domnul I[liescu] mi-l comunică oarecum partizan. Pe drum spre cabinet, reușesc să îi mai comunic că monitorizarea americană – inclusiv blocada navală – va fi foarte strânsă și că oricum nu aveam șanse să importăm petrolul acela, dacă rezoluția interzicea acest lucru. Cu asta, ne-am luat rămas-bun, domnul I[liescu] urându-mi... „odihnă plăcută". Coborând, le-am spus punctul meu de vedere lui Dan [Mircea Popescu], [Adrian] Severin și [Liviu] Mureșan, care urcau pentru ședință, rugându-i să-l apere în continuare cu Lică. Sper sincer să o fi făcut.

În timpul discuției cu [Vlăduț] Nisipeanu, domnul I[liescu] mi-a povestit cum:

1. [Ion Mihai] Pacepa și [Nicolae] Pleșiță l-au turnat pe el și pe [Dumitru] Popa (fostul primar [al Bucureștiului]), cum că-l bombăniseră pe Kim [Ir Sen] în timpul vizitei din Coreea (Ceaușescu i-a apostrofat în Mongolia pentru ieșirea din rând!?);

2. faptul că unii securiști lăsau special urme, ca să știe că era urmărit;

3. discuția cu Elena Ceaușescu în avion, la revenirea în țară, care a pus capac.

7–21 august 1990

Concediu de „odihnă". Pe 10, vineri, am plecat de la mare la Văratec în urma unei întâmplări care îi implica pe Geta și pe Relu. Acolo, la Văratec, am întâlnit-o pe Maria Bălan, fosta mea colegă de grupă din facultate, devenită călugăriță la Agapia.

Sâmbătă, 18 august, au venit și Dan [Mircea Popescu], [Adrian] Severin și Lică [Vasile Secăreș], cu familiile. Acolo am discutat problema reorganizării serviciilor speciale și de

ordine, precum și a Consiliului Securității Naționale, pentru care vor trebui să lucreze conform unei diviziuni stricte și riguroase a muncii.

Miercuri, 22 august 1990, Cotroceni

Dimineață, între 9 și 10, l-am vizitat pe Lazăr [Vlăsceanu] pentru facultate. La 10 i-am primit pe chinezi, pentru stabilirea unei întâlniri între 10 și 12 septembrie.

La 10.30, am fost la ADIRI [Asociația de Drept Internațional și Relații Internaționale], unde am luat cuvântul la dezbaterea lui [Mircea] Malița privind Europa. Am fost „uns" la loc șef de secție (Dezarmare) la ADIRI.

Joi, 23 august 1990, Cotroceni

Lucruri curente. Principala chestiune – articolul din *Adevărul* (interviul luat de Darie Novăceanu lui [Nicolae] Militaru și [Silviu] Brucan). Cei de la BBC ne-au sunat de două ori pentru reacție. Petre [Roman] (pe care l-am vizitat pentru bursa Getei) mi-a spus că el nu se poate ocupa de problema asta, dar opinează că domnul I[liescu] să ia poziție imediat. Am transmis acest mesaj domnului Iliescu, adăugând că sprijin ideea. Între 12 și 14, la Universitate, pentru o discuție cu Lazăr [Vlăsceanu] privind facultatea noastră.

Vineri, 24 august 1990, Cotroceni

Dimineață, am vorbit cu domnul I[liescu] la telefon, care se odihnea la Sinaia și care mi-a spus că cei doi autori sunt infatuați, confirmând „teoria complotului", jignesc Armata și acreditează neadevăruri. M-a invitat să îl însoțesc a doua zi pe Adrian Năstase, care vine acolo cu o delegație irakiană, prilej cu care să lucrăm un pic și pe răspunsul lui dat ziarului *Adevărul*, în nume propriu.

Din 22, au reînceput problemele la Universitate. Forțele de ordine reușesc – din ce în ce mai greu – să refacă ordinea seară de seară (respectiv, asigurarea circulației autovehiculelor).

Sâmbătă, 25 august 1990, Sinaia

Am fost chemat de domnul I[liescu], ca să lucram la răspunsul său pentru Brucan și Militaru. Am plecat dimineață cu [Vlad-Vladimir] Galin, însoțindu-i pe Adrian Năstase cu trimisul special al lui Saddam Hussein și cu ambasadorul irakian.

Ajunși, am intrat direct în discuții. Mesajul lor: România are o situație similară Irakului (grea și rea, în raport cu americanii). Să ne pronunțăm împreună împotriva americanilor și relațiile noastre bilaterale vor „exploda" pozitiv, mai ales în folosul României. Concret, ajutor pentru ei la ONU [unde dețineam președinția Consiliului de Securitate, până la sfârșitul lunii august] – prin opunere deschisă inițiativelor SUA –, precum și livrări de alimente și medicamente către ei, deoarece au mare nevoie. Domnul I[liescu] a spus că situația noastră nu ne permite să mergem contra curentului. Fin, a lăsat să se înțeleagă, și a și îndemnat în acest sens, că singura soluție ar consta în retragerea din Kuwait. S-a cerut înțelegere pentru revenirea românilor din Irak acasă. Ei au spus că nu ne pun piedici, dar rezilierea contractelor atrage după sine consecințe. Relațiile bilaterale vor trebui amplificate, dar după depășirea momentului actual.

Pe urmă, domnul I[liescu] mi-a spus că americanii, apreciind poziția noastră, s-au interesat discret de pierderile noastre, pe care le-am comunicat prin Traian Chebeleu, trimis în SUA și primit de [Lawrence] Eagleburger [adjunctul secretarului de stat american]. Am susținut această linie, recomandând să nu facem publice pierderile noastre, așa cum procedează bulgarii (ulterior, Adrian Năstase s-a angajat față de irakieni că vom cere public despăgubiri la ONU).

Am luat apoi masa cu Adrian Năstase și cu irakienii. Personal, le-am spus că americanii vor căuta războiul cu orice chip. Indirect – prin exemplul Ceaușescu –, le-am sugerat ce rău este când nu se evaluează consecințele unei acțiuni internaționale!?

Apoi am revenit la vila domnului Iliescu, unde am stat un pic la taclale și ne-am apucat de treabă, discutând mai întâi Belgradul. Apoi, eu am scris, după dictare, pe laptopul meu personal cumpărat în SUA, răspunsul pentru ziarul *Adevărul* (care urmează să fie publicat marți). În legătură cu aceasta, domnul I[liescu] a spus că atunci, în primele ore, venirea lui Militaru a atras răceala militarilor (acesta observând-o, a și spus că voia să meargă acasă, dacă era nevoie ca el să fie scos de acolo!). Apoi domnul I[liescu] a spus că regreta faptul că, atunci când, stresat de evenimente, [Ștefan] Gușă a capotat, nu l-a pus la Apărare direct pe [Victor] Stănculescu, dar, pe de o parte, nu știa dacă Stănculescu avea experiența de comandă necesară, iar, pe de alta, dacă nu i se va reproșa și lui (ca și lui Gușă) Timișoara.

Pe parcursul după-amiezii și al serii, domnul I[liescu] a fost sunat de P[etre Roman] în legătură cu Piața Universității. Domnul I[liescu] se înnegura de fiecare dată, fără să își piardă însă cumpătul. S-a stabilit chemarea în țară a lui [Alexandru] Bârlădeanu și [Dan] Marțian, pentru o sesiune specială a Parlamentului, pe 30 sau 31 august 1990.

Seara, am fost reținut la cină cu [Vlad-Vladimir] Galin, cu care venisem.

Duminică, 26 august 1990, Cotroceni

Dimineață, la C[otroceni] pentru chestiunile de protocol și la Școală, pentru înscrieri. Apoi, la ora 14, cu Adi [Năstase] la ambasadorul irakian, la dejun.

Luni, 27 august 1990, Cotroceni

O zi plină cu nimicuri, dar cu multă alergătură. Tanti Margareta [mătușa mea], Casa de Mode, *Adevărul*, ADIRI. Am predat răspunsul domnului I[liescu] la *Adevărul*. Seara, recepție la uruguayeni.

Marți, 28 august 1990, Cotroceni

Colonelul Mureșan a venit să vorbească cu L. Cugler cu mine pentru posibila Academie de Poliție. Am făcut interviul la Taniug. La 11, au venit pentru o discuție [Constantin] Cheștelescu [fost coleg de facultate], Adrian Severin [?], Victor Dimitriu, Liviu [Mureșan?], Dan [Mircea Popescu], Lică [Vasile Secăreș] și Gabi Tudor. Împreună au pus la punct detaliile unui *business plan*, iar Cheștelescu și-a expus poziția de întreprinzător în România.

Miercuri, 29 august 1990, Cotroceni

Am lucrat la cuvântul domnul I[liescu], pe care îl va rosti mâine, la comemorarea a 50 de ani de la Dictatul de la Viena.

La ora 17.00, am mers cu Lică [Vasile Secăreș] și Dan [Mircea Popescu] să depunem o coroană din partea Președinției la Monumentul Eroilor.

Seara, cu Mihai [Bujor Sion], Liviu [Mureșan] și A[drian] S[everin] am mers la d[oam]na [Christine] Valmy, la reședință, americani de origine română. M-am enervat de câteva ori, abia mi-am revenit.

Joi, 30 august 1990, Cotroceni

Dimineață, am fost pe la Facultate și la Fabrica Dâmbovița. Felicia Meleșcanu (TVR).

La prânz, am intrat la domnul I[liescu] cu Lică [Vasile Secăreș], Dan [Mircea Popescu] și F[lorin] V[asilescu] (?).

Eu am discutat chestiunea [Christine] Valmy [posesoarea unui imperiu cosmetic în SUA, de origine română] (Domnul I[liescu] îi scosese din program, dar eu l-am convins că e mai bine să-i primească într-o audiență strict protocolară, spunându-i – cu efect – că ar trebui să se supravegheze, deoarece a căpătat un sentiment de repulsie la adresa americanilor) și Iugoslavia.

Apoi, am participat la primirea trimisului special al emirului Kuwaitului, care a transmis un mesaj prin care ne cerea să ne menținem linia adoptată (reflex al temerii că am fi aranjat ceva cu trimisul special irakian...).

Vineri, 31 august 1990, Cotroceni

Dimineața, i-am primit pe Simi [Simion] Boncu și pe d[oam]na Cojocărescu. Apoi am fost la domnul I[liescu] pentru discuția cu [Emilian] Manciur, întors din Iugoslavia.

Am fost apoi la Victor Babiuc, într-o chestiune personală.

La 12.30, primirea lui [Robert] Dole, cu alți șase senatori americani, staff și membri ai ambasadei. Cred că suntem pe un drum ușor ascendent cu americanii, cel mai probabil, din cauza poziției adoptate în legătură cu invadarea Kuwaitului.

Seara, masă la Casa Lido, cu George [Galloway] și Bob Wylie.

Sâmbătă, 1 septembrie 1990, Cotroceni

Pe la ora 9, i-am dat lui Tomić interviul pentru Taniug.

La 10, am intrat la primirea lui George Galloway și Bob Wylie, împreună cu Lică [Vasile Secăreș] și un domn Constantin, de la [Augustin] Buzura. Atmosfera a fost complet relaxată, chiar prietenească. Domnul I[liescu], în vervă, a făcut un rechizitoriu al sistemului comunist sovietic. 1968

a fost un an hotărâtor pentru URSS, Cehoslovacia, România și Europa. În rău, deoarece:

1. în afară că a închis șansa restructurării sistemului (liberalizare, democratizare, eficientizare) din interior,

2. la noi i-a stârnit lui Ceaușescu apetitul pentru puterea absolută, oferindu-i, totodată, și ocazia concretă de a începe (Congresul din 1969 – prima propunere).

C[eaușescu] era fascinat de Coreea de Nord (fiul lui Siaka Stevens [lider african], care trăise într-o societate primitivă și îi mărturisise că nu ar fi putut trăi acolo, în Coreea, fusese caracterizat de C[eaușescu] drept un... prost).

C[eaușescu] era complet incapabil să înțeleagă cerințele dezvoltării contemporane.

În ziua de 22 decembrie [1989], domnul I[liescu] era la Editura [Tehnică], [a coborât] la etajul doi, la [Ladislau] Hegeduș în birou, unde era un televizor. După ce a văzut ce se întâmplă, domnul I[liescu] i-a salutat și a plecat spre TVR, cu câțiva colaboratori [l-a dus Mihai Bujor Sion cu mașina lui]. Acolo, recunoscut de lume, a fost împins în față. Apoi, fiind nevoie acută de organizare în haosul care domnea, i s-a cerut să se implice, să preia conducerea. Ulterior, prin capacitate și autoritate, s-a impus.

Pe Petre [Roman] îl știa de mic și, apoi, ca specialist, căruia i-a publicat lucrări la Editura Tehnică.

La C[omitetul] C[entral] a stat un pic. Alegerile libere erau solicitate de oamenii de afară. El a propus mai, ei martie, [Ion] Caramitru – aprilie (de Paști). A ieșit din clădire și, la adăpostul unui TAB, s-a strecurat pe [strada] Onești, până în bulevard. Era însoțit de [Gelu] Voican[-Voiculescu] și încă de altcineva. Au oprit un taxi, care i-a dus până la MApN. Apoi a mers la TVR. Încă acolo, au mai fost sugerate nume pentru

lista Consiliului Frontului. Episodul cu pulovărul. A confirmat episodul [Ștefan] Gușă-[Nicolae] Militaru (?).

Referitor la familia Ceaușescu, a spus că s-ar fi dorit un proces cum se cade. Erau însă deținuți la o unitate cu efective mici [Târgoviște], amenințată de a fi atacată. S-a dat ordinul să reziste, iar, la nevoie, de lichidare a Ceaușeștilor. Coroborat cu teroristul prins, care a declarat că ei erau legați pe viață de C[eaușescu], s-a hotărât (el, Petre, [Gelu] Voican[-Voiculescu], [Silviu] Brucan, [Dumitru] Mazilu, Cazimir [Ionescu]) să fie judecat și executat cât mai rapid cu putință.

După interviu, am mers să ne întâlnim cu delegația pentru Belgrad: Adi [Năstase], [Mihai] Zisu, Napoleon Pop, Carmen [Firan, jurnalista], colonel Dumitru [Iliescu], Sălăjan (translator), [Ion] Goriță [MAE], [Emilian] Manciur ș.a. Au fost trecute în revistă problemele bilaterale și ce ar putea sârbii să ridice în discuții.

Vizita în Iugoslavia

Luni, 3 septembrie 1990, Belgrad

Dimineața, am mers mai întâi la serviciu – unde nu se deschidea fișetul și nimeni nu știa de pașaportul meu –, apoi la Facultate, unde se dădea proba scrisă, eliminatorie. Apoi, la aeroport. La 11.30 am decolat cu Boeingul 707. Eu am stat în al doilea salon cu Carmen Firan [jurnalista]. Adi [Năstase] mi-a dat inițiativa pe Balcani. Am întrevăzut de la început potențele ei și i-a propus domnul I[liescu] s-o „vindem" cât mai activ, în cât mai multe locuri (în convorbirile oficiale, la Institut, la conferința de presă). S-a acceptat.

Sosirea a avut loc în circa o oră. Am coborât după domnul I[liescu], Adi, [Mihai] Zisu și [Napoleon] Nini Pop. La scară,

ne așteptau Borisav Jović [președintele Iugoslaviei] cu alte persoane. Am făcut cunoștință (pentru prima dată în protocolul de stat, domnul președinte și-a prezentat singur delegația). Apoi, imnurile și trecerea în revistă a gărzii de onoare. Între timp, noi am mers la mașinile indicate, în care eram așteptați fiecare de omologul său.

Pe drum am discutat de vizitele mele anterioare și mi-am exprimat dorința de a vizita Institutul [pentru economie și politica mondială] (lucru aranjat pentru a doua zi, la ora 16.00).

Ajunși la Palatul Dedinje (construit – în stil bizantin – pentru familia regală, într-un parc pe o colină), am servit o băutură cu BJ [Borisav Jović?] și am intrat în cameră. Am luat masa și am plecat la Avala (un munte lângă Belgrad), pentru a depune o coroană de flori la Eroul Necunoscut.

Apoi am revenit în oraș și am mers la Palatul Federației, pentru discuții. Delegația noastră oficială a constat în nouă oameni: domnul I[liescu] Adrian Năstase, [Mihai] Zisu, [Napoleon] Pop, [Florentin] Cârpanu [directorul COMTIM, prefect de Timiș], Luchin [Milenco] (președintele sârbilor din România], [Emilian] Manciur, ambasadorul, Carmen Firan și cu mine. Discuțiile le-a deschis B[orisav Jović?], care, după mulțumirile pentru vizită, i-a dat cuvântul domnul I[liescu]. Temele mari din expunerea noastră au fost:

1. semnificația vizitei în Iugoslavia;
2. bunele relații de până acum și baza lor;
3. experiența lor, începutul nostru;
4. revoluția și procesul politic de la noi;
5. violența și anarhia; prioritățile economice;
6. relațiile bilaterale.

Borisav a mulțumit, arătând că Iugoslavia a fost cu noi de la început și că, actualmente, face obiectul unei campanii de dezinformare. Apoi a prezentat situația curentă din Iugoslavia. În

momentul acela se decidea organizarea Iugoslaviei. Apoi, s-a referit la minoritățile de la noi (sârbii și croații). Referitor la Balcani, a recunoscut poziția importantă a României, care nu are conflicte cu nimeni. A făcut referire la colaborarea noastră pe linie externă și la situația din Golf.

Domnul I[liescu] a rostit un scurt cuvânt de închidere. Apoi am revenit la reședință, ne-am schimbat pentru recepție și am revenit în aceeași clădire. Am intrat, am cunoscut oaspeții sârbi, am luat un *drink* și am trecut la masă. S-au rostit cele două toasturi. După, am revenit la reședință. Colonelul Constantinescu, care nu avea unde sta, a „dormit" în antecameră.

Marți, 4 septembrie 1990, Belgrad

Dimineața am luat micul-dejun, în aceeași formație. S-au comentat afirmațiile lui [Silviu] Brucan făcute la Viena, în urma răspunsului președintelui la interviul lui și al lui [Nicolae] Militaru.

La 10, am plecat cu Adrian [Năstase] la Ministerul lor de Externe (domnul I[liescu] se întâlnea cu prim-ministrul sârb, Ante Markovic, un om hotărât, bun gospodar, la ora 9.00. Budimir Loncar, ministrul lor de externe [croat], este un tip rece, spre 70 [de ani], mi-a făcut impresia, care vorbește cumpătat și încet, cu gesturi măsurate. Un om cu mare experiență, o „vulpe bătrână" într-ale diplomației, care reușește performanța de a fi menținut în funcție de toți președinții care se schimbă, asigurând astfel coerența politicii externe a unui stat serios, confruntat cu ambițiile individuale ale republicilor care îl compun).

El a propus o agendă în patru puncte: Balcanii, CSCE [Conferința pentru Securitate și Cooperare în Europa – precursorul OSCE], Golful și Mișcarea de Nealiniere. La primul punct, i-au interesat declarațiile Forumului Balcanic

pentru Securitate şi Cooperare, detalii pe care le-a furnizat Adi, eu completându-l. Apoi am ridicat chestiunea întâlnirii miniştrilor de externe ai ţărilor balcanice din octombrie, de la Tirana, stabilindu-se:

1. întâlnirea experţilor la Bucureşti, în săptămâna următoare,

2. convingerea albanezilor să redacteze şi să circule documentul de lucru înainte de reuniune,

3. preluarea – de România – a organizării întâlnirii miniştrilor de externe din ţările balcanice la ONU şi

4. acceptarea ideii ca Italia (şi Ungaria) să obţină statut de observator, condiţionat însă – propunerea lui Adrian – de reciprocitate pentru noi la Pentagonală [Italia, Austria, Cehoslovacia, Polonia, Ungaria] (idee acceptată de iugoslavi).

Referitor la CSCE, ideile au fost următoarele:

1. ONU să sprijine CSCE;

2. întâlniri regulate ale miniştrilor de externe;

3. crearea unui parlament general european;

4. recunoaşterea decalajelor de dezvoltare economică între diferitele zone ale Europei;

5. Parisul – prima fază a Europei post-Război Rece.

Pe ei îi frământau patru mari probleme:

1. nivelul diferenţierilor dintre republici,

2. probleme sociale din Europa de Est,

3. Uniunea Sovietică şi

4. blocurile politico-militare.

În ce priveşte Golful, priorităţile noastre sunt similare. La pierderi ei au, se pare, dublu decât noi. Obiectivele lor erau:

1. să-i convingă pe irakieni să nu agraveze suplimentar situaţia,

2. să evite confruntarea militară.

Ca preşedinţi ai Mişcării de Nealiniere, au primit mandat să încerce o mediere în conflict, pe care l-au refuzat însă, din lipsa marjei de manevră.

Nealinierea în sine a fost tratată puțin și în trecere, ridicând chestiunea noii ei identități și a unui nou rol în marile transformări actuale.

În discuții, ei au ridicat și chestiunea unui telefon roșu, pentru consultări curente.

Discuțiile au durat vreo două ore, după care am revenit la reședință, de unde am plecat la dejunul dat de [Slobodan] Milošević, președintele Serbiei.

Acesta este un om autoritar, obsedat de ideea „sârbismului", sârbilor și Serbiei (le-a menționat și în toast, și în discuțiile anterioare cu domnul I[liescu]), care știe însă și să fie foarte plăcut și persuasiv, pe chestiunile pe care le cunoaște. Se pare că nu a reușit să scape de educația marxistă...

În răspunsul său, domnul I[liescu] s-a referit doar la Serbia, întrebându-l de situația Federației abia după. Milošević are însă dreptate când spune că Slovenia și Croația doresc o confederație, deoarece ar avea astfel numai avantajele, nu și obligațiile dezvoltării lor mai mari. Milošević a spus că cine nu vrea să stea în Federație e liber să o părăsească. Referitor la Croația, acolo, din cinci milioane, unul este de sârbi, iar în Kosovo, din două milioane, un sfert sunt sârbi, dar Milošević a vorbit despre necesitatea creșterii numărului acestora.

După prânz, am făcut o mică vizită pe jos pe o stradă comercială din centru, iar apoi am mers cu Adi Năstase la Institut, unde ne-am întâlnit cu Edita [Stojanovic], vechea mea prietenă, cercetătoare la Institut și cu directorul. Am constatat că, pentru ei, Balcanii nu mai prezintă interesul din trecut.

Am revenit la reședință. Seara, am mers la alt Palat din aceeași incintă, unde au avut loc convorbirile finale ale delegațiilor mari. Fiecare ministru român a făcut o prezentare (Nini Pop și Adi) privind conținutul discuțiilor, completată

apoi de sârbi. Cei doi preşedinţi au tras apoi concluziile – pozitive şi încurajatoare – ale vizitei. Jović a spus două lucruri importante:

1. în domeniul politicii externe, soarta noastră este identică;

2. în domeniul politicii naţionale, ei vor asigura reciprocitate în tratamentul românilor.

A urmat apoi dineul de adio, revenirea la reşedinţă, unde am luat toţi un coniac în sufrageria lui Adrian, după care am mers la culcare (cei doi preşedinţi s-au retras pentru un *tête-à-tête* de vreo 20 de minute. Basarabia [?].

Miercuri, 5 septembrie 1990, Belgrad

Dimineaţă (6 şi 7), am făcut o „radioascultare" (Europa Liberă şi BBC), pentru conferinţa de presă de la ora 9.00. Apăruse ştirea că domnul I[liescu] ar fi protestat împotriva războiului economic practicat de SUA contra României!?

La puţin timp, m-a sunat Lică [Vasile Secăreş] de la Bucureşti, complet zdruncinat de această ştire (comunicată de [Cornelius] Roşianu cu o seară înainte la TVR). Petre [Roman] era foc. Voia să ştie ce şi cum se întâmplase şi să-l omoare pe Roşianu, nu alta. Voia sânge.

Până la dejun şi în timpul lui, am lămurit lucrurile. Se pare că Firan [Carmen] i-ar fi „brifuit" pe toţi (Rompres, Radio, TVR) cu ştirea respectivă – ce se discutase cu [Ante] Marković, dar Dumnezeu ştie în ce context, iar Roşianu a „coafat-o" şi a ieşit ce-a ieşit... O muncă migăloasă şi tenace se duce dracului într-o clipită, ca urmare a unei greşeli tâmpeşti, provocată de lipsa de profesionalism politic a doi oameni...

S-a stabilit, pentru corectare:

1. Domnul preşedinte să corecteze informaţia în cadrul conferinţei de presă de la Belgrad (lucru pe care l-a făcut foarte

bine. Dacă nu eram atent să observ că ai noştri... nu mai filmau, o scăpam...).

2. Tot dânsul să dea un interviu – pentru intern – în care să facă acelaşi lucru, urmând ca astfel să acopere ambele canale, intern şi extern.

După conferinţa de presă, am aranjat ca Liviu Duma [Radio Actualităţi] să transmită înregistrarea pasajului respectiv la Radio Bucureşti, pentru difuzare. Nu s-a putut de la Belgrad, dar s-a putut de la Zagreb.

Am plecat apoi la aeroport – unde a avut loc ceremonia oficială – şi am zburat la Zagreb. În avion am avut o discuţie despre instinctul de proprietate.

Odată ajunşi, am plecat cu limuzinele la Palatul de Reşedinţă, unde, după câteva minute de tras sufletul, am intrat în discuţii. [Franjo] Tudjman [preşedintele croat] a zbârcit-o de la început, răspunzând evocării vizitei domnului I[liescu] din 1947 că el, Tudjman, nu a contribuit la edificarea socialismului în România, în contrapartidă faţă de domnul Iliescu!? S-a referit la Croaţia şi la anticomunism, lăsând impresia unui moş încăpăţânat şi arţăgos. Îl interesau legăturile directe cu România (lui Adi [Năstase], unul din anturaj i-a „sugerat" invitarea lui Tudjman la Bucureşti!?). Domnul I[liescu] a menţinut, în mic, linia obişnuită (importanţa vizitei în Iugoslavia şi particularităţile revoluţiei române, Balcanii şi B[asarabia?]).

Am trecut apoi în altă cameră, pentru prânz, după care am vizitat Muzeul Mimara (colecţiile unui negustor şi restaurator de artă). Foarte frumos şi prezentat cu gust. Apoi la aeroport şi spre casă. Pe pistă, la aterizare, am stat douăzeci de minute pentru interviul lui... Roşianu (pe care, dacă nu-l „controlam", ne-ar fi băgat din nou în cofă pe toţi!?). La întâmpinare, Roman tropăia de nerăbdare.

Joi, 6 septembrie 1990, Cotroceni

Briefing pe domnul [Ion] Rațiu, la petrecerea cu nemții.

Facultate și întâlnirea cu domnul I[liescu] privind vizita în Japonia [pentru încoronarea noului împărat, Akihito], briefingul cu probleme interne, din lipsă de alte chestiuni. Seara, invitat (cu Gabi Tudor) la recepția dată de bancherii nemți la Inter (Frankfurt Bucharest Bank).

Vineri, 7 septembrie 1990, Cotroceni

Dimineața, am fost cu Lică [Vasile Secăreș] la Lazăr. 10.00, primirea nemților. Bună, pentru că au oferit idei pentru organizarea producției mici și mijlocii, în optica bancherilor.

12.00. Rămas-bun al ambasadorului ungur. Un om de lume, deși masiv. Domnul I[liescu] i-a arătat nemulțumirile noastre față de ultimele declarații și s-a oferit să discute personal cu [Árpád] Göncz [omologul său ungur].

13.00. Radu Câmpeanu ([Ionel] Săndulescu, Lică și Dan [Mircea Popescu]). Pleacă la francezi. Voia și niște angajamente (TV, consiliile locale, investiții, ziare etc.) pentru deblocarea situației față de noi. Briefingul meu privind chestiunile externe rezultate în urma vizitei din Iugoslavia.

16.00. Xu Lian, secretar la ambasada chineză, care s-a interesat de vizita în Iugoslavia. Cu acordul anterior al domnului I[liescu], i-am oferit aprecierea oficială.

17.00. [Corneliu] Coposu, [Gabriel] Țepelea, [Ion] Diaconescu. Toată discuția nu a fost decât cu reproșuri reciproce pentru lucrurile trecute (28–29 ianuarie, 13–15 iunie etc.). Niște oameni în vârstă încăpățânați. *No future…*

19.00. Ambasadorul Braziliei. Act simbolic de prezență (șapte minute), cu ocazia Zilei Naționale.

Sâmbătă, 8 septembrie 1990, Cotroceni

Dimineața am mers la domnul I[liescu] să-l întrebăm dacă să particip la întâlnirea cu Comisia de Investigație (Radu Timofte, [Doru Viorel] Ursu, Virgil [Măgureanu], [Victor] Babiuc, Lică [Vasile Secăreș], Dan [Mircea Popescu], procurorul de la Olt, [Gheorghe] Robu, [Dan] Marțian, [Alexandru] Bârlădeanu). Mi s-a spus că nu se vor discuta probleme externe, iar Lică și cu mine am fost luați la rost pentru că nu-l utilizam pe... Mihai [Bujor Sion, copilul domnului I[liescu] de suflet, înfiat după dispariția tragică a părinților lui, într-un accident de avion la Sibiu]. Întreaga poveste, complet gratuită, m-a mâhnit și m-a întristat.

Luni, 10 septembrie 1990, Cotroceni

Dimineața, până după prânz, am fost la Facultate, pentru examenul de admitere. După aceea, am revenit la Cotroceni, unde, în cercul consilierilor, am dezbătut problemele ce urma să le discutam cu domnul I[liescu]. Concluzia majoră a analizei a fost că agenda și informațiile președintelui nu se încadrează într-un circuit strict. Oricine poate interveni pe parcurs fără ca noi să avem practic habar, apărând astfel ulterior probleme „din senin". Lică [Vasile Secăreș] a argumentat necesitatea recâștigării inițiativei prezidențiale. Am propus, la sfârșitul săptămânii, o emisiune de 15 minute, intitulată Agenda Prezidențială. La un moment dat, a trebuit să plec, ei rămânând, însă numai Lică a reușit să îl vadă pe președinte, pe fugă, după primirea lui Răzvan Theodorescu.

Marți, 11 septembrie 1990, Cotroceni

Dimineața, ca și ieri, examen. La prânz, primire la Președinte, unde, cu Lică [Vasile Secăreș], Dan [Mircea Popescu], [Ioan]

Talpeş şi [Emilian] Manciur am discutat: delegaţia şi călătoria la Tokio (eu l-am propus pe Petru Rareş), problema Raportului Comisiei Parlamentare (Sergiu Cunescu, ţărănistul şi liberalul încearcă să torpileze, pentru a-l întârzia – 17.09 – în timp pentru Consiliul Europei). Am discutat agenda pe săptămâna asta şi pe cea viitoare (în principiu), apoi ieşirea preşedintelui la TVR (*punch*-ul să fie Raportul Comisiei).

După-masă (16.00), împreună cu Lică l-am primit pe consilierul pentru ştiinţă, învăţământ şi cultură al premierului moldovean [Mircea] Druc. I-am spus că:

1. noi îi sprijinim, dar din linia a II-a, deoarece, pe de o parte, nu vrem să ne creăm probleme cu ruşii, pe de alta, nu vrem să le dăm apă la moară ungurilor;

2. în faza actuală, greul cade pe umerii lor;

3. să se ferească de provocatori, care, forţând lucrurile, le vor compromite;

4. avem o ocazie istorică, pe care nu avem voie să o ratăm, trebuie să procedăm inteligent, ca să nu mai poată ridica nimeni vreo pretenţie niciodată.

La plecare, din întâmplare, s-a întâlnit cu domnul I[liescu], care mergea la o întâlnire. I-a repetat ce tocmai îi spusesem şi noi.

Seara, cu Lică, Dan, Talpeş şi [Adrian] Severin, am fost la chinezi, la o masă. Vizita mea acolo este privită ca importantă. Lică i-a lecturat cu privire la importanţa raporturilor bilaterale. Adevărul e că, prin legătura noastră cu ei din ultimul an, am contribuit decisiv la depăşirea cu bine a „obstacolului" revoluţiei (în sensul incertitudinii cursului nostru politic extern).

În „Caţavencu" apare un atac la adresa lui Adi Năstase, cum că ar fi... homosexual!?

Miercuri, 12 septembrie 1990, Cotroceni

În sfârșit, după amânări repetate, am reușit să am discuția promisă cu colaboratorii, Cornel Codiță, Gabi Tudor și Mihai Bujor. Observațiile lor s-au dovedit întemeiate și folositoare. Materialul care va ieși va servi – am ambiția asta – drept bază orientativă pentru politica externă românească de acum încolo.

În jurul prânzului, au venit Adrian (TVR) (?) și Răzvan Mateescu (?), pentru probleme personale.

La 12.00 am vorbit cu Mihai [Bujor Sion], care mi-a spus că lupta dintre Petre [Roman] și președinte se înteține, mai ales pe ascuns. De vină sunt, se pare, ambițiile și nerăbdarea lui Petre. În plus, nu se știe ce a discutat el [Petre] pe afară. Mai mult, după cum îmi spune Bob Wylie, afară, Petre este apreciat și compătimit, totodată, pentru faptul că trebuie să se compromită în actuala echipă. Mihai mi-a spus – de la [Christine] Valmy – că [Robert] Dole l-ar fi calificat pe Petre OK, iar pe domnul I[liescu], *not so*...

Am avut apoi o discuție cu [Aurel] Dragoș Munteanu [ambasadorul nostru la ONU], care ne-a spus că el avea un program foarte bun pentru domnul președinte la New York (inclusiv o primire la Casa Albă), dar că a fost stopat brutal de MAE. Devine de acum clar că MAE a acționat, se pare, la ordinele exprese ale lui Petre (cât o fi contribuit și [Adrian] Sârbu la asta?), să torpileze vizita domnul I[liescu] și să o aranjeze, în schimb, pe a lui. În plus, cel puțin așa se laudă D[ragoș] M[unteanu], Virgil [Măgureanu] este acum izolat la Washington și doar el are relații nu numai cu americanii, dar și cu occidentalii, în general. Dincolo de asta, cred că nu ne costă prea mult dacă am fi mai flexibili și am muta accentul relațiilor noastre cu SUA pe el. Măcar să vedem ce poate. Tot nu avem nimic de pierdut. Tot Aurel [Dragoș Munteanu] ne-a relatat că le-a spus liderilor că

amândoi ar trebui să meargă în SUA, dar în ordinea firească: domnul I[liescu], apoi Petre, lucru care, se pare, nu i-a convenit lui Petre. Am mai discutat și de sensibilitatea (negativă) a domnului I[liescu] la americani, Aurel spunând că el va ști să controleze lucrurile. Personal, din proprie experiență, mă cam îndoiesc.

La ora 14.00, am mers la Capșa, la un *lunch* dat de consilierul de presă al ambasadei germane, [Klaus] Brambach. Am discutat mult despre revoluție, dar și despre relațiile României cu Germania. În acest scop, i-am spus că toate analizele noastre indică necesitatea unor relații bune cu Germania. Singurul semn de întrebare ar fi dacă ei îi sprijină pe unguri, în privința Ardealului. Aici mi-a dat repetat asigurările cele mai ferme că acest lucru nu se va întâmpla niciodată. Și nici ceilalți occidentali nu o vor face, deoarece lumea a cam început să-și dea seama că ungurii sunt o sămânță de scandal (a citat retipărirea cărții din anii '40 la Budapesta, cu girul lui [Árpád] Göncz). A întrebat și de poziția domnul I[liescu] vizavi de Germania, pe care i-am evocat-o ca fiind favorabilă. Ne-am despărțit stabilind să păstrăm legătura.

Ajuns la Palat, l-am întrebat la telefon pe Larry Napper, consilierul ambasadei SUA, ce știe despre preluarea de către Departamentul de Stat a minciunii radioului Budapesta cum că nu am fi respectat embargoul impus Irakului. Mi-a răspuns că a cerut explicații și am rămas înțeleși să rămânem în contact.

Apoi, cu consilierii, am discutat un pic despre Consiliul Apărării Naționale, pe cale a se înființa ([Victor] Stănculescu vrea [să fie] ca un fel de mână liberă pentru Armată, cu girul lui Petre). Am propus, și s-a aprobat ca noi ([Ioan] Talpeș, Dan [Mircea Popescu] și cu mine) să facem parte, nu din Consiliul propriu-zis, ci din Secretariatul acestuia (lucru rezolvabil prin

regulament intern, care nu necesită aprobarea Parlamentului). Nu vom avea drept de vot, dar vom fi prezenți.

Joi, 13 septembrie 1990, Cotroceni

Dimineață, am fost la Lazăr [Vlăsceanu], care a vrut neapărat să vorbească cu mine. Ideea era să mă avertizeze că, „în târg", se dorește și se lucrează la îndepărtarea domnului I[liescu]. Chiar și cei care îl mai sprijină s-ar întreba ce fac consilierii lui. Acuzația, pregătită de revista *Zig-Zag*, ar fi de complicitate la... genocid, întrucât blochează conștient judecarea militarilor care au tras în decembrie. În locul lui, s-ar pregăti venirea [regelui] Mihai.

Am revenit la Cotroceni, pentru a pleca din nou la ADIRI, unde am deschis lucrările grupului de studii privind „securitate internațională și dezarmare" (împreună cu ambasadorul Constantin Ene).

Ajuns înapoi la Cotroceni, am intrat un pic la [Ion] Rațiu (care era cu Lică [Vasile Secăreș]) și am încercat – cu Ion [Ioan Talpeș] –, fără succes însă, să-i rezolvăm lui [Victor] Uțiu problema cu ministrul [Doru Viorel] Ursu.

Când a venit Adi Năstase, am intrat cu Lică la domnul I[liescu]. Adi a informat despre rezultatele vizitei la turci (foarte bune: ajutor alimentar, posibilitate de credit – 200 de milioane de dolari –, dorința de extindere a raporturilor bilaterale, frumoase posibilități economice, schimburi de vizite la cel mai înalt nivel ș.a.). Apoi am discutat câte ceva despre New York și [interviul] TV de mâine. Domnul I[liescu], obosit și flămând, a amânat discuția pentru după-masă.

La 17.00, am mers la Lică (i-am cunoscut pe cei doi care își ofereau serviciile de *speech writer*) și apoi la domnul I[liescu], unde am așteptat ieșirea lui Robu. Se pare că și-ar

fi exprimat disponibilitatea de plecare, forțat de atacurile din presă. Aparent, explicația stă în picioare, dar este oare și reală? Mi-e teamă să nu fie expresia sindromului „șobolanului", care părăsește nava înainte de furtună...

Într-un final, am intrat la domnul I[liescu] (Lică, Manciur, [Ion] Madoșa, Răzvan, Valeriu, Florin Brătescu și [Marius] Guran), unde am discutat îndelung despre interviul de a doua zi. Eu am fost de părere că domnul I[liescu] trebuie să își refacă imaginea publică, deoarece experiența de până acum – a apariției la TV – a fost un fiasco. E vorba despre alegerea unui registru de probleme, care să răspundă preocupărilor momentului (Raportul Comisiei Parlamentare, nevoia de dialog, Balcanii), de umanizarea apariției și de eliminarea răutăților tehnicienilor. Am abordat și chestiunea priorității lui [Silviu] Brucan, în raport cu absența noastră de pe ecran. Apoi am ales locul interviului de a doua zi (în salonul de trecere).

Am revenit. Domnul I[liescu] a „aghesmuit" delegațiile pentru New York și Tokio, precum și plecarea mea spre Bruxelles, în locul lui Lică [era vorba de un seminar pe securitate organizat de Misiunea SUA pe lângă NATO]. A venit și Dan [Mircea Popescu] de la Guvern, unde s-a discutat despre creșterea prețurilor și necesitatea pregătirii populației.

Seara, la ora 21.30, am putut pleca, în sfârșit, acasă...

În cursul zilei, Mihai [Bujor Sion] mi-a spus că întâlnirea cu rabinul New Yorkului [Arthur Schneier] a ieșit foarte bine. Larry Napper a intrat în criză când a aflat că domnul I[liescu] va merge la ONU, adăugând că el discutase altceva cu... [Adrian] Sârbu!?

În cursul dimineții, Lică a intrat cu [Eugen] Dijmărescu la domnul I[liescu], pentru a obține schimbarea lui [Ion I.] Brătianu (care s-a dovedit nu numai un balon gol, ci chiar o

frână) de la Agenția lui Petru Rareș, idee acceptată, după cum am înțeles din discuția domnul I[liescu] cu Petre [Roman].

Vineri, 14 septembrie 1990, Cotroceni

Dimineața am petrecut-o cu A[urel] D[ragoș] Munteanu, ambasadorul nostru la ONU, care a redactat drafturile celor două scrisori: una, scrisă de mână, în engleză, adresată de d[omnu]l I[liescu] președintelui [George H.W.] Bush, a doua, de răspuns lui [Thomas R.] Pickering, stabilind că acesta să fie canalul de legătură personală cu SUA.

Au mai fost de rezolvat unele probleme legate de formalități, în perspectiva deplasării la Bruxelles.

După-amiază, am participat un timp la discuția lui Lică [Vasile Secăreș] cu Talpeș și Florin Vasilescu despre Consiliul Apărării. Dezbaterea punea față în față două școli de gândire:

1. cea care dorea ca planurile să încorporeze automat și decizia de punere în aplicare;

2. cea care dorea ca ele să fie activate de un ordin expres.

Care a prevalat, nu știu.

Personal, apreciez că principala chestiune este cea a acceptării ideii ca Secretariatul să fie asigurat de Președinție. Acesta va fi astfel punctul obligatoriu de trecere atât în sus, cât și în jos.

Seara, cina cu Bob [Wylie?] și dr. Mock (?) la Capșa. A venit și Geta. Bob mi-a spus că a mai stat de vorbă vreo două ore cu Petre [Roman], duminica trecută, și că este absolut necesar să îl vadă pe domnul I[liescu].

A[urel] D[ragoș] M[unteanu] ne-a sugerat că falia Petre/domnul I[liescu] pare mult mai adâncă decât ne-am putea închipui. Adevărul este că P[etre Roman] este un ambițios nerăbdător, cu mai mult șarm personal la străini, beneficiind, în plus, de avantajul educației acolo. Putem oare ști ce i s-a băgat

în cap în toate vizitele și întâlnirile la nivel înalt la care a participat peste hotare? Informația lui Bob („săracul, el este o victimă manipulată") pare foarte sugestivă.

Sâmbătă, 15 septembrie 1990, Cotroceni

Cum am ajuns, a trebuit să vorbesc cu Popov, consilier de la ambasada sovietică, care mi-a spus că luni vine la București (pentru a participa la reuniunea ADIRI [Asociația de Drept Internațional și Relații Internaționale]), [Vadim Valentinovici] Zagladin, consilierul de politică externă al lui [Mihail Sergheevici] Gorbaciov, care vrea să aibă o întâlnire cu domnul I[liescu] și una cu mine.

Apoi am tatonat terenul pentru invitarea ambasadorului Germaniei [Klaus Terfloth] la un mic-dejun cu domnul I[liescu] săptămâna viitoare. La nemți, *great excitement*.

În rest, am așteptat până la 14.30 ca să fim prezenți pentru agendă. Am făcut-o în picioare, lângă birou, timp de 30 de minute.

Seara, invitat la [Klaus] Brambach, consilierul de presă și cultură al ambasadei RFG. S-a purtat extreme de bine. Era doar *a social call*. Nu și-a propus mai mult, doar ca să mă convingă de sentimentele lui antimaghiare. Am stat până pe la 1.30 noaptea...

Luni, 17 septembrie 1990, Cotroceni

Dimineață, mi-am rezumat comunicarea pentru Academie. Apoi am plecat la aeroport, să îl întâmpin pe [Vadim Valentinovici] Zagladin, omologul meu sovietic. Un om simpatic, ușor „voluminos", cu aerul unui consilier al țarului. Îi lipsea doar îmbrăcămintea de la Curte. Am discutat puțin despre Balcani, apoi despre ce i-a spus el lui [Horst] Teltschik (consilierul lui

[Helmut] Kohl) – confirmând ostilitatea față de noi. Părerea lui este că nemții vor deveni în scurt timp mai pozitivi față de noi. Om vide!

Apoi am mers la Academie, unde am ținut comunicarea (care s-a potrivit ca nuca în perete, după două comunicări umaniste), apoi înapoi la Cotroceni.

Aici, la [Ioan] Talpeș, l-am întâlnit pe judecătorul [Corneliu Bădoiu?] care i-a judecat pe cei patru ([Emil] Bobu, [Ion] Dincă, [Tudor] Postelnicu și [Manea] Mănescu), recursul Procuraturii în cazul lui Nicu [Ceaușescu], și acum pe Iulian Vlad. A afirmat că:

1. Dincă l-a solicitat personal să-i spună ceva în legătură cu renumitul Plan „ZZ", dar că el nu s-a dus, iar altuia Dincă nu-i spune;

2. cu Nicu lucrurile s-au întâmplat așa: a fost practic în libertate patru zile, în mod ilegal. Pentru a nu se observa, a fost convocat, venind în civil și intrând în sala plină de Poliția Militară. A fost întrebat ce ar face dacă ar fi eliberat. A spus că s-ar interna la Grivița. Atunci, s-a hotărât să fie spitalizat cu polițist la ușă, așa că, sub raport medical, totul îi este asigurat;

3. referitor la Iulian Vlad, a spus că nivelul lui de inteligență este acela al unui profesor de țară. Generalii [Ioan] Moț și Vasiliu/escu (?) sunt cu mult mai deștepți decât el;

4. bomba cu [Dumitru] Mazilu nu a putut fi sprijinită cu argumente convingătoare;

5. Ilie Ceaușescu nu are cum să fie tras la răspundere.

După, am mers la Lică [Vasile Secăreș], unde venise și Lazăr [Vlăsceanu] și am discutat chestiuni legate de Facultate.

Pe la 17.00 am fost din nou pe la Academie, pentru partea de ceremonial. Apoi la recepția de la Casa Lido.

Marți, 18 septembrie 1990, Cotroceni

O zi îngrozitor de încărcată. A trebuit să mă învârt ca un titirez, ca să fiu cu fața deodată în toate părțile: serviciu, ADIRI, Cotroceni pentru discuțiile și masa cu [Vadim Valentinovici] Zagladin, apoi din nou la ADIRI și, pe urmă, la ziua națională a chilienilor.

Cu Zagladin, discuțiile – consemnate într-o notă a convorbirii – au fost fructuoase. Principalele idei sunt:

1. interesul conducerii sovietice pentru situația de la noi;

2. marea deschidere și flexibilitate a lor pentru promovarea, lărgirea și punerea pe baze noi a raporturilor reciproce, în special în domeniul economic;

3. raporturile proaste pe care le au cu ungurii;

4. propunerea de a ne furniza curent electric ca plată pentru curentul livrat de ei italienilor, care s-au angajat să pună pe picioare industria atomo-electrică din Ucraina (încercările cu ungurii au dat greș din cauza pretențiilor acestora);

5. încurajarea de a ne asocia Pentagonalei [propunerea ministrului italian de externe, Gianni de Michelis, menită de a substitui astfel absența fostului Imperiu Austro-Ungar, drept contrapondere la Germania reunificată; făceau parte Italia, Austria, Cehoslovacia, Polonia, Ungaria] (a confirmat că italienii o fac pentru a-i izola pe nemți), în scopul de a stabili, prin noi, coridorul teritorial care i-ar lega de italieni;

6. interes pentru Balcani și Marea Neagră.

Miercuri-sâmbătă, 19–22 septembrie 1990, Bruxelles

Seminar NATO (*NATO Transformed*), la care trebuia să meargă Lică [Vasile Secăreș], care a fost însă reținut pentru pregătirea vizitei la New York, seminar în care se urmărea identificarea unui nou rol european și extraeuropean pentru NATO. Este cert că occidentalii nu sunt dispuși să renunțe la Alianță, în special americanii.

În raport cu noi, plutește o tăcere stânjenitoare. Atunci când, însă, am intervenit – și am făcut-o și pertinent –, a existat interes, chiar dacă nu și bunăvoință.

În rest, Bruxellesul este un oraș de case cu trei-patru etaje și vile, ușor provincial față de alte capitale vest-europene. Vreme extrem de schimbătoare – atlantică –, însă deprimantă, căci a burat mai tot timpul și a fost relativ frig.

Călătoriile mult întârziate, în special la venire, și pline de disconfort.

Luni, 24 septembrie 1990, Cotroceni

Iarăși o zi haotică. La sosire, mă așteaptă [Victor] Ușiu!? Apoi a mai venit Nițu, vărul domnului I[liescu], și Lorințiu Pavel, de la Bistrița, toți pentru probleme personale.

Cei de la Externe duc clar o politică de boicot. A trebuit să intervin personal pentru Horică și Nițu la [Ioan] Maxim [șeful personalului MAE], apoi pentru mine la [Gheorghe] Tinca, care, la început, a fost obraznic, pentru ca pe urmă să devină mai cooperant.

Între timp, am început lucrul la cuvântarea domnului I[liescu] la Council on Foreign Relations (direct în engleză). Am terminat-o abia seara târziu.

Acasă, seara, am vorbit cu Aggie [Kuperman], care mă căutase în legătură cu răspunsul venit de la Carnegie. Am rugat-o să vadă și ei pe partea lor, care mai este situația cu invitația respectivă. Mi-a promis că o va face.

Marți, 25 septembrie 1990, Cotroceni

Iarăși o zi plină. De data asta, cu primiri la domnul președinte. Prima, la 9.30, ambasadorul Spaniei la micul-dejun. Discuțiile au fost pozitive:

1. i s-a mulțumit pentru ajutorul Spaniei în cadrul CEE [Comunitatea Economică Europeană];

2. a reiterat sprijinul și înțelegerea Spaniei pentru noi în momentul actual, acțiune concretă;

3. a lăudat ocazia de a avea un astfel de contact cu conducerea română.

Miercuri, 26 septembrie 1990, Cotroceni

O zi ceva mai... omenească!? Deși am primit diverși oameni, pentru diverse probleme, desigur neprofesionale (doamna Stăncescu, care mi-a dat cărți, domnul Jula, fost consilier MAE, pensionat, pentru reangajare, doamna Moise, pentru angajare la Parlament și Driha, pentru valută în excursie). În plus, m-am interesat de situația școlii Veronicăi.

Am avut însă o discuție interesantă cu Sergiu Nicolaescu. El mi-a spus că-și dăduse seama că [Vasile] Milea era implicat în ceva necurat, încă din vara trecută, când i-a dat o unitate de elită de lângă Ploiești, să lucreze la ea. Când au început evenimentele la București, S[ergiu] N[icolaescu], care se împrietenise cu comandantul, a solicitat deplasarea – împreună cu el – a unității în capitală, dar comandantul a refuzat. Oricum, a doua zi, pe 22 decembrie seara, S[ergiu] N[icolaescu] a reușit să o aducă să apere TVR. Mi-a mai spus că, atunci când s-a comunicat sinuciderea lui Milea, el, aflat în Piața Romană, a crezut că totul s-a sfârșit.

În altă ordine, tot el mi-a relatat că Frontul a pierdut sindicatele, ai căror lideri ar fi fost cumpărați cu valută de Opoziție. A apreciat că poate ști dinainte care lideri au fost cumpărați cu valută de Opoziție (mi-a dat și exemplul amenințării – cu efect – pe care a practicat-o el la Brașov, spunând că va merge prin secții cerând schimbarea actualilor șefi, dacă nu cooperează cu el. Și... au cooperat).

Domnul I[liescu], cu care am intrat la interviul pentru Vocea Americii, era agasat și îngrijorat de luarea de poziție a

lui [Silviu] Brucan de ieri din *Adevărul* (în care l-ar acuza de ceaușism), fiind preocupat de faptul că Brucan acționează întotdeauna teleghidat de alții.

Am avut apoi o ședință cu „activul", în care s-au împărțit sarcini și responsabilități:

1. [Constantin] Bâgu și cu Dan [Mircea Popescu] vor conduce.

2. [Vlad-Vladimir] Galin se va ocupa efectiv de aprovizionarea capitalei.

3. [Iosif] Boda – Valea Jiului (discuții cu minerii și aprovizionare).

4. [Marius] Guran [consilierul științific al președintelui] – menținerea dialogului cu studenții.

5. Dan [Iosif?] – răniții Revoluției de la Elias și Fondul Libertatea.

6. FSN – Asociația Maiștrilor (?).

7. [Ioan] Talpeș – CADA [Comitetul de Acțiune pentru Democratizarea Armatei] și conducerea MApN, precum și de pregătirile pentru 25 octombrie, Ziua Armatei și 1 Decembrie, Ziua Națională.

8. Campanie de presă – Octavian Rădulescu (?) și planul găsit la el.

9. Domnul I[liescu] să preia programul social, pe care Guvernul l-a neglijat complet.

Înainte de despărțire, i-am arătat domnului I[liescu] comentariul Deutsche Welle din 21 septembrie, care indică faptul că autoizolarea Occidentului față de noi e pe cale să se încheie. Lumina de la capătul tunelului. Mult va depinde și de cum va ieși vizita la N[ew] Y[ork]...

Joi, 27 septembrie 1990, Cotroceni

Dimineața, diverse probleme: ADIRI, oameni etc. După-masă, la 15.15 la aeroport: plecarea a fost plină de speranțe.

Domnul I[liescu] era în formă, se mișca repede, dădea sfaturi, făcea glume etc. I-am spus lui [Ștefan-Constantin] Ciurel [primarul capitalei], printre altele, să nu pună la dispoziție spațiu de cazare celor din universitățile libere, care sunt afacerişti.

O seară minunată...

Vineri, 28 septembrie 1990, Cotroceni

L-am primit pe [Ionel] Roman, vicepreședinte al Camerei [Deputaților], cu [Corneliu Dorin] Gavaliugov, [Francisc] Păcurariu și un cetățean francez, pentru o tipografie a Fundației Culturale Române. A fost și Gabi Tudor de față, urmând să se ocupe de problemă.

Apoi am făcut o ședință de colectiv privind fluxul informațional și sarcinile noastre. Am hotărât scoaterea unui buletin săptămânal al Direcției.

După-amiază, am fost la Mihai [Bujor Sion], să mă întâlnesc cu Cătălin Iorgulescu, pentru apartament.

Seara, invitați la chinezi. Am făcut programul pentru vizita la Beijing. Mi s-au propus discuții individuale pentru pregătirea vizitei domnul I[liescu] în China, precum și o vizită în provincie, lângă Hong Kong și Canton. Unul din ofițeri mi-a spus că ne va însoți chiar el. Oricum, s-a înnegurat un pic, când i-am spus că voi pleca înainte în SUA!?

Școala Veronichii s-a comasat cu cea din vecinătate, în ciuda intervențiilor mele și a asigurărilor primite că nu se va întâmpla acest lucru. Încă o dovadă a sabotajului ascuns practicat față de Președinție, mai mult, poate și a lipsei noastre de autoritate.

La Senat se promovează o lege care afectează dreptul președintelui de a încheia tratate internaționale, lege care nici măcar nu ne fusese prezentată. MAE o sprijină!? Apoi, cei de la Guvern nu vor să introducă în dezbatere legea guvernului,

deoarece nu le convine ca președintele să conducă ședințe de Guvern, așa cum este în alte țări.

Petre [Roman] a dat fuga la Bruxelles pentru o „șușă" diplomatică – ieșită prost, din câte am aflat, numai ca să nu fie aici când pleca domnul I[liescu], ca să trebuiască să-și înghită înfrângerea de a nu fi mers el în America, așa cum trăgea puternic sforile înainte.

Adevărul este că e un om ambițios, cu bună pregătire, căruia nu a fost greu să i se bage în cap că el, și nu d[omnu]l I[liescu], este cel care trebuie să conducă România. Păcat, dar periculos!

Sâmbătă, 29 septembrie 1990, Cotroceni

Am pregătit nota cu fluxul informațional. M-a sunat Dorel Șandor să-mi comunice că se pregătește un atac împotriva domnul I[liescu], care va fi acuzat că a luat cu el – pentru scopuri personale – un raport asupra evenimentelor din 13–15 iunie. Ce a luat a fost o pagină cuprinzând datele celor șase decedați din ziua de 13. Am comunicat la New York și răspunsul a fost că nu se dau decât comunicatele Rompres de acolo, iar, dacă apare așa ceva, să se dezmintă imediat.

O zi de toamnă splendidă. Oricum, revenirea pe pământ este dură: avem inundație de la vecina de sus, noul aparat TV color (Grundig) este ars, după zece ore de funcționare, iar Senatul Universității a cerut „anchetarea" Facultății noastre privind deschiderea cursurilor mai târziu cu două săptămâni (una o reprezintă amânarea pe întreaga Universitate), ceea ce a făcut ca dosarele pentru concurs nici să nu intre în discuție...

Luni, 1 octombrie 1990, Cotroceni

Dimineață am mers la Facultate, pentru a „deschide" activitatea. Le-am comunicat situația și am hotărât împreună să începem totuși cu programul de vizite.

După-masă am fost la conferința de presă a ambasadorului RFG legată de reunificare, care a avut loc la Inter.

Apoi a venit Cârjan [avocatul] și am pus capăt la 15 ani de căsătorie cu Geta.

Cu Lică [Vasile Secăreș] am vorbit la telefon la New York. A spus că totul merge foarte bine. Domnul I[liescu] s-a văzut cu [George H.W.] Bush și [Margaret] Thatcher și urma să se mai vadă cu ei o dată, luni seară.

Am luat legătura cu Aggie [Kuperman], pentru detalii de la Carnegie.

Marți, 2 octombrie 1990, Cotroceni

Dimineața, cu grupa mea, la Senat, apoi, la prânz, cu [Doru Viorel] Ursu, [Victor] Babiuc, [Adrian] Severin, trei primari de la Sectoarele 1, 3 și 4, [Ioan] Talpeș, [Cornel] Codiță, tipul lui Dan (?) și generalul Nițulescu (?), la o masă la Cotroceni.

Mihai [Bujor Sion] și Codiță, care au fost la Externe pentru pregătirea deplasării la Paris, au venit cu știri interesante. Aparent, partea română a fost cea informată de organizatorii francezi că delegația noastră i-ar cuprinde pe domnul I[liescu], Petre [Roman] și Năstase. E clar că Petre nu vrea să scape și ocazia asta din mână.

Miercuri, 3 octombrie 1990, Cotroceni

Dimineață, am avut treabă la Guvern și la Externe: listele pentru vizita studenților (MAE și Șandor), de luat, în sfârșit, invitația venită de la Carnegie, de depus la [Adrian] Severin memoriul cu Școala și de aranjat *appointment*-ul lui [Constantin] Cheșculescu la [Eugen] Dijmărescu.

Apoi, întrevederea cu [Viulen] Pozdniakov, consilierul de la Ambasada URSS (a participat și Gabi Tudor):

1. ne-a invitat la Moscova, între 19 și 20;

2. s-a interesat de vizitele lui Petre [Roman] și domnul I[liescu] în URSS;

3. a ridicat chestiunea redefinirii Tratatului de Prietenie (să fie dezideologizat);

4. a solicitat scoaterea statuii lui Lenin din incinta Târgului [Internațional București].

Apoi am avut de dat niște telefoane și am plecat la „acțiunea Swan".

Joi, 4 octombrie 1990, Cotroceni

Iarăși, o zi plină, plină, cu program și tensiune. Dimineață, duș la Cotroceni (acasă nu e apă caldă). Apoi programul cu studenții – Dorel Șandor s-a întrecut pe sine. A chemat *crème de la crème*: el, Victor [Babiuc?], [Eugen] Dijmărescu, [Ion Aurel] Stoica, [Adrian] Severin și [Vladimir] Pasti.

Între timp, am fost la Petre [Roman] să-i spun de cerința lui [Viulen] Pozdniakov privind dislocarea statuii lui Lenin din curtea TIB-ului [Târgul Internațional București]. Era deja dislocată. Petre m-a primit cu vădită plăcere. Am discutat și despre Facultate, pe care o sprijină. Ne-a spus ca să începem cursurile luni. Vrea să o scoată din Universitate.

La 10, la Severin, la întâlnirea cu ambasadorii latino-americani ai Grupului de la Rio.

Apoi, la BRCE [Banca Română de Comerț Exterior], pentru valută și la masă la Capșa, cu [Mircea] Malița, [Alexandru] Farcaș și un profesor american.

La P(reședințe?), să văd cum mai e.

Apoi la ADIRI, pentru expunerea profesorului american (pe drum, văd staționat Trabantul Getei).

Înapoi la P[reședintie?]. Telefoane și mesaje. Abia pe urmă mă pot relaxa un pic. Toamna asta e totuși frumoasă.

Sâmbătă, 5 octombrie 1990, Cotroceni

Dimineață am mers cu grupa de studenți la MAE, unde i-a primit ambasadorul Constantin Ene. Am discutat apoi cu Teo Meleșcanu, care mi-a confirmat că dorința ca domnul I[liescu] să nu meargă la N[ew] Y[ork] a fost reală și i-a aparținut lui Romulus Neagu.

Am rezolvat problema analizei medicale și am pregătit notele pentru China și URSS.

Am aflat, pe ambele canale, românesc și american, că Dan Nelson a sugerat amânarea reuniunii de la Washington pentru sfârșitul lui octombrie, respectiv după ce mă întorc eu de la Moscova și Beijing.

La 13.30 a venit domnul I[liescu]. Era, fizic, cel mai în formă dintre toți. Era și mulțumit de toate contactele pe care le-a avut cu oamenii politici, cu cei de afaceri și cu emigrația.

Singurul lucru care nu a mers a fost escala în Belgia, deoarece MAE nu a făcut formalitățile la timp!?

Domnul I[liescu] a fost impresionat de [Giulio] Andreotti [premierul Italiei], care s-a purtat omenește, foarte frumos, precum și de Henry Kissinger, care i-a spus că:

1. a citit cinci pagini bune despre el;

2. avem o problemă de imagine (realitatea fiind alta);

3. avem „prieteni", pe care i-a nominalizat...

Și cu reprezentanții emigrației lucrurile au mers bine. Domnul I[Iliescu] i-a „muiat". Aprecierea generală a vizitei ar fi:

1. că a fost o decizie corectă;

2. că s-au făcut breșe importante în izolarea ce ne-a fost impusă;

3. că trebuie acum să le lărgim și să le consolidăm.

Teo [Meleșcanu] îmi zisese că cei de la Departamentul de Stat îi spuseseră lui [Bogdan] Baltazar [director în MAE] că vor avea grijă ca domnul I[liescu] și [George H.W.] Bush să nu

fie nici măcar pe același coridor. Prietenii noștri au vrut însă altfel, iar discuția a fost bună.

Lică [Vasile Secăreș] mi-a spus că MAE a sabotat până în ultima clipă și că Adrian a luat-o razna. S-a stat de vorbă cu el, dar mai trebuie, iar câțiva din minister trebuie dați afară. Buba asta trebuie să se spargă.

Toamnă superbă la Băneasa.

Sâmbătă, 6 octombrie 1990, Cotroceni

Am pregătit referatul pentru concursul de conferențiar la Universitate.

L-am informat pe Lică [Vasile Secăreș] de problemele în lipsă.

Ne-a confirmat că MAE a fost lamentabil, că Năstase și-ar fi făcut „mea culpa", dar că asta nu prea contează. Că va trebui să avem în curând două reuniuni: una privind MAE, alta pe imaginea noastră externă.

La 10, am plecat.

Luni, 8 octombrie 1990, Cotroceni

Dimineață am fost la Facultate. Lică [Vasile Secăreș] a repetat ceremonialul făcut de mine lunea trecută.

La 10 am fost înapoi. Am avut o altercație cu [Emilian] Manciur, care mă lua la rost pentru că nu știa ce-i cu delegația de parlamentari britanici evrei. I-am răspuns dur, că Mihai Bujor [Sion] era responsabil și că este anormal să primească toate telegramele de la Externe, iar Direcția de Politică Externă, niciuna. Lică a intrat la d[omnu]l I[liescu] și, la ieșire, m-a asigurat discret că M[anciur] va fi înlocuit.

Primire pozitivă, deși protocolară. Îi îngrijora că, pe fundalul greutăților care ne așteaptă, evreii să nu devină țapii ispășitori. I-am solicitat domnul I[liescu], care a acceptat, să devină

protectorul unei societăţi de ajutorare a copiilor handicapaţi mental din România.

Mai târziu, ne-a primit domnul I[liescu]: Lică, Dan [Mircea Popescu], [Ioan] Talpeş, [Vlad-Vladimir] Galin şi cu mine. Informare cu problemele acumulate în lipsă. Problema sabotajului MAE este ridicată cu vigoare. Se va organiza o întâlnire cu conducerea, pentru trasarea orientării generale.

Apoi, l-am convins pe domnul I[liescu] să sprijine soluţia mutării Liceului [Grigore] Moisil la Şcoala 164, lucru pe care l-a făcut.

După-amiază, i-am primit pe [Alexandru] Farcaş şi [Nicolae] Lupu [ziaristul].

Marţi, 9 octombrie 1990, Cotroceni

Am început lucrul – pe computer – la studiul privind politica externă românească.

La 11.30 a venit corespondentul BBC, care mi-a luat interviul, de care nu mă avertizase. Raporturile dintre Preşedinţie şi Guvern, rolul CADA în Armată, raporturile maghiaro-române au fost temele principale. A calificat vizita domnului I[liescu] la N[ew] Y[ork] ca pe un succes. A confirmat că gafa BBC (?) a apărut la presiunea guvernului britanic.

La 13.00, am intrat cu [Ioan] Talpeş şi [Victor] Stănculescu la primirea delegaţiei Crucii Roşii. Au venit, printre altele, să vadă cum o duc deţinuţii noştri „politic"!?

Am fost şi pe la primării, pentru casă, fără rezultat concret, numai promisiuni.

După-masă, la 17.30, am intrat la domnul I[liescu] care primea un om de afaceri american de origine română (Stelian Constantin), pe care l-a cunoscut la N[ew] Y[ork]. Un om cinstit, un bun român. Ne-a evocat dublul standard al ambasadei

SUA din România ([Larry] Napper), eforturile opoziției de a nu primi clauza [națiunii celei mai favorizate] și atitudinea ostilă a Departamentului de Stat și a doi congresmeni, [Frank] Wolf și [Frank R.] Lautenberg [?], care au birourile deschise exclusiv celor care înjură România.

În legătură cu Școala, ministrul a reușit să-l îmbrobodească pe domnul I[liescu], care încearcă apoi să mă convingă pe mine... Sunt profund dezamăgit. Domnul I[liescu] pare influențabil. Trebuie îndemnat să ia o decizie tranșantă, apoi scos din raza celor care caută să i-o „întoarcă".

Năstase, care s-a dus la Petre [Roman] cum a venit, reproșându-i că plătește oalele sparte pentru loialitate, ne momește. Pe mine vrea să mă ia la Tirana. Ne-a invitat la un „chef" cu ambasadorii. Urât comportament. Nu vede că nu aici e buba (aceasta nu este că noi am fi neglijați), ci în substanță.

Miercuri, 10 octombrie 1990, Cotroceni

Nu am putut lucra, deoarece am avut întâlniri și discuții.

Dimineață a venit Mugur [Isărescu] [care a sosit în țară cu avionul prezidențial], căruia i-am spus cum stau lucrurile pe aici și ce se așteaptă de la el: să preia reforma și să se instituie în poziție de guru, însă de partea noastră.

Am intrat apoi la primirea președintelui Fondului Monetar Internațional, Michel Camdessus. A mers bine. A spus că planul nostru de reformă merită să fie sprijinit de ei, lucru pe care îl vor recomanda și altora (certificatul de bună purtare).

Apoi, de față cu Lică [Vasile Secăreș], Mugur [Isărescu] ne-a spus de materialul apărut despre Președinție și oamenii ei într-o revistă a Radio Free Europe. Despre mine se relatează episodul neacordării vizei americane la Londra, afirmându-se că „în cercurile intelectuale românești acest lucru ar fi interpretat că Pașcu ar fi avut conexiuni cu Securitatea".

Revenit, am discutat cu [Adrian] Dohotaru [MAE] (care susține că numirea lui [Paul] Everac la Paris, în condițiile „Fluturelui pe lampă" [*Un fluture pe lampă*, piesă de Paul Everac], ar fi un dezastru) și cu Ionuț Ursu [fiul lui Ion Ursu?].

Apoi, a venit Adi Năstase, care a început cu ofertele: telegrame, permise la magazinele diplomatice, vânătoare etc. Și-a notat tot ce i-am cerut și sugerat. Am discutat despre ambasadori (inclusiv Everac), Roma (Gheorghiu? ar fi o gafă), CEE [Comunitatea Economică Europeană] (Petru Rareș). Domnul I[liescu] a spus că el a fost coleg de grupă cu Li Peng [premierul Chinei], cu care făcea practicile și vacanțele. Așa am aflat că domnul I[liescu] și-a cunoscut soția tot în URSS, unde era și ea la studii.

Referitor la întâlnirea cu [George H.W.] Bush, Adi ne-a spus că A[urel] D[ragoș] M[unteanu] l-a așezat pe domnul I[liescu] în șirul de ambasadori care așteaptă un *hand shake* cu președintele Bush.

S-a pus problema ca [Vasile] Voloșeniuc să meargă ambasador la Roma.

Joi, 11 octombrie 1990, Cotroceni

Dimineața, am lucrat la studiu. Apoi, la 10.00 cu Dan [Mircea Popescu] am intrat la convorbirea d[omnu]l I[liescu] cu Răzvan Theodorescu și Victor Ionescu (mult mai cooperant, după ce a fost luat în SUA). L-am determinat pe domnul I[liescu] să nu se aventureze în apelurile la muncă adresate studenților, evocând experiența lui de la sfârșitul anilor '40 (când a făcut parte din echipele trimise în Iugoslavia, pentru reconstrucția țării), și nici în atacul presei, ci să rămână cantonat în problematica externă și realizarea consensului național (referitor la hotărârea luată cu o zi anterior, de a

permanentiza întâlnirile sale cu liderii principalelor partide și ai grupurilor parlamentare, o dată pe trimestru, sub formă unui consiliu prezidențial).

La prânz, am încercat – fără succes – să-l întâlnim pe primarul Sectorului 4, pentru casă.

Apoi, la 15.00, ne-am întâlnit cu [Augustin] Buzura, [Adrian] Severin, părintele Galeriu ș.a. legat de relația cu emigrația și imaginea noastră externă.

La 17.30, ne-am întâlnit în „plen": Lică [Vasile Secăreș], Severin, [Gheorghe] Scorțan, Mugur [Isărescu], [Ioan] Talpeș, eu, Liviu [Mureșan], [Eugen] Dijmărescu, Victor [Dimitriu], [Vladimir] Pasti, Dan [Mircea Popescu] și Dorel [Șandor]. Am analizat situația din unghiul unei crize. Orizontul stabilit: să rezistăm până în primăvară, „când dă frunza", cum spune Mugur. Concret:

1. jocul politic (înlănțuirea în ascensiune de evenimente) – schimbări făcute de noi, înainte să ajungă să devină necesare – Roman (18 octombrie), Frontul, Guvernul (toată scara, de la manageri la miniștri de stat) și coaliția;

2. necesitatea asigurării cu orice preț a nivelului minim de trai (hrană și căldură) (închideri de întreprinderi: Oltcit);

3. transformarea rapidă și tranșantă a FSN în partid social-democrat (pentru exterior, gol în spectrul nostru, asociat cu puterea, legătura cu liderii sindicali, finanțare);

4. Mugur [Isărescu]: are lei, însă sunt două milioane de șomeri, iar serviciile absorb trei milioane; realizare rapidă;

5. înlocuirea unor oameni; [Anton] Vătășescu, [Mihai] Zisu, [Vasile] Văcaru, Dan Marțian, N.S. Dumitru, [Adrian] Sârbu, care sunt obstacole în calea reformei;

6. un Petre [Roman] obosit, prea puțin dispus să „intre la bătaie", cu atât mai puțin într-o remaniere (ca și domnul I[liescu], rămâne atașat de colaboratori).

Ne-am dat seama că, stând la Cotroceni, ne-am rupt de viață politică reală (reflex al evenimentelor din iunie, cumva?) și am devenit prea „teoretici". Pasti și Dorel mi-au spus-o mie real, cerându-mi să cobor în arenă. Vreau s-o fac, dar vin deplasările. După, dacă va mai fi timp.

Lică a ridicat problema puterii reale a „Grupului".

Vineri, 12 octombrie 1990, Cotroceni

Dimineața, am lucrat din nou la studiu. La 9.30, i-am întâlnit pe grecii lui [Fotopolos] Sotiris [președintele elenilor din România], care, după ce ne-au arătat că sunt cam supărați că nu le-am dat niciun semn, au oferit acest canal neoficial de legătură, spunând că pot facilita contacte politice și economice de substanță. Pentru politic, am acceptat pe loc, pentru economic i-am trimis la Petrică Rareș. L-am informat și pe domnul I[liescu], care a acceptat aranjamentul.

De asemenea, l-am capacitat să îl pună pe Petre [Roman] să trimită acolo pe cineva, ca semn al importanței pe care o acordăm relației cu ei.

La prânz, am „udat" scaunul trimis de Costică [Cheșculescu] și am vizitat niște apartamente libere din Piața Unirii.

După-masă, am citit informarea trimisă de [Constantin] Ene, legată de vizita lui în Golf, pe care i-am trimis-o imediat înapoi.

La 17.00, primirea americanilor de origine română, care au fost la Consiliul Economic. Întâlnire bună, cu domnul I[liescu] în vervă și cu americanii dornici să ajute.

După întâlnire, o mică discuție în trei, cu d[omnu]l I[liescu], Lică [Vasile Secăreș] și cu mine. Domnul I[liescu], conștient că la Guvern treburile nu merg prea bine. [Vasile] Voloșeniuc nu vrea să meargă ambasador, ci mai degrabă director român la o bancă mixtă.

Sâmbătă, 13 octombrie 1990, Cotroceni

Deși am vrut să mă ocup de studiu, nu am făcut decât să mă pierd în alte materiale, mai mărunte (scrisoarea către [Ingvar] Carlsson?).

Pe urmă am intrat la domnul I[liescu]. Am fixat agenda. Eram cu Lică [Vasile Secăreș], Dan [Mircea Popescu] și [Ioan] Talpeș. Într-un final, am reușit să ajungem la probleme externe. ([Gheorghe] Robu tocmai ieșise fiert de la domnul I[liescu], care, cum am intrat, ne-a spus că trebuia inițiată o anchetă, pentru a-l curăța de acuzațiile care i se aduc. Spre finalul întrevederii, însă, devenise favorabil și solicitării demisiei lui Robu, pentru a-l feri în acest fel. Concluzia: pentru a te feri de „influențe", este bine să fii în relații bune cu anturajul.)

(S-a vorbit – înainte de problemele externe – și de concursul pentru stema țării și de retrospectiva Corneliu Baba. L-am angajat pe domnul I[liescu] față de raportul Roman?)

Referitor la problematica externă, am adus în discuție Parisul și Budapesta. În timp ce domnul I[liescu] discuta cu [Romulus] Neagu, eu am discutat cu [ambasadorul] [Niculae] Micu, care mi-a spus că Petre [Roman] s-a autoinclus în delegație și că [Emilian] Manciur văzuse rezoluția de pe telegrama de la Paris. Oricum, nu știu din ce cauză, poate chiar din asta, că mă băgasem în treaba respectivă, domnul I[liescu] m-a „plesnit". Atunci când a venit vorba despre compoziție, i-am pus pe Lică și pe Talpeș, motivând că era vorba de probleme de securitate!? Personal, am resimțit șocul, nu pentru chestiunea în sine (deși și aceasta contează: credeam că am scăpat de „egalitarismul deplasărilor" și, pe de altă parte, că semnificația prezenței sau absenței mele contează și ea, de asemenea), cât deoarece cred că la mijloc sunt acuzațiile ce mi se aduc [legat de SUA]. Un alt element în plus este și faptul că nu se mai vorbește nimic despre includerea

mea în Consiliul Fundației Culturale Române. Am reușit însă includerea lui [Cornel] Codiță în delegație.

Lică, observând nedreptatea ce mi se făcuse și supărarea mea, a încercat să o repare, incluzându-mă în delegația pentru Budapesta. Domnul I[liescu] nu a spus nimic, însă eu am refuzat. Oricum, ambele participări se vor tranșa definitiv marți seara.

După ce am ieșit, l-am abordat pe Lică și i-am declarat că prefer:

1. să nu stau în calea intereselor de stat sau ale președintelui;
2. să nu devin inoperant, căci nu vreau milă.

I-am mai spus că eu consider drept cauză ceea ce s-a publicat despre mine și i-am cerut să lămurească, o dată pentru totdeauna, dacă s-o putea. Mi-a promis că o va face.

Luni, 15 octombrie 1990, Cotroceni

Dimineața, 8–10, am avut curs la cei de la științe politice. A mers destul de bine, dar parcă nu am simțit bucuria pe care o simțeam înainte.

La 10.00, am intrat la d[omnu]l I[liescu] la primirea Keidanrenului (Asociația Patronatului Japonez). Cum îl așteptam, domnul I[liescu] a ieșit și, în loc de bună dimineața, mă ia la întrebări cu scrisoarea pentru premierul suedez (tocmai citise o telegramă MAE, care arăta cum se mobilizaseră aceia după interviul Barbarei Walters). Japonezii au vrut să știe patru lucruri:

1. care era situația la noi;
2. ce orientări externe aveam;
3. ce așteptam noi de la Japonia;
4. ce orientări aveam față de OECD [Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică].

În concluzie (după ce domnul I[liescu], enervat, le-a vorbit despre demnitatea națională), au arătat că:

1. apreciază poziția noastră geostrategică;

2. pentru început, se gândesc mai mult la cooperare tehnologică;

3. investițiile vor veni mai târziu;

4. apreciază valoarea efortului național și a demnității.

La 11.30, am intrat la primirea canadianului de la CANDU [societate cu care construiserăm Cernavodă], care a spus că erau hotărâți să ducă la bun sfârșit lucrarea (în 1994, urma să primim energie electrică de acolo).

Până spre seară, mi-am trecut timpul cu [Vlad-Vladimir] Galin (m-a invitat la un pește), cu telefoane, cu scrisoarea pentru premierul suedez, cu Gabi [Tudor] și [Cornel] Codiță și cu [Ion] Madoșa [de la presă]. Apoi am intrat la Lică [Vasile Secăreș] cu Dan [Mircea Popescu], [Ioan] Talpeș și [Florin Bucur] Vasilescu. Lică a vrut să-i arătăm domnului I[liescu] proiectul scrisorii către [Ingvar] Carlsson. Proastă inspirație. Din cauza unui nesimțit de român stabilit în Franța, care, în loc de 15 minute, a stat o oră, am pierdut vremea acolo, fără să vadă proiectul scrisorii, propunând să îl vedem a doua zi.

Oricum, aștepta și [Doru Viorel] Ursu, așa că am aflat lucruri interesante despre 13 iunie:

1. există un martor – gata să depună mărturie – care, aflat la Telese [Terme], în Italia, la campionatul mondial de fotbal, ar fi aflat de la românii de acolo că, pe 11 iunie, se pregătea o lovitură de stat (asta ridică problema – sesizată de mine încă de atunci – a motivului pentru care [Ion] Aurel Stoica [fost ministru în primul Guvern Roman, apoi trecut la partid] propusese, din senin, intrarea în dialog cu Piața [Universității], așa cum îmi mărturisea chiar el în zilele acelea);

2. banda convorbirii dintre [Mihai] Chițac [ministru de interne] și [Corneliu] Diamandescu [șeful Poliției] era reală și OK (se vorbește despre incendierea autobuzelor de cei de la IMGB și despre informarea domnului I[liescu]);

3. firele duc, în prezent, spre Marian Munteanu, [Ion] Puiu (membru marcant al conducerii Partidului Național Țărănesc Creștin Democrat – PNȚ-CD) și zona Constanța.

Am plecat furios și grăbit.

Marți, 16 octombrie 1990, Cotroceni

Dimineață am pregătit inventarul problemelor curente rezultate din vizita la New York. Cu puțin înainte de a intra la micul-dejun cu ambasadorul SUA, [Alan] Green (ideea mea), i-am prezentat scrisoarea pentru [Ingvar] Carlsson, premierul Suediei, ca răspuns la mesajul adresat în legătură cu videocaseta cu copiii orfani dată la N[ew] Y[ork], după speech-ul de la ONU. Ce scrisese Petre [Roman] către Barbara Walters era de-a dreptul ridicol.

Am luat apoi micul-dejun cu ambasadorul Green și [Brian] Flora, de la ambasada SUA. A mers bine, cu glume, relaxant. În final, foarte încurcat, ambasadorul Green a scos – a câta oară? – o scrisoare cu lista „punctelor la examenul de democrație", reduse acum de la zece la cinci. Domnul I[liescu] a primit-o protocolar.

La prânz, am intrat cu Lică [Vasile Secăreș] și cu Dan [Mircea Popescu] la domnul I[liescu], pentru agendă și unele probleme curente. Apoi am revenit în birou și am citit materialele pentru Budapesta și Paris și pe cele pentru URSS și China.

Seara, pe la 19.00, am intrat să discutăm problemele concrete: Budapesta. Erau de față domnul I[liescu], Petre, Vasile Ionel, Năstase, [Romulus] Neagu, Talpeș și cu mine. Parisul, un pic mai complicat, deoarece Petre ținea morțiș să participe, deci

domnul I[liescu], Petre, Năstase, [Vasile] Secăreș, [Romulus] Neagu, [Niculae] Micu, [Cornel] Codiță, [Mircea Ionescu-] Quintus (de la liberali, pentru că Petre nu l-a vrut pe [Radu] Câmpeanu la Paris), [Géza] Domokos, Bădulescu (de la ecologiști), Corneliu Mănescu, [Claudiu] Iordache, Sabin [Pop] și încă o persoană, plus Vasile Ionel. Mariana [Mucuța, șefa mea de cabinet] merge ca steno.

Am terminat seara, pe la 21.30. Eu am spus că dacă Petre a suferit eșecul cu N[ew] Y[ork], și vrea să meargă, ar trebui acceptat. În plus, era vorba de simbolul unității și de deschiderea ușilor la Paris. Domnul I[liescu] și Lică și-au însușit argumentația.

Miercuri, 17 octombrie 1990, Cotroceni

Dimineață, am lucrat la studiu. Apoi am plecat la primărie, pentru casă, problemă pe care am rezolvat-o.

La prânz, am revenit și am urmărit meciul la TV, deoarece [Bogdan Niculescu-] Duvăz, care mă chemase cu o zi înainte, nu a mai apărut.

La 17.00, am intrat la primirea lui [Robert] Badinter (mare constituționalist francez, care ne ajuta cu elaborarea Constituției). A fost ca o consultație la doctor: el întreba, domnul I[liescu] răspundea, iar, în final, el dădea... verdictul. Ne-a povățuit să nu mergem pe regim parlamentar, deoarece era ineficient, și la problemele noastre ar fi o catastrofă. S-au discutat apoi și perspectivele Europei. I-am evocat proiectul cooperării dunărene, din care Franța nu făcea parte, și a cam strâmbat din nas, atrăgându-ne atenția la alte sisteme, din care Franța făcea parte...

Domnul I[liescu] mi-a spus că rușilor să le spun că vom face vizita după Paris, în decembrie, și că eram gata să semnăm, cu ocazia respectivă documente din noul cadru juridic, așa cum

propuseseră ei. Pentru chinezi, doar că ar vrea să viziteze zonele economice speciale. A fost cald și mi-a urat drum bun.

Joi, 18 octombrie 1990, Cotroceni

Dimineață am fost la Tribunalul Sectorului 6 (pentru divorț). A durat o jumătate de oră. *Next time*: 24 ianuarie 1991. Apoi am venit la birou, unde am „vegheat" până la prânz, când am mers la aeroport. Zbor fără istorie. La aeroport m-a așteptat Andrei Gorlenko, de la Secția Externă a CC. Am „tras" la același hotel al partidului, unde fusesem la ședința Tratatului în iunie. N.S. Dumitru, N.N. Constantinescu și Radu Florian participau și ei. Cina cu N.S. Dumitru, care mi-a făcut capul calendar cu teorii... sexiste.

Vineri, 19 octombrie 1990, Moscova

Dimineață am mers la conferință („Transformări în Europa Răsăriteană. Privire dinspre stânga", organizată de Institutul de Științe Sociale). Lume multă, TV, [Aleksandr Nikolaevici] Iakovlev etc. În rest, din partea rușilor, confuzie teoretică și practică. [Jerzy Józef] Wiatr și un suedez au fost, în schimb, mai coerenți. Cred că organizarea conferinței a avut în vedere și „consensul intern", deoarece [Mihail Sergheevici] Gorbaciov este acuzat din ce în ce mai mult că face jocul Vestului.

La ora 16.00, am fost cu ambasadorul [Vasile] Șandru la Externe, deoarece trebuia să mă primească Kvisintki [?], adjunctul lui [Eduard] Șevardnadze. Fiind reținut la Parlament, am rămas cu adjunctul lui, directorul de zonă. Am avut o discuție informativă despre politica noastră externă în Europa. L-au interesat Balcanii, Marea Neagră și Pactul [de la Varșovia]. A subliniat gravitatea situației lor. Ar vrea să ne ajute, dar nu au cum.

Am fost apoi la „cumpărături"...

Seara, Șandru m-a invitat la Ambasadă. Expozeul lui mi-a făcut părul „măciucă". Pe fundalul haosului economic și al dezintegrării URSS, are loc o gigantică luptă pentru putere între [Boris] Elțin și Gorbaciov. Războiul civil este tot mai probabil. Domnul I[liescu] va trece pe la Habarovsk în drum spre Japonia [în realitate, am trecut la întoarcere].

Sâmbătă, 20 octombrie 1990, Moscova

Dimineața devreme trebuia să plec, dar avionul avea întârziere până la prânz. Am venit deci înapoi din oraș cu Andrei Gorlenko, însoțitorul meu. Ne-am plimbat prin centru și am intrat la un magazin, de unde am mai cumpărat... un ceas!?

Andrei a avut ideea de a discuta cu [Misakov] de la Secția Externă a CC al PCUS. Am avut o discuție interesantă și utilă:

1. mi-a spus de [Mihai] Lupoi (l-ar fi informat și pe [Mihail Sergheevici] Gorbaciov că tipul nu este de încredere);

2. de Cârciumaru (caracterizat ca „negustor");

3. s-a interesat de Front (da, dar pe linie parlamentară – Liviu [Mureșan] și [Claudiu] Iordache);

4. de P[opescu]... (nu, oricum, era și din vechea gardă...);

5. de [Ion] Rațiu, ca turist, la cererea lui (am zis da, pentru că avea *blessing*-ul Londrei).

În mașină, spre aeroport, Andrei mi-a relatat:

1. vizita ambasadorului SUA [John F. Matlock Jr.] la IMEMO [Institutul pentru Economie Internațională], pentru discuții cu ei privind... România. A cerut presiuni din partea URSS pe problemele drepturilor omului. Ei – sovieticii – ar fi refuzat susținând că americanii avuseseră mai mult *leverage*, și degeaba);

2. că a tradus la ultima întâlnire (după Malta) a lui [Mihail Sergheevici] Gorbaciov cu [Nicolae] Ceaușescu, care era sub presiune după ce li se întâmplase lui [Erich] Honecker și [Todor]

Jivkov și voia coalizarea și organizarea forțelor de stânga; Gorbaciov, într-o pasă bună, l-ar fi „vrăjit" pe Ceaușescu, dar i-a atras totuși atenția să liberalizeze! (Probabil că „semnalul" s-ar fi dat după această ultimă întâlnire.)

Luni, 22 octombrie 1990, Beijing

Încep al doilea caiet, ca un făcut, tot cu o deplasare: cea din China. Să fie într-un ceas bun!

Am plecat duminică seara din București, pe o vreme mizerabilă. Toamna și iarna au venit, parcă, dintr-odată.

Drumul a fost lung, dar, surprinzător, nu atât de obositor, precum fusese cel de anul trecut din Coreea [de Nord, la ultimul Festival Mondial al Tineretului și Studenților]. Am moțăit mai toată noaptea. Spre dimineață, însă, am văzut că zburam în dreptul coastei iraniano-pakistaneze – pământ deșertificat, cu forme ciudate, selenare, de culoare gălbui-gri.

Karachi – escală. 17 grade. Se anunță o zi toridă. Pakistanezii, serioși și scrupuloși. Cea mai spectaculoasă secvență este traversarea Munților Himalaya. Nu cred că am văzut ceva mai grandios, mai impresionant.

Când am ajuns, era deja întuneric. Am întârziat circa o oră, deoarece [Alexandru] Farcaș avea pașaport turistic și avea nevoie de viză, pe care, desigur, nu o avea. Gazdele ne așteptau la ieșirea din vamă. Ne-am îmbarcat într-un microbuz și ne-au dus la un hotel extrem de luxos, unde, după ce am discutat programul și am servit un *sandwich*, ne-am culcat.

Marți, 23 octombrie 1990, Beijing

Zi plină de discuții. Am acoperit patru din cele șase teme propuse (Europa: politic și strategic, Asia și Pacific, situația internațională). Discuțiile au fost foarte bune. Analizele lor, aparent simpliste, sunt, în realitate profunde și minuțioase,

maeștri ai dialecticii. Esență: URSS înmânează ștafeta Germaniei și Japoniei, cu SUA în expectativă, deoarece vechiul dușman i-a devenit prieten, iar viitorii dușmani îi sunt încă prieteni; până la asumarea rolului de mari puteri de către Germania și Japonia, SUA sunt singurele capabile să asigure „poliția lumii" (ajutate de britanici și francezi). Mesajul chinez: să analizăm și apoi să acționăm împreună!

Am făcut primul apropo, la sugestia lui [Eduard] Șevardnadze, ca și în Asia să se facă o conferință pentru securitate și cooperare; răspunsul a fost că aici [în Asia] condițiile nu sunt aceleași ca în Europa.

Au mai spus că discuțiile cu cei de la ambasada lor din Bucureşti au jucat un rol important în înțelegerea corectă a situației din România.

După-masa oferită de ei conținea mult pește, din cel oferit și lui Adrian Năstase...

După ce am terminat, am fost la ambasadă, la Romi [Romulus] Budura. Ne-a făcut plăcere la amândoi să ne revedem. Mi-a spus că:

1. are nevoie de siguranța comunicațiilor (el, domnul I[liescu] și cu mine, atât);

2. [Adrian] Năstase a făcut o impresie proastă, pentru că a luat-o și pe Dana [soția] cu el (care, în plus, a pretextat și o migrenă, ca să meargă la... cumpărături, lucru pe care gazdele îl știau);

3. Năstase a greșit, admițând ziariști străini la o conferință de presă inițial organizată numai pentru chinezi;

4. tot el a afirmat despre noi, cei de la Cotroceni, că am fi, din lipsă de aparat, niște... frustrați;

5. [Romulus] Neagu e omul lui [Silviu] Brucan și este firesc să îl saboteze (pe Năstase).

I-am spus lui Romi că, financiar, am avea nevoie, pe lângă creditul chinez în mărfuri de larg consum, de circa două miliarde [dolari] ca să trecem iarna cu bine. A promis să facă ce poate.

Referitor la vizita aici, ne-am sfătuit să recurgem la Mugur [Isărescu], [Eugen] Dijmărescu, Lică [Vasile Secăreș], un militar și cu mine. Vom vedea ce va ieși până la urmă...

[Miercuri], 24 octombrie 1990 (Beijing)

Ultima zi a discuțiilor. Politicile interne și externe ale celor două țări. Abia în final, generalul care conducea delegația lor a pus întrebarea-cheie: ce orientare ideologică socialistă va avea Frontul [Salvării Naționale] și dacă se pregătea recrearea partidului comunist. I-am răspuns că [Nicolae] Ceaușescu a compromis complet partidul comunist la noi – ca și ideea, de altfel –, și, ca atare, o recreare acum nu ar fi posibilă. Referitor la Front, i-am răspuns că este vorba de un socialism în condițiile unei economii de piață, singura opțiune posibilă pentru România la momentul actual. Cu alte cuvinte, o orientare social-democrată de tip occidental, menită să asigure protecția socială a maselor în perioada de tranziție și de economie de piață.

Seara, ne-am întâlnit cu Xu Xiu, generalul care patronează institutul de relații internaționale, care a organizat reuniunea, adjunct al șefului Marelui Stat Major al Armatei chineze. Acesta prinsese corect ce spusesem eu, căci a spus că R.P. Chineză face distincție între relațiile de prietenie – în cazul nostru, tradiționale – și opțiunea noastră de politică internă, care ne aparține în întregime. (A mai făcut observația că Armata chineză, separat, dorește menținerea relațiilor tradiționale cu România.) De asemenea, a avut și el o „întrebare": cum ne adresăm acum unul altuia în România? I-am răspuns clar și răspicat.

În alte chestiuni, generalul a avut părerea că:

1. Televiziunea este doar o firmă;

2. SUA au tendința să judece lumea egoist, numai conform intereselor lor;

3. necesitatea democratizării relațiilor internaționale și a înlăturării politicii de putere;

4. eroziunea puterii sovietice.

Masa oferită (rață Beijing) și tratamentul acordat au fost peste așteptări. Și-a exprimat speranța să îl pot însoți pe domnul I[liescu] în vizita de anul viitor.

Ajuns la hotel, am făcut o scurtă plimbare prin jur.

Joi, 25 octombrie 1990, Beijing

Vizită la Marele Zid și la mormintele dinastiei Ming. Ambele impresionante: zidul, construit între 700 și 200 î.e.n., are 6 000 de kilometri lungime, șapte metri înălțime și cinci lățime la vârf. Este pur și simplu un drum pe creasta zidului, pe vârful muntelui. Scări și pante abrupte, turnuri cu scări înguste, în bătaia vântului, furnicar de oameni. Masa, bună și relaxată, într-un restaurant lângă morminte, în număr de 13, așezate în semicerc, la poalele muntelui, într-o depresiune deschisă spre sud. Numai un singur mormânt a costat atâta argint, încât cu acest argint se puteau acoperi necesitățile de hrană ale națiunii timp de opt ani! Fiecare mormânt era săpat în pământ și consta din câteva camere – relativ modest ornamentate (esența era armonia din sufletul lor, nu ornamentația propriu-zisă) – plasate undeva, într-un perimetru închis, dominat de un turn. Cei ce-l construiseră fuseseră apoi omorâți (unul dintre constructori a lăsat o inscripție pe o piatră, indicând intrarea în mormânt). Ajunși la Beijing, incident neplăcut cu cecul, pe care nu l-am putut schimba.

Vineri, 26 octombrie 1990, Beijing

Ultima zi de lucru: dimineața, vizita la Institutul de relații internaționale, unde am avut o discuție de două ore: Germania, URSS și Europa Răsăriteană. Interesul lor în aceste probleme: transformările interne din zona respectivă (politice și economice).

Am fost apoi la „cumpărături"... Magazinele sunt pline de mărfuri locale și de import. Am luat lucruri pentru casă. Am revenit apoi la hotel, ne-am făcut bagajele, am luat prânzul în restaurantul de la etajul 28. La 15.30, am fost primiți de ministrul adjunct de Externe: politețe, mențiune despre vizita lui Adrian [Năstase], tur de orizont al politicii externe chineze; răspuns: politețe, punerea la punct a rolului ministerului, tur de orizont al priorităților noastre de politică externă. Ne-am despărțit, în termeni parcă mai prietenești, decât la început. Apoi, aeroport, zbor la Guangzhou [înainte cunoscut drept Canton], unde am primit din nou tratament VIP.

Sâmbătă, 27 octombrie 1990, Guangzhou și Shenzhen

Dimineață, mic-dejun într-un minunat cadru al unei grădini orientale. Am luat trenul și am plecat spre Shenzhen, capitala zonei economice speciale de lângă Hong Kong. Ne-am cazat, am ieșit un pic, am luat masa, am ieșit din nou și am vizitat unul din cele mai profitabile grupuri – CATIC – create aici de chinezi (*high tech*). Ideea: a atrage, în jurul acestui magnet, participarea (investiții și tehnologie) firmelor străine. Condițiile ar fi:

1. Hong Kong (70% din totalul investițiilor);
2. acces și legături facile (pe mare);
3. chinezi peste hotare;
4. vecini ca Japonia, Coreea, Taiwan ș.a.

Aranjamentul intern: legi privind sindicatele, condiții sociale facile pentru chinezi, bonusuri și valută forte. Pentru „hongkonghezi" – banii, și atât.

La noi s-ar putea face: la mare, pe canal, în orașele de granițe (Stamora Moravița), sau în jurul unor mari obiective industriale greu de eficientizat (Slatina).

Am vizitat apoi expoziția produselor industriale din zonă: impresionantă. Apoi, din nou, în oraș, la masă (banchet cu municipalitatea), din nou în oraș și apoi acasă, la culcare. Cei de aici vor afaceri cu noi; Adrian [Năstase] a promis trimiterea unui specialist.

Duminică, 28 octombrie 1990, Shenzhen

Dimineață, am plecat să luăm micul-dejun la World Trade Centre, un bloc turn comercial impresionant, construit în întregime de chinezi. După, am plecat să vedem, în miniatură, un muzeu cuprinzând principalele monumente istorice și artistice ale Chinei. Migala – zidul, de un kilometru, a fost construit miniatural, cărămidă cu cărămidă – a fost răsplătită: 10 000 de vizitatori/zi x 10 dolari biletul = 100 000 dolari x 360 = 36 000 000 dolari/an. Am revenit la hotel pentru *lunch*, apoi am ieșit încă o dată în oraș – în sfârșit, am cumpărat și eu ceva – și am plecat la gară. Două ore și jumătate pe drum și am ajuns înapoi la Guangzhou. După o mică pauză, masa de seară cu adjunctul serviciului extern al guvernului provinciei. TV și culcare.

Luni, 29 octombrie 1990, Guangzhou

După micul-dejun, am plecat la fabrica de bere (600 de angajați, echipament din RFG, tehnologie daneză – Carlsberg –, prețuri în funcție de piață, salariu – 280 de yuani. Producție 100 000 tone/an). Apoi muzeul clanului Chen. Masa, într-unul dintre cele mai vestite restaurante din Canton. Odihnă, *shopping*, aeroport, Beijing, hotel, culcare.

Marți, 30 octombrie 1990, Beijing

Dimineață am plecat la cumpărături. Prânz cu generalul, bagaje, aeroport, un drum extrem de lung. Extenuant. Îl aducem cu noi pe generalul decedat în China. (?)

Miercuri, 31 octombrie 1990, București

Am ajuns la București la ora 9.00. Am venit acasă și am despachetat. Apoi am mers la serviciu. Victor Dimitriu, de la Guvern, vine la noi. Guvernul pare în derută. Petre [Roman] se roagă de [Vladimir] Pasti să nu plece, deoarece acesta vrea să vină la noi. Mihai [Bujor Sion], în continuare debusolat.

Joi, 1 noiembrie 1990, București

Dimineața, de la 8, curs la Facultate. La 10 am avut întâlnire cu chinezii (împreună cu Talpeș), privind evaluarea călătoriei în China. Ambele părți ne-am declarat satisfăcute (chinezii au vrut semnătura domnul I[liescu] pe prima emisiune a unor timbre). Am plecat apoi la APACA [Fabrica de Confecții și Tricotaje București], pentru... frac [pentru vizita în Japonia]. În întreprindere, mare agitație, oamenii forțând conducerea să le dea haine pentru ei și ai lor la prețuri nemajorate.

La prânz, am dat o fugă la IDEB, să-mi achit deschiderea curentului electric.

La 15.30, am intrat cu Lică [Vasile Secăreș] la primirea unei delegații de evrei canadieni, prilej cu care am solicitat – și obținut – promisiunea sprijinului lor în vederea monitorizării acțiunii legionarilor din Canada.

Abia după, am reușit să mă apuc de redactarea – pe computer – a informării asupra vizitei în China.

Lazăr [Vlăsceanu] m-a anunțat că lucrurile cu concursul nostru [Lică și cu mine] pentru posturi la Universitate a mers

prost: Licã a fost respins, iar pe mine – ca sã mã „salveze", zice – nici nu m-a bãgat în discuție.

Seara, târziu, am vorbit cu Licã, care, din cauza reocupării Pieței [Universității], nu a mai plecat la Bacău, unde era domnul I[liescu]. I-am spus să-i transmită lui Petre [Roman], ca să aibă în vedere nu numai „efectul" măsurii de ridicare a prețurilor, ci și „cauza", explicând rapid și clar adevăratele intenții ale Guvernului, ca să liniștească populația. Că toată treaba a fost organizată din umbră, o dovedesc:

1. Incidentul de ieri cu mașina furată, mașina care avea menirea de a bloca artera; și

2. Lozincile strigate nu împotriva Guvernului, ci a domnului I[liescu], care nu are nici în clin, nici în mânecă cu măsura respectivă.

Vineri, 2 noiembrie 1990, București, Cotroceni

Am lucrat la studiul privind politica externă. La 11.00 am făcut prima probă la frac, apoi am participat la ședința Guvernului, unde s-a discutat despre:

1. liberalizarea prețurilor (vor fi negociate între producători și achizitori); este interesant că, deși asemenea prețuri au început să fie încasate deja, ele nu au fost încă stabilite!?

2. modalitatea de compensare a salariilor (750 de lei/persoană);

3. necesitatea unei informări la nivelul gradului de înțelegere al populației;

4. creșterea dobânzilor [6% pentru depozitele la vedere și 15% pentru credite];

5. Alte legi și hotărâri.

Petre [Roman] mi-a făcut impresia:

1. unei detașări de importanța momentului;

2. hotărârii de a merge până la capăt;

3. fermităţii faţă de opozanţi şi

4. dorinţei de a păstra un control strict asupra acţiunilor Guvernului (Mugur [Isărescu] va avea de furcă cu proiectul Băncii...).

Am mai discutat cu [Ioan] Maxim, şeful personalului de la Externe (Bucşă şi Dobre).

Am finalizat studiul privind politica externă. Seara, cină cu Bob şi Geta. Pe străzi, demonstraţii ca în iunie; pe fundalul nemulţumirilor legate de creşterea [liberalizarea] preţurilor, grupurile de protestatari au început să se manifeste tot mai vocal. Am făcut „turul" Guvern – Poliţie – Cotroceni. Aici au forţat intrarea de la Leu, provocând paza să acţioneze în forţă împotriva lor.

Sâmbătă, 3 noiembrie 1990, Cotroceni

Am terminat de revizuit studiul privind politica externă. Apoi am vorbit cu Lică [Vasile Secăreş], care a vorbit, la rândul lui, cu domnul I[liescu] la telefon, pentru că acesta nu a mai venit. Se plângea de afirmaţiile liberalilor – făcute la TV – potrivit cărora domnul preşedinte ar urmări obţinerea mai multor drepturi şi prerogative!? Am obţinut înregistrarea audio de la Emanoil Valeriu, am pregătit dezminţirea şi le-am lăsat la Lică, pentru avizare şi difuzare.

Personal, sunt într-o stare îngrozitoare. Practic, nu am niciun punct de sprijin. Mi se rupe inima de copii...

Duminică, 4 noiembrie 1990, Cotroceni

Zi plină! Dimineaţă, abia apuc să citesc un pic din studiul privind politica externă, că Lică [Vasile Secăreş] mă şi cheamă la domnul preşedinte, pentru discutarea apariţiei sale la TVR de miercuri. Mai erau de faţă [Ioan] Talpeş, Răzvan [Theodorescu], [Paul] Şoloc (ambii de la TVR).

R[ăzvan?] mi-a spus că Nica Leon și [Ion] Puiu [PNȚCD] au încercat, cu o seară înainte, să împiedice pur și simplu apariția lui Petre [Roman] și a miniștrilor la TVR. Implicația mi se pare clară: utilitatea lor se vede primejduită, Guvernul făcând cel mai important pas înainte pe calea economiei de piață – liberalizarea prețurilor!? Sprijinul internațional pentru ei devine astfel lipsit de sens (în plus, cu cât apele se limpezesc, nu se mai poate pescui în... ape tulburi). Mai mult, populația, preocupată cu adevărat de prețuri, nu-i vede nici ea cu ochi buni, așa că, deși se bat pe străzi de câteva zile, acest lucru nu are niciun efect!

La afirmația că măsura pare să fi găsit Guvernul nepregătit, domnul I[liescu] mi-a confirmat supoziția, spunând-mi că intenția era ca, scontând o recoltă bună și pe reluarea lucrului începând cu septembrie, să se treacă la această măsură abia la 1 ianuarie 1991. Faptul că așteptările nu s-au adeverit a precipitat lucrurile.

După plecarea celor de la TVR, domnul I[liescu] ne-a comunicat decizia că... nu mai merge la Tokio. Eu știam de la [Constantin] Bâgu, care apucase să îmi comunice informația, înainte de intrarea în cabinetul președintelui.

Răspunsul meu, însușit în întregime de Licã, a fost:

1. până și cel mai prost analist va trage de aici concluzia că situația din România este atât de gravă, încât președintele își anulează vizita în ultima clipă; or, este cu adevărat așa?

2. asta ar da o palmă nemeritată japonezilor – de care avem atâta nevoie –, mai ales investitorilor, care și așa au îndoieli cu privire la a investi la noi;

3. situația internă de la noi este stabilă, din considerentele menționate deja; în orice caz, rămâne Petre [Roman] acasă, care, din cauza nepopularității de moment, nu are altă șansă decât să „țină aproape" de domnul I[liescu]. În plus, va fi în

ţară şi [Victor] Stănculescu (domnul I[liescu], zâmbind, s-a ridicat şi a sunat, întrebând când revine în ţară. I s-a răspuns că a doua zi seara).

L-am întrebat apoi, deoarece părea decis să renunţe (l-a şi sunat pe [Dan] Marţian, spunându-i să se pregătească), cine l-a convins să renunţe. A răspuns că nimeni, lui i-a venit ideea sâmbăta trecută, de faţă cu Petre, Dan [Mircea Popescu] şi [Alexandru] Bârlădeanu, care s-ar fi simţit uşuraţi să rămână în ţară în acest moment. Mi-a confirmat apoi că propria lui imagine în faţa ţării ar avea de suferit, dacă, până la urmă, ar da curs invitaţiei şi ar merge la Tokio. I-am răspuns că ar putea corecta exact această problemă, prin apariţia televizată de miercuri, publicul fiind destul de matur să înţeleagă.

Până la urmă, s-a lăsat convins să ia în discuţie problema după consultarea lui [Constantin] Vlad [fostul ambasador la Tokio] şi a delegaţiei (Mugur [Isărescu], [Adrian] Severin şi Dan [Mircea Popescu]) tocmai revenită în ţară de acolo.

S-au mai discutat pe urmă şi problemele legate de 1 Decembrie. Deşi exista un plan pentru trei oraşe: Alba Iulia, Bucureşti şi Iaşi, s-a ajuns în final la focalizarea exclusiv pe Alba Iulia. Eu, care sprijinisem ideea iniţială, am spus că, astfel, toţi vor spune că am făcut-o numai pentru unguri. Răzvan [Theodorescu] (subiectul fusese discutat când erau şi ei de faţă) a spus că nu trebuie uitat că nu Bucureştiul s-a unit cu Alba Iulia, ci invers. A rămas să se discute mai pe seară, cu Petre şi [Alexandru] Bârlădeanu.

Am ieşit, mi-am informat colaboratorii (Mihai [Bujor Sion], Cornel [Codiţă], [Ion] Madoşa), am mâncat, am plecat la probă, apoi la casa nouă şi la aeroport, să-i întâmpin pe băieţi şi să-i „pregătesc" (Lică o făcea cu [Constantin] Vlad), apoi înapoi.

Seara, când ne-a primit domnul I[liescu], ne-a spus că Vlad i-ar fi spus că gestul i-ar fi ofensat pe japonezi și că [Mircea] Mitran [ambasadorul nostru la Tokio] l-ar fi sunat (cum o fi aflat? [Romulus] Neagu m-a sondat și el, spunând că știa de la Năstase; [Constantin] Bâgu mi-a spus și că militarii de la aviație mirosiseră ceva) și i-ar fi spus de companiile japoneze și de întâlnirile cu președintele indonezian și cu Dan Quayle, vicepreședintele american. Asta ar compensa faptul că prim-ministrul – care stătea cu demisia pe birou – nu-l va primi decât protocolar, zece minute, ca pe toți ceilalți.

Am avut impresia că atunci când invoca lucrurile astea, de față cu Petre, domnul I[liescu] se scuza oarecum. Să fi fost vorba doar de faptul că-și înghițea propria propunere? (Oricum, cred că lui Petre nu-i cade bine sporul de vizibilitate internațională dobândit de președinte – de unde și „boicotul" lui Adrian [Năstase] față de mine, după cum nici lui [Adrian] Severin, care încerca să mă convingă că Președintele nu mai trebuia să stea de vorba și cu companiile, după ce a făcut-o el!? Recomanda, în consecință, circumscrierea vizitei strict la ceremonia de întronare propriu-zisă.) Așa că, până am plecat, hotărârea de participare era luată în principiu...

S-a mai discutat și problema celor patru opere de Brâncuși naționalizate, trimise de [Andrei] Pleșu, împotriva avizului lui [Victor] Babiuc [ministru al Justiției], la o expoziție în SUA, unde, dacă sunt contestate, ne putem aștepta să fie poprite. Petre, care miroase „scandal", a și început să se „dezangajeze", aruncând vina pe Pleșu, care nu respectase avizul lui Babiuc. Problema mai fusese discutată, evident, și înainte, Lică știa, iar eu abia acum aflam... E mai bine să nu-mi vâr nasul acolo unde nu-mi fierbe oala, menținându-mi conduita impusă de la început.

Când a venit [Alexandru] Bârlădeanu, Mugur, Severin, [Constantin] Bâgu și cu mine am ieșit, căci urma să se discute 1 decembrie. Lică a mai ieșit o dată, spunând că Petre – adeptul măsurilor radicale (și acum voia să „intre" în manifestanți, cum mi-au spus [Dorel] Șandor și Victor [Opaschi?]) – propune rechemarea lui Virgil Constantinescu (ambasadorul nostru în SUA) acasă, pentru „consultări", cu scopul de ne manifesta nemulțumirea față de atitudinea gratuit negativă a americanilor față de noi (în Grupul celor 24, 17 au votat cu noi, SUA, Anglia și Olanda, contra; în FMI ni se opun, în ciuda deschiderii manifestate de organizație). Asta îi pune pe gânduri și pe japonezi (nu și pe sud-coreeni, care ar dori să vină aici, dar nu cunosc mediul), vexați de faptul că trebuie să urmeze linia americanilor.

În rest:

1. [Klaus] Brambach mă roagă să-i aranjez lui Victor Mayer o convorbire cu domnul I[Iliescu] (vrea și un *lunch* cu mine).

2. Dorel [Șandor] mi-a zis că demiterea – în sfârșit – a lui [Adrian] Sârbu s-ar datora faptului că, în preajma Raportului, i-ar fi pus lui Petre toată presa în cap!

La plecarea lui Mugur, mi-am exprimat îndoiala că generația noastră, care are realmente capacitatea de a răspunde de trebuirile țării, se lasă prada onorurilor și amețelii marilor înălțimi, ratând nu numai propria șansă, ci și pe cea a țării. Din păcate, Mugur mi-a dat dreptate.

Luni, 5 noiembrie 1990, Cotroceni

Dimineață, curs. Apoi întâlniri cu [Iacob] Prada și cu avocatul Pârvu (Alex, Rotary Club). La 11.00, domnul I[liescu] ne-a primit pe mine, Dumitru [Iliescu] și [Emilian] Manciur, pentru a discuta programul pentru Japonia. Au venit și chinezii, cu niște invitații pentru soții.

La 12.30 am plecat la înmormântarea lui Zeno [Pateşan], colegul meu şi soţul Gabrielei Tudor]. Trist, părinţi, rude, câţiva colegi. Am fost apoi la Bancă, la Mugur [Isărescu], care mi-a spus că [John] Mroz [directorul EastWest Institute, de la New York] i-a evocat în treacăt situaţia mea, spunând că Institutul nu avea niciun amestec, că totul a ţinut de plecarea mea la Londra. Apoi, Mugur mi-a spus că actuala opoziţie a Departamentului de Stat se datorează ofensării de către [Sergiu] Celac a doi consilieri tineri de acolo, care, de atunci, ne-ar purta sâmbetele!?

Am venit la birou, după ce am probat fracul.

Aici am participat – cu [Adrian] Severin şi Lică [Vasile Secăreş] – la o întâlnire cu Larry Napper, căruia i s-a transmis – neoficial – semnalul că SUA ar trebui să furnizeze nişte indicii că lucrurile sunt pe cale să se îmbunătăţească. A promis că va încerca să aranjeze ceva pentru Paris, dar ne-a atras atenţia asupra refuzului – de orgoliu – al lui Adrian Năstase de a se întâlni cu [Lawrence] Eagleburger [adjunct], în locul lui [James] Baker [secretar de Stat]!

La plecare, Severin mi-a lămurit motivaţia întregului exerciţiu: Adrian Năstase l-ar fi capacitat pe Petre Roman că mersul pe mâna americanilor a fost o greşeală; că trebuia să fi mers pe mâna irakienilor şi acum am fi avut petrol în mod îndestulător!? Ce stupizenie, nu-şi dau seama ce rău ar fi făcut ţării o asemenea poziţie, ca să nu mai vorbim că, din cauza blocadei, nu am fi văzut nicio picătură de ţiţei. Ca atare, Adrian [Năstase], care considera că de vină ar fi Aurel [Dragoş Munteanu] de la New York, vrea acum (în două zile) o luare de poziţie antiamericană şi proirakiană!? Ar fi una din cele mai mari tâmpenii de politică externă! În general, în opinia lui Severin, lucrurile merg extrem de prost în acest domeniu, în primul rând din cauza lui Adrian, căruia i s-ar fi suit şefia la cap...

Aparent, mare bucurie la germani, pentru aranjarea interviului lui Victor Mayer. Vin și [Klaus] Brambach și [Ruxandra] Sachim. Ulterior, am aflat că trebuia amânat două ore. Sper să nu „sară" din program. S-ar putea ca, la mijloc, să fie mâna lui [Ion] Madoșa [de la presă]. O să verific mâine și, dacă este așa, o să am o discuție cu el!

Miercuri, 7 noiembrie 1990, Cotroceni

Dimineață a trebuit să rezolv o grămadă de treburi mărunte, multe legate de iminenta plecare în Japonia.

Pe la 11, cu Lică [Vasile Secăreș], am primit o delegație de parlamentari australieni, cu care am avut o discuție foarte bună.

La 12, am fost la ambasada sovietică, pentru 7 noiembrie (la Moscova, un tip a tras cu o armă, însă fără consecințe). Am vorbit, printre alții, cu un bulgar, care mi-a spus că m-a auzit vorbind la BBC, la *24 hours*: tot el mi-a spus că [Andrei] Lukanov [prim-ministrul Bulgariei] va cădea: greva la Burgas și Varna, protestul studenților.

Când m-am întors, am prins ultima parte a interviului acordat de Victor Mayer, de la FAZ [*Frankfurter Allgemeine Zeitung*] (cam promaghiar), însoțit de [Klaus] Brambach și [Ruxandra] Sachim.

La 15.30, am făcut rost de bani [bănuiesc că este vorba de depozitul la BRCE [Banca Română de Comerț Exterior], făcut cu banii din SUA].

La 16, împreună cu domnul I[liescu] și Lică, i-am primit pe ambasadorul american [Alan] Green Jr, însoțit de [Larry] Napper, care aduceau scrisoarea de răspuns a președintelui [George H.W.] Bush la scrisoarea domnului I[liescu]. Era aruncată cu furca pe hârtie (vreun ajutor a redactat-o și i-a dat-o la semnat). Domnul I[liescu] a reacționat violent, calificând-o expresia aroganței marilor puteri. Green Jr s-a aprins

și el. Cu greu s-a revenit la un ton mai normal. S-a stabilit să nu dam publicității incidentul, ci să ne limităm la menționarea seacă a întâlnirii. Odată plecați americanii, cu Lică i-am relatat domnul I[liescu] ce discutasem cu Mugur și [Adrian] Severin cu o zi înainte. Domnul I[liescu] a fost neplăcut surprins de gestul lui Adi [Năstase] de a refuza întâlnirea cu [Lawrence] Eagleburger. L-am implorat apoi să nu dea curs tendinței proirakiene ce părea să se contureze la Guvern, deoarece ar fi fost o greșeală de neiertat.

Am mai lucrat vreo două ore. La 19.00 eram din nou la domnul I[liescu], în formula Lică, Ion [Ioan Talpeș], [Emilian] Manciur, [Florin Bucur] Vasilescu, Dan [Mircea Popescu], Virgil [Măgureanu] (care afirma că își vinde marfa întotdeauna, că nu rămâne niciodată cu tejgheaua plină!?). Am zăbovit un pic pe Japonia, apoi am trecut la sarcinile de îndeplinit în lipsa noastră. Acceptarea demisiei lui [Gheorghe] Robu s-a amânat. Să fie un semn de slăbiciune? Am plecat acasă pe la 20.30.

Joi, 15 noiembrie 1990, Cotroceni

După o noapte de chin (m-am sculat la 3.40), într-o stare îngrozitoare, m-am dus la ore, unde a trebuit să improvizez. Apoi am dat o fugă în oraș, am revenit și au început să mă pună la curent cu problemele apărute în lipsă.

La prânz, în jurul orei 13.30, am mers cu toții (inclusiv [Cornel] Codiță, Gabi [Tudor], [Iosif] Boda, [Florin] Velicu ș.a.) la domnul I[liescu], pe care Lică [Vasile Secăreș] l-a pus la curent cu problemele:

1. sărbătorirea zilei de 1 decembrie (domnul I[liescu] este vădit influențat de sobrietatea *garden party*-ului oferit de împăratul Japoniei;

2. proiectele de lege aflate în dezbatere (în special, cel al caselor, extrem de păgubitor – s-a și stabilit să fie blocat);

3. situația dezastruoasă din Valea Jiului și nemulțumirea crescândă a minerilor;

4. situația TVR, tot mai vădit antiguvernamentală (s-a sugerat schimbarea conducerii).

După, am tras o fugă la noua casă, apoi, întors, mi-am continuat punerea la curent cu problemele apărute în lipsă.

Pe la 17.00, cu [Adrian] Năstase, Lică și [Cornel] Codiță am mers la domnul I[liescu], să discutăm deplasarea de la Paris. În oraș începuseră deja demonstrațiile (după stilul filmelor western, cu indieni). S-a discutat și despre aprovizionare – am sugerat deschiderea depozitelor și distribuirea produselor sub control militar! Domnul I[liescu] e rău pornit contra politicii de mare putere și vrea să se exprime ca atare acolo. Adi și Lică vor avea de furcă. Văzând cât sunt de răcit, mi-a dat drumul acasă.

Seara, cu Geta, la Godson, de la englezi, ca să întâlnesc două funcționare de la Foreign Office. Erau acolo toți țărăniștii ([Horia] Lupuțiu, Petrică [Liviu Petrina?], Iftene [Pop]), care se plângeau că demonstranții nu erau organizați cum trebuie!?

Vineri, 16 noiembrie 1990, Cotroceni

Am ajuns mai târziu la serviciu, deoarece a trebuit să merg mai întâi în oraș. Când am revenit, m-a luat ginerele lui [Ion] Ursu, care m-a dus la el la spital, la cererea lui. Acceptul meu l-a mai întărit moral. Practic, conform adresei oficiale pe care mi-a arătat-o, el este în prezent în stare de libertate.

Mi-a relatat unele lucruri interesante:

1. cei care l-au anchetat i-au pus să scrie unii despre alții, apoi i-au adunat și le-au citit cu voce tare ce-au scris: a ieșit un circ și o bălăcăreală... Urât procedeu!

2. că el era în contact cu [Silviu] Brucan, dar și cu [Nicolae] Militaru și [Ion] Ioniță; cu domnul I[liescu] a și lucrat, dar, în ultima vreme, din cauza gradului de pericol, a întrerupt contactul;

3. că pe Petre [Roman] îl știa și l-a și ajutat – deoarece venise cu recomandarea lui taică-su – să devină lector și apoi să plece în Franța.

Ajuns la Cotroceni, am citit ce aveam de citit. M-a sunat [ambasadorul Traian] Chebeleu să îmi spună că ungurul – omologul lui [Romulus] Neagu – insista să îi înmâneze personal domnului I[liescu] mesajul primit de la [Árpád] Göncz. Am vorbit în acest sens cu domnul președinte să-l primească, totuși, pe ungur. A rămas să mă pun de acord cu Adi [Năstase] și apoi să-l sunăm. Așa am și făcut, însă numai pe după-masă: Adi a recomandat și el același lucru, ceea ce am comunicat mai departe domnului președinte, care a acceptat, urmând ca detaliile să le discute cu Adi direct.

La 17.00, urma să se întrunească delegația pentru Paris, iar la 18, să îl primească pe [Roelof Frederik „Pik"] Botha, ministrul de externe sud-african. Eu sunt încă răcit cobză, și nu am participat, căci am plecat acasă și m-am culcat odată cu găinile. Nu am putut onora masa de la chinezi.

Când eram la Licã [Vasile Secăreș], am vorbit și cu [Claudiu] Iordache [revoluționarul de la Timișoara], acum la Front, care mi-a spus că:

1. au trimis un observator la Conferința de la Moscova a partidelor foste comuniste;

2. ar fi necesar ca un grup de 50 de intelectuali să ia inițiativa unui apel la calm și stabilitate;

3. este nevoie ca ziarele noastre să fie reorganizate, să fie întărite cu specialiști și să beneficieze de o direcție.

La rândul lui, Licã mi-a spus că [Ion] Madoșa [de la presă], vexat de neincluderea sa în delegația pentru Paris, vrea să își dea demisia. Oricum, omul e slab, sarcina îl depășește. Va trebui să găsim pe altcineva. Biroul ăsta de presă e un blestem!

Sâmbătă, 17 noiembrie 1990, Cotroceni

Azi nu am prea avut chef să merg la lucru. M-am dus totuși, mai mult pentru că a vrut Veronica și pentru că trebuia să îmi ridic comanda (un salam și câteva dulciuri). Am petrecut dimineața cu Dan [Mircea Popescu], [Florin Bucur] Vasilescu și [Ioan] Talpeș, marcați cu toții de articolul insolent și incitant publicat în *România liberă* de azi: „Tragica asemănare", în care se prevede dispariția în curând a domnului I[liescu], tot așa cum s-au petrecut lucrurile și cu Ceaușescu!? Personal, rămân la părerea mea că atât noi – prin greșelile imense pe care le facem cu dezinvoltură –, cât și cetățenii, atât de ușor de manevrat și dezbinat, ne meritățm din plin soarta care ne paște! Iar Guvernul – sub bagheta maestrului [Petre] Roman, căruia nu-i mai ajunge nimeni la nas – nu se preocupă decât de protocol, călătorii și avantaje personale. Am aflat că Năstase, care stă într-o casă scumpă, ar dori o vilă, pentru că nu are unde să... primească!? Iar [Adrian] Severin umblă după vila lui Pană. Până și pe Lazăr [Vlăsceanu] îl pisează Mihaela să se mute în vila lui Dumitru Popescu. Doamne, ne ducem de râpă pe mâna noastră. Din păcate, însă, și pe socoteala țării ăsteia...

Seara, trebuia să merg cu Mariana [Mucuța] la [Klaus] Brambach, dar nu am făcut-o, pretextând o răceală de ultima clipă, doar ca să le dau de înțeles că ar trebui să fie mai scrupuloși cu regulile de protocol: dacă au nevoie de Mariana, să o cheme numai pe ea, nu să mă amestece și pe mine!

Duminică, 18 noiembrie 1990, Cotroceni

Plecarea oficială a delegației spre Paris. Am fost la aeroport să îi conduc. Numai Petre [Roman] și cu mine eram îmbrăcați de weekend. Am mers apoi la ziua Mioarei Pometcu.

Luni, 19 noiembrie 1990, Cotroceni

Dimineața mi-am petrecut-o cu drumuri încoace și încolo, inclusiv la casa nouă. Apoi, revenit, am rezolvat problemele curente. După prânz, am ieșit iar un pic: vremea e superbă, iar Herăstrăul, pustiu, e foarte atrăgător...

Pe la 16, a venit Lazăr [Vlăsceanu] la mine, să discutăm despre Facultate. I-am spus că sunt dezamăgit de faptul că la Universitate domnește arbitrariul cel mai cras și că, în ce mă privește, toate legăturile mele se reduc la cele două cursuri săptămânale pe care le țin pe gratis. În rest, nu mă mai interesează nimic.

Marți, 20 noiembrie 1990, Cotroceni

Dimineață, am avut curs. La ora 9 a venit la Facultate domnul Stelian Constantin, om de afaceri american, care mi-a comunicat că:

1. la Departamentul de Stat, gheața începe – greu – să se spargă, în ceea ce ne privește;

2. despre „clauză" vom putea vorbi abia peste vreo opt luni;

3. ar exista un grup de investitori evrei, interesați să-și bage banii aici;

4. strategia ar trebui să fie aceea a creării intereselor economice americane aici, pentru ca aceștia să îi preseze pe decidenții politici.

5. el dorea să deschidă în București o fabrică de mașini frigorifice de capacitate mai mică, pentru care dorește să discute cu noul primar.

Întors la serviciu, am plecat la casa nouă, să văd cum stau lucrurile, apoi am revenit, am mâncat și am plecat la mitingul FSN. Între timp a venit [Constantin] Bâgu să mă „sondeze" în privința reînființării... Partidului Comunist!? I-am răspuns că nici oamenii, nici timpurile nu sunt favorabile pentru aceasta...

Mitingul a ieşit – relativ – bine, sub raportul numărului de participanţi. A lipsit însă entuziasmul original din timpul campaniei electorale şi au fost prezenţi „spionii" şi scepticii, care prevesteau ciocnirile sălbatice, puse la cale de aşa-zisa opoziţie, după terminarea mitingului. Şi de data asta, poliţia a stat pasivă, lăsând lucrurile să degenereze. Scopul atacatorilor era clar: să descurajeze simpatizanţii Frontului, pentru a avea exclusivitatea străzii. [Claudiu] Iordache, care a apărut seara la TV, a avut dreptate să critice serios organele de ordine şi pe ministrul de Interne [Doru Viorel] Ursu.

Miercuri, 21 noiembrie 1990, Cotroceni

În urma evenimentelor de aseară, am hotărât să dau curs posibilităţii de a participa la şedinţa guvernului (Dan [Mircea Popescu] lipsea din ţară).

Şedinţa a debutat furtunos: [Doru Viorel] Ursu şi-a prezentat demisia, invocând şi lipsa de încredere în el. Petre [Roman], corect, a refuzat-o, argumentând că semnalul trimis cu privire la unitatea echipei ar fi cu totul negativ. Şi alţi miniştri au vorbit, încurajându-l pe Dorel Ursu. [Victor] Stănculescu a promis şi mai mult ajutor şi a spus că el nu voia să „spargă" propria lui echipă cu Ursu. Şi eu l-am încurajat să nu facă pasul ăsta, vorbind cu el în particular.

S-a trecut apoi la discutarea bugetului. Principalele idei au fost următoarele:

1. economia va continua să se restrângă şi în 1991;

2. investiţiile vor fi de 30 de miliarde (15 pentru Armată – apreciată ca fiind „la limita de rupere"); faţă de 137, cât erau pe vremea lui Ceauşescu;

3. cheltuielile pentru cercetare se reduc de la 18 miliarde, cât erau pe vremea lui Ceauşescu, la 3 miliarde;

4. deficitul este de [...].

Problemele controversate au fost dacă:

1. să se subvenționeze sau nu exporturile;

2. să se reducă alocațiile pentru irigații și îmbunătățiri funciare;

3. cât să se aloce pentru cultură (de la 1 ianuarie 1991, 15 instituții de cultură urmează să își închidă porțile).

Petre, care se „prinde" repede, a avut o poziție modernă și corectă: după părerea lui, bugetul va trebui să acopere doar învățământul, sănătatea, cultura, apărarea și ordinea internă.

De asemenea, s-a pus problema restrângerii cheltuielilor pentru deplasările în străinătate: 6 milioane de dolari + cheltuielile în lei (necuantificate).

La terminare, i-am urat lui Petre „drum bun" (am aflat apoi că, pe scară, m-ar fi căutat).

Am mers apoi la Eugen [Dijmărescu?] căruia i-am expus planul lui Costică [Cheșculescu] de a pune pe picioare grupul de consulting, idee cu care a fost imediat de acord.

Am revenit apoi la Președinție cu Victor Dimitriu, am trecut pe la casa nouă și m-am întors, vorbind cu Lică [Vasile Secăreș] pe marginea celor desfășurate, insistând asupra necesității ca domnul I[liescu] să se delimiteze clar, imediat ce se întoarce, de „noul partid comunist".

Înainte de începerea ședinței, relatându-i lui [Victor] Stănculescu ce aflasem despre [Tibor] Palánkai la Viena (că ungurii ar fi preocupați de posibilitatea izbucnirii de războaie civile în țările vecine?!), mi-a spus că sârbii i-ar fi zis că ungurii i-ar fi avertizat să nu se dezmembreze, căci, într-un asemenea caz, își vor lua partea lor... Punându-ne și nouă aceeași întrebare, Stănculescu i-ar fi asigurat că de noi nu au a se teme. Sârbii i-ar fi spus că, din toate granițele lor, numai a noastră era sigură.

Joi, 22 noiembrie 1990, Cotroceni

Dimineață, am avut ore; a asistat și profesorul Stelian Constantin, organizând apoi discuția lui cu studenții.

Revenind la serviciu, a trebuit să plec la aeroport, căci se anunțase sosirea mai devreme a domnului I[liescu]. Aici, înainte, discuții despre marfa dosită găsită de primar prin capitală, despre Maggie Thatcher (cu [Victor] Stănculescu, [Doru Viorel] Ursu, [Ion Aurel] Stoica ș.a.).

Președintele era vioi și în formă, mulțumit. Francezii se purtaseră excelent (la banchet a stat între [Mihail Sergheevici] Gorbaciov și Thatcher, căreia i-ar fi relatat despre greutățile noastre, pe care nu le știa), americanii ne-au anunțat că urmau să își retragă obiecțiile față de noi, inclusiv în G-24 (ne-au atras atenția, în schimb, să vorbim și cu alții), rușii, cu care întâlnirea ar fi fost cât se poate de caldă (Lică [Vasile Secăreș] – G[orbaciov] ar fi întrebat dacă ni se putea livra gaz, iar [Eduard] Șevardnadze i-ar fi răspuns că se putea), spaniolii (declarația lui González ar fi fost cea mai bună) ș.a. Discursul președintelui nostru ar fi fost cel mai „proaspăt", fiind singurul din Răsărit rostit în franceză ([Václav] Havel ar fi vorbit o engleză proastă, [Jelio] Jelev, bulgară, [Borisav] Jović, sârbă, iar [József] Antall, germana!?). Discursul ar fi atras de îndată atenția lui Gorbaciov, a lui [George H.W.] Bush și a nordicilor. Până la urmă, era vorba de echipă: a noastră a fost mult mai bună decât a altora.

Lică mi-a spus că Adi [Năstase] și MAE au dat din nou chix cu ceva.

În timpul interviului domnului I[liescu] dat la sosire, s-a anunțat că Maggie Thatcher și-a dat demisia! Ulterior, ni s-a confirmat de Godson, pe care l-am sunat (demisia ar fi fost motivată de lupta pentru conducerea partidului și impactul negativ al acesteia asupra națiunii, și s-ar fi petrecut la o

reuniune de urgență a cabinetului – cei de la Paris spuneau că era într-adevăr supărată și preocupată – John Major și Douglas Hurd și-au anunțat imediat candidaturile, concurându-l pe [Michael] Heseltine. Dintre ei urma să fie desemnat noul prim-ministru, căruia regina urma să îi încredințeze formarea cabinetului, contându-se pe actuala majoritate parlamentară. Acum era momentul ca laburiștii să forțeze). [Godson m-a întrebat ce îmi sugera demisia, i-am răspuns că pe [Winston] Churchill la Potsdam. I-am mai spus că altora le-ar fi venit probabil în minte... Petăr Mladenov!?]

Seara, am fost invitat de francezi la o cină în cinstea lui [François] Heisbourg, directorul IISS [International Institute for Strategic Studies] de la Londra, cu care am discutat „in extenso". Mi-a spus că, în cazul în care, în Golf, americanii dau greș, asta va însemna sfârșitul NATO!

Vineri, 23 noiembrie 1990, Cotroceni

Înainte de întâlnirea cu [François] Heisbourg – de la ora 11 – am avut o întâlnire cu Lică [Vasile Secăreș] și cu băieții, pentru alcătuirea unui grup care să pregătească bine vizita lui [Jacques] Attali aici (de la începutul lui decembrie), materializând astfel înțelegerile făcute la Paris de președinte cu acesta.

La întâlnirea cu Heisbourg s-au discutat probleme interne, Constituția, relațiile cu Ungaria și Basarabia, precum și perspectiva liberalizării călătoriilor.

Am mai stat cu băieții (Mihai [Bujor Sion] și [Cornel] Codiță mă pisează că nu au de lucru), cu [Adrian] Severin și Dan [Mircea Popescu], care mi-au spus că, în Anglia, lucrurile au mers foarte bine, în special cu Douglas Hurd, care ar fi avut toate motivele să nu îi primească, după cele întâmplate în ziua respectivă [în planul politicii lor interne], dar care nu

a făcut-o. În plus, le-a spus băieților că Anglia avea interese în România, iar vizita lor va conta când va trebui.

Există o tendință a oamenilor de la Guvern să vină la noi ([Vladimir] Pasti și [Gabriel] Gafița). Să fie o dovadă că aici se lucrează mai serios?

Am luat apoi masa la „Le President", cu [ambasadorul Constantin] Ene, [Jean-Michel] Dumond și atașatul militar francez, [Alexandru] Farcaș, un general român, [Mircea] Malița și Heisbourg. Malița, întrebat de Heisbourg, a afirmat că guvernul era destul de stabil să reziste presiunii străzii, care nici ea nu era serioasă (nu știau ce vor, fiind dispuși la compromisuri).

Întors la Președinție, trebuia să intru la primirea brazilienilor, care au venit însă cu întârziere (a intrat Gabi [Tudor]). Cu această ocazie, am solicitat și am primit de la domnul I[liescu] autorizarea de a ridica problema creditului cu chinezii, cu care urma să mă văd în seara respectivă la mine. Am făcut lucrul acesta, arătând dificultățile și nevoile noastre, implicațiile negative pe care le-ar fi avut un refuz, faptul că solicitam un credit (pentru importul de petrol și hrană pentru animale), și nu un ajutor, precum și disponibilitatea – în cazul unui răspuns afirmativ – să trimitem o delegație acolo, în frunte cu Mugur [Isărescu], pentru negociere. Atașatul militar, cu care am vorbit, mi-a spus că va trimite imediat solicitarea noastră la Beijing (a și plecat mai repede), cu speranța că se va rezolva pozitiv (prietenul la nevoie se cunoaște!), însă decizia urma să fie luată la cel mai înalt nivel! Când avea un răspuns, urma să ne vedem fie la ei, fie la mine acasă. Cu aceasta ne-am despărțit. L-am avertizat pe Mugur, fără să îi spun concret despre ce era vorba.

Sâmbătă, 24 noiembrie 1990, Cotroceni

Am ajuns mai devreme, ca să iau două fete să mă ajute la curățenie la noua casă. Acolo, încercări de intimidare și presiuni

din partea unuia [Constantin] Turturică, administrator, lucrător la Uniunea Scriitorilor, cum că s-ar fi strâns declarații, că aș fi fost de la SRI, „băgat" printre scriitori etc. Când le-am spus că puteam și eu să redeschid problema modului ciudat în care și-au obținut ei repartițiile, a lăsat-o imediat mai „moale" și a propus soluții de compromis. Ce mizerie umană!?

La 10.00 l-am primit pe Tom Lantos, congresmen american, unul din cei mai înverșunați dușmani declarați ai noștri.

Întâlnirea s-a desfășurat în felul următor: „eu, Tom Lantos, evreu maghiar, care are relații politice extrem de importante și întinse, vreau să rămân în istorie ca un campion al României în SUA și al împăcării româno-maghiare! Pentru asta, propun:

1. întâlniri anuale între președinții celor două state (propunerea lui [Árpád] Göncz: 17 decembrie, la Timișoara, era nerealistă, el fiind un jucător singur, fără staff și experiență) alternativ în cele două capitale;

2. deschiderea Universității maghiare la Cluj;

3. deschiderea de consulate maghiar și american la Cluj."

Domnul I[liescu] i-a spus că acceptă fără rezerve ideea întâlnirilor, însă că celelalte două propuneri – universitatea și consulatul – erau prea sensibile pentru a putea fi discutate în acel moment, dar că urmau să rămână în atenția sa. În sfârșit, pentru consulatul american la Cluj, să se facă formalitățile de rigoare, pe care urma să le analizeze cu atenție.

Tom Lantos a solicitat în acest sens câteva rânduri scrise din partea domnului președinte – *for his eyes only*. Am pregătit scrisoarea în sensul celor discutate. Domnul I[liescu] a citit-o și a semnat-o, după care i-am înmânat-o lui [Larry] Napper, care a venit special la Cotroceni s-o ridice. Era foarte mulțumit (super!). Despre consulatul american la Cluj a afirmat că nu era de căderea lui Lantos să se ocupe de această problemă. Am profitat de ocazie să-i atrag atenția să ne contacteze direct

când erau probleme cu Președinția, nu neapărat prin Externe. A promis că așa va face, urmând ca pe cei de la Externe să-i informeze doar.

Am avut și o întâlnire a domnului I[liescu] cu colaboratorii, care s-a referit la pregătirile pentru 1 decembrie (inclusiv stema) și agenda săptămânii următoare. Domnul I[liescu] i-a primit și pe economiști ([Tudorel] Postolache, [Emilian] Dobrescu și [Alexandru] Bârlădeanu), iar mai târziu s-a întâlnit cu factorii de ordine responsabili de 1 decembrie (Armata, Interne, SRI etc.).

Seara, l-am pus pe Mugur [Isărescu] la curent cu demersul făcut la chinezi. Și el era speriat de lipsa de profesionalism a Guvernului, de faptul că acolo cineva parcă sabotează cu bună știință (legea caselor, a doua etapă a scumpirilor pe 1 ianuarie etc.). Mugur spune că acum țara are nevoie de lideri adevărați.

[Vladimir] Pasti a făcut un tablou corect al situației actuale:

1. Guvernul este împărțit în patru fracțiuni:

a. [Adrian] Severin (reformist),

b. [Ion Aurel] Stoica, (conservatori),

c. [Eugen] Dijmărescu strâns între ei, fără putere,

d. independenți (Armata, Internele),

e. cu [Adrian] Năstase care baleiază între ei toți.

2. Frontul, care nu contează.

3. Președinția (cu cea mai bună echipă) este sub atac și paralizată.

4. În societate, există sindicate (care pot aluneca spre stânga) și diverse organizații care nu pot fi controlate, toate aparținând Opoziției.

Luni, 26 noiembrie 1990, Cotroceni

Am intrat în treabă cum am venit (întâi am trecut pe la casa nouă, unde lucrurile par să se fi rezolvat). La 11.00 am fost

convocați cu toții la domnul I[liescu] pentru definitivarea agendei pe săptămâna aceasta și precizarea conținutului discuției cu liderii politici (Paris, pericolul pe care îl implică acțiunile lor și apelul la unitate și 1 decembrie), precum și la conferința de presă (Paris, 1 decembrie, situația internă). Personal – și am fost susținut și de alții – am recomandat ca domnul I[liescu] să se pronunțe împotriva legii cu casele și să arate că a dispus o evaluare a situației economice, care s-ar putea să ducă la amânarea noii creșteri de prețuri de pe 1 ianuarie 1991 („stocările" vor începe încă din perioada care și așa se anunță critică pentru noi!?). În plus, am evocat și optica nesănătoasă a lui [Mihai] Zisu și că Mugur [Isărescu] trebuie să le aducă bani din afară, iar ei să-i cheltuie!?

La prânz, am fost invitații lui Klaus Brambach și ai d[oam-]nei [Ruxandra] Sachim la București (Mariana [Mucuța] și cu mine). Klaus o place pe Mariana. Am stabilit să fie și el invitat la conferința de presă de a doua zi.

Am revenit și Lică [Vasile Secăreș] mi-a vorbit despre necesitatea unei declarații care să fixeze poziția de principiu a președintelui în privința Basarabiei. După părerea mea, momentul actual nu justifică o asemenea declarație (nici sub raportul presiunii de a o emite, nici, mai ales, al livrărilor sovietice de energie și combustibili).

De asemenea, m-a sunat [Petru] Rareș să mi se plângă de boicotul lui [Constantin] Pârvuțoiu de la Bruxelles (pe care trebuie să îl înlocuiască) și de faptul că olandezii (care ne-au refuzat în Grupul G-24) trebuie curtați, căci se simt marginalizați și înșelați. Poate domnul I[liescu] să-l cheme pe ambasador la un mic-dejun. Oricum, l-am rugat pe Dan [Mircea Popescu] să-i comunice expres lucrurile acestea domnul I[liescu], eu trebuind să plec.

Marți, 27 noiembrie 1990, Cotroceni

Dimineața am avut curs la Științe Politice. Studenții basarabeni m-au atras într-o discuție referitoare la politica României față de Moldova.

Ajuns înapoi la serviciu, am rezolvat problemele curente și cele ale noii case (parchetarul).

La prânz, am mers la Lică [Vasile Secăreș], care era cu [Adrian] Severin, după întâlnirea lor cu [Larry] Napper (la care nu m-au chemat...), ca să mergem la bancă la Mugur [Isărescu], care ne chemase.

Ajunși acolo, am făcut o trecere în revistă a situației, caracterizată ca haotică. Principalii vinovați: [Anton] Vătășescu și [Mihai] Zisu, plus lipsa de concepție. S-a discutat despre asocierea resurselor și balanțelor (de la Zisu) cu Comisia de Prognoză, într-un Minister al Finanțelor și Resurselor, condus eventual de Eugen [Dijmărescu]. Adrian propunea o Comisie interministerială – pe care s-o conducă desigur el – care să urmărească implementarea reformei. În final, ni s-a adăugat și [Vasile] Voloșeniuc, care venise să îl ia pe Mugur [Isărescu]. Și el avea aceeași părere. În plus, la Guvern, Petre [Roman] se ține de protocol, semnări de acte și încurcat lucrurile, prin faptul că își însușește părerile primului venit la el.

După-amiază, a fost conferința de presă. Domnul I[liescu] a făcut o introducere lungă, în care s-a referit la:

1. CSCE [Conferința pentru Securitate și Cooperare în Europa] (Paris);
2. climatul de tensiune din țară și reflectarea lui în afară;
3. prețuri;
4. case;
5. fondul funciar.

După terminare, m-a chemat să mă consulte cu privire la măsurile solicitate de Simion Pop la Budapesta, în legătură cu

ungurii care au devenit agresivi pentru 1 decembrie și cu convocarea la București a unei reuniuni NATO pentru anul viitor. Le-am avizat favorabil pe amândouă. Înainte de conferință, am intervenit la Napoleon Pop pentru firma japoneză Marubeni, iar domnul I[liescu] a avizat proiectul de rezoluție al americanilor împotriva Irakului, trimis de [Constantin] Ene.

Întors de la domnul I[liescu], am mers la Lică, unde era și Dan [Mircea Popescu]. Erau deprimați. Apoi Lică mi-a spus și mie ceea ce discutase deja cu Dan și anume: că a venit timpul să treacă la Front! Dan i-a atras atenția că:

1. ar putea să o facă numai în calitate de lider al Frontului – lucru pe care nu o să-l accepte Roman; și

2. că singur, fără echipă, nu o să poată face nimic. Așa s-a pus, dintr-odată, problema trecerii noastră la Front odată cu el. Adevărat motivație: să ieșim de aici, de la Președinție, unde nu aveam niciun viitor, ci numai perspectiva stigmatizării totale și definitive (Dan spunea că domnul I[liescu] nu ar fi avut nici măcar șansa terminării mandatului, adăugând că trecând la Front, aveam șanse mai mari de a supraviețui politic. Lică a fost și el de acord cu această judecată).

Mărturisesc că, pe mine, bruscheța și natura procedeului m-au luat pe nepregătite. Le-am argumentat că domnul I[liescu] nu era vinovat pentru 13–15 iunie (unde a fost o victimă, iar Lică și Dan au fost de acord) și că, pe moment, nu este nimeni să exercite cum trebuie această funcție. Le-am mai atras atenția că retragerea sprijinului nostru ar contribui sigur la căderea domnului I[liescu]: ne puteam asuma noi o asemenea responsabilitate? Niciunul nu a răspuns. Oricum, intenția este ca echipa de aici să fie întărită înainte, prin aducerea lui [Vladimir] Pasti, iar trecerea noastră să fie făcută la Convenția Frontului din ianuarie 1991. (În plus, Lică vrea un program de supraviețuire pentru luna decembrie.) Momentul Convenției

era apreciat ca fiind ultima noastră șansă, după ce le-am ratat pe toate cele anterioare (Front, Guvern, Parlament). Dan a mai spus că, în Anglia, a fost întrebat direct de ce nu preiau tinerii frâiele? Oricum, în toate combinațiile, Roman nu intră la socoteală. Nu este exclus ca lui [Vasile Lică] Secăreș să-i fi băgat ideea asta în cap americanii. E dubios de ce nu mă chemase, totuși, la discuția cu Napper... Personal, nu-mi surâdea ideea Frontului, pe care o consider, în forma actuală, o chestie moartă, fără să am puterea de a o readuce la viață. Închei, deci, să mă duc la Costică [Cheșculescu] și să pun încet pe picioare grupul de consultanță, acceptându-i oferta discutată încă din aprilie 1989 la Londra. O ieșire din arena politică cred că mi-ar face bine pe toate planurile, căci, momentan, nu mai am nimic de ce să mă agăț, în niciun plan!

În timpul discuției, m-a sunat Mugur, care era foarte deprimat: de peste tot căpăta numai refuzuri atunci când cerea banii de care aveam disperată nevoie! Se gândește că acum trebuie să protejeze numele Băncii. Greu moment, nu numai pentru țară, dar și pentru mine personal. Prea s-au potrivit toate relele deodată!

Miercuri, 28 noiembrie 1990, Cotroceni

A venit Florin Vasilescu la mine și mi-a relatat cu câtă metodă și câinoșenie este lucrată Președinția în Parlament și la Guvern, pornind de la prerogative de a conduce ședințele Guvernului.

Dimineață, în continuare, după convorbirea de la ora 9.30, am revenit. La ora 11.30, Lică [Vasile Secăreș] mi-a cerut să intru cu el la primirea ambasadorului japonez [Kiyoshi Furukawa], venit să se intereseze ce măsuri se vor lua pentru asigurarea stabilității în țară.

La 12.30, am ajuns – cu Mihai [Bujor Sion] – la iugoslavi, pentru ziua lor națională (pe drum mi-a povestit elucubrațiile lui [Mihai] Lupoi despre agrementul lui [George H.W.] Bush și [Mihail Sergheevici] Gorbaciov că el să-i succeadă domnului I[liescu]).

La petrecere l-am întâlnit pe ambasadorul olandez [Coen Storck], cel care conduce și organizează Opoziția de aici. Vrea ca domnul I[liescu] să se prezinte în fața Comisiei [pentru investigarea evenimentelor din] 13–15 iunie, „așa, de formă". I-am explicat că nu putea face lucrul asta înaintea lui Petre [Roman].

La sârbi, ambasadorul chinez [Wang Jinqin] mi-a comunicat (iar atașatul militar mi-a confirmat) că [Constantin] Fota, care se afla la Beijing, a făcut aceeași solicitare privind creditul. M-am simțit foarte prost să constat că nu știa dreapta ce făcea stânga. I-am rugat să îmi comunice și mie ce decizie vor lua, lucru pe care mi l-au promis.

Întors, am sărbătorit cu fetele ziua lui Gabi, apoi am plecat la Enăcheşti.

Seara, am fost la turci, pentru șeful Marelui Stat Major [Necip Torumtay], venit în vizită la noi. Am discutat cu ambasadorul britanic [Michael Atkinson] – căruia i-am mărturisit că eram cam obosit (s-a interesat dacă voi intra în diplomație) –, Larry Napper (despre [Tom] Lantos) și cu [Dorel] Șandor și soția. După circa 40 de minute, am plecat acasă.

Joi, 29 noiembrie 1990, Cotroceni

Dimineață am avut curs. După, am tras o fugă la apartament, am revenit, tocmai la timp pentru a intra la primirea lui Takeuchi, comentatorul japonez de politică externă, care ne-a facilitat primirea la [Toshiki] Kaifu [premierul nipon]

și durata dublă a convorbirii (ca să obțină lucrul acesta, ne-a mărturisit că ar fi semnat un „pact faustian", acceptând să sprijine guvernul Kaifu). În plus, ocupând poziția 26 în ierarhia bogaților japonezi, a donat 10 000 dolari pentru Muzeul de Artă și o sumă și mai mare pentru Crucea Roșie. El a venit în România la invitația lui [Mircea] Mitran, care se lăudase că se va ocupa el de absolut tot (program, cazare, informarea ambasadei japoneze de aici), dar care nu a făcut absolut nimic...!? În aceste condiții, i-am cerut eu scuze, am stat cu el cât a dorit și i-am aranjat și o scurtă întâlnire cu domnul I[liescu], care ieșea de la o altă întâlnire. S-a discutat despre:

1. intenția lui de trimite aici mașini de tipărit și de a instrui acolo oameni să le utilizeze;

2. posibilitatea de a ne facilita studii de fezabilitate pentru valorificarea la maximum a Canalului [Dunăre-Marea Neagră].

Am servit masa și am dat un interviu pentru *Dimineața* unui student de-al meu privind vizita în Japonia. La plecare, mi-a transmis confidențial că va trebui să ocupăm noi primii străzile pe 22 decembrie, pentru că se va încerca aceeași figură ca pe 13–15 iunie (vor fi provocări, iar jurnaliștii străini vor fi pe față), Poliția se va dovedi ineficientă, poate chiar cumpărată...

I-am comunicat imediat lui Lică [Vasile Secăreș], sugerându-i să ceară să ni se comunice situația intrării în țară a străinilor, în special a jurnaliștilor, precum și hotelurile unde vor trage cu precădere în jurul datei respective.

În final, am scris și eu o frază la discursul pentru Alba Iulia [1 decembrie]. Am avut și niște „negocieri" cu [Emilian] Manciur privind participarea celor de la presă la recepție, precum și a noastră la parada militară.

A trecut pe la mine și Dan Florescu, care mi-a cerut să îi aranjez o primire la Comex și mi-a vorbit de proiectul șefului său.

Vineri, 30 noiembrie 1990, Cotroceni

Am trecut mai întâi pe la birou, deoarece nu-mi era clar cum trebuia procedat în continuare. Când s-a făcut ora, am plecat cu Lică [Vasile Secăreș] și Dan [Mircea Popescu] la Arcul de Triumf. Ceremonia a fost simplă și demnă. A durat doar o jumătate de oră. Pe drum, Lică mi-a spus (din sursa [Florin] Bădinici) că ungurii s-ar fi interesat foarte mult și atent de Liviu Mureșan (care și-a creat, pe drept, o faimă internațională prin propunerile făcute de înființare a unei filiale a Europei Libere la București și de depunere oficială a candidaturii noastre la CEE [Comunitatea Economică Europeană]). Am spus că îl credeam pe Liviu capabil de un joc politic subtil și inteligent...

Ajuns înapoi, am pregătit pentru semnat cele câteva rânduri pentru Kaifu, de transmis prin Takeuchi (i le-am înmânat la prânz, la banchet). Ideea mi-a fost sugerată de Constantin Vlad, care anticipase că asta își dorea Takeuchi.

Am participat apoi la întâlnirea șefului Comisiei de Politică Externă a Sovietului Republicii Moldova – însoțit de un parlamentar – cu Petre [Roman] și domnul I[liescu]. Ideea era: cum să procedăm mai bine ca să nu creăm probleme și ajutor pentru ei în recuperarea teritoriilor de la Ucraina. Am spus că Ucraina voia statut „independent" (are și loc special la ONU) și că, dacă ne-am mișca în sensul ăsta, și ei ar putea fi forțați să se declare de acord cu cererile Moldovei. A spus că ucrainenii nu sunt atât de negativi pe cât s-ar crede. Propunerea moldovenilor e una de lungă durată, cu cedarea zonei din stânga Nistrului și cu asigurarea debușeului ucrainean la Dunăre. Ei considerau că *deal*-ul ar fi fost avantajos pentru Ucraina (deocamdată, moldovenii au un kilometru la Dunăre). Problema care nu a izbucnit încă era a Odessei, care pregătea o republică proprie (ca în timpul revoluției, [Nestor] Mahno etc.).

Moldoveanul ne-a cerut să avem un scenariu pregătit pentru situația în care se va trece la utilizarea necontrolată a forței. Ne-a mai cerut să îi consiliem în probleme de drept internațional (în MAE ar exista, se pare, un grup care se ocupă de problemele Moldovei). De asemenea, a mai vorbit și de necesitatea consulatului nostru – cu oameni foarte buni – la Kiev. Au spus și că vor trimite cei mai buni oameni ai lor ca să activeze în consulatul sovietic de la Iași. Fără să ne angajăm concret, li s-a promis sprijin ([Mircea] Druc va discuta tête-à-tête cu Petre în curând). Atitudinea; domnul I[liescu] mai activ, Petre [Roman] mai rezervat. Când s-a terminat, presa m-a „presat" pentru amănunte. Am spus că, din cauza momentului (înainte de banchet), întâlnirea a avut un caracter strict protocolar.

Jos, lume multă (coadă la *shaking hands*). Teo [Meleșcanu] m-a prezentat ambasadorilor asiatici (Filipine, Iran etc.), cărora le-am spus cum vedeam eu situația României la momentul respectiv. Atașatului militar chinez i-am întărit urgența solicitării, el promițându-mi că mă va anunța imediat ce va avea un răspuns. Ambasadorii Irakului și OEP [Organizația pentru Eliberarea Palestinei] m-au sondat despre posibilitatea ca soldații americani să vină aici (să fie vorba de scrisoarea pe care am primit-o de la domnul I[liescu] în acest sens?). Le-am spus că, personal, nu cunoșteam nimic în sensul ăsta…

După ce s-a spart petrecerea jos (unde le-am adus și pe fetele de la presă și secretariat), am mers la Lică, unde ne-am strâns mai mulți, inclusiv [Silviu] Brucan și George Șerban, de la Societatea Timișoara. Ioșca [Boda] s-a cherchelit îngrozitor, iar Brucan – speriat de ideea lui Liviu [Mureșan] de a face câteva fotografii, a plecat în grabă, iar Lică s-a angajat într-o discuție aprinsă cu Șerban. I-am lăsat acolo, la un moment dat, ca să mă pregătesc pentru plecarea spre Alba Iulia.

În tren, am călătorit cu „diaspora". I-am lămurit pe un evreu care trăia în Franța și pe un cetățean român din Spania cum stătea treaba cu maghiarii. M-am culcat târziu...

Sâmbătă, 1 decembrie 1990, Alba Iulia

Când am ajuns, ne-au luat cu autobuzele și ne-au dus în cetate, unde am urmărit depunerea coroanelor la monumentul lui Mihai Viteazul. Apoi eu am plecat cu cei din gardă și mi-am ocupat loc din timp pe podium (lângă [Florentin] Cârpanu [prefectul de Timiș], care mi-a spus că, la Timișoara, opoziția se certa, Societatea Timișoara era marginalizată și minimalizată, iar numărul rușilor a crescut la fel ca anul trecut!?). Discursul Președintelui a fost bun. Lumea i-a huiduit și fluierat pe [Corneliu] Coposu (pentru profanarea sărbătorii prin mitingul de ieri), pe [Radu] Câmpeanu (pentru alianța cu UDMR) și pe [Géza] Szőcs (de la UDMR). În rest, atmosferă de sărbătoare, însă oarecum sub așteptări (nici ca număr, nici ca entuziasm). Au urmat gustări la Arhiepiscopie și plecarea la gară.

Duminică, 2 decembrie 1990, Cotroceni

M-a sunat Ioșca [Boda] să dăm un comunicat de disociere a Președinției de fluierăturile de la Alba Iulia. Ideea era ca atunci când presa, care va apărea marți, va comenta evenimentul, să nu poată să spună numai ce vor ei, trebuind să se refere și la comunicat. L-am sunat pe Lică [Vasile Secăreș], apoi am ieșit să cumpăr ziarele, am mers la Cotroceni, l-am redactat în prima formă, a fost văzut și ajustat de Lică și am plecat. Lică i l-a arătat d[omnu]lui I[liescu] și, în forma finală, a fost transmis TVR. Eu am mers cu Mugur [Isărescu] la masă și la tenis.

Luni, 3 decembrie 1990, Cotroceni

La ora 11.00, domnul I[liescu] ne-a chemat pentru discutarea agendei pe săptămâna în curs. În principiu, voia să facă niște vizite în întreprinderi bucureștene și să se ocupe de Rapoartele Târgu Mureș și 13–15 iunie, precum și de Constituție. Miercuri, urmează să primească „opoziția străzii".

Ajunși jos – după ce dădusem o fugă acasă pentru Vero[nica] –, ne-am întâlnit în grup, pentru a discuta modalitatea de anunțare a „opoziției străzii" despre dialogul cu domnul I[liescu] de miercuri. Ei voiau, ca și pe timpul Pieței Universității, publicitate maximă (chemarea lor să se facă prin presă). Eu m-am opus, propunând ca, atunci când urmau să refuze, să dăm un comunicat explicativ, ca atunci. Ceilalți nu au fost de acord. Am acceptat însă ideea lui Florin Vasilescu, care a sugerat să li se înmâneze invitații scrise, pentru care să iscălească de primire. Nu știu cum a rămas până la urmă, căci a trebuit să plec, iar când m-am întors, ei terminaseră.

La ora 17.00, am participat la întâlnirea – pozitivă, dar cam lungă (trei ore) – cu reprezentanții diasporei aduși de [Augustin] Buzura pentru 1 decembrie.

Marți, 4 decembrie 1990, Cotroceni

Cum am ajuns la serviciu, am observat că toată lumea citea – în copii xerox – articolul „Oamenii președintelui", apărut în *Expres*, în care eram toți încondeiați pentru „vina" de a fi lucrat la Academia [de Studii Social-Politice] Ștefan Gheorghiu. Domnul I[liescu] a fost foarte afectat, în orice caz, mai mult ca noi, de josnicia articolului și a procedeului...

La prânz, am fost convocați – Lică [Vasile Secăreș], Dan [Mircea Popescu], Ion [Ioan Talpeș] și cu mine – pentru a discuta pe marginea scenariului posibil întocmit de mine privind evenimentele de la sfârșitul lunii. Am mai discutat și de

întâlnirea de a doua zi cu „opoziția străzii", precum și de Alba Iulia și de Front.

Ion motivând boala și izolarea lui de către [Victor] Stănculescu, precum și „marile" lui relații în lumea ardeleană, s-a cerut „afară". Lică, la rândul lui, a evocat necesitatea ca el să reorganizeze Frontul, cerând acceptul (parcă îl cerșea) d[omnu] lui I[liescu]. Acesta nu s-a pronunțat însă, iar lucrurile au rămas așa, în coadă de pește. Eu am spus că fără echipa, Lică nu se va descurca acolo, lucru pe care l-a recunoscut și el, căci, la ieșire, mi-a oferit „postul de relații externe". I-am sugerat că nu eram prea interesat, iar discuția a rămas tot în coadă de pește.

După-amiază, la 17.00, domnul I[liescu] l-a primit pe [Jacques] Attali, care, înfipt, ne-a spus că, la aniversare [revoluției], toată lumea va fi cu ochii pe noi. Iar ca să trecem cu bine momentul propunea ca, înainte de 15 decembrie, să facem următoarele:

1. să aducem la cunoștința opiniei publice existența unui acord constituțional;

2. să publicăm Raportul 13–15 iunie 1990;

3. să acordam amnistie tuturor celor implicați;

4. să oferim garanții că asemenea lucruri nu se vor mai întâmpla.

Domnul I[liescu] le-a acceptat pe toate, cu excepția ultimului, care nu depindea, practic, de noi.

Și înainte, și după întâlnire am discutat cu Adi Năstase:

1. despre unii ambasadori (Paris, Roma, Bruxelles etc.) și despre unii oameni (Radu Bogdan, Silvian Ionescu);

2. ambasadorul irakian, care ne-a comunicat că guvernul lui va permite ultimilor români să plece din Irak și căruia Adi i-ar fi spus că trebuiau să elibereze și toți prizonierii luați, trebuind să facă ceva și în domeniul armelor chimice;

3. comunicarea ambasadorului palestinian că, în curând, vor venii banii (între 200 și 500 de milioane de dolari).

La plecare, Adi mi-a spus că avusese o convorbire foarte bună cu [Lawrence] Eagleburger, care a arătat că:

1. [James] Baker l-a plăcut;

2. de acum încolo ei vor adopta față de noi o nouă politică, pozitivă, concretizată în:

3. retragerea obiecțiilor în Grupul 24 și

4. constituirea unui grup de analiză și sprijin pentru România în cadrul Departamentului de Stat.

Am mai stabilit cu Adi să-mi trimită și mie toate telegramele pe care le trimitea la d[omnu]l I[liescu]. Am ridicat și problema participării noastre la ședințele de colegiu ale MAE (fără un accept tranșant) și al legăturii noastre cu ei ([Cornel] Codiță, nu Mihai [Bujor Sion], care nu se bucura de acordul lor).

Miercuri, 5 decembrie 1990, Cotroceni

Mi-am început ziua de muncă întâlnindu-i pe [Vasile Victor] Aileni (senator de Cluj) și [Vasile] Pușcaș, profesor la universitatea de acolo, tocmai întors din SUA. Mi-au vorbit de rezultatele călătoriei și de necesitatea sprijinirii eforturilor lor de instituționalizare a unui centru de cercetări social-politice la Cluj.

Când i-am condus, tocmai eram în febra întâlnirii cu „opoziția străzii" (până la urmă, nu a ieșit nimic, din aceeași cauză ca și în primăvară: nu doreau decât publicitate și acreditarea oficială a CADA, mai puțin, se pare).

La prânz, am apucat să trag o fugă până la bazin, apoi la ADIRI („Grupul" discuta blocurile) și la Virgil [Măgureanu] (într-o problemă personală – un apartament pentru Geta). M-a întrebat ce gânduri aveam cu... Mariana!?

După-amiază, am discutat un pic despre ce trebuia făcut acum, în decembrie:

1. explicarea consecințelor unei „insurecții";

2. necesitatea „trezirii" țării;

3. presa și angajarea *României libere*;

4. organizarea Frontului.

Lică [Vasile Secăreș] și [Florin Bucur] Vasilescu au fost la domnul I[liescu] pentru întâlnirea cu membrii Comisiei 13–15 iunie 1990 (au lipsit deputații Opoziției). Concluzia: a început circul transformării fluierăturilor de la Alba Iulia în principal argument pentru îndepărtarea președintelui și premierului. Cei din „opoziția străzii" ceruseră și ei același lucru.

Joi, 6 decembrie 1990, Cotroceni

După terminarea cursului, am avut o suită de trei întâlniri. Prima a fost cu Bob Wylie, care mi-a prezentat întrebările pe care intenționa să i le pună domnului I[liescu] a doua zi după-masă, când urma să fie primit, întrebându-mă, totodată, despre evenimentele din 13–15 iunie.

A doua a fost cu un consilier al ambasadei chineze, venit în vizită de prezentare. Acesta a spus că existau practic trei solicitări transmise lor:

1. una de la ministrul [Constantin] Fota [comerț exterior], privind un credit în mărfuri;

2. cea a lui [Virgil] Măgureanu;

3. a mea, pentru acordarea urgentă a unui credit financiar.

Am subliniat că ultimele două erau cele mai importante și am arătat din nou disponibilitatea lui Mugur [Isărescu] de a merge acolo, pentru negocieri, în cazul unui răspuns pozitiv. Consilierul a solicitat ca, pe viitor, asemenea cereri să le fie adresate lor direct, și nu prin intermediul Armatei, deoarece aceasta duce la întârzieri și încurcături (cum a fost cazul cu solicitarea ca domnul I[liescu] să viziteze China înainte de Tokio). Desigur, asta nu înseamnă întreruperea bunelor noastre relații cu atașații militari.

Ultima întâlnire a fost cu Stănescu [?], care a subliniat adoptarea unei linii mai dure.

După-amiază am participat la o întâlnire cu presa, unde s-au prezentat concluziile întâlnirii și discuțiilor de ieri: necesitatea luării taurului de coarne, unde va duce o nouă „insurecție" și cine și cum ar avea de profitat de pe urma ei. De asemenea, s-a stabilit angajarea *României libere* într-un duel cu ziarele noastre, ca să fie abătută de la cruciada sa proprie. S-a mai vorbit și despre necesitatea introducerii în Parlament a pachetului de legi sociale, pentru a putea contracara posibilul boicot al opoziției și pentru a da satisfacție sindicatelor.

După cele întâmplate la TVR (un grup a forțat intrarea în emisie pentru a da publicității situația lui [Dumitru] Iuga, aflat în greva foamei), am decis de a scoate mănușile și de a lovi mai tare, timpul menajamentelor a trecut, dacă în cazul Bulgariei a existat un „OK", în cazul nostru, se pare, acesta nu există: cei de afară urmăresc să vadă cine câștigă, iar Opoziția caută să forțeze un asemenea „OK". Drept urmare, am vorbit (Lică), cu [Adrian] Severin și [Liviu] Mureșan cu [Alexandru] Bârlădeanu și liderul FSN din Senat, precum și cu [Doru Viorel] Ursu, pentru măsurile de luat în Parlament după cele petrecute la TVR. De asemenea, ne-am apucat să redactăm (fără să terminăm) cuvântul domnului I[liescu] la TVR, pentru înregistrarea de a doua zi.

[Ion] Madoșa, care a auzit ce am spus despre știrea lui din presă – redactată în cel mai pur stil ceaușist – despre vizita domnului I[liescu] la Grivița, a plecat și ne-a lăsat baltă!

Vineri, 7 decembrie 1990, Cotroceni

La ora 9.00 am fost la Parlament. Din păcate, ședința începuse, așa că, până la pauză, am asistat la dezbaterea – destul de plicticoasă – a legii privind cumulul de funcții.

La pauză, Liviu [Mureşan] a convocat Grupul parlamentar FSN, căruia i-a vorbit de constituirea grupului de criză şi de principalele concluzii ale analizei noastre, inclusiv despre similitudinea scenariilor din Bulgaria şi România. În esenţă, i-am activat, arătându-le adevărata semnificaţie a tuturor mişcărilor: înlocuirea actualei echipe de conducere, cu costul aruncării României în haos. Drept urmare, am solicitat să rămână în sesiune atât timp cât trebuie, să introducă în discuţie pachetul social, să conştientizeze ţara şi să obţină angajamentul Opoziţiei că nu intenţiona să părăsească Parlamentul.

Liviu şi-a îndeplinit „mandatul" (de a solicita intervenţia energică împotriva celor petrecute cu o seară înainte la TVR), dar a fost certat de domnul I[liescu] pentru că ceruse demisia lui [Emanoil] Valeriu (care îl determinase pe domnul I[liescu] să intervină...).

Ajuns la serviciu, le-am explicat situaţia băieţilor şi l-am dezvinovăţit pe Liviu. Apoi, obosit, am plecat acasă. Seara, Guvernul şi Ion [Ioan Talpeş] au vorbit şi au luat măsuri corespunzătoare momentului de criză pe care ne pregăteam să îl trecem. Mel Brooks [Silviu Brucan] a avut şi el o apariţie foarte bună la TVR. De asemenea, toate semnalele externe erau foarte bune! [Radu] Câmpeanu a dat şi el un interviu chibzuit, pozitiv. Partidele urmau să sufere şi ele, dacă jocul democratic se întrerupea, urmând a fi scoşi din cursă de Alianţă [?] şi suporterii ei.

Sâmbătă, 8 decembrie 1990, Cotroceni

Zi de întâlniri numeroase şi intense la Cotroceni. Printre picături, reuşim interviul lui Bob [Wylie]. Mugur [Isărescu] a trecut şi el. Mâine, duminică, urma să plece după bani. Seara, Bob invitat de noi la cină. Mi-a povestit că, în seara de Crăciun, prinţul Charles l-ar fi vizitat pe un prieten (un comediant) şi,

văzând scena execuției lui Ceaușescu, ar fi explicat că bea un pahar pentru triumful democrației și moartea tiranului. Bob mi-a spus că, din toate țările răsăritene, România avea cea mai unitară conducere în prezent.

Luni, 10 decembrie 1990, Cotroceni

Dimineața i-am dat interviul promis lui Telu [Aristotel] Bunescu [de la *Tineretul Liber*]. El mi-a spus că era mulțumit și ieșise f[oarte] bine.

La prânz – președintele începuse dialogul cu sindicatele –, am mers cu Lică [Vasile Secăreș] la Parlament, repetându-le ce le spusesem și eu (ecoul primei mele întâlniri cu ei a fost foarte pozitiv, din ce mi-a spus Dorina [Mihăilescu] după).

Am revenit, am luat masa și am plecat să îl văd pe Petrică Rareș – cu o voltă prin parc. Mi-a spus că, în afară, se puseseră mari speranțe în aceste confruntări, iar avertismentul transmis era ca nu cumva să reprimăm violent protestele!? De asemenea, mi-a mai spus că „afară" s-ar fi perceput că:

1. Guvernul s-ar reduce la câțiva oameni;
2. soluțiile aveau caracter de improvizație;
3. lui Petre [Roman] nu-i mai ajungea nimeni la nas.

Întors, am vorbit cu [rabinul] Moses Rosen, care mi-a relatat figurile pe care începuseră să le facă brusc americanii, după creșterea tensiunii la București (deși, la Washington, Rosen ar fi aranjat cu [Lawrence] Eagleburger trimiterea de ajutoare alimentare – *food* –, acum, cei de la ambasadă susțin că ar fi fost vorba de hrană pentru... animale!?). Mi-a mai spus că [László] Tőkés l-ar fi acuzat – pe nedrept – că l-ar fi dat pe mâna Securității pe vremea lui Ceaușescu.

Am plecat apoi la Parlament să continuăm discuția începută la prânz. Lică [Vasile Secăreș] nu a putut veni, deoarece avea întâlnire la Front. Le-am precizat măsurile preconizate

pentru perioada imediat următoare. Parlamentarii au venit cu sugestii. La terminare am vorbit cu cei din Mehedinți, care au relatat intensificarea activității comuniste în zonă ([Cornel] Burtică, [Ilie] Verdeț, [Traian] Dudaș, [Iulian] Ploștinaru [?], ziarul *Lumina*, prefectul, prefectura, poliția, conferințele județeană și națională).

Când am terminat, am mers, cu Lică și Liviu [Mureșan], la Virgil [Măgureanu], căruia Liviu i-a relatat situația din Mehedinți. A promis că va investiga. Ne-a spus că pregătise un document de 22 de pagini cu nume de persoane și date privind activitățile de destabilizare, precum și o listă mai largă, care include și parlamentari, care se ocupau cu asemenea lucruri.

La terminare, am plecat acasă, trecând pe la Cotroceni.

Marți, 11 decembrie 1990, Cotroceni

Toată dimineața și o bună parte din după-amiază au fost luate de discuțiile președintelui și premierului cu sindicatele. De la noi au participat Lică [Vasile Secăreș], Dan [Mircea Popescu], Ioșca [Boda] și [Gheorghe] Fulga.

Din ce mi-a spus Dan, iarăși am fost „devansați", în sensul că măsura pe care noi o propuseserăm mai demult în „Grup" – remanierea guvernamentală – nu am reușit să o transpunem în practică, permițându-le să o ia înaintea noastră!?

Am fost și la ziua lui [Cornel] Codiță și la școala Soranei.

Domnul I[liescu], atât cât l-am văzut, era nervos și adâncit în gânduri (m-a și repezit când i-am reamintit de solicitarea ambasadorului sovietic). [Constantin] Bâgu, care îmi transmisese acea solicitare (!?), se interesa cu insistență de mersul tratativelor (!?).

La 17.00, domnul I[liescu] cu [Marius] Guran au intrat la negocieri cu studenții, din care nu ieșiseră până la 18.45, când a trebuit să plec.

Miercuri, 12 decembrie 1990, Cotroceni

Am avut o discuție în „Grup" (Lică [Vasile Secăreș] lipsea) cu privire la temele care trebuiau introduse în discursul de aniversare: etapizarea procesului parcurs și ce aveam de făcut, mesajul, problematica internațională. Drept urmare, am și redactat o parte din pasajul dedicat politicii externe.

La prânz, am fost la bazin, apoi am trecut pe la Adi Năstase (care mi-a spus că vizita în Grecia a mers foarte bine). Întors, am rezolvat unele probleme și am plecat – cu Mariana – la Klaus [Brambach], care ne aștepta să-i lămurim cu privire la interpretarea eronată a celor spuse de d[omnu]l I[liescu] în interviul acordat sâmbătă Canalului 5. I-am explicat și mi-a spus că la Timișoara „nu se lega nimic", în ciuda eforturilor Opoziției.

Apoi m-am întors la serviciu, am discutat cu cei de la Cugir și am plecat apoi la Mioara și Traian [Pometcu].

Joi, 13 decembrie 1990, Cotroceni

Dimineața am trecut pe la apartament cu Nelu [mecanic]. Apoi am venit la serviciu și am terminat de redactat partea de politică externă din discurs, pe care i-am trimis-o lui Adi [Năstase], așa cum mă înțelesesem cu el încă de ieri. Mihai [Bujor Sion] e foarte agitat. Ion [Ioan Talpeș] vrea să revină la Editura Militară. [Vladimir] Pasti intră tot mai mult în probleme.

La 17.30 am plecat la aeroport, ca să-l întâmpin pe Daniel Nelson. Avionul fiind în întârziere, am mers la P[etre?], pentru ședința Frontului convocată la ora 19.00. Când ajungeam, P[etre?] tocmai pleca. Mi-a spus: merg de unde vii tu. Când l-am întrebat de ședință, a spus mai întâi să o amânăm, apoi ca să discutam fără el.

Când am urcat, i-am găsit pe toți ([Gheorghe] Scorțan, [Vladimir] Pasti, Claudiu [Iordache], [Bogdan Niculescu-]

Duvăz, [Florin] Bădinici, [Vasile] Văcaru, Silvian [Ionescu], Draga [Corneanu?], [Dorel] Șandor și încă un tip). A venit și Lică, m-a tras deoparte și mi-a spus că liberalii (care se întâlniseră cu domnul I[liescu] la ora 17.00), evocând – fals, după părerea mea – gravitatea momentului, și-au oferit serviciile, cu condiția formării unui nou guvern, fără [Petre] Roman! Deși se aștepta la ea, vestea l-a năucit pe domnul I[liescu], după cum mi-a spus Lică. După terminare, i-a convocat la el pe [Alexandru] Bârlădeanu și Dan [Mircea Popescu], împreună cu Petre. Noi am fost excluși, la fel ca atunci când s-a discutat intervenția poliției din data de 13 iunie. [Adrian] Severin mi-a spus că Petre s-ar fi întors pe la 20.30 și a stat foarte puțin, plecând, probabil, acasă. Se pare că era așa de cătrănit, încât nici nu a mai intrat în birou. Psihologic, îl înțeleg (Severin mi-a spus că, de o săptămână, Petre nu mai vorbea la persoana întâi singular, ci la întâi plural).

Discuția pe marginea situației Frontului a subliniat precaritatea acesteia. Claudiu [Iordache] a spus că, în ianuarie, își va da demisia. Lică a făcut un adevărat rechizitoriu. Între cei doi Adrian [Năstase și Severin] este o tensiune surdă, abia stăpânită. S-au luat unele măsuri: crearea unei comisii pentru Convenția pe București și o altă comisie (mi-a scăpat pentru ce). De asemenea, s-a hotărât să se meargă la Convenția FSN din Ardeal, de la Cluj.

Eu am spus că, la noi, politica e ruptă de oameni, fiind făcută, din toate părțile, doar la vârf. Dovada, Opoziția caută să scoată oamenii în stradă, iar noi să îi ținem în casă. Frontul plutea între cele două niveluri, fără legături nici în sus, nici în jos. Era imperativ să și le creeze, iar parlamentarii să își individualizeze grupurile de alegători. Altfel, nu vor avea sprijinul țării.

Am terminat pe la 22.30, frânți. Am urcat la Severin cu Dan, așteptându-l pe Lică, plecase, însă, probabil spre casă.

Vineri, 14 decembrie 1990, Cotroceni

Dimineața am făcut o analiză, o evaluare a situației actuale și, în acest context, a ofertei liberale care merită să fie discutată (marele joc politic îl constituie posibilitatea ca, odată incluși în guvern, prin demisie se putea ajunge la o criză guvernamentală și la alegeri anticipate).

De asemenea, l-am chemat pe Mugur [Isărescu] să citească materialul. El mi-a spus că, la primirea lui de domnul I[liescu] cu o zi înainte, a primit misiunea de a pleca – împreună cu mine – în China, pentru a-i solicita premierului Li Peng, din partea lui personal, să ne ajute, în special financiar.

Restul dimineții l-am petrecut cu finalizarea celor două probleme. Pentru evaluare, am asigurat lectura și discutarea analizei (Lică [Vasile Secăreș], Dan [Mircea Popescu], [Vladimir] Pasti, Claudiu [Iordache]), iar pentru plecare am propus duminică seara (TAROM), joi (chinezii), cu preluarea cheltuielilor pentru amândoi de Președinție.

La prânz, am intrat cu cei menționați la domnul președinte, unde am discutat despre:

1. programul zilelor următoare;

a. duminică: TV / Domnul I[liescu] / Timișoara;

b. luni: sesiune la Parlament, cu invitați;

2. programul de evocări;

3. 21 – Sesiune solemnă 22 – Coroane / Comunicat al Primăriei de interzicere a demonstrațiilor;

4. vizite în întreprinderi;

5. [Claudiu] Iordache, dialog cu [Confederația Națională a Sindicatelor Libere din România CNSLR] Frăția.

Când s-a terminat discuția – pe tot parcursul am ținut legătura cu Timișoara, unde muncitorii ieșiseră totuși în stradă –, am rămas să discut cu domnul I[liescu] plecarea în China (a aprobat toate propunerile mele). Ca atare, am anunțat protocolul și administrativul Președinției, MAE pentru a notifica ambasada și, personal, pe ambasadorul chinez [Wang Jinqin], căruia i-am comunicat intențiile noastre. De asemenea, l-am pus la curent cu situația și măsurile preconizate (inclusiv Convocarea Consiliului de Apărare a Țării. ([Victor] Stănculescu, care nu voia convocarea Consiliului, nu a vrut să dea nici măcar comunicat, însă, până la urmă, ar fi acceptat, după cum mi-a spus Licã]). Apoi am revenit la P[reședințe?] unde am discutat cu [Klaus] Brambach – care mi-a solicitat un protest la adresa deformărilor Agenției F[rance] P[ress] legate de interviul de pe Canalul 5 – și l-am chemat pe [Vladimir] Pasti, care s-a conformat.

La ora 18, am plecat la serbarea bobocilor Facultății noastre. Acolo m-a abordat [Mircea] Malița cu privire la inițiativa lui [Radu] Câmpeanu (cu care vedeam că era la curent). A rămas surprins să constate că noi am luat-o în serios, cerând liberalilor să vină cu propuneri concrete, având și noi „găuri" în guvern, care puteau fi „astupate" astfel, cu oameni buni, nu de fațadă, dat fiind că problemele erau reale și presante. Am ținut să precizez că nu discutam de frică, ci deoarece propunerea avea anumite avantaje.

L-am văzut pe Daniel Nelson, cu care am vorbit un pic.

Sâmbătă, 15 decembrie 1990, Cotroceni

Dimineața, am intrat în febra plecării, deoarece Taromul fiind în grevă, ar fi trebuit să plecăm la prânz, cu Aeroflotul. Am luat deci toate măsurile, inclusiv trimiterea hârtiei pentru ca domnul președinte să scrie mesajul personal către Li Peng.

Atunci s-a anunțat ambasadorul chinez [Wang Jinqin], care mi-a comunicat că:

1. cererea noastră era încă în studiu;

2. trebuia realizată coordonarea instituțiilor chineze implicate;

3. Li Peng nu se afla în țară (fiind într-o vizită în Malaezia, Filipine, Sri Lanka și Laos);

4. în concluzie, ne cereau amânarea temporară a călătoriei noastre.

I-am răspuns că, desigur, ne vom conforma, dar doream să remarc încă o dată urgența problemei, că timpul se scurgea și că s-ar fi putut să ne oblige să căutăm o altă cale de rezolvare a problemei. Mi-a replicat, insistând că nici canalul (cel militar) nu fusese cel mai indicat și nici claritatea nu ar fi fost cea necesară. I-am spus că, în ceea ce mă privea, lucrurile au fost dintotdeauna clare, că problema canalului a fost pur și simplu una de circumstanță și am solicitat ca mesajele de la Președinție să se bucure de prioritatea cuvenită.

Această poziție a făcut ca ei să accentueze caracterul TEMPORAR al amânării solicitate, cu speranța că premierul Li Peng va putea decide, în final.

Revenind la problemele interne, l-am asigurat că „masele", necuplând, se va trece la scenariul „fără mase", pentru care eram însă pregătiți, așa că erau mari șanse să trecem cu bine peste momentul dificil actual. Ne-am despărțit în termeni buni.

Am anulat toate aranjamentele și l-am informat pe domnul I[liescu]. Mugur [Isărescu] urma să pregătească și o scrisoare tehnică în acest sens, ca să le-o dam chinezilor, să nu mai aibă motive să tergiverseze.

Dimineață, la radio s-a dat pe post comunicatul Departamentului de Stat, favorabil (apreciere pozitivă asupra perioadei scurse, disponibilitate spre ajutor și apel la calm). În același timp, Cristi [Păunescu?] mi-a spus că la Intercontinental era

un afiş care le cerea americanilor ce stăteau aici mai mult de 48 de ore să se înregistreze la ambasadă, iar Banca Germaniei a anunţat încetarea plăţilor în următoarele 14 zile (în aşteptarea schimbării autorităţilor).

După-amiază până seara am audiat şi văzut caseta cu vizita la Vulcan – un dezastru politic –, aşa că s-a dat fără sunet, acesta fiind înlocuit cu citirea comunicatului de către speaker.

La un moment dat, a venit un reprezentant al Alianţei Civice, pentru stabilirea condiţiilor întâlnirii. Toate indiciile duc spre transformarea problemei televizării în direct în cuiul lui Pepelea, din nou, ca de atâtea ori înainte...

La prânz, când i-am comunicat domnului I[liescu] rezultatul discuţiilor cu ambasadorul chinez (a fost destul de afectat), mi-a spus că i-ar fi comunicat lui [Radu] Câmpeanu că luni urma să discutăm! Ca urmare, acesta şi-ar fi anulat apariţia TV proiectată (asta, la ora 15.00), pentru ca, după-amiază, în contextul semnării convenţiei partidelor din opoziţie, ca să nu fie pus la colţ pentru iniţiativa de a fi venit unilateral la domnul I[liescu] cu propunerea participării la Guvern, a revenit, iar seara a apărut, spunând că va discuta cu domnul I[liescu], în contextul convenţiei respective!? Cred că, încercând să-i păcălească pe toţi, a ieşit prost! Seara a venit Daniel [Nelson] la noi.

Duminică, 16 decembrie 1990, Cotroceni

[Constantin] Bâgu a provocat o alarmă falsă, alertând pe toată lumea, în timp ce noi primeam mesaje de sprijin din toată ţara şi rugăminţi de neacceptare a lui [Radu] Câmpeanu în Guvern.

Mihai [Bujor Sion] – cu care jucasem tenis, împreună cu Mugur [Isărescu] – mi-a relatat că tinerii liberali doreau să vorbească cu noi împotriva târgului posibil cu Câmpeanu. Se părea că Lică [Vasile Secăreş] ar fi şi făcut-o, dar, din păcate,

în afara faptului că [tinerii liberali – [Călin Popescu-] Tăriceanu, [Dinu] Patriciu, [Viorel] Cataramă...] erau drăguți și inteligenți, nu reprezentau nimic politic (seara au și dat un comunicat împotriva lui Câmpeanu).

La Timișoara, mare miting, mare! Vorbitorii au fost penibili. Totuși, s-a putut desprinde:

1. furia lui [Constantin] Ticu Dumitrescu împotriva lui Câmpeanu (în general împotriva faptului că fusese lăsat pe afară...);

2. disperarea lui [Nicolae] Cerveni de a demonstra că liberalii ar fi propus acest lucru doar ca să dea jos actualul Guvern.

În plus, țărăniștii au dat și ei un comunicat contra lui Câmpeanu, iar Andrei Cornea lovește tare (în „22") în Alianța Civică și *România liberă*, pentru motivul însușirii (din incapacitate) a planului [Constantin] Cojocaru [profesor român stabilit în Statele Unite]. Iar Pavel Câmpeanu, tot în „22", lansează un apel expres și clar împotriva violenței, arătând ce ar însemna aceasta pe plan internațional.

Este clar că „mirosul puterii", pe care unii – cum este Câmpeanu – îl simt mai puternic, iar alții încep să nu-l mai simtă (Ticu, Alianța Civică, țărăniștii), îi asmute pe unii împotriva altora... Singura mea temere ar fi că, semnând convenția respectivă, în cazul eșuării negocierilor, partidele vor dori, probabil, să se retragă din Parlament. Va trebui ca noi, prin negocieri selective și mesaje inteligente, să spargem frontul lor și să câștigăm timp, consolidându-ne poziția.

Seara, au fost chinezii la mine, pentru evaluarea situației. Le-am mai dat o dată peste nas cu „rezerva" lor...

Luni, 17 decembrie 1990, Cotroceni

Cum am ajuns, am făcut o evaluare a situației din ultimele zile, propunând menținerea negocierilor.

La 11.00, ne-am văzut cu domnul I[liescu] care, într-o stare de surescitare de înțeles, a „intrat" tare în noi, reproșându-ne lucruri de care nici nu ne-am fi închipuit că s-ar putea invoca (că ne certăm, că am venit să ne căpătuim ș.a.). A solicitat anumite lucruri pentru zilele următoare. Treptat, s-a calmat (seara, am aflat că fusese „fitilit" împotriva noastră de... Petre [Roman]!?).

La 12.00, au început negocierile cu liberalii (domnul I[liescu], Petre, Dan Marțian și [Alexandru] Bârlădeanu), fără Dan și Lică [Vasile Secăreș] (tot mâna lui Petre). Mariana [Mucuța] a intrat la steno, iar Dan [consilier prezidențial pentru politica internă] a ascultat înregistrarea radio. [Radu] Câmpeanu negocia acum în numele Opoziției, nu numai al lui propriu. Nu au venit cu nimic concret și s-a discutat prea mult de luarea de cuvânt a lui [Nicolae] Cerveni (care afirmase că scopul îl constituia îndepărtarea actualului guvern).

În același timp, l-am primit – împreună cu Lică și [Adrian] Severin – pe Dan Nelson, cu care am discutat istoria „Grupului" nostru (care nu era cunoscută în afară, lucru pe care voia el să îl corecteze, scriind despre noi), precum și ideea constituirii unui organism care să cuprindă toate elementele implicate în politica externă și care să se ocupe de promovarea imaginii noastre externe (seara, ideea a fost însușită de domnul I[liescu]).

Pe la 18, am fost chemat de domnul I[liescu] pentru interviurile cu BBC și China Nouă. La sfârșit, chinezul a vrut să rămână singur cu domnul I[liescu]. Au stat cam 20 de minute. Domnul I[liescu] mi-a spus că nu s-au referit la problema creditului, dar era, oricum, mulțumit de discuție. M-a și chemat să îmi dea răspuns la niște chestiuni concrete, pe care i le pusesem pe masă. Apoi m-a întrebat de ce voia Ion [Ioan Talpeș] să plece și mi-a spus că [Vladimir] Pasti nu mergea în actuala funcție de presă. Mi-a mai spus și că Eugen Dijmărescu era moale.

La 20.30, am fost din nou la Guvern, pentru ședința cu Frontul (în aceeași formație). S-au luat unele hotărâri: negocierea să fie purtată de Claudiu [Iordache], flancat de [Liviu] Mureșan și [Vasile] Văcar[u], iar [Mircea] Pavlu și cu [Bogdan Niculescu-]Duvăz să se ocupe de București. Eu am argumentat împotriva schimbării lui Marțian în acel moment și pentru angajarea de discuții pentru formula de guvern și cu alte partide, nu numai cu liberalii. S-a stabilit că, dacă nu ieșea nimic, tot urma să facem propunerea noastră de remaniere guvernamentală.

Înainte de plecare, ne-am strâns un pic la Năstase ([Adrian] Severin, Liviu [Mureșan], Dan [Mircea Popescu], Licã). Am discutat de facultate – s-o scoatem din Universitate – și alte treburi. Licã e tot mai manifest nemulțumit (o fi chiar așa, sau își crea astfel un alibi?). Am ajuns acasă pe la 12 noaptea.

Marți, 18 decembrie 1990, Cotroceni

Dimineață, am avut ore. La BBC, [Radu] Câmpeanu a spus că ei urmau să includă și Alianța Civică în discuție și că voiau convorbiri numai cu domnul I[liescu], precum și că Petre [Roman] trebuia să plece. Diaconescu s-a dezis de liberali, dar mai spera – foarte vag – într-o prăbușire a Guvernului sub „presiunea" străzii, iar Smaranda [Enescu] spunea că Alianța Civică era ceva deasupra Guvernului, „ochiul treaz al societății"!?

La P[arlament?] [reședințe?] o atmosferă de calm și liniște (anormală).

Am trimis materialele date de domnul I[liescu] unde trebuia: Petre, [Constantin] Fota și Mugur [Isărescu]. Am trecut pe la mobilă pentru noul apartament, iar la 17.00 am plecat. Am citit stenograma întâlnirii cu liberalii, constatând că se ținuse seama de analiza mea.

Miercuri, 19 decembrie 1990, Cotroceni

Dimineață am aflat de la radio că Departamentul de Stat ar fi solicitat americanilor să nu vină în România, deoarece situația nu era clară aici!? E clar că era vorba de „echilibrarea" efectului negativ asupra Opoziției avut de prima declarație. Deoarece Adi [Năstase] s-a grăbit să dea o declarație bună, ca răspuns, acum are mâinile legate, așa că puteam noi intra în joc. Ulterior, Adi a vorbit cu ei și au dat o explicație în acest sens, diluând un pic semnificația politică a anunțului.

La ora 10.00, a început dialogul domnul I[liescu] cu Alianța Civică ([Nicolae] Manolescu, [Marian Munteanu, [Petre Mihai] Băcanu, [Alexandru] Popovici, [Mircea] Sevaciuc). La suprafață: demiterea guvernului și schimbarea actualei orientări economice, într-o încercare de recâștigare a credibilității conducerii în ochii societății. Mai în adâncime: un post de ambasador pentru Manolescu, un sediu pentru Alianță și o hală pentru tipografia lui Băcanu!? Convorbirile urmau să continue.

După, ne-am strâns la Dan [Mircea Popescu] (Lică [Vasile Secăreș], [Vladimir] Pasti și cu mine). Ulterior, l-am chemat și pe Mugur [Isărescu]. Concluzia: rămânerea în sistemul politic actual era exclusă. Trebuia pregătită însă ieșirea: scoaterea Facultății din Universitate, sprijinirea lui Cheșculescu și inițierea grupului de consulting, preluarea ziarului *Timpul* din Iași (două milioane ar fi suficiente) și sprijinirea lui [Heinrich] Schorsch, pentru construcția grupului de case.

La ora 17.00, am fost chemați la domnul I[liescu] (eu nu am mers inițial, dar am fost chemat).

La 18.30, am plecat la ceremonia pomului de Crăciun pentru Corpul Diplomatic (Sala Ronda de la Inter).

La 20.30, am fost la Front – dezintegrare totală. Ședința nici nu s-a mai ținut.

Joi, 20 decembrie 1990, Cotroceni

Am avut ore. Am ținut numai una, deoarece, la 9.00, i-am primit pe [Viulen] Pozdniakov și Popov, de la ambasada sovietică, la cererea lor. Îi interesa problematica internă a momentului, pe care le-am explicat-o. Și ei, și noi ajunseserăm la aceeași concluzie: momentul dificil urma să fie trecut cu bine. Apoi m-au întrebat de PCR. Le-am spus că s-a greșit înființarea (moment, oameni și metode rău alese). Va trebui să apară o nouă generație ca un asemenea partid să aibă vreo șansă. Apoi, mi-au atras atenția să nu cădem în cursa de a lua drept bune dorințele Adunării de la Chișinău (independență și schimbarea numelui), căci nu ar fi fost încă nimic consfințit juridic. Ce-ar fi ca și ei să ia de bune cele exprimate la Timișoara? Le-am răspuns că înțelesesem mesajul, le-am explicat absența simțului politic al parlamentarilor și le-am relatat despre eforturile lui Adi [Năstase] de a corecta lucrurile. I-am întrebat și de declarația KGB-ului cum că știa dinainte ce urma să se întâmple în România. Au recunoscut că era o prostie (KGB-ul era acum atacat), căci, în decembrie trecut, ei nu știau ce se întâmplă la noi!?

Pe 22 decembrie 1989, cu alții de la editură, au plecat cu toții la TVR și domnul I[liescu] a intrat în cadrul împins de [Mircea] Dinescu (care scosese popii din aranjamentul lui [Ion] Caramitru). Prima apariție a rămas fără efect. Abia a doua a fost cu [Teodor] Brateș și a urmat ce știm. Pe urmă, domnul I[liescu] a plecat lăsându-i pe Mihai [Bujor Sion] și [Silviu] Brucan *in charge*.

Sâmbătă, 22 decembrie 1990, Cotroceni

Zi de lâncezeală, întâlniri prietenești (a fost și Teo Meleșcanu) și pom (după-masă). La 11.30 am depus o coroană la Piața Romană. „Strigătorii" au ajuns doar înaintea slujbei

religioase de final, pe care Părintele Galeriu i-a convins să o asculte în genunchi. Când s-a terminat și au început strigătele, noi tocmai plecam.

Duminică, 23 decembrie 1990, Cotroceni

Personal, cred că modificarea bruscă a situației noastre în bine se datorează celor care se petrec actualmente în Rusia. Declarația americană a venit (?) după sau în timpul întâlnirii dintre [James] Baker și [Eduard] Șevardnadze. Ori americanii au știut de intențiile lui Șevardnadze și au înțeles necesitatea stabilității în România, ori rușii i-au convins să nu forțeze lucrurile aici, aducând Opoziția – care voia Basarabia înapoi – la putere, creând astfel dificultăți majore pentru G[orbaciov] ACUM. Indiferent însă de adevărata motivație, un lucru este cert: noi suntem la „adăpost" doar atâta timp cât [Mihail Sergheevici] Gorbaciov reușește să se mențină la putere. După, mai ales dacă va fi înlocuit de „duri", li se vor crea toate problemele din lume, iar reținerea americanilor față de noi va dispărea: mai mult, va fi imperios necesar ca România să intre în „cordonul sanitar" de dreapta. Deci noi, încă de pe acum, trebuie să trimitem semnalul că:

1. Îl sprijinim pe G[orbaciov].
2. Suntem contra „durilor" dacă preiau puterea.
3. Suntem gata să primim – cu inteligență – Moldova înapoi.

Marți, 25 decembrie 1990, Cotroceni

Seara s-a anunțat sosirea în țară a regelui Mihai, venit într-o vizită particulară, pentru a se ruga cu compatrioții lui (locul nu a fost precizat). La actualitățile de seară, s-a data un comunicat din care rezulta că Regele nu ar fi avut viză și ar fi intrat, în consecință, fraudulos în țară, lăsându-și în urmă pașapoartele la Otopeni, el suindu-se într-o mașină care a plecat într-o

direcție necunoscută. Nu era deloc clar cum reușise să facă lucrul acesta, fără cooperarea – gândită sau nu – a autorităților!?

L-am sunat pe Lică [Vasile Secăreș], aflat într-o stare de beatitudine, trezindu-l la realitate, arătându-i că:

1. Ne-au lovit exact după ce ne relaxaserăm.

2. Regele urma să își ralieze suporterii, putând crea un Guvern provizoriu, care să fie recunoscut în afară.

3. Dacă situația nu se corecta, eu urma să îmi dau demisia a doua zi, deoarece nu voiam să mor pe prostia mea!?

L-am zguduit. Ulterior, mi-a spus că l-a sunat [Gheorghe] Scorțan, care i-a comunicat că cei de la Fronturile sectoarelor se mobilizau.

Dimineață, am ascultat radioul. „Europa Liberă" a dat o știre, între altele, BBC, în schimb, a consacrat în întregime emisiunea în limba română evenimentului (30 de minute), ceea ce clarifica misterul celor aflați în spatele acțiunii... Care este versiunea lui [Constantin] Brâncoveanu (profesor din Anglia!?), care-l însoțea pe rege? Că s-ar fi vorbit în prealabil cu Roman, care, deși l-ar fi sfătuit pe rege să nu vină, nu i-a interzis să o facă. Că autoritățile române nu știau cine era în avion, deoarece fusese închiriat de fotograful elvețian care îl însoțea. Că la venire au primit viza română și că au părăsit legal aeroportul; ulterior, cineva ar fi venit solicitând din nou pașapoartele „pentru timbru"; că ei au plecat spre Curtea de Argeș, lăsând în urmă un om să recupereze pașapoartele. Că au fost opriți și întorși din drum de generalul [Horia] Opruță [comandantul Aviației Militare], lângă Pitești, și că a au plecat din țară cu un avion militar. (Un interviu luat de BBC lui [Petru] Creția, de la Alianță, arată netemeinicia presupunerii englezilor că marea masă a românilor, deși inertă, era totuși favorabilă regelui, trebuind doar „activată"!?)

Radio Bucureşti a repetat comunicatul şi că regele a plecat cu un avion special românesc la 5.30 dimineaţa. A mai arătat că lista persoanelor aflate la bord, care trebuia prezentată odată cu cererea de survol, era falsă! Şi că o cerere similară fusese solicitată pentru perioada 22–24 decembrie, dar nu a fost onorată.

Părea că operaţiunea a fost întreprinsă de englezi (fără americani, deoarece „sprijinul popular" = Alianţă etc. – controlat de americani – a lipsit). A fost exploatat sentimentul antidinastic, care „dormea" (adică, exact invers aprecierii engleze).

În timpul zilei, au fost furnizate – prin comunicate oficiale – amănunte suplimentare (numele false de pe lista pasagerilor care au fost comunicate etc.). În plus, atât regele, cât şi [prinţesa] Margareta, mai ales ea, au început să facă declaraţii politice veninoase (că tinerii noştri ar fi murit degeaba!?), promiţând că regele va reveni în ţară în orice condiţii! Cine a ţipat cel mai tare după? PNŢ-CD, că doar banii proveneau din aceeaşi sursă!?

Lică mi-a spus că Gelu Voican [-Voiculescu] a avut o reacţie la fel de violentă, că [Doru Viorel] Ursu a fost prins la mijloc – între cererile imperative ale lui Petre [Roman] de expulzare şi intervenţiile „favorabile" ale lui Virgil [Măgureanu] şi [Victor] Stănculescu (dacă tot a venit etc.). Cei din urmă chiar propuseseră să fie lăsat la slujba religioasă şi apoi adus la aeroport cu elicopterul. Între timp, am mai aflat că cei de la SRI, aparent, nu ar fi avut idee de ce se întâmplă şi că [Marian] Munteanu şi [Doru] Braia l-ar fi aşteptat pe rege la Curtea de Argeş. (Mihai [Bujor] Sion, căruia i-am zis vreo două la adresa „prietenului" lui, Petre, mi-a venit cu teza să stăm totuşi de vorbă şi noi cu regele, că toţi o făceau, inclusiv Petre. L-am acuzat de naivitate politică.

Domnul I[liescu], ca de obicei, oscila între cui să-i dea dreptate!? În plus, ne-a refuzat – după buna iniţiativă a lui [Constantin] Bâgu – primele, oferindu-ne, în final, câte 1 000 de lei!?

M-am simțit de-a dreptul insultat. Apoi, cu Lică – după ce am discutat despre China – i-am explicat cât de mult greșea. A cerut din nou propuneri.

Per ansamblu, o zi proastă!

Joi, 27 decembrie 1990, Cotroceni

Cea mai mare parte a zilei mi-am petrecut-o citind telegramele MAE din ultimele zile. În ansamblu, toate știrile erau bune, cu excepția celor din URSS. Cel mai mare sprijin părea să ne vină din Japonia (încă o dată mă întreb ce s-ar fi întâmplat dacă nu mergea acolo domnul I[liescu], așa cum îi băgaseră în cap Petre [Roman] & co?). În esență, lucrurile stăteau așa: România urma să primească acces la programele de asistență OECD [Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică] și G-24, cu condiția:

1. să nu se mai întâmple lucruri violente până la 31 ianuarie 1991 și după,

2. să nu-i creăm dificultăți lui [Mihail Sergheevici] Gorbaciov în Moldova!? (se verifică teza mea) și

3. să nu agravăm raporturile și așa proaste cu Ungaria (același mesaj urma să fie transmis și la Budapesta).

Tot boicotul internațional la adresa noastră, orchestrat, posibil, de SUA și Anglia, nu ar fi avut drept scop îndepărtarea noastră de la putere, ci numai asigurarea că nu ne vom abate de la drumul ales (altă opțiune nici nu era, de altfel, posibilă...).

De asemenea, japonezii ne spuneau că imediat ce se anunță oficial ridicarea obstacolelor din calea noastră în G-24, urmau să dea semnalul ministerelor și companiilor lor private de ajutorare a României. Vom putea avea, atunci, acces la credite în termen de zile. Întrucât acestea urmau să fie pe termen scurt și cu dobânda pieței, ne sfătuiau să cerem accesul la credite OECD [Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare

Economică] (japoneze și vest-germane), care erau pe termen lung și cu dobândă mică, cu care să ne punem pe picioare nu întreaga economie, ci numai acele sectoare care puteau aduce mai multă valută. Pentru acces la credite trebuia să ne înscriem la Paris și să obținem acordul Franței (eventual, când urma să vină [François] Mitterrand aici).

Apoi, m-au chemat Lică [Vasile Secăreș] și băieții, care mi-au comunicat că venise [Radu] Câmpeanu, care, la discuția cu domnul I[liescu], Petre [Roman], Claudiu [Iordache] și [Alexandru] Bârlădeanu, a comunicat acceptul Convenției [Democratice] pentru discutarea formării unui guvern de uniune națională! Am pregătit imediat un material, care pleca de la premisa că disensiunile dintre componenții Convenției nu ar fi dispărut, ci că ele trebuie sondate prin discuții, printr-o atitudine flexibilă, care să impună ritmul, păstrându-ne inițiativa. Claudiu mi-a spus că tot ce se făcuse la Timișoara fusese plănuit dinainte, pentru a „dezmorți" Timișoara adevărată.

La prânz, l-am văzut pe profesorul [Ion] Ursu, care mi-a spus că interviul meu la *Tineretul liber* a fost bun, deși „intelectualist"!? Apoi mi-a comunicat că i s-ar fi citit că, săptămâna trecută, [Ilie] Verdeț ar fi cedat conducerea PSM [Partidul Socialist al Muncii] altcuiva. Să fie la mijloc discuția de săptămâna trecută?

Domnul I[liescu] a revenit asupra deciziei de a nu ne acorda premierea de sfârșit de an.

L-am cunoscut și pe Bordea, vicepreședinte la Alba, prietenul lui Ion [Ioan Talpeș], care ne-a spus că:

1. în Alba, Frontul ar fi încăput pe mâna foștilor securiști, care șantajau cu dosare secrete;

2. că un reprezentant al Ambasadei SUA ar fi cutreierat vreo șase județe ardelene, atrăgând atenția Opoziției să nu întreprindă nimic, căci altfel urmau să nu mai vadă un ban!

Sâmbătă, 29 decembrie 1990, Cotroceni

Dimineață, am alergat pe ici, pe colo, iar la ora 11.00 am închinat o cupă de șampanie cu cei din Direcție.

La 12.00 am fost la primirea ambasadorilor străini, marcată de greșelile de protocol ale lui [Emilian] Manciur, care și-a ridicat în cap parlamentarii. Am stat lângă Corneliu Mănescu. Au venit să mă felicite personal: grecul, turcul, [Jean-Michel] Dumond. Am mai discutat cu canadianul, englezul și suedezul. Apoi am plecat, căci trebuia să vină Mugur [Isărescu], să plecăm la Predeal.

Sâmbătă, 29 decembrie 1990 – miercuri, 2 ianuarie 1991

Revelion la Predeal (Mugur [Isărescu], cei doi Adrieni [Năstase și Severin], [Nicolae] Olteanu, [Victor] Babiuc, [Petre] Rareș, [Dan] Pascariu, Dan [Mircea Popescu], [Viorel] Isticioaia [-Budura], [Eugen] Chivu).

L-am convins pe Severin să facă parte din grupul pentru orientarea strategică a relațiilor noastre externe, care, împreună cu studiul meu, să dea linia de politică externă a țării.

Adi Năstase a și luat de bună sugestia ambasadorului irakian de a merge la Bagdad și i-ar fi contactat pe americani, poate s-o ivi vreo posibilitate de „mediere". Răspunsul a fost negativ, deoarece nu mai merge deloc în Irak!

1991

Joi, 3 ianuarie 1991

Toată ziua am pus hârtiile în ordine. O muncă titanică! Pe la 10.30 ne-a chemat domnul I[liescu]. Nu eram decât eu și [Vlad-Vladimir] Galin. Dan [Mircea Popescu] era pe drum, iar pe Lică [Vasile Secăreș] nu-l chemase. Am discutat despre rege (un articol din US News&World Report de dinainte de Crăciun dădea ca sigură reinstaurarea monarhiei în România, în urma unei lovituri de stat militare) și ne-a indicat să facem mobilizarea pentru întâlnirea cu opoziția de sâmbătă, 5 ianuarie, la ora 10.00. Am transmis mesajul la UDMR, PSDR [Partidul Social Democrat Român] ([Sergiu] Cunescu m-a sunat mai târziu și m-a rugat să amânăm după 15 ianuarie, reacționând violent la amestecul lui [Radu] Câmpeanu în toată treaba) și la cabinetul lui Câmpeanu. Domnul I[liescu] s-a simțit ușurat să afle de amânare.

Spre seară, consilierii au fost convocați din nou, în „Grup". Prioritățile sunt:

1. reforma (intenționează o discuție cu [Constantin] Kirițescu, [Constantin] Ionete și [Emilian] Dobrescu);

2. dialogul politic (cu opoziția și cu alții);

3. raporturile și modul de lucru cu Parlamentul.

Se intenționează un referendum în primăvară, pe următoarele chestiuni:

1. Monarhie/Republică;

2. Parlament bi- sau monocameral;

3. Președinte ales prin vot direct sau în Cameră.

Apoi, în toamnă, după votarea Legii organizării teritorial-administrative, ar urma să aibă loc alegeri locale.

A venit la mine Cristi [Agapie] [de la SPP] și mi-a demonstrat încercarea de concentrare a comunicațiilor oficiale într-o singură mână. Am discutat și cu [Ioan] Talpeș, care mi-a spus că se va lucra prin Consiliul Suprem de Apărare a Țării, care va fi balansorul echilibrului puterilor.

Am intervenit – la rugămintea lui Mugur [Isărescu] – la [Nicolae Viorel] Oproiu [primarul Bucureștiului] pentru a o feri pe cumnata doamnei Kiriţescu de „atacurile" unui senator „ecologist", căruia i-a căşunat pe casa în care locuia aceasta...

Vineri, 4 ianuarie 1991, Cotroceni

Dimineață, am avut surpriza să fiu inclus în discuția cu conducerea Radio TV, alături de [Vladimir] Pasti și [Bogdan] Baltazar. Ce voiau ei:

1. despărțirea Radioului de TV;

2. despărțirea Canalului 1 (de stat) de Canalul 2 (stat 51%, privat 49% – [Ion] Țiriac, Alianța, Kanematsu), Canal 2 care urma să fie modernizat cu 8–12 milioane de dolari de la... stat!?);

3. tehnicul – separat.

După discuții prelungite (trei ore), s-a ajuns la următoarea formulă:

1. Radioul se separa de TV, dar vor fi conduse împreună fie de un singur om, fie de un consiliu;

2. Canalul 1 se separă de Canalul 2;

3. prioritatea la investiții o va avea Canalul 1;

4. tehnicul se împarte la fiecare din cele două canale;

5. canalele 3 și 4 se scot la licitație.

M-a sunat [Vasile] Văcaru să se autoincludă în delegația pentru China. L-am convins pe domnul I[liescu] să îl includă în delegație.

A venit Adrian Severin cu care am încheiat un fel de „pact" de susținere reciprocă, în caz de pericol pentru ambele părți. A trecut și [Victor] Atanasie [Stănculescu] pe la Lică [Vasile Secăreș] și Adrian.

Discuția cu opoziția s-a amânat. Domnul I[liescu] l-a pus pe [Vlad-Vladimir] Galin să mă anunțe ca să-l informez eu.

Probleme la munte, păcat!

Sâmbătă, 5 ianuarie 1991, Cotroceni

Am zăbovit mai mult în dimineața asta acasă (am plecat la 8.30). Am ajuns la Palat, am terminat lectura telegramelor MAE din ziua precedentă, când m-a chemat Lică [Vasile Secăreș]. De la el am aflat măsurile luate de domnul I[liescu] în urma videoclipului extrem de murdar dat de liberali la TV cu o seară înainte (scrisoare lui [Radu] Câmpeanu, un comunicat de protest, discuții cu ziarele și cu parlamentarii etc.).

Pe urmă, am hotărât repartiția apartamentelor (pentru Geta am luat apartamentul 4, iar Dan [Mircea Popescu] și Ion [Ioan Talpeș] au tras la sorți!?) și am redactat adresa pe care trebuie să o semneze [Constantin] Bâgu.

A venit și Mihai [Bujor Sion] pe la mine, care mi-a povestit din viața lui, inclusiv faptul că domnul I[liescu] i-a spus, încă înainte de revoluție, că la noi nu se putea scăpa altfel de Ceaușescu decât printr-o explozie populară.

Am avut, între timp, și discuții telefonice cu cei de la Externe privind vizita în China (inclusiv încercarea lui Tudor [?] de a

torpila vizita, prin propunerea făcută mie, ca s-o aprobe președintele, de a se întâlni cu Jiang Zemin în context cu alte partide, deși știa foarte bine ce gafă ar fi reprezentat acest lucru... I-am relatat episodul lui Teo M[eleșcanu], în termeni destul de categorici.

Apoi, chestiunea cu semnarea mesajelor președintelui ce urmează să fie înmânate de Adi Năstase în Siria și Iordania (greșiseră textul pentru Aman, menționând formularea din cel pentru... Siria). După semnare (pagina a doua era bună), le-am dus personal lui Adi [Năstase] la minister. Acolo, toată lumea era „fiartă" din cauza unui atac din *Adevărul* împotriva Cărții Albe a MAE (Adi a și vorbit cu [Darie] Novăceanu de față cu mine. Personal, cred că la mijloc e mâna lui Radu Bogdan, pe care Adi nu-l înghite și nu vrea să îl trimită ambasador)...

Tot la Adi am găsit o copie Xerox a unei comunicări din 1942–1943 a unui istoric numit [Alexandru I.] Lapedatu, membru al Academiei, cu privire la preliminariile căderii lui Cuza. Asemănarea cu ce ni se întâmplă nouă este remarcabilă, fiind, deci, mai mult decât suspectă!? Cineva pare să fi organizat acum, la mai bine de o sută de ani, ce i se „organizase" atunci lui Cuza! Ce minți, domnule, sunt puse la lucru împotriva noastră... Mai ciudat mi se pare faptul că materialul provenea de pe biroul lui... Petre [Roman], care dăduse ordin să fie xeroxat din *Analele Istorice ale Academiei*, chipurile, pentru confruntarea de luni cu [Andrei] Pleșu, privind demisia acestuia, în urma tentativei regelui Mihai de a intra în țară. Întrebarea era: cine îi atrăsese atenția lui Petre asupra acestui material?

Luni, 7 ianuarie 1991, Cotroceni

Am rezolvat problema adresei pentru casă. La prânz, ne-am întâlnit cu domnul I[liescu], pe care l-am felicitat de ziua

numelui (au venit și oameni de pe stradă). Apoi am organizat cu [Ioan] Talpeș ziua onomastică.

Seara am fost la [Adrian] Severin (trebuia să aibă loc ședința Frontului cu Petre [Roman]), care ne-a spus că:

1. Dijmărescu și-a anunțat și el demisia, dar pe urmă a lăsat-o baltă...;

2. [Bogdan] Baltazar a fost aspru criticat;

3. Petre l-a atacat pe Severin, apoi și pe [Mihai] Zisu și [Anton] Vătășescu;

4. Petre se simte tot mai izolat în compania domnul I[Iliescu], a lui Dan Marțian și Alexandru Bârlădeanu;

5. eu am insistat pentru realizarea materialului de orientare a politicii noastre externe.

La prânz, am fost la Universitate, pentru Facultate. Discuția cu Lazăr [Vlăsceanu] mi-a făcut rău. E atât de fals, de fariseu...

Dimineață, am fost la domnul I[liescu] de vreo două ori, cu chestiuni concrete.

Marți, 8 ianuarie 1991, Cotroceni

Am reînceput cursurile, dar a trebuit să scurtez, deoarece Mariana m-a anunțat că trebuie să vin să particip la vizitele de rămas-bun ale ambasadorilor marocan și algerian, lucru pe care l-am și făcut. Cu acest prilej, i-am relatat domnului I[liescu] că toți suntem obosiți și deprimați și că ar trebui să găsim o formulă de odihnă din mers, căci altfel tindem să vedem toate lucrurile în negru.

Cum am terminat, am intrat la întâlnirea cu tinerii liberali. Ei ne-au spus că:

1. [Radu] Câmpeanu are mari probleme interne și externe, inclusiv financiare și că, de aceea, s-a lansat în „jocul de-a guvernul";

2. urmează să vină în țară doamna [Maria] Brătianu, care urmărește să reorganizeze întreaga mișcare liberală;

3. ei sunt în discuții cu ecologiștii și cu alte partide;

4. au două amendamente importante de făcut la legea pământului.

Concluzia: sunt oameni inteligenți, dispuși și capabili să negocieze civilizat.

La 12.30, i-am primit, la cererea lor, pe [Viulen] Pozdniakov și Popov, de la Ambasada URSS, pentru vizita domnul I[liescu] acolo, care urmează să aibă loc la sfârșitul lunii. S-au interesat de unele chestiuni de program și intenții, pe care domnul I[liescu] le-a sancționat (aprobat) chiar în după-masa respectivă, urmând să le comunicăm mâine răspunsurile.

Domnul I[liescu] mi-a dat proiectul de tratat cu URSS, însușindu-și informațiile noastre. I l-am dat lui [Cornel] Codiță să-l discute cu [Romulus] Neagu. ([Ioan] Talpeș a zis și el că vrea să îl vadă).

Pe Cristi C[onstantinescu SPP?], căruia i-am restituit materialul, l-am pus în contact direct cu Ion [Ioan Talpeș] și Lică [Vasile Secăreș] [Secăreș]. Eu i-am primit apoi pe [Nicolae] Mireanu și ai lui, cu care am stat de vorbă.

Seara, la 8, am onorat convocarea personală a lui Petre [Roman] în legătură cu Frontul. Am discutat despre: oameni, nume, convenția de la București, orientarea politică, fonduri, ziarele Frontului.

Petre era foarte binedispus. Mi-a spus că Regele trebuie să solicite cetățenia română.

Miercuri, 9 ianuarie 1991, Cotroceni

O zi îngrozitoare. La capăt, sunt stors ca o lămâie.

Am început cu discuția la minister cu [Vladimir] Pasti și Teo Meleșcanu, pentru rezolvarea tuturor detaliilor legate de

vizita în China (număr de persoane, la ce activități și în ce ordine de prioritate participă etc.). Tot la minister, am stat de vorbă și cu [Ioan] Maxim, pentru Horică [Bucșă] (New York).

Cu Liviu Mureșan am discutat despre relațiile (secrete) cu Taiwanul. Eu le-am spus că, în situația noastră, relațiile cu ei nu pot fi în general neglijate, dar că:

1. eu, personal, nu mă pot angaja în așa ceva;

2. nu ar strica să afle și chinezii continentali de asemenea raporturi potențiale, ca să se mai activeze puțin;

3. să fim atenți, căci asiaticii se urmăresc între ei foarte atent.

Adi Năstase s-a opus, iar domnul I[liescu] are mari îndoieli privind justețea liniei (în afara canalului Liviu Mureșan, ar mai fi încă două cu blagoslovirea lui... Petre [Roman]!?).

Liviu mi-a mai arătat și o hârtie din care rezulta intenția alcătuirii unui grup parlamentar de „susținere" a MAE, care să supravegheze angajările și bugetul instituției!? Nu e de mirare că Adi (și [Corneliu] Mănescu, într-un fel au sărit ca arși. (Teo mi-a mărturisit că Liviu vizează în secret poziția lui Adi!)

Am venit apoi la C[otroceni], pentru întâlnirea cu [Viulen] Pozdniakov și Popov, cărora le-am comunicat deciziile domnului I[liescu] la probleme ridicate de ei (domnul I[liescu] a lăsat-o mai moale și cu Kievul, lăsându-l exclusiv la latitudinea rușilor).

La 14.00, m-am întâlnit cu [Nicolae Viorel] Oproiu [primarul general] și cu [Adrian] Severin, pentru ideea lui [Heinrich] Schorsch. Sunt șanse bune să iasă.

Mioara [Pometcu?] a fost văzută de [Romulus] Bena, care nu o vrea. Să mai vedem ce putem face.

Dan [Mircea Popescu] și cu Mireanu au intrat în legătură. Otilia [?] vrea să îl contacteze pe Virgil [Măgureanu], în legătură cu fratele ei.

Azi mi-a fost solicitat un interviu – pe care l-am acceptat – privind vizita în China.

La 16.00, a venit ambasadorul chinez [Wang Jinqin], care:

1. s-a interesat și la mine de semnificația scoaterii lui [Adrian] Năstase din delegația pentru China (din cauza Golfului – lui nu i s-a comunicat);

2. mi-a comunicat că, din toate cererile noastre (credit comercial, petrol și credit bancar), numai prima va fi onorată și nici aceasta în întregime (noi solicitaserăm 200 de milioane de dolari).

La 17.00, domnul I[liescu] a primit delegația Partidului Socialist Francez, căreia i-a făcut un lung expozeu istorico-politic asupra revoluției, indicând și câteva opțiuni pentru viitor.

După, rupt de oboseală, am plecat acasă. Ne trebuie o steno[grafă] pentru China. Victor pare să fi rezolvat problema Getei.

Joi, 10 ianuarie 1991, Cotroceni

Dimineață am avut curs (interesul național, la secția administrativă). Când am ajuns la serviciu, am fost anunțat că domnul I[liescu] a indicat ca, împreună cu Mihai [Bujor Sion] și [Vladimir] Pasti, să vizionăm casetele cu conferința de presă a lui [James] Baker și [Tariq] Aziz, precum și a lui [George H.W.] Bush referitor la convorbirile eșuate de la Geneva. (Între timp, am primit de la Externe copia scrisorii informative a lui Baker către Năstase.)

La ora 13.00, am luat masa cu Mariana [Mucuța], Klaus [Brambach] și Ruxandra [Sachim]. La un moment dat, Klaus mi-a adresat invitația de a vizita Germania, pe socoteala guvernului german, în prelungirea participării la Reuniunea Pugwash a domnului [Klaus] Gottstein din iunie, menționând că era singurul din ambasadă care avea posibilitatea de a adresa asemenea invitații (!?).

După, am mai rezolvat unele chestiuni concrete, am mai dat niște telefoane și am mai clasat niște hârtii. Când am terminat, am plecat acasă.

Vineri, 11 ianuarie 1991, Cotroceni

Dimineața mi-am petrecut-o redactând comunicatul de presă privind vizita și citind materialele pe care trebuia să le parcurg, inclusiv ce a pregătit [Cornel] Codiță pentru cazul declanșării ostilităților în Golf.

Pe la 11.00, am tras o fugă la bazin. Când am revenit, am intrat cu Teo Meleșcanu, chemat între timp, la domnul I[liescu], unde era [Victor] Stănculescu. Domnul I[liescu] ne-a spus că, din cauza situației din Golf, s-a gândit mai întâi să anuleze întreaga vizită, dar a revenit – ca să nu-i jignească pe chinezi – renunțând la programul din afara Beijingului. Așa că va trebui modificat totul, renunțându-se la oprirea din India. În plus, Stănculescu a intrat și el în delegație (s-a autopropus).

S[tănculescu?], referindu-se la materialul lui Codiță – pe care și l-a însușit, deoarece și-l însușise anterior și domnul I[liescu], imediat ce i-l prezentasem –, mi-a spus că americanii și englezii ne-au prevenit cu privire la creșterea pericolului unor acțiuni teroriste, după declanșarea ostilităților în Golf. Teo a confirmat. S[tănculescu] este însă încrezător că nu se va întâmpla nimic, deoarece noi avem relații bune cu libienii, sirienii și palestinienii (Teo a intervenit, spunând că sirienii mai sunt vexați încă de acuzațiile privind teroriștii sirieni din timpul revoluției!?). S[tănculescu] a spus că, prin ajutorul acordat până acum acestor popoare, el personal are relații foarte bune. Atunci i-am amintit de Maroc și, surpriză!, mi-a spus că acolo urma să se retragă el într-o lună, după ce va părăsi actuala poziție (probabil, ca ambasador). Să fie el la originea refuzului marocan – nu exclud. Personal, mi-e frică, deoarece, odată

retras, va putea trage sforile din umbră, în relativă siguranță, urmând a fi chemat ulterior (de rege?). În orice caz, în lumina accidentului avionului cu care trebuia să zburăm, prezența lui S[tănculescu] la bord conferă o marjă de siguranță considerabil sporită.

În timp ce discutam, domnul I[liescu] a primit un telefon, prin care i s-a comunicat intrarea trupelor în clădirile guvernamentale din Vilnius și despre focurile de arme care s-au auzit.

Când am ieșit, l-am anunțat pe [Vladimir] Pasti de modificare, ca s-o transmită la presă. Apoi, Teo mă anunță că, ieșind India din program, va cădea și Pakistanul, rămânând numai China. Anunță-l pe [Vladimir] Pasti din nou, și pe [Liana] Sega, de la *Azi*. Apoi altă modificare: China singură nu merge, așa că intră Pakistanul și India din nou. Schimbă modificarea din nou.

Oricum, am rămas până la urmă pe această formulă. S[tănculescu] și [Horia] Opruță [comandantul aviației] au venit pe la 17.45 la domnul I[liescu] cu planurile de zbor spre aprobare. Cu această ocazie, s-a refuzat oferta Taromului de a forma, în ciuda grevei, un echipaj pentru călătoria domnului I[liescu] și s-a stabilit să fie în schimb un echipaj militar.

La 17.00, a venit ambasadorul URSS, [Feliks Petrovici] Bogdanov, care s-a interesat de Timișoara și a comunicat că [Mihail Sergheevici] Gorbaciov a dat OK-ul pentru vizită pe 28. S-a mai trecut o dată prin toate detaliile comunicate anterior și s-a trecut și prin situația din Golf. De asemenea, Bogdanov ne-a spus despre contactele lui politice de aici (inclusiv cu profesorul [Anghel] Rugină, care i-a oferit planul său și lui Gorbaciov, după cum o făcuse cu nu știu câți ani în urmă și cu Ceaușescu!?). S-a discutat în rusă, într-o atmosferă destinsă.

Referitor la consecințele militare ale conflictului din Golf pentru noi, S[tănculescu] a spus că a realizat alarmarea

radiolocație și antiaeriană a teritoriului, deoarece singura consecință previzibilă ar fi aterizarea unor avioane „scăpate" din zonă...

Lică [Vasile Secăreș] i-a comunicat domnului I[liescu] că Mexicul a declinat vizita sa, motivând cu programul încărcat al președintelui lor. Lică aprecia că ar fi cineva care îi ține pe mexicani departe de noi...

Sâmbătă, 12 ianuarie 1991, Cotroceni

La 10.00 trebuia să ne întâlnim cu Petre [Roman] la Guvern, pentru discutarea situației Frontului. S-a contramandat și am făcut-o cu domnul I[liescu]. Pe mine m-a chemat mai devreme să-mi dea dosarele pentru vizită și să-mi spună ultimele amănunte. Liviu [Mureșan] e preocupat de reacția Parlamentului la amânarea primirii noastre ca observatori în Consiliul Europei (utilizată, se pare, pentru „mobilizarea" lumii, mitingul/„veghea" Alianței Civice) – s-a stabilit trimiterea Raportului 13–15 iunie acolo marți și a concluziilor spre sfârșitul săptămânii – și la luarea deciziei de participare la forțele ONU pentru menținerea păcii (cred că a avut-o Adi [Năstase], a discutat-o apoi cu [Victor] S[tănculescu] și, după, cu Petre și domnul I[liescu]).

După puțin timp, ne-a convocat din nou pentru sarcinile celor care rămân. S-a insistat dacă va fi sau nu dat în judecată un ziarist care a jignit Președinția. Cred că un exemplu nu ar strica, pentru ca oamenii să mai coboare puțin cu picioarele pe pământ.

Vizita în Pakistan

Duminică, 13 ianuarie 1991, Islamabad

Plecarea s-a făcut sâmbătă seara, cu un avion amenajat în grabă, din cauza „accidentului" primului aparat. La sosirea la

Islamabad (după un zbor prin zona Golfului – ceruserăm permisiunea să schimbăm altitudinea și nu ni s-a permis) am fost întâmpinați de președinte și alte oficialități. Noi am mers direct la mașini. Am fost apoi cazați la reședința oficială, păzită de ostași din Punjab, îmbrăcați în uniforme roșii și înarmați cu sulițe. După o mică întâlnire protocolară cu președintele (am discutat despre vreme, peisaj etc.), ne-am odihnit un pic, după care ne-am îndreptat spre sala de convorbiri oficiale cu președintele Pakistanului și delegația sa.

El a declarat că România reprezintă pentru ei cel mai apropiat stat est-european. Doresc o intensificare a raporturilor cu noi. Sunt favorabili Frontului. Îi preocupă Golful, Kașmirul și evoluțiile din URSS.

Ministrul de externe, Jakub Khan, a fost interesat de ideea proeminenței dezintegrării ecuației Est-Vest și a împingerii corespunzătoare în umbră a ecuației Nord-Sud.

La terminare, am luat masa cu domnul I[liescu] (Victor Stănculescu, [Vasile] Văcaru, Mugur [Isărescu] și ambasadorul). Ne-am odihnit un pic și, la ora 15.00, a venit prim-ministrul [Nawaz Sharif] cu care, după o scurtă discuție protocolară, am plecat spre vila lui, pentru convorbiri.

Este preocupat de legitimitatea alegerii sale în fața doamnei [Benazir] Butho. A fost prezentată situația internă de la ei (apoi și de la noi). Ministrul finanțelor a precizat domeniile în care ar fi interesați: electricitate, cărbune, mecanică, prelucrarea petrolului, industrializarea produselor agricole contra produse agricole și textile). Doresc să se stabilească un număr de câteva proiecte și să se treacă la materializarea lor. A fost abordată și zona Golfului, referitor la care am avansat scenariul înlăturării lui Saddam, după primele lovituri. Generalul Stănculescu a propus schimbul de atașați militari

și un program de colaborare pe cinci-zece ani (ei urmează să ne dea răspunsul).

Apoi am vizitat ambasada și am mers la dineul oficial, unde am avut un „duel de spirit" cu Jakub Khan. Am mers la culcare, iar dimineață, am plecat la aeroport.

Luni, 14 ianuarie 1991, Islamabad – Beijing

Zborul a oferit spectacolul magnific al traversării Himalayei, inclusiv o bună scuturătură. Ajunși, ne-am dus direct la vilă, unde ne-am odihnit puțin. Am plecat apoi la Adunarea Deputaților, unde a avut loc primirea oficială.

Apoi, au avut loc discuțiile oficiale cu președintele chinez. Ei sunt mulțumiți că am venit, doresc intensificarea contactelor cu noi și ne-au explicat pe larg evenimentele din Tiananmen, inclusiv dificultățile cu care se confruntă. S-a făcut analiza situației din Golf.

Au urmat apoi banchetul și culcarea. Am avut o discuție despre situația internă și externă.

Marți, 15 ianuarie 1991, Beijing

Am luat micul-dejun cu domnul I[liescu] și Romulus Budura [ambasadorul nostru], care ne-a pus la curent cu ultimele telegrame și cu stadiul relațiilor bilaterale.

La 9.00 au început convorbirile oficiale cu Li Peng [prim-ministru și coleg al domnului I[liescu] la Moscova]. (Întâlnirea celor doi foști colegi a fost amplu înregistrată.) Mai întâi, a vorbit Li Peng (a *cold fish*, cum ar spune englezii), care a apreciat vizita și a adresat un călduros bun-venit, solicitând ca domnul I[liescu] să intre în detalii. Domnul I[liescu] le-a mulțumit, apoi a dat aprecierea noastră asupra vizitei și a relațiilor bilaterale, care trebuie să se amplifice, precum și asupra situației

interne și externe. În context, a accentuat asupra necesității acordării de credite (comercial și financiar). „Contăm pe acest sprijin, acum când toți ne sugrumă, din considerente politice".

Li Peng ne-a făcut apoi un lung expozeu asupra situației dificile a Chinei, atât ca urmare a evenimentelor din Piața Tianan-men, cât și a conflictului din Golf (ei apreciau că războiul va izbucni totuși). Ne-a spus că era bine că aveam relații bune cu URSS în condițiile noastre, chiar dacă acestea nu erau lipsite de asperități ([Victor] Stănculescu mi-a trimis o scurtă notă cu conținutul: oare ce s-or fi înțeles ăștia cu rușii în privința noastră?). A arătat apoi că o Uniune Sovietică unită și stabilă era în interesul Chinei! Ne-a vorbit apoi de Taiwan, arătând că ei nu tolerează din partea celor cu care au relații oficiale ca aceștia să întrețină raporturi oficiale cu această provincie a Chinei. Tolerează doar raporturi economice, între firme.

Apoi a expus fermitatea Chinei în autoperfecționarea sistemului socialist cu trăsături chinezești și aplicarea reformei care îmbină conducerea planificată cu mecanismul de piață.

În ce ne privește, ne-a spus că țările noastre au interese comune pe termen lung, care transcend unor guverne sau conducători! A pus mult preț pe lucrările Comisiei Mixte româno-chineze și ne-a anunța creditul comercial de 100 de milioane de yuani (20 de milioane de dolari). Referitor la creditul bancar, băncile, care sunt independente, să negocieze între ele. I-a adresat oficial invitația lui Petre [Roman] să viziteze China.

Domnul I[liescu] a mulțumit și a presat pentru creditul financiar, aruncând în joc Taiwanul, care ne curtează, oferindu-ne chiar credite (!?), dar pe care noi nu îl vom băga în seamă decât neoficial, la nivelul firmelor, urmând ca, politic, să ne menținem în continuare linia și să discutam mai întâi cu ei, cu Beijingul.

Drept rezultat, Mugur [Isărescu] și Romi Budura au discutat, după prânzul oferit de Li Peng, cu Banca lor de Stat și au obținut un credit financiar în valoare de 30 milioane de dolari. Cam puțin...

La ora 14, domnul I[liescu] a avut o întâlnire cu membrii Academiei Chineze, apoi cu conducerea Comisiei Politice Consultative și cu [Jiang] Zemin (un om ferm, care știe... românește), secretarul P[artidului] C[omunist] Chinez (acestuia i s-a reînnoit solicitarea de credit).

Pe urmă a fost conferința de presă (unde s-a insistat pe Tiananmen și Vilnius)...

Am mers apoi la ambasadă și apoi la culcare.

Miercuri, 16 ianuarie 1991, Beijing

Dimineață, după micul-dejun, am participat la ceremonia semnării documentelor oficiale, pentru ca, imediat după aceea, să plecăm la aeroport.

Zborul a fost plăcut. Am ascultat, din oră în oră, în cabina piloților, comunicatele BBC. Ora H trecuse, dar nimic nu se întâmpla. Așa ne-a venit ideea – lui [Vladimir] Pasti și mie – de a redacta un buletin de știri umoristic, care a avut un mare succes. [Octavian] Știreanu, de la *Azi*, ne-a propus pe loc achiziționarea lui, lucru pe care l-am acceptat (a și apărut în ziarul de sâmbătă).

Escala la New Delhi a constat într-un drum sinuos pe străzi înguste, cu aspect englezesc, golite de circulație și o discuție protocolară cu prim-ministrul [Chandra Shekhar] (care ne-a informat că bruiajul electronic începuse; noi ceruserăm permisiunea de zbor, care ni s-a acordat, sub rezerva să avem mare grijă, însă nu pe ruta pe care veniserăm, ci peste URSS), o scurtă vizită în curtea palatului, drumul înapoi la avion, așteptarea întoarcerii celorlalți din oraș și decolarea.

Am sosit pe la 10.00 seara, unde toți ne așteptau la aeroport. Acasă izbucnise conflictul dintre Guvern și Parlament, iar a doua zi, începeau și ostilitățile militare în Golf.

Joi, 17 ianuarie 1991, Cotroceni

În noaptea trecută – ora 2.00 ora Bucureștiului – forța multinațională din Golf a trecut la ofensivă. Cum era de prevăzut, mai întâi a fost un atac aerian masiv, care a paralizat practic toată capacitatea ofensivă (avioane/rachete) a Irakului. Operațiunea nu a avut precedent în istoria militară (de două ori și jumătate mai intens decât bombardamentul aliat asupra Dresdei, din Al Doilea Război Mondial). Saddam a vorbit la circa patru ore de la declanșarea atacului.

La ora 9.00 au început lucrările Consiliului Suprem de Apărare a Țării, la care domnul I[liescu] ne-a permis mie și lui [Cornel] Codiță să participăm, la propunerea mea.

Au prezentat informări [Victor] Stănculescu, Adrian [Năstase], [Romulus] Neagu, [Doru Viorel] Ursu ș.a. Petre [Roman] era presat să dea Declarația Guvernului (era cerută de americani)... înainte de terminarea conflictului!? Adi a prezentat un proiect, cei de față au lucrat pe text, Codiță a centralizat intervențiile, l-a dactilografiat (undeva, în fundul curții Palatului...) și l-a multiplicat. Apoi, după aprobarea finală, a fost transmisă lui [Bogdan] Baltazar, lui [Traian] Chebeleu și Rompresului.

Tot în timpul ședinței, Stănculescu a anunțat că, dacă nu se încetează cu informațiile false (că ar fi avut loc o întâlnire a sa cu niște generali și că și-ar fi pus familia la adăpost), el își va prezenta demisia în Parlament. Mai mult, a spus că ar fi fost „forțat" să plece în China, el conformându-se. Petre i-a spus că, deși informațiile s-au verificat, conducerea nu le-a dat crezare.

Domnul I[liescu] a prezentat includerea lui în delegația care a vizitat China drept un gest de încredere.

Incidentul a prilejuit izbucnirea unei certe violente între Petre și [Alexandru] Bârlădeanu, asociat cu [Dan] Marțian, primul reprezentând „reforma", iar cei doi, „rezistența"!? Domnul I[liescu] l-a criticat pe Petre pentru impulsivitate și lipsă de consultare. Și Petre, și Bârlădeanu au declarat că-și vor oferi demisiile. S-a stabilit să aibă loc mai întâi o discuție calmă, pentru clarificarea tuturor problemelor.

Apoi Petre a prezentat concluziile discuțiilor cu Mircea Druc, întors din SUA, care a expus situația din Moldova:

1. bătrânii sunt antiromâni;
2. tinerii sunt proromâni, dar înclină spre opoziție;
3. nu vor semna Tratatul Unional;
4. au mare nevoie de ajutor în furaje, pe care să li-l dăm în ascuns.

S-a apreciat că Moldova – care a reacționat foarte bine la presiunile centrului, deviind acțiunea acestuia spre baltici – a dovedit o atitudine matură. Bârlădeanu a arătat că lucrurile se repetă ca în 1917 și 1918.

În context, s-a apreciat (Petre) că vizita în Rusia a domnului I[liescu] nu mai putea avea loc acum. Eu am opinat că cel mai rău lucru ar fi ca, pe fundalul crizei din Golf, Moldova să fie ocupată de trupe. Am propus ca, preîntâmpinând eventualele insistențe sovietice, să-l chemăm noi mâine pe ambasadorul sovietic și să-i comunicăm dorința noastră de a amâna vizita. (În plus, și tratatul propus de ei este foarte dezavantajos pentru noi.) În final, s-a stabilit să procedăm așa.

S-a discutat și modul de lucru: de data aceasta, greutatea va cădea în sarcina MAE, iar Consiliul își va constitui, în timp, propriul Secretariat.

Am redactat apoi – cu Ion [Ioan Talpeș], [Cornel] Codiță și generalul [Marin] Pancea – comunicatul Consiliului, care s-a și trimis Rompresului, TV-ului și Radioului, precum și ziarului *Adevărul*.

Am discutat apoi cu Stelian Constantin din SUA, cu care am aranjat întâlniri cu [Eugen] Dijmărescu și [Petre] Rareș, pentru un om de afaceri american.

După, am luat prânzul cu [Costel] Iancu, adjunctul profesorului italian, care ne-a spus că actualul format al vizitei domnului I[liescu] în Italia este prost. Am făcut un nou program, pentru câteva zile mai târziu. L-am informat și pe domnul I[liescu] de această chestiune. Vom relua.

Vineri, 18 ianuarie 1991, Cotroceni

L-am primit pe [Vasile Victor] Aileni, cu un profesor clujean, care mi-a adus o invitație.

Apoi am fost din nou la Consiliu[l Suprem de Apărare a Țării]. Virgil [Măgureanu] a cerut permisiunea ca doi subordonați să facă un raport. După, s-au stabilit o serie de măsuri în ce privește controlul străinilor din România și corelarea organismelor cu răspunderi pe linie antiteroristă. A apărut un nou conflict, de data aceasta între Măgureanu și [Doru Viorel] Ursu. Întrucât nu am avut încredere în stenografe (Mariana și/sau Otobicu[?]), s-a recurs la înregistrare cu casetofonul și casetele mele. La terminare, i le-am dat lui [Ioan] Talpeș, care i le-a dat lui [Dumitru] Iliescu. Eu le-am văzut apoi sigilate.

Cu puțin timp înainte să plecăm la ședința cu Frontul convocată de Petre [Roman] la 18.30, ne-a chemat la el, pe Lică [Vasile Secăreș] și pe mine, domnul I[liescu], care ne-a spus, fără menajamente, punctul său de vedere: conflictul dintre P[etre Roman] și [Alexandru] B[ârlădeanu] este artificial; P[etre] este orgolios și caută să monopolizeze întreaga

activitate (și a Guvernului, și a Parlamentului); Guvernul nu are o idee clară asupra reformei, ceea ce mi se pare cel mai important și grav lucru. Ca atare, domnul I[liescu] trebuie să aibă părerea economiștilor și abia apoi să treacă la abordarea aspectelor politice ale problemei.

La ședința cu Frontul, după ce s-au stabilit unele lucruri concrete (sediu, bani, convenția pe București, convențiile din Iași și Bacău), iarăși a apărut conflictul dintre P[etre] și B[ârlădeanu] plus M[arțian]. Impresia mea este că P[etre] (sprijinit (?) de Guvern) a împins lucrurile până la punctul de la care nu se mai poate merge decât înainte, forțându-l pe domnul I[liescu] să ia o decizie tranșantă. Seara, în rest, nu a fost deloc una reușită...

Sâmbătă, 19 ianuarie 1991, Cotroceni

A venit Geo Ciocan [?] și mi-a lăsat întrebările pentru un interviu cu *Românul*. Domnul I[liescu] ne-a chemat pe mine și pe Lică [Vasile Secăreș], pentru informare. Am intrat apoi din nou la Consiliu[l Suprem de Apărare a Țării]. Neagu [Romulus] nu a mai fost de acord cu înregistrarea discuțiilor, așa că s-a renunțat (domnul I[liescu], enervat de slaba calitate a protocolului din ziua anterioară, s-a răstit la [Cornel] Codiță, întrebându-l dacă era în stare să înregistreze cum trebuie...)

S-au trecut în revistă măsurile luate la punctele evocate cu o zi înainte. Apoi, „responsabilii" au prezentat informări asupra elementelor nou-intervenite. În final, s-a discutat despre situația noastră economică, apreciindu-se că, dacă avem OK la creditul FMI, cumpărăm imediat petrol la prețul actual (un milion de tone, la prețul de 20 de dolari/baril). Domnul I[liescu] i-a propus lui P[etre Roman] o discuție în weekend.

După terminare, când a venit Mugur [Isărescu] la domnul I[liescu], am intrat și eu și Lică [Vasile Secăreș]. Mugur a

arătat amatorismul echipei guvernamentale în privința reformei, faptul că situația nu e complet compromisă și cum s-ar putea să câștigăm controlul asupra evenimentelor. A informat și despre Fond [Fondul Monetar Internațional]. Cu ce am mai spus și eu, l-am convins pe domnul I[liescu] să aibă o discuție serioasă, de fond, cu P[etre](pe care l-a caracterizat încă o dată ca foarte orgolios). Drept urmare, mâine, la discuția domnului I[liescu] cu P[etre] vor participa și Mugur, [Theodor] Stolojan și Lică, iar P[etre] va veni cu cei patru miniștri de stat.

Eu mi-am terminat interviul și am plecat, în sfârșit, acasă.

Duminică, 20 ianuarie 1991, Cotroceni

Seara, Mugur [Isărescu] mi-a povestit cum s-a desfășurat discuția dintre domnul I[liescu] și P[etre]. Ei veniseră cu ideea organizării de... noi alegeri generale!? Inițial, P[etre Roman] l-a privit pe Mugur cu răceală și suspiciune, pentru ca apoi să-l apeleze Mugur în sus, Mugur în jos. S-a stabilit înființarea Ministerului Economiei și Finanțelor, în fruntea căruia urma să fie numit [Eugen] Dijmărescu. [Anton] Vătășescu a ieșit... *groggy*, pentru că nu a înțeles despre ce era vorba...!?

Luni, 21 ianuarie 1991, Cotroceni

Toată dimineața am lucrat la evaluarea situației din zona Golfului. La prânz, ne-a chemat domnul I[liescu] la el pentru discuția de program. Pe urmă, am trecut la redactarea articolului pentru *Mondorama*.

Înainte de 17.00, am urcat la domnul I[liescu] pentru stabilirea detaliilor vizitei în Italia. Nu am apucat să discutăm prea mult, căci a venit [Luigi] Amaduzzi [ambasadorul Italiei], care ne-a spus că se va duce în centrala MAE la Roma și a insistat foarte mult pe îndeplinirea programului inițial, mai ales a părții din Veneția, pe considerentul că [Gianni] De Michelis

[ministrul de externe] era de acolo. Domnul I[liescu], care a vrut să se eschiveze la început, a revenit, astfel că s-a trecut la programul inițial. Apoi A[maduzzi] s-a interesat de situația din Golf și poziția noastră, precum și de cele două rapoarte [Târgu Mureș și 13–15 iunie].

La terminare, am urcat la domnul I[liescu] cu [Emilian] Manciur [șeful protocolului Președinției] și am alcătuit în linii mari delegația. Când le-am comunicat-o celor câțiva strânși la Lică [Vasile Secăreș] în birou, mulți au fost foarte bucuroși. Am comunicat apoi lista și lui Adrian [Năstase] și lui [Romulus] Neagu. Oricum, aici merge Lică.

După, domnul I[liescu] mi-a relatat în mare și discuția avută cu P[etre Roman] duminică. În principal, a spus că:

1. [Serghei] Mesaroș [reprezentant al Platformei de Centru, din vechiul CPUN] a venit la el cu teza „demiterii" Guvernului (care urma să îi excludă pe Petre [Roman] și pe ceilalți din următorul cabinet, deoarece nu mai erau deputați!?) – teoria „șocului politic";

2. principalul aspect rămâne conținutul serios al reformei economice;

3. conflictul dintre Petre și [Alexandru] Bârlădeanu plus [Dan] Marțian (Cătălin Zamfir [sociologul] i-ar fi scris lui Marțian o scrisoare insolentă) s-ar datora de fapt lui... [Adrian] Severin.

Mi-am exprimat stupoarea față de o asemenea sugestie, când noi avem la dispoziție – pe un fundal politic relativ liniștit – remanierea guvernului și alcătuirea unui guvern de coaliție, ca etape intermediare.

Domnul I[liescu] mi-a mai spus că l-a sunat [Radu] Câmpeanu, căruia ambasadorul Irakului i-a făcut anumite apropouri în legătură cu implicarea României într-o eventuală inițiativă de pace (!?). Urmează să fie primit mâine, la 10.00.

Marți, 22 ianuarie 1991, Cotroceni

Odată ajuns, m-am apucat de rubrica de la *Mondorama*. La 9.30 a venit Stelian Constantinescu, cu cel de la firma americană de telecomunicații. Am stat cu ei – din politețe – zece minute, apoi am mers cu domnul I[liescu] la întâlnirea cu [Radu] Câmpeanu. Acesta ne-a relatat că fusese abordat de ambasadorul irakian, care i-a transmis că ei, irakienii, voiau pace printr-o inițiativă arabă, care va discuta problema Kuwaitului, inclusiv retragerea irakiană – însă fără americani –, reglementarea problemei palestiniene și retragerea siriană din Liban. Tot ce i s-a comunicat lui Câmpeanu fusese comunicat regelui Fahd al Arabiei Saudite cu două zile înainte de începerea războiului, dar acesta nu a răspuns.

Adi N[ăstase] ne-a spus că [Ionel] Săndulescu i-a comunicat și lui același lucru din partea lui C[âmpeanu]. Am stabilit să mă întâlnesc cu Larry Napper [ambasada americană] și să-i comunic mesajul, lucru pe care l-am făcut la ora 15.00. Acesta ne-a mulțumit și ne-a asigurat că îl va transmite Departamentului de Stat, deoarece au mai primit și alte semnale de același gen. A remarcat pozitiv gradul de cooperare cu opoziția și, în schimb, ne-a informat de demersul (țările NATO și unele state est-europene) în pregătire la Moscova, privind nerespectarea drepturilor omului în țările baltice, drepturi prevăzute în CSCE [Conferința pentru Securitate și Cooperare în Europa]. Mi-a prezentat lucrurile de așa manieră, ca și cum era o ocazie bună să intrăm în familia țărilor dezvoltate, însă recunoscând dificultățile noastre. Atunci i-am relatat despre amânarea vizitei în URSS și despre modul în care Moldova a deviat „lecția de pedepsire" a Moscovei spre țările baltice.

După, l-am informat pe domnul I[liescu] despre cum a decurs discuția. Mi-a confirmat demersul cu Moscova.

După Câmpeanu, am mers la Parlament să mă văd cu Liviu [Mureșan], care voia să știe lucrurile stabilite în China, deoarece, cu „blagoslovirea" lui Petre [Roman], se va „volatiliza" din Germania în Taiwan, pentru înființarea unui oficiu comercial taiwanez la București. L-am sfătuit să îi convingă să accepte ca biroul să fie înființat oficial de un grup de firme private taiwaneze.

La prânz, am fost cu Costică Cheșculescu la Mugur [Isărescu]. Problema lui se rezolvă în contextul reorganizării zonei Lipscani, obținută de Mugur de la Primărie. Costică are de gând să subvenționeze „Grupul" timp de un an, să-l doteze, urmând ca ulterior acesta să lucreze de sine stătător.

Am revenit la birou și am terminat articolul pentru rubrică, apoi la 17.00 am fost la ADIRI, unde am pierdut timpul o oră în frig și apoi la o saună la [strada] Kalinin [astăzi, bulevardul Mircea Eliade], la [Traian] Pometcu, să și mănânc, iar la ora 20.00, la Lică [Vasile Secăreș], pentru reuniunea cu Frontul. Lică se îndreaptă din ce în ce mai clar spre preluarea frâielor acolo. Ce se va întâmpla însă aici, la Președinție?

Miercuri, 23 ianuarie 1991, Cotroceni

La prima oră am citit restanțele și am făcut ordine între hârtii. La 9.30 a venit Nicolae Lupu [ziarist], în legătură cu interviul pentru ANSA și vizita din Italia. L-am chemat și pe [Vladimir] Pasti.

Cu puțin timp înainte de ora 15.00, m-a chemat domnul I[liescu] și mi-a înmânat scrisoarea către [Javier Pérez de] Cuéllar [secretarul general al ONU], care trebuia trimisă de noi la New York.

La ora 15.00, l-am primit pe Popov, de la ambasada URSS, care ne-a înmânat (era și [Cornel] Codiță de față) textul tradus al discursului lui [Mihail Sergheevici] Gorbaciov ținut cu o zi înainte.

La 15.30, am ajuns la Petre [Roman], care era cu Adi Năstase, ca să le dau scrisoarea. Am fost surprins să constat că se luau decizii importante: Pipăşescu [porecla lui Anton Vătăşescu, mare fumător de pipă] alcătuieşte un program de restructurare şi restricţii, i-l citeşte lui Petre, care se opune un pic, aşa, de formă, Pipăşescu se burzuluieşte şi el, tot aşa, de formă, la care, în final, Petre spune OK, dându-şi acordul la introducerea materialului în discuţia guvernului, unde sunt toate şansele să treacă...

La ora 17.00, delegaţia Fondului [Monetar Internaţional] este primită la domnul I[liescu]. În final, au spus că domnul I[liescu] a fost cel mai bine „brifuit" preşedinte, din câţi au întâlnit ei (Mugur [Isărescu] şi cu mine să trăim!).

Seara, mică plimbare.

Joi, 24 ianuarie 1991, Cotroceni

Dimineaţă, am citit toate materialele (domnul I[liescu] este la Focşani, pentru festivităţile Zilei Unirii) şi am mai discutat despre Italia. Am stabilit să plece acolo înainte Victor [Dimitriu] şi Mihai [Bujor Sion]. La prânz, am dat o fugă în oraş, pe la magazinele de mobilă.

Lazăr [Vlăsceanu] m-a anunţat că Senatul Universităţii a respins dosarul meu de concurs, aprobându-l în schimb pe al lui Adrian Severin, care are şi el funcţie „politică", a lucrat şi el la [Academia de Studii Social-Politice] Ştefan Gheorghiu, are mai puţină experienţă didactică decât mine şi a publicat mult mai puţin decât mine. Pare foarte probabil că aprobarea dosarului lui să fie făcută pe considerente politice (era oponent al lui [Alexandru] Bârlădeanu) şi tactice, să-l determine să nu sprijine solicitarea scoaterii Facultăţii noastre din Universitate. Oricum, Lazăr insistă să fac contestaţie.

În plus, am probleme şi cu apartamentul pentru Geta [prima soţie], din cauza primarului [Nicolae Viorel] Oproiu, care vrea

ca unul din cei trei de la noi să renunțe la patru camere și să ia... șase!? [Constantin] Bâgu stă și el la pândă...

Vineri, 25 ianuarie 1991, Cotroceni

La 9.30 am intrat la domnul I[liescu] cu ultimele detalii ale vizitei în Italia și am obținut aprobarea pentru deplasarea înainte a lui Victor [Dimitriu] și a lui Mihai [Bujor Sion], precum și includerea doamnei Crăiniceanu [bancher] în delegația oficială.

Am rezolvat apoi unele probleme curente: TV-ul părinților, o vizită la cei cu galeriile pentru perdele, depunerea contestației la Universitate, vizita la magazinul de electronice și masa cu Klaus [Brambach], [Călin Popescu-] Tăriceanu, McPhearson [?], Kessler [?], Ruxandra Sachim la restaurantul Hotelului București.

Ajuns înapoi, am intrat cu Lică [Vasile Secăreș], Vladi [Vladimir Pasti], Victor [Dimitriu], Mihai [Bujor Sion] și [Emilian] Manciur la domnul I[liescu], pentru definitivarea programului vizitei în Italia. Ni s-a alăturat și Adi Năstase. Una din probleme a fost înlocuirea lui Dan [Amedeo] Lăzărescu [fruntaș liberal] de la candidatura pentru postul de ambasador la Vatican. Domnul I[liescu] a spus că Biserica Ortodoxă îl consideră „trădător" și va protesta. Adi părea resemnat. A spus doar că [Ionel] Săndulescu, care voia postul de ambasador la Atena, îl săpa peste tot pe [Nicolae] Stoicescu [ambasadorul în funcție la Atena].

A urmat apoi sărbătorirea, într-un cadru relativ intim, a lui [Alexandru] Bârlădeanu, care împlinea 80 de ani. Au participat: [Dan] Marțian, [Oliviu] Gherman, [Vasile] Moiș, Mihai, Lică, Virgil [Măgureanu], [Victor] Stănculescu, Adi (ei doi, la un moment dat, au șters-o englezește, deoarece venea... Petre [Roman]), [Corneliu] Mănescu și [Anton] Vătășescu. Prilej

de analiză a situației interne. Mănescu, ochi pentru esență și luptător, Bârlădeanu a spus că singura politică valabilă era cea care face poporul să trăiască mai bine și că o politică fără moralitate naște monștri. O bună ocazie pentru un schimb relaxat de păreri, apreciată de toți ca foarte utilă...

Sâmbătă, 26 ianuarie 1991, Cotroceni

La ora 9.00, am avut interviul cu Romică [Romulus] Căplescu, de la *Adevărul*, privind vizita în Italia.

La prânz, până după-masă, ultima ședință de pregătire a convenției municipale a Frontului.

La ora 18, la Klaus Brambach, pentru seara de operă.

Duminică, 27 ianuarie 1991, Cotroceni

Conferința pe București a Frontului. Am luat și eu cuvântul evocând necesitatea întăririi Frontului în actualele condiții internaționale, folosind formula (recunosc, folosită la bazin) că Frontul trebuia să devina „jupânul" în politica românească. Toți mi-au spus că nu voi rămâne „netaxat" de presă! P[etre Roman] s-a liniștit când i-am spus că cel taxat nu va fi el...

S-a terminat seara târziu. Nici nu am putut sta până la capăt. Vizibilă diferența calitativă între „artileria grea" și masa... ostașilor.

Luni, 28 ianuarie 1991, Cotroceni

Dimineață, am fost la Primărie, unde trebuia să rezolv – cu Lică [Vasile Secăreș] – problema casei. Nu s-a putut, deoarece s-a amânat pentru prânz.

Chiar înainte de a merge din nou la Primărie, ne-a chemat domnul I[liescu] pe amândoi. Ne-a arătat înfuriat telegrama lui Gheorghiu [ambasadorul la Roma (?)], despre inoportunitatea trimiterii băieților înainte acolo, ne-a vorbit de cele

două Rapoarte 13–15 [iunie și Târgu Mureș (?)], pe care ni le-a dat să le citim și ne-a cerut să-l informăm despre desfășurarea Convenției municipale a Frontului. Apoi ne-a citit ce urma să spună miercuri, la TV. La un moment dat, Lică s-a scuzat și a plecat. Eu am rămas și l-am rugat să mă ajute cu casa, lucru pe care mi l-a promis…

Revenit de la el, am luat masa și, pe neașteptate, sunt vizitat – de curtoazie – de generalul [Victor] Stănculescu, care m-a invitat ca joi să iau masa cu el.

Am plecat apoi la Hotel Dorobanți, să mă văd cu Costică [Cheșculescu (?)], care mi-a spus ce a rezolvat și ce nu pe aici și pe care l-am trimis apoi la aeroport cu mașina mea. Pe drum, eu am rămas la *Adevărul*, să văd interviul luat de Romică [Romeo] Căplescu despre vizita în Italia.

Întors, m-am ocupat de aparatul tv al părinților, pe care l-am luat de la ei și l-am dus la Maxim [tehnician] să-l regleze, după care l-am dus înapoi.

Seara am fost la doamna Stoicescu [soția ambasadorului nostru de la Atena], care mi-a relatat despre răcirea atitudinii grecilor din ultima vreme (probabil, ca urmare a vizitei lui Petre [Roman] la turci…), despre denigrarea țării de [Ionel] Săndulescu și despre casetele cu răutăți la adresa domnului I[liescu], circulate de MAE pe la ambasade…

Marți, 29 ianuarie 1991, Cotroceni

Dimineață, m-am ocupat de problemele casei. Am fost la primar, cu care am stabilit ca, în schimbul apartamentului din [strada] Aurel Vlaicu, să îmi dea repartiție în actuala locuință a domnului I[liescu], după plecarea acestuia. Ulterior, am aflat că acel apartament fusese deja… repartizat. După consultări cu domnul I[liescu], i-am trimis primarului o notă, prin care îl anunțam că, în noile condiții, îmi mențin opțiunea inițială.

Am stat de vorbă și cu Vasile Niță, de la Sectorul 6 al FSN. În rest, hârtii și nervi, iar acasă... calvar!?

Miercuri, 30 ianuarie 1991, Cotroceni

Cum am venit, am redactat o scrisoare personală către domnul I[liescu], în care i-am arătat situația în care mă aflam și i-am cerut sprijinul în chestiunea cu casa. (Dimineață, am dus acolo câteva lucruri). Nu știu care a fost efectul.

În rest, mi-am petrecut ziua cu mărunțișuri. Am stabilit cu Lică [Vasile Secăreș] să îi dam drumul lui Gabi [Pateșan (?)] să plece începând cu 15 februarie. Parcă îmi pare rău, căci echipa începea astfel să se destrame...

La 17.30 am plecat, fără să-l mai ascult pe Lică cu „transmiterea lui de sarcini" pentru cei care rămâneau acasă, ducând trei ardeleni la TV [?].

O seară a adevărurilor nerostite până acum...

Joi, 31 ianuarie 1991, Cotroceni

Dimineața, am mers la aeroport să îl conducem pe domnul I[liescu] care, contrar impresiei mele de ieri, s-a purtat foarte cordial, chiar amical (mai mult, Lică [Vasile Secăreș] mi-a spus de numirea mea ca... „înlocuitor la comandă", în lipsa lui din țară). De la domnul I[liescu] am aflat că a acceptat invitația lui [Jacques] Attali de a participa la inaugurarea BERD [Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare], în aprilie. De asemenea, ne-a mai comunicat cum că chinezii s-au hotărât, în sfârșit, (după ce a trecut și decembrie și am ieșit cu bine din discuțiile cu Fondul) să ne dea – în formula depunerii unor hârtii de valoare la Banca Națională, propusă de Mugur [Isărescu] – circa 300 de milioane de dolari, la 0,8 [%] peste Libor [London Interbank Offered Rate].

Am vorbit și cu Petre [Roman] să mă sprijine și el cu casa (mi-a făcut impresia că nu-i prea convenea...), iar [Victor] Stănculescu nu m-a mai invitat la masă, cum mă... „amenințase" inițial.

În rest, nimic. Am vizionat cu [Ioan] Talpeș o casetă despre Târgu Mureș, realizată de [Augustin Gusti] Buzura.

Vineri, 1 februarie 1991, Cotroceni

Toată dimineața am avut de alergat prin oraș. M-au căutat și cei de la Roma și s-au speriat când au auzit că am fost la spital, pentru o doză dublă de antibiotice.

După-amiază, am intermediat o convorbire telefonică între Mugur [Isărescu] și [Valeriu] Vierița, cu privire la milioanele pe care chinezii voiau să le depună la BNR. Nu e clar, însă, dacă e vorba de 30 de milioane, cât ne-au spus că ne vor da, sau de 300 de milioane de dolari. Am cerut lămuriri – prin Externe – la Beijing.

Sâmbătă, 2 februarie 1991, Cotroceni

Am stat toată ziua la birou, *just in case*. Înainte de prânz, am tras o fugă la bazin și apoi am dat un lung interviu, „de suflet", pentru ziarul *Azi*.

Seara, am mers la aeroport, pentru sosirea domnului I[liescu]. A venit binedispus, dar s-a mohorât imediat la veștile proaste ale lui [Anton] Vătășescu (nu mai aveam păcură, gazul nu mai avea presiune la Ploiești și București, rușii își reduseseră livrările la jumătate, iar combinatele închise prin țară afectau cartiere întregi de locuințe... În plus, rețelele electrice și de apă, foarte vechi, se stricau din ce în ce mai frecvent...).

Lică [Vasile Secăreș] a venit, în schimb, resemnat. I se părea că domnul I[liescu] rămânea insensibil la lucrurile noi. Aparent mai liniștit, dar și mai obosit, ar fi căzut în stereotipurile lui vechi...

Ca atare, Lică propune ieșirea noastră în forță și crearea unei aripi reformatoare în cadrul Frontului. Dacă nu ne va urma nimeni, urma să ne retragem în viața obișnuită. Și Mihai [Bujor Sion] mi-a confirmat: domnului I[liescu] nu poți să-i faci bine cu forța! Adi N[ăstase], deși îl trădează pentru Petre [Roman], îl fascinează și, drept urmare, l-a acaparat total. Eu, unul, nu am putere să mă lupt cu morile de vânt...

Luni, 4 februarie 1991, Cotroceni

Dimineață a venit Marian de la Timișoara, pe care l-am dus la băieți să le expună situația (cearta între membrii „Timișoarei" și în interiorul sindicatelor, oameni puși pe „treabă", acum că Iugoslavia s-a „închis").

Apoi, Lică [Vasile Secăreș] și cu mine am fost chemați la domnul I[liescu]. Era supărat pe faptul că au mers prea mulți în Italia, că au mers și [Mihai] Bujor [Sion] (căruia i-a și pus să nici nu se arate) și Victor [Dimitriu] (pe care nu-l prea place...). L-a criticat și pe Lică, pentru că nu a ținut lucrurile în mână. Încet, încet, am revenit însă la normal, inclusiv în problema angajărilor, pe care le-a considerat excesive (eu i-am arătat că noi funcționăm în schimb cu doar 30% din capacitate), precum și a lui [Vladimir] Pasti, despre care, la nervi, a afirmat că nu se pricepe la nimic altceva decât să lucreze în subordinea cuiva. Mi-a dat și niște hârtii pentru Adi N[ăstase], pe care i le-am dus ulterior.

După-masă trebuia să avem discuția TV cu [Gheorghe] Scorțan, Lică [Vasile Secăreș], Vladi[mir] Pasti, Claudiu [Iordache], Mugur [Isarescu] și [Victor] Babiuc legată de Front și de reformă. Ultimii doi nu au putut veni, așa că am discutat doar despre Front. Eu trebuie să pregătesc un program de contacte externe, pe care să îl discutăm cu Petre [Roman] și să trecem la îndeplinirea lui.

Marți, 5 februarie 1991, Cotroceni

Pe la 11.00 au venit chinezii, pe care i-am primit tot cu Ion [Ioan Talpeș]. Problemele interne (în legătură cu care nu mi-am ascuns dezamăgirea pentru refuzul de a ne ajuta în decembrie) și cele legate de Golf și Taiwan (i-am avertizat să aibă o apreciere justă asupra relațiilor noastre cu Taiwanul) au fost temele discutate.

După-masă m-a chemat domnul I[liescu], care mi-a dat să citesc o scrisoare a lui adresată lui [Mihail Sergheevici] Gorbaciov, prin care cerea sporirea livrărilor de gaze în luna următoare, apoi m-a trimis la Adi [Năstase], s-o punem în formă de mesaj și să stabilim cine să o ducă. Adi N[ăstase] a opinat să o fac eu, ca să intru, chipurile, în „circuit". Drept pentru care, la întoarcere, după ce i-am spus domnului I[liescu], am trecut la formalități.

Seara, a trecut și Gusti Buzura, care a intrat la domnul I[liescu], pentru sprijin în privința Fundației [Culturale Române].

Miercuri, 6 februarie 1991, Cotroceni

Mi-am început ziua cu prima ședință publică la Tribunal, în procesul de divorț. Afară era viscol.

La 10.00, am primit o delegație de senatori și deputați FSN, membri ai comisiei de relații internaționale a Frontului, cu care am discutat planul de relații externe (cu trei grupuri de trimis în nordul, centrul și sudul Europei).

La ora 11.00, am participat la ședința Consiliului de Apărare. [Anton] Vătășescu a pregătit un raport sintetic al pierderilor noastre, ca urmare a conflictului din Golf. S-a stabilit să fie dat publicității. Apoi, Adi a făcut un tablou al diplomației legate de Golf. St[ănculescu] a prezentat situația militară din zonă și pregătirea noastră pentru războiul chimic (f[oarte] slabă!).

Cel mai controversat punct l-a constituit întrebarea dacă plătim sau nu costurile în valută ale spitalului de campanie trimis în sectorul englez, pentru prizonierii de război irakieni răniți și pentru unitatea de decontaminare chimică negociată cu Arabia Saudită (asta, în condițiile în care celorlalți li se plătește de către aliați...). Domnul I[liescu], sprijinit de [Alexandru] Bârlădeanu, a opinat să nu plătim: dacă nu acoperă ei [aliații] aceste costuri (300 000 de dolari/lună), nu trimitem forțele. Adi N[ăstase], care se „orientează", a și propus „formula" de motivare: Parlamentul nu va accepta, în actualele noastre condiții, un asemenea aranjament.

A intervenit însă Petre [Roman], care a argumentat cu tot mai multă forță, raliindu-și-i până la urmă pe toți (Adi a trecut primul în cealaltă parte...), că era o capcană, că nu ne va crede nimeni că nu avem acești bani, că aveam interesul să fim acolo alături de aliați etc. [Victor] Stănculescu a arătat ce șansă avem astfel pentru reutilarea tehnică și rodarea cadrelor, în condiții de război modern. Eu am spus că o neparticipare ar fi în totală contradicție cu tot cursul politic adoptat până acum și că ne-am îneca tocmai la mal. Până la urmă, punctul de vedere al lui Petre a prevalat. Mâine, la 10.00, în fața Camerelor reunite, va pune problema obținerii acordului, deoarece termenul-limită pus de aliați este 8 februarie.

O altă chestiune a fost Declarația privind Pactul de la Varșovia, în care ne alăturăm și noi curentului de dizolvare (doream dizolvarea structurilor militare până în vară și o reuniune la cel mai înalt nivel cât mai curând posibil). Domnul I[liescu], susținut de [Alexandru] Bârlădeanu și generalul Vasile Ionel, au ținut să se marcheze statutul nostru cu totul special în Pact, lucru care s-a făcut. S-a dat și această declarație publicității, odată cu comunicatul reuniunii Consiliului (s-a ocupat [Cornel] Codiță).

Întrucât nu sunt avioane civile spre Moscova, am solicitat, fără succes, sprijinul Armatei; urmează să plec mâine, la prânz, cu Aeroflotul.

Am vorbit și cu Teo Meleșcanu, care mi-a spus că [ambasadorul SUA] [Alan] Green i-a comunicat cauzele amânării vizitei președintelui [George H.W.] Bush la Moscova:

1. nepregătirea Tratatului START;

2. Războiul din Golf;

3. republicile baltice (nemenționate, la cererea sovieticilor).

După-masă, spre seară, am scris și cel de-al treilea articol pentru *Mondorama* și am văzut interviul dat Lianei Sega.

Joi, 7 februarie 1991, Cotroceni și Moscova

Dimineața, treburi la Președinție. La prânz, am plecat la aeroport. Am zburat spre Moscova cu Aeroflotul. Acolo mă aștepta domnul Gheorghiu (?), adjunctul ambasadorului, care m-a condus la ambasadă, unde l-am întâlnit pe [Vasile] Șandru (ambasadorul nostru la Moscova), cu care am petrecut întreaga seară.

Mi-a povestit despre faptul că:

1. a trebuit să afle de la ruși despre amânarea vizitei domnului I[liescu] la Moscova;

2. Petre [Roman] a încercat de vreo două ori să vină la Moscova, dar fără succes (ceea ce l-o fi și îndemnat să ia decizia ruperii dependenței energetice de URSS și mutării ostentative a centrului de greutate pe Occident!);

3. rușii au fost supărați de amânarea vizitei, deoarece ar fi vrut să demonstreze că treburile merg ca înainte (*business as usual*); el [Șandru] ar fi recomandat ținerea ei, a și avut un schimb de păreri cu Adi [Năstase] pe această temă, dar a fost pus la punct. Așa a apărut ideea invitării lui [Aleksandr

Aleksandrovici] Bessmertnîh, care, anunțând că nu putea veni, l-a invitat el pe Adi.

Vineri, 8 februarie 1991, Moscova

Am luat micul-dejun cu Eugen Dijmărescu, care venise în cursul nopții din Iran, cu vești bune (sunt gata să ne dea gaz și petrol imediat, numai să ne rezolvăm noi problema transportului – tot pe la ruși, care nu prea vor).

La prânz, am fost împreună cu el la Krusatov, cu care am avut o discuție informativă pe probleme interne (a spus că există o împrăștiere a capacității decizionale, că partidul strânge rândurile cu aliații săi – Armata și KGB – și că în Caucaz este război civil), pe problemele relațiilor bilaterale și pe raporturile cu celelalte state est-europene (ne-a povestit cum l-a primit [Mihail Sergheevici] Gorbaciov pe [Gyula] Thürmer, ungurii recepționând mesajul). I-am spus că menținerea unei structuri viabile în Est – dacă se urmărește într-adevăr așa ceva – depinde de capacitatea URSS de a-și rezolva problemele, devenind din nou credibilă, precum și de identificarea unor interese reale, care să stea la baza unei asemenea structuri.

În legătură cu îndeplinirea misiunii mele, nu a fost prea încurajator. Ne-a propus tot felul de soluții de compromis, pe care nu le-am acceptat.

Întorși, am luat masa, după care ambasadorul a plecat cu Eugen la aeroport, iar eu am ieșit un pic prin oraș. Tocmai atunci au dat și rușii un telefon, anunțând că voi fi primit de [Anatoli Gavrilovici] Kovaliov, adjunctul ministrului de externe (cel care a și luat premiul Nobel, în locul lui Gorbaciov), în următoarele 20 de minute!? Gheorghiu, care a preluat mesajul, a arătat că nu erau nici ambasadorul, nici eu în ambasadă. Între timp, l-a sunat pe [Romulus] Neagu, pentru a cere

instrucțiuni. Acesta s-a ferit ca de foc și a spus că eu eram cel care hotărăște.

Când a venit ambasadorul, am discutat problema și am luat legătura cu domnul I[liescu], spunând că acesta era canalul care ni se oferea și că nu prea erau șanse ca solicitarea noastră să se rezolve. Ne-a dat aprobarea să îl utilizăm.

Apoi, ambasadorul l-a sunat pe [Vadim Valentinovici] Zagladin (consilierul lui [Mihail Sergheevici] Gorbaciov), pe care l-a invitat la ambasadă a doua zi, spunându-i că nu era vorba tot de mesaj, deși, în realitate, așteptarea era ca acesta să sprijine demersul nostru. A acceptat imediat și a spus că va veni a doua zi, la ora 17.00.

Sâmbătă, 9 februarie 1991, Moscova

Dimineață, am discutat cu ambasadorul [Vasile] Șandru detaliile înmânării mesajului. Apoi, la 11, am plecat, ca să fim acolo la ora stabilită, 11.30, când ne-a primit [Anatoli Gavrilovici] Kovaliov, cu directorul de spațiu. Am subliniat importanța mesajului (puteam să îl trimitem și pe canale diplomatice) și am expus contribuția noastră în Golf și sarcinile noastre externe. Au apreciat expunerea ca succintă, dar ilustrativă. Mesajul: o lună, 23–24 de milioane de metri cubi de gaze! (Directorul a mai vrut să mă descoasă pe problema tratatului bilateral cu ei, dar nu a mai fost timp.)

Reveniți la ambasadă, am luat masa și am plecat cu fostul meu coleg, Tedi Cărămizaru (de la secția comercială a ambasadei), în oraș. La 16.30 eram înapoi, pentru întâlnirea cu [Vadim Valentinovici] Zagladin.

Discuțiile cu acesta au cuprins:

1. intenția lor de a se opune cererii americane de extindere a mandatului de eliberare a Kuwaitului (diplomații din zonă

sunt foarte activi și se trimit în plus oameni în zonă; contează pe sprijin din partea Chinei și Franței; vor avea o inițiativă proprie, când 90% din Kuwait va fi eliberat...);

2. [Václav] Havel trebuie ajutat, deoarece se luptă cu dreapta lui [Václav] Klaus;

3. [Serghei Fedorovici] Akromeev (mareșal, șeful Statului Major General), care știa despre întâlnirea lui cu mine, l-a rugat să ne întrebe ce aveam de gând cu Basarabia (i-am spus că trebuia făcută o distincție între noi și opoziție, noi nedorind să creăm dificultăți suplimentare, dar nu trebuie să uităm de extremiști). A fost mulțumit.

Legat de mesaj, pe care l-a citit, ne-a spus că nu e problema lui, dar că ce se va putea face se va face!

Seara, masa cu Tedi Cărămizaru, „acasă" la el (în incinta ambasadei).

Duminică, 10 februarie 1991, Moscova

Am jucat fotbal pe zăpadă cu cei de la ambasadă. Prânzul l-am luat cu Alecu [Cioroiu], iar cina, cu [Nicolae] Crețu – corespondentul Rompres – la fostul restaurant al CAER, unde votca servită era... vietnameză!?

Seara, am fost invitat, pentru rămas-bun, de ambasadorul [Vasile] Șandru, care mi-a mărturisit că a tradus la întâlnirile lui [Gheorghe Gheorghiu-]Dej cu [Iosip Broz] Tito și că un ungur i-a declarat că, în august 1968, cehii ar fi trebuit să îi „cheme" pe „aliați", dar... nu au făcut-o!?

Luni, 11 februarie 1991, Moscova, Cotroceni

Am plecat la aeroport și am ajuns – cu oarecare întârziere. Am venit direct la serviciu și, după o anumită așteptare, m-a primit domnul I[liescu], căruia i-am prezentat „raportul". Am

pledat pentru chemarea lui [Vasile] Şandru acasă. Domnul I[liescu] l-a chemat împreună cu Aurel Dragoş Munteanu, pretextând aşteptata ciocnire sovieto-americană referitoare la mandatul eliberării Kuwaitului.

Am mai tândălit cu nişte hârtii, până pe la 18.30, când m-am dus acasă să mă schimb, pentru că la 20.30 eram invitat la cina oficială pentru [Mircea] Snegur [preşedintele Moldovei], cu care domnul I[liescu] a discutat o oră singur înainte. Masă plăcută, cu discuţii centrate mai mult pe politica noastră internă (Front, Guvern, greva ceferiştilor etc.). Am ajuns acasă pe la 23.30.

Marţi, 12 februarie 1991, Cotroceni

Aveam ore, dar a mers Cornel [Codiţă], care nu le-a putut ţine, deoarece studenţii nu se strânseseră de pe drumuri.

Pe urmă, am asistat la ceremonia sosirii lui [Mircea] Snegur – prima vizită oficială la cel mai înalt nivel la noi în ţară – (am ajuns cu Adi [Năstase] în ultima clipă, datorită lui [Emilian] Manciur, care... nu ne-a anunţat!?).

Convorbirile s-au centrat pe dorinţa lor de a încheia acorduri economice la nivel de stat, ca o recunoaştere a suveranităţii lor. Noi am acceptat începerea discuţiilor. Personal, am sugerat ca ei să încheie un asemenea act mai întâi cu Cehoslovacia, iar noi cu Ucraina, pentru a nu singulariza relaţia. Adi a propus stabilirea de organe – şi la ei, şi la noi – responsabile de raporturile bilaterale. Domnul I[liescu] s-a pronunţat pentru continuare, cu menajarea tuturor susceptibilităţilor.

Am obţinut aprobarea preşedintelui de a-l însoţi pe Snegur la mănăstiri. O iau şi pe Gabi să o vadă pe colega noastră, Maria Bălan, la Mănăstirea Agapia.

La ora 20.00, am mers la Front pentru discutarea programului de contacte externe.

Miercuri, 13 februarie 1991, Cotroceni

Odată ajuns la serviciu, am primit un telefon de la Romi [Bena?], să fiu la vilă la ora 9.15, cu comunicatul. Cum [Vladimir] Pasti nu venise, m-am apucat să îl redactez pe computer. Între timp, a venit și el, dându-mi comunicatul pe care îl pregătise deja, așa cum discutaserăm.

Am ajuns la vilă exact când sosea și domnul I[liescu], cu care ne-am apucat imediat de lucru pe comunicat. La un moment dat, brusc, mi-a spus că nu se aștepta ca Lică [Vasile Secăreș] să fie atât de lipsit de modestie, ca să dea interviul pe care l-a dat și care confirmă teza „complotului". Cred că domnul I[liescu] mi-a spus lucrul ăsta ca să vadă cum reacționez. Am încercat să-i arat că nu lipsa de modestie l-a determinat pe Lică să facă acest gest, ci dorința de a da coerență dezbaterii din Front. Nu a vrut să mă creadă, dovadă fiind că fusese bine „prelucrat" înainte.

După ce am discutat comunicatul cu [Nicolae] Țiu [ministrul moldovean de externe] și l-a văzut și [Mircea] Snegur, am cerut permisiunea de a pleca să-l transmit. Am venit și l-am dactilografiat, l-am transmis la Rompres și Moldovapres, am vorbit cu ministrul lor de externe etc.

Le-am spus și băieților despre discuția avută cu domnul I[liescu]. Am vorbit și cu Lică, rugându-l să nu vorbească cu nimeni când vine, până nu vorbim noi înainte (l-am anunțat despre asta și pe domnul I[liescu]). [Ioan] Talpeș mi-a spus că l-a sunat Virgil [Măgureanu] în legătură cu interviul lui Lică, susținând, practic, „aceeași partitură". În esență, faptul că lipsea el din fotografie l-a deranjat cel mai mult. Am stat apoi și am judecat: a mai deranjat și faptul că Opoziția nu a marșat, nepermițând „ortodocșilor" să intervină zicând: vedeți ce ați făcut? Așa că au preluat ei inițiativa. (Petre [Roman] l-a sunat special la telefon pe [Gheorghe] Scorțan, în legătură cu

interviul lui Licǎ!?). Apoi, pe fundalul impresiei bune pe care a creat-o, se pare, interviul, costurile unei rupturi cu noi ar fi revenirea la vechile tipare...

În noile condiții, am oprit interviul meu, să văd dacă nu mai puteam repara ceva eu – mai ales referitor la Virgil – până reveneam din vizita cu Snegur (un om taciturn, însă inteligent) din Moldova.

Spre seară, m-a sunat [Fotopolos] Sotiris [reprezentantul comunității elene în Parlament] să-mi spună că voia să se întâlnească cu mine consilierul lui [Konstantinos] Mitsotakis [premierul elen], cu care mă văzusem în vară. Așa că am trecut pe la Uniune să-i iau și am mers la hotelul unde erau cazați. Mi-a spus că prefera în continuare contactul cu mine, decât canalele oficiale. Mi-a arătat că, în ciuda constrângerilor (partidul, americanii, CEE [Comunitatea Economică Europeană], emigrația etc.), Mitsotakis vrea dezvoltarea relațiilor cu noi.

Concret, mi-a solicitat conlucrarea în trei domenii:

1. identificarea unei persoane pentru operarea unui sistem deschis, descris în literatură, pe care mi-o va da Sotiris;

2. aranjarea încheierii unui contract sigur între serviciul român și cel elen de informații (fără informarea americanilor sau a rușilor);

3. identificarea unei persoane care să aibă grijă de interesele financiare elene la noi (m-a dus gândul la cineva din sfera lui Mugur [Isărescu]).

I-am spus că sunt de acord și că vom păstra legătura prin Sotiris. A mai promis să ne lase o copie a raportului său asupra vizitei.

Profitând că am uitat să iau banii de drum, am revenit la Președinție și i-am comunicat domnului I[liescu] despre cele discutate. A fost mulțumit și a încuviințat. A rămas să reiau problema, după ce mă întorc.

Joi, 14 februarie 1991, Cotroceni

Dimineață, în zori, am plecat cu Gabi [Tudor] spre Agapia, cu un Aro. Am văzut-o pe colega noastră Maria Bălan. Seara a ajuns și [Mircea] Snegur cu suita, cu care am cinat la Stăreție. De data aceasta, un om hâtru și sfătos.

Vineri, 15 februarie 1991, Moldova

După micul-dejun și vizita mănăstirii, am plecat cu toții. Am vizitat, pe rând, Gura Humorului, Moldovița, Sucevița (unde am servit și masa de prânz – cam „grea") și apoi Putna, unde am și înnoptat. Scenele de la mormântul lui Ștefan (unde [Mircea] Snegur a vrut să meargă singur și a doua zi) au fost extrem de mișcătoare. Seara, cina – mai frugală – la Stăreție.

Sâmbătă, 16 februarie 1991, Moldova

Dimineață, plecare pe viscol spre Suceava, cu o foarte scurtă oprire la Rădăuți. Masa de prânz la Suceava și despărțirea. Trecerea munților, prin Tihuța, pe viscol. Seara, la 19.00, am ajuns la Cluj, la Horică [Bucșă]. Au venit și „Negrii" (familia Radu și Ileana Negru), cu care am sărbătorit ziua mea de naștere.

Duminică, 17 februarie 1991, Cluj

După micul-dejun, la 10.00 a venit [Vasile Victor] Aileni, cu un tip Trifu (?), să mă ia. Am mers acasă la Trifu, unde era și profesorul [Vasile] Pușcaș. Mi-au cerut sprijinul într-o serie de chestiuni (Prodan (?), centrele (?), [Klaus] Brambach). La 12.15 a venit și [Virgil] Ardeleanu, comandantul adjunct al Poliției Municipiului, care ne-a luat la masă la... Casa Tineretului (1987!), unde mi-am serbat ziua. Au încercat să mă convingă să accept importanța mare a Angliei în politica românească...

Seara, cu Horia [Bucșă] și ai lui.

Luni, 18 februarie 1991, Cluj

Lungă convorbire cu Grigore Zanc, prefectul județului: guvernul și-a tăiat singur mâinile și vrea să țină tot el hățurile; duplicitatea lui [Dorel] Șandor și ai lui; semne de întrebare cu privire la [Augustin] Buzura.

Drumul spre casă pe la Sibiu, Pitești, autostrada – cu probleme.

Marți, 19 februarie 1991, Cotroceni

Am avut ore. După, m-am dus la serviciu. Acolo, Mariana [secretara mea] m-a pus la curent cu problemele. Era și [Marian] Marchiș [fostul prim-secretar la UTC Maramureș]. Apoi am mers la Lică [Vasile Secăreș], care mi-a spus că a lămurit problema interviului și că nu era așa de gravă pe cât părea. Apoi mi-a spus că actuala lipsă de fermitate a guvernului, după ce și-a creat toate condițiile, în dialogul cu greviștii se datorează lui Lionel Stoleru, pe care Petre [Roman] l-a consultat printr-o telegramă trimisă la Paris.

I-am sugerat lui Lică să organizeze o întâlnire a „Grupului" – eventual, prilejuită de aniversarea zilei mele de naștere – și, apoi, o discuție lămuritoare, tranșantă, atât cu domnul I[liescu], cât și cu Petre. Altfel, totul se va destrăma de la sine, cu venin în sufletul nostru.

La 15.00, am fost cu Cornel [Codiță] la ADIRI, pentru o discuție post-Golf, foarte bună, care a durat până la ora 17.00.

La 20.00 eram la Adi [Năstase] pentru discuția cu Comisia de Politică Externă a Frontului. Acolo era și [Vasile] Șandru, care, după ce a informat conducerea ministerului, i-a informat și pe membrii comisiei despre URSS și relațiile bilaterale.

Miercuri, 20 februarie 1991, Cotroceni

Mi-am dus deja primele lucruri la noua locuință. La ora 9.00, eram la Guvern, pentru discuția cu Petre [Roman] referitoare la Front. Era îngrijorat de grevă, deoarece greviștii păreau să fi intrat în faza intransigenței, iar scenariul părea să se contureze tot mai evident: împingeau lucrurile până la căderea actualului guvern, chiar dacă asta ar fi însemnat înlocuirea cu un guvern și mai de stânga, căci de acela se putea scăpa și mai ușor... În plus, se forțează și compromiterea Parlamentului, următorul atac urmând să fie îndreptat împotriva Președinției. Petre e convins că este scenariul CIA aplicat deja în Bulgaria, unde nu a contat că s-a ajuns la un guvern de necunoscuți și un președinte de-a dreptul nepregătit, care, uite, e invitat la Londra și va primi și Clauza [Națiunii Celei Mai Favorizate] din partea SUA.

Soluțiile par a fi două: una, avansată de mine: să ne punem sub „protecția" unei puteri „concurente" Americii – recte, Germania; alta, de a strânge rândurile tuturor forțelor conducerii, de a ralia țara în spatele acesteia și de a adopta o politică fermă contra „greviștilor". ([Petre Mihai] Băcanu organizează, se pare, ceva grav la Timișoara.) Soluția „fermității" s-a impus încet până la urmă. S-a mai discutat despre invitarea greviștilor la București, la domnul I[liescu], care să îi îndemne să revină la muncă (lucru care s-a făcut, fără răspuns, se pare, însă) și despre decizia Parlamentului de a-i face pe greviști să înceteze [greva?].

Pe urmă, s-a discutat și despre Front.

Eu am plecat cu Eugen [Dijmărescu], deoarece era primirea vicepreședintelui Iranului. Discuțiile cu ei au fost foarte bune:

1. ne oferă cinci milioane de tone de petrol/an, cu livrare în Europa și plata din venituri;

2. ne acordă un credit comercial imediat de 100 milioane de $, pentru bunuri de consum iraniene;

3. ne oferă gaz natural prin URSS și prin conducta pe care o vor construi împreună cu Turcia;

4. vor construi o stație de delichefiere a gazelor la Constanța;

5. ne oferă contracte de construcție în Iran;

6. achiziționează datoria Irakului, dându-ne jumătate cash și socotind cealaltă jumătate drept investiție românească în Iran;

7. vor colaborare militară (preluare de livrări destinate inițial Irakului, construirea unor sisteme defensive și pregătirea de cadre).

În general, sunt doritori să facem schimb de experiență în domeniul reformei economice și să încurajeze contactele între privați. Țării noastre i-au acordat condiții cu totul preferențiale.

După, am avut o discuție în „Grup" privind semnificația raporturilor cu Iranul. Am subliniat importanța cuplării cu Piața Comună a Marii Negre propusă de Turcia, dar am atenționat că Iranul continuă să se afle într-o zonă volatilă și, drept urmare, va trebui să evităm să ne punem toate ouăle într-un singur coș, cum a făcut Ceaușescu.

Pe urmă, am discutat cu domnul I[liescu] și cu Eugen [Dijmărescu], care stătea să plece la Washington, ca să-i avertizeze pe americani că sfârșitul războiului din Golf s-ar putea să ne găsească pe poziții nu tocmai identice. Asta ca să înțeleagă că nu ne pot strânge cu ușa la infinit și că nu ne putem „prostitua" la nesfârșit. Domnul I[liescu] a fost de acord.

După-amiază, am ridicat în fața băieților problema plecării mele ca ambasador. Lică [Vasile Secăreș] mi-a promis că va discuta și-mi va da un răspuns. Am propus convocarea „Grupului" cu prilejul zilei mele.

Joi, 21 februarie 1991, Cotroceni

Am avut ore, în care am discutat și despre intențiile noastre față de ei, de studenți. Când ne-am întors, m-a luat [Romulus] Bena [șeful de cabinet al domnului Iliescu] cu tratatele-cadru și Emanoil Valeriu, cu deplasarea în Italia.

La prânz, a venit [Vasile] Șandru, cu care am stat puțin de vorbă. A venit și Liviu Mureșan, care mi l-a vorbit extrem de bine pe Adrian Severin, dar mi-a confirmat cele spuse lui Petre [Roman], care are nevoie de un grup de *strategic planning* deoarece nu poate conta pe echipa guvernamentală, care este formată din executanți.

După-amiază, l-am vizitat pe profesorul [Ion] Ursu, unde l-am întâlnit pe profesorul Mircea Malița.

Am plecat seara, când aveau loc negocierile cu greviștii feroviari (greva a încetat, în urma discuțiilor respective). În Moldova, Mircea Snegur și-a dat demisia, care însă nu a fost acceptată de Parlament. Irakienii au acceptat planul sovietic de pace, care prevede retragerea din Kuwait și încetarea sancțiunilor împotriva lor.

Vineri, 22 februarie 1991, Cotroceni

O zi de vizită (Geică, Felicia Roșu, Niță, [Liana] Sega, Rompres) și sindrofii protocolare: aniversarea Armatei și Flotei Roșii (unde erau și [Radu] Câmpeanu și [Corneliu] Coposu cu ai lor, ca și Vova și [Velicu] Radina). Am discutat cu Godson (?), cu ambasadorul turc [Tugay Uluçevik] (prietenii să stea aproape în vremuri de restriște), cu chinezii (pentru 15), cu câțiva de-ai noștri și cu rușii ([Feliks Petrovici] Bogdanov, Popov, Chicu ș.a.).

Seara, cu Ion Aurel Stoica, la ambasadorul japonez [Kiyoshi Furukawa] acasă. Atmosferă destinsă, neprotocolară; mesajul:

Japonia a fost ajutată, la rândul ei, de alte țări, acum vrea și ea să ne ajute...

La prânz, Mihnea Gheorghiu, care mă rugase să îl aduc cu mașina în oraș, m-a întrebat care era „raportul de forțe" dintre cei doi, deoarece i se făceau avansuri să intre ba într-o tabără, ba în alta? I-am spus că sunt doi oameni complet diferiți ca vârstă, experiență, fire, cultură politică, dar că „jupânul" este, totuși, domnul I[liescu].

Sâmbătă, 23 februarie 1991, Ploiești

Am fost cu Lică [Vasile Secăreș] și [Bogdan Niculescu-] Duvăz la Conferința interjudețeană Ploiești a Frontului, unde i-am găsit pe Vova și [Velicu] Radina, care au încercat o diversiune cu un proiect propriu de statut, pe care le-am dejucat-o.

Seara, la masă, prefectul ne-a spus cum a avut oamenii pregătiți pentru 13 iunie anul trecut, dar că atât domnul I[liescu], cât și [Petre] Roman cu [Virgil] Măgureanu i-au spus că nu era nevoie de ei, deși situația era în curs de deteriorare rapidă. A decomandat totul, ca, pe seară, să fie nevoie de ei și să plece rapid, pentru a apăra sediul TVR.

Luni, 25 februarie 1991, Cotroceni

Probleme „casnice" – mutare și plata telefonului. În rest, treabă de rutină (discuții cu ministerul sporturilor și ziarul de specialitate).

La prânz, convocați de Lică [Vasile Secăreș], unde am discutat despre reuniunea de vineri „Un Viitor pentru România" și despre orgoliul (bolnav?) al lui [Gheorghe] Scorțan și Claudiu [Iordache] – care țin discursuri în fața șoferilor și femeilor de serviciu de la Front –, precum și despre activitatea în favoarea opoziției depusă de oamenii lui Dorel Șandor.

Marți, 26 februarie 1992, Cotroceni

Dimineața, curs, apoi „citirea" presei (au apărut interviurile). La prânz, participare la o lungă întâlnire a domnului I[liescu] cu un avocat [Mark] Meyer, președinte al Camerei de Comerț Româno-Americane, care ne-a explicat, concret, importanța muncii de PR pentru relațiile noastre cu SUA. Domnul I[liescu] a fost foarte mulțumit și a propus ca eu și Mihai [Bujor Sion] (pe urmă l-a inclus și pe Mugur [Isărescu]) să îi oferim o masă (joi seară).

La terminarea întâlnirii, am rămas puțin cu domnul I[liescu] și i-am spus că [Feliks Petrovici] Bogdanov, ambasadorul sovietic, a sugerat ca problema vizitei să o ridicăm noi. Domnul I[liescu] mi-a spus atunci că a și acționat în acest sens, prin [Vasile] Șandru și Adi [Năstase] (care l-a văzut pe [Aleksandr Aleksandrovici] Bessmertnih la Madrid și Budapesta), propunând a doua jumătate a lunii martie.

Apoi, i-am relatat de întâlnirea cu profesorul [Ion] Ursu și de dorințele lui. Mi-a spus că se îngrijește de doi oameni, de el și de [Paul Niculescu-]Mizil, dar că, din păcate, momentan nu se poate face nimic pentru ei. A rămas să-i dea un semn lui Ursu.

După-masă, am avut la Lică [Vasile Secăreș] o discuție despre problemele Frontului, în care am încercat să îl temperez pe [Vladimir] Pasti, care dă dovadă de tendințe... dictatoriale, în Front.

Miercuri, 27 februarie 1991, Cotroceni

Prima parte a zilei am petrecut-o la tribunal. Pe 13 martie se va pronunța divorțul. Am venit apoi pe jos la serviciu, am citit câte ceva și am plecat la Aggie [Kuperman], pentru a lua plicurile trimise de Dan Nelson. Am discutat despre:

1. pericolul de stânga;

2. şansele post-conflictuale ale americanilor;
3. problema mea;
4. situaţia mea.

La prânz, am avut o întâlnire – destul de ascuţită – cu un ziarist american de la *N[ew] Y[ork] Times*.

După-masă, l-am primit pe [Vasile Victor] Aileni şi am mers să mai duc câteva lucruri la casa nouă. Întors, mi-am pregătit cuvântul pentru reuniunea teoretică de vineri.

Joi, 28 februarie 1991, Cotroceni

După ore, am mers rapid la Cotroceni, pentru a participa la întâlnirea cu Anders Björck, preşedintele [Adunării Parlamentare a] Consiliului Europei]. Pe acesta îl interesa garanţia preşedintelui că procesul democratizării va continua (probabil şi-a băgat „renumele" la apă, dându-ne statutul de „observator").

La prânz, am avut o întâlnire cu Lică [Vasile Secăreş], Dan [Mircea Popescu], Ion [Ioan Talpeş] şi [Vladimir] Pasti, pe marginea atacurilor la adresa noastră provenite din rândurile Frontului. Şi Petre [Roman] e îngrijorat de această perspectivă şi l-a sfătuit pe Lică „să ia taurul de coarne". Personal, am spus că trebuie folosit prilejul Conferinţei teoretice de mâine, pentru a demonstra că nu vrem decât participarea lor la dezbaterea ideilor pe care le propuneam, nu şi impunerea cu forţa a acestora, precum şi a noastră, în faţa lor.

Am mai dus apoi nişte lucruri la casa nouă, după ce-am vorbit însă cu Mugur [Isărescu], care mi-a spus că englezii au condiţionat înlăturarea condiţionărilor pe care ni le-au impus de atribuirea unor responsabilităţi regelui şi lui [Ion] Raţiu, precum şi că Dorel Şandor s-a comportat bine acolo, ca şi Dinu Patriciu şi maghiarul.

La 16.00, l-am primit pe Stelian Constantin, care m-a informat despre cum îi merg treburile aici. S-a plâns de obtuzitatea [primarului Nicolae Viorel] Oproiu.

La 18.30, am avut ședință CSAT, care:

1. a ascultat Declarația MAE privind suspendarea ostilităților în Golf;

2. a aprobat măsurile diplomatice, economice și militare (spitalul din Kuwait, unitatea chimică pentru instruire din Arabia Saudită, vizita lui [Victor] Stănculescu (!?) în zonă, la invitația comandantului englez și disponibilitatea de a participa la forța de menținere a păcii, precum și reluarea relațiilor cu Kuwaitul și stabilirea celor cu Arabia Saudită, ca și ofertele concrete de ajutor pentru reconstrucție – energie electrică, domeniul petrolier);

3. a ascultat pe Virgil [Măgureanu] și [Doru Viorel] Ursu, care consideră că, de acum încolo, vor reîncepe demonstrațiile și problemele (recomandă măsuri mai ferme);

4. a ascultat informarea lui Stănculescu privind reuniunea Tratatului de la Varșovia de la Budapesta (nemulțumirea rușilor pentru trilaterală și tratativele de asociere a foștilor lor aliați la NATO, ca și lipsa de colaborare a cehilor și, întrucâtva, a bulgarilor în relațiile cu noi, colaborarea limitată cu ungurii și întreagă cu sârbii și bulgarii, în sistemul informativ aerian).

La sfârșit, i-am dat cadou lui Stănculescu o șapcă și o sticlă de palincă.

Le-am spus lui Mugur și Virgil de oferta grecilor. Răspunsuri pozitive.

Seara, masa cu Mark Meyer, la Inter (cu Mihai [Bujor Sion]). Pledoarie a lui pentru un gest frumos față de rege, ceea ce l-ar „scoate" din joc. Știu și eu?

Vineri, 1 martie 1991, Cotroceni

Ziua conferinței teoretice a Grupului „Un Viitor pentru România", menită a limpezi și cristaliza ideile programatice ale Frontului, în preajma Convenției Naționale.

Am susținut al doilea referat privind poziția noastră externă, care a fost f[oarte] bine apreciat.

La prânz, m-a invitat [Bogdan Niculescu-] Duvăz, care mi-a transmis îngrijorarea grupului său ([Bogdan] Pătrașcu, [Costică] Canacheu ș.a.) față de perspectiva numirii lui Lică [Vasile Secăreș] în funcția executivă supremă a Frontului. L-am liniștit. Seara, a venit și Petre [Roman], pentru concluzii, după care a avut loc *party*-ul la Club Bazin.

Sâmbătă, 2 martie 1991, Cotroceni

A fost o zi lungă și obositoare. Am fost cu Lică [Vasile Secăreș], [Bogdan Niculescu-] Duvăz și [Florin] Bădinici (Badina) la Constanța, pentru Conferința interjudețeană. Era și Silvian [Ionescu] acolo, care s-a explicat cu Lică. Conferința a mers mai bine decât cea de la Prahova. Tema centrală: statutul. Eu am vorbit despre politica externă, la rugămintea câtorva, care mă auziseră cu o zi mai devreme.

Ne-am plimbat vreo jumătate de oră pe malul mării, prin locurile unde fusesem în 1973. A fost splendid. Primăvara e în aer. Apoi, am luat masa și am plecat spre casă. Am vorbit cu Lică atât despre plecarea mea, cât și despre politica față de băieții de la Front, care, deși nu sunt „strălucitori", ne-au ajutat și ne ajută și de care trebuie să avem, totuși, grijă.

Duminică, 3 martie 1991, Cotroceni

Ora 11.00, reuniune pentru pregătirea Convenției de la Cluj, convocată de Lică [Vasile Secăreș]. Stabilim să ne întâlnim zilnic, la ora 20.00, tot acolo.

Luni, 4 martie 1991, Cotroceni

Comemorarea cutremurului! Dimineață, mi-am dus un nou transport de cărți dincolo. Apoi, am venit la serviciu. Am intrat la domnul I[liescu] cu scrisoarea pentru academicianul [David] Prodan și cererea de cumpărare a locuinței profesorului [Ion] Ursu.

Am avut o discuție și cu băieții, în care Lică [Vasile Secăreș], care s-a văzut cu Petre [Roman] aseară, ne-a spus că ne-a dat undă verde, că ținem Convenția când am stabilit și că vrea să fie adevăratul conducător al Frontului!?

La prânz, am tras o tură prin oraș (ADIRI, [Alexandru] Farcaș – SUA, Sectorul 6 [Constantin] Patica [primar] și Pașapoarte). Apoi masa și discuția cu Tsushima, revenit din Japonia, pentru o scurtă vizită:

1. cine face politica externă;
2. frontul;
3. opțiunea fostelor țări socialiste;
4. Moldova sovietică;
5. Ardealul (PUNR [Partidul Unității Națiunii Române] – Front).

I-am transmis mesajul că, dacă Frontul nu este sprijinit acum, pericolul de stânga este real.

Seara, discuția la Club Bazin (unde am apucat să și înot înainte):

1. Frontul: am reușit să convingem lumea să adere la următoarea structură a FSN – lider național, secretariat național (cu un secretar coordonator), Consiliul de Orientare (ales de lider din membrii Colegiului, care adoptă hotărâri strategice – aprobate de Colegiu și aduse la îndeplinire de Secretariat; nu mai mult de... [lipsă în text] membri); Colegiu Director (cu oameni aleși pe baza moțiunilor și alții aleși liber) plus conducătorii teritoriali.

Moțiunea: câteva *headline*-uri, cu valoare strategică, însoțite de scurte texte explicative.

Rezoluția: Moțiunea plus precizarea câtorva poziții în probleme arzătoare.

Procesul: o discuție cu cei care nu au participat la discuția teoretică; conferința cu cei din județe (trei zile) și întrunirea Colegiului.

2. Eugen [Dijmărescu], din SUA: ne sunt favorabili (au dat creditul *bridge*, 40 de milioane de dolari), dar așteaptă opțiuni clare din partea noastră: guvern FSN, continuarea reformei, cantonarea la centru. Deblocare, dacă mergem pe mâna lor. Citați în context negativ: [Theodor] Stolojan, [Mihai] Zisu și Adi [Severin?], care a fost mereu unde și când nu trebuia (impresie de dezorientare). Vor să ne dea consilieri.

Am stabilit: OK de la domnul I[liescu]; comunicare – mesaj ambasadorului [Alan] Green, cum că va primi răspunsul solicitat (remanierea) după Conferința FSN, pe care vor trebui însă să o lase să se desfășoare! Adevăratul mesaj: au nevoie de liniște în România (s-au oferit cum să ne sfătuiască să facem reforma fără convulsii sociale).

Marți, 5 martie 1991, Cotroceni

Dimineață am avut ore, iar la 10.00 i-am primit – cu Lică [Vasile Secăreș] – pe Popov și pe consilierul cu probleme economice de la ambasada URSS, în vizita de prezentare la Secăreș.

La prânz, am fost cu Mariana la Hotel București, la masa dată de Klaus [Brambach] și [Ruxandra] Sachim. Mi-au spus că:

1. un ziarist important, venit aici din Germania pentru a vorbi cu [Victor] Stănculescu în vederea unei emisiuni TV, a fost chestionat cu... minuție, de o funcționară a... „vămii", care i-a confiscat și o vază, fără niciun act!?;

2. Virgil [Măgureanu] i-a solicitat un contact cu serviciul de specialitate german, pe care i l-a aranjat în condiții foarte bune (convorbiri și tehnică), dar pe care V[irgil] l-a refuzat, pentru că nu se întâlnea cu șeful serviciului, ci cu adjunctul acestuia (oamenii care conduc în realitate). O asemenea șansă de a „intra în Europa" nu vom mai avea în curând...;

3. mi-a dat o cerere de telefon și mi-a menționat intenția de a mă înscrie în „Fundație", precum și aceea de a mă invita, împreună cu [Traian] Chebeleu, în Germania.

Seara, am fost din nou la Club-bazin, unde am discutat:

1. conținutul declarației politice;

2. problema revistei și a societății;

3. problema ofertei făcute Frontului de [Liviu] Petrina și Iftene [Pop] (fruntași țărăniști, foști lucrători la MAE) de a ne alătura protestului la adresa Referendumului din Moldova (17 martie); refuzăm „oferta", păstrându-ne astfel libertatea de acțiune...

Miercuri, 6 martie 1991, Cotroceni

Mi-am început ziua cu o cascadorie – intrarea în apartament prin balconul vecinului și prin geamul de la baie...

Ajuns la Cotroceni, am fost „primiți" – cu o neplăcere deloc mascată – de domnul I[liescu], la cererea noastră, pe care l-am informat de „oferta" țărăniștilor, descriindu-i potențialul de criză al întregii probleme, precum și cu cele spuse de [Klaus] Brambach (incidentul cu vaza și vizita lui [Virgil] Măgureanu). Mi-a spus să lămurim imediat chestiunea cu germanul, iar legat de Virgil, a indicat să se încerce reluarea chestiunii. Ca urmare, pentru prima chestiune, am luat legătura cu Doru Viorel Ursu [ministrul de interne], care mi-a promis că se va ocupa personal. În chestia cu Virgil, nu mă bag. În final, i-am comunicat domnului I[liescu] chestiunea deplasării la Viena

şi faptul că am vorbit cu [Fotopolos] Sotiris, căruia i-am dat semnalul verde pentru comunicarea mesajului (lucru pe care li l-am comunicat şi lui Mugur [Isărescu] şi lui Virgil). Domnul I[liescu] a avut o reacţie violentă la adresa celor care fac şi tolerează actualul proiect de statut al Frontului...

După-masă, am avut o discuţie „lămuritoare" cu Mihai [Bujor Sion], căruia i-am comunicat decizia mea – aproape luată – de a părăsi Preşedinţia. M-a sfătuit să mai chibzuiesc. Am mai discutat şi cu Nicolae Lupu, despre ziarul său.

Seara, din nou la bazin, cu băieţii. [Vladimir] Pasti mi-a comunicat că *Expresul* lui [Ion] Cristoiu a dat materialul publicat de Europa Liberă despre mine...

Joi, 7 martie 1991, Cotroceni

Ore, apoi primirea deputaţilor francezi (Constituţie, situaţie economică, situaţia din URSS şi Iugoslavia) şi a delegaţiei economice germane (deschidere şi colaborare pe toate planurile; mare interes pentru „interesul" asiaticilor faţă de Canal şi Dunăre!?).

Prânz cu ai mei, acasă la ei. Apoi, redactarea comunicării pentru Viena. La 15.30, primirea „hanului cumanilor" Eugen Caraghiaur (un tip exotic, cu conexiuni dubioase).

La ora 18.00, întâlnirea cu conducătorii principalelor sindicate, care ne-au atras atenţia asupra:

1. preocupărilor reale ale oamenilor;

2. lipsei de perspectivă strategică a programului guvernamental;

3. pregătirilor pentru 1 aprilie (grevă, demonstraţii de stradă, asalt);

4. contactelor cu organizaţiile sindicale din străinătate;

5. existenţei bazei teoretice de colaborare.

Cel mai important moment a fost după, când am rămas între noi şi am ameninţat cu retragerea, reproşând lipsa de

sprijin din partea domnului I[liescu], precum și dezinteresul lui Petre [Roman]. Eu l-am acuzat pe Petre că toată vara nu a făcut decât să submineze bunele noastre raporturi cu domnul I[liescu]. Aștept consecințele...

Vineri, 8 martie 1991, Cotroceni și Viena

Dimineața încep lucrul la partea de politică externă a platformei Frontului. La prânz, plecarea. Odată ajuns la Viena, petrecem câteva ore plăcute la un restaurant în Prater, cu Doru Ursu și [Dumitru] Kuki Borislavski [cumnatul lui Petre [Roman]], aflați în trecere spre Italia, precum și cu Găvăneanu, de la ambasadă. Pe urmă, la Hotel de France, unde mă schimb și aproape adorm la o ședință plicticoasă de deschidere. Seara, masa la un restaurant vienez, unde sunt așezat împreună cu cei din... Balcani.

Sâmbătă, 9 martie 1991, Viena

Lucru în ședințe toată ziua. Am pus în discuție însești premisele actualului proces de dezarmare europeană. Lumea, mirată la început, mi-a dat dreptate până la final. Seara, la berăria Primăriei, discut cu un participant german.

Duminică, 10 martie 1991, Viena

Dimineața, lucru în ședință. Vorbesc, transmițând mesajul: este în interesul occidentalilor să ne dea un mesaj clar de încurajare, dar sunt întrerupt de... polonez. Mă opresc brusc, mă ridic și plec!

După prânz, (am discutat cu un bulgar, recomandat de prietenul meu, Nansen Behar), plec în oraș, văd filmul *Dances with Wolves* (12 nominalizări la Oscar) și revin *just in time* să mergem la petrecerea cu vin, unde discut cu o participantă din Cehia.

Luni, 11 martie 1991, Viena

Zi ploioasă, mohorâtă... (cumpărături două ore, cu Roșianu [fost coleg de școală elementară, șofer la ambasadă]). La 15.00, le vorbesc despre România unor studenți americani. Seara, masa la McDonald's și filmul *Henric al V-lea*.

Marți, 12 martie 1991, Viena și Cotroceni

Dimineață, o plimbare în jurul hotelului, apoi la aeroport și zborul acasă.

Sosit, Mariana [Mucuța] mă pune la curent, apoi vine Geta și-mi spune despre avocat. Stabilim amânarea procesului.

Se anunță că CNN ar fi spus că, în Iugoslavia, ar fi avut loc o lovitură de stat militară. Transmit informația domnului I[liescu]. BBC și ambasadorul [Traian] Chebeleu nu o confirmă. Era vorba de convocarea Prezidiului și apoi a Consiliului Apărării. Îl informez din nou pe domnul I[liescu], aflat, de data asta, în întâlnire cu scriitorii.

Mă văd cu [Aurel] Dragoș [Munteanu], venit de la New York. În esență, același mesaj: să ne hotărâm cu cine mergem: cu Vestul sau cu cei în curs de dezvoltare, căci semnalul este prost. Am pierdut tot „creditul" din vară. Mai avem o ultimă șansă. După Cehoslovacia și Iugoslavia, ne vine nouă rândul. Numai cartea asta ne-a mai rămas... Vom merge, ca atare, pe ea. Nu există, pe moment, nimeni mai tare ca ei. Va trebui, deci, ca la suprafață să ne continuăm refacerea legăturilor, dar, în profunzime, să mergem pe mâna lor! Pentru asta, aranjez o întâlnire a lui Dragoș cu domnul I[liescu] și cu mine, joi dimineața, la ora 9.00 (domnul I[liescu] pleacă mâine la Cluj).

La 19.30, întâlnire cu Frontul la Eugen [Dijmărescu]. O deputată, Elena nu-știu-cum, ne arată intențiile grupului mobilizat de N.S. Dumitru, care și-a asigurat, se pare, sprijinul, măcar tacit,

al domnului I[liescu]. Când îmi fac cunoscute intenţiile mele de a nu intra în Front după Convenţie, mi se spune că eram luat în calcul inclusiv pentru funcţia de lider executiv al Frontului.

Se decide să mergem pe două linii, una a documentelor, alta a acţiunii cu oamenii, care trebuiau câştigaţi sau recâştigaţi. De asemenea, era necesară, chiar indispensabilă, obţinerea refuzului, sau măcar a neutralităţii, în cazul unui atac împotriva domnului I[liescu].

Când să plec, Liviu [Mureşan] mă atrage într-o discuţie cu [Eugen] Dijmărescu despre componenţa delegaţiei care urmează să plece în Taiwan. Nu mai este el, ci... Adrian Sârbu. Dijmărescu confirmă discuţia avută la *Madam* [Christine] Valmy pe acest subiect, dar arată că s-a transmis că emisarul oficial al Guvernului era Napoleon Pop.

Miercuri, 13 martie 1991, Cotroceni

Ziua discuţiei cu A.D. Munteanu, care a întârziat un pic, timp în care i-am comunicat domnului I[liescu] impresiile mele de aseară: că grupul nu mai poate fi controlat, că nu e animat decât de interese personale şi că e dispus să meargă până la scindarea partidului. I-am mai spus că dânsul era singurul care putea menţine unitatea Frontului, acum când ne-o ameninţăm „singuri şi nesiliţi de nimeni". Mi-a mărturisit că el a fost cel care i-a descurajat pe deputaţii fesenişti să se rupă de Front, când au venit luni la el.

Apoi a venit şi A[urel] D[ragoş] M[unteanu], care i-a spus că:

1. după Războiul din Golf, dispozitivul militar american revine în Europa, gata să intervină, dacă va fi nevoie;

2 condiţiile geopolitice s-au schimbat, iar România a devenit foarte importantă pentru SUA;

3. ei sunt gata să meargă până acolo încât să ne ajute economic şi politic, chiar până la încheierea unei alianţe;

4. trebuie să ne precizăm poziția: dacă mergem cu lumea dezvoltată sau rămânem cu țările în curs de dezvoltare;

5. MAE are ordine precise de a-l „proslăvi" pe Petre [Roman] și de a-l ponegri pe domnul I[liescu];

6. ambii ambasadori trebuie schimbați (la noi ar urma să vină adjunctul lui [Thomas R.] Pickering, iar la ei ar trebui să meargă Mișu Negrițoiu);

7. stilul domnului I[liescu] de lucru, de a spune opiniile pe față, trebuia părăsit.

Apoi, a comunicat punctele la care americanii solicită un răspuns tranșant și ca să verifice canalul. Acestea ar fi:

1. lărgirea accesului Opoziției la mass-media;

2. stabilirea datei pentru alegerile locale;

3. reforma constituțională.

De asemenea, el a pledat pentru schimbarea lui Petre, care a adus țara în halul ăsta. A fost foarte virulent.

Am discutat cu el și problema Institutului de la New York. A afirmat că [John] Mroz mă aprecia foarte mult, socotindu-mă cel mai bun din anul respectiv, studiul meu fiind apreciat similar la Washington. Ca atare, intenționau să îmi publice studiul într-un volum.

După aceea, am participat la primirea senatorilor francezi și a medicilor italieni.

După-masă, am reunit „Grupul" pentru a adopta ultimele decizii privind Convenția. Am acceptat formula de șef al relațiilor externe. [Ion Aurel] Stoica ar urma să preia funcția de președinte executiv al FSN.

Vineri, 15 martie 1991, Cotroceni

Odată sosit, mi-am terminat articolul pentru *Mondorama*, apoi am mers la Lică [Vasile Secăreș], după ce am discutat în prealabil cu Dan [Mircea Popescu], care mi-a descris scenele

de supărare ale domnului I[liescu] din după-amiaza trecută, când, în prezența lui Adi N[ăstase], [Ion Aurel] Stoica, Eugen [Dijmărescu] și alții, ar fi strigat la Dan și Licã, amenințând că ne dă pe toți afară. Spre seară, după ce Licã l-a văzut, se pare, pe Petre [Roman], care a și vorbit cu domnul I[liescu], lucrurile s-au mai calmat...

Oricum, la întâlnirea preliminară cu Licã, după ce ne-a confirmat cele întâmplate și ne-a spus că, în Front, s-ar fi ridicat un val în favoarea noastră, care nu mai putea fi oprit, ne-a anunțat că intenționa, indiferent de rezultatul Convenției, să plece de la Președinție. Eu am vorbit în același sens, poate chiar mai prăpăstios, arătând că era o iluzie că vom putea scăpa Frontul de oameni ca N.S. Dumitru, [Velicu] Radina și [Sorin] Botnaru.

Pe la 13.30, după ce au venit toți băieții din Comisia de Organizare, ne-au primit domnul I[liescu] și Petre [Roman]. Au intrat relativ binedispuși, dar, cum s-a dovedit ulterior, fără să-și fi aplanat divergențele. Domnul I[liescu] a început conciliant, pentru a ne ataca, acuzându-ne că, prin modul în care am pregătit documentul și, mai ales, statutul, puteam provoca o ruptură a Frontului, lucru nereușit de dușmanii noștri interni și externi, tocmai în momentul în care cei din jurul nostru se dezmembrau (întocmai opinia mea de ieri). Noi ne-am explicat. La intervenția mea, a izbucnit cu interviul lui [Vasile Licã] Secărеș, dar a sărit imediat Petre să ne apere, împreună cu Liviu [Mureșan]. În final, lucrurile calmându-se, s-a trecut la discutarea lucrurilor concrete. Lider executiv a fost nominalizat [Ion Aurel] Stoica, el a ridicat problema trecutului lui (domnul I[liescu] l-a combătut vehement) și a cerut gradul de ministru fără portofoliu în Guvern. Eu l-am propus, deoarece era singura modalitate de a-i demonstra domnului I[liescu]

bună-credința noastră și de a avea, în sfârșit, un om bun – inclusiv cu credit moral [omul își prezentase demisia, în timpul grevei feroviarilor, fără să i-o fi cerut cineva] – la Front.

Am plecat apoi la Club Bazin, unde era adunat tot Colegiul Director. Aici erau pregătite diversiunile lui Dan Iosif (care, descoperit, a trebuit să plece, declarând că se retrage din Front) și [Velicu] Radina, care a trebuit să plece și el (cu Vova?). Informațiile sunt că [Alexandru] Albu (?) lucrează puternic cu Dan Marțian, [Alexandru] Bârlădeanu și N.S. Dumitru contra lui Petre și că mâine se va produce atacul.

Sâmbătă, 16 martie 1991, Cotroceni

Ziua Convenției Naționale a FSN. Am ajuns cu puțin înainte de începerea oficială a lucrărilor. A deschis Petre [Roman], pe fundalul zvonurilor privind cutremurul pe cale să îl producă N.S. Dumitru, Dan Iosif, tinerii, Bebe Ivanovici și Sorin Botnaru. A urmat [Gheorghe] Scorțan – lamentabil, apoi artileria grea: [Adrian] Severin, Mugur [Isărescu], Eugen [Dijmărescu]. N.S. Dumitru, cu stilul lui „rîncaci", a anunțat că nu are o moțiune proprie, doar niște puncte de dezacord, dar în cadrul FSN.

După-masă, lucru pe secțiuni. La cea condusă de mine, am organizat lucrurile de așa manieră, încât să avem două rezoluții, din cele solicitate: una pe referendumul din Moldova, alta pe raporturile interetnice. Au fost prezenți Adi N[ăstase], [Iosif] Boda și [Vlad-Vladimir] Galin.

Duminică, 17 martie 1991, Cotroceni

A doua zi a Convenției. A debutat cu o discuție privind modalitatea de vot. Înainte, însă, [Ioan] Moldovan de la Sălaj mi-a relatat că Radu și [Sorin] Botnaru aveau o altă variantă

a Raportului 13-15 [iunie], care îl incrimina fără echivoc pe domnul I[liescu] și care ar fi urmat să fie citită în Parlament, în timp ce noi eram plecați în China (15 ianuarie 1991). În același sens, se pare că a și fost o întâlnire cu Dan Marțian și ceilalți „complotiști" la [Alexandru] Bârlădeanu, în vederea formării unui guvern de „uniune națională". Moldoveanu are varianta respectivă a Raportului. I-am sugerat să i-o prezinte personal domnului I[liescu].

În lucrări, au continuat cei ce nu apucaseră să vorbească (un ardelean l-a inclus pe N.S. Dumitru în „fauna bișniței" politice), s-au prezentat rezoluțiile (cea cu Moldova a ridicat lumea în picioare). În fundal, amenințări de ruptură și scandal cu Dan Iosif și tineri. Până la urmă, i-a dezamorsat [Adrian] Severin.

[Velicu] Radina, veleitarul găunos, s-a desprins spectaculos și a anunțat formarea aripii social-democrate de stânga, făcându-ne un adevărat serviciu.

[Silviu] Brucan, care venise să îl vadă pe Petre [Roman] (l-am consiliat să îl primească), ne-a felicitat. Era foarte mulțumit când Petre a citit lista celor 15 propuși de el (pe al meu l-a sărit, spunându-mi apoi că era convins că mi-l citise). Oricum, unii și-au manifestat nedumerirea.

Moțiunea a fost aprobată în întregime, cu o majoritate covârșitoare a delegaților. S-au înregistrat 50-60 de voturi împotriva (a vorbit și [Petre] Ninosu, „veninosu'").

Votul a stârnit controverse, deoarece nu a fost bine pregătit. Oricum, totul a trecut cu bine, când s-a anunțat nominalizarea lui Ioan Aurel Stoica în funcția de președinte executiv, pe care lumea l-a ovaționat în picioare. (N.S. Dumitru a mai mârâit că nu i-au fost înscriși oamenii în noul Colegiu Director. Erau cei care fuseseră primiți de domnul I[liescu]!?)

Cupa de șampanie a încheiat încă un moment politic crucial pentru țară, în care „Grupul" nostru a fost din nou implicat total.

Luni, 18 martie 1991, Cotroceni

Am sosit la serviciu ceva mai târziu ca de obicei: 9.30. Am rezolvat probleme curente. De „sus", printr-un mesaj sui-generis, ne-au venit la toți niște hârtii, semn că suntem „acceptați" în continuare.

La prânz, am plecat la bazin, apoi la [Klaus] Brambach, să duc adeziunea și banii pentru Fundație, apoi la Virgil [Măgureanu], ca să-l felicit de ziua lui. Gestul pare să-l fi mișcat, am și stat puțin de vorbă, la un pahar de coniac. Mi-a povestit cum a aranjat el cu ungurii să nu se producă tulburări de 15 martie 1991 (inclusiv cu [László] Tőkés, la care a ajuns condus de Szőcs Géza). Pentru problema cu grecii, mi-a spus că, din punctul lui de vedere, se poate pleca imediat. Am trecut și pe la Mihai [Stan, adjunctul lui Măgureanu?], care e foarte preocupat de ce se întâmplă la noi la Președinție, deoarece o plecare a lui Ion [Ioan Talpeș] ar da câștig de cauză oamenilor lui [Marin] Pancea. Mi-a mai spus că [Iosif] Boda e unul dintre cei care au dat în scris împotriva lui Lică [Vasile Secăreș] acum. Mi-a relatat că se încearcă slăbirea SRI prin luarea componentei antitero și că sentimentul promonarhic ar fi destul de ridicat în Armată, Poliție și Jandarmerie.

După-masă am avut o discuție cu băieții și cu Aurel privind bucătăria internă a Frontului, după Convenție. Lică și [Ion Aurel] Stoica au mers apoi să îl informeze pe domnul I[liescu]. A fost și Dan [Mircea Popescu]. Circa zece deputați ([Dănuț Ioan] Fleacă, [Sorin] Botnaru et co) par să se fi declarat „independenți". [Alexandru] Albu și [Ionel] Blaga erau

disperați și dezorientați. Îl solicităm pe [Adrian] Severin. Noi prevăzuserăm criza și o consideram rezolvabilă.

Marți, 19 martie 1991, Cotroceni

Ore dimineața. La sosire, am intrat la domnul I[liescu] cu probleme curente. A fost cooperant, dar, când i-am adus vorba de [Iosif] Boda, a devenit dintr-odată circumspect.

A venit apoi avocatul cu Geta și, cu Dan [Mircea Popescu] și Mariana [Mucuța], am discutat despre divorț.

Apoi am mers în oraș să-mi ridic colaborările de la Universitate și *Mondorama*.

Seara, am vrut să merg la bazin, dar aveau altă acțiune, apoi am mers cu Mariana la Klaus [Brambach] acasă, unde era și ambasadorul german [Klaus Terfloth]. M-au felicitat pentru numire. Apoi a afirmat că:

1. ei au fost tot timpul – comercial – concurenții americanilor;

2. singurul scenariu pentru rege ar fi haosul în țară, intervenția Armatei și „re-legitimarea" internațională, prin instaurarea monarhiei;

3. semnalul extern al Convenției era extrem de bun;

4. m-au nominalizat pentru participare la o importantă conferință în Germania, privind viitorul reformei în Europa Centrală și de Est;

5. ponegrirea țării în exterior au făcut-o în primul rând românii.

Miercuri, 20 martie 1991, Cotroceni

Ziua divorțului. 15 ani s-au încheiat azi!

Lucru și activități de rutină. La prânz, a venit [Ion Aurel] Stoica și ne-a comunicat că domnul I[liescu] e de acord ca Lică [Vasile Secăreș] (despre ale cărui calități organizatorice se

îndoia) și [Vladimir] Pasti să plece la Front, însă mie și lui Dan [Mircea Popescu] nu ne dă drumul. Lică a forțat un pic nota, dar i-am explicat că o plecare in corpore nu ar face decât să ne arunce înapoi în conul de suspiciune și resentiment din partea domnului I[liescu], din care trebuia – și am și început – să ieșim. Se pare că l-am convins. Oricum, totul va depinde de cine îi va lua locul lui Lică.

Am mers apoi la masă împreună. Tot azi l-am văzut pe Grișa [Vladimir Gurjii?] cu o problemă privind revista unde lucrează. I-am dat-o spre rezolvare lui Mihai [Bujor Sion].

La 17.00, am mai avut încă o discuție cu băieții despre viitorul nostru.

Joi, 21 martie 1991, Cotroceni

Ore dimineață, apoi la slujbă. A trecut Gabi Zamfirescu (?). Am mers și la Lică [Vasile Secăreș], unde băieții pregăteau ședințele de după-amiază. [Silviu] Brucan, ca de obicei, lipsit de caracter, declară în *Adevărul* că cel mai mare secret de stat din România este că domnul I[liescu] este un... fricos!? (Petre [Roman], care poate depune mărturie, consideră că e o minciună sfruntată.)

La ora 14.00, întâlnire la Guvern cu Petre, pentru pregătirea listelor cu adjuncți și secretari.

La ora 16.00, la Club Bazin, întâlnirea Colegiului Director, care, de data aceasta, este în general satisfăcut și nu e dispus să creeze probleme. Petre afirmă că este a treia oara când [Ion] Rațiu încearcă disperat să torpileze raporturile anglo-române, pe cale să se deschidă. I se vor pune întrebări „ascuțite" când se va întoarce.

La terminare, am plecat acasă și am trecut pe la Vali (?), prietena domnului I[liescu], căreia i-am spus că domnul I[liescu] a dat dovadă de lipsă de fair-play și previziune politică în

propriul său interes, față de noi. Ca atare, deși rămânem acum să îl ajutăm tot pe el, deoarece o plecare a noastră în bloc ar produce un seism, pe care el însuși îl apreciază ca prea puternic, o facem doar de fațadă, împotriva voinței noastre. Cred că Vali o să-i transmită toate acestea. Și Ion [Ioan Talpeș] vrea să vorbească cu el. Așa că aștept rezultatul. E clar însă că rolul echipei ca atare s-a încheiat; cred că am adus țara pe un teren relativ stabil, ca să poată să se mențină pe propriile picioare. De acum, e rândul altora. Noi, ca echipă, ieșim din cursă. Pentru cât timp și cu ce costuri pentru noi? Dumnezeu știe!

Vineri, 22 martie 1991, Cotroceni

De la 8.30 la 13.00, ședința Biroului și Federației de Polo, în care am fost ales vicepreședinte.

La prânz, pentru puțin timp, la Cotroceni. Mihai [Bujor Sion] îmi reproșează „greșeala" „Grupului" de a nu fi lucrat cu el (!?), „greșeală" care, iată, acum ne costă!

La noua locuință am pus în funcțiune combina muzicală.

Sâmbătă, 23 martie 1991, Cotroceni

Dimineața, activități de rutină. Am reluat lucrul la materialul pentru *Mondorama* privind Balcanii. La 12.00, am mers cu [Emilian] Manciur și [Constantin] Bâgu la domnul I[liescu], pentru vizita în URSS și Anglia. Voi merge eu la Moscova. Vor fi, eventual, și o convorbire cu [Boris] Elțin și o oprire la Kiev. Totul va dura vreo două ore.

După-amiază, concertul Fundației Klaus Brambach. Prezentă toată „lumea bună". S-a încheiat cu o cupă de șampanie, la Brambach acasă.

Duminică, 24 martie 1991, Cotroceni

„Grupul", la ocolul silvic Balta Doamnei. Zi splendidă. O analiză a situației interne și a noastre. Domnul I[liescu] și-a

consumat capacitatea inventivă și a revenit la vechile reflexe. [Ioan] Talpeș trebuie să preia funcția lui Lică [Vasile Secăreș], ca să putem funcționa bine în continuare, cu reprezentare în punctele-cheie.

Luni, 25 martie 1991, Cotroceni

D[omnul] I[liescu] și-a contramandat toate întâlnirile. Pentru mine, muncă de rutină (telegrame MAE, telefoane etc.) și redactarea a încă două contribuții la *Mondorama*.

Atât Florin [Vasilescu], cât și [Marius] Guran [consilieri prezidențiali] sunt debusolați de absența lui Lică [Vasile Secăreș] și de plutirea în acest provizorat. Și ei simt că, dacă vor să plece, acesta e momentul!

Seara, recepție la greci. Ambasadorul chinez [Wang Jinqin] vrea să mă vadă. Am discutat cu bulgarul, cu [Kanji] Tsushima [ambasada Japoniei], cu Trabalza (?) și cu Klaus [Brambach] (care pleacă în Germania, să facă rost de fonduri pentru Fundație). I-am comunicat lui [Fotopolos] Sotiris disponibilitatea noastră pentru săptămâna următoare. Ambasadorul grec mi s-a plâns de agitația artificială în jurul aromânilor. Cineva vrea să ne strice relațiile cu Grecia și să învenineze atmosfera în Balcani. Va trebui să discut cu C[orneliu] Mănescu, Adi [Năstase] și domnul I[liescu].

Marți, 26 martie 1991, Cotroceni

Multe întâlniri cu ambasadori și diplomați străini: Csikós (de la unguri), interesat de organizarea Președinției, reverberațiile Convenției, precum și situația minorității maghiare. Apoi, Chicu, de la sovietici, care ne-a comunicat că G[orbaciov] este foarte ocupat în martie, dar ne stă la dispoziție toată luna aprilie, când vrem noi. În sfârșit, ambasadorul Venezuelei, care a vrut să mă cunoască și să transmită că autoritățile lui privesc

cu mare interes vizita domnului I[liescu] în America Latină, la începutul lui iulie.

Am mai avut de rezolvat și problema „Grecia – Moțiu" (?). Am discutat în acest sens cu Adi N[ăstase], domnul I[liescu], Aurică Popescu de la Senat și cu Ion [Ioan Talpeș]. Toți au aceeași părere ca și mine.

Despre toate problemele de mai sus, l-am informat pe domnul I[liescu], care era la Scroviștea.

După-masă, ne-am întâlnit la Lică [Vasile Secăreș], care și-a anunțat oficial retragerea. Am discutat apoi oportunitatea înlocuirii lui Adi N[ăstase] cu mine, la Externe, ca să dăm semnalul pe care americanii îl așteaptă. Am apreciat că, mai întâi, trebuia obținut acordul de principiu de la domnul I[liescu] și Petre [Roman], apoi consultați americanii prin A[urel] D[ragoș] M[unteanu]. Altfel, nu avea rost să tragem un foc în zadar. [Vladimir] Pasti a propus să ocup poziția de adjunct deținută de [Romulus] Neagu, lucru pe care l-am respins la început, dar acum cred că trebuie să mai reflectez.

Miercuri, 27 martie 1991, Cotroceni

Domnul I[liescu] este acasă, bolnav de gripă. Se pare că nu va veni toată săptămâna.

Am rezolvat „rugăminți" ale unor cunoștințe (Paraschivescu?) și m-am ocupat de banii pentru Nelu [electrician] și nea Petrică [șoferul meu].

Am scris introducerea solicitată pentru reuniunea de la Budapesta și am comunicat sosirea și plecarea.

Am discutat cu Lică [Vasile Secăreș] eventualitatea preluării poziției lui [Romulus] Neagu, fără să-i spun că nu i-am găsit, totuși, prea multe merite acestei formule.

Am plecat acasă mult mai devreme ca de obicei.

În cursul zilei, însă, am primit comunicarea lui [Fotopolos] Sotiris că prietenul nostru va veni în 1–4 aprilie, însoțit de patru oameni (doi plus doi). I-am anunțat pe cei interesați. Urmează să avem o discuție concretă zilele acestea.

Joi, 28 martie 1991, Cotroceni

Dimineața, seminar la SP [Științe Politice?], apoi o discuție cu Ion [Ioan Țalpeș], care caută – fără succes – să mă convingă să accept postul lui [Vasile] Secăreș. În rest, probleme curente: sovieticii (Chicu) ne întreabă dacă acceptăm vizita la Moscova între 4–6 aprilie? Vorbesc la telefon cu domnul I[liescu], care e, în principiu, de acord, dar îmi spune să dau răspunsul după ce mă consult cu [Adrian] Năstase (nu știa că acesta era în Polonia). O fac cu [Romulus] Neagu, care nu vede niciun impediment și îi comunică apoi lui Chicu răspunsul afirmativ.

Între timp, aflu că ar exista un plan de destabilizare pentru săptămâna viitoare, constând într-o grevă generală declanșată la Brașov pe 5 aprilie (când nu vom fi în țară), urmată de proclamarea ca președinte a lui [Constantin] Țicu Dumitrescu, pentru 24 de ore, care să-i înmâneze apoi conducerea regelui Mihai, venit în țară de Paște.

Discut „planul" cu băieții, iar [Vladimir] Pasti se întreabă dacă nu ar fi utilă o vizită a domnului I[liescu] la Brașov, pentru dezamorsarea situației.

Comunic telefonic domnului I[liescu] ambele probleme, odată cu anunțul că francezii au decis vizita lui [François] Mitterrand aici pe 18–19 [aprilie] (domnul I[liescu] cere ca șeful protocolului francez să vină aici pe 3, nu pe 2 aprilie, deoarece pe 1 și 2 se așteptau mari mișcări de stradă). Mai mult, îmi spune că și Parlamentul se va afla în vacanță exact în aceeași perioadă. Mi-am exprimat suspiciunea că vizita în URSS prea

coincide şi ea exact cu acea perioada critică... Rămâne pe gânduri. Îi spun că se poate pleca, cu condiţia ca fiecare să îşi facă datoria bine precizată înainte.

[Vladimir] Pasti comunică aceste lucruri lui Doru Viorel Ursu [ministrul de interne], care le confirmă, dar se plânge că Virgil [Măgureanu] tace mâlc!

După-masă, merg, împreună cu Mugur [Isărescu], la Virgil să discutăm chestiunea cu grecii. Virgil se interesează de bani de la Mugur pentru Ardeal şi pentru „stabilimentele" (?) lui. Pe mine mă întreabă cât voi sta la Budapesta.

Seara, la [Adrian] Severin, care împlineşte... 37 de ani. Ne arată studiul comandat la firma americană, referitor la privatizare, pe care l-a plătit cu 800 000 de dolari. Mi se pare foarte solid făcut. Primeşte un mesaj de la [Gelu] Voican [-Voiculescu], să fie astăzi la Senat. Este destul de preocupat. Ne spune că Petre [Roman], pe de o parte, se plânge că Adi N[ăstase] îl „perie" într-un stil grosolan, dar, pe de alta, consideră că nu trebuie schimbat, pentru a asigura coerenţa şi conformitatea politicii noastre externe (!?). [Dorel] Şandor apreciază că, la o lună după plecarea lui [Romulus] Neagu, MAE se va prăbuşi...

Vineri, 29 martie 1991, Cotroceni

Dimineaţa a trecut cu tot felul de probleme curente (vizite, telefoane, intervenţii), precum şi cu aranjarea întâlnirii cu amicii balcanici [grecii?].

La prânz, a explodat bomba cu [Alexandru] Bârlădeanu, care a acuzat Frontul şi Guvernul, disociindu-se de Platformă, Statut şi Program. În realitate, era o diversiune destul de murdară, care ascunde râca personală cu Petre [Roman] (sau cu tatăl lui) şi, probabil, o înţelegere cu Opoziţia, deoarece a propus:... „guvern de uniune naţională"!? Efectul pentru el a început deja

să fie negativ, iar, pentru noi, pozitiv, deoarece a devenit acum cât se poate de clar că Frontul nu-i mai „încăpea" pe vechii comuniști. Personal, îmi pare sincer rău de Bârlădeanu, care, iată, la vârsta senectuții, arată că nu se poate sustrage orgoliilor mărunte.

Pe la 13.30 suntem primiți de domnul I[liescu], pentru a discuta deplasările la Moscova și Londra, la care eu nu participe. Va merge, în schimb, [Cornel] Codiță.

Domnul I[liescu] a fost și șocat de gestul și momentul ales de Bârlădeanu. Ulterior, am aflat că l-ar fi rugat la telefon pe Petre să nu îl contreze prea tare pe B[ârladeanu] în comunicatul Frontului, lucru care s-a și întâmplat (oricum, dacă [François] Mitterrand vine cu soția, tot doamna Bârlădeanu o va acompania).

La ora 15.00, am fost la întâlnirea planificată cu „amicii balcanici", pe care i-am dus la Mihai Stan [adjunctul lui Măgureanu]. Am asistat la prima parte a discuțiilor, după care noi, mijlocitorii, ne-am retras. Eu am mers și am discutat apoi cu un profesor, care, în schimbul organizării unei mese rotunde la TV, bine gândite, ar vrea o „halcă" din Programul Phare!? Am să îl pun în legătură cu [Vladimir] Pasti, care e specialist.

Am venit apoi înapoi, tocmai la timp pentru a-l primi pe ambasadorul sovietic, [Feliks Petrovici] Bogdanov, care ne-a comunicat programul vizitei propus de partea sovietică. Este exact așa cum l-am solicitat noi, respectiv întâlnirea cu [Boris] Elțin și oprirea la Kiev. L-am informat că eu nu voi face parte din delegație. Apoi am discutat gestul lui Bârlădeanu și modul cum s-au elaborat documentele Frontului de-a lungul timpului.

Sâmbătă, 30 martie 1991, Cotroceni

Dimineață, mi-am dus și ultimele lucruri dincolo! Numărătoarea începe din nou de la zero. La prânz, am trecut pe-acasă

să iau mâncarea și să le văd pe fete. Veronica a coborât să-mi aducă zahărul, pe care l-am uitat. Am plecat repede, să nu-și dea seama cât eram de marcat...

Mi-am început ziua cu vizita la domnul Oancea (?), care stă cu [Ioan] Moldovan, de la Sălaj. Acesta mi-a spus că următoarea mișcare poate consta într-un vot de neîncredere într-un Parlament aproape absent, la propunerea lui Dan Marțian.

La ora 10.00 eram la Cotroceni, ca să-l primesc pe ambasadorul irakian, care avea să-i transmită domnului I[liescu] un mesaj verbal din partea lui Saddam Hussein. În esență, era vorba de sprijinul nostru la ONU împotriva rezoluției de încetare a focului, care era dificilă pentru Irak. I-am mulțumit pentru mesaj, l-am scuzat pe domnul I[liescu] și i-am arătat că poziția noastră se bazează pe trei elemente:

1. cadrul de negociere este ONU;
2. integritatea și menținerea Irakului;
3. *full compliance* (propria noastră experiență).

Mi-a luat o oră ca să-l facă să fie fericit cu „NU"-ul pe care i l-am transmis de fapt. În final, a rămas să-i ajutăm în dezbaterile ONU privind problemele umanitare. Ei, în schimb, ne-au spus că nu ne consideră dușmani, ci prieteni, așa că ne vom bucura de permisiunea și sprijinul lor la reconstrucție.

După, i-am comunicat domnului I[liescu] atât convorbirea cu ambasadorul sovietic (a dat OK pentru program), cât și cu irakianul.

Înainte de plecare însă, am aflat că, pe de o parte, foarte probabil ca urmare a declarației lui [Alexandru] Bârlădeanu, FMI a decis amânarea semnării acordului cu noi (decizia fusese luată vineri, la 9.00, la Washington, când era 17.00 la noi), iar, pe de altă parte, că americanii au anunțat că ei nu vor participa la finanțarea României în Grupul celor 24! Ideea, se pare,

avea la bază teama de o revenire a comuniștilor la putere, dar, probabil, și faptul că nu dăduserăm încă un răspuns favorabil la mesajul lor la întrebarea dacă mergeam sau nu cu ei!?

Duminică, 31 martie 1991, Cotroceni

Am avut o convorbire cu Mugur [Isărescu], care mi-a arătat că, pentru prima dată după revoluție, americanii au anunțat că aveau o rezervă politică la adresa României. Problema financiară era capitală pentru noi. Amânarea aprobării acordului cu Fondul [Monetar Internațional] ne putea împinge în încetare de plăți. Aceasta însemna că nu vom mai putea efectua niciun import fără a plăti înainte. În plus, se pare că, pentru a face față rigorilor iernii acesteia, BRCE [Banca Română de Comerț Exterior] a cheltuit depozitele clienților (vreo 500 milioane de dolari), ceea ce ar însemna un mare scandal, care s-ar putea lăsa cu arestări și anchete spectaculoase.

Am stabilit să îl vedem neapărat pe domnul I[liescu] mâine, pentru a-l convinge să dea un semn americanilor, în legătură cu mesajul lor transmis prin Aurel [Dragoș Munteanu].

Luni, 1 aprilie 1991, Cotroceni

Zi destul de încărcată. Multe probleme mărunte, care iau însă timp. La 11.30, am fost primiți – Mugur și cu mine – la domnul I[liescu]. I-am spus tot ce discutaserăm cu o zi înainte și am reușit să-l convingem să îl sune pe Aurel pentru a-l întreba dacă era vreo legătură între actuala atitudine americană și mesajul trimis nouă prin el și pentru a-i comunica disponibilitatea noastră pentru o discuție la nivel înalt cu americanii, pentru a clarifica, o dată pentru totdeauna, relațiile bilaterale. A făcut acest lucru după-masă, dar era cât pe ce să fie de față și [Constantin] Bâgu, pe care a trebuit să îl scot din biroul lui.

Am avut apoi o discuție legată de gestul lui [Alexandru] Bârlădeanu, ale cărui scuze au fost interpretate de domnul I[liescu] ca puerile și impregnate de orgoliu.

Când am terminat, am discutat cu un profesor japonez despre politica noastră externă.

La ora 17.00 am participat la primirea ministrului turc de externe, [Ahmet Kurtcebe] Alptemoçin, care ne-a spus că:

1. președintele [Turgut] Özal era personal interesat de relații bune cu noi;

2. [Mihail Sergheevici] Gorbaciov i-a spus că puteam să-i dăm drumul cu proiectul pieței comune a Mării Negre și fără bulgari, care se vor alătura când vor vedea că au fost lăsați pe dinafară;

3. ne roagă și pe noi să ridicăm acest subiect în discuțiile cu Gorbaciov;

4. există un mare interes în lumea arabă și în Iugoslavia pentru acest proiect.

Toată ziua, comunicări cu domnul Chicu, de la ruși, în pregătirea vizitei. M-am apucat de studiul cu politica noastră externă, pentru volumul lui [Dan] Nelson. Am plecat acasă după 10.00 seara...

Marți, 2 aprilie 1991, Cotroceni

Am luat micul-dejun invitat de Profesor, împreună cu băieții. Trei au fost principalele chestiuni discutate:

1. existența unor grupuri – lobby-uri – care ne sunt nefavorabile: românii californieni, ungurii americani și canadieni, precum și românii parizieni;

2. el intenționa să-i aducă aici pe capii organizațiilor similare din unele țări importante: Israel, Grecia, Marea Britanie etc.; în plus, vrea să pună la dispoziția noastră un post TV (!?);

3. regele vine sigur în țară, rușii îl sprijină, va avea pașaport suedez și se va încorona fie la Cașin, fie la Timișoara; Adi N[ăstase] era omul care făcea legătura între grupurile favorabile lui.

Am comunicat aceste informații domnului I[liescu] – de la care tocmai ieșea [Victor] Stănculescu. Nu a reacționat prea tare, fiind interesat să le considere mai degrabă „intoxicări".

Am avut apoi o convorbire cu ambasadorul sovietic [Feliks Petrovici Bogdanov], pentru ultimele detalii legate de vizita domnului I[liescu] la Moscova.

După, am încercat să creez acel cadru propice discuției deschise cu domnul I[liescu], pe care doresc de atâta timp să o am. Începusem bine, când Claudia [Pavel?] [una din secretarele de la cabinetul domnului președinte] i-a introdus pe rând înăuntru pe [Emilian] Manciur și pe [Constantin] Bâgu. Acesta din urmă, un om fără caracter cum rar se poate vedea, a venit să spună că o cunoștință de-a mea a fost văzută purtând o pancartă de „golan" în Piața Universității (s-a răzbunat pentru că l-am scos ieri din birou, când domnul I[liescu] trebuia să vorbească cu Aurel [Dragoș Munteanu]), că trebuiau luate mașinile folosite de Lică [Vasile Secăreș] și [Vladimir] Pasti și că trebuiau dați afară Victor [Opaschi?] și Draga.

Enervat de Bâgu și de reacția domnului I[liescu], am vărsat apoi tot sacul:

1. i-am reproșat situația deplorabilă a politicii noastre externe, a ambasadelor, avertizându-l asupra lui Adi;

2. i-am prezentat cauzele adevărate ale înrăutățirii raporturilor sale cu noi și că, din asta, avea de profitat numai Petre [Roman], care urmărea demult acest lucru.

Mi-a spus că îl deranjau două lucruri:

1. interviul lui Lică;

2. faptul că nu l-am ținut la curent cu pregătirea Convenției (a reproșat că nici Petre, nici noi nu l-am ascultat și am persistat pe linia noastră tranșantă – P (președintele?) a dat un telefon în seara premergătoare Convenției să-i spună că nu putea accepta aceasta linie, întrucât se urmarea înlăturarea lui. Despre [Alexandru] Bârlădeanu, domnul I[liescu] a afirmat că, pe fond, era de acord cu el, dar îi părea rău că nu o putea face public).

3. I-am expus dorința mea de a pleca ambasador (luându-l eventual și pe Dan [Mircea Popescu] cu mine) în Germania.

Discuția mi-a lăsat un gust amar și m-a obosit. La ieșire, am avut o discuție cu Bâgu și am plecat la Poliție (pentru Sorana), apoi acasă (să-mi iau niște lucruri) și la Front, să le spun băieților ce s-a întâmplat.

La 16.30, primirea delegației parlamentare belgiene. Domnul I[liescu] are o atitudine prietenească față de mine (deși cred că și-a mutat interesul spre [Cornel] Codiță).

La 19.00 (după revenirea de la bazin), recepție la turci, în onoarea ministrului lor de externe. Discuții cu japonezul (vine la mine mâine la ora 15.00), Trabalza (*chiacchiere* – bârfe), cu grecul (preocupat încă de aromâni) și cu chinezul (ne vedem săptămâna viitoare), apoi cu alții, români.

Miercuri, 3 aprilie 1991, Cotroceni

Toată ziua am lucrat pentru finalizarea studiului în volumul coordonat de Dan Nelson. Ca să contracarez delațiunile lui [Constantin] Bâgu despre cunoștința mea, am cerut și obținut de la Mihai [Stan] fișa personală a persoanei, care nu confirma acuzațiile făcute de Bâgu. Le-am prezentat domnului I[liescu], care era vădit enervat de faptul că luam parte persoanei respective. Discuția, în contradictoriu, am avut-o pe un ton ridicat, determinându-l în final să îndulcească „pilula", respectiv

să dea totuși o explicație pentru refuzul de a include persoana respectivă în delegația pentru Moscova (se pleca cu un avion mai mic...).

La prânz, l-am condus pe amicul lui S (?) la [Emil] Ghizari. A fost, se pare, foarte mulțumit.

La 15.00, l-am primit pe ambasadorul japonez [Kiyoshi Furukawa], căruia i-am solicitat opinia guvernului nipon față de înăsprirea atitudinii americanilor față de noi. Mi-a promis tot sprijinul, deși crede că va lua ceva timp.

Am plecat mai devreme acasă, ca să continui munca la studiu.

Joi, 4 aprilie 1991, Cotroceni

Dimineață am continuat să lucrez la studiu, până am plecat, la prânz, cu avionul. La Budapesta, m-a întâmpinat consilierul [Ioan] Donca, cu care am stat mai toată ziua. Prin el am și aranjat concret întâlnirile de a doua zi cu [Imre] Szokai și [Géza] Entz, solicitate prin Csikós și consilierul ambasadei ungare la București, care mă conduseseră la plecare la aeroport.

Vineri, 5 aprilie 1991, Budapesta

A doua zi, m-am întâlnit mai întâi cu ambasadorul și cu [Theodor] Has. Cu acesta din urmă am mers la bazin să-l caut pe fostul meu coleg de echipă, Sany, căruia i-am lăsat un bilet. Am făcut și ceva cumpărături.

La 11.00 eram înapoi, iar la 11.30, cu [Ioan] Dunca, la MAE, pentru întâlnirea cu [Imre] Szokai. Amabil, drăguț, cu accente de remușcare, duse doar până la jumătate... Mesajul: doreau o îmbunătățire sensibilă a relațiilor cu noi, dovadă reținerea lor din ultima vreme; motivul: impresia bună pe care o produce în Occident colaborarea româno-maghiară!?

Acceptă poziția mea că întâlnirea era una pur particulară și amicală, că eram deschiși dialogului mutual, care trebuia sprijinit de crearea unei infrastructuri de sprijin. Susține necesitatea lămuririi termenilor cu care operam, a unor „gesturi" de bunăvoință, precum și a încheierii unor acorduri cu valabilitate juridică. Ne despărțim în cei mai buni termeni.

Prânzul îl iau cu ambasadorul și cu Donca la o cârciumă cochetă, cu mâncare bună.

Apoi, la 16.30, la „Matthias Pince", ca invitat al lui Géza Entz, secretar de stat cu minoritatea maghiară peste hotare. Îmi spune că trebuie să ne mișcăm repede, deoarece, curând, zona va fi „organizată" din „afara continentului" și ne va fi aproape imposibil să o mai facem suveran. Îi exprim aceeași poziție principială, dar îi adaug că noi nu aveam o politică anume față de Ungaria și că ar trebui să începem cu ce nu este atât de dificil, pentru a putea înainta apoi pe un teren consolidat. Îmi spune că asta este deja o strategie, iar eu replic că era numai un început de strategie. Ne despărțim după o oră, deoarece era așteptat de J[ózsef] Antall [premierul Ungariei]. (Donca susține că pentru a da raportul...)

Seara, la hotel, începutul reuniunii cu o cină. Peer, Hubel, Dunay, Lange și cu mine, toți foști colegi la Institutul de la New York, din nou împreună. În rest, Jeff Simon, Dan Nelson, Jane Sharp etc.

Sâmbătă, 6 aprilie 1991, Budapesta

Discuții toată ziua. Vorbește și Katona (?). Seara, invitat la cina la ambasadă.

Duminică, 7 aprilie 1991, Budapesta

Dimineață, discuții până la prânz, când, pe ploaie, mergem în excursie la Esztergom și Visegrád. Povești cu Dan Nelson,

care îmi spune că tratatul nostru cu rușii e privit cu multă suspiciune de americani.

Seara, masa cu Somogyi și apoi cu Dan [Mircea Popescu], la Simion Pop [ambasadorul nostru] acasă, la un pahar de coniac.

Luni, 8 aprilie 1991, Budapesta

Cea mai lungă zi de discuții. Toți am fost epuizați, mai ales după intervenția generalului [László Borsits], șeful Marelui Stat Major. Seara, Valki [prieten de la Pugwash] m-a chestionat cu privire la aprecierea mea asupra vizitei, arătându-și disponibilitatea pentru o masă rotundă bilaterală pe problemele relațiilor dintre noi. Am vorbit cu Sergiu [Verona, fostul meu șef?] la telefon. E clar că el e răspunzător de toate problemele împotriva mea.

Marți, 9 aprilie 1991, Cotroceni

Dimineață a venit [Ioan] Donca să mă ia la aeroport. În timpul zborului, am redactat raportul. La sosire, mă aștepta Csikós, care mi-a spus că ambasadorul ungur dorea să mă invite la masă.

De la aeroport am mers la Cotroceni, după ce am trecut pe acasă, la Vero[nica] și la ai mei. Aici mă aștepta Sorana, care mi-a spus de problemele ei cu Geta.

Am finalizat raportul și, când voiam să i-l dau domnului I[liescu], care intra într-o discuție cu Petre [Roman], m-a repezit cu răutate.

Am plecat apoi la Front, unde am vorbit cu Lică [Vasile Secăreș], Liviu [Mureșan] și [Vladimir] Pasti. Concluzia este că nu mai aveam cum să stau la Președinție. S-a degajat din nou soluția să îl înlocuiesc pe [Romulus] Neagu. Echipa cu care aș lucra ar fi: ambasadorii Constantin Ene, Traian Chebeleu și

Teo Meleșcanu. Am asigura astfel o bază solidă pentru politica noastră externă. Lică și-a notat și a mers la Adrian Severin să discute și celelalte posturi (el în locul de ministru al lui [Ion Aurel] Stoica, Mugur [Isărescu] la Economie și Finanțe, iar Dan [Mircea Popescu] la Muncă și [Victor] Stănculescu la Industrie – se pare că soluția găsită pentru Armată era bună). Eugen Dijmărescu vrea să plece ambasador la Washington, urmând ca la Paris să plece [Anton] Vătășescu.

Liviu mi-au spus că s-au aflat pur și simplu într-o bătălie contratimp, deoarece „conservatorii" pregăteau debarcarea noastră, inclusiv a lui Petre.

Mi-a spus că va aranja o întâlnire cu Petre, să-i spun despre cele discutate la Budapesta și de evaluarea amânării plecării lui la Washington.

Miercuri, 10 aprilie 1991, Cotroceni

Am „vegetat" toată ziua, citind telegramele și sintezele acumulate, vizionând și un film britanic despre protecția diplomaților. Pe la prânz, au venit Sorana, Mugur [Isărescu] (căruia i-am spus ce se întâmplase în ultimele zile), un ziarist de la *Adevărul* și Liana Sega de la *Azi*.

Dan [Mircea Popescu] mi-a spus că a venit [Radu] Câmpeanu, discret, să reia problema guvernului de coaliție. Domnul I[liescu] era înclinat să accepte. A rămas stabilit ca toată chestiunea să fie reluată după vizita lui [François] Mitterrand, așa că, până atunci, nu se mișcă nimic...

Joi, 11 aprilie 1991, Cotroceni

Am avut ore. Apoi am avut de rezolvat unele chestiuni organizatorice (Răduța Vișan). Am vorbit cu Lică [Vasile Secăreș] și cu [Vladimir] Pasti. Liviu [Mureșan] mi-a spus că întâlnirea

cu grupul parlamentar a fost „așa și așa" – lucru confirmat și de Pasti, care mi-a mai spus că:

1. la Biroul Executiv s-a discutat problema viitorului guvern, dar că nu se putea mișca nimic până la data convenită;

2. s-ar putea ca prețul „reconcilierii" domnului I[liescu] cu Petre [Roman] să fim noi, echipa, care să nu fie inclusă în Guvern. Personal cred că s-ar putea să aibă dreptate!?

La prânz, am fost acasă să-mi instaleze telefonul și, apoi, la *Azi*, pentru un an de la înființare. La ora 18.00, continuarea.

Vineri, 12 aprilie 1991, Cotroceni

O zi în care, într-adevăr, am tăiat frunză la câini. Am avut o lungă convorbire cu Ion [Ioan Talpeș], în care am analizat situația noastră, ajungând în final la concluzia că bătrânul din Alba Iulia (?) avea dreptate să ne califice drept niște „pruncuți". În realitate, noi toți am fost ținuți cu capul la cutie mai tot timpul; cert, în ultima vreme, de când domnul I[liescu] a hotărât să-și facă programul singur. Exemplul cel mai edificator îl constituia chiar cazul meu, în care, în mod deliberat, m-a ținut deoparte de adevăratele decizii, pe care le lua el cu Adi [Năstase].

Atunci când „buba s-a spart", suntem în situația în care „aici" suntem izolați și nu ni se permite nici să plecăm „dincolo", după principiul că, dacă nu îi utilizezi, nici altul să nu o facă!? Continuând logica, nu este exclus ca noi să fim „prețul" (ori în grup, ori prin Secăreș) înțelegerii (târgului) dintre domnul I[liescu] și Petre [Roman]. Însă „prețul" nostru, în acest caz ar putea fi părăsirea Frontului, cu toate consecințele care ar decurge de aici. Și Lică [Vasile Secăreș], și [Vladimir] Pasti sunt conștienți de asta.

Mai mult, se pare că Petre își dă seama că, în condițiile abandonării lui de către domnul I[liescu] (destul de posibilă, după

ultimul interviu televizat al președintelui, în care a mers clar pe „argumentația" lui [Alexandru] Bârlădeanu), el nu ar putea conta decât pe noi, căci „performanța economică" – singura care îl mai putea salva – va depinde numai de actuala echipă de tehnocrați. Acesta este și sensul în care cred că trebuie evaluate și răzgândirea lui în ce-l privește pe Eugen [Dijmărescu], căruia nu-i mai dă drumul să plece la Washington.

Oricum, și Lică, și Liviu [Mureșan] sunt de părere că trebuie organizată o întâlnire serioasă cu Petre, de clarificare a intențiilor.

La prânz, am fost la o recepție la sovietici, apoi am făcut o scurtă vizită la Front, după care am revenit și discutat cu Geta și am mers cu Dan [Mircea Popescu] la bazin, apoi la mine, să-i arăt casa.

Popov mi-a spus că ungurii au intervenit prin germani la ruși pentru amânarea tratatului și vizitei noastre la Moscova, după ei. Sovieticii nu au fost de acord. Ambasadorul german [Klaus Terfloth] m-a rugat să-i accept invitația de pe 24 aprilie. Dacă până atunci nu se materializează invitația maghiară, există șansele ca germanii să fi fost rugați de unguri să mă invite...

Sâmbătă, 13 aprilie 1991, Cotroceni

Când am sosit la serviciu, am descoperit că îmi lipsea cheia de la birou. Nimeni nu știa unde era. Mai mult, se pare că lipseau toate cheile de la ușa respectivă. Și mai mult, se pare că în seara precedentă, la ora 20.00, cineva a văzut cheia... în ușă!? Oricum, am anunțat și administrația, dar și pe colonelul [Dumitru] Iliescu, cu care am avut și o discuție prietenească, legată de situația mea. Concluzia: *low profile*!

Am discutat mult și cu Ion [Ioan Talpeș], trecând în revista toate situațiile în care am fost implicat în ultima vreme, care așa apar într-o nouă lumină, cel puțin teoretic.

Seara, am fost la chinezi, pentru o cină privată cu ambasadorul și soția lui. Mi-a spus că și-a cerut pensionarea, că nu știe dacă va fi primită, dar mi-a spus că știa câte ceva despre persoana care ar trebui să îi ia locul!?

După-amiază, m-a sunat L[ică?] să-mi spună că „Grasul" [Adrian Severin?] știe că domnul I[liescu] l-a informat pe Adi [Năstase] de „intenția" noastră de a-l înlocui.

Duminică, 14 aprilie 1991, Cotroceni

Am fost cu fetele la film, apoi la aeroport. Domnul I[liescu] mi-a strâns mâna jovial, ca la toată lumea de altfel și, înainte de a se urca în avion, mi-a spus să iau legătură cu Adi [Năstase], pentru venirea lui [François] Mitterrand, iar lui Dan [Mircea Popescu] să ia legătură cu [Radu] Câmpeanu, pentru a stabili întâlnirea de lunea viitoare și a-l întreba ce era cu amenințarea că Opoziția prefigura boicotul parlamentar și chiar retragerea din parlament. Domnul I[liescu] e de părere că este un element menit să le întărească poziția de negociere, în perspectiva apropiatelor convorbiri...

Luni, 15 aprilie 1991, Cotroceni

Dimineața, probleme „administrative", recte mutatul bibliotecii. La prânz, Răduța Vișan, apoi la Front, unde i-am consiliat să mai amâne cu problema „Ionescu" (?), până după negocierile de formare a noii echipe guvernamentale. În rest, lâncezeală și, dacă nu mă înșel, o nemulțumire a băieților față de Ion Aurel Stoica. Apoi bazin, plimbare prin Herăstrău, Pometcu și acasă.

Marți, 16 aprilie 1991, Cotroceni

Seminar la Administrație. Apoi, treburi curente la serviciu. Febra pregătirilor pentru primirea lui [François] Mitterrand

sporește, dar eu sunt lăsat în afară și, să spun drept, asta nu mă deranjează deloc...

La prânz, reușesc, în sfârșit, să-mi duc mobilierul (biroul) la noua locuință.

La ora 15.00, am fost la Adi N[ăstase], cum stabiliserăm. I-am spus de intenția mea de a pleca ambasador la Bonn, dar m-a deconsiliat, spunând că acel Comșa [ambasadorul aflat acolo la post] nu părea dispus să plece, deși Petre [Roman], care ținea foarte mult la el, voia să îl numească în fruntea Agenției pentru Privatizare. Așa că, mai mult ca sigur, voi întâmpina un eșec. Atunci am ridicat problema înlocuirii lui [Romulus] Neagu. Ideea i-a surâs, se vedea clar că „rotițele" se puseseră în mișcare, dar că mai avea totuși o reținere, pe care i-am înlăturat-o când i-am spus că, deși doream să fiu secretar de stat, nu țineam morțiș să fac parte din Guvern, cum făcea Neagu. Asta cred că l-a convins, dar, deși dorea să-mi dea *strategic planning*-ul, nu pare înclinat să îmi lase și Europa în portofoliu. În sfârșit, vom vedea ce va ieși până la urmă. La rândul lui, mi s-a plâns de intenția lui Lică [Vasile Secăreș] și Adi Severin de a-l schimba (cu Lică, oare?), de absența „spiritului de echipă" al ambilor (deși Adi Severin venise la el să-l asigure că nimic nu era adevărat...).

Când am terminat cu el, am intrat la Teo Meleșcanu, care era cu directorul Tudor. Mi-a povestit cum lucrează M[itterrand?], care solicita, în preajma unei vizite, cererile miniștrilor de a-l însoți (noi eram pe locul I cu nu mai puțin de 18 asemenea solicitări), cărora nu le da răspuns decât în ultima clipă, tocmai pentru a le arăta cine era, cu adevărat, „jupânul".

Apoi am trecut pe la Front, unde i-am relatat lui Lică cele discutate. [Costică] Canacheu mi-a spus că în P[arlament?] se urmărește ridicarea chestiunii dosarelor de securitate, ca în Cehoslovacia și R[epublica] D[emocrată] G[ermană]. Cazimir

[Ionescu], care m-a „agățat" și el când intram la Adi, mi-a spus că voia să mă vadă, explicându-mi că el nu are cum să fie decât cu cei cu care a plecat la drum la revoluție.

Ajuns la Cotroceni, Mihai [Bujor Sion] mi-a spus că pe domnul I[liescu] l-a deranjat foarte mult obstinația mea de a rămâne în echipă cu Lică și că cel care ne-a torpilat cel mai puternic la domnul I[liescu] a fost Petre, respectiv cel care va și beneficia de noi... (cine-i mai deștept, să-i fie de bine, am replicat eu).

Seara, târziu, la aeroport, am o dispută cu [Constantin] Bâgu pe cazul Răduței Vișan. Ajung cu Mihai [Bujor Sion] la concluzia că Bâgu și [Emilian] Manciur trebuiau să plece (l-am și sondat pe N[ăstase] să ne dea un înlocuitor pentru Manciur, dar și el caută un om pentru el...).

Mugur [Isărescu] mi-a spus că John Major a primit vreo șapte șefi de delegații, dar nu a vrut s-o facă și cu domnul I[liescu], preferând o întâlnire publică scurtă, la una din acțiunile protocolare.

Cornel mi-a spus că sufletul vizitei a fost [Sergiu] Celac, care avea niște relații... (*no wonder*) și că între englezi și francezi este o râcă... L-am pus la curent cu intențiile lui Bâgu privitoare la Răduța Vișan.

Miercuri, 17 aprilie 1991, Cotroceni

Până la prânz, nimicuri. O discuție cu Mihai [Bujor Sion]. Apoi, am plecat în oraș după banii de la *Mondorama*.

Când am revenit, ședința cu cei implicați în primirea lui [François] Mitterrand. Domnul I[liescu] este destul de nervos și se reține cu dificultate. Se vede clar că ifosele francezilor nu-i „priesc". Pare că se supune unei corvezi, deși realizează că trebuie să trecem cu bine testul, chiar și dacă numai organizatoric.

Eu sunt implicat la cel mai înalt nivel, dar asta numai pentru că la francezi așa este implicat omologul meu, respectiv consilierul diplomatic. În orice caz, domnul I[liescu] nu s-a opus.

La sfârșit, am schimbat cu el câteva vorbe, pe marginea vizitei la Londra, de care este mulțumit. Mi-a relatat despre faptul că *Maggie is still kicking* și că l-a căutat foarte conciliant (sunt sigur că a citit telegrama MAE care descria rezultatele vizitei mele la Budapesta, după cum mi-a spus, cred, [Cornel] Codiță).

Că i s-a vorbit de mine și de oful meu, e clar, căci am găsit pe birou, când am venit de la reuniune, o scrisoare de la [Javier Pérez de] Cuéllar [secretarul general al ONU], pe care scrisese: „Pașcu și Năstase, evaluare și propunere"!?

În rest, am mai petrecut un pic de timp cu Sabin Pop (dezamăgit de numirea lui [Anton] Vătășescu), care trebuia să-i facă „CV"-ul și care mi-a spus că [Silviu] Brucan afirmase că sunt „băiat bun", dar că aș fi fost socotit de unii drept „spionul lui Ceaușescu" și că el, Sabin, știa de vreo lună că urma să trec la minister.

Pe la 18.00, am plecat la bazin, apoi m-am plimbat puțin în parc și am venit acasă.

Joi, 18 aprilie 1991, Cotroceni

Seminar, comparație între Machiavelli și Neagoe Basarab. Pe urmă, la Cotroceni, unde era cât pe-aci să pierd ședința cu domnul I[liescu] despre [François] Mitterrand din cauza Claudiei, care a ajuns să controleze tot traficul spre și dinspre domnul I[liescu], în mod discreționar.

La ședință, domnul I[liescu] – cu nervii tot mai întinși – a explodat la aflarea veștii că M[itterrand?] nu-l mai ia în mașină pe [Victor] Babiuc, însoțitorul lui oficial. Abia am reușit să-l

calmăm, arătându-i consecinţele negative ale unui eventual gest negativ din partea sa.

Discuţii cu băieţii: Dan [Mircea Popescu], Ion [Ioan Talpeş], [Florin Bucur] Vasilescu şi Mihai [Bujor Sion], pe marginea ofensivei lui [Constantin] Bâgu, Claudia et comp.

[Adrian] Dohotaru [MAE] mă sună cu ideea unei conferinţe de presă mâine seară, cu evaluarea românească a vizitei. Domnul I[liescu] acceptă ideea, aşa că vom pune la punct – cu el şi cu Adi [Năstase] – versiunea oficială mâine, după plecarea lui Mitterrand.

La 16.50, la aeroport. Cum era de aşteptat, nimeni nu ştia nimic despre maşini etc. Până vine, obişnuitele discuţii în grupuri mici.

Venirea, cu grupul de ziarişti care se înghesuie ca lăcustele, prezentarea ([Roland] Dumas pare să mă cunoască), apoi cele câteva minute în hol şi plecarea. Derută în parcare, deoarece nimeni nu ştia cine în ce maşină trebuia să se suie. Apoi, o goană ca în filmul *Şoferii iadului*, fără respectarea niciunei reguli de mers în coloană.

Ajunşi la Cotroceni, intru cu Adi, Dumas, Sabin [Pop] şi cei câţiva experţi şi directori din MAE-ul lor în Camera Albastră, unde Adi ridică imediat câteva probleme: semnificaţia vizitei, centrele culturale, consulatul de la Strasbourg, comisia mixtă, creditul, acordul financiar şi Conferinţa parlamentară a ţărilor latine, precum şi grupul interparlamentar Franţa, Polonia, România. La 18.30, intrăm şi noi la cei doi preşedinţi. Discuţie banală (limba română, Moldova sovietică, raportul MAE, punctate de fraza lui M[itterrand]: „trebuie să fiţi prezenţi la noi, iar noi să fim la voi, dar ne lipseşte infrastructura"). [Pierre] Morel, omologul meu intrase acolo exact atunci, iar Vicky Şandru a notat ea tot ce se discutase până

atunci – Cotrocenii, situația noastră internă, cooperarea bilaterală (aide-mémoire), Constituția, regimul politic, latinitatea, semnificația și mulțumiri). Când domnul I[liescu] a evocat rațiunile Moldovei de a nu accepta referendumul, atât Dumas, cât și Mitterrand și-au exprimat elogiul pentru juriștii români, care sunt foarte precișii.

Convorbirile s-au prelungit. Lui Mitterrand i s-a făcut la un moment dat sete și a cerut suc sau apă. Apoi, ambii președinți au ieșit în hol, în fața ziariștilor, după care au plecat.

Eu m-am pus la curent de la Vicky cu cele discutate până la intrarea mea, apoi mi-a zis domnul I[liescu] ce să spun precis, lucru pe care l-am și făcut. Pe urmă, cu Vicky, Mariana [Mucuța], Dan [Mircea Popescu] și Ion [Ioan Talpeș] ne omorâm timpul până la 20.30, când coborâm. „Lume multă, înghesuială, veselie". Cei doi întârzie 30 de minute bune, vin până la urmă, țin cele două toasturi (o oră) și începem, în sfârșit, să mâncăm.

Stau la masă cu Mugur [Isărescu], [Corneliu] Coposu, rectorul Politehnicii, un francez și Morel, omologul meu. Coposu, foarte amabil, mă „descoase" despre relațiile dintre [Victor] Stănculescu și V[asile] Ionel, despre motivația criticii aduse de domnul I[liescu] lui [Alexandru] Bârlădeanu ș.a. Îmi spune, în schimb, că Bârlădeanu și Zoe Dumitrescu-Bușulenga au activat la tineretul țărănist!? Apoi îmi spune că Maniu:

1. a încheiat un acord cu Churchill, prin care se recunoșteau granițele noastre din 1938;

2. nu a știut nimic precis de conținutul acordului procentelor dintre ruși și englezi, deși avea unele informații de la ambasadorul turc.

În rest, o discuție extrem de interesantă și plăcută cu Morel despre arme, cartea mea și armele chimice și nucleare. Rămânem amândoi încântați unul de altul.

Dimineață, Cristi [Agapie, SPP] îmi „dezvăluie" duritatea luptei de culise dintre „furnizorii de informație".

Vineri, 19 aprilie 1991, Cotroceni

A doua zi a vizitei lui [François] Mitterrand în România. La 8.30, sunt la Front să vorbesc cu Liviu Mureșan. Vine și Mihai [Bujor Sion] să plecăm împreună la Parlament, pentru discursul lui Mitterrand.

Acesta, în vervă, ține un discurs prin care spune că noi, românii, ne simțim mândri că suntem... români. În plus, spune apăsat că țara s-a angajat ferm pe drumul democrației și al economiei de piață, răspunzând astfel reproșurilor Opoziției la vizita sa (luase cu ei micul-dejun).

Fugim apoi la Cotroceni, pentru conferința de presă. [Roland] Dumas și Adi [Năstase] semnează trei documente: schimbul scrisorilor pentru începerea negocierilor privind tratatul bilateral, acordul pentru schimburi în domeniul tineretului și sportului și Institutul româno-francez de management.

Când termină, Mitterrand și domnul I[liescu] coboară de la [Vasile] Secăreș și intră la conferința de presă, care se desfășoară cu bine, cu excepția momentului Carolina Ilinca, care „dă cu bâta în baltă", permițându-i ulterior președintelui să-i spună lui Mitterrand că a avut astfel ocazia de a vedea întregul spectru al chestiunii respective.

După conferință, fuga la francezi, pentru prânz. Când ridicăm paharul, președintele Mitterrand era chiar în spatele meu!? Sunt prezenți și Radu Câmpeanu, [Ion] Rațiu și [László] Tőkés (căruia Petre [Roman] i-a spus că a vorbit cu americanii despre el).

La masă stau cu Gore [ambasadorul Ion Goriță] și cu Sabin Pop, cu o franțuzoaică, care pleacă mai devreme, cu doi francezi, un militar și un jurnalist, care cunoșteau în detaliu episodul cu minerii.

La terminare, fuga la aeroport, unde l-am întâlnit pe Adi, care îl conduce pe Dumas. Vine și domnul I[liescu], cu care stau de vorbă și evaluăm vizita, raportându-i problemele ridicate de [Corneliu] Coposu cu o seară înainte. Când vine Mitterrand, propun ca mașinile să meargă direct la scara avionului, deoarece ploua, iar eu cu [Anton] Vătășescu și Victor Opaschi o luăm la fugă sub o umbrelă spre avion.

Zborul, cu zdruncinături. Când ajunge la Iași, e mai multă ordine (repartizarea pe mașini etc. – eu stau cu doamna [Élisabeth] Guigou). Traseul: aeroport – Centrul Cultural româno-francez (unde studenții – 70-80 – strigau lozinci contra, ca la Politehnica dimineața) – mănăstirea Golia – Palatul Culturii (același grup „anti" venit de sus) – apoi aeroport și zbor (zdruncinat) spre casă. La sosire, ceremonia oficială de plecare. Toată lumea mulțumită. Domnul I[liescu] le mulțumește lui [Emilian] Manciur și colonelului [Dumitru] Iliescu. Ambasadorul francez [Renauld Vignal] îmi spune: „*Bravos les roumaines*!"

Apoi fuga la Intercontinental, pentru conferința de presă la Centrul ziariștilor străini. Ora 23.15, în sfârșit acasă.

Luni, 22 aprilie 1991, Cotroceni

Un an de la fenomenul „Piața Universității". Seara, incidente violente în Piață, după premiera de la Scala a filmului despre Piață.

Toată dimineața mi-am petrecut-o scriindu-mi contribuția pentru *Mondorama*. La ora 11.00, domnul I[liescu] a convocat „activul", cum îi plăcea să spună (fără Mihai [Bujor Sion] și Victor [Dimitriu]). Ne-a spus că:

1. mulțumește celor care au contribuit la succesul vizitei;

2. și-a însușit critica referitoare la absența contactului cu oamenii din subordine;

3. dorește rigurozitate, absența căpătuielii, dar și o atmosferă mai degajată;

4. dorește concentrarea mijloacelor tehnice la cabinet și la Oficiul de Presă;

5. a stabilit programul pe săptămâna în curs.

Efortul este remarcabil, dar cu oameni ca [Constantin] Bâgu, [Iosif] Boda, Velicu, Popescu, [Vlad-Vladimir] Galin et co n-o să depășim niciodată atmosfera de la Ștefan Gheorghiu din zilele bune ale lui Leonte Răutu!?

La prânz, am primit-o pe doamna [Anna Eva] Budura și pe corespondentul Agenției China Nouă. Apoi, m-am ocupat de treburi gospodărești (am luat câteva piese de mobilier).

Marți, 23 aprilie 1991, Cotroceni

Seminar – din ce în ce tot mai puțini studenți. Și-au văzut sacii în căruță și vin sporadic. Discuții cu oamenii din Direcție, pentru nota cu privire la Israel (?).

La prânz, primirea ministrului de externe bulgar [Viktor Valkov]; concluzia: plângem unul pe umărul altuia și ne cârpim cum putem. Când se termină, o foarte bună discuție cu domnul I[liescu] despre locuința lui U (?).

Apoi masa – la „București" – cu deputatul [Ioan] Mihuț și patronul revistei *Românul*, [Ion] Petcu. Mi se propune – accept – colaborare la revistă.

Întors la P[reședințe], discuție cu Dan [Mircea Popescu] și Ion [Ioan Talpeș], apoi acasă.

Victor Dimitriu îmi spune că Petre [Roman] a vorbit cu domnul I[liescu] pentru Dan și pentru mine. De Lică [Vasile Secăreș] nu poate fi vorba. Deci, pe spinarea lui se va face „târgul". Va trebui să-l ajutăm până la alegeri, când, cum spune Dan, va trebui să candidăm. Oricum, domnul I[liescu] i-a spus bulgarului, iar

Dan mi-a confirmat intenția Guvernului de a organiza alegerile cât mai repede, eventual chiar în toamnă, dacă se poate.

Mihuț, la rândul lui, îmi spune că Dan Marțian trebuia să rostească o alocuțiune similară celei a lui [Alexandru] Bârlădeanu, la aceeași oră, în Camera Deputaților, dar pentru că discuțiile au luat o alta turnură (cu regele), nu a mai avut „loc de întors"...

Miercuri, 24 aprilie 1991, Cotroceni

Suntem în curs de pregătire a unei NOTE, prin care să încercăm să îl convingem pe domnul I[liescu] să acorde importanța cuvenită vizitei în Israel. La ora 10.00 și 10.30, am fost la primirea ambasadorilor Venezuelei (pentru fixarea datei vizitei – 8-10 iulie – și transmiterea unui mesaj legat de acceptarea României ca observator permanent pe lângă O[rganizația] S[tatelor] A[mericane]) și Ecuadorului (în vizită de rămas-bun și de prezentare a unui tablou). Domnul I[liescu] a fost jovial. Ne-a povestit cum a mers intempestiv la americani, numai să-l vadă pe [Harry G.] Barnes, fostul ambasador, cu care e în termeni foarte buni încă de pe vremuri.

Legat de vizita sa în America Latină, și-a exprimat dorința de a vizita, pe drum, Irlanda (deoarece a cunoscut o doamnă importantă acolo, când era la Londra) și a acceptat și o escală în Portugalia.

In altă ordine de idei, ne-a comunicat intenția lui Cazimir [Ionescu] de a-l vedea, în fruntea unui grup de deputați, chipurile pentru discutarea unor probleme legate de reînființarea județelor. L-am atenționat că va dori, de fapt, să discute despre Front. Mi-a răspuns că știa.

După-amiază, conferință de presă. Amestecat: dorința sinceră de a elimina bariera dintre el și presă, dar și resentimente adânci la adresa „unei părți din aceasta". Interesantă remarca

potrivit căreia situația în care consilieri de-ai săi fac parte din FSN se va corecta în curând!? Să fie vorba de o înțelegere cu Petre [Roman], privitoare la trecerea lui Dan [Mircea Popescu] și a mea la Guvern?

După, în virtutea dreptului la replică, obțin pentru mâine un interviu la BBC, privind Facultatea. De asemenea, mă abordează și un corespondent italian, referitor la problema vizitelor la nivel înalt. Îi spun că tocmai la acestea lucrăm...

Joi, 25 aprilie 1991, Cotroceni

Dimineață, seminar: paralele între Machiavelli și Shakespeare.

La ora 10.30, ședința CSAT, cu multe puncte pe ordinea de zi. Îmi aduc „contribuția" la necesitatea depunerii unui efort diplomatic – prin AIEA [Agenția Internațională pentru Energie Atomică] – de acoperire a reactoarelor centralei bulgare de la Kozlodui, precum și la contracararea filmului despre Piața Universității, printr-un alt... film!? În rest, tensiune mare între serviciile noastre de informații. Virgil [Măgureanu], „încolțit" în legătură cu Brigada Antitero, pe care Petre [Roman] vrea să i-o ia. Se obține o discuție documentată pentru mai încolo. Oricum, paza ambasadelor trece la Interne. În rest, Petre propune și domnul I[liescu] acceptă – dar nu de la început, deși era în favoarea lui – dreptul de veto în Consiliu.

După, o cafea și un pahar de vorbă cu [Victor] Stănculescu și cu Ion [Joan Talpeș]. Primul ne povestește episodul dispariției „coletelor" aduse de la Târgoviște în ziua de 25 dec[embrie] [19]89 și despre Ghencea.

Apoi discuții cu [Ioan] Mihuț (pentru Israel), cu [Fotopolos] Sotiris (primirea la domnul I[liescu] a unui ansamblu folcloric și invitarea vicepreședintelui – grec – al Parlamentului CE [Georgios Romeos]) și cu Pavel Suian (veche și bună cunoștință), care încearcă să mă „sperie", pentru a mă determina

să exercit o influență „pozitivă" în Președinție. Îl „dezumflu", când îi arăt că am obosit și că depun armele... Rămâne să... rămânem în legătură.

La 17.00, interviu cu BBC, ca răspuns la cel al lui Corneliu Nistorescu privind Facultatea. Apoi, primire la domnul I[liescu], căruia îi comunic solicitarea lui Sotiris, care este acceptată. Obțin o săptămână de concediu.

Seara, invitație la ambasadorul german [Klaus Terfloth] acasă: Virgil [Măgureanu], Mugur [Isărescu], [Ion] Rațiu, Sorescu ș.a. În drum, îi comunic lui Sotiris răspunsul pozitiv al domnului I[liescu].

Vineri, 26 aprilie 1991, Cotroceni

Zi de întâlniri și discuții. Amicul [Constantin] Ghirdă, fostul șef de cabinet al lui [Sergiu] Celac, care va fi numit ambasador la Belgrad, ca urmare a atacului de cord și hemiplegiei actualului ambasador. Apoi, fostul meu student, Calotă, de la zi, Institutul B [de la Academia „Ștefan Gheorghiu"].

După, drum la minister, cu Cornel [Codiță] și Mihai [Bujor Sion], să discutăm „proiectul Israel". Am stabilit să se dea în lucru o vizită compensatorie, să se vadă, măcar și orientativ, programul lui [Chaim] Herzog, iar săptămâna viitoare să se vadă și cel al domnul I[liescu], pentru OK-ul final.

Când am ieșit, l-am văzut pe [Bogdan Niculescu-] Duvăz, căruia tocmai i se comunicase că va fi înlocuit (de [Radu] Berceanu, de la Front). Era cam supărat, normal, dar se ținea bine.

Am mers apoi la Front, să vorbesc cu Lică [Vasile Secăreș] și cu [Vladimir] Pasti. Din spusele lor, încă nu se puteau angaja pe „verticală" (pe structură), deoarece au probleme pe „orizontală", mai ales cu Grupul Parlamentar, iar [Ion Aurel] Stoica mergea cu „frâna trasă", evitând răspunderea și acceptând numai protocolul. Am analizat situația legată de

americani și am concluzionat că, prin vizitele la Moscova și la București ([François] Mitterrand), noi nu am făcut decât să confirmăm... întâlnirea de la Kiev din decembrie 1989 dintre [Mihail Sergheevici] Gorbaciov și Mitterrand, care numai pe placul americanilor nu era...

A venit Stoica, cu lista noului Guvern, pe care Petre [Roman] voia să o discute cu Biroul, un pic mai târziu. Dan [Mircea Popescu], în locul lui, ca ministru de Stat. La Muncă, [Mihnea] Marmeliuc (Lică și Pasti contra, Stoica pentru), [Victor] Surdu (secretar de stat cu privatizarea în agricultură, membru al Guvernului), [Andrei] Țugulea la Învățământ (pe Lazăr [Vlăsceanu] nu-l vrea Petre (pentru rolul jucat în 13–15 iunie). Doi miniștri fără portofoliu – unul fiind el, Stoica. La Apărare, un general al cărui nume începea cu S (Niculae Spiroiu). [Eugen] Dijmărescu la Economie și Finanțe (cu încercarea de convingere a lui [Theodor] Stolojan să rămână). (Despre mine, Ion [Ioan Talpeș] dă mutarea mea în locul lui [Romulus] Neagu ca sigură.)

Am plecat apoi acasă la ambasadorul american [Alan] Green, pentru *lunch*-ul în onoarea fostului ambasador [Harry G.] Barnes (care a vorbit despre mine cu Dan Nelson). I-am argumentat că:

1. teoria succesului „redus la trilaterali" (grupul Visegrád) nu e suficientă, deoarece, pe de o parte, fiecare țară va trebui să fie un succes, pe de alta, ele nu pot fi izolate între ele;

2. investițiile în România vor fi motivate geopolitic, dar și prin necesitatea unui lobby american, care, deocamdată, lipsește;

3. în această fază de riscuri, garanția guvernului american era indispensabilă investițiilor americane aici.

Green a argumentat mersul pozitiv al relațiilor bilaterale, punând în balanță 15 iunie 1990 cu 26 aprilie 1991.

M-am întors la Cotroceni și am vorbit cu Londra și Glasgow. I-am spus și lui Dan ce-l așteaptă.

Sâmbătă, 27 aprilie 1991, Cotroceni

Mi-am petrecut ziua cu aranjamentele pentru vizita delegației culturale, ambasadei și ansamblului din Grecia la Cotroceni. În rest, discuții cu băieții pe marginea formării Guvernului. [Gheorghe] Fulga a fost la ședința lui Petre [Roman] cu Biroul Executiv. Dan [Mircea Popescu] nu știa nimic, dacă nu îi spuneam eu; nimeni, pur și simplu, nu l-a întrebat măcar. Lică [Vasile Secăreș] este, normal, afectat. La urma urmelor, așa cum anticipam, pe spinarea lui s-a făcut „târgul". Are o cădere, vrea să meargă și să se ocupe exclusiv de Școală. Poate că nici nu i-ar strica o ieșire din „cursă", pentru un timp. În orice caz, pe măsură apropierii momentului alegerilor, va fi cu siguranță nevoie de el, iar atunci va trebui să fie foarte ferm și răspicat cu privire la condițiile pe care le va pune. [Vladimir] Pasti, frustrat și el până la Dumnezeu (ambii au pierdut, pentru că au rămas fără sprijinul domnului I[liescu]!?), pentru că nu are nicicum să influențeze deciziile, decât prin Lică, pune gaz pe foc și contribuie la accentuarea depresiei lui Lică.

Primirea grecilor a ieșit până la urmă bine, în ciuda obstacolelor ridicate (întemeiat?) de cei din unitatea de pază; între ei și protocol se simte un război surd, după cum același lucru se petrece și între Victor [Opaschi] și [Vlad-Vladimir] Galin. Se pare că, prin plecarea noastră, „frontul dogmaticilor" începe să se fisureze, începând să se mănânce unii pe alții.

Seara, la spectacol, apoi la Mioara și Traian [Pometcu], prietenii mei de la New York. Mâine, până sâmbătă – o săptămână de vacanță, la care mă gândesc ca la „sfintele moaște", de petrecut unde altundeva decât la... Văratec?

Luni, 6 mai 1991, Cotroceni

Zi plină de evenimente. În P[reședințe] a avut loc vineri o ședință de lucru cu domnul I[liescu], care și-a declarat intenția

de a nu numi oameni noi în locul celor care au plecat, ci de a lucra direct cu cei care au rămas. Asta echivalează cu o adevărată lovitură de grație dată Departamentului de Analiză Politică, implicit Președinției în general.

În cursul dimineții, am avut o lungă discuție cu Ion [Ioan Talpeș], apoi și cu ceilalți băieți, în care m-am pus la curent cu ultimele evoluții. [Cornel] Codiță și Mihai [Bujor Sion] m-au pus la curent cu vizita ministrului grec pentru Macedonia (care a încercat să ne sperie cu spectrul „amenințării musulmane" din jurul Mării Negre (!?) și ne-a propus axa Atena–Sofia–București, susținând rolul conducător al Greciei, în virtutea apartenenței la structurile occidentale) și cu vizita domnului I[liescu] în Israel (3–5 septembrie 1991).

La prânz, am fost pe la Front – unde l-am cinstit pe nea Mihai, de la Sectorul 4, omul de acțiune al Frontului, prieten de pahar al fratelui domnului I[liescu] – și l-am scăpat pe Lică [Vasile Secăreș]. M-a luat în primire Liviu [Mureșan]. Apoi, cum era convenit, am mers la Adi N[ăstase], căruia i-am declarat deschis ce voiam: postul lui [Romulus] Neagu, cu responsabilitate asupra *strategic planning*-ului și Europa, informându-l și de oferta lui Mugur [Isărescu] (vice la Eximbank). Nu a vrut să-mi dea și Europa și a încercat, întâi, să diminueze responsabilitățile atașate funcției, apoi s-o scoată în întregime din minister. Nu am fost însă de acord și am convenit secretar de stat cu *strategic planning*, care să cuprindă și Direcția de Sinteză și Documentare. A rămas să facă nota și să i-o dea lui Petre [Roman] înainte de plecarea lui în Anglia (8–10 mai). Colateral, mi-a spus că sârbii au anunțat capturarea unui vas românesc cu... arme pentru Croația (infirmată apoi tot de ei) și de arestarea unor parlamentari români la Hanoi, pentru insulte aduse lui... Kim Ir Sen!?

Am trecut apoi să-l văd pe Dan [Mircea Popescu] în noua poziție. Nu părea deloc satisfăcut. Apoi, am mers „acasă", am mâncat, am mai discutat cu băieții (Ion [Ioan Talpeș] mi-a spus să îl anunț pe domnul I[liescu] de intenția mea de plecare), am dat interviul pentru radio, am dus-o pe Pisi [Veronica] la karate și am plecat la Front, pentru ședința convocată de Lică.

Ce m-a impresionat plăcut a fost că au venit toți și am făcut o ședință ca pe vremuri, sub conducerea lui Lică. A venit până și Adi N[ăstase]. Eugen [Dijmărescu] și Mugur ne-au arătat situația financiară catastrofală în care ne găsim (numai importul de energie e mai mare decât tot exportul nostru), am avansat câteva nume pentru câteva posturi (Liviu [Mureșan], secretar general al Guvernului, [Augustin] Buzura la Cultură etc.). Lică l-a întrebat și pe Adi N[ăstase] despre mine, el confirmând aranjamentul la care ajunsesem. Discuția s-a centrat în jurul lui [Victor] Stănculescu. Concluzia: aducerea lui lângă noi, pentru a-i obține colaborarea, era indispensabilă reformei! S-a mai discutat și despre Școală (Lică a confirmat numirea mea ca director pentru Relații Internaționale). Adi N[ăstase] ne-a spus că, din nou, în evenimentele din Croația ar fi fost implicați și foști membri ai Securității românești. Alianța Civică s-a înscris ca partid.

Marți, 7 mai 1991, Cotroceni

După seminar, la Cotroceni, unde Ion [Ioan Talpeș], care îi conducea pe chinezi într-o vizită a palatului, îmi spune să mai aștept cu informarea domnul I[liescu] despre jobul de la MAE.

La prânz, un mic *party* al presei, pentru camera primită.

Apoi, [Ioan] Mihuț vine pe la mine și îmi spune că, în Parlament, „disidenții" din Front își dau mâna cu Opoziția, în încercarea de a produce prăbușirea guvernării. Baza de discuție

50%/50% și fără Petre [Roman] și [Adrian] Severin. El era îngrijorat. Îi fac legătura cu Petre, care, se pare, nu receptează gravitatea semnalului. Oricum, Mihuț și-a făcut datoria avertizându-l.

Mergem la Front, unde Paul J[erbas] vine cu informația (pe urmă, a dat înapoi) că BBC a anunțat că Petre nu și-a respectat angajamentul luat în SUA în raport cu remanierea Guvernului și, ca atare, trebuie să plece. Lică [Vasile Secăreș] mă pune să fac o evaluare a situației în fața Comisiei Organizatorice a Frontului.

1. Actorul principal al momentului este Grupul Parlamentar al FSN.

2. „Vinovații" față de FSN, care știu că nu mai aveau nicio șansă să intre pe listele partidului, fac tot posibilul să-l distrugă; de aceea, trebuia să li se promită „iertarea păcatelor" în schimbul sprijinului lor ACUM!

3. Suntem martorii luptei pentru sfere de influență, aici, la noi în Parlament!

Plec apoi la Adi [Năstase], cum a fost cu episodul „plecării mele la Washington" din toamna trecută, deoarece Petre voia să știe, legat de potențiala mea numire. Adi – și eu apoi – am corectat dezinformarea.

(De la Londra, m-a sunat Costică [Chețculescu], să-mi spună că vine în România și vrea să mă vadă.)

Merg apoi la recepție la americani (pentru delegația militară). Discut cu atașatul militar german, căruia îi explic că tratatul cu sovieticii nu era atât de negru, pe cât era descris. Înțelege. Îl interesează dacă voi merge sau nu la ei. Rezultatul sondajului privind trecerea mea la MAE ([Alan] Green, [Larry] Napper, Aggie [Kuperman]: foarte pozitivi. Aggie era cea mai pornită împotriva domnul I[liescu]. Recunoaște că a contribuit mult la organizarea Opoziției la noi și își exprimă pe față regretul că, în calitate de diplomat, nu a putut să facă mai mult!?

Miercuri, 8 mai 1991, Cotroceni

Am lucrat toată ziua la materialul pentru *Mondorama*.

Nu mult după ce am venit, [Romulus] Bena m-a anunțat că domnul I[liescu] dorea să mă vadă. Cum bănuiam, era vorba de trecerea mea la MAE, m-am înarmat cu noul atac împotriva mea din *Expres* (legat de apartenența mea la Front). Chiar cu acesta am și început, când am intrat la el. M-a ascultat, apoi m-a întrebat dacă am fost la Adi [Năstase]. I-am răspuns afirmativ și i-am redat conținutul discuției. Apoi m-a întrebat de situația familială. I-am răspuns că am divorțat și mi-a spus apoi că mai apăruse și ideea trimiterii mele ca ambasador în Canada, unde John Dumitrașcu va fi consilier onorific.

Am explicat apoi importanța creării acestei diviziuni de *strategic planning* în MAE și a Germaniei, unde aș putea merge din toamnă. Domnul I[liescu] a fost de acord.

Cât eram acolo, l-a sunat P[etre Roman] pe care l-a apostrofat că, în loc să meargă prin țară, umblă mai mult peste hotare, iar despre băieții de la Front i-a spus că erau teoreticieni, dar că nu cunoșteau munca politică concretă.

La prânz, am luat masa cu Mihai [Bujor Sion] și cu [Costel] Iancu, care au spus că Mugur [Isărescu] va primi informații pentru obținerea creditelor de care aveam nevoie. A mai afirmat că se simte contraofensiva puternică a Securității și Partidului și că era în continuare urmărit. A rămas stabilit să contactăm băieții și să-i comunicăm decizia noastră, el urmând să se îngrijească de detaliile organizatorice.

După-amiază, după primirea delegației venezuelene, i-am comunicat toată tărășenia domnului I[liescu], amintindu-i și de reacția lui [Mihai] Caraman la contactele lui [Adrian] Dohotaru cu Iancu.

A urmat apoi întâlnirea cu parlamentarii balcanici – pur protocolară. La terminare, d[omnu]l I[liescu] mi-a spus că

sâmbătă intenționează să aibă o întâlnire cu Adi [Năstase], în care să îi ceară trimiterea unei echipe pentru urgentarea negocierii tratatelor bilaterale, ceea ce va permite efectuarea de vizite și, implicit, accentuarea activității noastre diplomatice.

Joi, 9 mai 1991, Cotroceni

Dimineață, seminar, apoi o discuție cu Lică [Vasile Secăreș], care îmi spune că americanii de la ambasadă cunosc grupul nostru și au declarat expres că merg pe mâna noastră. Apoi am discutat și de propunerile lui [Costel] Iancu.

Întors la birou, îmi termin materialul pentru *Mondorama* și plec la depunerea de coroane la Monumentul Ostașului Sovietic. [Viulen] Pozdniakov îmi solicită o audiență. [Iosif] Boda îmi spune că, în vara trecută, domnul I[liescu] i-a cerut să meargă la Front, dar din cauza lui [Velicu] Radina, el nu a acceptat.

La 12.30 merg la Mugur [Isărescu], unde aveam întâlnire cu colegul nostru Costică Cheșculescu și unde mai erau și Dan [Mircea Popescu] și Nuți [Elena Racicovschi] și alți foști colegi. L-am pus la curent și pe Mugur cu ultimele evoluții. Ne interesa ce însemnau ele concret pentru țară.

Am fost la *Mondorama*, pentru predarea materialului, la expoziția de mobilă și la club, pentru ședința Frontului. Între timp, fug de două ori, o dată să o duc pe Sorana la volei, a doua oară să-l văd pe Costică [Cheșculescu], care era cu Tipa, de la COS [Casa Oamenilor de Știință] (?). Ajuns înapoi, problema era terminată (Petre [Roman] a lăsat-o mai moale cu [Alexandru] Bârlădeanu) și am trecut și pe la Front, pentru un pahar de bere, apoi acasă, să vorbesc cu Sorana.

Vineri, 10 mai 1991, Cotroceni

Ziua a fost marcată de tevatura – și presiunile – lui Costel.

La ora 10.00, l-am primit pe [Viulen] Pozdniakov, la cererea lui, interesat de:

1. remanierea guvernamentală;
2. situația Frontului;
3. negocierile cu Opoziția;
4. perspectiva ratificării tratatului;
5. perspectiva relațiilor bilaterale;
6. relațiile domnului I[liescu] cu Petre [Roman];
7. demersul ucrainenilor din Maramureș.

Tot el mi-a relatat că, la ultima întâlnire cu [Nicolae] Ceaușescu, în seara zilei de 21 decembrie 1989, acesta i-ar fi spus că avea dovezi clare că, după înțelegerea din Malta, Uniunea Sovietică a organizat totul în România. A menționat în acest sens faptul că s-a relatat că, în Malta, s-ar fi discutat și situația României, precum și declarația lui [Eduard] Șevardnadze făcută la sediul NATO, prin care critica represaliile lui Ceaușescu împotriva propriului popor. Și a mai adăugat că avea și alte dovezi, fără a le mai preciza. A făcut legătura cu Panama. Tot în acest context se înscrie și convocarea ambasadorilor din țările socialiste și prietene – de către [Ion] Stoian – în cursul căreia li s-a cerut sprijin contra URSS.

Interlocutorul mi-a mai relatat solicitarea ambasadorului american la Moscova [Jack F. Matlock Jr.] ca URSS să intervină militar în România, lucru pe care rușii l-au refuzat. A mai lăsat să se înțeleagă că izbucnirea propriu-zisă a revoluției în România a constituit o surpriză la fel de mare pentru sovietici, ca și pentru americani!?

Înainte de întrevederea cu el, am fost sunat de consilierul László, de la unguri, să-mi spună de venirea lui [Ferenc] Somogyi, secretarul de stat permanent de la MAE ungar, cu un mesaj de la [József] Antall pentru domnul I[liescu]. Am făcut

o notă în acest sens, pe care domnul I[liescu] a aprobat-o şi, în urma căreia, îl va primi pe Somogyi mâine la ora 13.00.

La ora 12, domnul I[liescu], cu Teo [Meleşcanu] l-a primit pe emisarul sud-coreean, care i-a înmânat un mesaj din partea preşedintelui lor, prin care domnul I[liescu] era invitat în Coreea de Sud, fiindu-ne cerut sprijinul (în noiembrie vom avea din nou preşedinţia Consiliului de Securitate) pentru primirea la ONU. Invitaţia a fost acceptată, iar sprijinul, acordat.

Cu acelaşi prilej, domnul I[liescu] a acceptat vizita sa în Israel, la începutul lui septembrie. Cu America Latină, treburile s-au încurcat un pic, deoarece Peru pare să fi ieşit din program, iar Irlanda nu a acceptat *stop-over*-ul. Mai rămâne de văzut.

Sâmbătă, 11 mai 1991, Cotroceni

Până la prânz, mi-am făcut ordine în hârtii, separând ce-mi aparţinea de arhiva Direcţiei. La prânz, am participat la primirea lui [Ferenc] Somogyi (domnul I[liescu], care era într-o şedinţă cu Comisia Constituţională – se pare că erau probleme cu tezele deja votate –, nu era prea încântat să-l primească). Oricum, domnul I[liescu] l-a primit surâzător şi amabil, ca întotdeauna. Somogyi a început să vorbească, a înmânat mesajul domnului I[liescu], care s-a adâncit în lectură. Când a terminat, a devenit serios (semn că nu i-a căzut bine ce a citit) şi când Somogyi a terminat, a spus:

1. convorbirea de la Londra a fost utilă şi pozitivă;

2. a făcut elogiul Tratatului „Cer Deschis";

3. a accentuat exemplul bun pe care prietenia noastră îl dă celor care au suspiciuni în privinţa zonei;

4. propune elaborarea unei declaraţii asupra relaţiilor bilaterale;

5. o eventuală vizită a sa la Budapesta, pentru semnare.

Apoi a arătat ferm și clar că noi considerăm problema minorității o chestiune internă, care nu trebuie confundată cu raporturile bilaterale, pe linie de stat.

Somogyi, abătut în timp ce lua note, a fost suficient de abil să vadă partea plină a paharului, așa că întâlnirea s-a încheiat cu bine. Domnul I[liescu] a intrat apoi în ședință cu Comisia Constituțională, iar Somogyi a fost intervievat de TV. M-au agățat și pe mine cu câteva întrebări.

La 15.00, am fost la COS [Casa Oamenilor de Știință]. Profesorul a spus că ni se vor facilita contacte cu persoane importante, dar a subliniat că succesul depindea doar de noi. În context, a menționat în câteva rânduri America Latină și țările latine din Europa, cu excepția Franței... Despre noi a spus că suspiciunile cu privire la natura relațiilor dintre domnul I[liescu] și Petre [Roman], precum și aiureala cu remanierea guvernamentală au prelungit și accentuat reținerile străinătății în implicarea aici.

La 18.00 am fost la Klaus [Brambach] acasă, care m-a pus la curent cu cota noastră ajunsă la zero în Germania, pe care o pune aproape exclusiv pe seama imobilismului condamnabil al ambasadei noastre de acolo. În ce mă privește, deși nu s-a opus sondării cu privire la posibila mea numire ca ambasador în Germania, încearcă vădit să mă determine s-o fac cât mai târziu. În context, a afirmat că Stamp (?) nu ar fi curat, iar ei au dovezi, iar Kleininger (?) e slab.

A mai făcut afirmații caustice la adresa lui [Virgil] Măgureanu, care ar căuta acum să dreagă greșeala de a fi refuzat vizita în Germania, și care se apucă să dea explicații politice și să își ia angajamente nesolicitate, care, în plus, nu se materializează.

În final, ca un gest de mare prețuire, mi-a arătat organigrama MAE-ului lor, pentru a-mi demonstra importanța *strategic planning*-ului.

Luni, 13 mai 1991, Cotroceni

Zi de alergătură. La 9.10 eram la aeroport să îl întâmpin pe Costică [Chesculescu] pe care l-am dus la COS [Casa Oamenilor de Știință], la Tipa, unde am achitat nota de plată de sâmbătă și am stat de vorba și cu B (?). Apoi am mers la MAE. Unde i-am lăsat lui Teo [Meleșcanu] copia scrisorii lui [József] Antall și l-am văzut pe Adi [Năstase], care mi-a relatat cum a fost cu întâlnirea mea cu domnul I[liescu], a doua zi după ce vorbiserăm noi. Nu e clar cine a sunat primul, dar domnul I[liescu] i-a pus problema trimiterii mele în Canada. Adi a spus că era cel mai bun post al momentului, dar că trebuia să fiu și eu consultat. La rândul meu, i-am relatat lui Adi discuția mea cu domnul I[liescu]. Concluzia: să-i dea drumul notei către Petre [Roman].

Ajuns înapoi la Cotroceni, mănânc, îmi pregătesc seminarul pentru a doua zi și plec să duc fetele la karate și volei, precum și lucrurile mele acasă. I-am povestit și lui Ion [Ioan Talpeș] toată tărășeniile. Concluzia: postul de ambasador în Germania i-ar surâde și lui. Apoi Victor Opaschi ne-a relatat scandalul avut cu Claudia, pe depășirea programului președintelui. Urmarea: Claudia ne sună acum să fixăm împreună agenda săptămânală. Se pare că Departamentul de Analiză Politică al Președinției ar fi... dispărut (nu s-a comunicat nimic încă), fiecare direcție acționând independent, iar Vasile Ionel va prelua funcția lui [Marin] Pancea, de secretar la CSAT [Consiliul Suprem de Apărare a Țării].

Marți, 14 mai 1991, Cotroceni

După ore, a avut loc primirea a doi emisari americani, care au legături strânse cu USIA. Până a venit domnul I[liescu], [Alan] Green m-a rugat să le fac *round-up*-ul cu privire la Tratatul cu sovieticii și perspectivele Europei și ale Europei răsăritene.

Green s-a interesat de mine și, când i-am confirmat că plec de la Președinție, mi-a spus că regretă foarte mult faptul că domnul I[liescu] nu va mai putea beneficia de sfatul meu.

Convorbirea a fost tăioasă, iar domnul I[liescu], în vervă. Vechiul său antiamericanism începe să se manifeste din nou.

La terminare, am mai putut sta un pic cu dânsul pentru a rezolva câteva probleme curente. Cu această ocazie, i-am relatat convorbirile cu Klaus [Brambach] și Profesorul (pe aceasta a aprobat-o tacit).

După-amiază, am avut treabă în oraș, iar la ora 17.00 am avut ședință de agendă cu domnul I[liescu], [Constantin] Bâgu și Popescu, în defensivă totală, îndeosebi ca urmare a atacului declanșat de Vasile Ionel (despre care ne-a spus că va prelua funcția de secretar al CSAT, urmând să devină apoi principalul său consilier). Velicu [Radina] încearcă să-l determine pe domnul I[liescu] să-i primească pe cei din „20 mai", iar Bâgu, pe [Velicu] Radina. [Ioan] Talpeș și cu mine ne opunem, deocamdată cu succes.

Seara, cu [Ioan] Mihuț la [Tahsin] [Ion] Petcu.

Miercuri, 15 mai 1991, Cotroceni

Toată dimineața am petrecut-o în așteptarea unui semn din partea domnul I[liescu] în legătură cu întâlnirea lui cu Petre [Roman] și Adi [Năstase], pe probleme externe. Nimic. Mai mult, nu a invitat pe nimeni din cei propuși de mine ieri.

În jurul prânzului, drumuri în oraș, pentru probleme casnice. Pisi [Veronica] la karate. Vin un pic acasă și aproape termin de redactat articolul pentru [Ion] Petcu. Apoi la seara de jazz organizată de Externe.

Acolo, Teo [Meleșcanu] mă lasă să înțeleg că toate problemele lui Adi s-au rezolvat. Adi, în schimb, vine și-mi spune că... domnul I[liescu] nu a fost de acord să-mi dea drumul să

plec! Mi-a spus că îmi va permite să angajez oameni și că va trebui să-mi dau demisia din Front. Petre, aparent, nu s-a băgat. S-a stabilit ca domnul I[liescu] să aibă o discuție cu mine. În ce mă privește, parcă totul s-a năruit dintr-odată. Oricum, există o fisură: tot domnul I[liescu] mi-ar fi permis să plec ambasador în Canada! Să văd mâine cum valorific această „fisură".

Meciul îl văd cu [Ioan] Mihuț, Petcu și doctorul, acasă la Mihuț.

(Când i-am comunicat ambasadorului [Alan] Green vestea că domnul I[liescu] nu voia să mă lase să plec, acesta a fost bucuros, pentru că voia să rămân pe lângă președinte. Mi-a făcut impresia că și ambasadorul chinez [Wang Jinqin] s-a bucurat. M-am văzut și cu George Pop, căruia nu i-am spus nimic, dar vrea să vorbim.)

Joi, 16 mai 1991, Cotroceni

Când am sosit de la ore, am aflat că domnul I[liescu] mă caută. Am vorbit la telefon și m-a chemat la el. Ne-am așezat la masa de lucru și a început spunându-mi: am stabilit ca, pentru moment, să rămâi la noi. Te vei ocupa și cu *strategic planning*, conlucrând cu Ministerul. Apoi a vrut să mai spună ceva, dar s-a oprit și am intrat în prezentarea problematicii discutate cu Adi [Năstase] și Petre [Roman] ieri. Mi-a spus că s-a decis să-mi dau demisia din Colegiul Director și că a vorbit cu Petre în sensul ăsta. Când a terminat, s-a lăsat pe spate și a vrut să asculte ce aveam de spus. Am început, spunându-i doar două lucruri:

1. că în Președinție se simte ofensiva „administrativului" (l-am menționat concret pe [Constantin] Bâgu);

2. că această direcție face, practic, activitate de protocol; avem ocazia reorganizării, s-o folosim!

Cum a trebuit să plece la o întâlnire, am întrerupt aici, stabilind să discutăm ulterior ce a mai rămas.

Pe urmă, i-am relatat lui Cornel [Codiță] discuția, ceea ce l-a turtit de tot. I-am explicat că nu aveam ce face, decât să încercăm să ne adaptăm situației, căutând să facem cât mai mult în aceste condiții. Cred că l-am convins.

La prânz, masă cu [Géza] Entz, care mi-a accentuat necesitatea unei declarații româno-maghiare privind drepturile minorităților, la care Teo Meleșcanu i-a spus că Adi i-a propus ministrului lor de externe constituirea unui grup comun de lucru pe aceste probleme, care să prezinte rezultatul muncii lor la Geneva. În principiu, a fost de acord. Să vedem însă concret.

Pe urmă, am mers la Teo, căruia i-am relatat discuția cu domnul I[liescu]. Când a venit și Adi, i-am spus și lui. Întrebat de atitudinea lui Petre, mi-a spus că acestuia nu i-ar fi surâs ideea numirii mele, dar că esențială a fost decizia domnului I[liescu] de a nu-mi da drumul să plec.

Când am terminat, le-am spus și lui Lică [Vasile Secăreș] și lui Dan [Mircea Popescu] ce am discutat cu domnul I[liescu] și ce am aflat de la Adi.

Vineri, 17 mai 1991, Cotroceni

Dimineață devreme, am fost la Pipera, pentru mobilă, apoi la Enăchești, pentru bani. La 10.00, l-am primit, cu Cornel [Codiță], pe ambasadorul turc [Tugay Uluçevik], venit să ne ceară să nu dăm curs inițiativei lui [Varujan] Vosganian de a convoca în România un congres armean, cu participare internațională.

La prânz, i-am primit pe Horică [Bucșă] și prietenii lui, ca și pe Elena Ciocan, fosta secretară a CC al UTC.

Pe la 17.00, l-am văzut pe domnul I[liescu], căruia i-am dat nota privind convorbirea de dimineață și i-am relatat mesajul lui Eugen [Dijmărescu]: managerii noștri – sindicaliști convinși prin forța împrejurărilor – au acceptat salarii în

valoare de 230 de miliarde de lei, pe care nu avem de unde să-i scoatem, ceea ce va scoate muncitorii în stradă. În plus, dacă vrem să tipărim bani, ieşim din Acordul cu FMI, cu toate consecinţele care decurg de aici. Petre [Roman], din spusele lui Eugen, e complet distrus: ar fi afirmat că poporul nu doreşte altceva decât ceauşism: ordine şi grijă de ei de sus. Domnul I[liescu] ştie, dar nu s-a angajat în niciun fel. Mi-a confirmat că producţia pe primele 15 zile ale lunii în curs reprezintă doar 80% din cea de pe luna trecută.

Pe urmă, am plecat la recepţia lui [Heinrich] Schorsch şi la cea de la ambasada maghiară, unde ambasadorul lor a făcut un apel la mine, să contribuim – ca membri ai aceleiaşi generaţii – la îmbunătăţirea relaţiilor bilaterale. Mi-a spus că ştia ce mare influenţă aveam asupra politicii externe româneşti (!?) şi mi-a spus că şi el face acelaşi lucru în Ungaria. I-am propus stabilirea unui canal de comunicare între noi doi, lucru pe care l-a acceptat. [Attila] Verestóy mi-a cerut o întrevedere de o oră. Am stabilit pentru luni dimineaţă, la ora 8.00.

Sâmbătă, 18 mai 1991, Cotroceni

Dintr-o modificare de program, nu mai am cum participa la primirea ministrului de externe al Mauritaniei [Hasni Ould Didi], dar merg la şedinţa convocată de Lică [Vasile Secăreş] pentru organizarea Şcolii, unde vine şi Lazăr [Vlăsceanu], care îmi spune că Alianţa Civică este organizată în partid de americani, exasperaţi de ineficienţa Opoziţiei, căreia nu mai vor să-i acorde sprijin material. Vor fi „şcoliţi" vreo 50 de activişti, iar fondurile vor veni prin Academia Civică. *Deadline* – septembrie 1991. Marea „bătălie" se duce între americani şi francezi, ca atare tirul se va concentra asupra lui Petre [Roman]. Domnul I[liescu] pare să stea sigur în scaun.

Luni, 20 mai 1991, Cotroceni

Un an de la alegeri! Toată ziua pe drumuri. După-masă, festivitate în curte la Front. Generalul Neagu îmi declară că:

1. ar fi bine să fi acceptat postul în Canada.

2. Aggie Kuperman i-ar fi spus lui Teo Meleșcanu, încercând să-l zdruncine, că eu i-aș fi spus că mă simt debusolat și vreau să-l părăsesc pe domnul I[liescu].

3. [Jelio] Jelev, [Václav] Havel și alți disidenți, inclusiv Doina Cornea, ar fi fost demult oamenii americanilor.

4. că problema dosarelor îngropate găsite de [Petre Mihai] Băcanu [la Berevoiești] va stârni multa zarvă.

La prânz, mă văd cu [Fotopolos] Sotiris, care îmi spune că mi se va trimite o invitație în Grecia, că vrea să intrăm într-o societate destinată mijlocirii programelor de asistență comunitară pentru România și dorește să-i aranjez lui V. [Vassilatos?] o întâlnire cu [Vladimir] Pasti, de la Front.

Marți, 21 mai 1991, Cotroceni

Mi-am ocupat toată ziua numai cu mobile. Am trecut pe la serviciu doar 15 minute. Scandalul documentelor de la Berevoiești se intensifică, pe fundalul votării Legii securității naționale și a discuțiilor pentru Legea SRI.

Miercuri, 22 mai 1991, Cotroceni

Dimineață mi-am scris contribuția pentru *Mondorama* și am sărbătorit-o pe Tutu, fata lui Victor Dimitriu. La ora 13.00, am participat la primirea cosmonauților sovietici.

După-masă, mi-am început șirul acțiunilor protocolare. Înainte să plec, [Emilian] Manciur și-a exprimat fericirea că, deocamdată, vom continua să colaborăm, spunându-mi că, la Externe, s-ar vehicula posturi mari de ambasador pentru mine (Canada, Washington etc.).

Am mers la [Fotopolos] Sotiris, care mi-a expus proiectul societății și mi-a declarat mulțumirea lui Vassilatos pentru întâlnirea cu [Vladimir] Pasti (confirmată de acesta). La 16.00 eram la [Heinrich] Schorsch, care vrea sprijin pentru construirea unui salon de automobile.

Luni, 27 mai 1991, Cotroceni

La ora 10.00, ședință cu „probleme organizatorice". Vasile Ionel va ocupa de acum încolo locul lui Lică [Vasile Secăreș], iar [Ioan] Talpeș va trece în locul lui Dan [Mircea Popescu], la politica internă. Victor [Opaschi] se vede mutat de la Talpeș la [Marius] Guran [consilierul pe probleme de știință]; încercarea lui de a forma o „mică subdiviziune" din problemele lui (culte, drepturile omului, artă, probleme umanitare) a rămas fără rezultat. Ioșca [Boda] vrea și el o halcă mai mare și propune ca revista să treacă în parohia lui. Despre direcția noastră, cuvinte pozitive și confirmarea mea în funcție.

După, îi solicit domnului I[liescu] câteva minute, în care îl pun la curent cu situația raporturilor cu grecii lui [Fotopolos] Sotiris, cu situația acestuia, cu [Doru Viorel] Ursu și cu Vlad. În final, îi spun că am auzit zvonuri despre mine (Viena). Începe să râdă și îmi răspunde că a fost, așa, o idee, întrucât eu am fost cel care a cerut să plece. Îi spun că aici era placa turnantă a politicii europene de culise și că, spre deosebire de Canada, e foarte aproape, lucru important ținând seama de situația părinților mei. Mi-am continuat argumentarea, solicitându-l pe [Cornel] Codiță. A rămas surprins, întrebându-mă: „și el vrea să plece?" I-am explicat avantajele de a numi acolo un cuplu sudat, cum eram noi. Dacă vrea însă să-l păstreze, va trebui să îl facă consilier prezidențial, lucru pe care l-a refuzat, spunând că, dacă va fi cazul, se gândește la un om de calibrul lui [Teodor] Meleșcanu sau [Traian] Chebeleu. I-am

replicat spunând că asta ar slabi MAE. A rămas să-l roage pe Adi N[ăstase] să-i caute un om. În context, i-am spus și de Victor Dimitriu, față de care are numai sentimente negative, cu impresia că am reușit să i le mai diminuez. În final, i-am mărturisit că, dintre toate „ofertele", inima mea a rămas la *strategic planning*-ul din politica externă. Atunci mi-a spus că va crea acest lucru aici, la Președinție, aducându-i pe cei de la Externe să lucreze pentru asta aici (Îmi aduce mai degrabă „jucăria", decât să mă lase să mă duc eu unde e aceasta). A rămas, deci, să avem o discuție serioasă cu el, pentru a stabili noua configurație și orientare a Direcției (le spun și lui Cornel [Codiță] și Mihai [Bujor Sion] despre discuție).

Am mai discutat și despre pălăria prea mare pentru Vali Georgescu, la presă, spunându-mi că era doar o numire provizorie – deci știa – și că intenționa să îl aducă pe [Adrian] Dohotaru. Când i-am amintit de noua calitate a lui Dohotaru, a zâmbit cu subînțeles.

Seara, târziu, am intrat la ședința Consiliului, la punctul privind acțiunile iredentiste maghiare. Realitatea este extrem de dură, în contradicție cu „mesajul de pace" al factorilor de conducere ungari. Ai noștri sunt conștienți și hotărâți să facem tot ce depinde de noi să rezistăm acestei amenințări, calificată de [Romulus] Neagu drept cea mai importantă actualmente, în raport cu ființa noastră națională (Egerul a fost lovitura lui?). Petre [Roman] e de părere că trebuie să pregătim bine opinia publică și propune ca Szőcs Géza să fie intervievat de ziariștii români, în legătură cu declarațiile lui. Se stabilește crearea unui *task force* la Președinție, în Secretariatul Consiliului, care, pe baza centralizării informațiilor în domeniu, să elaboreze o strategie coerentă în domeniu. Propunerea îi aparține domnului I[liescu].

În final, Doru Ursu uimește pe toată lumea, solicitând eliberarea din funcție, pe motive neconvingătoare!? Petre [Roman] nu se lasă deloc. Domnul I[liescu] îi spune că a pierdut momentul, cel al remanierii guvernamentale, și că, acum, ar fi total nepotrivit, iar [Romulus] Neagu, [Marin] Pancea, [Victor] Stănculescu și Virgil [Măgureanu] încearcă să-l descurajeze. Se termină în coadă de pește.

Seara, cină la Enăcheşti.

Marți, 28 mai 1991, Cotroceni

Nimic deosebit în cursul zilei. La prânz îmi cumpăr câteva costume și un balonzaid. După-masă, reuniune la ADIRI: principalul scenariu privind amenințarea la adresa țării îl constituie izbucnirea unui nou Târgu Mureș.

1. Imposibilitatea de a-l stăpâni.
2. Solicitarea intervenției forței NATO de acțiune rapidă.
3. Intervenția ei și enclavizarea zonei ocupate de maghiari.
4. Consacrarea juridică a acestei noi realități pe plan internațional.

[Radu] Câmpeanu, care a participat și el, recunoaște fezabilitatea și periculozitatea „scenariului". Din tot ce vorbește – „da" în SUA, Anglia și Germania – rezultă sprijinul său total pentru... Franța!?

Miercuri, 29 mai 1991, Cotroceni

Rutina zilnică: primiri de material, distribuire de probleme, telefoane, „clienți" etc. La prânz, merg la Teo Meleșcanu cu [Vasile Victor] Aileni, pentru a integra eforturile lor anglo-saxone în efortul MAE. La intrare, mă întâlnesc cu Dorel Șandor, care îmi spune că a fost inclus pe lista neagră a „Vetrei Românești", pentru masa dată lui [Géza] Entz, dar știind că eu, și nu altcineva, se întâlnea cu el, nu-și făcea probleme.

În timp ce eram acolo, am vorbit la telefon cu domnul I[liescu] pentru primirea lui Stephen Larrabee (fostul meu director adjunct la Institutul Est-Vest [EastWest Institute] de la New York). Era exasperat de ineficiența eforturilor noastre în raport cu americanii. A rămas să-mi comunice când îl putea primi.

Seara, la [Ioan] Mihuț, unde îl văd pe [Ion] Petcu, că îi era teamă să-mi publice articolul „NATO – o nouă «Sfântă Alianță»?".

Joi, 30 mai 1991, Cotroceni

Ultimul seminar. În rest, atacuri în presă la adresa lui Vali Georgescu, care a venit să mă invite la croaziera organizată de ea cu Milena în Deltă, pentru presa română și cea străină.

Am văzut fabrica lui Agop Kirmiziyan și magazinele Gepa și Panasonic Technic's. Mărfuri bune, dar scumpe.

După-masă, discuție cu Geta la telefon, pentru care am adus-o și pe Pisi (Veronica).

Vineri, 31 mai 1991, Cotroceni

Zi de cumpărături: frigider, aspirator, de preluat hainele. Masa la Victor [Dimitriu] și apoi la Corina, pentru inaugurarea casei.

Sâmbătă, 1 iunie 1991, Cotroceni

Mutat mobile, nu am trecut pe la Cotroceni.

Luni, 3 iunie 1991, Cotroceni

Dimineața la 8.00, ședința cu Vasile Ionel [VI], cu care am pus la punct întâlnirea lui Steve [Stephen Larrabee] cu șeful Marelui Stat Major General [Dumitru Cioflină]. Apoi, continuăm cu [Constantin] Bâgu legat de fixarea salariului

(consilierii 20 000, consultant 11 000, iar Mariana 8 000). Plec apoi la aeroport pentru Steve, împreună cu Traian Chebeleu. Degeaba, deoarece avionul nici nu plecase din Sofia. Mă întorc și îi pun la curent pe băieți cu rezultate discuției de dimineață.

La ora 11.00, ședința cu domnul I[liescu] pe marginea agendei. Stabilim o conferință de presă, înainte de săptămâna „fierbinte" 13–15 [iunie], în care rememorarea să fie, de fapt, un apel la unitate națională.

Înainte de vizita lui Costică [Cheșculescu] și la italieni (ziua națională) îl văd pe Aurel [Dragoș Munteanu], care îl aștepta pe președinte. Îmi spune că toate punțile sunt rupte cu americanii, deoarece:

1. tratatul cu URSS este înrobitor față de noi în raport cu URSS, în orice condiții;

2. declarațiile lui [Adrian] Năstase de la Praga privind futuristica „uniune a statelor central-europene" este privită ca o încercare deghizată de refacere a Tratatului [de la Varșovia];

3. politica noastră balcanică este interpretată ca o încercare a României de a „sparge" unitatea Europei. I-a căzut însă bine când i-am spus că numele lui figura în zvonurile pentru prim-ministru.

La italieni discut cu multă lume: ambasadorul și atașatul militar chinez (care se interesează de soarta mea), ambasadorul japonez [Kiyoshi Furukawa] (căruia îi spun de Universitatea Hokkaidō – idee care pare să-i surâdă), [Doru Viorel] Ursu (care îmi spune că hotărârea lui de a demisiona a fost determinată de schimburile de cuvinte avute anterior în Consiliu cu Virgil [Măgureanu]), [Horia] Lupuțiu (căruia îi rezolv problema cu buletinul, punându-l în contact cu Ursu), care îmi spune că [Ion] Rațiu se crede mai deștept decât fruntașii țărăniști autohtoni), Tomici, de la Agenția Taniug (care îmi

spune că articolul din *Borba* era o încercare concertată cu altele de a strica relațiile Serbiei cu vecinii, lovindu-l astfel pe [Slobodan] Miloșević) și mulți alții, inclusiv Adi N[ăstase], care o să-l primească pe Cristi Păunescu, mâine, și Mugur [Isărescu], care îmi spune că s-a acceptat ideea consultărilor ungaro-române pe problematica minorităților, la nivel de MAE.

Tot acolo am discutat și cu [Alexandru] Barbu, aghiotantul lui [Vasile] Milea, care mi-a spus că, în noaptea de 21–22 decembrie [19]89, acesta era foarte furios și și-a trântit casca de pământ. L-a trimis pe Barbu acasă, spunându-i să treacă și pe la Minister dimineața. Când acesta a ajuns acolo pe 22, Milea l-a sunat și i-a reproșat că nu era cu el, adăugând – cu tristețe – că ar fi avut nevoie să fie lângă el, Milea!?

Marți, 4 iunie 1991, Cotroceni

Ziua Steve [Stephen] Larrabee. A început la ora 9.00, cu o discuție în patru (V[asile] I[onel], [Cornel] Codiță, el și cu mine), în care s-a interesat de reformele din armata noastră și ne-a recomandat să ne apropiem de NATO, prin intermediul UEO.

Apoi, la 10.00, l-a primit domnul I[liescu]. Începutul a fost stânjenitor și tensionat pentru amândoi, ulterior, instruit fiind de mine, Larrabee a reușit până la urmă să creeze atmosfera propice unei discuții reușite. Toată lumea a fost mulțumită. Ne-a recomandat să încercăm o mediere britanică în raporturile noastre cu SUA.

La 13.00, am luat masa cu el. Mi-a povestit pe larg mașinațiile lui John Mroz [directorul Institutului] de a-l îndepărta, situația mea și a lui Andreij. Mi-a propus să particip la două proiecte pe Balcani – o conferință și o carte – pe care le coordonează. Când am terminat, l-am dus la Lică [Vasile Secăreș], iar eu am mers acasă.

Miercuri, 5 iunie 1991, Cotroceni

Întâlnire cu [Davis B.] Bobrow, reprezentantul unui consorțiu de 13 instituții de relații internaționale, despre problemele facultății și cu ambasadorul ceh [Republica Federativă Cehă și Slovacă – Milan Resutik], la ADIRI. Vizită, cu Mihai [Bujor Sion], la târg.

Joi, 6 iunie1991, Cotroceni

O zi cu două mari supărări: din nou sunt victima ignorării din partea domnului I[liescu], care-l trimite, fără să-mi spună nimic (aflu tot de la Adi [Năstase]), pe Teo [Meleșcanu] în Israel (ideea lui Petre [Roman]), cu mesaje către [Chaim] Herzog și [Yitzhak] Shamir să ne ajute cu americanii. O tentativă de a intra în joc, așa cum ar fi fost normal de la bun început, eșuează din cauza lui [Romulus] Bena, care, pur și simplu, nu îmi face legătura la telefon.

La prânz, recepție la suedezi, unde tot corpul diplomatic vrea să știe amănunte legate de alegerile anticipate.

La revenirea la Cotroceni, am o discuție serioasa cu generalul V[asile] I[onel], pe marginea celor de mai sus; mesajul: nu cred în intenția domnul I[liescu] de a revitaliza Președinția! În plus, aflu și de manevrele de culise ale lui [Constantin] Bâgu, care, pe de o parte, îl menajează pe Vova (17 000, mamă rusoaică), ca să-i facă pe computerul nostru programul lui... [Velicu] Radina, iar, pe de alta, îi înjumătățește arbitrar salariul Răduței [Vișan], fără să-mi spună nimic, deși, când s-a discutat chestiunea în grup, nu a suflat o vorbă. De aceea, îl avertizez prietenește să nu se mai atingă de Direcția mea, fără a discuta în prealabil cu mine.

Seara, cina cu [Stelian] Moțiu, Dan [Mircea Popescu] și Silvian [Ionescu] la Inter. [Răzvan] Theodorescu, [Romulus] Neagu, Turcu et co sunt subiectele de discuție.

Vineri, 7 iunie 1991, Cotroceni

Dimineaţă, discuţii cu generalul [Vasile Ionel] pe probleme curente. Stabilesc să-i comunic în scris lui [Constantin] Bâgu – o şi fac mai târziu – că încadrarea Răduţei [Vişan] rămâne aceeaşi.

La prânz, merg la recepţia firmei Mercedes, unde îl văd pe Klaus [Brambach]. La 17.00 la Facultate, pentru şedinţa convocată de Lică [Vasile Secăreş].

Ulterior, conferinţă de presă (domnul I[liescu] nu s-a consultat cu nimeni):

1. Îl sacrifică pe Eugen [Dijmărescu], cu bună ştiinţă (i-am şi trimis un bilet rugându-l să evite situaţia, dar l-a ignorat).

2. Spune că cei de la Berevoieşti au greşit, deoarece nu au făcut treaba cum trebuie.

3. Îl critică pe Antonescu, la fel ca în manualele de şcoală comuniste.

4. Sare să o apere pe Vali Georgescu.

Mihai Stan [adjunctul lui Măgureanu], sacrificat pentru Berevoieşti, demn, nu acceptă o altă „însărcinare", ci preferă pensionarea.

În rest, simt o dezamăgire fără margini. Nici nu s-au stins ecourile discuţiei cu domnul I[liescu], în care a promis marea cu sarea în legătură cu Direcţia, şi recurge cu ostentaţie la aceleaşi procedee care au provocat-o. Vom vedea luni ce va mai fi!

Luni, 10 iunie 1991, Cotroceni

O zi plină de nervi. Aflu mai întâi că discuţia privind vizita domnului I[liescu] în America Latină a avut loc. De la noi vor merge [Iosif] Boda (care s-a autopropus) şi Cornel [Codiţă]. [Emilian] Manciur m-a evitat pur şi simplu complet. Vorbesc şi cu Adi [Năstase] la telefon, care îmi relatează manevrele lui

John Mroz în legătură cu noi. Îl sun și pe Eugen (Dijmărescu), ca să îl sondez: cum am presupus, vrea să-și dea demisia. Transmit lucrul ăsta lui Mihai [Bujor Sion], care-l spune mai departe generalului, care-i spune domnului I[liescu], care îl sună pe Eugen și-l invită la o discuție.

Masa o iau cu părinții, dar îmi fac nervi îngrozitori cu șoferul, care, pur și simplu, dezertează.

După-masă, porția principală de nervi. [Constantin] Bâgu, cu de la sine putere, vine și-i comunică Răduței [Vișan] decizia de reîncadrare, cu diminuarea salariului. Răduța îmi spune și, după ce-l apostrofez pe Bâgu la telefon, și se termină vizionarea casetei video cu [Tudorel] Postolache – trimisă de domnul I[liescu] s-o vedem – intrăm la general, căruia îi spunem toată tărășenia. Când rămân singur cu el, îmi spune cum a procedat Bâgu: s-a dus direct la domnul I[liescu], i-a prezentat situația cum a vrut el, a obținut acordul și a venit să-i comunice generalului rezultatul!? Cu chestia asta a greșit, pentru că acum generalul e total de partea mea și-mi promite să revină asupra chestiunii. Rămâne însă problema de fond: în loc să mă ocup de acțiunea cu Israelul – de care, în paranteză fie spus, nu știu nimic oficial –, mă consum cu hârțuielile administrative tâmpite ale lui Bâgu!? Generalul a obținut de la domnul I[liescu] să aibă discuția cu Direcția noastră. Frecție la picior de lemn!

Marți, 11 iunie 1991, Cotroceni

Dimineața se scurge cu rutina zilnică, precum și cu un drum în oraș. La prânz, merg la Mihai [Bujor Sion], ca să mă întâlnesc cu doi greci, care vor crearea unei agenții balcanice de știri (greco-bulgaro-română), care să promoveze imaginea externă a zonei.

După-masă, rezolv problema televizorului în culori pentru părinți.

La 17.00, merg la bazin și fac și eu o baie cu lotul care se pregătește pentru Universiada de la Sheffield, din Anglia.

La 18.30 sunt la Lică [Vasile Secăreș], la reuniunea „Grupului", mă sună generalul [Vasile Ionel], cu care stabilesc să mă văd a doua zi dimineață. Eugen [Dijmărescu], cu care domnul I[liescu] a stat până la urmă de vorbă, îmi spune că vineri a primit o scrisoare de la US Treasury, prin care i se transmitea că poate conta pe sprijin atâta timp cât ne menținem în termenii Acordului cu FMI. Să fie semnul unei schimbări de optică în ce ne privește? [Victor] Babiuc, care tocmai pleacă acolo, o să vadă, sper. Tot Eugen ne spune că a primit doi emisari speciali din Franța și Italia, cu oferte de sprijin – inclusiv material – pentru Petre [Roman] și el (Lică îmi arată o scrisoare din partea lui John Dumitrașcu, din care rezulta că domnul I[liescu] a acceptat să-i încredințeze organizarea viitoarei campanii electorale). Problema însă e cea a zilelor care urmează. Scenariul lui [Vladimir] Pasti: val de greve, grevă generală, demisia cabinetului și chemarea noului premier, care poate fi tot [Petre] Roman (ceea ce nu va schimba prea mult lucrurile) sau... Dan Marțian, ceea ce ne-ar permite supraviețuirea internă, dar ne-ar termina afară. Argumentez – convingător – că, de fapt, asta pare să fie ce vrea și Occidentul, care așteaptă demult să ne plătească o mulțime de polițe. În orice caz, discuția pune în lumină o suficiență, care merge până la superficialitate din partea lui Petre și o (aparentă) detașare a domnului I[liescu]. Oricum, Petre a intrat total nepregătit la ultima întâlnire cu Opoziția.

Seara, cină oferită de George Pop la Inter. Participă și Mihai [Bujor Sion]. O seară frumoasă. Confirmă că Maggy [Margaret] Thatcher va veni aici.

Peste zi, discuție cu [Ion] Petcu, de la *Românul*, care, ca să repare gafa făcută cu articolul, mă include într-un *think tank* al

revistei. Prima întâlnire, mâine la ora 16. De asemenea, o solicitare din partea BBC, pentru o masă rotundă închinată unui an de la 13–15 iunie, sâmbătă, la ora 14.00, la Radio București. [Ioan] Talpeș mă sfătuiește să accept numai dacă domnul I[liescu] îmi dă voie.

Miercuri, 12 iunie 1991, Cotroceni

O zi care începe, în sfârșit, cu o bucurie: generalul [Vasile Ionel] îmi comunică „victoria" împotriva lui [Constantin] Bâgu: Răduța [Vișan] rămâne consultant cu salariul de 11 000 de lei.

Profit de ocazie și mai discut cu generalul (V[asile] I[onel]). Îmi relatează cum Victor Stănculescu, pe care l-a condus la aeroport în dimineața zilei de 13 iunie 1990, nu i-a spus nimic de planul de evacuare a Pieței Universității, în calitatea sa de șef al M[arelui St[at M[ajor]. Apoi, cum singur fiind, a trebuit să preia conducerea operațiunilor militare. Îmi confirmă implicarea lui [Mihai] Lupoi, pe care l-ar fi arestat și eliberat ulterior de trei ori, fiind plasat ulterior sub protecția Armatei.

Discut telefonic cu domnul I[liescu], care îmi dă permisiunea să particip la masa rotundă organizată sâmbătă de BBC, legat de evenimentele din 13–15 iunie anul trecut. Întâlnire cu Marie-Hélène (?). Franța, alături de noi!

În rest, citit, pregătit „dosarul" pentru discuție, primit oameni și alergătură pentru probleme casnice.

La 16.00, la *Românul*, care, din inițiativa lui [Paul] Everac, organizează un grup de discuții. Stabilim: din moment ce ne este atacată însăși ființa noastră națională, iar în Europa, nu suntem – și nici nu pare că putem intra, după cum se vede –, rămâne să ne conturăm în funcție de matricea noastră – românismul. Revista va începe o adevărată cruciadă în acest sens.

Joi, 13 iunie 1990, Cotroceni

Dimineața am dat interviul solicitat de *Azi*, în legătură cu Tratatul (cu URSS), apoi am citit materialele curente. La prânz, am trecut pe la Mugur [Isărescu], unde l-am întâlnit pe Petrică Rareș, care mi-a spus că:

1. deși americanii trebuiau să contribuie doar cu 12 milioane la miliardul OECD [Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică] (Grupul celor 24), nu au dat OK-ul (japonezii, care trebuiau să contribuie circa 200 de milioane, nu îi mai dau, deoarece, la „sugestia" americanilor, două din cele mai mari firme de rating au decretat că situația de la noi nu era stabilă!?);

2. se pare că tot ei și-au băgat coada și în recenta reuniune CEE [Comunitatea Economică Europeană], care nu ne-a aprobat creditul propus; intenția era de a ne amâna până la intrarea în vacanță a Parlamentului, pentru a nu mai putea primi nimic mai devreme de această toamnă;

3. americanii nu ne dau nimic atât timp cât domnul I[liescu], pentru care a afirmat că ar avea „dosare groase", nu va pleca de la putere.

La 13.00, eram la Federația de Polo, pentru ședința Biroului Federal. Discutăm climatul din sânul echipei naționale.

La 15.00, eram la Clubul Dacia, pentru ședința Colegiului Director. Din câte îmi dau seama, lumea continuă să mă respecte. Petre [Roman] se lansează într-un atac furibund împotriva lui [Alexandru] Bârladeanu și [Dan] Marțian, pentru modul în care au tratat solicitarea procedurii de urgență la legea privatizării, în ciuda acordului la care se ajunsese anterior. [Ioan] Mihuț îmi spune că, în Cameră, scandalul a început cu însușirea banilor dați de americani Alianței Civice, *României libere* și G[rupul] [pentru] D[ialog] S[ocial]-ului. Liviu [Mureșan] se angajează să-l convingă pe Petre să accepte

crearea funcției de secretar de stat pentru *strategic planning* la MAE și numirea mea pe ea.

La ora 19, eram la Teatrul Mic, la premiera piesei lui Dario Fo, *Elisabeta, din întâmplare, o femeie*, cu Leopoldina Bălănuță în rolul principal, din care face o mare creație. În final, cu multă demnitate, îi dă florile primite doamnei Rațiu [Elisabeth Pilkington Rațiu], aflată în primul rând. În piesă, cele câteva replici cu posibilă referință la situația actuală sunt rostite cu subînțeles, iar reacția sălii este pe măsură. E clar că acest segment al elitei intelectuale românești este definitiv pierdut pentru noi; și nu cred că din alt motiv decât că Frontul este, totuși, un partid al celor mulți, al „gloatei", cu care „elita" s-a saturat să-și frece coatele, forțată de comuniști, atâtea decenii!?

Vineri, 14 iunie 1991, Cotroceni

Dimineața aflu că [Constantin] Bâgu a dat „singur și nesilit de nimeni" lista angajaților Președinției unui ziarist de la *Cotidianul* lui [Ion] Rațiu!? La prânz, o felie de tort din partea femeilor de la presă, care au fost promovate la categoria „expert".

După-amiază, mă cheamă la el V[asile] I[onel], care era cu Liviu [Mureșan] – a și acționat – să-mi spună de hotărârea de a-i convoca pe cei de la Armată și Externe, pentru că, împreună cu Liviu și cu mine, să și avem o discuție pe *strategic planning*. Cei de la informații vor trebui să ni le furnizeze.

Sâmbătă, 15 iunie 1991, Cotroceni

La 10.00, ședința respectivă. În totalitate, o acceptare atât a necesității, cât și a pașilor concreți: mai întâi, o notă de justificare, de sensibilizare a principalilor factori decizionali, pe urmă una mai consistentă, cu arhitectura instituțională.

În rest, pregătirea masei rotunde organizate de BBC. Cititul atent, în perspectiva evenimentelor desfășurate, al presei indică lucruri interesante: cei din jurul *României libere* indicau cu claritate „scenariul" consecințelor, deși nici agențiile de presă, nici cercurile diplomatice nu păreau să fi luat o atitudine fermă!? Mai mult, scenariul Tiananmen părea să fie *second best*, nu *first best*, cum îmi închipuisem eu. Dovada? Armata nu ar fi trebuit să intervină deloc! Oricum, minerii păreau să le fi încurcat tuturor socotelile.

Masa rotundă propriu-zisă a mers bine, fără incidente. Accentul a fost pus mai mult pe prezent, decât pe trecut. Oricum, studenții (a participat [Mihai] Gheorghiu, adjunctul lui [Marian] Munteanu) nu și-au ascuns dezamăgirea că, atunci, au fost folosiți de Opoziție.

După, cu mașina la Sinaia, unde mă așteptau [Vladimir] Pasti, Mihai Voicu și [Ioan] Mihuț. Cel de-al doilea îmi confirmă că cei care i-au condus pe mineri au fost oameni din afara cercului lor. De asemenea, îmi spune că aprovizionarea Pieței Universității se făcea cu metroul, după terminarea programului!? Tot el îmi spune că, în timpul atacului asupra Poliției, a văzut două microbuze din care au coborât tineri atletici, îmbrăcați în uniforme, cu vulturul brâncovenesc pe cămașă!?

Duminică, 16 iunie 1991, Sinaia

Zi dedicată întâlnirilor cu factori de menținere a ordinii din județ și oraș, în legătură cu dezvăluirea înțelegerii de „închiriere" a Sinaiei unei firme britanice din Windsor!? Timp de 35 de ani, cu angajamentul menținerii în funcție a tuturor factorilor de răspundere din oraș, toată această perioadă!?

Discuțiile cu Gabi (?) (SRI) îmi confirmă penetrarea puternică a englezilor în zonă (oraș, fabrică, domeniul medical).

Concluzia: aici s-ar putea organiza o placă turnantă pentru noi, cu implantarea posibilă a regelui pe fostul său domeniu. Gabi îmi mai spune cum la mitingul din 12 ianuarie 1990, americani şi germani distribuiau băuturi participanţilor, cum, în 29 ianuarie 1990, din două tiruri au sărit amestecându-se în mulţime tineri atletici; imediat, mulţimea a şi început să scandeze lozinci antisovietice. Tirurile ar fi intrat apoi în curtea ambasadei...

Luni, 17 iunie 1991, Cotroceni

Am venit la Bucureşti dimineaţa. La 10.00, întâlnire cu domnul I[liescu], care e foarte preocupat de grevele ce se anunţă. ([Ioan] Talpeş îmi spune de ura minerilor faţă de „filfizonii" de la Guvern, care îi disprețuiesc). Într-o schimbare de atitudine, domnul I[liescu] îmi comunică includerea în delegaţia pentru Praga („funeraliile Tratatului de la Varşovia") şi mă pune să-l convoc pe Adi [Năstase] mâine pentru discutarea Pragăi şi Berlinului.

În rest, pregătirea notei de sensibilizare, cu Liviu [Mureşan]. O dau, cum stabilisem, lui V[asile] I[onel], care a şi discutat cu domnul I[liescu], obţinându-i acordul de principiu. În linii mari, un consiliu superior pe politică externă, asemănător cu CSAT, care să coordoneze activitatea în acest domeniu, în speranţa evitării aiurelilor de tipul scrisorii adresate de Petre [Roman] lui [József] Antall sau a Uniunii Europei Centrale şi de Răsărit. Direcţia de politică externă – scheletul său. Principala misiune: elaborarea unui studiu privind analiza situaţiei ţării şi recomandarea orientării ei strategice, pe plan extern.

Marţi, 18 iunie 1991, Cotroceni

Ziua începe cu şedinţa pentru *strategic planning* convocată de Liviu [Mureşan], la care participă şi V[asile] I[onel]. La el

este evidentă prioritatea pe care o acordă materialului privind orientarea strategică a politicii externe, în raport cu arhitectura instituțională, pe care nu o exclude însă. Ambasadorul [Traian] Chebeleu este circumspect cu privire la intențiile noastre, dar convenim să ne întâlnim din nou, fiecare dintre noi punând pe masă ceea ce am elaborat.

La 11.00, cu V[asile] I[onel] și Adi [Năstase] la domnul I[liescu]. Acesta, jovial, ne povestește ce i-a răspuns lui Bodor Pál, care l-a atacat într-un ziar din Ungaria, și cum a contribuit la amenajarea brațelor Dunării. Pe urmă, trecem și la treaba propriu-zisă: Berlinul și Praga.

Pe la 15.30, domnul I[liescu] mă cheamă să-mi dea un material pentru discursul lui la Praga, iar înainte de 17.00 discut detaliile suplimentare cu V[asile] I[onel]. Plec apoi la bazin, iar la 18.30 sunt la Front, pentru o discuție cu deputații noștri. [Ioan] Mihuț mă anunță că Sașa [Alexandru] Bârlădeanu?] va propune mâine o moțiune de neîncredere a Guvernului. Grevele însă nu se leagă!

Miercuri, 19 iunie 1991, Cotroceni

Imediat după sosire, solicit și sunt primit de domnul I[liescu], pentru a pune la punct detaliile plecării la Praga. Pe urmă, până la prânz, când merg la masa dată de Ion Iliescu în onoarea lui [Mircea] Snegur, mai rezolv una, alta. Când revin cu discuția la informația lui [Ioan] Mihuț, domnul I[liescu] îmi spune că nu [Alexandru] Bârlădeanu se afla în spatele mișcării semnalate de Mihuț, ci, din contră, el a fost cel care l-a sunat pe domnul I[liescu] să-i ceară să-i potolească pe Sergiu Nicolaescu și ai lui, adevărații inițiatori, argumentând că doreau astfel să mențină inevitabilul – căderea Guvernului Roman – sub controlul Frontului!? Domnul I[liescu] le-a reproșat că motivația și cerințele grupului S[ergiu] N[icolaescu] sunt identice cu

ale sindicatelor, mai ales Alpha și Cojocaru. Oricum, datorită eșecului lamentabil al organizării „grevelor", ieri în Parlament nu s-a înregistrat nimic. Până și temporizarea tradițională a lui Dan [Marțian] și Sașa [Bârlădeanu] a fost dată la o parte și s-au votat toate tezele Constituției!

La masa cu Snegur (ziariștii și ambasada sovietică nu au aflat decât în ultima clipă), Petre [Roman] nu-și ascunde nemulțumirea la adresa MAE, dar nu-și economisește nici înțepăturile la adresa mea, pe care nu le las fără răspuns. Oricum, Snegur, care, când ne-am salutat, mi-a pronunțat răspicat numele, spune că aflase cum că nu mai lucram la Președinție și se întreba cum se făcea că un om așa de bun ca mine nu mai lucrează acolo? Și Petre, și domnul I[liescu] i-au spus că a fost probabil o confuzie cu [Vladimir] Pasti, lucru pe care Snegur l-a admis ca posibil. Dar gestul lui rămâne și îi sunt recunoscător.

După-masă, din nou la bazin.

Joi, 20 iunie 1991, Cotroceni

Obțin aprobarea lui V[asile] I[onel] și a domnului I[liescu] pentru deplasarea lui Victor Dimitriu în Italia și a mea în Anglia, la Universiadă [ca vicepreşedinte al Federației de Polo]. În rest, un potop de probleme, toate presante. La prânz, duc actele la Ministerul Sportului. Când revin, mai stau puțin și plec la bazin. Acasă încep redactarea discursului pentru Praga.

Vineri, 21 iunie 1991, Cotroceni

La ora 10.00, am avut cea de-a treia întâlnire pe *strategic planning*, la M[inisterul] Ap[ărării] N[ționale]. Din nou, reticențe din partea MAE, care nu vrea să lase „cașcavalul" din mână. Cu cei de la Armată, lucrurile merg, se pare, mai bine. Am stabilit ca, data viitoare, să punem pe masă fiecare ce aveam deja făcut în această direcție, să aducem lângă noi

un economist și să stabilim o listă cu ce ne mai trebuie. Când s-a terminat, am mers să-l informăm pe V[asile] I[onel], care ne oferă tot sprijinul. A rămas stabilit să-l vizităm împreună pe [Adrian] Năstase, pentru a-l pune la curent mai în detaliu.

La prânz, masa la ambasadorul olandez [Coen Storck], care, până acum, nu m-a solicitat niciodată, pentru a-l cunoaște pe omul lor din MAE care se ocupă de această parte din Europa. Discuție francă, dar agreabilă. Sincer, nu știu cum a ajuns la mine. Posibil, prin [Dorin] Șandor.

Seara, masă cu G[eorge] Pop, care, când îi spun că mi-am depus actele pentru Anglia prin Ministerul Sporturilor, mă atenționează că „dacă te amesteci în tărâțe, te mănâncă porcii"!? Drept pentru care îmi sugera că, la poziția mea, cel mai normal era să îmi depun individual actele, însoțite de scrisoarea adresată personal ambasadorului. În rest, o seară plăcută, deși un pic melancolică.

Sâmbătă, 22 iunie 1991, Cotroceni

Zi a întâlnirilor. Mai întâi, la Senat, la Școală. Apoi la Front și, ulterior, la Mănăstirea Pasărea (Lică [Vasile Secăreș], Dan [Mircea Popescu], Ion [Ioan Talpeș], Vladi [Pasti], Eugen [Dijmărescu], Liviu [Mureșan] și cu mine). Concluzia: „Grupul" nu mai poate acționa singur, iar opțiunea P[reședințe] este consumată. Ion ne comunică decizia de înlocuire a lui P[etre Roman] cu [Theodor] S[tolojan] și a lui [Ion Aurel] S[toica?]), eliminându-se astfel funcția de lider național al Frontului. Soluția e acceptabilă, cu condiția ca înlocuitorii să țină cu adevărat frâiele în mână. Lucrurile chiar trebuie precizate în acest sens. [Adrian] Severin – sacrificat (ar urma să se aibă grijă de el). Biroul va provoca o discuție luni, pentru a forța lucrurile în această direcție. ([Alexandru] B[ârlădeanu] și [Dan] M[arțian] trebuiau schimbați). [Victor] Stănculescu, consumat.

Seara, ziua lui Blejan [primarul Sectorului 4] la Snagov. Licã şi [Victor] Opaschi vin şi ei.

Luni, 24 iunie 1991, Cotroceni

O zi infernală, cu întâlniri cu şi la domnul I[liescu], cu două acţiuni protocolare şi cu alte trei întâlniri (Mugur [Isărescu], Costel [Iancu] şi Pavlov?), British Council şi Spania.

Dimineaţă, reuşesc manevra cu actele pentru UK [Marea Britanie]. Cele mai importante discuţii, cu Mugur (care ne aduce vestea că, în SUA, Petre [Roman] pare că şi-ar fi pierdut creditul şi că ar avea loc o reevaluare cu privire la noi, „grupul" fiind... reperat) şi cu Licã [Vasile Secăreş], care îl pune la curent cu discuţia noastră de sâmbătă. Licã ne confirmă că domnul I[liescu] a discutat cu [Theodor] S[tolojan?] în sensul ştiut. Soluţia Stolojan trebuie însă „explicitată" în afară (SUA, Anglia, Franţa şi Germania), lucru pe care trebuie să ni-l asumăm noi, şi nu altcineva. După-masă, Costel încearcă – destul de puţin convingător – cu privire la avantajele asocierii. Băieţii au îndoieli.

Pavlov (?) vine cu două idei: o vizită privată a domnului I[liescu] în Grecia, ca invitat al lui [Konstantinos] Mitsotakis, şi crearea unui grup de lobby condus de el în instituţiile europene. Seara, obosit, mă simt foarte rău.

Marţi, 25 iunie 1991, Cotroceni

Merg la V[asile] I[onel] şi-i dau nota cu Iorgos [Saridakis], subliniind ideea că, în NATO, noi am fost daţi în „grija" Turciei, iar Bulgaria, în cea a Greciei. Merg la BRCE [Banca Română de Comerţ Exterior] şi-mi scot bani, iar la 11.00 intru la întâlnirea cu Iorgos [Saridakis], apoi cu Iowitt [?], care ne sfătuieşte să ne orientăm spre Polonia, Ucraina şi Cehoslovacia, făcând legătura cu Turcia: un nou „cordon sanitar"? Masa cu părinţii,

apoi la Gabi Tudor la bancă, și, pe urmă, la primirea trimisului lui [Robert] Mugabe (pentru o propunere de secretar general al ONU). Apoi la V[asile] I[onel], pentru că s-a dat OK-ul pentru Praga.

Miercuri, 26 iunie 1991, Cotroceni

Deoarece sunt răcit, nu intru la întâlnirile oficiale. La prânz, mă văd totuși cu Murphy & Demory, care par să fie serioși. Discut cu G. (Vasile Ionel) și cu Protocolul – Gheorghian – ultimele detalii ale deplasării la Praga. După-masă, lucru la discurs (pe observațiile lui V[asile] I[onel]) și vizita „bătrânilor domni" (?). Seara, văd meciul cu [Ioan] Mihuț, care ne relatează urzelile lui Ioșca [Boda], la curent cu schimbarea lui Petre [Roman] cu [Theodor] Stolojan. Slovenia și Croația se desprind de Iugoslavia, în ciuda tuturor avertismentelor (inclusiv SUA și CEE [Comunitatea Economică Europeană]). A început?

Joi, 27 iunie 1991, Cotroceni

Când credeam că scap de răceală, aceasta s-a accentuat și mă blochează complet. Mă târâi dimineața pe la serviciu, cu o senzație groaznică, ce crește în intensitate. Merg la domnul I[liescu] și-i propun – la sugestia lui Cornel – ca Guvernul să dea o declarație privind situația din Iugoslavia, care se deteriorează cu rapiditate, mai ales în Slovenia, unde Armata este practic în război cu forțele locale. Cancelariile lumii sunt alarmate. Cine îi sprijină pe separatiști? Austria și Ungaria, cele două „semințe de scandal" în Europa. Oare nu-i poate controla nimeni? În orice caz, omenirea nu vrea să învețe să trăiască civilizat, pașnic. Nu vom scăpa de război în vecii vecilor! Personal, mă simt „ca dracu", singur și bolnav, bântuit de memoria zilei de ieri, care nu-mi dă pace nici în somn.

Vineri, 28 iunie 1991, Cotroceni

Îmi trece boala! Pe la 10.00, m-am simțit din nou mai bine. La 11.30, întâlnire pentru *strategic planning*. Vin și V[asile] I[onel] și Petrică Rareș. Un nou *push* înainte. La prânz, o duc pe Vero [Veronica] la bazin, pentru că a învățat să înoate! Îmi rezolv unele probleme personale și mă întorc la Cotroceni, unde citesc materialele MAE, după care plec acasă. În legătură cu Praga, domnul I[liescu] a acceptat textul meu, în care am introdus un singur pasaj din materialul MAE.

Seara, la TV, scene de război din Iugoslavia. Mi-au revenit în minte zilele revoluției noastre. Oricum, dimineață, aud la radio că cele două republici au acceptat să-și suspende trei luni efectele declarației de independență.

Sâmbătă, 29 iunie 1991, Cotroceni

De la 10.00 la 14.00 în ședință cu domnul I[liescu], Petre [Roman], Adi [Năstase] și V[asile] I[onel], despre Praga. Domnul I[liescu] ne spune cum încearcă să-l „escrocheze" unele organe ale administrației locale!? Îi cer 100 000 de lei pentru un... dulap de perete. Se discută și despre ecoul negativ pe care l-a avut la ruși declarația Parlamentului privind Pactul Ribbentrop-Molotov. Domnului I[liescu] nu-i prea pasă. Reamintește de înțelegerea lui cu [Mihail Sergheevici] Gorbaciov de a alcătui o comisie de istorici, care să studieze înglobarea Basarabiei în Imperiul Țarist. Apoi discuția se mută la Moses Rosen [rabinul-șef], care e acuzat de Petre. Este îngrijorat de inițiativa lui Rosen de a „comemora masacrul de la Iași" pe 2 iulie (ziua în care vom fi la Praga). Apoi, ajungem, în sfârșit, la obiectul reuniunii: Praga. Adi, într-un geste tipic de sfidare, nesocotește textul convenit de domnul I[liescu] și dat deja la traducere, revenind cu varianta lor inițială de text. Îmi ia ceva timp să-l lămuresc pe domnul I[liescu] cum

stau lucrurile. Ca să salveze aparențele, mă îndeamnă să fac observații și corecturi pe... textul lui Adi, împreună cu ei, toți ceilalți. Mă conformez, dar mai adaug o dezamăgire profundă pe răbojul suferințelor. Apoi Adi și Petre lansează o ofensivă anti-Virgil [Măgureanu] și pro-[Mihai] Caraman/[Romulus] Neagu. V[asile] I[onel] recomandase, se pare, contra lui Neagu. Simt adâncimea „jocului" și nu mă bag. Recomand, totuși, o soluție de bun-simț: să plecăm de la premisa că americanii știu totul, repet, totul despre noi și nu vor decât să ne verifice buna-credință. Dacă așa stau lucrurile, să recunoaștem ceea ce știm că este adevărat din ce ne acuză și, încet, să ne depistăm „scurgerile", pentru a le elimina, căutând „etanșeitatea" (când, cum și, mai ales, dacă o vom atinge, Dumnezeu știe...). Rămâne deci să fie atenționat Virgil [Măgureanu] să discute serios și sincer cu ambasadorul [Richard] Shifter [adjunct al secretarului de Stat] și ceilalți americani aflați acum aici cu el. Nu e clar dacă și Neagu se va întâlni cu ei, cum promovau Petre cu Adi. Adi, vădit în legătură cu Caraman, îl ponegrește pe Profesor și ai lui față de domnul I[liescu]. Jocul descris de Mihai [Bujor Sion] se confirmă. Adi, care inițial merge pe mâna Profesorului, joacă acum pe altă mână (franceză?), vădit împreună cu Neagu. Se pare că și Petre face același lucru. În orice caz, domnul I[liescu] nu-l prea înghite pe Petre, căruia nu i-o ascunde (l-a și luat odată la „refec", asemuindu-i metodele cu cele ale lui [Nicolae] Ceaușescu). Când pleacă, Petre atenționează să nu fie influențat domnul I[liescu] contra lui.

În timpul discuției, mă opun, împreună cu V[asile] I[onel], la propunerea lui Adi – sprijinită de la început de Petre – de a nu se pune în răspăr cu NATO pe chestia forțelor de intervenție, pe considerentul că ei tot le fac și fără noi. Îi replic că, atunci, noi nu mai trebuie să avem politică externă deloc. După ce am amenințat că mă voi disocia public de o asemenea

linie politică, Adi dă înapoi, iar Petre alunecă ușor spre punctul meu de vedere. Oricum, sper să-i fi convins de necesitatea de a determina NATO să discute măcar cu noi aceste intenții ale sale.

Duminică, 30 iunie 1991, Praga

După-amiază plecăm, pe ploaie, spre Praga. Ajunși, domnul I[liescu], Petre [Roman], Adi [Năstase] și V[asile] I[onel] sunt luați și duși direct la [Václav] Havel, pentru întâlnirea bilaterală. Eu și cu Teo [Meleșcanu] mergem la hotel, ne cazăm și ieșim în oraș, să bem o bere la cârciuma lui Svejk. La întoarcere, ne oprim la reședință, unde, după vreo oră și ceva, se întorc domnul I[liescu] și cu Petre, de la întâlnirea cu [Jelio] Jelev (unde trebuia să merg și eu, dar nu m-au găsit, căci nu mă anunțaseră dinainte). Când vin, ne spun că bulgarii, speriați, probabil, de referirea lui Adi la Cadrilater din Raportul privind Pactul Molotov-Ribbentrop rostit în fața Parlamentului, sunt gata să încheie tratatul cu noi (semnabil la Sofia în august) și să semneze și Declarația Comună (în iulie chiar). Apoi, la sugestia domnul I[liescu], se introduc în text încă două paragrafe: primul, „În 1968 ne-am opus să venim aici, acum am făcut-o cu plăcere" și al doilea referitor la Iugoslavia, pe care le traduc pe loc în engleză, cu Petre (așa cum am făcut-o și în timpul zborului, verificând textul în engleză). După, merg la hotel, cinez și mă culc.

Luni, 1 iulie 1991, Praga

Luăm micul-dejun și plecăm la Palatul MAE, unde au loc ceremonia și discuțiile. Ajunși înaintea tuturor, ne strângem mâna cu [Václav] Havel și ceilalți cehi și așteptăm sosirea celorlalte delegații, dintre care cei mai „gomoși" au fost polonezii, cu [Lech] Wałęsa în frunte, care au și venit ultimii [fusese

o „ceartă" între polonezi şi cehi, care ar fi vrut ca Tratatul să se încheie tot la ei, unde şi fusese înfiinţat, „ceartă" câştigată de Havel, care avea un prestigiu mai mare...]. La vreo zece minute de la debut, este lăsată înăuntru şi presa, apoi se trece la discursurile şefilor de delegaţii: [József] Antall (care îşi ridică în slăvi contribuţia la „distrugerea" Pactului şi arată că starea conflictuală din Iugoslavia s-ar datora încălcării principiului autodeterminării!?), apoi [Jelio] Jelev şi... [Jan Krzysztof] Bielecki, nu Wałęsa. Se face apoi pauză, şi, la reluare, vorbesc domnul I[liescu] şi [Ghenadi] Ianaev [conducătorul delegaţiei sovietice – care, într-o lună, va fi unul din conducătorii puciului nereuşit de la Moscova]. Acesta din urmă atrage atenţia că Pactul a asigurat stabilitatea pe continent şi că retragerea lor s-ar datora însuşirii doctrinei „suficienţei". Havel a vorbit ultimul. La terminare, urmează ceremonia semnării Protocolului final, ceremonie care a durat circa o oră.

La încheiere, delegaţiile oficiale pleacă la Hrad, pentru dejun, iar noi luăm masa pe loc. După, plecăm la hotel, ne schimbăm şi ieşim în oraş, la ceva... *shopping*. Revenim la hotel, apoi mergem la ambasadă, pentru întâlnirea cu domnul I[liescu] şi cu Petre [Roman]. Stăm până seara târziu, când facem o mică plimbare pe jos, pe podul Carol. Merg apoi la hotel şi mă culc.

Marţi, 2 iulie 1991, Praga

Micul-dejun şi plecarea la reşedinţa oficială, apoi o scurtă plimbare pe jos în centrul Pragăi. Vin la hotel, mă odihnesc un pic şi la 16.00 sunt înapoi, pentru primirea americanilor ([Richard] Shifter şi Kummer). Ei spun că, în esenţă, au urmărit trei chestiuni, în care, venind aici, au înregistrat „progrese vizibile":

1. alegeri libere;
2. varietate politică mai mare la TVR;
3. suspiciunea privind fosta Securitate.

Pe aceasta bază, se poate merge ferm înainte, pe calea cea bună. Ideea lor este negocierea unui nou tratat comercial, care să includă clauza [națiunii celei mai favorizate], singura modalitate de convingere a Congresului să o accepte, situație pentru care Administrația are nevoie de la noi de „muniție" pozitivă. Până atunci, este necesară înlăturarea amendamentului Jackson-Vanick, pentru a putea primi credite.

În plus, Shifter a arătat care sunt motivele pentru care România este privită distinct de americani:

1. neavând opoziție anticomunistă, cei care au preluat puterea nu s-au bucurat de încredere;

2. absența tradițiilor democratice timp de mai mult de o jumătate de secol;

3. nivel scăzut de educație politică, mai ales la țară, unde, prin absența Opoziției la TV, populația a votat cu FSN;

4. existența disputelor interetnice.

Referitor la alegeri, au fost incriminate situațiile locale, în care autoritățile ar fi determinat populația să voteze FSN.

La întâlnirea cu Elie Wiesel, care a fost după, nu am participat.

Miercuri, 3 iulie 1991, Cotroceni

O zi de rutină: citit materialele informative, întâlniri (TASS și Aurel D[ragoș] M[unteanu], care e făcut foc pe cei din MAE). După-amiază, ziua națională a Venezuelei (participă și domnul I[liescu]) și invitațiile la nemți („dublul mixt" Ruxandra și Klaus sunt prezenți). Mai toți sunt preocupați de evenimentele din Iugoslavia, în legătură cu care se constată întărirea sensibilă a acceptării secesiunii Sloveniei și Croației, pe motiv că astfel s-ar condamna utilizarea forței de armata iugoslavă, scăpată de sub control (SUA și Germania)!? Începutul sfârșitului devine tot mai clar. În fundul sufletului, mă tem să nu urmăm noi, cu Transilvania.

Joi, 4 iulie 1991, Cotroceni

Ziua simpozionului NATO. Mă văd cu [John] Mroz la 9.30, la Președinție, cu V[asile] I[onel], care nu stă mult și mă lasă cu el. Îmi spune de cearta dintre [François] M[itterrand?] și Václav H[avel?] la Praga, cu ocazia Conferinței pentru Confederația Europeană (?); francezii îi vor pe americani afară din Europa! Apoi îi transmit mesajul: „se poate conta pe România ca factor de stabilitate în această parte a Europei, cu condiția să fim lăsați în pace cu Transilvania!" (Am repetat mesajul și secretarului de presă al lui Wörner [secretarul general al NATO], precum și lui [Thomas R.] Pickering, a doua zi). Referitor la mine, același mesaj ca și cel al lui Steve [Stephen Larrabee]: trecutul e istorie, să privim cu încredere viitorul! Mi-a spus că atunci a încercat tot posibilul, inclusiv la [George] Schultz, care i-ar fi spus: *stay out of it!*, lăsându-l să înțeleagă că ar fi fost vorba de plata reciprocă a unor polițe, menționându-l în context pe [Andrzej] Karkoszka, care nu primea viza de la englezi, în ciuda presiunilor Departamentului de Stat! Oricum, au spus că nimeni nu a adus dovezi, iar Institutul nu a avut nimic de suferit!? Oricum, pe viitor, voi beneficia de toate drepturile, inclusiv includerea pe lista de „alumni".

După vizita Palatului și a biroului meu, mergem la simpozion. Deschidere festivă, efort clar de PR. [Manfred] Wörner și [John] Mroz, foarte pozitivi. La fel și ambasadorul american la prânz, cu ocazia Zilei Naționale. În plus, John Roper ne comunică disponibilitatea bruscă a secretarului general [Willem van Eekelen] al UEO [Uniunea Europei Occidentală] de a vizita România și Bulgaria în viitorul apropiat (de unde, până acum, nici nu voiau să audă). Totul reflectă cota noastră în creștere, ca urmare a evenimentelor din Iugoslavia.

După-amiază, primirea lui [Manfred] Wörner la domnul I[liescu], pe care îl chestionează „strâns". Ne descurcăm bine. Seara, ședință cu „activul", înainte de plecarea de mâine.

Vineri, 5 iulie 1991, Cotroceni

Dimineață îl conducem pe domnul I[liescu] la aeroport. Claudia, [Iosif] Boda, Popescu, Rodica Beclean sunt în echipă; călătoria = răsplata! Nici nu-i de mirare că eu nu figurez...

După, la bazin, apoi la birou (micul-dejun), din nou la simpozion, la primarul Blejan și la masa oferită de [Larry] Napper în onoarea lui [Thomas R.] Pickering, cu Brucan și cu Lică [Vasile Secăreș]. Pickering, o impresie excelentă: un practician desăvârșit, îmbinat cu un teoretician deosebit! Ne descoase pe toți cu privire la situația internă, politica externă și perspectivele politicii interne. Mesajul lui: cu americanii, lucrurile vor merge din ce în ce mai bine. Avem *green light*, se pare!

Sâmbătă, 6 iulie 1991, Cotroceni

Ședință la școală, pentru începerea admiterii.

Luni, 8 iulie 1991, Cotroceni

Încep ziua cu plata acontoului pentru casă. Apoi, la ora 11.00, ședință cu *strategic planning*. Este evidentă dorința MAE de a ridica noi obstacole, de a goli de conținut ideea, în dorința de a-și menține rolul de „unică sursă a politicii externe românești". [Petre] Lițiu ne trage de mânecă, în mod corect, arătându-ne că aveam la dispoziție trei luni – cât dura moratoriul iugoslav – pentru a vota Constituția și Legea Apărării, fără de care nu puteam intra în război, dacă acesta va fi cazul până la urmă...

Ziua Răduței [Vișan], alergătură cu casa etc. Seara, mă sună [Ioan] Mihuț să-mi spună că... îl căutau cei de la ambasada engleză!? (probabil, în legătură cu afacerea Sinaia).

Marți, 9 iulie 1991, Cotroceni

Alergătură, în continuare, cu împrumutul pentru achiziția casei. Discut cu Lică [Vasile Secăreș] și pun la punct subiectele de examen și programa școlară. Câțiva vor să mă vadă: Kornenko (?) de la ambasada URSS, [Tahsin] Gemil, Milenko Lukin (șeful sârbilor din România). I-am spus și lui V[asile] I[onel] că, dacă mulți au plecat cu domnul I[liescu] în turneu turistic, am și eu dreptul să-mi aranjez propriul meu turneu turistic!?

Miercuri, 10 iulie 1991, Cotroceni

Alergătură pentru probleme personale. La 9.00 îl primesc pe Andrei Gorlenko [cel care participase la ultima întâlnire dintre [Mihail Sergheevici] Gorbaciov și [Nicolae] Ceaușescu, la Moscova, în decembrie 1989], din partea Asociației Patronatului din URSS, pentru înființarea unei firme mixte destinate a facilita contactul direct dintre întreprinderile românești și sovietice. Îi fac legătura cu Petrică Rareș.

După vreo două, trei întâlniri cu români, plec la Parlament, pentru întâlnirea cu grupul parlamentar. Mesajul: evenimentele grave se precipită și trebuie să accelerăm lucrul la Constituție și la celelalte acte importante pentru apărarea țării! Ninosu invocă oboseala.

După-amiază, probleme mărunte. Englezii amână acordarea vizei, care a venit. Seara, masă cu [Tahsin] Gemil, care îmi spune de tătarii din Kazan, și [Ioan] Mihuț, la COS [Casa Oamenilor de Știință].

Joi, 11 iulie 1991, Cotroceni

Ultima zi de alergături: [Fotopolos] Sotiris, Colentina, Facultate etc. Primesc viza engleză, cu toată lumea, în ultima clipă. Merg și la bazin, apoi la Pometcu și acasă. La 16.00 îl

văd pe ambasadorul japonez [Kiyoshi Furukawa], care mă atenționează asupra necesității ca [Adrian] Năstase să nu rateze ocazia vizitei în Japonia. S-a semnat Carta pentru Reformă și Democrație, cu Toma G[eorge] Maiorescu, [Călin Popescu-] Tăriceanu, [Victor] Surdu și FSN.

Vineri, 12 iulie 1991 – vineri, 26 iulie 1991, Sheffield

Universiada de la Sheffield. Locul cinci la polo pe apă. Vizita la Londra. Discuții cu George Pop și lordul [Francis] Newall. Concluzii:

1. neîncrederea față de actuala conducere persistă;

2. ea nu este pusă în discuție, dacă:

a. merge pe drumul pe care s-a angajat;

b. nu apare vreo criză, ca în Iugoslavia, care să afecteze securitatea europeană;

3. există un izvor imens, nevalorificat, de sprijin moral pentru noi, la nivelul populației.

Sâmbătă, 27 iulie 1991, Cotroceni

Am sosit acasă și am stat de vorba cu V[asile] I[onel]. L-am informat despre deplasarea în Anglia. Apoi mi-a spus că domnul I[liescu] a fost destul de „rece" la constituirea grupului pe *strategic planning*. Mai mult ca sigur că și-a băgat coada Adi [Năstase], care nu vrea să scape din mână politica externă. Măcar de-ar face-o bine!? V[asile] I[onel] mi-a spus că s-a pregătit un material pentru CSAT, plin de greșeli și lacune, pe care intenționează să îl facă praf la prima ședință. Am cerut și eu participarea la discutarea lui. În rest, lucrurile par să nu se fi schimbat în lipsa mea. Același blocaj mutual al centrelor de putere. Se discută însă mult despre convingerea lui Petre [Roman] de către domnul I[liescu] să-și dea demisia!

Luni, 29 iulie 1991, Cotroceni

Dimineață, ședință la Facultate și alergătură prin oraș, pentru treburi curente. Ca și înainte, oameni de aceeași plămadă ca Ioșca Boda sau Victor [Opaschi] se grăbesc să-i comunice Marianei [Mucuța] supărarea domnului I[liescu] pentru absența mea prelungită.

După-masă, ședința CSAT, în care se discută situația catastrofală a inundațiilor din Moldova, unde sunt morți și dispăruți (se hotărăsc și se aprobă măsuri de intervenție și ajutor, iar Petre [Roman] propune subscripție publică. [Alexandru] Mironov propune includerea în comunicat a donației de 10 000 de lei din partea fiecărui membru al CSAT; eu susțin ca cifra să nu se menționeze, pentru a evita interpretările, ceea ce se aprobă).

Apoi, Iugoslavia și Albania. (Adi N[ăstase] ne prezintă o informare din care rezultă că [Ante] Markovic și [Budimir] Lončar mai cred că se poate salva ideea confederației, însă [Slobodan] Milošević este hotărât să se bată.) Petre [Roman] îl chestionează pe Adi – fără succes – cu privire la intențiile Ungariei. Intervin, susținând că aceasta va aștepta – fără a ieși în față – un moment prielnic și se va repezi să-și ia prada: Voivodina. Susțin ideea – și se aprobă – solicitării de informații organelor de resort sârbești, cu privire la amestecul ungar în Iugoslavia.

Petre este preocupat totuși de maghiari și, în completarea hotărârii de a lansa o inițiativă balcanică de soluționare din partea României (o reuniune balcanică la București, care ar avea avantajul de a indica faptul că această colaborare înseamnă ceva, împiedicând punerea zonei la remorca puterilor din afară, precum și de a ne consolida poziția privilegiată în cadrul acesteia), propune crearea unui grup de lucru pe problema maghiarilor, care să ofere soluții pentru aplanarea divergențelor cu maghiarii din țară, punând astfel, totodată, în lumină și implicarea

Ungariei în Iugoslavia. S-a hotărât invitarea miniștrilor de externe ai Sloveniei, Croației și Serbiei la București și, pentru menținerea echilibrului dintre CEE [Comunitatea Economică Europeană] și SUA, sondarea ambasadorului olandez și a ministrului de externe italian, Gianni De Michelis, precum și a lui [John] Robson (trimisul președintelui [George H.W.] Bush), ca și informarea rușilor. Adi avansează ideea pripită a Secretariatului pentru minorități, pe care o resping împreună cu Petre, deoarece aceasta ar însemna recunoașterea faptului că România are probleme cu acestea. Domnul I[liescu] evocă totuși Ministerul Culturii, însă eu susțin că imaginea acestuia este prea compromisă public în ochii FSN. Rămâne de evaluat zona informațională a guvernului, pentru început.

Se discută apoi reorganizarea trupelor de jandarmi. Pe ideea creării unei brigăzi suplimentare la Târgu Mureș, în inima țării, unde sunt și problemele cele mai acute. Se aprobă.

Se trece apoi la discutarea materialului privind concepția de politică externă, pregătit de Externe și de Armată. Generalul V[asile] I[onel] intră tare în el, Adi bate în retragere, solicitând amânarea discuțiilor și trimiterea observațiilor în scris. Până la urmă rămâne așa, deoarece era prea târziu și nici nu-l citiseră toți. Se decide discutarea lui în septembrie, dar și antamarea unei discuții cu toate compartimentele implicate în asigurarea securității țării, tot la toamnă.

Petre și domnul I[liescu] sunt în termeni buni, iar animozitatea dintre ei, provocată de Virgil [Măgureanu], pare de domeniul trecutului.

Marți, 30 iulie 1991, Cotroceni

Zi normală, cu alergătură și probleme, mărunte sau mai puțin mărunte. Am o explicație cu domnul I[liescu] pe marginea deplasării în Anglia și a plecării în concediu. La prânz, particip

la primirea lui [John] Robson, ministrul adjunct de finanțe ale SUA. Mesajul pozitiv din partea președintelui SUA: *timing*-ul ([George H.W.] Bush la Moscova și imediat după [Richard] Shifter cu Kummer). Domnul I[liescu] i-a mulțumit rece și la „lecturat" pe oaspete cu privire la atitudinea SUA până acum.

După-masă, participarea la recepția de la americani, apoi cina de la Inter, unde l-am cunoscut pe [Pamfil] Ripoșanu [fruntaș țărănist stabilit în SUA].

Interes crescut brusc, după apariția la TV și participarea la CSAT. Rușii îmi propun o discuție la ambasadă, iar Dummond (?) mă invită la masă. La fel și Lazăr [Vlăsceanu].

Miercuri, 31 iulie 1991, Cotroceni

Zi extrem de agitată, în care, după multe peripeții, am devenit, în sfârșit, proprietarul apartamentului în care locuiesc. Rata lunară: 1 845 de lei, până în iulie... 2016. Să fie într-un ceas bun!

O întâlnire importantă cu Sergiu Celac, care rămâne același fin analist al politicii externe. El vede o situație în care politica noastră externă este formată din intersecția intereselor franceze, britanice și germane, sprijinită pe interesul nostru național.

Îmi comunică următoarele:

1. britanicii ne-au solicitat intermedierea/medierea în îmbunătățirea relațiilor cu... Franța;

2. sunt gata să ne sprijine în efortul de profesionalizare a Armatei;

3. trebuie să ne pregătim, încă de pe acum, pentru momentul intrării în Piața Comună, analizând problemele și actorii cu care ne vom confrunta, odată ajunși acolo;

4. Austria a primit mandatul să se ocupe de Iugoslavia și ca test pentru admiterea în CEE [Comunitatea Economică Europeană];

5. problemele noastre cu americanii provin din insistența rușilor de a păstra [insulele Kurile] și Basarabia;

6. rușii sunt pe cale să renunțe la punctul patru din tratatele lor cu cei trei [Visegrád]; dacă se va întâmpla așa, el propune ca domnul I[liescu] să le ceară rușilor același lucru;

7. Margaret Thatcher a afirmat despre domnul I[liescu] că este un *statesman*!

8. politica noastră trebuie făcută cu Turcia și Polonia aici, precum și cu occidentalii în Europa.

La prânz, la ambasada sovietică, unde răsuflase deja ideea activării structurilor balcanice vizavi de Iugoslavia.

Joi, 1 august 1991, Cotroceni

Ultima zi înainte de concediu: multe și mărunte, care trebuie însă rezolvate toate înainte de plecare.

Dimineață, întâlnirea cu rușii de la Externe. Concluzii:

1. în vremuri tulburi, deciziile mari, precum cele legate de Basarabia, trebuie amânate;

2. URSS va atrage atenția Austriei și altora că a semnat, împreună cu alții, un Tratat de Pace [1955];

3. URSS, deși recunoaște valoarea CSCE [Conferința pentru Securitate și Cooperare în Europa], nu va putea determina accelerarea activității acolo, din cauza opoziției militarilor;

4. le-am atras atenția, cu titlu personal, că dacă acceptă scoaterea punctului 4 din tratatul cu ungurii, cehii și polonezii [interdicția de alăturare la o alianță fără consultarea URSS], tratatul cu noi nu va avea cum să treacă prin Parlament, punctul respectiv trebuind să fie modificat.

La prânz, masa la Dummond acasă, care mă anunță că vrea să mă invite două săptămâni la Paris, la toamnă.

Vineri, 2 august 1991 – luni, 29 august 1991, concediu de odihnă

Am plecat cu Mioara, Traian și Vero la Târgu-Neamț, Chișinău și Văratec.

La Chișinău, am plecat luni, 5 august, și am stat până pe 7 august 1991. I-am văzut pe Petre [Roman], [Mircea] Snegur, [Nicolae] Țîu, [Ion] Hadârcă și ceilalți, cu ocazia vizitei lui Petre prilejuită de semnarea Tratatului cu ei. Seara, Țîu a dat o masă în „onoarea" noastră (Snegur voia să mă primească și oficial joi, dar eu plecam miercuri). Concluzia: actuala generație de conducători moldoveni nu va dori unificarea cu România, ci numai independența față de Moscova. În plus, problemele create în urma proceselor demografice declanșate de ruși vor necesita cel puțin două generații pentru soluționare.

Luni, 19 august 1991, Văratec

După o scurtă plimbare cu rectorul Universității din Iași [Petru Călin Ignat], un turist ne-a informat despre lovitura de stat de la Moscova!? De atunci, am ascultat știrile și l-am așteptat pe nea Petrică, șoferul meu, care trebuia să mă ia. M-a căutat și Dan Mircea Popescu, căruia i-am trimis o primă evaluare, pentru băieți. Efecte externe:

1. cauza: miopia occidentalilor, care au precipitat acțiunea internă a conservatorilor, prin „fandoselile" privind ajutorul solicitat și promis;

2. rușii vor trebui să răspundă solicitărilor pe trei niveluri:

a. intern;

b. republicile „rebele";

c. foștii aliați;

3. România are o poziție geografică foarte importantă: întrerupe/asigură legătura dintre cele două mari zone

conflictuale – Iugoslavia şi URSS, „astupând" Balcanii; acest lucru ar trebui să-l înţeleagă în primul rând americanii.

Pe plan intern: acţiunea PSM şi a PCR, care s-ar putea activa, chiar şi pe baza unei percepţii false. Guvernul, mai mult decât Preşedinţia, vor fi vizate într-o eventuală „răzbunare".

Pe la 19.00, a sosit, în sfârşit, şi Petrică, şoferul, cu care am plecat la ora 21.00, ca să ajungem la Bucureşti pe la 2.30 noaptea.

Marţi, 20 august 1991, Cotroceni

Dimineaţă, am ajuns la serviciu la 9.00, unde mă pun la curent cu situaţia (prin discuţii cu Ion [Ioan Talpeş], Victor [Opaschi], Cornel [Codiţă] şi V[asile] I[onel], care îmi spune de cele două note de protest trimise de sovietici – [Mihail Sergheevici] Gorbaciov şi [Aleksandr Aleksandrovici] Bessmertnîh, care se plâng de declaraţiile puţin cumpănite ale lui [Adrian] Năstase, făcute în Japonia [a declarat că raporturile României cu Moldova vor urma trei faze: a comunităţii culturale, apoi economice şi unificarea]).

În rest, discuţii şi răspunsuri la apeluri telefonice (cu americanii, pentru Dan Nelson, cu ungurii pentru o consultare şi cu alţii). Îl văd pe Dinu Marian, care îmi spune că fotografia lui [Mihail Sergheevici] Gorbaciov a fost scoasă din vitrina ambasadei între unu şi două noaptea, respectiv, când s-or fi primit telegramele MAE al URSS.

La 16.00, intru cu [Cornel] Codiţă la domnul I[liescu] (care ne trimite cu [Fotopolos] Sotiris în Grecia, pentru a-i avertiza pe greci să renunţe la „rezervele superioare" faţă de noi, dacă vor relaţii bune cu noi, aşa cum declară).

La ora 18.00, o nouă reuniune a grupului consultativ de criză, privind situaţia din URSS. S-au prezentat ultimele date

și s-a văzut ce trebuia făcut în continuare. La început, domnul I[liescu] era supărat pe tonul categoric al declarației guvernamentale față de evenimente, spunând că îi avem vecini pe ruși, nu pe americani. A solicitat să fie consultat ori de câte ori sunt elaborate documente de stat. Supărarea i-a fost accentuată de știrea că [George H.W.] Bush ar fi declarat „garantarea" continuării procesului democratic exclusiv în cazul Poloniei, Ungariei și Cehoslovaciei, lăsând la o parte România și Bulgaria (ulterior, știrea nu s-a verificat în acești termeni). Petre [Roman] și cu Adi [Năstase] (căruia i-a reproșat gafa de la Tokio) s-au apărat, dar fără multă vigoare. Am intervenit, arătând că, din discuția telefonică avută cu americanii la prânz, era clar că nu erau la curent cu declarația Guvernului, așa că Bush nu avea nici el de unde să știe, când a declarat ce a declarat. (Seara a arătat că a eliminat prevederile amendamentului Jackson-Vanik pentru România, deschizând astfel calea accesului românesc la creditele americane.)

În timpul discuției, a survenit știrea atentatului terorist nereușit asupra ambasadorului indian la București (patru presupuși sikhi au coborât dintr-o mașină, rănindu-l la genunchi; cum noi știam de pregătirea atentatului, garda antitero a SRI a ripostat instantaneu, ucigând un atentator și rănind pe altul, capturându-l pe al treilea, cel de-al patrulea scăpând cu fuga).

[Romulus] Neagu mi-a spus că s-a convins, în sfârșit, și Petre că greva feroviarilor din iarnă ar fi fost organizată și finanțată de unguri. În polemica lui cu [Virgil] Măgureanu, pe care l-a acuzat de comportament ireverențios cu Petre, întrebându-se care era secretul faptului că domnul I[liescu] îl ținea în brațe pe Virgil [Măgureanu], mi-a spus că, interesându-se mai la început de noi la el, Virgil i-ar fi spus că Lică [Vasile Secăreș] și cu mine am fi, de fapt,... „spioni"!?

În sfârșit, în final s-a hotărât trimiterea de emisari diplomatici speciali la Washington (Aurel D[ragoș] M[unteanu]), Paris, Bruxelles (NATO și CEE [Comunitatea Economică Europeană]), Haga (Adi Năstase), Bonn ([Andrei] Pleșu), Roma ([Constantin] Ene), Ankara (Teo Meleșcanu), Teheran ([Gheorghe] Caranfil) și Londra (Pașcu), pentru explicarea situației și a poziției noastre față de evenimentele din URSS, solicitând eliminarea ultimelor restricții și rețineri față de noi.

Miercuri, 21 august 1991, Cotroceni

Cum ajung, mă sună [Eugen] Chivu, de la MAE, și mă anunță de nominalizarea pentru Londra. La prânz, după ce stabilesc toate detaliile cu cei de la Externe (Teo Meleșcanu), sunt chemat să-mi comunice acest lucru. După-masă, la 18.00, ne întâlnim cu toții, ca să ne dea instrucțiuni și să ne semneze mesajele.

Am o convorbire cu Liviu [Mureșan] la Front, care îmi spune că, în perspectiva noului Guvern, am fost luat și eu în calcul pentru Afacerile Externe, cealaltă soluție fiind Adrian Severin.

Pe la 17.00, dau un interviu Rodicăi Culcer, de la BBC, iar la 19.30, împreună cu domnul I[liescu], îl primim pe ambasadorul japonez [Kiyoshi Furukawa], care ne înmânează un mesaj de sprijin politic și apreciere a fermității poziției noastre în timpul crizei.

Domnul I[liescu], care vorbise cu [Boris Nikolaevici] Elțin la telefon (în urma analizei că acesta va câștiga, înlăturându-l pe [Mihail Sergheevici] Gorbaciov), a mai vorbit cu [François] Mitterrand și [Mircea] Snegur și intenționa să vorbească și cu [Halil Turgut] Özal. S-a hotărât pe loc să meargă la TVR pentru o emisiune în direct. L-am încurajat, spunându-i că, acum,

când evenimentele sunt încă în curs de desfășurare, trebuia s-o facă, pentru a furniza opiniei publice ultimele informații și a face o apreciere asupra celor întâmplate și a consecințelor acestora asupra noastră.

Dimineața, l-am primit pe Csikós, pe care îl interesa mai ales impactul intern al evenimentelor, manifestându-și consternarea pentru flexibilitatea noastră politică (dialogul dintre Alianța Civică și Front). Am profitat de prilej pentru a-l convinge să nu subestimeze unitatea românilor în fața pericolului extern!

Joi, 22 august 1991, Londra

Am petrecut dimineața cu detaliile plecării (mesajul fusese scris greșit și a trebuit refăcut). Apoi am intrat peste domnul I[liescu] care era cu Petre [Roman], [Alexandru] Bârlădeanu și [Dan] Marțian, după întrunirea cu partidele, să mi-l semneze din nou.

În sfârșit, după aceea am plecat la aeroport, de unde am luat Austrian Airlines până la Londra, cu escală la Viena. La Londra mă aștepta [Sergiu] Celac, cu cel de la protocolul britanic. După formalități am plecat spre ambasadă, unde am luat masa cu Laurențiu Ulici și Liliana Cojocaru (*Expres*).

Vineri, 23 august 1991, Londra

Dimineața, mi-am pregătit „partitura", apoi am continuat pregătirea cu [Sergiu] Celac, în timpul micului-dejun.

La 9.30, eram la Foreign Office, unde m-a primit Michael Tate, subsecretar de stat, responsabil cu raporturile cu țările est-europene și URSS, un om în jur de 50 de ani, aristocrat, cu simțul umorului. Ideea mesajului a fost de a înlătura rezervele care continuau să se mai manifeste față de noi, pe plan internațional. Esența răspunsului: Foreign Office și-a făcut „lecțiile", în sensul dorit de noi, dar decizia aparține în primul rând

„numărului 10" (premier). Ne vor ține însă „aproape", în ce privește informarea și evoluția lucrurilor. Ne-am despărțit după vreo oră, când, din cauza absenței lui [Andrew] Noble, care promisese că vine, ne-am dus la ambasadă, unde a venit *Captain* [Marcos] Lemos, un armator grec foarte bogat, prieten de-al lui Sergiu, cu care am și luat ulterior *lunch*-ul, respectiv, după interviul acordat Channel 4, pentru ora 19.00.

După, am plecat spre aeroport, pentru zborul spre Glasgow, unde mă aștepta Bob [Wylie], cu care am plecat imediat la... pub. Apoi, după ce am trecut pe la el pe-acasă, am plecat la un restaurant indian, unde mă aștepta George Galloway. Seara târziu, am dormit în apartamentul prietenei lui Bob, care a plecat acasă la el.

Sâmbătă, 24 august 1991, Londra

În „zori", adică pe la 10.00, a venit Bob să mă ia la ei, unde, după micul-dejun, i-am dat un interviu pentru *The Independent*, am văzut puțin orașul din goana mașinii, apoi am mers la *party*-ul dat de George [Galloway], în scopuri politice.

Nu am stat mult acolo, căci am plecat la meci (Rangers a câștigat cu 4-0), apoi la o bere și, de acolo, direct la aeroport.

Ajuns la Londra, mă ia Liviu Iancu de la aeroport și mă duce la reședință. Ies de la 20.00 la 21.30 afară, prin Hyde Park și înapoi, după ce am ajuns în colțul lui Oxford Street. Superb: îngemănarea zilei cu noaptea, zgomotul de fond al orașului, aer proaspăt și o iarbă moale, moale.

Seara, masa la „Celaci", în aceeași companie, plus Oana Roman, fiica premierului.

Duminică, 25 august 1991, Londra

Așteptare prelungită pentru întoarcere, zborul și acasă (acord un interviu pentru radio).

Luni, 26 august 1991, Cotroceni

Cum ajung, trec la redactarea raportului, pe care i-l înmânez personal domnului I[liescu] și lui Petre [Roman], cu care mai schimb câteva cuvinte legate de misiune.

Atunci le parvine de la Externe proiectul declarației MAE de recunoaștere a independenței țărilor baltice, inclusiv oferta de a stabili cu ele relații diplomatice. Domnul I[liescu] îmi spune că diseară vor face același lucru cu Georgia și Belarus, în pregătirea gestului de mâine, când urmează Moldova. Istoria se desfășoară sub ochii noștri, iar noi luăm lucrurile așa cum sunt, adică normal. Vin apoi [Alexandru] Bârlădeanu și [Dan] Marțian, să discute pe marginea acestor lucruri. Îi las și-i confirm ambasadorului japonez [Kiyoshi Furukawa] – care mă întrebase în prealabil – ce s-a hotărât (de aici se putea deduce că Japonia se ghida după noi în relațiile ei cu URSS, în actualul context!?).

În rest, rutină și bârfă într-o informare cu privire la ce se mai întâmplase în lipsa mea. Trec pe la Geta și Vero, pe care le iau acasă, să rezolvăm o serie de probleme (pensia, împrumutul, valiza etc.). Seara, masa cu Mugur [Isărescu] și Dan Nelson.

Marți, 27 august 1991, Cotroceni

Zi istorică pentru România: Basarabia își proclamă independența față de Moscova! TVR și Radioul transmit în direct Marea Adunare Populară de la Chișinău, precum și sesiunea Parlamentului.

La ora 13.00, după ce, prin [Ioan] Talpeș, am obținut ca domnul I[liescu] să-l vadă pe Dan Nelson, particip la întâlnire; trei sunt problemele pe care Dan a ținut să ni le comunice:

1. intervenția lui [Petre Mihai] Băcanu la Washington, prin care a solicitat ca [George H.W.] Bush să nu anuleze amendamentul Jackson-Vanik;

2. faptul că, tocmai contrar de cele afirmate de ambasadorul [Richard] Shifter, de Kummer şi [John] Robson, pregătirea unui nou tratat comercial cu SUA durează cel puţin un an, nu atât de puţin cum ne asiguraseră ei;

3. sugestia ca, la alegerile locale, să avem observator nu numai în ziua votării, ci şi în timpul campaniei electorale, precum şi cea ca, la Cluj, să se deschidă o „secţie de interes" a ambasadei... maghiare!?

După-masă, am plecat acasă, dar nici nu am ajuns bine că mă cheamă Talpeş înapoi, pentru a participa la redactarea declaraţiei domnului I[liescu] şi a telegramei către [Mircea] Snegur, lucru pe care îl fac cu ei (Talpeş şi [Alexandru] Mironov), după ce ajung înapoi la Cotroceni. Când terminăm, intrăm la domnul I[liescu], care era mulţumit şi destins. După câteva modificări, totul merge la dactilografiat, iar dânsul vorbeşte la radio şi face înregistrarea TV, la care particip şi eu.

Plec acasă, deoarece vin Dan [Mircea Popescu] şi Alexandru Farcaş la mine.

Am făcut oare bine ce am făcut? Nu ştiu, deoarece mi-e imposibil să văd cum se vor desfăşura lucrurile; un aspect este însă sigur: să rămânem simpli spectatori nu puteam, trebuia să sărim şi noi în apă, odată; acum problema era să nu ne ducem la fund, ci să ajungem cu bine la mal.

Miercuri, 28 august 1991, Cotroceni

Zi relativ calmă, punctate de vizita lui Ţigănuş (?) la mine şi de mersul la ICRAL. Sosește scrisoarea francezilor pentru mine (de fapt, mi-o arătase [Romulus] Bena cu o zi înainte) şi-i spun şi lui V[asile] I[onel] despre discuţiile avute cu Dan Nelson. Mă sună mama lui Dan Popescu să-l determin să se bată pentru schimbarea apartamentului.

Merg apoi acasă să mă culc un pic, după ce aranjez ca mâine, la 9.00, să-l primim – cu V[asile] I[onel] (cum ne-a indicat domnul I[liescu]), pe ambasadorul englez, care avea mesajul de răspuns al lui John Major (primul sosit, după deplasarea emisarilor speciali), și apoi, la 18.00 la Dummond, în vederea plecării definitive.

Am discutat și cu [Viulen] Pozdniakov, care, ca și în timpul revoluției române, e *chargé d'affaires* în aceste momente cruciale, apoi cu ambasadorul german [Klaus] Terfloth – plin de laude la adresa modului în care am manevrat diplomatic în aceste zile de dramatism – cu cel spaniol, cu [Silviu] Brucan, Crina Sârbu, Radu Filipescu, Liviu Mureșan, [Dan] Pascariu și [Petre] Rareș. Discut și despre bursa cu Drummond.

Pe la 19.30 plec cu [Romulus] Bena și Ruxandra, de la protocol.

Joi, 29 august 1991, Cotroceni

Am primit, mai întâi, cu generalul, pe ambasadorul englez [Michael Atkinson], care ne-a remis un mesaj de răspuns din partea lui John Major – cum spuneam, primul sosit în urma turneului nostru diplomatic. Ideile principale erau trei:

1. situația noastră i-a preocupat foarte mult [„nici nu știți cât de mult ați figurat în gândurile noastre în aceste zile"];

2. vor studia cu cea mai mare atenție solicitările noastre concrete; și

3. vor conlucra strâns cu noi în făurirea noii Europe democratice și prospere.

După, am o discuție mai lungă cu V[asile] I[onel], căruia îi pregătesc ulterior traducerea scrisorii lui Major, nota pentru generalul [Nicolae] Șchiopu, precum și nota și proiectul scrisorii de răspuns lui Dummond, în legătură cu invitația mea de a merge în Franța.

Avem o discuție cu Cornel [Codiță], Victor [Opaschi] și [Fotopolos] Sotiris, în legătură cu rezultatele misiunii lui în Grecia. Ajungem la concluzia că trebuiau impulsionate eforturile care veneau în întâmpinarea grupului de presiune proromânesc din „Noua Democrație". A doua zi, urmează să avem și o întâlnire oficială pe această temă cu V[asile] I[onel], domnul I[liescu] (eventual) și cu ambasadorul [Nicolae] Stoicescu.

După-amiază, la Blejan, pentru actele casei, apoi la film și acasă.

Vineri, 30 august 1991, Cotroceni

Cum ajung, aflu de primirea lui [Nicolae] Țîu, care era programată pentru ora 9.30. Intru, se discută destul de „împiedicat", poate și pentru că încărcătură emoțională era mare (Țîu o spune chiar el). Ne comunică – pentru că realmente știa mai bine ca noi – cum stătea situația în URSS: se merge acum pe soluția propusă de [Aleksandr Nikolaevici] Iakovlev, respectiv, să se încheie un tratat economic (politic nu mai merge), urmând ca, ulterior, când condițiile se vor fi stabilizat, să se încerce și „politizarea" lui. În rest, noi să-i ajutăm să obțină recunoașterea internațională (afirmă cum că, dacă criza ar mai fi durat două săptămâni, ar fi obținut și ei recunoaștere internațională). De fapt, tot *paperwork*-ul legat de internaționalizarea documentelor respective ale moldovenilor a fost făcut de MAE-ul român. Țînta: vizitele lui Țîu în Italia și Scandinavia (mai ales Danemarca), care par mai înclinate să recunoască Moldova.

La prânz, se „cer" la mine [Viulen] Pozdniakov și Popov, care îmi aduc o telegramă – bună – de răspuns din partea lui [Mihail Sergheevici] Gorbaciov la cea trimisă de domnul I[liescu], cu ocazia revenirii lui Gorbaciov în funcție. Cei doi sunt, în rest, aproape absenți, marcați de evenimentele de la ei. Le arăt că, practic, istoria se dovedește mai tare decât noi, oameni cu

funcții de decizie, și ne face părtași la desfășurarea ei. Înțeleg, dar gândirea lor era cam așa: las-o încolo de Moldova, să vedem cum rezolvăm problema mult mai spinoasă a Uniunii în ansamblul ei, că, pe urmă, o să ne ocupam noi și de Moldova!? Desigur, nu uită să ne spună că nu vor rămâne mereu așa de slabi ca acum. În rest, îi interesează două probleme concrete:

1. monumentul ostașului sovietic (pe care „masele", la instigarea lui [Dumitru] Mazilu și Nica Leon, l-au profanat cu ocazia proclamării independenței Moldovei); și

2. dacă se putea să primească și ei documentele semnate cu Moldova (vorbesc cu domnul I[liescu], apoi cu Adi [Năstase], și se rezolvă).

La prânz, o scurtă-lungă discuție cu Aurel D[ragoș] M[unteanu], care îmi spune că:

1. americanii știau că lovitura nu va reuși, după primele șase ore de la declanșarea ei (aveau fotografii, din 5 în 5 minute, ale vilei din Crimeea, unde era ținut prizonier [Mihail Sergheevici] Gorbaciov);

2. eu eram socotit principalul consilier al domnului I[liescu], V[asile] I[onel] nefiind prea mult luat în seamă;

3. problema mea era în curs de rezolvare, o „instituție academică americană" ocupându-se de asta, semnalul urmând să fie o invitație acolo, pe care o voi primi până în iarnă.

După-masă, ziua Cameliei și înlocuirea domnului I[liescu] la întâlnirea cu parlamentarii pakistanezi (vor relații economice și sprijin la nealiniați, în problema Kașmirului).

Sâmbătă, 31 august 1991, Cotroceni

Trec pe la serviciu, unde-i spun lui V[asile] I[onel] că nu Doru Pană (un intelectual fin și bolnav) trebuia numit primar, ci unul care știa treaba, bun gospodar; un primar bun sau rău îți poate câștiga sau pierde alegerile.

Plec apoi la ședința federației de polo, iar la 13 sunt la Triumf, pentru masa cu Dan [Nelson], Mugur [Isărescu] și [Alexandru] Farcaș. Dan îmi dă scrisoarea mârșavă a lui [Petre Mihai] Băcanu trimisă lui în SUA.

Luni, 2 septembrie 1991, Cotroceni

Dimineață, din cauza șoferului care nu vine, ajung la aeroport cu taxiul, în ultima clipă. Ca atare, la întoarcere, îl rog pe [Constantin] Bâgu să nu-l mai dea la mine. Merg apoi cu Dan Popescu înapoi la Bazin, unde termin de citit ce aveam pentru Grecia. La 12.00, ședință cu V[asile] I[onel], în care ne plângem de tot ce merge prost în Președinție. Sunt atâtea de pus la punct, deși a trecut atâta timp de la înființarea instituției...

La prânz, merg la Școală, unde, cu Lică [Vasile Secăreș], rezolvăm problemele secției și o vedem pe Irina Neuman, pentru informatică.

După-amiaza și seara le petrec cu Lazăr [Vlăsceanu] (care vrea să îmi aranjeze un contact cu Alianța Civică) și cu [Mihai] Zisu, care mi se plânge, pe drept, de mașinațiile MAE.

Marți, 3 septembrie 1991, Cotroceni

Dimineață, am rezolvat problema casei, luând actele de la notariat și ducându-le la Circa financiară.

Ajuns la Cotroceni, scriu articolul pentru *Mondorama* (*Lecția Moscovei*) și-mi pregătesc speech-ul pentru masa rotundă româno-engleză de mâine. Rezolv și probleme curente (solicitarea doctorului Caia [Colegiul Teologic de la Neamț] de a înregistra un disc cu muzică bizantină; solicitarea Paulei Braga și a Gabrielei Crăiniceanu).

Apoi, la 17.30, plec spre casă cu Mariana și Răduța [Vișan].

Miercuri, 4 septembrie 1991, Cotroceni

Dis-de-dimineață am mers la dentist, care mi-a spus că lucrarea e gata și trebuie înlocuită. Apoi, la ADIRI, pentru a deschide masa rotunda româno-britanică privind securitatea în Balcani.

Am revenit la prânz la Cotroceni, unde, după convorbirea cu V[asile] I[onel] referitoare la problemele Direcției pe perioada absenței mele, am venit spre casă, după ce m-am tuns și am trecut pe la fete.

Joi, 5 septembrie 1991 – joi, 12 septembrie 1991, Grecia, Rodos

Am participat la două reuniuni referitoare la Balcani, ale căror concluzii le-am inclus într-o notă, pe care am pregătit-o pentru domnul I[liescu], Petre [Roman], Adi [Năstase], [Niculae] Spiroiu și V[asile] I[onel]. Ideea principală este ca noi să nu ne lăsăm implicați în vâltoarea conflictului balcanic, printr-o acțiune pripită de recunoaștere a independenței Macedoniei.

Iorgos Saridakis, care a vrut să se revanșeze față de mine pentru primirea la domnul I[liescu], mi-a asigurat ospitalitatea locală – la înalt nivel – pentru ziua de miercuri și dimineața zilei de joi. Miercuri seara, am fost invitați – eu, ambasadorul [Nicolae Stoicescu] și soția lui – la un local pe malul mării, cu un program extrem de reușit.

Am sosit [în țară] joi, 12 septembrie, după-masă. Nici de data asta nu a reușit Petrică, șoferul, să vină la aeroport după mine. Pe drum, Victor Dimitriu mă pune la curent cu scandalurile dintre Parlament și „România Mare", pe de o parte, și Petre și echipa lui, pe de altă parte.

Vineri, 13 septembrie 1991, Cotroceni

Cum ajung, dau nota la dactilo, iau micul-dejun cu Mihai [Bujor Sion], care îmi confirmă că Adi N[ăstase] era vexat că,

în Israel, trebuia să fie mâna a treia, după Eugen Dijmărescu. De asemenea, despre independența din ce în ce mai mare pe care și-o asumă [Emilian] Manciur.

Îl văd pe V[asile] I[onel], duc niște hârtii „sus", citesc presa, merg la masă, mă odihnesc un pic și bem un păhărel cu Gabi Tudor și fetele, înainte de concert, la care particip, după, revenind acasă. (M-a sunat ambasadorul japonez [Kiyoshi] Furukawa, care mi-a cerut CV-ul pentru a-l trimite Universității Hokkaido.)

Sâmbătă, 14 septembrie 1991, Cotroceni

Am trecut pe la serviciu, în speranța că vom discuta problema vizitei lui [Turgut] Özal în România. Cum domnul I[liescu] nu a trecut pe acolo, la prânz am plecat acasă. În săptămâna asta am aflat – cu stupoare – că, la „sfatul" Claudiei, domnul I[liescu] a anulat vizita șașilor transilvăneni din Germania (un grup de presiune important, curtat asiduu de maghiari), aflați în drum spre București. Mi s-a părut o gafă monumentală, pe care [Ioan] Talpeș nu a mai putut să o repare, decât parțial.

Luni, 16 septembrie 1991, Cotroceni

În zori, am mers degeaba la dentist, apoi am plecat spre serviciu, unde am aranjat cu V[asile] I[onel] programul militarilor americani de la NATO, veniți aici după conferința din Rodos.

Apoi, s-a întâmplat un lucru ciudat: intru la V[asile] I[onel], de la care tocmai ieșise [Emilian] Manciur, cu care discutase vizita lui [Turgut] Özal, ca să-mi semneze scrisoarea de răspuns la cererea francezilor pentru mine. Cu acest prilej, îl întreb pe V[asile] I[onel] când are loc reuniunea legată de vizită și-mi spune că... nu știe, domnul I[liescu] urmând să-i cheme pe fiecare individual!?

Ajuns la birou, aflu că ședința – la care participă și V[asile] I[onel] – era... în curs. O pun pe Claudia să întrebe dacă era sau nu nevoie și de mine. În urma răspunsului afirmativ, urc și-i găsesc pe toți „în păr": domnul I[liescu], [Victor] Stănculescu, [Alexandru] Mărgăritescu, [Constantin] Fota, V[asile] I[onel], [Emilian] Manciur și Teo Meleșcanu. Până la 12.00, când a venit și Adi [Năstase], s-a pus la punct punctajul pentru discuții. Două observații:

1. că turcii ne pot ajuta – și chiar o fac efectiv – mai ales în domeniul energetic;

2. că, raportat la Grecia, volumul afacerilor este mult mai promițător.

Când vine și Adi [Năstase], se discută mai în amănunt două probleme:

1. apropiata conferință organizată de greci, pe 19, la Atena, referitoare la Macedonia (era de presupus), cu participarea premierilor din Grecia, Bulgaria și România (Petre [Roman] a apucat să promită bulgarilor că va participa!?), precum și a lui Slobodan Milošević; și

2. perspectiva asocierii Ucrainei la Trilaterală (Visegrád?), ceea ce ne-ar prinde într-un clește, izolându-ne complet de Europa.

Prima chestiune – apreciată drept ciudată, oricum am privi-o – se pune în termenii avantajului de a fi fost consultați, comparativ cu dezavantajul că problema „Macedonia" e „minată" (toți sunt de acord că trebuie să ne ținem departe de această problemă).

Cea de-a doua este apreciată ca o adevărată „declarație de război" la adresa României. S-a stabilit să fie informați dinainte – inclusiv americanii – despre această percepție. În orice caz, perspectiva e sumbră, iar vina o poartă, în mare parte, toți românii, care, din considerente politice meschine, au făcut

tot ce le-a stat în putință să izoleze internațional România postrevoluționară.

Adi ne-a mai informat și cu turneul lui baltic.

După ședință, masa de prânz, apoi i-am dus ambasadorului japonez [Kiyoshi Furukawa] CV-ul solicitat, am trecut prin oraș, apoi din nou la Cotroceni și, în sfârșit, acasă.

Marți, 17 septembrie 1991, Cotroceni

În cursul dimineții, împreună cu Ion [Ioan Talpeș] și Victor [Dimitriu], îi „forfecăm" pe Lică [Vasile Secăreș] și pe [Vladimir] Pasti pentru lipsa lor de simț practic. Merg apoi la Front, unde le spun și lor același lucru. Spre prânz, revin la Cotroceni. Vorbesc la telefon cu Teo și Adi [Năstase], care găsesc bună ideea de a merge și eu la reuniunea de la Atena, pe considerentul pregătirii mele în ale Balcanilor. Îi comunic și domnului I[liescu], care îmi spune că va vorbi și el cu ei în acest sens. Seara, se anunță invitarea – de partea lui Petre [Roman] – a premierului Macedoniei [Nikola Kljusev], pentru consultări. Mișcarea este bună, deoarece ne scoate dintre cei suspicionați de macedoneni că le hotărâm soarta pe la spate!?

Miercuri, 18 septembrie 1991, Cotroceni

La 10.15 intru la primirea ministrului de externe chinez [Qian Qichen], în mijlocul preparativelor pentru vizita lui [Turgut] Özal (episodul „telemelei" promise lui Ceaușescu?).

După primire, intru cu Adi [Năstase] la domnul I[liescu], care ne dă să citim toastul pregătit pentru dineu. Se fac vreo două, trei schimbări. Plecăm apoi la aeroport, unde [Victor] Stănculescu mă trage deoparte, ca să mă descoasă cu privire la componența noului guvern. Îi spun ce știu și eu, anume că

lucrurile sunt blocate, din cauza temerii lui Petre [Roman] de reacția Grupului Parlamentar, care poate provoca însăși căderea Guvernului. Nu sunt sigur că l-am convins. După sosirea propriu-zisă, plec spre Cotroceni total neconformist, înaintea coloanei oficiale. La aeroport, dr. [Șerban] Rădulescu îmi zice că toți cei de la ambasada din Viena... mă așteaptă ambasador!? (Seara, Teo îmi confirmă că, într-adevăr, sunt cap de listă pentru postul respectiv.) Merg să mănânc acasă la fete și revin pentru convorbirile oficiale. Acestea încep cu reunirea în plan a celor două delegații, la 15.30, care îi așteaptă pe cei doi președinți, intrați în tête-à-tête, până la ora 16.30 (cu [Cornel] Codiță, apoi și cu miniștri de externe). Între timp, ne conversăm cu adjunctul ministrului de externe, care îmi spune că americanii:

1. nu înțeleg Balcanii și au groază de ei;
2. nu au niciun interes major în zonă;
3. nu reușesc să stăpânească Iugoslavia și
4. vor să încurce Europa, implicând-o acolo.

Mă întreabă de atitudinea Cehoslovaciei față de noi.

Apoi intră cei doi președinți. Domnul I[liescu] anunță ce au discutat:

1. relațiile economice bilaterale (livrarea de energie electrică și un nou credit de 50 de milioane de dolari);

2. permanentizarea consultărilor politice la toate nivelurile (MAE, premier și Președinție), [Turgut] Özal suprasolicitând, cerându-i domnul I[liescu] să țină și un contact telefonic mai strâns și să fie gata de vizite și întâlniri rapide;

3. probleme internaționale: URSS – ca și chinezul, Özal este foarte pesimist cu privire la viitorul statului sovietic – și Iugoslavia, unde turcii au interese, datorită populației musulmane.

În discuții, Özal confirmă cele discutate, insistând asupra detaliilor livrării de electricitate, arătând că Bulgaria trebuia inclusă în discuții (domnul I[liescu] propune și varianta cu rușii,

într-un sistem de compensații, pe care turcii o găsesc interesantă). Apoi, ne informează despre Orientul Mijlociu și Cipru, solicitând să îi informăm despre Atena (domnul I[liescu] promite) și să dăm o declarație asupra Ciprului, în sensul celor dorite de ei (la care domnul I[liescu] face „ureche șută", cum spune ardeleanul).

La terminare, urc cu domnul I[liescu] în biroul lui. Îmi spune că discuțiile lui Petre [Roman] cu premierul Macedoniei au decurs bine și-l roagă la telefon să-l informeze pe Özal despre conținutul lor. Îmi mai spune că, în mașină, Özal i-a spus că occidentalii sunt incapabili să înțeleagă problemele noastre, precum și că ei nu ar fi mers la Atena, chiar și invitați.

Îi las tratatul și mă retrag, să mă pregătesc pentru dineul oficial.

Seara, stau la masă cu același adjunct și cu Teo [Meleșcanu]. Îi arăt primului importanța strategică a „axei" noastre față de Bulgaria. E de acord, dar susține că:

1. numai noi nu suntem „suficienți";

2. este foarte important să avem o legătură fizică nemijlocită (de aici și interesul lor pentru linia electrică prin Bulgaria), precum și să îi „educăm" pe bulgari, prin includerea lor în discuții.

Joi, 19 septembrie 1991, Cotroceni

La 10.00, la TVR, pentru înregistrarea cu Botez. Apoi, la Cotroceni, unde Victor [Dimitriu] își serbează ziua. La 16.00, intru la ultimele discuții ([Victor] Stănculescu și omologul lui fac un tur de orizont al rezultatelor: 1 miliard de kWh cu plata în trei hidrocentrale; credit de 50 de milioane de dolari, un pod peste Dunăre etc.). Apoi semnarea tratatului și conferința de presă.

La 18.15, la canadieni, pentru partyul de adio al ambasadorului [Saul Grey]. Todorov, de la bulgari, îmi comunică

renunțarea participării lor la Conferința de la Atena (doar ei fuseseră cei care-l invitaseră pe Petre [Roman]). Pe urmă, după ce trec pe acasă, ajung și la turci, unde îi comunic domnului I[liescu] vestea retragerii bulgarilor. Îmi spune că știa și completează cu amânarea conferinței și solicitarea demiterii ministrului iugoslav al apărării [Veljko Kadijević] de [Ante] Marković. Ambasadorul englez [Michael Atkinson], completează cu vestea coloanei de blindate care a părăsit Belgradul spre Croația. Îi comunic și lui Adi [Năstase].

În altă ordine de idei, [Constantin] Ene îmi confirmă vestea cu Viena și-mi spune că ei contau să se creeze acolo o ambasadă separată, pentru tot ce e multilateral și că eu aș fi fost omul cel mai potrivit. În rest, zvonurile sunt că Teo [Meleșcanu] pleacă ambasador în Canada, iar [Traian] Chebeleu îi ia locul.

Vineri, 20 septembrie 1991, Cotroceni

Am plecat direct la aeroport să-l conducem pe [Turgut] Özal. Importanța pietrei de temelie puse acum cu turcii se va întări pe zi ce trece; Turcia – sperăm – va fi garantul granițelor noastre, în fața apetitului ungar!?

Am revenit la Cotroceni, unde, la 16.30, am participat la primirea lotului de gimnastică, ajutându-l pe Geo [Raețchi] să îi ia un scurt interviu domnului I[liescu].

La 17.30 am asistat la primirea premierului slovac, [Ján] Čarnogurský, care a insistat pe apropierea pozițiilor țărilor noastre în Europa, arătând că vizitele lui [Marián] Čalfa, premierul federal, și, mai târziu, a lui [Václav] Havel, vor contribui la eliminarea ultimelor „diferende" dintre noi și cehoslovaci. Adrian Severin mi-a spus că lui i se destăinuise că voia să colaboreze cu noi în problema ungurilor, care le dau și lor bătaie de cap, în egală măsură. Referitor la perspectivele Cehoslovaciei,

a spus că se pregătește un tratat între cele două state, pe baza căruia se va elabora noua Constituție federală.

La terminare, am plecat la chinezi (cu copiii), unde fusese invitat și Ion [Ioan Talpeș], cu familia.

Luni, 23 septembrie 1991, Cotroceni

În cursul dimineții, am intrat la domnul I[liescu], căruia i-am dat copia scrisorii lui Petre Mihai Băcanu trimisă în SUA, precum și întrebările lui Bob [Wylie], cu propuneri de răspuns, pe care le-a acceptat.

La prânz, am înregistrat pentru emisiunea radio „Politica adevărului și adevărul în politică", iar spre seară am obținut de la domnul I[liescu] primirea grecilor marțea viitoare și a lui Mugur [Isărescu] cu Eugen [Dijmărescu], mâine la prânz. De asemenea, l-am informat despre un mesaj „în completare" sosit de la John Major pentru domnul I[liescu].

Când am terminat, am mers la Anastasiu, fost student, primarul adjunct al Capitalei.

Dimineața am fost și la dentist, care mi-a scos o parte a lucrării, pentru refacere. O senzație idioată...

Marți, 24 septembrie 1991, Cotroceni

Ajuns la birou, mă apuc să citesc maldărul de sinteze și telegrame aflate în mapă. După 10.00, vine [Gheorghe] Tinca să mă vadă, în problema „marginalizării" ambasadorilor din țările Lumii A Treia (în special, arabi). Cădem de acord să-i propun domnului I[liescu] o suită de întâlniri cu aceste grupuri de ambasadori. Fac și o notă în acest sens.

La primirea lui [Jan] Martenson (secretar general adjunct ONU), îl văd pe ambasadorul [Liviu Aurelian] Bota, pe care nu-l mai văzusem de ani buni, care îl însoțea.

După, merg la domnul I[liescu] cu nota respectivă şi discutăm despre propunerea sa de a o transfera pe Vali Georgescu la mine în direcţie, pentru a se ocupa de problemele emigraţiei (ferit-a Sfântu'!).

Apoi mă văd cu nea Gicu, un prieten mai vechi, care îmi spune că alt prieten al nostru (cu probleme familiale, zdruncinat complet şi cu cancer) s-a comportat mult mai onorabil, păstrându-şi demnitatea profesională.

La 18.00, intru la Consiliu, la punctele privind doctrina militară şi atitudinea faţă de ridicarea parţială a embargoului militar american faţă de Trilaterală. La primul subiect, contribui la explicitarea unora dintre noţiuni şi solicit lămurirea a două chestiuni:

1. ideea încheierii de alianţe militare (care au valoarea de a descuraja agresiunile, pe timp de pace) şi

2. cea a tranzitării teritoriului naţional de forţe străine.

În al doilea caz, susţin că importanţa demersului pe lângă NATO să fie egală cu cea a demersului pe lângă americani, precum şi necesitatea unor eforturi similare şi în plan bilateral (Franţa, Anglia, Germania, Italia şi Turcia).

Se discută şi despre Valea Jiului, unde oamenii, în frunte cu [Miron] Cozma, sunt scăpaţi complet din mână şi au devastat centrul Petroşanilor, dorind să vină beţi la Bucureşti, ceea ce, se apreciază (de Petre [Roman], mai ales), ar fi un dezastru pentru ţară şi imaginea ei. Petre propune ca Poliţia să dea un comunicat cu privire la cele întâmplate. Mă opun, pe considerentul că asta ar agrava şi amplifica lucrurile, cu consecinţe imprevizibile. Propun ca anunţul să se menţină strict în termenii problemelor disputate, arătându-se eforturile Guvernului de a satisface cerinţele oamenilor. Aşa se şi face până la urmă. Concret, se propune ([Doru Viorel] Ursu şi alţii) ca venirea lor

la București să fie oprită cu orice preț în zonă (chiar cu riscul confruntării cu forțele de ordine).

Apoi, a venit rândul mesajului de completare trimis de John Major, care ne răspunde punct cu punct la chestiunile ridicate când am mers la Londra. Încheie însă ciudat, urând succes reformei... guvernului condus de Petre Roman!?

Miercuri, 25 septembrie 1991, Cotroceni

Zi istorică! A doua mare criză prin care am trecut! Când ajung la serviciu, după o ședință la Școală și o discuție cu Csikos, de la unguri (contrariat de articolul meu *1914+1991?* din *Mondorama* și preocupat de o posibilă alianță Franța, România, Polonia), [Alexandru] Mironov îmi spune că minerii nu au putut fi opriți și vin spre București, singurul lucru care îi putea opri fiind demisia/demiterea lui Petre [Roman]. Îl sun pe Eugen [Dijmărescu], care îmi spune că minerii erau la circa 35–40 de minute de București. În curte, mă întâlnesc cu Sergiu Nicolaescu, care mergea la domnul I[liescu] și care îmi spune de crearea „guvernului provizoriu al Transilvaniei" la... Budapesta [într-o sală de cinematograf]. Acum lucrurile încep să se lege: se încearcă din nou un scenariu tip iunie 1990, pe fundalul condamnării și izolării internaționale, ce ar urma să conducă, eventual, la recunoașterea internațională a guvernului respectiv.

Îi comunic lui V[asile] I[onel] această veste, pe care o verifică (se confirmă) la Direcția de Informații a Armatei. Și nouă nu ne spunea nimeni nimic!?

În acest context, pregătesc o notă în care fac legătura dintre cele două situații: internă și externă, susținând necesitatea asigurării unei cât mai mari publicități internaționale a acestui gest unguresc, care deconspiră (de parcă mai era nevoie)

intențiile Ungariei cu privire la Transilvania. Vorbesc și cu Teo [Meleșcanu] care îmi spune că l-a luat la întrebări pe [Ernö] Rudas [ambasadorul maghiar], care ar fi promis să se intereseze și să ia măsurile cuvenite, în cazul în care cei implicați nu erau nebuni!? Propun ca acest demers să fie făcut public și-i conving, mai târziu, atât pe Petre, cât și pe domnul I[liescu] de justețea acestei măsuri. Petre chiar vorbește cu Teo la telefon pentru treaba asta, dar Teo rezistă, spunând că trebuie să așteptăm mai întâi răspunsul guvernului ungar.

Între timp, îl primesc pe ambasadorul chinez [Wang Jinqin], numit recent la Moscova, venit să-și ia rămas-bun. Îl rog, în nume personal, ca acum, când României, singure și izolate internațional, părea să i se pregătească ciopârțirea teritorială, China să nu ne lase, mai ales la ONU. El îmi spune, desigur, neautorizat, că trebuie să fim fermi și să nu cedăm și că țara sa nu va permite niciodată amestecul în treburile interne. Îi dau o copie a tratatului nostru de pace din 1947.

La TVR încep să se dea primele imagini de la sosirea și acțiunile minerilor. Lucrurile încep să ia proporții îngrijorătoare. Are loc atacul asupra clădirii Guvernului și respingerea lui cu gaze lacrimogene și petarde. Asta durează. Spre seară, un prim bilanț arată trei morți și peste 20 de răniți, toți din rândul forțelor de ordine.

Merg la V[asile] I[onel] și apoi sus, să las nota făcută. Când intru, îi găsesc pe domnul I[liescu], Petre, Sergiu Nicolaescu, [Iosif] Boda și Eugen Dijmărescu. Un timp, toată activitatea se concentrează în jurul telefoanelor. Veștile sunt alarmante (nu atât cât erau pe 13 iunie), iar intervenția forțelor de ordine se lasă așteptată (ca atunci). Problema centrală este, pe de o parte, oprirea venirii altor mineri în capitală (incitați de imaginile grave transmise periodic la TVR), iar, pe de alta, degajarea Pieței Victoriei. Pentru prima chestiune, deși se dau instrucțiuni clare

de întrerupere a traficului feroviar, acestea... nu sunt executate!? Târziu de tot, se acceptă ideea trimiterii unui grup de-al nostru de la SPP, care să se ocupe de această problemă. Grupul pleacă, dar nu avem nicio confirmare că s-a achitat de misiune. Oricum, într-un târziu, curentul este oprit, iar garnitura cu mineri stopată la vreo 30–40 km de Craiova. În cea de-a doua chestiune, se reușește degajarea Pieței Victoriei pe la 19–20.00, iar „luptele" se mută pe Ana Ipătescu și Bulevardul Magheru, deoarece „partizanii Pieței" au reocupat-o.

În cabinet intră și ies oameni, dar, în linii mari, rămâne cam același nucleu, căruia i se adaugă [Adrian] Severin (scăpat printre ultimii din clădirea Guvernului), Virgil [Măgureanu] și V[asile] I[onel], plus, intermitent, colonelul [Dumitru] Iliescu. Sună și Adi N[ăstase], de la New York, pentru informații.

La Actualitățile de seară se dă interviul luat lui [Miron] Cozma de Emanoil Valeriu, precum și luările de poziție ale unor principali lideri politici. Simțind că se încearcă aruncarea întregii vini în capul său, Petre devine vădit preocupat. Între timp, domnul I[liescu] vorbește cu Cozma la telefon. Acestuia i se înfățișează gravitatea consecințelor interne și externe ale actelor lui. Rezultă cele câteva tentative eșuate de intrare în contact cu el (Videle, consilierul lui Roman, trimisul domnului I[liescu]), precum și neadevărul că întrevederea cu Petre ar fi fost în fugă – de fapt, a durat patru ore –, ca și intenția domnului I[liescu] de a merge în Valea Jiului la sfârșitul săptămânii, împreună cu Petre. După convorbire, Petre, grav, ne anunță intenția de a demisiona (era, de acum, și [Ion Aurel] Stoica de față). Spre surprinderea mea, nici Severin, nici Eugen [Dijmărescu] și nici Stoica nu intervin. Așa că rămâne cum a decis el. Din tendința de a schimba rapid subiectul, atât a domnului I[liescu], cât și a lui Stoica (primul spune că Petre trebuia să-l pună la punct pe Cozma, iar al doilea că un asemenea lucru nu se face fără

informarea Biroului Frontului, care îl aștepta la sediu), se simte că ambilor le surâde gestul lui Petre.

Acesta, sesizând că îi fuge pământul de sub picioare, revine – când ne-am așezat pe canapea, să discutăm detaliile – și, profitând de faptul că domnul I[liescu] s-a dus spre telefon, modifică formula, în sensul că el va anunța că și-a prezentat demisia, pentru incapacitatea organizării ordinii publice, domnului I[liescu], care urmează să i-o accepte sau nu, el rămânând în continuare la post, pentru a gira treburile țării. Când domnul I[liescu] revine de la telefon, îi spune același lucru și lui, însă acesta îi spulberă orice speranță, anunțând că-i va accepta demisia!? Atunci, Petre se agață de ideea rămânerii pentru a gira treburile curente ale țării, pe care, după o anumită ezitare, domnul I[liescu] o acceptă în final. În acest moment, intră în biroul domnul I[liescu] ceilalți membri ai CSAT [Consiliul Suprem de Apărare a Țării], convocați între timp (domnul I[liescu] ne-a întrebat dacă nu era nevoie de decretarea stării de necesitate, dar eu și V[asile] I[onel] nu suntem de această părere, V[asile] I[onel] sugerând convocarea CSAT, idee acceptată de domnul I[liescu]). Li se aduce la cunoștință și celor nou-veniți ce s-a stabilit.

Impresia este de consternare, amestecată, probabil, cu ușurare, din partea unora. În orice caz, nici de data asta, nimeni nu scoate vreun cuvânt de împotrivire. Se discută despre amenințarea minerilor – opriți lângă Craiova – de a da foc stațiilor, în cazul în care nu-și puteau continua drumul. Propun, în absența mijloacelor, concentrarea acestora la gară, pentru a o apăra.

Pe acest fundal, survine informația că minerii opriți amenință cu uciderea mecanicului locomotivei care îi transportă, în următoarele zece minute, precum și cu incendierea gărilor

de pe traseu. Severin și, într-o oarecare măsură, Eugen sunt adepții adoptării unei linii dure, mergând chiar până la deschiderea focului. Personal, nu accept ideea și mă opun. Sunt sprijinit de [Niculae] Spiroiu și V[asile] I[onel], militari cu experiență în domeniu [care, cel mai probabil, nu mai voiau ca Armata să fie atrasă într-o aventură similară celei din decembrie 1989]. Oricum, Petre, încă frământat de gestul făcut, sare de pe scaun și declară că, în aceste condiții, demisia lui nu mai are nicio valoare. Acum, numai formarea unui nou guvern de uniune națională ar mai putea salva situația (gândind, probabil, că tot el va primi însărcinarea de a-l forma). Propun atunci să trecem la redactarea comunicatului, care trebuia să conțină și aceste ultime informații, decizia ca Armata să protejeze viețile și bunurile populației, precum și aranjamentul politic convenit. Sunt trimis să îl redactez. Petre, pentru siguranța lui, îl trimite pe Severin, iar domnul I[liescu] pe V[asile] I[onel]. Generalul [Marin] Pancea participa oricum, el fiind secretarul Consiliului.

Redactăm comunicatul cu primele două paragrafe din draftul lui V[asile] I[onel], apoi cu știrea care a declanșat „revenirea" lui Petre, urmată de înșiruirea seacă a textelor de lege, în temeiul cărora se acționează (pentru demonstrarea legalității), apoi misiunea trasată forțelor armate și, în sfârșit, aranjamentul politic. Acolo, Severin propune formula unui guvern de „deschidere națională". Revenim și citesc în plen comunicatul, pe care Petre îl apreciază ca foarte bun. Ies să îl dau la dactilo, vine și el și introduce cuvântul „nou" guvern, și-mi spune (Dan Marțian, venit între timp cu declarația lor, a observat) să introduc formula „care să asigure în mai bune condițiuni" (formula efectivă o găsește domnul I[liescu]). Apoi, intrat din nou înăuntru, văd la TV că luptele nu se mai dădeau cu

minerii, ci cu pleava Bucureștiului, așa că, pentru evitarea plasării întregii răspunderi numai pe seama minerilor, sugerez introducerea unui paragraf suplimentar în acest sens, pe care îl formulează și îl scrie cu mâna lui chiar domnul I[liescu]. Se transmite la TVR, mai stau un pic pe acolo și plec acasă, unde ajung la 1.30–2.00 noaptea.

Joi, 26 septembrie 1991, Cotroceni

Mă sună [Ioan] Mihuț, să-mi spună că Grupul [Parlamentar] vrea să-l facă praf pe Petre, dar nu și pe [Ion Aurel] Stoica, pe care îl apăr și eu. Îl sun și pe Lică [Vasile Secăreș], să-i comunic informația. Ei credeau că eu nu fusesem implicat deloc în toată derularea evenimentelor.

Mă sună Adina [fosta colegă a Getei] să-mi spună că acolo toată tevatura a izbucnit de la niște prime pe care și le-au „tras" niște șefi, despre care s-a aflat cu totul întâmplător (!?), exact când Cozma venea de la Guvern cu reglementarea în buzunar. Minerii de la Vulcan, stârniți cu asta, îl atacă violent, reproșându-i asocierea cu un mare afacerist local, șeful „bugetului". Ca să scape, cei acuzați abat nemulțumirea oamenilor spre Guvern, îndemnându-i, împreună cu membrii filialei locale a Alianței Civice, să vină să protesteze la București. Cozma, luat de val, acceptă.

Îi comunic domnul I[liescu] această informație, înainte de întâlnirea lui cu minerii de la Stadionul Tineretului. Acum, scenariul corelării cu „guvernul Transilvaniei" este mai clar: pur și simplu, s-a profitat de abaterea atenției provocate de mineri, pentru acreditarea acestei structuri, menținută deocamdată într-o formă benignă, insignifiantă, ce urma să fie amplificată la momentul oportun.

În timpul ședinței de ieri, Petre [Roman] i-a reproșat lui [Iosif] Boda că acesta încerca să lămurească sindicatele să i se

împotrivească!? Rațiunile refuzului lui Petre de a merge în vale, așa cum au fost invocate de domnul I[liescu] cu două zile în urmă:

1. discreditarea delegației miniere, care discutase anterior cu Roman;

2. crearea unui precedent periculos, greu de oprit ulterior.

V[asile] I[onel] a făcut fibrilație, se simte îngrozitor, dar nu vrea să meargă acasă.

Eu am fost la Mugur [Isărescu], pe care evenimentele l-au prins în preajma unor decizii hotărâtoare – de unificare a cursului valutar.

Minerii și „bucureștenii" asaltează Parlamentul, dau buzna înăuntru și le cer deputaților... demiterea președintelui. [Ion] Rațiu îi dă afară, după ce le spune că acest lucru era imposibil din punct de vedere legal [deoarece președintele fusese ales, nu de Parlament, ci direct, de popor]. Seara, „protestul" se mută spre TVR, care devine teatrul unor adevărate bătălii, cu sticle incendiare, petarde și gaze lacrimogene, cu buldozere utilizate pe post de berbece etc.

Situația pare scăpată complet de sub control. Așa cum prevedea și Petre, odată cu demisia lui, care pare să nu fi fost considerată un obiectiv atins, se va ajunge la cererea de demisie a domnului I[liescu]. Acesta, angajat în dialogul cu „colectivele muncitorești", rămâne inert în plan politic, greșind, zic eu. Dacă tot ai mutat acțiunea în plan politic prin demisia cabinetului, atunci continui – în paralel cu discuțiile tactice cu minerii – tot în acest plan, numind rapid o personalitate, care să se ocupe de formarea unui nou guvern. În felul acesta, îți menții inițiativa politică. Cum însă nu s-a mișcat deloc în acest plan, Opoziția are răgazul să-și coordoneze pozițiile și să dezgroape tot ce socotiseră deja ca fiind irealizabil. În plus, lipsa de acțiune a domnului I[liescu], întărirea Opoziției și incapacitatea lui Petre de a reorganiza Frontul (pe care l-a neglijat), într-un timp atât de

scurt și în actualele condiții de adversitate, vor conduce, probabil, la dispariția lui ca forță politică. Singura speranță rămâne Grupul Parlamentar, de care depinde însuși Parlamentul. Dacă și acesta cedează, au loc alegeri, Constituția este abandonată, se revine, probabil, la cea din 1923 și ne vom trezi cu regele în capul statului. Iar minerii vor putea pleca fericiți acasă cu ceea ce au obținut. Că au fost un instrument o dovedește sloganul principalei lor revendicări „comuniste" – să primească cât mai mulți bani de la stat, indiferent de cum și cât muncesc – care este... „Jos comunismul"! Ne meritățm soarta!

Vineri, 27 septembrie 1991, Cotroceni

Zi plină cu de toate! Au început cu consultările politice, la ora 10.00, care nu au durat prea mult, urmând ca aceia solicitați să vină cu propuneri concrete după-amiază, la ora 16.00. Președintele, care realizează uriașa responsabilitate care apasă pe umerii lui, nu are intenția să cedeze, dar este evident că, în absența Frontului și în condițiile vidului creat prin demisia cabinetului, Opoziția și-a întărit pozițiile.

Afară, minerii și grupuri de „mitingiști" violenți s-au adunat, în așteptarea asaltului final asupra Cotrocenilor. Înăuntru, garda Palatului, înarmată până în dinți, dublată de un grup de scutieri proveniți din rândurile jandarmilor.

O delegație a minerilor, condusă de Miron Cozma, intră la discuții cu domnul I[liescu] și iese după vreo două ore, în urma semnării unui acord conținând, în esență, următoarele puncte:

1. confirmarea demisiei guvernului [Petre] Roman;

2. invitarea domnului I[liescu] în Valea Jiului (să fie o capcană?);

3. susținerea revendicărilor lor în fața noului Guvern;

4. verificarea existenței sau nu a unui număr de arestați și răniți din rândurile minerilor, morții urmând să fie transportați acasă;

5. exonerarea lor de orice responsabilitate, care revine exclusiv lui Petre și Guvernului; (domnul I[liescu] nu acceptă și propune o Comisie Parlamentară de anchetă, care să stabilească responsabilitățile legale);

6. asigurarea hranei, apei și transportului minerilor spre Valea Jiului.

În schimbul acestor puncte, Miron Cozma se angaja să plece cu minerii acasă.

La ieșirea delegației, minerii pleacă huiduiți de „mitingiști", care capătă întăriri – 400–500 de oameni, veniți din Piața Revoluției. Se produce o separare de mineri, deoarece întăririle veneau din direcție opusă. Cum se putea anticipa, frustrarea produsă de plecarea minerilor, combinată cu euforia primirii întăririlor, deschide calea atacului asupra Cotrocenilor. Rezistența – gaze lacrimogene, petarde și chiar gloanțe de cauciuc – este viguroasă. Un timp, lupta se duce peste gard. Încercările de incendiere a Gării Cotroceni dau greș. Clădirii îi sunt sparte geamurile. „Distracția" durează, cu intermitențe, până spre seară, când se potolește. Între timp mă suna Petre Clej, pentru un interviu la BBC.

După-masă, apar la TVR Doina Cornea cu regalista [Simina] Mezincescu, introduse de Răzvan Theodorescu, directorul TVR ([Emanuel] Valeriu se disculpă, aruncând vina pe... Răzvan!?). Prima anunță că, la Palat, ar fi văzut un mare număr de... răniți cărați de salvări și încheie cu un apel adresat Armatei să se ridice împotriva domnului I[liescu]. Reacționez imediat, îl sun pe Valeriu, care se sperie, apoi merg la domnul I[liescu], care îl sună imediat pe Răzvan. Încep imediat

redactarea unui draft de comunicat-protest, pe care îl definitivează [Alexandru] Mironov (seara e citit pe post, după repetarea scuzelor Televiziunii).

Pe la 16.00–17.00, încep consultările. [Victor] Opaschi îmi spune după încheierea lor că Opoziția a fost extrem de dură. Se conturau două tendințe: una, a țărăniștilor și a lui Lucian Cornescu, care solicită un guvern de „tehnocrați", cu misiunea de a organiza alegeri anticipate; a doua, a liberalilor și maghiarilor, care voiau un guvern de uniune națională, cu un premier neutru. Condiția liberalilor; fără aripa „putredă" și independenți la Interne și Justiție. Ungurii vor secretar de stat la Învățământ, Cultură și titular la un minister al minorităților, care urma să fie creat!? În aceste condiții, totul va depinde de tăria adevărată a Frontului. Prin demisia Guvernului, opoziția a căpătat un cadou neașteptat și a prins avânt, solicitând maximul. Mugur [Isărescu] nu vrea postul de premier, deoarece ar fi fost nevoit să iasă din acordul cu Fondul. Și eu înclin să cred că va trebui să încetinim; motoarele nu ne țin, iar rezultatele externe sunt minime.

Seara, se dă la TVR știrea că o delegație a minerilor, în frunte cu [Miron] Cozma, a mers la congresul țărăniștilor (a doua zi, acesta declară la radio că minerii au devenit țărăniști, iar informațiile arată că și-a petrecut noaptea anterioară în discuții cu aceștia. În urma lor, [Ion] Rațiu umbla să strângă 1/3 din semnăturile parlamentarilor, necesare suspendării președintelui).

Sâmbătă, 28 septembrie 1991, Cotroceni

[Ioan] Mihuț mă sună să-mi spună de [Victor] Babiuc ca premier. Când ajung la Cotroceni, aflu că domnul I[liescu] mă căutase seara târziu, iar V[asile] I[onel] îmi transmite că

va trebui să cer voie de acum încolo când va mai trebui sa dau un interviu (!?).

La prânz, merg la ședința extraordinară a Colegiului Director. Atmosfera e amestecată. Și optimism exagerat, combinat cu spirit bătăios (bărbăția deputaților în fața asaltului minerilor), dar și dezorientare și chiar teamă, din partea celor care au mizat totul pe Front (din rândul acestora se vor înregistra și primii „dezertori").

Petre [Roman], înconjurat de locotenenții săi, vine într-o stare belicoasă. Susține teza puciului de stânga:

1. evenimentele au fost bine pregătite de campania de presă de culpabilizare a Guvernului, care a culminat cu atacurile lui [Alexandru] Bârlădeanu din *Tineretul Liber*;

2. SRI a practicat intenționat dezinformarea;

3. miza o reprezintă oprirea reformei.

Susține ideea trădării din partea domnului I[liescu], invocând două argumente:

1. că el nu ar fi spus niciodată că-și dă demisia, iar gestul domnul I[liescu] de a i-o accepta a fost o lovitură venită din senin [Comunicatul CSAT din noaptea respectivă, cu care Petre a fost de acord, vorbește negru pe alb de demisie]; și

2. că Pactul semnat de domnul I[liescu] cu minerii este o fărădelege, o nelegiuire [pactul a rezolvat conflictul fără vărsare de sânge].

Între altele, arată că sunt informații că regele aștepta desfășurarea evenimentelor la Budapesta, unde era în contact cu așa-zisul guvern al Transilvaniei. Se ceruse chiar autorizația de zbor și aterizare pentru un avion particular la Oradea, la care s-a renunțat, când evenimentele au luat turnura cunoscută, îndreptându-se spre rezolvare [nelegiuirea de care vorbea tot Roman înainte].

Încep luările de cuvânt, pe care Petre le orchestrează exclusiv prin manipularea adunării, pentru ca aceasta, la sfârșit, să-i voteze propunerile. Cuvântările sunt amestecate, la și în afara subiectului. Singur [Adrian] Severin, care nu are cum să reprezinte ceva în afara puterii, rupt de Petre, intervine și arată – corect – că momentul politic face imposibilă acreditarea unui nou guvern, declarând că el nu va face parte din Guvernul pe cale de a fi negociat la Cotroceni.

Strategia care se contura avea oarecare merite: Frontul se retrage din rândul întâi, obținând „garanția" că Guvernul „provizoriu" nu se va întoarce împotriva lui, dar își menține controlul asupra situației, prin intermediul Grupului Parlamentar majoritar în Camere. Între timp, dacă Petre și ceilalți se vor concentra exclusiv pe întărirea partidului, iar, în ochii opiniei publice, Frontul nu va mai apărea direct responsabil de deteriorarea situației economice, are o șansă foarte bună la următoarele alegeri, respectiv exact atunci unde și când va conta. Dacă această strategie nu va fi pusă la punct și nu va funcționa perfect, totul se va duce de râpă. Mi-e însă frică de prostie și de răutate, ca și de teama unora și de oportunismul altora, de orgoliul lor.

Personal, încerc un acut simțământ de frustrare, din două motive: pentru că, deliberat, nu am fost lăsat să vorbesc și pentru că, așa cum mi-a spus [Victor] Babiuc, care m-a propus pentru un post în noul guvern, Petre nu mă vrea, considerându-mă prea... impulsiv!? [deși, față de el, eu mă consideram un om calm...].

La ieșire, i-am șoptit lui Lică [Vasile Secăreș] că, de acum încolo, să nu mă mai solicite pentru activitățile Frontului, iar el mi-a spus că și el voia să se dezangajeze...

Luni, 30 septembrie 1991, Cotroceni

Dimineața, domnul I[liescu] a stat de vorbă cu noi și ne-a trasat o serie de misiuni ([Iosif] Boda să plece în Vale, iar eu cu [Ioan] Talpeș și cu V[asile] I[onel] să facem o evaluare a evenimentelor). [Victor] Opaschi îl acuză voalat pe Boda de contacte cu Biserica Catolică. [Vlad-Vladimir] Galin, la rândul lui, se plânge de Opaschi...

Merg apoi la Școală, unde deschidem cursurile, și la chinezi, unde sunt pur și simplu asaltat de ambasadorii CEE [Comunitatea Economică Europeană] (începe olandezul), care vor cât mai multe amănunte. Nu pot face decât supoziții, cu titlu exclusiv personal. Turcul și austriacul, cu o notă de prietenie în plus. Rusul, ungurul și alții vor și ei să stea de vorbă cu mine.

După-amiază, încep lucrul, împreună cu [Cornel] Codiță și ceilalți. Eu vreau o evaluare, V[asile] I[onel] un material pentru evaluare ulterioară. La TVR, bomba zilei: Gelu Voican-Voiculescu dă nume, date și fapte despre implicarea elementelor fostei Securități și ale vechii ierarhii superioare de partid în organizarea evenimentelor de aici, care ar fi trebuit să coincidă cu... puciul de la Moscova!? Efectul este major. Mai ales că susține că totul a fost regizat de conivență cu Moscova și arată că nu actuala echipa este ce și-ar fi dorit Moscova, ci cea cu Verdeț și organizatorii noii mineriade. În final, după ce solicită arestarea celor nominalizați, cere ca formarea guvernului de „deschidere națională", să-i fie încredințată lui... Petre Roman, care nu și-ar fi dat demisia!?

Manevra e cusută cu ață albă: acestea sunt aceleași informații pe baza cărora [Petre] Roman a făcut afirmația că minerii au fost instigați de comuniști, pe care acum le aruncă în joc, pentru a repara greșeala de a-și fi „depus mandatul". Oricum, sala

nu a reacționat favorabil, chiar dacă [Sergiu] Cunescu s-a repezit să salveze șansa Opoziției de a negocia formarea noului guvern. Prea mulți nu-l înghit pe Petre în Parlament.

Îl sun pe domnul I[liescu] în aceste momente, pentru o eventuală scrisoare adresată celor șapte lideri occidentali din G7 și, bineînțeles, mă repede. Mai târziu, îl sun pentru a-l anunța despre vizita Profesorului și, mult mai calm, o confirmă.

Dimineața, domnul I[liescu] ne spune că s-a discutat și varianta retragerii Frontului de la guvernare, care, dacă am fi fost mai hotărâți, ar fi trebuit realizată încă din august. De asemenea, a avansat – spre studiu – ideea cuplării alegerilor locale cu cele generale, cândva prin februarie viitor.

Marți, 1 octombrie 1991, Cotroceni

Azi am început cursurile. La 10.00, când am sosit, merg la domnul I[liescu], care ne chemase. Mă pune să discut cu directorul [Petre Datculescu] IRSOP [Institutul Român de Sondare a Opiniei Publice] un nou sondaj de opinie publicabil împreună cu cel anterior „mineriadei", așa cum propusesem ieri.

Îl sfătuiesc să „iasă din colimator", desemnându-l pe premier – e vorba de [Theodor] Stolojan, candidatul Frontului – pe care domnul I[liescu] voia să îl acrediteze seara aceasta în fața Opoziției, ca să preia greul negocierilor, informându-l pe președinte. Ideea era ca domnul I[liescu] să nu fie privit ca principalul factor executiv, ceea ce l-ar fi vulnerabilizat.

Spune că noul guvern va avea ca sarcină economică traversarea iernii care ne stătea în față, iar politic, votarea Constituției și organizarea alegerilor locale și generale concomitent, în februarie.

Îi ia pe Victor, [Vlad-Vladimir] Galin și [Iosif] Boda (în lipsă) la „refec" pentru amestecul în lupta pentru guvern,

acuzându-l pe [Victor] Opaschi că îi raportează lui Petre [Roman] totul despre Boda (așa i-ar fi spus chiar Roman). Victor a fost sub lovituri toată ziua (Popescu s-a găsit să-i ia și mașina).

În final, vine Petre cu [Ion Aurel] Stoica. Domnul I[liescu] a devenit foarte apropiat de mine. Cred că s-a convins că, prin ce i-am sugerat, nu-i voiam răul. În schimb, Petre își menține suspiciunea. Ambiguitatea poziției mele politice – și la Front, și la Președinție – e de vină pentru suspiciunea cu care pot fi privit din ambele părți.

În legătură cu Frontul, domnul I[liescu], nemulțumit de acuzele deschise aduse de presă, vrea să-i amenințe pe Petre și ceilalți că, dacă nu încetau, va da o „declarație", care va termina practic partidul. Mai târziu, Marian Enache îmi confirmă că au discutat dur, dar că, până la urmă, s-au înțeles. Eu m-am plâns lui Stoica că, deși am vrut să vorbesc și eu sâmbătă, Petre nu m-a lăsat.

Azi terminăm evaluarea pozițiilor oficiale și ale mass-media față de evenimente, cerută ieri de domnul I[liescu]. Concluzia: avem șanse mari să întoarcem handicapul în avantaj, cu condiția să dăm semnale bune (oameni și continuarea reformei). După-masă, trece și Liviu [Mureșan] pe la mine – care a pus pe picioare Grupul latin din Consiliul Europei – și-mi confirmă justețea aprecierii.

Domnul I[liescu] mi-a dat să pregătesc o scrisoare pe care i-o trimite lui [Bettino] Craxi, prin intermediul Profesorului.

Miercuri, 2 octombrie 1991, Cotroceni

Zi a diplomației. O încep cu o vizită la... dentist. Când ajung la Cotroceni, suntem chemați de domnul I[liescu] care ne comunică intenția sa de a se vedea cu ambasadorul american și

cu cel francez. Îmi confirmă ulterior că și eu trebuie să particip. Asta mă oprește să merg cu Ion [Ioan Talpeș] la masa oferită de ambasadorul german [Klaus Terfloth] pentru Ion și pentru mine.

La prima întâlnire, participă și [Theodor] Stolojan, pe care îl îndemn discret să-și spună propriul punct de vedere. Ideea este de a informa cu privire la ce s-a întâmplat, precum și la situația politică și intențiile de viitor.

La terminare, domnul I[liescu] mă ia sus și citim proiectul scrisorii către cei șapte. Ideea este să-l scurtăm, să-l focalizăm și să-l personalizăm. Cu acest prilej, îi sugerez să îi primească mai întâi pe japonez – ca un semn al recunoașterii importanței politice a țării lui – apoi pe toți cei din G 7. Este de acord și facem programările. Mă întreabă de rus și-i răspund că va trebui să îi informăm și pe ei, dar printre alții. Mă însărcinează să verific dacă a venit înapoi ambasadorul lor [Evgheni Mihailovici Tiajelnikov] (o fac ulterior și vorbesc chiar cu el). Rămân în suspensie italianul [Bernardo Uguccioni], deoarece nu știam dacă a venit la post (aflu de la Teo că da, și-l include pe listă), precum și canadianul [William M.M. Fairweather], care-și va prezenta scrisorile abia luni. Îl include și pe olandez [Coen Storck], ca reprezentant al CEE [Comunitatea Economică Europeană]. Apoi insist din nou pe ce propusesem încă de dimineață: convorbiri telefonice cu [Turgut] Özal, [François] Mitterrand și [Chaim] Herzog. Îmi dă să transmit – sugerez ca prin viu grai – observațiile la testul de opinie intenționat de IRSOP (lucru pe care-l fac după-amiază). Discutăm despre atacurile furibunde declanșate în presă împotriva lui. Întors, mă enervez că trebuie să renunț la masa cu germanul, deoarece Mariana [Mucuța], care practica minima rezistență, nu e în stare să-mi găsească o mașină!? Mai rezolv câteva treburi pentru Facultate și, la 17.00 și 18.00, intru

la întâlnirile cu ambasadorii francez și japonez (acesta s-a bucurat să vadă că era primit înaintea altora), după ce, la 15.00, mă văzusem cu numărul doi de la francezi, Bernard, în legătură cu vizita mea în Franța (o stabilim pentru a doua jumătate a lui noiembrie).

După ce le terminăm, urc din nou sus și stabilim cu [Emilian] Manciur programul complet al întâlnirilor de a doua zi, inclusiv cu [Richard] Shifter – trimis de [James] Baker – de luni la 10.00.

Dau să plec, când mă sună [Constantin] Ene să-mi trimită draftul scrisorii pentru cei șapte. Este aproape imposibil să găsim un fax care să funcționeze. Până la urmă, reușește să-l trimită la Cabinet.

Intru la domnul I[liescu] să-l vedem. Între timp, ni se comunică faptul că Özal tocmai a ajuns la Istanbul și așteaptă telefonul domnului I[liescu]. Mă pune pe mine să îl sun. O fac și discută apoi cu el, informându-l de cele întâmplate și de intenții. Se vede clar că îi place. De fapt, asta este diplomația modernă. Trecem din nou la text, pe care îl punem la punct puțin, sub raportul limbii engleze (ulterior, i-l comunic telefonic lui [Constantin] Ene).

Când să plec, îl întreb de rezultatele întâlnirii lui [Theodor] Stolojan cu cei de la Front. Îmi spune că nu a apucat să discute prea mult, deoarece Petre [Roman] e la Parlament, încercând să obțină sprijinul „Grupului", ca să-l dea jos pe [Alexandru] Bârlădeanu. (Și Virgil [Măgureanu] e speriat. I-a dat telefon domnul I[liescu] când eram și eu acolo și i-am sugerat să ceară probe la toate cele afirmate împotriva lui.) Domnul I[liescu] îmi spune că Petre se consideră drept singurul perdant din toată „afacerea". În continuarea discuției de după-amiază, când i-am spus că l-am urmărit cu atenție în seara aceea și că, de fapt, Petre a demisionat de frica răspunderii pentru evenimentele

care amenințau să se deterioreze rău, lucru pe care domnul I[liescu] l-a confirmat, discutăm acum despre posibilitatea „dezamorsării" lui Petre, care vrea „sânge". Se sugerează o misiune în afară, dar cade, pentru că s-ar „prinde" și, apoi, și-ar face doar propagandă personală. În context, e menționat și Bârlădeanu, care are vina că, la vârsta lui, s-a lăsat angrenat în acest război. Domnul I[liescu] îmi spune că i-a reproșat exact acest lucru. Ajungem apoi la concluzia că Petre trebuie separat de [Adrian] Severin, adevăratul inspirator al actualului război, din temere de a nu-și pierde poziția (domnul I[liescu] îmi spune că Petre se luptă să-l mențină pe Severin în echipă). Domnul I[liescu] sugerează Washingtonul, eu propun un post de funcționar internațional. Până la urmă, rămâne să găsim mâine cu Teo o soluție (eventual, vreo conferință pe reformă, pe undeva). În context, domnul I[liescu] are păreri favorabile despre Dan [Mircea Popescu] și [Ion Aurel] Stoica, dar vrea îndepărtarea lui Lică [Vasile Secăreș]. Îl susțin pe Dan și-l apăr pe Lică, arătând că s-a ținut deoparte, concentrându-se pe Școală.

Joi, 3 octombrie 1991, Cotroceni

Continuarea discuțiilor „diplomatice" (cu chinezii, nemții, rușii, italienii, olandezii și englezii). Rezultatul este pozitiv: transmitem exact mesajul care se aștepta de la noi, și anume continuarea reformei. Rămâne însă problema confirmării mesajului prin viitorii miniștri. Asta va fi mai greu, prea au simțit toți, cu mic, cu mare, mirosul ciolanului!

În rest, suntem încă în epoca speculațiilor și a scenariilor „sălbatice". Credulitatea străinilor este monumentală! E clar că nu au cum să se descurce în această lume a oglinzilor. Se conturează tot mai mult încercarea de acreditare a scenariului loviturii organizate de „conservatori" (inclusiv domnul I[liescu]) contra lui Petre [Roman], pentru stoparea reformei. Întrebările

olandezului [Coen Storck] – care și-a prelungit audiența la circa o oră – se înscriu perfect pe această linie. Nimeni nu vrea să recunoască adevărul gol-goluț că lui Petre i s-a făcut frică de răspunderea pe care partidele încercau deja să i-o pună în cârcă, atunci când evenimentele se puteau complica și mai mult. Acest fapt l-a determinat să iasă din joc. Nimeni nu l-a presat. A fost singurul autor al gestului său. E drept că nici Adrian [Severin], nici Eugen [Dijmărescu] nu l-au oprit. Or, tocmai pentru că nimeni nu l-a rugat să „nu ne lase", a realizat greșeala comisă și, de atunci, încearcă să repare eroarea impardonabilă comisă sau, cel puțin, să-i tragă după el pe [Alexandru] Bârlădeanu și pe [Virgil] Măgureanu.

Oricum pe domnul I[liescu], acest „război al lui Murphy" – bătălia dusă de Petre acum – îl îngrijorează profund. Dimineață, în fața lui Teo [Meleșcanu] și a mea (Teo venise să ne spună ce locuri vacante ar mai fi în diplomație – vreo 15 – și să ne anunțe starea de deprimare din rândul guvernului demisionar, pe care Petre o desconsideră vădit), îl ceartă pe Petre pentru intervenția fără noimă de aseară de la TV și-i reproșează că nu a spus nimic despre [Theodor] Stolojan (Petre o face până la urmă în conferință de presă).

Seara, la terminarea întâlnirilor, domnul I[liescu] îmi spune textual: „Să văd cum îi potolesc pe cârlanii ăștia din Front!"

În altă ordine de idei, Victor D[umitriu] îmi spune că Lică [Vasile Secăreș] și [Vladimir] Pasti au fost dați afară din funcțiile lor de Petre, care consideră că l-au trădat!? [Victor] Stănculescu și Dan [Mircea] P[opescu] concurează pe postul liber de ambasador în Austria.

Vineri, 4 octombrie 1991, Cotroceni

O zi de „refacere", fără nimic deosebit. Vorbesc cu Daniel [Nelson] la Washington, care îmi spune că s-ar putea ca

americanii să ne ajute la iarnă, dar vor cât mai repede alegeri, iar Adi [Năstase] este preocupat de poziția lui.

Sâmbătă, 5 octombrie 1991, Cotroceni

20 de ani de la terminarea facultății. La prânz, mă văd cu [Fotopolos] Sotiris și Panos. Îl însărcinez pe Victor să se ocupe de toate problemele, mai ales de cele concrete.

Duminică, 6 octombrie 1991, Cotroceni

Ne vedem din nou cu Panos și [Fotopolos] Sotiris. Ne spun unde sunt bani în CEE [Comunitatea Economică Europeană] de care poate beneficia și România. Seara mă caută domnul I[liescu], care îmi spune că trebuie să plec marți la Istanbul pentru înmormântarea Patriarhului Ortodox al Constantinopolului [Demetrios I] și că s-ar putea să vină și [Konstantinos] Mitsotakis. Are un ton cald și-mi spune Puiu. M-a sunat și Adi Schervan [coleg de la polo], cu care mă văd mâine.

Luni, 7 octombrie 1991, Cotroceni

Plecare intempestivă de acasă. La 12.30 am avion. Înainte, la 10.00, particip cu Adi [Năstase] la primirea la domnul I[liescu] a ambasadorului [Richard] Shifter. Concluzii:

1. secretarul de stat [James] Baker e interesat de România;

2. ar fi dorit să îl vadă pe domnul I[liescu] personal făcând evaluarea celor întâmplate;

3. garantarea granițelor României;

4. interesați în organizarea alegerilor conform programului anunțat inițial; le doresc sincere și cinstite (dar au de gând să-și pună în mișcare toată experiența electorală în favoarea... Alianței Civice);

5. vor da ajutor umanitar pentru la iarnă;

6. în Rusia lucrurile stau bine (sunt interesați ca, nuclear, să discute, ca și până acum, cu un singur stat, propunând, de aceea, eliminarea totală a armelor nucleare tactice).

Zborul, primele impresii de la Istanbul.

Marți, 8 octombrie 1991, Istanbul

Defecțiuni de organizare: 9.00 în loc de 12.00. Slujba, serviciul de la cimitir (întâlnire cu Iorgos [Saridakis]), masa la Sheraton, odihnă, plimbare, odihnă, aeroport și acasă în toiul nopții (3.30–4.30). Patriarhul [Teoctist] mă întreabă dacă îl cunosc pe [Theodor] Stolojan, întrucât auzise că era cam... „strâns la pungă"!?

Miercuri, 9 octombrie 1991, Cotroceni

Ajung la serviciu pe la 10.00, după câteva ore de odihnă chinuită. Am anunțat că venisem, dar niciun semn. La prânz, masă cu G[eorge] P[op], care îmi „sugerează", nici mai mult, nici mai puțin decât... dizolvarea Parlamentului, numirea lui [Victor] Stănculescu premier și a lui [Ion] Rațiu la Interne. Așa s-ar rezolva toate lucrurile!?

Seara, masă de suflet cu Adi [Năstase], Lică [Vasile Secăreș], Dan [Mircea Popescu] și ambasadorul chinez [Wang Jinqin], la Inter. Adi, mai mult decât... „omenos"; a aflat că Petre [Roman] ar avea anumite ezitări, inclusiv față de menținerea lui în post.

Joi, 10 octombrie 1991, Cotroceni

Dimineață, ore, apoi discuție cu „japonezii". Gabi Crăiniceanu vrea să vină la noi. Mihai [Bujor Sion] nu vede lucrul ăsta cu ochi buni. După-amiază, îl prind un pic pe domnul I[liescu] – după ce-l pusesem la curent și pe V[asile] I[onel], pentru a aproba venirea lui Gabi. Nu reușesc, e într-o stare de

nervi... E de înțeles. Ion [Ioan Talpeș] și cu mine îl sfătuim să-și angajeze un specialist în recuperare fizică, pentru că altfel se va prăbuși, pur și simplu. În stilul său caracteristic, mormăie ceva, fără să se angajeze.

Vineri, 11 octombrie 1991, Cotroceni

Dimineața, particip la discuția venezuelenilor cu Eugen [Dijmărescu] și [Dan] Pascariu. Se schițează:

1. un împrumut în bani și materii prime, pentru iarna care vine;

2. interesele lor de investiții sunt pentru TV, telefoane celulare și turism.

La prânz, îl pun la curent pe domnul I[liescu] cu stadiul discuțiilor. Din păcate, pregătind clădirea guvernului pentru un nou „asalt", au fost dați afară, deși lucrau deja la documente. De aceea, pentru a le reda puțin încrederea, trebuie să accept o discuție cu ei la hotel. Rămâne să vin și eu la discuțiile de a doua zi.

Sâmbătă, 12 octombrie 1991, Cotroceni

Discuții la Guvern, dar și cu miniștrii de resort. Se contează pe încheierea unui acord. Îi las acolo, după ce stabilesc o întâlnire cu domnul I[liescu] luni dimineață. Todi [Theodor Stolojan] vine și ne anunță că s-ar fi ajuns cu liderii partidelor la un acord de principiu asupra guvernului. Urmează acum ca aceștia să obțină acordul partidelor lor și, după aceea, prezentarea în Parlament (probabil, pe joi). Plec la ziua spaniolilor și apoi la recepția dată de Ansaldo.

Luni, 14 octombrie 1991, Cotroceni

Nu mult după ce am ajuns sus, am fost chemat cu Ion [Ioan Talpeș] și V[asile] I[onel], la domnul I[liescu]. Ulterior, a venit și

Virgil [Măgureanu] cu materialul privind „mineriada" (pe care l-a luat totuși înapoi, să-l... completeze). Am discutat despre autonomia secuimii, reușind să-l conving pe domnul I[liescu] că nu ne aflăm în fața unor evenimente întâmplătoare, fără legătură între ele, și, ca urmare, era nevoie de acțiune viguroasă și rapidă. Ion m-a susținut, arătând că „desolidarizarea" UDMR de acțiunea secuilor era tot un joc, iar V[asile] I[onel] ne-a spus de atitudinea fățiș ostilă a autorităților ungurești din zonele respective, precum și de războiul psihologic la care suntem supuși (alarmele continue de anul trecut). Domnul I[liescu] a cerut MAE să pregătească materiale de contrapropagandă, pe care să le distribuie larg pe plan internațional, să trimită ziariști în Ungaria, care să analizeze situația românilor de acolo. Pe urmă, s-a pus problema constituirii unui colectiv de specialiști, care să elaboreze o politică pentru Transilvania, colectiv care să fie coordonat de Gusti [Augustin] Buzura, la el, la Fundație. Pe 25, domnul I[liescu] va vorbi la Carei, iar pe 26 va vorbi la Monumentul Ostașului Necunoscut din Parcul Libertății.

Când revin și povestesc băieților scena refuzului încadrării lui Gabi (Mihai [Bujor Sion] apucase să-l „prelucreze" pe domnul Iliescu, Victor [Dimitriu] – îndreptățit – are o criză, iar Cornel, supărat pe Externe pentru scrisoarea către NATO – care ne-a „ocolit" și de data aceasta –, își cere plecarea la... Externe. Îl convoc pe V[asile] I[onel], care îl liniștește, promițând încheierea unui Protocol cu MAE. În orice caz, Mihai devine tot mai speriat și, ca urmare, mai agresiv, ceea ce va duce în curând la o ruptură.

La 14.30, trec drumul la Facultate, pentru întâlnirea cu iranienii, iar după-masă reușesc să ies din încurcătura cu Baldâr (?) – negocierile s-au împotmolit brusc – comunicând ambelor părți decizia domnului I[liescu] de a se face un raport, care să fie apoi analizat după întoarcerea lui Mugur

[Isărescu] și [Dan] Pascariu. Drept rezultat, negocierile vor continua, totuși, mâine.

Seara, trec pe la mine [Liviu] Mureșan și [Lucian] Culda, care îl însoțesc pe Tiberius Mihalache, important om de afaceri american de origine română. Ajungem la concluzia că, pentru a contracara programul unguresc, ar fi util să propunem rapid americanilor intrarea în negocieri pe trei domenii importante (aviație, agricultură și industrie militară), care să-i cantoneze cu interese economice aici. Rămâne să fac nota a doua zi.

Marți, 15 octombrie 1991, Cotroceni

Dimineață, ore. Apoi la domnul I[liescu], care-mi spune de delegația de specialiști americani în petrol, care vine aici să negocieze utilizarea capacităților noastre cu petrol saudit și plata în produse. Îmi spune și de acordarea unui împrumut (japonez?), la Londra. Se pare că aprecierea noastră cum că vom primi mai multă asistență după mineriadă decât înainte se adevărește.

Plec apoi la MApN, unde, împreună cu [Lucian] Culda și Liviu [Mureșan], pregătim și semnăm nota cu SUA. Discutăm să ne întâlnim și noi cu petroliștii americani, precum și cu secretarul de stat parlamentar pentru știință al landului Baden-Württemberg din Germania, pe care Liviu îl cunoaște și care sosește mâine în țară.

Merg apoi la COS [Casa Oamenilor de Știință], pentru masa cu Costică [Chețculescu], care mă solicită să iau conducerea grupului de consulting, pe care vrem să îl punem pe picioare. Îmi menționează pe Gabi [Tudor]. Eu mă gândesc și la alții.

Seara, mă primește domnul I[liescu], cu care discut:

1. nota, pe care o aprobă;
2. cele două mese, cu care e de acord;

3. problema Liviu [Mureşan], pe care îl acuză de lipsă de caracter;

4. problema St[ănculescu], care nu e iubit de Armată şi a „intrat în colimator" (domnul I[liescu] îmi spune că înţelege situaţia, dar asemenea oameni, ca el şi [Andrei] Pleşu, nu trebuie lăsaţi complet de capul lor);

5. se plânge de Petre [Roman] şi, mai ales, de Mioara, din cauza căreia s-a certat cu Petre şi care a orchestrat toată campania de la *Azi* împotriva lui.

Miercuri, 16 octombrie 1991, Cotroceni

Toată dimineaţa am citit din urmă. Domnul I[liescu] a vizitat târgul, vizită de care a fost mulţumit. La prânz, primirea ministrului de externe panamez şi a ministrului adjunct pentru mediu al Venezuelei. După-amiază, întâlnire la *Românul*, unde discutăm despre politica revistei, unguri şi perspectivele politicii noastre. Negocierile cu Baldâr par să se fi împotmolit din nou, iar cele cu americanii încep cu adevărat mâine la Eugen [Dijmărescu].

Joi, 17 octombrie 1991, Cotroceni

Ore. Studenţii vin după cum au ei chef. Am o discuţie penibilă cu Gabi [Tudor] şi Mihai [Bujor Sion], care a început să devină agresiv. La ora 14.00 are loc prezentarea oficială a Guvernului. Domnul I[liescu] dă indicaţii tehnice pentru „extracţia de cărbune şi însămânţări", dar e ferm pe chestiunea cu ungurii, propunând o Cartă Albă a drepturilor acordate minorităţilor. Todi [Theodor Stolojan] spune şi el două lucruri foarte importante: că va fi ferm cu ungurii şi că, de azi încolo, România va avea numai guvern de coaliţie.

Discuţie cu Ion [Ioan Talpeş] pentru întâlnirea de săptămâna viitoare cu ambasadorul german [Klaus Terfloth], pentru a lămuri antiromânismul din mijloacele lor de informare.

La primirea fostului Guvern – la care participă și cei care și-au păstrat portofoliile, că așa e frumos – merg numai să le strâng mâna cunoștințelor. Adi [Năstase] e vădit deranjat când îi relatez că [Adrian] Severin mă acuză că, în târg, se vorbește că datorită mie și-ar fi păstrat poziția.

Seara, la 19.00, primirea petroliștilor. Părerea celui mai important dintre ei: România are rezerve secundare mai însemnate decât SUA. După-masă, la Haiducului, cu [Lucian] Culda și Liviu [Mureșan]. Transmitem mesajul convenit în nota prezentată domnului I[liescu]. Eugen [Dijmărescu] nu-și poate ascunde râca pe mineri și pe cei care au permis demisia guvernului. Puțin afumat, se laudă cu importanța lui în continuare. Așa o fi, dar, în practică, a clacat, mai ales când și-a pus pe drumuri subordonații.

Vineri, 18 octombrie 1991, Cotroceni

Am zburat cu Liviu [Mureșan] și [Lucian] Culda la Arad, să-l întâlnim pe secretarul de stat parlamentar german al landului Baden-Württemberg. Acestuia i-am comunicat că opțiunea noastră vizează relații foarte bune cu Germania, dar că nu-i înțelegem reținerile. El ne-a explicat că nu au încredere în domnul I[liescu] și în noul guvern. A ocolit orice angajare de partea noastră în disputa cu Ungaria.

Seara, întors la București, am participat la masa oferită de Adi [Năstase] pentru [Alfred] Moses, șeful organizațiilor evreiești din SUA [președintele Comitetului Evreiesc American]. Cred că am detectat o notă de neîncredere la adresa domnului I[liescu], acum, după ieșirea lui Petre [Roman] din scenă.

Sâmbătă, 19 octombrie 1991, Cotroceni

Am trecut dimineață pe la serviciu să stau de vorbă cu Ion [Ioan Talpeș] despre primirea englezilor de luni.

Luni, 21 octombrie 1991, Cotroceni

După ce am ajuns la serviciu, am avut câteva discuții și am dat niște telefoane, apoi am plecat la ADIRI, să mă văd cu Michael Nacht, cu care am avut o discuție de vreo oră și jumătate. Apoi, întors, particip la întâlnirea cu englezii, desfășurată în doua „reprize", fără și cu domnul I[liescu], în mare formă. După, m-a chemat sus și mi-a dat dosarul cu Franța, spunându-mi că se va duce la Paris, la Francofonie, numai dacă se va putea semna tratatul cu Franța.

Revenit, am o grămadă de alte treburi de rezolvat, iar la 17.30, intru la întâlnirea cu [Alfred] Moses, reprezentantul evreilor americani. Discuția este foarte bună:

1. dificultățile tranziției creează șomeri, care pot deveni violenți, intervine extremismul, se naște antisemitismul și suferă evreii. În consecință, evreii vor să ajute România să depășească actualele dificultăți;

2. Iliescu e acceptat de americani, care-l consideră cel mai potrivit pentru actuala etapă. În lipsa lui, va interveni haosul. SUA nu vor însă ca el să-și dea seama, interpretând acest accept drept mână liberă;

3. va veni aici un nou ambasador, John Davis [Jr.], omul care l-a „teleghidat" pe [Lech] Wałęsa șapte ani în Polonia, tot în calitate de ambasador;

4. propune o vizită a lui [Theodor] Stolojan la Washington (e bine văzut de americani: Petre [Roman] era, totuși, filofrancez!?).

La ieșire, Moses ne spune că îl felicită pe domnul I[liescu] pentru faptul că a evitat o vărsare de sânge la ultima mineriadă.

Marți, 22 octombrie 1991, Cotroceni

Am avut seminar la tema „Realismul politic". Cu acest prilej, am făcut o analiză a politicii externe românești, plecând de la poziția noastră de stat-tampon între marile puteri ale zonei.

Odată ajuns, citesc materialele din mapă și pregătesc nota privind relațiile cu Ucraina și tratatul cu Franța. La prânz, o primim pe d[oam]na W. [Christine Valmy?], căreia domnul I[liescu] îi transmite mesajul că avem nevoie de un milion de tone de petrol sau 100 de milioane de dolari acum, ieri, dacă se putea, pentru încălzire. Ea promite tot sprijinul, dar încearcă să ne ciupească și nouă ceva bani pentru ea. Domnul I[liescu] nu marșează. Rămâne să-i dăm o scrisoare, prin care să ne reprezinte.

După ce iau masa, merg la Adi [Năstase] la minister, unde îi dau materialele văzute de domnul I[liescu] (cu el am o discuție referitoare la necesitatea de a contracara tendința lui Petre [Roman] de a acapara Frontul de la rădăcini. Îmi spune că l-a chemat pe Petre la o discuție exact pe această temă, dar că acesta îl și evită, așa că a decis să înceapă singur, acceptând să stea joi de vorbă cu Organizația București și cu un grup de senatori și deputați, care i-au cerut acest lucru mai înainte. Deci, războiul adevărat – pentru controlul Frontului – stă să înceapă...).

Cu Adi, am și o discuție mai personală: în ciuda unor probleme care au apărut, relațiile dintre noi s-au menținut, atât spre beneficiul nostru personal, cât și al muncii propriu-zise. Îmi spune că regretă anumite inconveniente, ca acelea referitoare la mersul hârtiilor direct la cabinet, dar, de multe ori, domnul I[liescu] îi cere direct hârtiile. Este gata să încheiem un protocol pe această temă. Îmi spune că vrea să-și țină orele la noi și că are oferte din partea lui Mark Meyer și a universităților private, așa că nu-și face probleme.

La revenirea la Cotroceni, îl văd pe Liviu [Mureșan], care mă întreabă mândru ce zic de schema cu Lică [Vasile Secăreș] la MAE secretar de stat propus de mine, cu motivația de a-l ține în șah pe [Ionel] Săndulescu. Îi transmit că sunt de aceeași părere cu Adi, care consideră „schema" o modalitate de a scăpa

de Lică. În plus, mă jignește personal și pe mine. Ca atare, îi declar retragerea mea efectivă din Front (fără tam-tam), eu nu mai vreau să lucrez cu o echipă de incompetenți, de care s-a înconjurat Petre. În rest, cu el, cu Liviu, voi continua să lucrez.

Iau cafeaua cu Ion [Ioan Talpeș] și merg la ședința cu părinții.

Miercuri, 23 octombrie 1991, Cotroceni

O zi mai relaxată, punctată de chemarea domnul I[liescu] în cursul dimineții, cu scrisoarea pentru d[oam]na W. [Christine Valmy?], pregătită de Mihai [Bujor Sion]. Cu acest prilej, Mihai îi dă o lovitură serioasă lui Vova, omul lui [Constantin] Bâgu, care are acces la computerul Președinției. La prânz, sunt chemat din nou, pentru niște hârtii ce trebuiau trimise la Adi [Năstase]. Profit de ocazie, și-i comunic hotărârea de a mă dezangaja tacit din treburile Frontului. Îmi spune că seara avea să se vadă, în sfârșit, cu Petre [Roman].

După-amiază, cu Ion [Ioan Talpeș], ne vedem cu [Klaus] Terfloth, ambasadorul german, căruia îi comunicăm:

1. disponibilitatea României pentru relații ample cu Germania;
2. neînțelegerea cauzelor reținerii Germaniei față de noi; și
2. plângerea față de comportamentul lui D[eutsche] W[elle].

Perspectiva lui, normal, e mai „roză". Îi subliniez greutatea demersului, evocându-i întâlnirea și reacțiile lui Leibing (?). Apoi, Ion îi comunică faptul că, în timpul puciului de la Moscova, [Nicolae] Ţîu și [Ion] Hadârcă au fost cazați la Cotroceni, pentru eventualitatea formării unui guvern în exil. La rândul meu, eu îi arăt că nimeni nu a exercitat presiuni asupra lui Petre să demisioneze; a fost în întregime decizia lui, iar tot ce s-a întâmplat după reflectă regretul său pentru că a luat-o, precum și încercarea de revenire asupra ei. Asta, pentru a ridica, o dată pentru totdeauna, perdeaua de fum creată în jurul acestui caz.

Joi, 24 octombrie 1991, Cotroceni

Pârâul Rece – expunere de politică externă – și Sinaia (participare la masa rotundă româno-britanică). Masă cu prietenii, la Economat. Aflu umilințele la care e supus Lică [Vasile Secăreș] în Front.

Vineri, 25 octombrie 1991, Cotroceni

Am trecut pe la Școală, unde m-am văzut cu Lică [Vasile Secăreș], care mi-a spus că a apărut ideea trecerii lui la Externe (lansată de Petre [Roman], așa din senin, în cadrul ședinței de birou, pentru ca imediat să treacă la alt subiect). Tot el mi-a spus că există destulă nemulțumire împotriva lui Petre: Dan [Mircea Popescu], [Victor] Babiuc, el, [Vladimir] Pasti și alții sunt dispuși să-l părăsească pe Petre și, eventual, să facă alt partid. Se pare că vremea partidului-mamut a trecut, iar costul dezintegrării lui nu mai este atât de mare, ca în perioada scursă până acum. Noua formațiune s-ar putea ralia în jurul ziarului care stă – și acum – să-și înceapă activitatea și la care Costel [Iancu] a fost solicitat să contribuie cu un milion de lei.

Luni, 28 octombrie 1991, Cotroceni

Dimineață, primirea președintelui Parlamentului elvețian [Arthur Hanserberger]. După, îi spun domnului I[liescu] de necesitatea atenționării lui Moses [Rosen] să nu sară calul în Canada (idee sugerată de Teo) și de convorbirile cu germanii și englezii (în care am prezentat adevărul cu privire la demisia lui Petre [Roman]). A fost mulțumit și l-a criticat din nou pe Petre, care a lăsat totul baltă și a plecat (cu familia?) în Franța. A vorbit cu părere de rău despre gestul lui Lică [Vasile Secăreș] și al lui [Vladimir] Pasti, care își merită soarta.

La prânz, îl văd pe V[ictor] Babiuc, care îmi spune că mai vrea să facă – pentru conștiința lui – o ultimă încercare

de trezire la realitate a lui Petre. Îi spun că o face degeaba și că nu trebuie să aibă încredere în [Adrian] Severin și [Liviu] Mureșan, care vor trece ușor în cealaltă tabără, dacă „interesele partidului" o... cer!?

Merg apoi cu Lică la ambasadorul american [Alan Green], să-l invităm să țină o prelegere la Școală. Acceptă (sau o va face) cu multă dificultate (nu e domeniul lui) și mă roagă să intervin pe lângă domnul I[liescu] ca să dea un răspuns favorabil scrisorii sale în legătură cu niște înfieri cerute de congresmeni americani.

Marți, 29 octombrie 1991, Cotroceni

Ore dimineața. Apoi, la Cotroceni, unde mă văd cu colegul meu Costin Dumitrașcu și prietenul său. Vrea o recomandare la [Constantin] Fota, pe care i-o aranjez pe loc, pentru joi. De la 11.00 la 12.30 aștept cu Ion [Ioan Talpeș] – domnul I[liescu] era cu [Tudorel] Postolache – să intrăm la el. Problemele: răspunsul MAE la întrebările de program, scrisoarea ambasadorului american privind înfierile (mâine va discuta cu [Florin Bucur] Vasilescu) și chestiunea Moses Rosen (s-a dat publicității un comunicat, care să-l lege pe M[oses] R[osen] de o linie normală la Montreal).

La prânz, sunt la Școală, pentru o ședință cu studenții. Aflu despre unul care, participând odată la un seminar pe care îl țineam la altă secție, se plânge că nu i-a plăcut!? Discut cu Lică [Vasile Secăreș] încadrarea mea.

La 14.30, sunt la restaurantul Casa Albă de la Băneasa, cu Costin și prietenul lui, pentru masa de prânz.

Revin un pic la Cotroceni și plec la turci, pentru ziua lor națională. Discut cu [Corneliu] Coposu, care e preocupat de insistența unor ziariste italiene cu privire la iminența izbucnirii unor noi violențe în țară!? Ingham, de la britanici, ne felicită

pentru modul în care am transformat „mineriada" într-un câștig pe toată linia. Când să plec, aflu că TVR a dat – tocmai azi – un document privind... genocidul turcesc în Armenia (mai târziu, aflu că și-a cerut scuze). Ambasadorul turc [Tugay Uluçevik] e disperat, eu îl informez pe domnul I[liescu], care e foarte supărat, dar îmi comunică decizia de a urma sugestia ambasadorului de a-l felicita pe [Süleyman] Demirel pentru victoria în alegeri, lucru pe care-l vom face mâine.

Merg apoi la recepția unei firme de computere, unde mă văd cu Lică, [Vladimir] Pasti și [Călin Popescu-]Tăriceanu, despre care mă plâng că mi-a creat o atmosferă proastă la Sinaia.

Miercuri, 30 octombrie 1991, Cotroceni

Dimineață de tot, am mers să îmi cumpăr aparatura electrocasnică trimisă de Grosu și Mireanu. Pe urmă, la serviciu. M-a sunat Mugur [Isărescu] să mă felicite pentru capacitatea previzională; a venit de la Londra, de la o conferință internațională, unde nemții i-au dat pur și simplu afară pe americani, reproșându-le că umblă cu căciula în mână după bani și vor să joace rolul de polițiști mondiali!? A mai adăugat faptul că diviziunea Europei se face pe linia dintre catolicism și ortodoxism. De aici decurge importanța rezolvării conflictului dintre ortodocși și greco-catolici în Transilvania, lucru pe care l-am spus lui [Ioan] Mihuț, [Corneliu Dorin] Gavaliugov și [Gheorghe] Fulga în fața Parlamentului.

La prânz, am mers la masa de căsătorie a „patronului" *Românului*, iar seara continuăm la Lido. Am mai vorbit și cu V[asile] I[onel], care îmi spune că răpitorii lui Liviu Radu [însărcinatul cu afaceri la New Delhi] au cerut – prin Londra – eliberarea ostaticilor lor de pe urma atacului împotriva ambasadorului indian și trimiterea acestuia acasă. Ne-am angajat doar ca cei doi să fie extrădați Indiei (delictul a fost comis pe teritoriul nostru),

dar numai atât. V[asile] I[onel] a rugat ca toate aceste date să-i fie trimise lui Adi [Năstase] la New Delhi, să le discute direct cu indienii.

Joi, 31 octombrie 1991, Cotroceni

Ore, apoi la C[otroceni] unde începe să-şi facă simţită prezenţa atmosfera detectivistă, în urma discuţiei cu domnul I[liescu]. Citesc două materiale ale MAE, unul foarte critic la adresa... Franţei (asta după ce i-am atras atenţia domnului I[liescu] şi lui Adi [Năstase] asupra posibilităţii ca Franţa să ne impună un arbitraj, prin însuşi tratatul pe care ne pregătim să îl încheiem cu ei şi după plecarea lui Petre [Roman] de la cârma guvernului), altul, referitor la îndepărtarea Moldovei de noi (pentru asta a fost invitat premierul [Valeriu] Muravschi aici mâine şi poimâine). La prânz, merg cu Lică [Vasile Secăreş] la ambasadorul englez [Michael Atkinson], pentru Şcoală. Îmi spune că i-au „păcălit" pe germani să opereze ambasade în comun în republicile care se desprind din Uniune!? Vin cu teza că trebuie să împiedicăm crearea unui decalaj economic prea mare faţă de Ungaria, pentru a preîntâmpina acţiunea promaghiară a ungurilor din Transilvania(!?). Curios, aceeaşi teză o regăsesc într-o opinie germană descrisă într-o telegramă MAE (să fie mâna ungurilor la mijloc?). În rest, continuă abordarea haotică a problemelor direcţiei noastre de către alţii din Preşedinţie.

Seara, film la unguri, unde Csikós chicoteşte satisfăcut la afacerea cu caseta TV descriind genocidul turcesc, difuzată de ziua naţională a Turciei (or fi avut vreun amestec?), iar Peter e bucuros că populaţia nu a „cuplat" la riposta antimaghiară a Parlamentului. Ioşca [Iosif Boda] îmi spune – şi-l cred – că ungurii au fost foarte speriaţi de consecinţele publicării raportului (lucru confirmat de Peter) şi sunt preocupaţi de difuzarea lui în străinătate.

Vineri, 1 noiembrie 1991, Cotroceni

Vine A[di] S[chervan] pe la mine, care, în schimbul unui sprijin pe linie economică, oferă deschiderile politice ale firmei lui [Krupp Thyssen], care nu sunt deloc de neglijat.

La 11.30, intru la primirea generalului norvegian din NATO [Vigleik Eide, președintele Comitetului Militar al NATO], interesat de evoluțiile din Ucraina. Mesajul lui:

1. Occidentul nu are de gând să-și sacrifice nivelul de trai pentru noi, răsăritenii, care am face bine să ne mai coordonăm în comun eforturile pentru rezolvarea problemelor noastre;

2. România are o poziție geostrategică interesantă și importantă (între două focare de criză, unul deschis, altul potențial, exact cum arătaserăm la Londra); și

3. dezintegrarea URSS, inevitabilă, trebuia să aibă loc, totuși, controlat, iar armele nucleare nu trebuie să se răspândească.

Am plecat apoi imediat la ședința de Senat, în care profesorul [Ovidiu] Trăsnea a început să devina „un picuț" mai... virulent.

Am mers apoi la întâlnirea cu ambasadorul japonez [Kiyoshi Furukawa], care mi-a arătat telexul pentru mine primit din Japonia. Mi-a spus că părerea lui despre [Petre] Roman s-a modificat, mai ales în urma zvonurilor privind afacerile lui mai puțin curate, care circulă în oraș. Îl consideră, de asemenea, un om extrem de orgolios.

Am revenit apoi la Cotroceni, unde am discutat cu [Cornel] Codiță și cu V[asile] I[onel], care, exact ca mine, au aceeași părere despre faptul că Adi N[ăstase] a prezentat materialul său critic la adresa Frontului abia acum, după plecarea lui Petre din fruntea Guvernului.

La 17.30, am fost la Front, să discutăm cu băieții despre ziarul nostru, care se va numi *Republica*. Când am terminat, am venit acasă, unde îl invitasem pe Adi Schervan.

Sâmbătă, 2 noiembrie 1991, Cotroceni

Am fost la primirea delegației Asociației de prietenie Italia-România, iar la prânz, am trecut pe la Licã [Vasile Secăreș], să semnez actele pentru ziar.

Luni, 4 noiembrie 1991, Cotroceni

La 10.00, obișnuita ședință de agendă. Nu reușesc prea mult, dar nici nu încerc, deoarece domnul I[liescu] era negru de supărare; vorbește cu regret de faptul că am distrus agricultura, luându-ne după demagogi. Se pune problema cointeresării țăranilor să scoată din hambare și să vândă statului, lucru pe care cu greu îl vor face. Apoi, problemele energiei, care sunt *on top of it*.

Când ies, discut cu Ion [Ioan Talpeș], căruia îi atrag atenția asupra „coincidenței" dintre ce se plănuia la Brașov pentru 15 noiembrie și declarațiile lui [Victor] Stănculescu de la Londra, cum că își va preciza intențiile exact după această dată.

Aștept toată după-masa să vorbesc cu Mugur [Isărescu] și cu Dan [Mircea Popescu], care sunt la o întâlnire cu domnul I[liescu]. Între timp, merg cu Răduța [Vișan] la Primăria Sectorului 3, fără rezultat. Când vorbesc, în sfârșit, cu Mugur, îmi spune că se va face unificarea cursurilor foarte curând (l-a convins pe domnul I[liescu] că numai așa se pot scoate dolarii aflați în țară, pentru a cumpăra petrolul de care aveam nevoie). Despre conturile lui Ceaușescu – în legătură cu care e atacat în *România liberă* – spune că realizatorii filmului interzis în Canada fac parte din firma de detectivi angajată de noi să găsească acești bani, care încalcă astfel contractul de confidențialitate încheiat cu noi.

Seara, primirea delegației UEO [Uniunea Europei Occidentale]. Se interesează de situația noastră și de cum vedem

perspectivele URSS. Își dau seama de importanța poziției noastre geostrategice – între cele două focare conflictuale: Iugoslavia și URSS. Provoc apoi o discuție pe Iugoslavia, cu rezultate dintre cele mai bune: ne spun că așteaptă cooperarea noastră în cazul în care UEO va trimite monitori în Iugoslavia și ne încurajează să urmărim situația de acolo cu atenție, pentru a putea interveni în realizarea unui acord (intervenția aparține germanului din delegație). Impresia mea este că europenii și-au dat seama în ce i-au împins americanii și caută înfrigurați o ieșire, forțând lucrurile.

La terminare, rămânem cu Adi [Năstase], Cornel [Codiță], [Alexandru] Mironov și [Emilian] Manciur să discutăm despre Francofonie. Domnul I[liescu], căruia Adi N[ăstase] îi aduce argumente pro și contra participării, ia decizia de participare, pentru a sublinia legăturile noastre tradiționale cu Franța. Cădem, totuși, de acord, că prezența lui acolo să nu fie prea marcată, pentru a nu ne implica în lupta politică franceză, în care socialiștii – [François] Mitterrand însuși – sunt puternic atacați. Încerc – fără succes – să-l conving pe Adi să scoată din proiectul de tratat cu Franța prostia cu rezolvarea conflictelor pe care exclusiv pașnică, ceea ce poate deschide drumul arbitrajului. Rămâne să discutăm participarea miercuri, la ora 10.00.

După, mergem la recepția dată de germani în onoarea delegației UEO. Acolo discut cu ambasadorul elen (pe care îl surprind cu faptul că știu data la care urma să sosească [Konstantinos] Mitsotakis aici – 26 sau 28 noiembrie), cu atașatul militar german și cu [Victor] Surdu și [Atilla] Verestóy (care deplânge retragerea mea din activitățile Frontului), precum și cu ambasadorii englez [Michael Atkinson] și olandez [Coen Storck], ca și cu Bernard, de la francezi. Urmare a discuției pe care o purtasem după-masă, îmi comunica data

propusă de la Paris pentru mine: 13 ianuarie. Rămâne să vedem dacă o pot accepta sau nu. Oricum, discut cu el raţiunea semnării tratatului cu Franţa, cu prilejul vizitei domnului I[liescu] la Paris – economia. Rezultatul: a doua zi, în ciuda îndoielii lui Adi, vine şi răspunsul pozitiv al Parisului! Cu Răduţa [Vişan] la Primăria Sectorului 3, din nou fără rezultat.

Marţi, 5 noiembrie 1991, Cotroceni

Zi de lâncezeală, începută cu seminar. La prânz, după revenirea de la bazin, îl văd pe [Ioan] Mihuţ, care îmi relatează dezamăgirea lui faţă de convorbirea cu Pedro [Petre Roman], pe care îl acuză de stângism(să fie vorba de efectul vizitei la Paris, în acest moment?) şi lipsa de simţ politic. Lică [Vasile Secăreş] mă sună să-mi spună că a discutat cu Adi perspectiva intrării lui în diplomaţie. Îi spun de Şcoală, pe care nu trebuie să o abandoneze. Azi, mâine, va lua hotărârea definitivă.

Miercuri, 6 noiembrie 1991, Cotroceni

Vizită la Externe. Frustrări uriaşe. Vizităm noua clădire a MAE. Apoi discutăm despre Francofonie, alcătuind delegaţia şi programul. Neaşteptat, recunosc, nici măcar nu sunt luat în calcul: de la Preşedinţie merge [Emilian] Manciur, însoţit de cineva de la cabinet! Discutăm apoi – eu recomand cu tărie şi arăt modalitatea concretă – adoptarea unei atitudini mai dure faţă de Bulgaria, care caută să scape de responsabilitatea [centralei nucleare] Kozloduiului, stârnind, nejustificat, valuri în jurul aşa-zisei chestiuni Giurgiu-Ruse. Adoptarea unei asemenea atitudini din partea noastră ar putea să-i determine să ne creeze dificultăţi în traficul spre şi dinspre Grecia şi Turcia. Dar putem retalia, mai ales acum, cu Iugoslavia blocată, când ei comunică cu Europa exclusiv pe la noi...

Se discută apoi câteva posturi de ambasadori: Lică [Vasile Secăreș] în Norvegia (domnul I[liescu] nu are nimic împotrivă), Toma G[eorge] M[aiorescu] în Danemarca (are soția lui ceva), Dan [Amedeo] Lăzărescu în Polonia (pe principiul că nu are ce să strice, când acolo avem nevoie de un om foarte bine pregătit) și [Victor] Stănculescu în Austria. Aflu că și Sorin[-Mircea] Botez vrea să plece undeva. În orice caz, Adi [Năstase] discută pe față cu domnul I[liescu] că ar trebui să analizeze asemenea chestiuni... între patru ochi!?

De asemenea, MAE va trebui să pregătească un material privind realizările de până acum și orientarea strategică de viitor, pe care Adi să-l prezinte în Parlament, după discutarea lui în Consiliul Consultativ al MAE și a discuției președintelui cu șefii partidelor politice.

Personal, la încheierea „vizitei" resimt o mare dezamăgire (la fel și V[asile] I[onel], căruia îi relatez desfășurarea discuțiilor): domnul I[liescu] e atât de sigur de mine, încât nici prin cap nu îi trece dacă sunt sau nu mulțumit și, de asemenea, este evident că nici nu are de gând să-mi dea un cuvânt mai greu în politica noastră externă, în care Adi e clar „numărul unu". Ratarea ultimei mele șanse e clară!

Ziua anunțării în Parlament – de către Todi [Theodor Stolojan] – a unificării cursurilor. Impresia este că Guvernul, deși, de data aceasta, a calculat efectele potențiale ale unei măsuri de acest tip, a făcut-o cam școlărește, neluând în calcul gradul ridicat de imprevizibilitate din sistemul românesc. Oricum, deja nu mă descurc decât la limită cu două salarii, cu obligațiile pe care le am!

Joi, 7 noiembrie 1991, Cotroceni

Dimineața, cu Lică [Vasile Secăreș], la ambasadorul olandez [Coen Storck], pentru Școală. Apoi, la serviciu, unde îl

găsesc pe Adi [Năstase], împreună cu care mergem la prânz la COS [Casa Oamenilor de Știință], în prezența lui [Viorel] Hrebenciuc, prefectul Bacăului.

Merg apoi la bazin și, după, la Colegiul Director. Prima parte a ședinței a mers bine. E clar că Petre [Roman] a venit cu „instrucțiuni" de la Paris. Ideea lui, că Frontul nu s-a delimitat suficient de vechile structuri, iar, pentru asta, trebuie să devină un partid... de stânga!? Dincolo de grava confuzie teoretică, e clar că socialiștii francezi își caută un nou punct de sprijin în afară și l-au găsit aici, la noi, în Petre și în Front.

Lumea nu a acționat la aceste „sofisticării", ci, în pură tradiție de mahala, doar la delațiunile rostite fără rușine de un senator [Ioan] Tătaru – vizibil montat de Petre – la adresa lui Lică. Au mai fost atacuri și la adresa lui Liviu [Mureșan]. Pe urmă, Petre a trecut la momentul delicat al „înlocuirilor", punându-l pe [Radu] Berceanu (adjunctul lui Lică, care mai întâi a spus că nu a fost băgat în seamă, apoi că nu a fost lăsat să lucreze etc.) în locul lui Lică, a cărui apărare a fost slabă. Eugen [Dijmărescu], care, se pare, și-a pierdut orice busolă, nu a acceptat să intre în structura de conducere nemijlocită a Frontului (deși va conduce celula pentru alegeri), până se va lămuri încotro o ia Frontul. S-au mai făcut unele prezentări, tot la propunerea lui Petre, care au fost primite cu suspiciune și cu scârbă de unii din oameni (unul chiar i-a spus: și echipa pe care vreți să o schimbați acum, tot dumneavoastră ați numit-o, și tot așa, prin impunere; ce garanții avem că acum va funcționa? Iar moroșenii au spus că și acum s-a întâmplat la fel ca la Convenție).

Eu, care am vociferat când am luat atitudine împotriva lui Tătaru, am fost propus și ales cu majoritate de voturi în locul lui Liviu Mureșan, la relații internaționale. Chestia l-a surprins și pe Petre, căruia nu i-a convenit, dar am intervenit

și m-am dezangajat, arătând că soluția va crea mai multe probleme, decât va rezolva.

Seara, la [Ioan] Mihuț pentru meci, unde îi spun lui [Ion] Petcu să adune echipa asta în jurul său și să se gândească serios la politică. Rămâne să discutăm mâine.

Vineri, 8 noiembrie 1991, Cotroceni

O zi în care nu am făcut nimic important. La 10.00, eram cu Adi [Năstase] la Mugur [Isărescu], ca să discutam problema Germania. La prânz, merg la bazin, iar la 16.00 sunt la [Ion] Petcu, așteptându-l pe Lică [Vasile Secăreș], care nu vine. [Emilian] Manciur m-a sunat, chipurile, să întrebe de invitația mea în Franța. Preludiu la includerea mea în delegație?

Sâmbătă, 9 noiembrie 1991, Cotroceni

Trec întâmplător pe la Cotroceni și [Emilian] Manciur mă anunță că am fost inclus în delegația pentru Paris, după care mă sună și domnul I[liescu], care mă cheamă la el. Îmi comunică includerea în delegație (nu-i mulțumesc, mă rezum doar să îl informez că știam deja de la Manciur), mă pune să intru în pregătire, apoi îmi dă să-i fac speech-ul, fiind total nemulțumit de cel trimis de la Externe. Îmi mai dă niște materiale de-ale lor, cu același calificativ, îmi comunică de discuția lui [Ionel] Săndulescu cu [Richard] Shifter și îmi atrage atenția asupra pericolului acutizării situației din Basarabia. Îmi indică să iau și eu legătura cu cei de la Externe, legat de celula de criză înființată de ei în acest scop. Îi promit că vom organiza și noi ceva, luni. Apoi, îmi relatează, cu lux de amănunte, discuția lui secretă cu [Iurie] Roșca, căruia i-a deschis ochii – asta e impresia lui – cu privire la dificultățile unificării acum, precum și a acțiunilor convenite cu conducerea moldovenească în acest scop (unificarea germană nu a fost decât o încununare

a amplelor legături reciproce stabilite anterior, în primul rând economice și comerciale). Îmi mai spune și de telefonul de reproș al lui [Mircea] Snegur, legat de această primire, telefon pe care l-ar fi „dezamorsat". Îi relatez ședința Frontului, despre care îmi spune că nu e la curent (!?). Îmi aprobă refuzul numirii în funcția de vicepreședinte al Frontului. Sunt convins că era la curent, dar, pe de o parte, a mai vrut să verifice încă o dată, pe de alta, să-mi atenueze nemulțumirea produsă de gestul neamical făcut în legătură cu Parisul.

Luni, 11 noiembrie 1991, Cotroceni

Am avut pregătit tot ce trebuia: cursul, articolul și proiectul de cuvântare la Paris. Pe la 10.30-11.00, mă cheamă domnul I[liescu], să discutam despre Paris. Mai erau Claudia și [Emilian] Manciur. Pe urmă, la 12.00, ne invită din nou, pentru ședința de agendă. Diplomatic, greutatea cade miercuri și joi, când sunt mai multe acțiuni, pentru a nu lăsa stingheră întâlnirea cu ambasadorii arabi.

La prânz, vizita de rămas-bun a ambasadorului iordanian și mesajul verbal (despre ce s-a întâmplat la Madrid) din partea lui [Yasser] Arafat. După, Mihai [Bujor Sion] a dat ceva pentru onomastica lui. Bazin și la întâlnirea cu amicii noștri din sud.

Marți, 12 noiembrie 1991, Cotroceni

Ore, apoi discuție cu studenții secției, la noul sediu, pentru dezamorsarea situației tensionate. Revenit la Cotroceni, ședință cu V[asile] I[onel] pentru redactarea cuvântărilor pentru 1 și 22 decembrie. Ioșca [Iosif] urmărește să-i bage înăuntru pe [Grigore] Georgiu și Bădescu, oamenii lui și ai fostului prorector [Păun] Bratu, de la Ștefan Gheorghiu.

Vine profesorul [Alexandru] Albu, de la ASE, care vrea și el un post în diplomație și pe care îl introduc la domnul I[liescu].

Bazin şi acasă, pentru Nelu instalatorul. Seara, la recepţia oferită de japonezi. Discut cu ambasadorul ungar [Ernö Rudas], care îmi spune că:

1. nu înţelege cum Opoziţia de la noi a „marşat" cu Frontul împotriva UDMR;

2. au depus eforturi enorme la Budapesta să-i ţină pe ai lor în frâu, în timpul citirii aici a Raportului Har[ghita]-Cov[asna].

[Corneliu] Coposu, care îl înţepa tot timpul pe [Sorin-Mircea] Bottez, de la liberali, susţine că un referendum nu se face pentru o lege cu 180 de articole, cu care nu ai cum să fii în totalitate de acord sau s-o respingi.

Internaţional, semne bune de la europenii din Grupul 24. Ne dau partea lor din miliardul de dolari, fără să-i aştepte pe ceilalţi, probabil în lumina importanţei noastre crescânde în politica lor faţă de Iugoslavia.

Mă sună Adi [Schervan] de la Hamm să-mi spună că lucrurile merg bine; firma lui vrea să ne sprijine. Ne cere numerele de fax al meu şi al lui Mugur [Isărescu], probabil ca o confirmare a seriozităţii ofertei.

Miercuri, 13 noiembrie 1991, Cotroceni

Am început cu o şedinţă a Direcţiei, care a împărţit responsabilităţile pe oameni. Puţin ridicol, ţinând seama de pretenţiile noastre comparate cu posibilităţile, dar altfel nu puteam să-l potolim pe Mihai [Bujor Sion]. Am trimis telefaxul lui Adi [Năstase].

Apoi, la 11.00, primirea lui [Renauld] Vignal, care e foarte încântat că, după plecarea în Franţa, domnul I[liescu] nu abandonează, ci întăreşte – prin vizita sa – opţiunea franceză. Nu lipsesc întrebările cu tâlc, ca, de pildă, cum îl caracterizaţi pe [Theodor] Stolojan etc.

La prânz, cu Mihuț la „patron" [Ion Petcu] care a suferit un infarct azi-noapte. Nevastă-sa, unguroaica, l-a îndopat și l-a iubit în draci o lună de zile, până l-a adus în halul asta. În plus, nu a arătat niciun semn de regret, deși se comporta grijuliu. Oricum, dacă „patronul" dispare, au de câștigat numai ungurii – revista publicând acum contra lor – și ea, căci îl moștenește. Oare să am în față acea mostră clasică de acțiune a ungurilor?

Seara, la Casa Americii Latine, seară organizată pentru a mai atenua din șocul întâlnirii de mâine a domnului I[liescu] cu ambasadorii arabi.

Joi, 14 noiembrie 1991, Cotroceni

Dimineața ore, apoi la serviciu. La 12.00, primirea însărcinatului cu afaceri al americanilor, căruia, după un „perdaf" privind comportamentul ambiguu și neloial, domnul I[liescu] îi spune de ce l-a chemat, respectiv să-l consulte cu privire la poziția în privința Iugoslaviei, deoarece urmează să vină aici premierul sârb [Slobodan Milošević] și, eventual, Borisav Jović, fostul președinte. Le-a promis să-i țină la curent. Mihai [Bujor Sion] propune – și eu îl susțin – ca după aceea, domnul I[liescu] să-l sune pe [James] Baker să-i mulțumească pentru trimiterea lui Allistair și să-l informeze despre rezultatul întâlnirii cu sârbii. La început, domnul I[liescu] acceptă ideea, apoi ne spune că o va face Adi [Năstase]. Mai discutăm și cu domnul [Douglas] Hogg, adjunctul lui Douglas Hurd, despre care generalul Neagu afirmă că ar fi omul serviciilor, care vine aici și nu-i găsește pe cei pe care-i caută... Sugerez să le propunem amânarea vizitei. Până la urmă, rămâne că-l voi sonda pe ambasadorul britanic [Michael Atkinson] cu privire la eventualitatea/posibilitatea amânării vizitei. Mai sugerez ca, în cazul lui Jović, domnul I[liescu] să-i ofere o masă, căci tot nu a putut să ne viziteze oficial, cum fusese invitat inițial. Nu primesc un răspuns ferm.

Particip apoi la întâlnirea cu ambasadorul olandez [Coen Storck], căruia i se mulțumește pentru recenta atitudine favorabilă a CEE [Comunitatea Economică Europeană] față de noi și i se prezintă problema cu iugoslavii. Aici, lucrurile sunt mai avansate și mai clare, în sensul că ei sunt bucuroși de orice ajutor de oriunde le-ar veni și ne-au întrebat de poziția în cazul sancțiunilor. Domnul I[liescu] răspunde, accentuând asupra raporturilor tradițional bune cu sârbii, precum și faptul că arme nu livrăm, iar petrol nu avem. În legătură cu căștile albastre ONU, suntem de acord să dam curs solicitării părților, dar nu putem hotărî amplasarea lor (unde sunt probleme, sârbii dorind-o pe enclave, iar croații pe granițele interstatale).

La prânz, după cele două primiri, merg la Csikós acasă, care e preocupat de opțiunea noastră... turcă, de viitorul instituțiilor europene, al URSS ș.a. La ambasada lor s-a făcut o analiză și au ajuns la concluzia că războiul este posibil. Îl preocupă impactul găgăuzilor asupra situației minorităților. Îmi spune că m-a citit o dată în *Românul*.

Seara, întâlnire cu ambasadorii arabi, care reclamă transportul de evrei ruși în Israel, livrarea de material pentru așezările evreiești din teritoriile ocupate, incidentul TV cu ambasadorul palestinian, precum și dorința Irakului de a vinde petrol, ca să-și plătească datoriile față de... prieteni.

După, urc un pic sus, având impresia că domnul I[liescu] voia să îmi spună ceva, dar, din cauza lui [Cornel] Codiță, probabil, n-o face. Adi [Năstase] o propune pe Ana Blandiana pentru postul de ambasador în Norvegia. De asemenea, nu-l agreează pe profesorul [Alexandru] Albu. De [Dan Amedeo] Lăzărescu îmi spune că trebuie să se grăbească, să nu plece dintre noi înainte de a fi numit (!?).

Am vorbit la telefon cu Adi Schervan și Daniel Nelson, care mi-a trimis recomandarea pentru japonezi.

Vineri, 15 noiembrie 1991, Cotroceni

Ziua începe cu întâlnirea cu studenții. În locul americanului programat inițial, vorbește Dan Dumitru Popescu despre prețuri. Apoi, înainte de conferința de presă a domnului I[liescu], vorbesc cu ambasadorul britanic [Michael Atkinson], care îmi spune că nu putea amâna vizita lui [Douglas] Hogg. Asist la conferință. La prânz, o aduc pe Pisi [Veronica], care nu voia mâncare gătită acasă, iar la 12.30, particip la vizita de rămas-bun a ambasadorului turc [Tugay Uluçevik], care îmi relatează cum ungurii, care aflaseră de vizita cioprioților turci aici, le comunică grecilor, omorând acțiunea!? Oricum raporturile cu Turcia sunt f[oarte] bune și se vor amplifica în continuare. Simțământul aroganței și injustiției occidentale ne leagă puternic, în afara altor interese concrete.

La 17.00, are loc ședința CSAT, la care sunt invitat la punctul 1, referitor la informările lui [Dumitru] Cioflină despre Coreea (au cerut o prezentare detaliată a situației prerevoluționare de la noi din 1989 și s-a stabilit să renunțăm la comisia mixtă de tehnică militară, ceea ce nu va pune capăt complet colaborării intensificate cu Coreea de Sud în domeniul militar, pornind de la faptul că COCOM [Coordinating Committee for Multilateral Export Controls] nu le interzice exportul de componente spre noi, exact cât am avea nevoie) și China (deschiși și pragmatici), precum și despre seminarul de doctrină militară de la Viena (unde, confirmându-se temerile anterioare, francezii au dorit să medieze între noi și unguri). Adi [Năstase] prezintă și el informări (Roma, pozitiv pentru noi, pe marginea propunerilor avansate de domnul I[liescu] în scrisoarea lui, Bruxelles, de asemenea, pozitiv și Oslo, unde [Lawrence] Eagleburger, care, aparent, nu știa de schimbarea de macaz din partea lui [Richard] Shifter în privința alegerilor locale – pe care acum le vrea amânate – ne ține datori de promisiunea anterioară că le vom ține

până în iarnă). Când s-au terminat problemele de la acest punct, am plecat, să nu dau apă la moara „suspiciunilor" care au cuprins Președinția (faxurile s-au deconectat, xeroxurile au fost puse sub cheie), în primul rând pe vajnicii noștri generali ceaușiști, păstrători ai „secretului de stat", ca [Marin] Pancea, care, dacă la altceva nu se pricep, excelează – prost – în acest domeniu. De pildă, nu l-au lăsat pe Dan Constantinescu, ministrul industriei, să participe, pe motiv că legea prevedea funcția de „ministru de stat", și nu de simplu ministru al industriei, funcție care nici nu mai există. Când i-am întrebat în ce calitate participă atunci [Victor] Stănculescu, mi-au spus că se făcuse o greșeală, iar când i-am întrebat dacă domnul I[liescu] știa, au „contraatacat", întrebându-mă de ce mă preocupă atât de mult această chestiune?

Sâmbătă, 16 noiembrie 1991, Cotroceni

Ultimele pregătiri înaintea plecării, precum și pentru primirea premierului sârb [Slobodan Milošević] – sâmbătă – și a lui [Borisav] Jović, duminică. În niciuna nu sunt implicat, deși ideea prânzului pentru Jović îmi aparține în întregime. Încă o dovadă a faptului că domnul I[liescu] nici nu se gândește la cei aflați în subordine. Oricum, oferta lui Mugur [Isărescu] începe să capete tot mai multă consistență în mintea mea. Un astfel de om merită să fie trezit odată la realitate. Prea le ia pe toate de bune, în ce privește subordonații.

Franța

Luni, 18 noiembrie 1991, Cotroceni, Paris

Am plecat la Paris pe o vreme urâtă, luându-i în drum pe [Eugen] Mihăescu și Mihai [Bujor Sion]. În avion, am călătorit în compartimentul principal, cu domnul I[liescu] și cu Adi [Năstase]. Cum am ajuns, ne-am cazat la hotel, iar eu cu

Sabin [Pop] am plecat la ambasadă. Până la 15.00, ne-am plimbat prin împrejurimi. La 15.00, era întâlnirea cu oamenii de afaceri, care, din grupul mare, erau luați în grupuri mai mici și duși la președinte. [Emilian] Manciur se simțea deja rău (a și fost trimis acasă, miercuri, cu blocaj renal). Până seara la 19.00, când au venit românii din emigrație, am pierdut vremea pe acolo.

Marți, 19 noiembrie 1991, Paris

Mic-dejun cu domnul I[liescu], care ne citește – Claudiei, lui Adi [Năstase] și mie – mesajul pe care voia să îl trimită în țară Parlamentului, deoarece apăruseră dificultăți majore cu cele zece articole trimise la Comisii, îndeosebi în privința drepturilor minorităților. Cu Adi sugerăm unele mici modificări, iar Adi propune ca textul să fie dictat prin telefon, pentru promptitudine.

Am plecat apoi la deschiderea oficială a Conferinței [țărilor francofone], care a avut loc la Palatul Chaillot, vizavi de Turnul Eiffel. Nu am rezistat până la capăt și am plecat cu Claudia la hotel. Ne-am schimbat și am dat un tur pe Champs-Élysées. Ne-am întors și am mâncat ceva din rezerva domnului I[liescu]. Programul lui s-a dat peste cap. Oricum, la 17.00, eram la Centrul Kléber, pentru bilaterale. Prima întâlnire, cu tunisianul. Adi deschide discuțiile privind retragerea misiunii lor permanente (din rațiuni pecuniare). A doua întâlnire a fost mult mai importantă (Jelio Jelev, care făcea eforturi supraomenești să se descurce în franceză – a venit cu translatoarea). La un moment dat, considerând că a vorbit suficient în franceză, a trecut la… rusă, dar domnul I[liescu] nu a acceptat, spunându-i că Adi și cu mine nu cunoaștem această limbă!? „Atacul" l-a început el, spunând că noi nu înțelegeam marea valoare a mișcării ecologiste din Ruse, care a fost

prima disidență contra lui Jivkov și a comunismului. Domnul I[liescu] l-a luat atunci și i-a explicat lipsa de consistență a argumentelor lor, ținând seama de datele concrete ale problemei (fabrica era închisă, primul oraș care trebuia să fie poluat era Giurgiu, nu Ruse etc.) și am mutat problema pe Kozlodui. Adi le-a spus că nu era nicio problemă reală în cazul Giurgiu-Ruse, ci, mai degrabă, o încercare de disociere a Bulgariei de noi, pe criterii politico-ideologice. Rezolvarea acestei chestiuni ar avea, prin urmare, valoarea unui gest politic semnificativ. În final, a intervenit și [Stefan] Tafrov, fostul lui consilier de politică externă, acum prim-adjunct al ministrului lor de externe, care a arătat că nu există niciun fel de bază pentru un conflict cu România. În final, s-a ajuns la soluția: Comisia Mixtă să facă publice rezultatele investigațiilor, să semneze apoi, mai întâi protocolul ecologic și, după, tratatul. La sfârșit, au intrat ziariștii, care, așa cum le sugerasem, s-au năpustit spre Jelev cu întrebări în... franceză!

În final, convorbirea cu [René] Felber, elvețianul, care a decurs bine. Numai [Anton] Vătășescu, un limbut necontrolat, s-a lăudat ce bine mergeau afacerile noastre petroliere cu o firmă... străină, stabilită în Elveția, despre care elvețianul ne-a spus că se află în proces cu statul pentru... evaziune fiscală!?

Seara, masă la Primărie, apoi o vizită la braseria Lipp, urmată de o plimbare nocturnă între St. Germain și Sena, unde [Eugen] Mihăescu ne-a arătat un restaurant în care artiștii își plătesc consumația cu tablouri, atelierul lui Picasso și casa unde a murit Oscar Wilde.

Miercuri, 20 noiembrie 1991, Paris

Am început cu două întâlniri, una cu Pierre Mauroy, președintele PSF [Partidul Socialist Francez], un om jovial, care a promis că, pe linia Lille, unde e primar, va face mai mult

pentru a dezvolta raporturile economice cu noi. A doua întâlnire, a fost cu [Robert] Badinter, care a intrat peste Mauroy și care ne-a spus două lucruri:

1. Crearea mecanismului european de arbitraj – numai în chestiunile ce nu aduceau atingere intereselor majore ale statelor;

2. Necesitatea organizării referendumului privind Constituția, ceea ce, în ochii opiniei publice externe, ar „bate-o bine în cuie".

Până la 15.45, plimbare și mici cumpărături. La 15.45 întâlnire foarte pozitivă cu prim-ministrul Quebecului [Robert Bourassa]. Apoi, plecarea pentru semnarea Tratatului. Cât timp durează tête-à-tête-ul, așteptăm într-o sală alăturată. Vine și „madame" [Édith] Cresson, o femeie comună, cu ochi mici. Are loc ceremonia. [François] Mitterrand îl întreabă pe Roland Dumas: „Roland, ai totul pregătit?" După, Mitterrand rostește un mic cuvânt extrem de cald și întreabă în final dacă trebuia tradus (avea o translatoare basarabeancă). Domnul I[liescu] îi răspunde că nu, deoarece ne aflăm la o conferință a francofoniei. Iar [François] Mitterrand îi spune, în replică: „Trebuie s-o demonstrăm, nu-i așa?" Urmează o cupă de șampanie, în camera alăturată, într-un cerc restrâns. Discut cu [Pierre] Morel, consilierul diplomatic, omologul meu, despre vizita mea din ianuarie, pe care mă încurajează să o fac. Îmi spune că lucrurile au mers bine, deoarece s-a discutat concret (două credite, unul pe termen lung, de cinci miliarde de franci, altul pe termen mediu, de un miliard de franci, precum și trecerea noastră în clasamentul COFACE [Compagnie Française d'Assurance pour le Commerce Extérieur], din grupa a treia de risc, în grupa a doua).

Plecam apoi la masa oferită de IFRI [Institut français des relations internationales], care se termină greu pentru mine, din cauza oboselii fizice.

Joi, 21 noiembrie 1991, Paris

Ziua începe cu micul-dejun luat cu domnul I[liescu] și Claudia, unde discutăm despre incidentul din seara trecută creat de inabilitatea lui [Anton] Vătășescu față de Claudia.

La 9.00, întâlnire cu premierul canadian [Brian Mulroney]. Acesta, practic, își instructează subordonații să stabilească o întâlnire a lui de evaluare a proiectelor bilaterale cu România în termen de șase-opt luni. În plus, ne arată că, în contextul crizelor din Iugoslavia și URSS, România are șansa unică de a deveni bastionul democrației în zonă. Ne roagă insistent să nu o ratăm! Domnul I[liescu] îl abordează pe tema ajutorului financiar și în produse, pentru a depăși iarna aceasta. Eu îi explic – în engleză – condițiile creditului G-24 și fac legătura între rugămintea lui și necesitatea sprijinului canadian. A promis că va studia atent ce se poate face. Când să plec, la strângerea mâinii, îmi spune că nu mi-a reținut numele, iar eu i-am dat atunci cartea mea de vizită.

Urmează întâlnirea cu un canadian implicat în proiectul Cernavodă, căruia Vătășescu îi promite că va face tot posibilul ca următoarea centrală s-o construim cu... francezii!?

Plec apoi în oraș, vizitez turnul Eiffel, iau un sandviș și particip la întâlnirea domnului I[liescu] cu cei de la Ambasadă (aflu ulterior că prețul tratației îl va suporta nu ambasada, ci... Președinția!?). Merg apoi cu Sabin [Pop] la „cumpărături", iar seara, la Anda, la masă. Târziu, mă trezește domnul I[liescu] cu o bătaie în ușă, din greșeală, căci căuta ușa de vizavi.

Vineri, 22 noiembrie 1991, Paris/Cotroceni

Micul-dejun cu domnul I[liescu], Claudia și colonelul [Dumitru] Iliescu. Aflu că Petre [Roman] e pe cale să vină în

Franța! Zborul decurge bine. Când ajung, Mihai [Bujor Sion] mă pune la curent cu ședințele avute cu V[asile] I[onel]. Ajung și pe la serviciu, iar seara Lică [Vasile Secăreș] îmi comunică intenția lui Petre de a se rupe definitiv și public de domnul I[liescu], intenție pe care a amânat-o pentru săptămâna următoare, probabil după ce se va fi consultat și cu francezii lui. Pentru mine, dacă accept oferta lui Mugur [Isărescu] de a prelua conducerea Comitetului Interministerial de Evaluare a Riscului, va trebui să părăsesc Președinția, pentru respectarea „separației puterilor". Vom vedea mâine.

Sâmbătă, 23 noiembrie 1991, Cotroceni

Cum era de așteptat, a fost o zi încărcată, deoarece trebuiau rezolvate toate problemele acumulate între timp. Târziu, în jurul orei 13.00, am ajuns la domnul I[liescu], unde am obținut tot ce intenționam (întrevederi pentru [Fotopolos] Sotiris și Profesor). Am discutat despre coregrafia semnării tratatului cu grecii, care va avea loc la Cotroceni. I-am șoptit despre intenția lui Petre [Roman] să se rupă public de el, acum, la întoarcerea din Franța.

Seara, m-a sunat acasă ambasadorul grec, să-mi ceară să intervin pentru interzicerea simpozionului cu aromânii, exact în timpul vizitei premierului elen. Am intervenit pe lângă [Mihai] Drăgănescu [președintele Academiei], care mi-a promis că-l va amâna fără niciun dubiu, lucru pe care i l-am și comunicat ambasadorului grec. Acestuia, când se „obrăznicise", i-am amintit de neplăcerile – pe care nu le făcusem publice – produse de declarația premierului [Konstantinos] Mitsotakis cum că și-ar fi amânat vizita, deoarece guvernul anterior era unul neocomunist!? L-am surprins, căci nu m-a mai întrebat de unde aveam informația...

Duminică, 24 noiembrie 1991, Cotroceni

Discuție cu Mugur [Isărescu] și Lică [Vasile Secăreș] la Progresul, privind numirea mea ca președinte al Comitetului Interministerial pentru Garanții Bancare. Am stabilit să deschidă el discuția cu domnul I[liescu]. Am însă îndoieli că, mutându-mă de aici, voi fi în continuare la „adăpost" de pasiunile politice dezlănțuite. Am senzația că mă arunc în ceva pe care nu-l pot „simți" în întregime. În orice caz, însă, nici la Președinție nu mai am ce învăța. Deci, mă pândește plafonarea profesională și măcinarea nervilor în războaie cu [Constantin] Bâgu, [Iosif] Boda, [Vlad-Vladimir] Galin, [Marin] Pancea et comp.

Luni, 25 noiembrie 1991, Cotroceni

O zi încărcată. Telefoanele sună în disperare, parcă pentru a-și lua „revanșa" pentru tăcerea de care am beneficiat săptămâna trecută...

Oricum, înainte de 11.00, când ne-a chemat la el domnul I[liescu] pentru ședința de agenda, apuc să discut cu Ion [Ioan Talpeș], ca să punem la punct o tactică privind plecarea mea.

Are loc ședința și, după, domnul I[liescu] ne primește pentru discutarea problemei respective. Reușesc s-o pun cum trebuie, cu argumente și fără a „forța", după o „pregătire de artilerie" cu vești bune!? Discutăm apoi de Front, Petre [Roman], Lică [Vasile Secăreș], [Vladimir] Pasti – care i-a trimis domnului I[liescu] prin Mihai [Bujor Sion] un material de analiză a Frontului (la ședință, domnul I[liescu] simte nevoia de a avea două colective de analiză, unul pe probleme economice, altul pe probleme politice).

Îi comunic lui Mugur [Isărescu] – la guvern, unde ajunsese – cele discutate cu domnul I[liescu] și-l rog să intre acum

și el în joc. Plec la bazin, revin, mă documentez pentru curs, discut cu [Liviu] Mureșan și apoi cu Mugur, care îmi spune că a discutat cu domnul I[liescu], care i-a promis că va avea o discuție cu mine în seara asta.

Intru apoi la reuniunea cu șefii de partide. Surpriză: apare Petre, deși acolo era [Vasile] Văcaru, care îmi face o scenă legată exact de invitarea lui Văcaru, spunând că a trecut vremea discuțiilor între patru ochi și că a venit momentul să arate el cine e cu adevărat domnul I[liescu]. I-am răspuns că, desigur, nu eram eu cel care hotăram, dar că își asumă o enormă responsabilitate. Asta pare să-l calmeze, pe moment, dar ruptura, cu tot ce decurge de aici, pare inevitabilă.

Discuția propriu-zisă debutează cu felicitările domnului I[liescu] pentru votarea Constituției și cu informarea privind vizita la Paris și acțiunile politice viitoare. Apoi, [Theodor] Stolojan propune data de 2 februarie pentru alegerile locale. Unii aprobă, alții solicită o amânare, invocând tot felul de argumente, care mai de care mai năstrușnice și cerând, ca o haită de lupi hămesiți, accesul cât mai rapid la fondurile statului, pentru campania electorală. Asta îl scârbește pe domnul I[liescu], care propune suspendarea acestor fonduri! Un val de proteste începe să se ridice. Intervine, *hot*, [Radu] Câmpeanu, potolindu-l pentru a se reveni la discuția anterioară. În final, rămâne ca data alegerilor să fie 9 februarie 1992. Reuniunea se încheie bine. Domnul I[liescu] e chiar vesel. Îi transmit cele discutate cu Petre și, ca să-i ofer prilejul să mă vadă, pentru discuția promisă lui Mugur, dar... nu o face. Pleacă, în schimb, cu Todi [Theodor Stolojan], [Dan] Marțian și [Alexandru] Bârlădeanu sus. Eu discut cu Mugur, stabilind modalitatea de reluare a discuției mâine, după care plec acasă.

Marți, 26 noiembrie 1991, Cotroceni

Am așteptat toată dimineața să fiu chemat sus, pentru discuția promisă. Am și rugat-o pe Claudia să-i reamintească. Între timp, m-am văzut cu grecii (Casimis) și [Pierre] Poujade (care mi-a cerut opinia privind evoluțiile din Front și mi-a spus că Petre [Roman] își obținuse tot sprijinul de afară – Paris, Bruxelles, Strasbourg – înainte de a ataca în interior. În final, ne-a comunicat sprijinul lui și al lui [Pierre] Mauroy, președintele PSF [Partidul Socialist Francez], pentru domnul I[liescu]).

Am avut apoi discuția cu domnul I[liescu], pe care am început-o cu relatarea celor transmise de Poujade. Am trecut apoi la ceea ce credeam eu că trebuia să fie comportamentul lui în războiul inițiat de Petre. Am sugerat aceeași strategie, și anume începutul în presa internațională, apoi cucerirea sprijinului popular intern și, în sfârșit, adoptarea în public a unei atitudini senioriale în fața atacurilor lui Petre, combinată cu acțiuni viguroase și neiertătoare în culise. Apărarea în fața liniei adoptate de Petre – acuza că domnul I[liescu] ar fi împotriva reformei – ar trebui să consiste în enumerarea tuturor momentelor critice pentru reformă și Guvern în care și-a oferit public sprijinul efectiv. Față de Front, am propus adoptarea unei atitudini de conștiință politică – și nu sentimentalism – cu privire la consecințele pe care le-ar avea ruptura provocată de Roman. Am evocat și necesitatea găsirii unei formule de protecție pentru el și oamenii lui, la terminarea mandatului.

Am trecut apoi la problema mea propriu-zisă, inventariind avantajele și dezavantajele acceptării sau neacceptării ofertei lui Mugur [Isărescu]. În final, problema se reduce la avantajul pe termen scurt de a nu crea un gol în cadrul Președinției și, pe termen mai lung, de a avea oamenii săi acolo unde va fi cu adevărat centrul politicii în viitor, respectiv, în sistemul

bancar, unde erau banii! Am mai adăugat că, profesional, în Președinție am ajuns să fac lucruri ajunse de rutină, ori, acolo, mi se oferea șansa unei noi deschideri.

În linii mari, cred că l-am convins (a amintit și de necesitatea găsirii unui înlocuitor prin discuție cu Adi [Năstase]). A rămas să încerc cu Mugur să umblu pe text, pentru separarea funcției de fluctuațiile, inevitabile, ale ciclului politic și să încerc amânarea deciziei finale. La Mugur, stabilim că, vineri, la guvern, el să introducă numai legislația, urmând ca numirea efectivă să se facă după întoarcerea lui. Pentru asta este însă nevoie de acceptul lui [Theodor] Stolojan, pe care domnul I[liescu] e de acord să-l obțină el.

Am apoi o discuție cu [Nicolae] Lupu, care îmi spune că Petre s-a întâlnit cu ziariștii străini, dar nu-mi relatează și ce s-a aflat ulterior, cum că ar fi spus despre domnul I[liescu] că e un comunist convins, opus reformei, ceea ce înseamnă declanșarea războiului.

La conferința lui de presă, domnul I[liescu] răspunde relativ ponderat, adoptând stilul și tactica stabilite dimineața.

Apoi, am o întâlnire cu G. [George Pop?] și C. [Carl?]. Vine și Lică [Vasile Secăreș]. Le spunem proiectele noastre de viitor. Se arată gata să ne sprijine, deoarece, în afară, ei au mers pe mâna domnului I[liescu] și a oamenilor lui.

Seara, la Mugur [Isărescu], cu Lică și Petru Rareș, pe care îi conving să individualizeze și să asigure postul, în sensul celor discutate. Rămâne că Mugur să vorbească a doua zi cu [Theodor] Stolojan.

Miercuri, 27 noiembrie 1991, Cotroceni

O zi mai liniștită. Mugur [Isărescu] mă sună să îmi spună că nu a reușit să vorbească cu Todi [Theodor Stolojan], rugându-mă să o fac eu.

Mi-am scris intervenția solicitată insistent de la Geneva, am mers la ADIRI, pentru activități ce țineau de decanat, apoi – cu [Ioan] Mihuț – la ADIRI, să-mi iau banii.

Am trecut și pe la [Fotopolos] Sotiris, care mi-a trimis mesajul secret că [Konstantinos] Mitsotakis ne invită, împreună cu [Iorgos] Saridakis, pe domnul I[liescu] și pe mine la convorbiri secrete în Grecia (totul fiind aranjat prin intermediul fiicei sale). Vin acasă mai repede și-mi pregătesc cursul de a doua zi, iar la 20.30 merg la recepția dată în onoarea premierului elen. Schimb câteva cuvinte cu Petre [Roman], iar [Corneliu] Coposu mă întreabă în ce „partidă" mă aflu. Patriarhul [Teoctist] îmi strânge mâna, lucru care îl inspiră și pe [Radu] Câmpeanu să procedeze la fel.

În rest, pe „frontul politic", Petre – probabil sub influența reținerii dovedite de domnul I[liescu] – mai netezește un pic lucrurile, declarând că interpretarea BBC, cum că Frontul i-ar retrage sprijinul politic domnului I[liescu], era exagerată. Își menține însă afirmația că nu era vorba de chestiuni personale, ci de o ciocnire de concepții, dovedindu-mi astfel că ghicisem bine *the heart of the matter*.

Într-o discuție cu Ion [Ioan Talpeș], punând lucrurile în perspectiva faptului că ultima mineriadă fusese îndreptată împotriva domnului I[liescu], și nu a lui Petre (care s-a dat la o parte tocmai pentru a-i lăsa întreaga responsabilitate domnului I[liescu], ca să-l scoată definitiv din joc), rezultă că toată acțiunea de acum a lui Petre reprezintă, de fapt, încercarea de atingere a aceluiași obiectiv, cu alte mijloace, ținând seama de noul context. Dacă așa stau lucrurile, treburile sunt – și așa ar și trebui să fie – mai adânci, decât le-am văzut până acum. În felul acesta, prin comportamentul lui sfidător, Petre nu a urmărit decât să-i aducă pe mineri încă o dată la București, încercând

ulterior să-i canalizeze împotriva domnului I[liescu], care trebuia să îi... reprime. Un joc perfect!

Joi, 28 noiembrie 1991, Cotroceni

După ore, m-am grăbit spre Cotroceni, să asist la semnarea tratatului cu grecii, ceremonia fiind devansată. Înainte, intru la domnul I[liescu] să-i comunic mesajul transmis de [Fotopolos] Sotiris. Discutăm și ipoteza evocată anterior, el informându-mă că, după câte se pare, cei din jurul lui Roman se pronunță în ascuns pentru boicotarea referendumului pentru adoptarea Constituției. Discutăm despre posibilitatea publicării unui articol privind efectul negativ pe care îl are atitudinea lui Petre [Roman] și a grupului său asupra referendumului.

La prânz, merg cu Mioara [Pometcu?] să-mi iau niște haine de la APACA. Vin apoi acasă, iar la 18.00 merg la recepția BBC-Radio Contact, unde discut cu Ingham despre șansele reduse ale monarhiei la noi și despre atitudinea noastră față de sancțiunile împotriva Serbiei.

Vineri, 29 noiembrie 1991, Cotroceni

Dimineață îl iau pe Victor [Opaschi] și mergem la domnul I[liescu], căruia îi comunicăm intenția noastră de a înființa ziarul „Republica". Aprobă și ne sugerează crearea unui cartel cu *Dimineața*, *Românul* și alte publicații de aceeași orientare. Discutăm și de intenția (o mare greșeală, dacă o face) lui Petre [Roman] de a „boteza" fracțiunea sa din Front!? Dacă o va face, „cartonaș galben"; mulțumiri pentru ce a făcut și... la revedere! Îmi dă să citesc proiectul cuvântării de 1 decembrie. Fac niște corecturi minore. Victor [Opaschi] i-a prezentat interviul din ziarul venețian, în care el a spus: „Ungaria este o țară mică, însă cu veleități mari"!

La prânz și după, la nunta Milenei, unde tatăl ei îmi spune că Stelian Tănase – de la PAC [Partidul Alianța Civică] – i-a relatat, înainte de venirea minerilor, cum că s-ar fi înțeles în secret cu Petre să-l dea jos pe domnul I[liescu]. Asta verifică supoziția mea anterioară!

Sâmbătă, 30 noiembrie 1991, Cotroceni
Recepția oficială!

Duminică, 1 decembrie 1991, Cotroceni
Particip la depunerea de coroane la Eroul Necunoscut. Pe urmă, la Parlament, unde, când să ieșim să trecem pentru Te Deum-ul de la Patriarhie, domnul I[liescu] îmi ordonă șoptit să rămân să urmăresc la TVR festivitățile de la Alba Iulia, unde era și Petre [Roman], care nu ia cuvântul (cel mai bun lucru pe care putea să îl facă).

Luni, 2 decembrie 1991, Cotroceni
Dimineață a venit la mine intempestiv Alexa Visarion, care, disperat de situația lui – o locuință proastă, soția operată de două ori de cancer – a adus un memoriu pentru domnul I[liescu], amenințând că, dacă nu se rezolvă, va intra în greva foamei.

În timp ce eram cu el, mă sună de sus să merg la ședință. Acolo erau adunați V[asile] I[onel], Ioșca [Iosif Boda], [Marius] Guran și Ion [Ioan Talpeș]. Domnul I[liescu] vrea să trimitem oameni să vadă cum stau cu adevărat pregătirile pentru referendum.

Apoi discutăm despre Petre [Roman], care a declarat deschis războiul și nu mai poate da înapoi. Talpeș confirmă ipoteza mea că „mineriada" trebuia să-l dărâme pe domnul

I[liescu], și nu pe Petre, relatând că a auzit „organizatori" spunând atunci că domnului I[liescu] trebuia să i se pregătească un nou „Lupeni '29"!? Domnul I[liescu] ne relatează că Petre îl împinge să nu dialogheze cu minerii, ci să tragă în ei (!?), iar [Gelu] Voican[-Voiculescu – din buncărul în care se află sigur împreună cu Petre – le dădea „sfatul" (dezastruos) să-l captureze pe [Miron] Cozma!? Caracterul lui Petre se vedea și din faptul că, în loc să revină la București pentru înmormântarea mamei lui (pe la care nu a mai trecut la spital de multă vreme), s-a dus în schimb la parade, la Alba Iulia!?

Oricum, soluția care se întrevede este de a ridica din și în Front un lider capabil să polarizeze forțele Frontului, văduvindu-l pe Petre. Domnul I[liescu] intră și el în luptă, spunând că are nevoie de săptămână în curs pentru a discuta cu oamenii chestiunile respective.

La prânz, discuții cu Gabi Crăiniceanu și [Simon] Commander, de la Banca Mondială. Apoi bazin și discuția cu colectivul din subordine. A venit un mesaj din partea lui [John] Major, care ne spune – ca răspuns la mesajul trimis de noi pe 3 octombrie – că, pe măsură ce reforma va continua, urma să fim sprijiniți. Trec pe la revistă să predau articolul despre Ucraina. Mioara îmi ridică hainele. Noaptea, la aeroport, pentru primirea lui Liviu Radu, diplomatul răpit în India și eliberat ulterior, care vine acasă.

Marți, 3 decembrie 1991, Cotroceni

Cei de la Externe îl bârfesc pe Liviu Radu, acuzându-l că s-ar fi înțeles cu răpitorii lui. Spun că aceștia nu i-au dat drumul în duminica anunțată, deoarece, în ciuda eforturilor soției, poliția a instituit blocaje, ceea ce crea pericole și pentru

răpitori. Când i-au dat drumul mai târziu, a venit cu trenul fără bilet, dar și fără să-l întrebe cineva „de sănătate" (însemna că era escortat de la distanță). A mers 14 ore și a ajuns la Delhi, a luat un taxi, iar la ambasadă, recunoscut fiind de polițist, a intrat în ambasadă. Răpirea a durat un minut și jumătate, i s-a prezentat să citească un text către premierul Indiei, dar el a compus și semnat un altul – se pare, netransmis. În captivitate a avut acces la ziare și radio. I-a fost frică de labilitatea răpitorilor. În final, acuză guvernul indian de pasivitate și-i laudă pe răpitori, pentru omenie. La primirea la domnul I[liescu], acesta declară că eram gata să-i eliberăm pe atentatorii la viața ambasadorului indian, în schimbul lui.

Prânz cu George Pop, care îmi propune o schemă privind invitarea lui Julian Amery și a lui Margaret Thatcher, precum și a regelui suedez. Despre Petre [Roman]: un om vanitos.

[John] Major nu l-a primit deoarece „nu avea timp să-și facă noi prietenii"!?

Seara, masă la nemți, cu prilejul negocierii tratatului. Vor să smulgă concesii.

Miercuri, 4 decembrie 1991, Cotroceni

Dimineață, o lungă întâlnire cu ambasadorul cubanez, care mi-a prezentat exhaustiv legăturile noastre bilaterale. E clar că Fidel [Castro], strâns cu ușa peste tot, speră să se „salveze" cu noi, mizând pe aparențe.

După-masă, am mers la trei acțiuni protocolare. Prima: la Ingham acasă, pentru directorul adjunct al Fondului Know How. O ocazie plicticoasă. Apoi, la unguri, unde am ajuns luându-i în mașina mea pe [Călin Popescu-] Tăriceanu și [Sorin-Mircea] Bottez (care mi-a comunicat, confidențial, că el va fi numit în curând în locul lui Virgil Constantinescu la

Washington). Tăriceanu mi-a spus că ei l-au admonestat serios pe Dinu Patriciu pentru măgăria de la masa rotundă cu englezii, pe care a făcut-o față de mine. Apoi mi s-a plâns de costul mare pe care trebuie să îl plătească pentru asocierea lui la carta inițiată de Front. Le-am spus că trebuie să se afirme original, profitând fie de o ocazie ce va putea apărea, fie să creeze ei înșiși una. În timp ce discutam, [Corneliu] Coposu l-a trimis pe [Horia] Lupuțiu să-mi reamintească, chipurile, de promisiunea făcută – de fapt, a fost tocmai invers – de a-i vizita. În realitate, a urmărit să-mi „strice ploile" cu tinerii liberali. A venit apoi reprezentantul radioului din Budapesta, pe care l-am cam „plesnit" pentru aerul de superioritate afișat.

În sfârșit, ultima acțiune, masa de la Inter cu [George] Pop și Carl. Primul face afirmația că, dacă ar ajunge [Victor] Stănculescu președinte, tot eu aș fi consilierul lui de politică externă. Carl se referă la calitatea de emisar secret, pentru noi.

Joi, 5 decembrie 1991, Cotroceni

Ore, într-un frig... Apoi primirea lui Gyula Horn. Domnul I[liescu], în formă excelentă, Horn, un mare vulpoi. Mă sună Teo [Meleșcanu] să-mi spună de consultările cu americanii – pozitive – în preajma plecării unui emisar special de-al lor în Ucraina. Ideea era să ne sprijine în menținerea echilibrului militar și începerea negocierilor pentru teritoriile deținute ilegal de ei, ca și pentru recunoașterea minorității române. Eu i-am sugerat formula prin care să păstrăm, în tratatul care se negociază cu rușii, poarta deschisă pentru conectarea la consecințele Pactului Ribbentrop-Molotov.

Discuție cu domnul I[liescu], mai ales pe marginea articolului despre Front, pe care îl vrea cât mai virulent. Războiul va începe cu adevărat după referendum.

Discuție cu Lică [Vasile Secăreș], care-mi spune că Petre [Roman] încearcă să-l curteze, pentru a-l folosi în continuare și a împiedica astfel recuperarea lui de domnul I[liescu]. Apoi două ore și jumătate la Federația de Polo. În rest, o seară tristă – sunt singur – de Moș Nicolae!?

Vineri, 6 decembrie 1991, Cotroceni

Dimineața am scris ceva pe computer, iar la 10.30, am intrat la primirea delegației parlamentare NATO. I-au interesat intențiile teritoriale față de Ucraina și ne-au recomandat să contăm pe NATO, nu pe UEO.

La 12.00, mă văd cu francezii lui Paul Dimitriu, care ne cer sprijin pentru afacerile lor. Îi dau în grija lui Mihai [Bujor Sion].

Merg apoi la bazin cu Vero[nica]. Când revin, Teo [Meleșcanu] mă roagă să intervin pe lângă domnul I[liescu] să-i permită deplasarea lui Adi [Năstase] la Belgrad, pe 12 decembrie, unde, așa cum i-a sugerat [Gianni] De Michelis, ar trebui să facă un apel la încetarea luptelor, pentru aplicarea rezoluției ONU. Asta ar conta mult în ochii CEE [Comunitatea Economică Europeană], opinează De Michelis, acum, în preajma deschiderii negocierilor cu ei (pe 16). Când îi spun domnului I[liescu], acesta se plânge că Adi voia să stea mai mult prin afară și lasă ministerul pe mâna lui [Ionel] Săndulescu. Profit de ocazie să-i spun cine era desemnat ambasador la Washington – S[orin-Mircea] Bottez. Nu știa! Oricum, rămâne să ne consultam încă o dată, după revenirea lui Adi.

Ajuns acasă, mă sună domnul I[liescu] să-mi transmită că i-a comunicat ambasadorului [Constantin] Ene acceptul pentru Adi, cauza pare să fi fost înrăutățirea situației din Transnistria, în preajma alegerilor prezidențiale, deoarece acolo au intrat trupe. Îmi spune că l-a rugat pe [Theodor] Stolojan să se informeze. Deocamdată, nu are nevoie de mine.

Sâmbătă, 7 decembrie 1991, Cotroceni

Dimineață, din nou la serviciu. Am plecat mai repede, pentru ultimele cumpărături. Afară, orașul e pustiu. Începe să se răcească. Ne primește domnul I[liescu] pentru discuția de agendă. Domnul I[liescu] e relaxat și discută cum trebuie marcat momentul adoptării Constituției. La 10.00, primirea scrisorilor de acreditare a noului ambasador al Turciei [Yaman Baskut]. [Ionel] Săndulescu ne asigură că vom trece cu bine iarna asta. Intenționează să meargă la Washington, să-i convingă pe americani să le permită irakienilor să ne livreze ceva petrol. Despre țărăniști, spune că, în 50 de ani, au fost doar trei la guvernare, în rest, numai în Opoziție. [Corneliu] Coposu este format în școala lui Maniu, care nu știa să spună decât „Nu". S-a plâns de problemele pe care le are cu țărăniștii, un perfect partid de opoziție.

La prânz, după ce primesc textul declarației MAE privind Transnistria și îl văd, merg – cu Pisi [Veronica] – la recepția ziarului *Dimineața*, unde o vede și domnul I[liescu], facem câteva modificări și i-o duc lui [Gheorghe] Tinca la Externe, cu rugămintea s-o vadă și el înainte de difuzare. (Până la urmă, nu știu dacă s-a publicat sau nu, căci situația s-a calmat.)

Seara, adunarea „Grupului" la mine. [Vladimir] Pasti îmi spune că domnul I[liescu] contează automat pe noi, pentru orientarea programatică. El nu e dispus să-și piardă individualitatea, dar e dispus să facă o alianță cu domnul I[liescu], în lupta care urma să înceapă luni. Mugur îmi transmite că americanii vor participa simbolic la împrumutul G-24, că, *volens, nolens*, îl acceptă pe domnul I[liescu], dar vor să-l țină sub control și că tot scandalul privind securitatea e făcut să-i chemăm aici de bunăvoie. Despre oameni, contează pe generația noastră. Lică [Vasile Secăreș] ne îndeamnă să preluam conducerea după alegerile

din primăvară. Eu cred că va trebui să ne pregătim echipe cât mai complete în domeniul economic (Mugur [Isărescu]), Front (Lică, [Vladimir] Pasti) etc. Semnăm și actul pentru înființarea ziarului. *Babiucul* [Victor Babiuc] pare încă nehotărât.

Duminică, 8 decembrie 1991, Cotroceni

Referendum! O zi geroasă, cu un vânt tăios! Totuși, oamenii ies la vot. E important să vezi că, până la urmă, nu ai făcut totul în zadar. Oameni ca fostul meu vecin, Sora, care a lucrat înainte în sistem, iar acuma, când poate să facă ce vrea, e plin de bani, stă acasă și critică totul cu venin. Părinții mei, oameni în vârstă, cu o pensie amărâtă, merg totuși pe frig și votează!?

Luni, 9 decembrie 1991, Cotroceni

Prima zi de iarnă. Ninge viscolit! Avem – la 11.00 – ședința cu domnul I[liescu], în care intervin activ, susținând necesitatea unei publicități adecvate Constituției, precum și a unui dialog cu preoții și conducerea Bisericii, care s-au îndepărtat vădit de noi, în ultimul timp. La prânz, masă cu Mugur [Isărescu], Adi Schervan, Strasser (Krupp-Thyssen) și Victor [Dimitriu], la COS [Casa Oamenilor de Știință], legat de vizita noastră în Germania. Acasă, lucrez la articol.

Marți, 10 decembrie 1991, Cotroceni

Dimineața, ore și am clarificat problemele schimbărilor actuale din raportul mondial de forțe.

La 12.30 îl primesc, împreună cu V[asile] I[onel], pe ambasadorul Venezuelei.

Plec apoi la bazin, iar la 15.00 mă văd cu fetele de la Școală, pentru organizarea petrecerii. A venit plicul cu formulare de la japonezi, iar domnul I[liescu] dă un interviu: *it's war!*

Miercuri, 11 decembrie 1991, Cotroceni

Dimineață, am completat fișele pentru Japonia. La serviciu, suntem chemați de un domn I[liescu] alert și binedispus. Întrerupem pentru primirea emirului din E[miratele] A[rabe] U[nite]. Cu acest prilej, sugerez, și se aprobă, un embargou total pe luările de poziție ale personalului Președinției în conflictul Roman–Iliescu. În plus, la proiectata întâlnire cu membrii Grupului Parlamentar – la cererea lor – (care, până la urmă, nu a mai avut loc), Ioșca [Iosif Boda] nu trebuia să apară. La reluare, domnul I[liescu] propune ca noi și moldovenii să ajungem la o formă de colaborare, contrapusă blocului slav recent creat (Belarus, Ucraina, Rusia). Era foarte entuziasmat – probabil o fi ideea lui Adi [Năstase]. Personal, l-am descurajat, arătându-i că toate mișcările acestea au loc în interiorul granițelor fostei URSS, și nu cu alții, din afară. Oricum, se va vedea cu [Mircea] Snegur în curând, să „pună țara la cale".

Merg cu Pisi [Veronica]la bazin, după invitația lui Cornel [Codiță] pentru cei 40 de ani ai lui.

Întors, mă sună [Marian] Enache, [Ioan] Mihuț, [Ion] Solcanu și încă cineva, care vor să mă vadă (56 de senatori cer convocarea Convenției excepționale a Frontului, acuzându-l pe Petre [Roman] de... „deviaționism" de la ideile Frontului!?). Discutăm linia de atac: substituirea programului inițial a Frontului cu programul Roman. Enache e cam speriat de consecințele potențiale ale răzbunării lui Petre. Îl încurajez, recomandându-i să se pună sub scutul domnului I[liescu].

Joi, 12 decembrie 1991, Cotroceni

Seminar, apoi primirea delegației Consiliului Europei, care are opinii favorabile despre angajarea noastră pe direcția bună.

La terminare, intru la domnul I[liescu], cu care discut mai multe chestiuni, printre care și necesitatea protejării oamenilor din Front care luptă pentru noi (pornind de la discuția cu Marian [Enache] de aseară, precum și a lui Mugur [Isărescu], fiind ridicol să fie făcut „răspunzător" de cheltuirea banilor strânși de Ceaușescu după plata datoriei, când, pe de o parte, el a fost cel care a atras atenția asupra acestui aspect vara trecută, când a venit din America pentru asta, iar, pe de alta, când a luat BNR în primire, banii erau deja „sfeterisiți" de cuplul de aur [Anton] Vătășescu-[Mihai] Zisu. Îi mai relatez, din spusele lui Mugur, că, sub presiunea șantajului *României libere*, care are stenograma ședinței de la Finanțe, în care, imediat după revoluție, [Theodor] Stolojan a fost puternic contestat că a girat plata datoriei externe și a fost secretar de partid, nervii lui Todi [Theodor Stolojan] încep să cedeze. Îl conjur pe domnul I[liescu] să-l mai îmbărbătеze un pic, deoarece, așa cum arată și chestiunea celor 12 posturi tv independente din județe, care i se cere să o aprobe, se încearcă să se profite de pe urma unei „căderi psihice".

Legat de postul de la garantarea creditelor, Mugur îmi propune să mai amânăm, deoarece părerile sunt împărțite: unii nu acceptă ideea mea ca acest organism să fie unul independent.

În rest, Petre [Roman] vrea să se întâlnească cu senatorii și ceilalți parlamentari ai Frontului. Primii nu vin la Front. Merge, deci, el la ei, cu tot Biroul. Iese scandal și pleacă la Cameră, unde măcar se putea discuta. Oricum, la 18.00, ambele părți ale grupului vin la domnul I[liescu], care, dimineață, îl consiliase pe Solcanu să nu se lase „îmbrobodiți" de Petre, și, dacă nu se poate găsi o soluție, să se rupă, lăsându-l pe Petre pe dinafară.

Seara, apare și Petre la TVR, unde îl acuză pe domnul I[liescu] că încalcă Constituția abia adoptată, implicându-se

în viața partidului. Îl atacă și pe Virgil [Măgureanu], acuzând comportamentul său, care îi întărește suspiciunea menținerii Securității.

Trimit fișele completate la japonezi și aranjez recomandările din America, cu Dan[iel Nelson].

Vineri, 13 decembrie 1991, Cotroceni

Ziua adoptării Constituției! Scurtă ceremonie la Parlament, însă demnă și percutantă. După, în cabinetul lui Marian Enache, unde discutăm ce ar trebui să facă rebelii față de Roman (acesta, la intrarea sălilor de la etaj, bombănind tot timpul, mi-a strâns totuși mâna cu oarecare uimire. Oameni din jurul său au venit disperați la mine, să-mi ceară o mediere între cei doi. Senatorul Voicu [?], care era cu el, părea foarte preocupat. Parlamentarii sunt agitați. Toți sunt excitați, vor să-l contreze pe Roman, vorbesc deodată și nu cad la un acord cu privire la ceea ce intenționau să facă. Am militat să înscriu acțiunea lor în termenii respectării stricte a Statutului. Altfel, pe de o parte, s-ar autoexclude din Front, pe de alta, nimeni nu va mai respecta vreodată nimic în Front. (Petre [Roman] se întâlnește singur cu șefii județeni ai Frontului.)

Plec la ședința de Senat a Școlii, apoi la Cotroceni, unde aflu – se confirmă ulterior – că la Dubăsari, pe Nistru, a avut loc un incident armat, soldat cu morți și răniți. Îl anunț pe domnul I[liescu] telefonic.

Merg la masă și, când revin, sunt chemat la domnul I[liescu], care, la telefon, îmi lăsase impresia că, negăsind oameni potriviți, s-a consolat să lase lucrurile să se desfășoare de la sine, în Front. Îl conjur să nu o facă. Îmi spune că Petre i-a trimis o scrisoare de răspuns la ultima lui ofertă de discuții, prilejuită de condoleanțele transmise cu ocazia morții mamei lui.

Regretă că a primit scrisoarea aseară, s-o citească parlamentarilor. Întrucât, în ea, Petre îl acuza de comportament moale în timpul puciului [din Rusia]– când el însuși, aflat la Madrid, întreba dacă era cazul să revină în țară(!?) –, domnul I[liescu] îmi cere întocmirea unui dosar cu toate documentele și luările de poziție de atunci, lucru pe care îl fac. Mihai [Bujor Sion] îmi spune că, aseară, Paul Jerbas, omul lui Petre, i s-ar fi adresat ireverențios domnului I[liescu], încercând să îi impună împăcarea cu Petre. Probabil că de aceea regretă domnul I[liescu] că nu avea scrisoarea lui Petre aseară...

Luni, 16 decembrie 1991, Cotroceni

Am început ziua – și săptămâna – prost. Șoferul a întârziat, iar eu trebuia să o duc pe Vero[nica] acasă dis-de-dimineață... Apoi, la Mugur [Isărescu], aștept la poartă o jumătate de oră, să pot intra în Bancă. Aveam întâlnire cu Mugur și Petrică [Rareș], ca să discutăm chestiunea Comitetului pentru garanții, a cărui importanță a început să fie sesizată de Opoziția liberală. Ținând seama de asta, precum și de scandalul general (domnul I[liescu]/Roman), ca și de necunoașterea domeniului și a echipei, am propus ideea – și s-a acceptat – ca eu să nu mai preiau conducerea Comitetului, ci doar să devin membru al său, alături de președintele Comisiei de Politică Externă a Parlamentului, reprezentantul Armatei și cel al Camerei de Comerț.

Am plecat apoi spre Cotroceni, unde V[asile] I[onel] îmi comunică vestea primelor. Apoi sus, unde domnul I[liescu] ne trage o tiradă împotriva lui Petre [Roman], pe care îl vede înclinat spre afaceri bine plătite. Propun, și se acceptă, ca Biroul de Presă să fie împuternicit să răspundă la obiect, faptic, „acuzațiilor" formulate de Petre în scrisoarea lui deschisă. De asemenea, mai propun organizarea unei mese rotunde la TV, favorabilă domnului I[liescu], în replică la cea pro-Roman de

sâmbătă, de la 7x7 (toată campania de presă îndreptată împotriva dușmanilor lui este orchestrată de Mioara [Roman] și soră-sa, Rodica Georgescu). Se acceptă și această idee. Când [Alexandru] Mironov vrea să mă includă în echipă, domnul I[liescu] îi spune să nu mă amestece, lăsându-mă să cred că ar avea ceva gânduri cu mine. În privința cuvântărilor de pe 22, Ioșca [Iosif Boda] a câștigat partida, impunându-și varianta realizată cu [Grigore] Georgiu și Bădescu, din afara Președinției. O citesc și eu și constat amatorismul literar-artistic în domeniul politicii externe, unde tronează, abia voalat, părerile minorității maghiare!? Redactez imediat o notă, în care îmi exprim răspicat punctual de vedere contrar și anexez paginile realizate pentru celălalt material. Îl informez și pe V[asile] I[onel], care îmi dă dreptate, ca și Ion [Ioan Talpeș], care îmi ia exemplarul să-l studieze și el.

Merg apoi la *Românul* – unde las materialul cu ultima „bătălie" a comunismului sub pseudonimul Mircea Sătmăreanu și apoi la bazin. Când revin, discut cu Liviu Mureșan, care îmi relatează de vizita lui [Niculae] Spiroiu în „Troikă", ca o încercare disperată de a contrabalansa vizita ministrului maghiar, care va încheia și convenții militare bilaterale, cu ocazia respectivă. Rămâne să ne vedem și mâine, la 18.00, pentru problemele din Front și societatea „Garant".

Concep o notă critică privind absența noastră de pe scena nord-estică, de care se fac vinovați MAE și Adi [Năstase], și propun trimiterea unei misiuni de informare în „Troikă", în „Pentagonala musulmană" și în Polonia.

Vorbesc cu pisălogul [Jean] Couriol la telefon și cu Fukui, de la japonezi, care îmi spune că a modificat puțin proiectul, adăugând explicit propuneri politice pentru Japonia, în contextul Europei răsăritene și al fostei URSS.

E ziua în care Munteanu [?], [Ion] Solcanu, [Petre] Ninosu lansează „grupul de centru" din cadrul Frontului. Nu e, cel puțin în vorbe, nici anti-Roman, dar nici pro-Iliescu. Cred că materialul a fost pregătit de [Vladimir] Pasti.

Marți, 17 decembrie 1991, Cotroceni

Dimineața am avut ore și cu studenții din anul I. A fost o discuție bună despre viitorul fostei URSS. Au fost și probleme organizatorice, legate de *party*-ul de mâine.

La ora 12, primirea ministrului de externe armean [Raffi Hovannisian], american de origine, absolvent de Fletcher School of Law, venit în Armenia cu doar o lună și jumătate în urmă. În felul acesta, prin relații bune cu el, obținem un canal de comunicare cu SUA, cât și acces la sprijinul importantei comunități armene din SUA (circa un milion).

După, întâlnire cu un englez, pe problemele Președinției.

La prânz, masa cu [Niculae] Spiroiu și Liviu Mureșan. Discutăm cam ce ar trebui să le spună rușilor, ucrainenilor și bielorușilor, în vizita pe care o începe mâine. Relațiile lui cu Adi [Năstase] sunt excelente.

Aflu însă lucruri interesante legate de revoluție, și anume că:

1. [Vasile] Milea s-a sinucis; el nu a scontat o victorie și, vrând să evite să i se pună în cârcă și neterminarea Canalului, l-a trimis acolo pe Spiroiu, după un scurt intermezzo la București;

2. teroriștii au existat și erau străini, neavând însă forța să producă o schimbare decisivă a situației;

3. este convins că a existat un „târg" cu ungurii, în ultimele zile din decembrie, când a venit [Gyula] Horn la noi.

Spiroiu ne relatează cum a refuzat [Mircea] Snegur oferta de instruire a militarilor moldoveni în tabere românești, lângă granițe...

Seara, „masă de lucru" la Liviu [Mureșan], unde discutăm mai multe lucruri: „Garant"-ul (care trebuie înregistrat mâine), ca și situația noastră în Front. Știam ce aveam de făcut:

1. angajarea lui Petre [Roman] în luptă, fără a-i ceda inițiativa;
2. analiza guvernării lui, prin prisma Platformei-program;
3. pregătirea unor oameni favorabili, pentru și la Convenție;
4. schițarea unei orientări pentru alegeri;
5. pregătirea unui nou proiect de Statut.

Problema e că nu mai avem puterea să o facem. Suntem epuizați și plictisiți, în ciuda faptului că – tocmai pentru că ceilalți nu știau asta – cota noastră e în creștere în Front.

Ajung acasă seara târziu, frânt de oboseală.

Miercuri, 18 decembrie 1991, Cotroceni

Am plecat întâi la dentist, apoi am ajuns la serviciu, unde suntem chemați de domnul I[liescu], ca să ne spună că vom pleca în țară pentru înmânarea medaliilor Revoluției – eu, la Cluj – și ca să ne consulte legat de răspunsul lui la scrisoarea lui Petre (am fost de părere să îl dea). Am și lucrat puțin la acesta. Am depus actele la americani, am fost chemat la interviu și l-am sunat pe Dan Nelson.

După-masă, la Lazăr [Vlăsceanu] (care îmi spune că *Expres* a cerut, fără succes, bani de la [Vladimir] Socor, spunând că ei îl sprijineau pe Petre, pentru că numai astfel se spărgea Frontul) și la Tempus (unde, [Virgiliu N.] Constantinescu, rectorul Politehnicii, a venit cu o misiune de pace din partea lui [Petre] Roman). Apoi la balul Școlii (unde [Dan] Pascariu e purtătorul aceluiași mesaj).

Joi, 19 decembrie 1991, Cotroceni

Am început ziua onorând invitația lui Virgil [Măgureanu], care mi-a dat să citesc două materiale pentru domnul I[liescu].

Am făcut-o și i-am prezentat comentariile mele. Apoi am venit la Cotroceni și am plecat la Consulatul american, unde lucrurile nu păreau tranșate definitiv. Mi-am argumentat poziția.

Am plecat apoi spre Cotroceni, prin oraș. Aici, toată lumea fierbea: [Constantin] Bâgu, un om limitat, a mințit pe toată lumea, asigurându-i că totul era în regulă: avea lista! S-a dovedit însă că lista pe care o avea el nu era a urmașilor eroilor-martiri, ci a celor decedați, cărora președintele nu avea cum să le dea... brevetele și medaliile!?

După, domnul I[liescu] mă cheamă sus să-mi arunc ochii pe textul lui și să mai discutăm despre Front. Îmi spune că [Vasile] Văcaru nu e cea mai bună opțiune. Mai bun ar fi Marian Enache. Îl conjur să nu lase neterminat lucrul început, căci „boală lungă, moarte sigură". (Pe urmă îi spune și lui [Vladimir] Pasti aceleași lucruri.) Despre Virgil [Măgureanu] și textele lui (căruia nu-i spusese încă nimic) – deduc că Virgil a vrut să mă „încerce", dacă eu eram cel care îi punea piedici sus – spune că nu erau bune de nimic, confirmându-mi suspiciunea.

După aceea, mănânc și aștept să primesc listele cu răniții și eroii de la Cluj (oricum, mai trebuie să vin încă o dată și mâine, ca să iau totul). Începe să-mi fie deja rău. Seara, la masa sirienilor, nu pot sta până la terminare. Mi-era tot mai rău. Cum ies în stradă, mă ia cu frison. În plus, mai și cad. Cred că am clacat și nervos. Prea s-au strâns multe.

Vineri, 20 decembrie 1991, Cotroceni

A trebuit să trec din nou pe la serviciu, să ridic majoritatea lucrurilor, care nu erau gata. Plecăm, iar seara ajungem la Cluj, fără probleme, deși, după Sebeș, a început să ningă vârtos. Seara, vin și Negrii [Radu și Ileana Negru]. Ziua în care a avut loc reuniunea Colegiului Director. „Confruntarea" a fost câștigată de [Petre] Roman, care a obținut Convenție, dar

nu extraordinară, pentru punerea lui în discuție, ci pentru Platformă, și nu imediat, ci în... martie. A câștigat, pentru că a pregătit scenariul desfășurării ședinței în cele mai mici amănunte, lăsându-i pe opozanți să-și manifeste furia și frustrările dezorganizat, haotic. Oricum, asta nu înseamnă că a câștigat adeziunea Frontului, ca atare și a simpatizanților lui. S-ar putea ca Frontul să piardă în ansamblu, tocmai pentru că nu poate scăpa de Roman.

Sâmbătă, 21 decembrie 1991, Cluj

Dimineața, la Prefectură, pentru pregătirea momentului aniversar. Apoi acasă la Horia [Bucșă], și apoi la masă, ca invitați ai șefului Circulației. Stăm până seara.

Duminică, 22 decembrie 1992, Cluj

Participarea la festivitățile de la Cimitir și Troiță. Impresionează demnitatea. Lipsesc „țigăniile" Bucureștiului. Ceremonia nu poate avea loc. Asociația lor solicită amânarea pentru precizarea poziției lor – dacă acceptă sau nu, fără solicitarea judecării militarilor care au tras (și care sunt cunoscuți în Cluj). Am acceptat, lăsând brevetele și medaliile la Prefectură. Am luat masa și am plecat spre Brașov, unde am ajuns la 20.30. Cina cu Lelica, Claudiu [Iordache] și ai lor.

Luni, 23 decembrie 1991, Brașov, Cotroceni

Plecăm în zori, la 7.00, și ajungem la 10.00. Mă schimb și ajung în timp util la Cotroceni, pentru ceremonia primirii membrilor corpului diplomatic (discursul improvizat de domnul I[liescu] nu era tradus). Urmează un recital de colinde.

Intru în rând cu hârtiile. Dar [Constantin] Bâgu, care a încurcat totul cu ceremoniile astea, a mai făcut una: a solicitat poștei – prin adresă scrisă – să ni se urmărească telefoanele

în centrală!? Când am spus eu că fiecare pasăre pe limba ei piere... Trebuie schimbat, dar încă nu avem înlocuitor.

Pe la 16.00, plec acasă și merg la cumpărături. În afară, scandal în Moldova, căci semnătura lui [Mircea] Snegur pe acordurile de la Alma-Ata a fost un gest total neașteptat...

Marți, 24 decembrie 1991, Cotroceni

Dimineață, alergătură prin oraș, pentru ultimele cumpărături. La serviciu, ședință de agendă cu domnul I[liescu]. Pe urmă, serbarea pomului: nereușită, un act funcționăresc, fără suflet. Probabil că ceremoniile anterioare consumaseră rezerva de entuziasm... După, acasă, seara, chinezii, cu un mic cadou. Mai stăm de vorbă, despre una, despre alta. Seara la TVR e slabă, iar eu sunt rupt de oboseală.

Miercuri, 25 decembrie 1991, Cotroceni

Acasă. Crăciun, recuperare. Plimbare pe afară.

Joi, 26 decembrie 1991, Cotroceni

[Mihail Sergheevici] Gorbaciov a demisionat! URSS nu mai există! Occidentalii îl laudă, iar chinezii – ultimul bastion – îl blestemă! Cu aceasta, am sărit în neant, deși la suprafață se menține impresia unei tranziții ordonate: Rusia moștenește „firma" URSS, în primul rând la ONU și apoi în celelalte capitale.

Vineri, 27 decembrie 1991, Cotroceni

Revenirea într-un Cotroceni activ, ca și cum nu ar fi fost o sărbătoare la mijloc. Îl găsim pe domnul I[liescu] citind – furios – articolul lui Cristoiu *Mascaradă la Cotroceni*, care îl atacă în problema înmânării ordinelor și brevetelor Revoluției.

Stăm puțin de vorbă și ajungem la gestul inamical al lui Petre [Roman], care, după ce a dat curs „sfatului" lui [Adrian] Sârbu de a merge la Cotroceni pentru medalii, ca să fie „văzut" de cei mulți, care pricep puțin, a dat un comunicat de... „detașare". Asta îi arată caracterul. Sugerez ca lupta împotriva lui Petre să nu se dea împotriva lui personal, ci împotriva „consilierilor" săi – [Adrian] Sârbu, [Cătălin] Iorgulescu, [Bogdan Niculescu-] Duvăz – care sunt vulnerabili, ca urmare a numeroaselor afaceri în care ar fi implicați.

Mai am o discuție cu Ion [Ioan Talpeș] privind evenimentele din 1990. El susține că, la 12 ianuarie, au fost implicați rușii și englezii, iar în iunie, ungurii (cu grupuri de comando, ca la Timișoara), americanii (care ne invitaseră pe mine, Lică [Vasile Secăreș] și pe Ion în diverse locuri în după-amiaza respectivă), precum și francezii (care închiriaseră elicoptere de la armată pentru intervalul 11.00–17.00, pentru a filma, chipurile, locurile revoluției). În aceste condiții, mișcarea de curățare a Pieței decisă pentru dimineața zilei de 13 iunie părea o acțiune de prevenire a planurilor Opoziției. Numai că, făcută prost, a ajuns să fie interpretată drept cauză a celor petrecute ulterior, motivându-le.

Mai discut și cu consilierul chinez – care îmi spune că toată lumea a observat că sunt singurul consilier care nu a fost schimbat, deoarece domnul I[liescu] îmi aprecia sfaturile, care se reflectă în politica noastră externă inteligentă. Popov și Chicu vin să ne felicite și ei (aduc votcă și icre). Sunt mult mai relaxați – au fost preluați de Federația Rusă – și dispuși să-mi accepte inclusiv afirmația că „marile puteri nu au o memorie lungă, atunci când datorează ceva..." (asta, apropo de afirmația lui Popov, care susține că Germania nu ar trebui să uite că rușii le-au permis reunificarea!?).

Sâmbătă, 28 decembrie 1991, Cotroceni

După un scurt interviu la serviciu, la 10.00 am mers la Dan [Mircea Popescu], unde eram convocați de Lică [Vasile Secăreș]. Au mai venit [Gheorghe] Fulga (cu care am discutat despre revelion), [Victor] Babiuc, [Vladimir] Pasti și [Adrian] Severin (care merge cu Babiuc pe mâna lui Petre [Roman]). Am propus și cred că așa a și rămas până la urmă, căci am plecat mai repede la serbarea *Curierului Național*, să adoptăm momentan un *low profile*, răgaz în care, pe de o parte, să ne reconfirmăm legitimitatea prin evocarea unor momente din istoria „Grupului", iar, pe de alta, să pregătim, fiecare în domeniul lui, un portofoliu de idei privind strategia de viitor, care, însumate, să constituie nucleul unei platforme-program. Ca timp, pe la sfârșitul lui februarie, să fim capabili să ieșim public în forță, cu lecțiile făcute.

La ziar, am stat de vorbă cu multă lume. Episodul „monarhiștilor" confirmat. După plecarea lor, a venit și domnul I[liescu], care s-a retras cu cineva pentru discuții. C[orneliu] V[adim] T[udor] îmi spune că ei au fost cei care i-au făcut „pârtie" domnului I[liescu], pentru că e român și îi vor fi alături.

Luni, 30 decembrie 1991 – duminică, 5 ianuarie 1992, Poiana Brașov

Vacanță de revelion cu Mugur [Isărescu], Dan [Mircea Popescu], Liviu [Mureșan], Ion [Ioan Talpeș], Lică [Vasile Secăreș], [Gheorghe] Fulga și – pe 1 ianuarie – cu [Adrian] Severin și [Victor] Babiuc. Ocazional, și Virgil [Măgureanu] (cu care fac două excursii pe Postăvarul și Poiana Florii). Discutăm de „Garant" și de politica „Grupului". Se pare că [Marian] Enache nu dorea decât ca băieții să-i pregătească programul, iar el să și-l însușească. În felul acesta, nereușita lui nu ar fi chiar atât de negativă pentru noi.

1992

Luni, 6 ianuarie 1992, Cotroceni

Șeful nu avenit. Ne întâlnim cu V[asile] I[onel], pentru sărbătorirea Sfântului Ion, mâine. Îl primesc cu Cornel [Codiță[, pe Vladimirov, de la ruși. În rest, telefoane la Adi Schervan (două) și unul lui Dan Nelson (care nu e acolo). Americanii nu au încă un răspuns. Îl trimit pe tata la doctor.

Marți, 7 ianuarie 1992, Cotroceni

Zi de sărbătoare continuă, după ultimul curs de dimineață. Una, la 11.00, cu oficialitățile, alta, la 12.45, cu stafful, alta, la 13.00, cu oamenii în general, și alta, la 14.30, Ion [Ioan Talpeș] și cu mine. Seara, la 19.00, la Petru acasă. Vine Dinu de la Constanța, care îmi spune de Agigea.

Joi, 9 ianuarie 1992

Dimineață, seminar cu cei de la Administrație. Ajuns la serviciu, intru în contact cu G[eorge] P[op], cu care iau și prânzul. Mă roagă să discut primirea la domnul I[liescu] a firmei de petroliști la care lucrează Carl [Coastal Petroleum]. Când revin, mă văd cu domnul I[liescu], care e de acord să îi primească. Discut și unele probleme curente (publicarea scrisorii domnului I[liescu] în Ucraina, ca răspuns la cea de „liniștire"

primită din partea lui [Leonid] Kravciuk [președintele Ucrainei]), presiunea pe [Andrei Vladimirovici] Kozîrev [ministrul rus de externe], pentru venirea lui [Boris Nikolaevici] Elțin, vizita în Bulgaria (sfârșit de ianuarie) ș.a.

Când revin, mă sună [Vladimir] Pasti să-mi propună nominalizarea drept candidat al FSN pentru Primăria Bucureștiului. Refuz imediat: aș părăsi orbita actuală, intrând pe alta, pe care nu o pot controla și care, potențial, mă poate compromite. Domnul I[liescu] este pornit în continuare pe P[etre?], a cărui înfrângere o dorește. Fetele de la cabinet se îndoiesc că ar trebui să luăm automat de bună înscrierea lui la alegeri, pentru un nou mandat..

Seara, masă la Inter, dată de G[eorge] P[op] pentru petroliștii lui Carl.

Vineri, 10 ianuarie 1992

Dimineață am primit un fost student și o fostă colegă care, acum, este în conducerea Asociației Nipponica.

La ora 12.00, cu domnul I[liescu] la primirea ministrului de externe ceh, Jiří Dienstbier [coleg de celulă cu [Václav] Havel, în timpul comunismului]. Se pare că nemții au început să-i „luxeze", ceea ce-i determină să-și aducă aminte de relațiile bune pe care le aveau cu noi, încă din perioada interbelică. Fug apoi la recepția de la cehi în onoarea lui, unde ungurul e foarte interesant să afle ce am discutat cu Dienstbier...

La 14.00, întâlnire cu băieții, la Progresul. Veștile sunt proaste: sindicatele cer 24 000 lei salariu minim pe economie, ceea ce ne aruncă în hiperinflație. Mugur [Isărescu] e convins că treaba e politică. În plus, Fondul [Monetar] nu mai vine, cum promisese. Cum lucrurile din Iugoslavia se apropie de deznodământ, se poate să ne vină nouă rândul. Iar Frontul, care a „ratat" Bucureștiul prin propunerile făcute (Cazimir

[Ionescu], [Costică] Canacheu, Bogdan Pătrașcu), ratează și Târgu Mureș, unde, din ordinul lui Petre [Roman], iese din alianța cu PUNR, din cauza PSM. Pare tot mai clar că Petre este pus pe distrugerea Frontului din interior.

La Guvern (unde m-au scos din Comitetul pentru garantarea creditelor de export), Todi [Theodor Stolojan] ia tot mai mult în calcul posibilitatea demisiei. În concluzie, ajungem la opinia că nu avem vreo șansă, dacă nu jucăm „tare": fie contra sindicatelor, fie contra guvernului și organizarea de alegeri anticipate.

În ce ne privește, hotărâm să ieșim public săptămâna viitoare la Inter – pentru impact – cu un program modificat: Mugur cu mine – creionarea cadrului intern și extern, iar Lică [Vasile Secăreș] și [Vladimir] Pasti – transmiterea mesajului: este ultima ocazie de a obține consensul național, singurul capabil să ne scape de ceea ce ne paște. Iar noi oferim baza teoretică a realizării lui.

De acolo, cu Liviu [Mureșan] și Cornel la generalul [Lucian] Culda, unde discutăm despre Colegiul pe care îl vor înființa militarii [Colegiul Național de Apărare], de cele două simpozioane aflate în pregătire și de tendințele de slăbire a Armatei. Concluzia este că suntem în continuare țința războiului secret din serviciile respective. (Culda spune că, pe 12 ianuarie 1990, rușii ar fi intervenit pentru a-l împiedica pe [Dumitru] Mazilu să preia puterea. Se pare că și ai noștri au intervenit în același scop.)

Oricum, 13–15 iunie 1990 a fost momentul în care noi am abandonat trecerea treptată la economia de piață în favoarea unui program mult mai accelerat, pentru că, astăzi, americanii să-i ridice în slăvi pe... unguri, pentru... temeinicia (citește lentoarea) tranziției!? De asemenea, se pare că, în ce ne privește, suntem împinși spre câștigarea unor poziții din ce în

ce mai importante de către PSM [Partidul Socialist al Muncii], ceea ce ar justifica izolarea și „terminarea" noastră definitivă...

Mai discutăm și despre fonduri suplimentare pentru Armată. Rămâne să vorbim mâine cu V[asile] I[onel], pentru a-l convinge pe domnul I[liescu] ca CSAT să solicite Parlamentului acest lucru, urmând ca, prin majoritatea pe care o mai deținea încă FSN, să se ajungă la un rezultat pozitiv.

Sâmbătă, 11 ianuarie 1992

La 9.45, întâlnire cu V[asile] I[onel], împreună cu Cornel [Codiță], [Lucian] Culda și Liviu [Mureșan], pentru creșterea bugetului Apărării. Surpriza era că V[asile] I[onel] se și gândise deja exact în aceiași termeni precum cei propuși de noi (un CSAT care, pe baza unui material pregătit de Armată, să solicite Parlamentului creșterea respectivă), numai că, de o lună și jumătate, Armata nu a făcut materialul respectiv!? De asemenea, ajungem la concluzia că trebuia organizată rapid o discuție privind apărarea noastră în noile condiții, elaborând o concepție militară în acest sens. Asta pentru că inițiativa din vară de a elabora un astfel de material a fost omorâtă cu bună știință de MAE, gelos pe cei care s-ar fi amestecat astfel în domeniul pe care îl considerau exclusiv al lor... Se fixează o ședință preliminară pentru marți.

Apoi, particip la [sărbătoarea] Rompres și, după, cu Liviu și băieții, pentru detaliile întâlnirii noastre de miercuri.

Luni, 13 ianuarie 1992

La 9.30, am fost la ADIRI, unde s-a deschis seminarul Școlii cu olandezii. La 10.30, eram la Cotroceni, pentru discuția de agendă. Înainte să înceapă, V[asile] I[onel] ne spune că americanii ar fi solicitat portul Constanța Sud ca bază navală, dar Armata i-a refuzat, pe considerentul că vor dori și alții... Când

i-am comunicat domnului I[liescu] – împreună cu Ion [Ioan Talpeș] – acest lucru, ne-a spus că... nu știa nimic!? În orice caz, noi nu am sesizat că întreaga chestiune era – cel mai probabil – doar un test pentru noi, pe care, din păcate, nu l-am trecut...

Domnul I[liescu] își propune să angajeze discuții cu marile ramuri economice, inclusiv cu cei de la cercetare. A spus că-și va anunța intenția de a candida sau nu, abia după alegerile locale, iar, dacă va candida, platforma sa economică va fi studiul elaborat în prezent de Institutul de Economie.

Ne-a mai comunicat că a cerut din nou MAE sa facă acel studiu asupra politicii noastre externe, solicitat încă din noiembrie, pentru prezentare în Parlament în februarie. V[asile] I[onel] îi propune – iar domnul I[liescu] acceptă – ca noi și Armata să elaborăm un studiu concurent. Pentru asta, vom avea miercuri o întâlnire cu cei de la MApN.

Împreună cu Ion [Ioan Talpeș] îl informăm de reuniunea noastră de miercuri, cu care se arată de acord, dar ne sugerează să invităm oameni ca N.S. Dumitru și Radu Florian. Bineînțeles că nu o vom face. Ne relatează apoi episodul gangsteresc în care trupa lui Roman a vrut să-și impună candidatul de primar la Sectorul 1, în cadrul convenției locale, dând greș lamentabil.

Am o discuție cu Daniel Nelson, care îmi spune că va veni în curând un răspuns din SUA pentru mine.

Seara, întâlnire cu băieții pentru evaluarea materialului pe care intenționăm să îl prezentăm miercuri, la reuniunea noastră. G[eorge] P[op] a fost și el de față.

Marți, 14 ianuarie 1992

Dimineață am avut ore. Când am revenit, am intrat într-o horă de telefoane. Am avut timp, totuși, să-mi pregătesc contribuția mea pentru mâine. La prânz, masa cu G[eorge]

P[op], care face unele sugestii de conținut cu privire la întâlnirea de mâine.

Când ies, ne întâlnim cu Klaus [Brambach], care îmi spune că:

1. ambasadorul maghiar [Ernö Rudas] era la Londra, pentru o reuniune de șase săptămâni;

2. nemții sunt foarte supărați că ungurii au întrerupt finanțarea revistelor germane, lăsându-le numai pe cele de limbă engleză;

3. ungurii au întreprins un demers pe lângă nemți și francezi, ca aceștia să îi roage să discute cu noi!?

4. absența domnului I[liescu] din alegeri va însemna haos politic, tradus prin abaterea tuturor nenorocirilor asupra noastră, inclusiv din partea ungurilor!?

Merg apoi la el, cu pașaportul pentru viză.

La 16.30, primirea delegației Consiliului Europei. Domnul I[liescu] le ține o lecție de economie politică. După, sus la domnul I[liescu], unde îi transmit mesajul nemților și îl informez că sunt chemat mâine în fața Comisiei interparlamentare de anchetă asupra ultimei mineriade. Îmi spune că ideea retragerii lui Petre [Roman] înaintea iernii și înlocuirea lui cu [Theodor] Stolojan i-a aparținut, de fapt, academicianului [Tudorel] Postolache.

Seara, la francezi, unde primesc invitația la un mic-dejun pentru joi, ca să discutam vizita mea acolo. Lupuțiu îmi sugerează gesturi de bunăvoință față de domnul [Corneliu] Coposu, ca să nu fie captat de Petre!? Îmi descrie marea prietenie dintre [József] Antall și premierul italian [Giulio] Andreotti. *No wonder*...

Miercuri, 15 ianuarie 1992

După multă vreme, cea mai încărcată și tensionată zi.

Dimineață, la 8.30, la MApN, la o întâlnire organizată de V[asile] I[onel] cu generalul [Dumitru] Cioflină [șeful

MStM] și cu noi, pentru elaborarea studiului concurent privind politica noastră externă și de apărare. Lucian [Culda] îmi șoptește – sâsâitul șarpelui – că reținerea lui C[ioflină?] s-ar datora legăturilor cu U[ngaria?] (soția ar avea o rudă în parlamentul de acolo), în virtutea cărora ar fi fost promovat în funcție de V[ictor] A[tanasie] S[tănculescu]!?

De la 10.00 la 14.30, prima reuniune publică oficială a Grupului „Un Viitor pentru România" la Inter (Sala Ronda). Calitativ, participarea este cea dorită. Interpretare: să discuți despre privatizare și reformă în lipsa lui [Petre] Roman și [Adrian] Severin = o modalitate subtilă de disociere, care reduce la minimum consecințele negative.

Vin apoi la Cotroceni, unde mă pregătesc pentru apariția în fața Comisiei parlamentare. Audierea are loc între 17.30 și 20.30. Am răgușit vorbind.

După, am trecut pe la masa cu olandezii și cu petroliștii texani.

Joi, 16 ianuarie 1992

Am trecut pe la Școală, să las dosarul de concurs. Am luat apoi micul-dejun la Ambasada Franței, cu directorul Fundației pentru Apărare, ambasador [Renauld Vignal], Bernard, un secretar și colaboratoarea directorului. Problemele abordate:

1. rolul Armatei în societatea românească;

2. deosebirea dintre politica noastră față de Moldova și cea față de Ungaria;

3. perspectivele conflictului domnul I[liescu] – P[etre].

Revin la Cotroceni, unde îi relatez domnului I[liescu] despre reuniunea de ieri și depoziția din fața Comisiei Parlamentare. [Ioan] Mihuț mă sună să îmi spună că, în Parlament, se pregătește împingerea alegerilor generale spre sfârșitul anului

în curs și debarcarea lui Virgil [Măgureanu], odată cu votarea Legii SRI. Îi comunic știrile și domnului I[liescu].

La prânz, ziua lui Dan Dumitru Popescu. În rest, amănuntele plecării spre Germania. La sfârșit, o plimbare liniștitoare în Herăstrău.

Vineri, 17 ianuarie 1992

Dimineața, întâlnire în trei (V[asile] I[onel], Cornel [Codiță] și cu mine) cu francezul.

Apoi, în timpul Consiliului, Teo mă anunță că, la Moscova, ofițerii (5 500) adunați în Sala Congreselor din Kremlin i-au chemat pe cei unsprezece lideri politici în fața lor. Cum nu au venit decât [Boris Nikolaevici] Elțin și [Nursultan Abișevici] Nazarbaev, nu i-au lăsat să vorbească, cerând prezența lui [Leonid] Kravciuk. Au mai declarat că îl consideră șef pe [Mihail Sergheevici] Gorbaciov. Afară lumea se aduna cu lozinci pro-Armată. Ulterior, situația a revenit la normal.

Le-am comunicat știrea celor aflați în ședința Consiliului, care au rămas impresionați.

La prânz, cu [Alexandru] Mironov, la [Nicolae] Lupu, pentru informații de la *N[ew] Y[ork] T[imes]* și *Le Monde*.

După-masă, la 18.30, întâlnirea domnului I[liescu] cu G[eorge] P[op] și cei de la Coastal.

Sâmbătă, 18 ianuarie 1992

Plecare cu Mugur [Isărescu] spre Germania, prin Viena. Pe drum, punem la punct tactica de urmat.

Ajungem, ne preia Brellinger, ne duce la Hamm, unde suntem preluați de Violeta, soția lui Adi Schervan, iar după-masă, eu merg la bazin, iar Mugur se odihnește. Seara, masă cu Strasser, oferită de el la restaurantul satului în care locuiește.

Duminică, 19 ianuarie 1992

Dimineață urâtă. Prânz chinezesc cu Violeta [Schervan]. Mugur [Isărescu] pleacă. Apoi, acasă la Violeta și la restaurantul lui Dinu, iar seara la un restaurant italienesc.

Luni, 20 ianuarie 1992

Dimineață mergem un pic prin oraș, pentru orientare.

La prânz, o oră și jumătate pentru cei 180 de kilometri până la Bonn, unde mă întâlnesc cu Franke [?], un deputat CDU [Christlich Demokratische Union – Uniunea Creștin-Democrată] potrivnic nouă, care încearcă să mă intimideze cu minerii, dar care îmi spune și că suntem în „cărțile" lor, că e nevoie de multiplicarea contactelor reciproce și că NATO nu va lăsa nepedepsit un eventual atac contra noastră.

După, luăm masa la restaurantul Bundestagului și îl întâlnesc pe [Peter] Hartmann, consilierul de politică externă al cancelarului, un tip de foarte mare clasă. cu care trec în revistă situația internațională.

Întoarcere, o oră, și masă la hotel.

Marți, 21 ianuarie 1992

Dimineață, un pic de fâțâială prin oraș, apoi plecarea din nou la Bonn, unde îl întâlnesc pe [Volkmar] Köhler, un bătrânel bonom, care îmi spune că nemții, care nu știu mare lucru despre noi, cred că noi punem la cale aici ceva secret.

Masa la același restaurant, apoi o întâlnire cu Schwuppe, secretarul Comisiei de Politică Externă, o istorie vie a politicii vest-germane postbelice.

Apoi, la ambasadă, unde Croicu și Iorgulescu sunt cam speriați de vizită și intențiile noastre față de Germania.

Seara, întâlnire de evaluare a mea (trei ore și jumătate) cu Susanne Kastner, vicepreședinta Grupului de prietenie cu România, angajată personal în acțiuni de caritate în România. Drumul înapoi și culcare.

Miercuri, 22 ianuarie 1992

Cumpărături în Hamm și Dortmund. Masa cu Brellinger. Seara, reuniune cu Strasser. Revenim la Hamm. Cina cu Violeta, bagajele și culcare.

Joi, 23 ianuarie 1992

Drumul până la Düsseldorf și zborul spre București, prin Viena. Aici, nimeni de la Protocol. Vin la Cotroceni și mă plâng. *No result.* Nu am văzut atâta delăsare... Oricum, e un alt semn că mă lasă nervii... V[asile] I[onel] îmi spune că ar urma să plec în Bulgaria. Nimic sigur. Duc lucrurile cumpărate la ai mei și la copii. Apoi, acasă.

Vineri, 24 ianuarie 1992

O mare zi a frustrărilor! Reproșurile aduse Protocolului au fost rapid transmise mai sus: rezultatul, de unde V[asile] I[onel] îmi transmitea că trebuia să merg în Bulgaria, acum nu mai merg nicăieri. Nu asta mă deranjează, ci faptul că domnul I[liescu] mă tratează ca pe o cantitate neglijabilă (la Davos și la Ungheni merge fără mine, de parcă nici nu aș exista). Și că pleacă urechea la toți delatorii, ștergând cu buretele tot ce am făcut. Nu cred că merită profesionalismul și loialitatea mea. Nu merită să strici orzul pe gâște...

Discut și cu V[asile] I[onel], care e și mai pe afară decât mine, dar care cred că a pus și el umărul, amplificând reproșul meu adus Protocolului.

În general, totul îmi produce acum scârbă. Voi încerca să amân ruptura, până îmi voi găsi ceva sigur și convenabil ca serviciu.

Duminică, 26 ianuarie 1992

Dimineață, la Virgil [Măgureanu], pentru discuția legată de Germania. Profit și discutăm și despre comportamentul inacceptabil al domnului I[liescu] față de mine. Îmi spune că numai o discuție directă, lămuritoare ar putea clarifica lucrurile, dar îmi recomandă ca, pe moment, să nu le agit.

Luni, 27 ianuarie 1992

Dimineață, am dus-o pe Pisi [Veronica] la școală. Apoi am mers la aeroport, unde Virgil [Măgureanu] mi-a comunicat că domnul I[liescu] și cu el și-au însușit propunerea mea de a merge totuși acolo (bulgari?), măcar pentru a-i sonda. Mi-a spus că a adus vorba despre mine și că situația nu era deloc așa de neagră, pe cât mi se pare mie, dar a afirmat că m-aș folosi de funcție, pentru... avantaje materiale!? Asta e o insultă pentru mine!

Când am revenit în oraș, am trecut pe la [Ion] Petcu, la *Românul*, care mi-a spus să îmi consider spatele asigurat din punct de vedere material. Intenția lui este ca echipa noastră să îl propulseze pe Paul Everac spre poziția de președinte!? I-am explicat de ce proiectul era irealizabil. Oricum, mi-a spus că adevăratul meu cuvânt în politică mi-l voi spune abia peste vreo zece ani!

Am după aceea câteva drumuri în oraș și la bazin. La 16.00 discut cu Mihai [Bujor Sion], despre care aflu, pe de o parte, că ar fi venit la Președinție prin transfer de la MAE, unde avea funcția de... consilier și, pe de alta, că, la New York, ar fi intrat în contact cu o firmă de lobby, pentru un contract de reprezentare. Mirat peste măsură, mi le confirmă pe amândouă. Pe drumul spre aeroport, continuăm discuția pe marginea întâlnirii domnului I[liescu] cu ambasadorii, în care [Radu] Comșa [ambasador pus de Petre [Roman] în Germania], obraznic, după ce a dat în conducerea MAE, că nu are o politică față de Germania

(corect), l-a luat la „refec" pe domnul I[liescu], pentru organizarea vizitei mele fără ştirea lui. Iar domnul I[liescu] – altă insultă pentru mine – a încuviinţat tacit că... a greşit!?

Seara, imediat după sosirea domnului I[liescu], care, ciudat, a fost foarte cordial cu mine, am plecat acasă. Prea îmi era scârbă de tot circul care se juca!

Marţi, 28 ianuarie 1992

Dimineaţa, la 10.30, domnul I[liescu] ne cheamă la el. Tema principală: pregătirea unei mişcări de stradă prevăzute pentru începutul lui februarie. Apoi, la 12.00, primirea ministrului de externe libanez [Farez Bouliz]. Adi [Năstase] îmi declară – fariseic – că nu înţelege poziţia domnului I[liescu] faţă de mine!? La terminare, discut calm cu domnul I[liescu] despre necesitatea unei lămuriri definitive. Zâmbeşte strâmb, dar acceptă pentru după Davos. Încep lucrul la material.

Seara, la [Liviu] Mureşan, unde discutăm „Garant"-ul. Vine şi [Adrian] Severin, care mă tatonează. Probabil o fi auzit de nemulţumirea mea. Dacă a auzit el, a auzit şi Petre [Roman].

Miercuri, 29 ianuarie 1992

Dimineaţă am terminat materialul analitic privind configuraţia raportului mondial de forţe. Mă ocup de problema [Susanne] Kastner, vine şi [Tahsin] Gemil, deputatul turcilor, cu care discut, în afară de politica mondială, perspectiva vizitei lui în Iran. Merg la Senat, Şcoală, apoi la bazin. Şi chinezii, şi japonezii vor să discute cu mine. Domnul I[liescu] îmi cere – prin Claudia – să mă ocup de valul de „proteste" din Olanda, pentru apărarea... vieţii lui [László] Tőkés!? Pregătesc, pe lângă analiza amintită, o culegere de declaraţii oficiale germane pentru întâlnirea de mâine cu ambasadorul german, la care nu s-a gândit să mă invite (probabil, ca să delegitimeze vizita mea acolo...).

Joi, 30 ianuarie 1992

Încă o palmă luată gratis. Dimineață, domnul I[liescu] ia micul-dejun cu ambasadorul german [Klaus Terfloth], fără a mă băga măcar în seamă. Vine [Romulus] Bena cu prostiile lui legate de hârtii. Îl reped și-i vărs în cap toate reproșurile mele la adresa a tot ce se întâmplă.

Plec apoi la Inter, unde are loc a doua reuniune „Un Viitor pentru România", la care discutăm despre restructurarea economiei, inclusiv cu [Theodor] Stolojan, care a venit și el. Acest lucru ne crește cota foarte mult în fața străinilor. Max Bănuș, de la Europa Liberă, se oferă să ne preia publicațiile în administrare. Oferta a venit prin [Adrian] Severin, care caută să mă convingă s-o accept eu mai întâi.

La 14.00, cu Costică și Mugur [Isărescu], apoi la Parlament, iar la 18.00, acasă.

Vineri, 31 ianuarie 1992

Dimineață, președintele pleacă la Davos – domnul I[liescu] îmi spune de Stankov (?), probabil pentru a-mi da un semn că mă mai bagă în seamă, Teo [Meleșcanu] vrea să știe rezultatul vizitei în Germania, iar cu [Vlad-Vladimir] Galin am un schimb „prietenesc". Plec apoi la Cotroceni, unde nu stau mult și plec cu Lică [Vasile Secăreș] la Dan [Mircea Popescu], pentru discuția titulaturii profesionale pe care urmează să o primească absolvenții noștri. Bazin, iar, după, la Klaus [Brambach], ca să discutăm vizita în Germania. Pare surprins de decizia conaționalilor de a consulta ambasada și promite să repare greșeala, odată cu venirea lui [Volkmar] Köhler.

Merg apoi la chinezi, care vor să mă facă să mă relaxez, pentru a discuta apoi pe îndelete despre ultimele evoluții mondiale și de a-mi invita întreaga Direcție la cină.

Revin la Cotroceni, iar la 18.00 sunt la Liviu [Mureșan], unde încercarea lui [Adrian] Severin de a mă conecta la Max

Bănuș (încercare sprijinită și de [Vladimir] Pasti) dă greș, ca urmare a costului politic prea mare, obiecție formulată de Liviu [Mureșan] și susținută de Lică. Hotărâm să luăm *Jurnalul Național* și să îl transformăm în săptămânal, punându-l pe picioare. De acum cu toții la strângerea de fonduri!

Luni, 3 februarie 1992

La ora 11.30, ședință de agendă cu domnul I[liescu]. Nu prea m-am băgat, dar două din sugestiile pe care le-am făcut și le-a însușit: cea cu angajarea ESOP de către IRSOP, pe considerentul că publicând rezultate favorabile Opoziției, ESOP împușca doi iepuri dintr-odată: dă curaj Opoziției și creează baza pentru contestare ulterioară; și cea privind „observarea" observatorilor.

În rest, am pregătit biletele de examen, iar la plecare am avut o discuție cu Pavlos (?), care mi-a comunicat că, pentru zona noastră, fondurile comunitare nu vor exista decât peste trei-cinci ani! El vrea să aducă o tipografie modernă aici, cu bani comunitari, și se oferă să tipărească la Atena fișe și fotografii pentru campania domnului I[liescu].

Marți, 4 februarie 1992

Am trecut pe la Școală, legat de concurs. Apoi, la 10.00, particip la primirea lui Combret [?]. Cu acest prilej, sugerez câteva lucruri, care sunt acceptate mai ușor decât mă așteptam, inclusiv primirea lui [Volkmar] Kohler de el, în locul lui V[asile] I[onel].

La prânz, trec pe la [Ion] Petcu, care ne descurajează evident, atât referitor la intenția noastră politică (ar fi prea târziu, iar noi nu mai reprezentăm mare lucru!?), cât și la cea comercială (săptămânalul). L-am rugat să-i spună toate astea și lui Lică [Vasile Secăreș]. E clar că nu-i convine să îl concurăm și să ne îndepărtăm politic de el.

Trec și pe la G[eorge] P[op], pentru carte, care îmi spune că rămânerea lângă domnul I[liescu] nu va fi atât de costisitoare politic, pe cât s-ar putea crede, încurajându-mă s-o fac. De asemenea, e clar că nu îi surâd relațiile cu Germania.

Merg apoi la bazin. Când revin, aranjez cu [Gheorghe] Tinca să i se trimită o telegramă președintelui Venezuelei [Carlos Andrés Pérez], care a ieșit cu bine dintr-o tentativă de lovitură de stat. Trimit pașaportul pentru viză la americani.

Miercuri, 5 februarie 1992

La 11.00, conferința de presă a domnului I[liescu]. Sunt la americani pentru viză. Merg și la bazin, apoi revin înainte de 17.00, când domnul I[liescu] cu V[asile] I[onel] urmau să îl primească pe [Volkmar] Köhler. Imediat ce ajung, primesc un telefon din partea lui V[asile] I[onel]: probabil că nemții mi-or fi menționat numele, așteptând să mă vadă, ceea ce a accentuat absența mea.

Mă sună și Dan [Mircea Popescu], cu care convin să amânăm vizita în SUA, Europa fiind și ea destul de interesantă.

Vorbesc și cu K(laus?) la telefon, față de care mă scuz de absență și care îmi spune că avea să-mi propună un program atractiv și plăcut!? Bătălia dintre germani și anglo-saxoni a început! Seara, la ambasadorul japonez [Kiyoshi Furukawa], discutăm despre politică și bursa mea.

Joi, 6 februarie 1992

Când ajung, mă cheamă V[asile] I[onel] la el, ca să-mi relateze întâlnirea cu nemții ([Emilian] Manciur, căruia îi comunicasem modificarea, nu a anunțat și Cabinetul!?, și cum a reparat el totul până în final. Discutăm situația generală din Președinție.

Scot pașaportul de la americani și îmi scot și buletinul, ca să îmi fac mutația pentru vot.

La prânz, trec pe la Școală, unde asist la discuția lui Lică [Vasile Secăreș] cu Tipa, omul lui Costică [Cheșculescu], care acceptă să ne fie un fel de „consilier" economic.

Merg apoi la bazin, revin la serviciu, unde discut cu Dinu Marian, scârbit și el de munca din MAE, și plec apoi acasă. Îl sondez și pe Mihai [Bujor Sion] despre posibilitatea ca el să-i fi sugerat domnului I[liescu] lucrurile negative despre mine, din cauza lui Coastal. Îmi spune că a cinat cu G[eorge] P[op] și mă tatonează despre *deal*-ul Coastal-ului cu Piteștiul. În orice caz, neagă. V[asile] I[onel] îmi spune ca i-a găsit un fax demonstrând implicarea directă în tranzacții importante. Și rămâne bine mersi în Președinție, în timp ce eu am imaginea că mă țin numai de învârteli...

Vineri, 7 februarie 1992

La 11.00, primirea numărului doi din MAE iranian [Mahmoud Vaezi]. Mesajul: adâncirea cooperării pe toate planurile. Noi: reciprocitate și dorința de asociere la aranjamentele ucraineano-iraniene privind livrările de gaze (75 de miliarde metri cubi) și petrol (50 de milioane de tone). Ei nu s-au opus, dar nici nu au părut prea entuziasmați.

După, întâlnire cu domnul I[liescu] la cabinet și-i spun că Iranul va intra în conflict cu SUA, iar acolo vor interveni și germanii. Miza: influența în republicile musulmane din sudul fostei URSS.

Domnul I[liescu] își varsă din nou focul pe Petre Roman. Îmi spune că ziarul *Azi* l-a îndemnat din nou să se retragă, iar Petre i-a contactat pe Cornel Burtică și Ștefan Andrei, iar Mioara, „România Mare", pe care a ajutat-o să se înființeze. Fixăm o întâlnire pentru miercuri și îi las un dosar cu oferta de lobby în Statele Unite.

Merg apoi la doamna Stoicescu, venită de la Atena, care îmi descrie activitatea vie a Opoziției în cadrul MAE (cu

scriitorii în rol de atașați culturali), precum și grosolănia lui Adi [Năstase] și a aparatului din central.

Merg la bazin, apoi acasă...

Sâmbătă, 8 februarie 1992

Am fost degeaba la serviciu, căci scoțienii, cărora domnul I[liescu] trebuia să le dea un interviu, și-au amânat venirea. Citesc presa și telegramele, vine și Vero[nica] și plecăm.

Luni, 10 februarie 1992

Zi fără nicio problemă la serviciu, nici telefoane, nici material de la Cabinet, nici telegrame de la MAE. Am verificat: cam așa a fost peste tot. Numai o scrisoare-test, din partea lui Mark Rich, pe care i-am dat-o lui Mihai [Bujor Sion] s-o ducă sus, la Cabinet.

În general, în Președinție domnesc lâncezeala și plictisul. Atmosfera e din nou sumbră și tristă, ca pe vremea trecută. Entuziasmul și inventivitatea au făcut loc – poate prea repede – decepției și rutinei în care excelează vechii activiști: Popescu, [Constantin] Bâgu, [Vlad-Vladimir] Galin, [Iosif] Boda, „oamenii de încredere" ai... stăpânirii!?

Marți, 11 februarie 1992

(Klaus [Brambach] îmi spune că, în NATO, există consens ca domnul I[liescu] să rămână la conducerea țării, deoarece e apreciat și asigură stabilitatea și unitatea țării.)

Sunt chemat, cu V[asile] I[onel] și Ion [Ioan Talpeș], la domnul I[liescu], care ne solicită să îi pregătim o analiză a rezultatului alegerilor, lucru pe care îl fac după-masă, când îi dau și proiectul lui V[asile] I[onel], care e de acord cu el.

La prânz, la Ziua Națională a iranienilor, la Athenee Palace. Suedeza și Virgil [Măgureanu] vor discuții cu mine. [Lucian] Cornescu mă „sfătuiește" ca domnul I[liescu] să nu candideze,

iar [Dumitru] Mazilu, să mă disociez de domnul I[liescu], cât mai e timp. Aretz e incapabil să priceapă ce căutam eu la ședința CSAT din noaptea demisiei lui Petre [Roman].

După-masă, primirea delegației FMI (banii vor veni mai prompt în 1992, decât înainte, inclusiv restanțele) și a deputatului, observator belgian, care ne spune clar că victoria Convenției Democratice în alegerile locale este un semn de democrație, care va încuraja investitorii!

Seara, la Ingham, pentru *desk-officer*-ul nostru de la Foreign Office. Discut cu soția sud-africanului, și el fost jucător de polo pe apă...

Mihai [Bujor Sion] a deschis scrisoarea lui Mark Rich către domnul I[liescu] și mi-a returnat-o, nefiind importantă.

Miercuri, 12 februarie 1992

Dimineața, consultații cu studenții, apoi la Cotroceni. Plec la Parlament, să-mi iau de la profesorul [Alexandru] Albu, referatul pentru concurs. Acolo domnesc demoralizarea și descurajarea. Toți așteaptă un semn de la el (domnul I[liescu]?). Trec apoi pe la G[eorge] P[op] care îmi spune că e chemat de Petre [Roman] mâine la o discuție. Îmi mai spune că sora lui Petre, Carmen, ca și soțul ei, [Dumitru] Kuki [Borislavski], ar socoti pe Mioara [Roman] drept o „descreierată". De asemenea, îmi mai spune că domnul I[liescu] l-ar fi invitat pe Oscar Wyatt, președintele lui Coastal, la o vânătoare aici, pe un canal în afara lui (nu poate accepta).

Merg apoi la bazin și revin la Cotroceni. Înainte de 18.00, mă primește domnul I[liescu] și avem discuția mult așteptată. Concluzia: într-adevăr, am fost „turnat", cel puțin de [Emilian] Manciur (sau Claudia, nu știu sigur), pentru episodul de la întoarcere, dar dracul nu era atât de negru. A vorbit cu Adi [Năstase] să-mi găsească înlocuitor și, eventual, să mă trimită

în Germania sau Austria, ca ambasador, dar, până acum, nu au găsit om să mă înlocuiască. *For the time being*, mă roagă să rămân, cu sarcina de a-i găsi un loc de muncă lui Mihai [Bujor Sion] (e foarte supărat că acesta își bagă nasul unde nu trebuie) și lui Victor (a încercat să o includă și pe Răduța [Vișan] în „lot", dar am salvat-o), urmând să le găsim doi înlocuitori buni care, împreună cu mine și cu [Cornel] Codiță, să facem o echipă cu care el s-ar declara mulțumit. Când ies, Claudia e foarte mulțumită că am discutat despre înlăturarea lui Mihai. Oricum, domnul I[liescu] mi-a spus că, după ce le găsesc de lucru celor doi (eventual, Mihai la Centrul Euro-Atlantic, iar Victor [Dimitriu] în zona comerțului exterior), să vorbească el cu coordonatorii resorturilor respective. Mai mult, vrea ca, odată ce a scăpat de ei, să-i mai poată utiliza totuși...

Când ajung jos, mă așteaptă Ion [Ioan Talpeș], să-i spun rezultatul. Merg apoi la Inter, doar pentru *drink*-uri (cum am convenit cu domnul I[liescu]), ca să-l salut pe David Arledge, care tocmai sosise din SUA să încheie *deal*-ul cu Piteștiul.

Joi, 13 februarie 1992

Examen până după prânz, apoi la Cotroceni, unde discut telefonic cu domnul I[liescu] despre votul din Biroul Camerei și am o convorbire cu un vechi „frontist" (dat afară de Petre [Roman]), precum și cu ambasadorul suedez [Nils Rosenberg], căruia încerc să-i explic, pe de o parte, orientarea noastră externă, pe de alta, cauzele succesului electoral al unor partide ca PRM [Partidul România Mare] sau PUNR [Partidul Unității Națiunii Române]. Nu știu dacă l-am convins.

Vineri, 14 februarie 1992

Mic-dejun cu francezii, dornici să-mi afle părerea despre momentul actual și perspective. Despre vizita în Franța, niciun cuvânt.

Particip apoi la primirea ministrului de externe din Belarus [Piotr Kravcenko], prilej cu care schimb câteva cuvinte cu Adi [Năstase] (pe ministru l-au interesat raporturile noastre cu organismele financiare internaționale). După, Adi și domnul I[liescu] rămân să mai discute. Îl rog pe domnul I[liescu] să discute cu Adi despre Mihai [Bujor Sion]. La afirmația lui Adi că l-ar fi găsit pe Petre [Roman] (care, având accesul la informație tăiat, nu mai valorează mare lucru) debusolat și dezorientat, domnul I[liescu] începe să-l... căineze pe Petre: „unde a putut să ajungă băiatul asta?" Să fie vorba de o disponibilitate pentru împăcare, dacă Petre s-ar întoarce spășit înapoi? Dacă m-aș lua după participarea ambilor la sărbătoarea *Curierului Național*, așa s-ar părea să fie. După, examen.

Sâmbătă, 15 februarie 1992

Petre [Roman] i-a convocat pe toți „disidenții" la Front ([Ion] Solcanu, [Claudiu] Iordache, [Vasile] Secăreș, [Vladimir] Pasti, [Liviu] Mureșan), alături de Eugen [Dijmărescu], [Victor] Babiuc, [Adrian] Severin și [Ion Aurel] Stoica, (păcălindu-i încă o dată) că este dispus să tolereze mai multe curente în Front. Cred că a realizat că nu are cu cine lucreze. Pe mine m-au dezamăgit băieții, care nu mi-au suflat o vorbă.

Luni, 17 februarie 1992

Ziua mea: 43 de ani! Afară e din nou urât, după o lungă perioadă frumoasă. În rest, discuții – urâte – cu Mihai [Bujor Sion] (în legătură cu decizia domnul I[liescu] de a-l „ostraciza" la Centrul Euro-Atlantic) și Lică [Vasile Secăreș] (căruia i-am reproșat, în cei mai duri termeni, dialogul cu Petre [Roman], care a omorât ideea „Grupului" nostru și a dat un semnal prost – [Bogdan Niculescu-] Duvăz a și făcut aluzie la „întoarcerea fiilor rătăcitori", la vederea succesului electoral al

Frontului – precum și absența dialogului cu mine). În rest, la masă la chinezi (plecarea atașatului militar) și o mică petrecere seara, la mine la birou, pentru colaboratorii apropiați. Am depus nota privind invitația în Anglia sus, la Cabinet.

Marți, 18 februarie 1992

O zi foarte încărcată. Dimineața, abia apuc să citesc câte ceva și s-a făcut ora să merg la Adi N[ăstase], cu care aveam întâlnire. Am discutat despre Mihai [Bujor Sion] și Centru, despre venirea ambasadorului Micu la Președinție, precum și despre regularizarea contactelor dintre noi, la fiecare săptămână sau zece zile.

Revin la Cotroceni, dar nu apuc să-i comunic rezultatele domnului I[liescu], care era în niște întâlniri. Mihai, mort să afle ce am discutat cu Adi. Plec la bazin, apoi la Senat, unde ne-a convocat Lică [Vasile Secăreș] și de unde, cu el, Liviu [Mureșan], [Vladimir] Pasti, [Marian] Enache venim la Cotroceni, pentru întâlnirea cu domnul I[liescu], care i-a somat să iasă la luptă fățișă cu Petre [Roman], căci, dacă nu o fac, o va face el, dezavuându-i pe toți! Băieții ezită, de teamă să nu le ia altcineva rezultatul, după „victorie". Pe de altă parte, dezavuează întâlnirea cu Petre – care a și denunțat-o public –, căutând motive de dezangajare. Aflu că întâlnirea s-a făcut ca urmare a marilor presiuni exercitate de [Victor] Babiuc și [Adrian] Severin. Convenim să executăm următoarea secvență:

1. comunicat electoral (citit de Enache la TV, împotriva voinței lui Petre);

2. respingerea chemării lui Petre la continuarea dialogului;

3. citirea, pe marțea sau miercurea viitoare, după comunicarea rezultatului alegerilor, a comunicatului nostru de constituire;

4. conferință de presă, primirea la domnul I[liescu] și pregătirea moțiunii noastre pentru Convenție.

Să vedem ce va ieși până la urmă.

Seara, masă la chinezi și întâlnire cu Adi Schervan, la mine, pentru problemele lui.

Miercuri, 19 februarie 1992

Iarăși o zi foarte încărcată. Dimineața, la Mugur [Isărescu], în legătură cu problemele lui Costică [Cheșculescu]. Acolo venise și [Victor] Stănculescu, care își deschide o... bancă!?

Ajuns la serviciu, sunt chemat la domnul I[liescu]. Mihai [Bujor Sion] mă informează că va fi doar detașat la Centru, relatându-mi supărarea domnului I[liescu] pe Adi N[ăstase] (pentru programul lui [Manfred] Wörner [secretarul general al NATO], care începe cu o întâlnire cu... Petre [Roman], și pentru activitatea de la Vox Maris).

Ion [Ioan Talpeș] îmi relatează că propunerea americanilor de a deschide o bază militară aici a venit ca urmare a deciziei domnului I[liescu] – la propunerea lui Ion, desigur... – de a li se da un semnal major al interesului nostru pentru colaborarea cu ei. În aceste condiții, îmi închipui ce efect a putut avea răspunsul nostru negativ, „demn", cum că „nu ne vindem țara!"

Băieții nu vin cum stabiliserăm. [Vladimir] Pasti sună să-mi spună cât a încercat [Adrian] Severin să-l convingă să accepte întâlnirea de după-masă cu Petre. Cred că el este direct implicat. Îl sfătuiesc să-i răspundă că singura concesie pe care o putem face e să adreseze Marian [Enache?] un apel alegătorilor, în favoarea Frontului, să voteze candidații acestuia. Petre acceptă apelul lui Marian (care a fost lăsat să se ocupe singur de toate problemele). Vine cu [Liviu] Mureșan și-l înregistrează [Vasile] Motilică.

Domnul I[liescu] mă primește, discutăm toate problemele de personal, apoi inițiativa băieților (e pornit contra lui Lică [Vasile Secăreș], pe care îl acuză că le-a subminat pozițiile lui

[Marian] Enache şi [Ion] Solcanu în Parlament, prin participarea la reuniunea de sâmbătă cu Petre).

Am discutat şi dezvăluirea publică a intenţiei SPP de a achiziţiona echipament de comunicaţii din Germania (făcută pe canalul ambasada germană – Germania). Colonelul [Iliescu?] şi V[asile] I[onel] (?) vor să dăm un răspuns dur germanilor, „să-i învăţăm noi minte", în timp ce aceştia ameninţă cu îngheţarea în întregime a relaţiilor germane-române. Propun, din contră, o ofertă de colaborare în identificarea „scurgerii", care să demonstreze bună-credinţa noastră şi să ne arate adevărata poziţie.

Ajuns acasă, domnul I[liescu] mă sună, deoarece voia să ştie unde era... Enache. S-ar fi putut să fi mers, până la urmă, la întâlnirea cu Petre?

Joi, 20 februarie 1992

Vizita lui [Slobodan] Miloşevic, hotărât, direct, care merge drept la esenţă, fără să se piardă în amănunte. Domnul I[liescu] e „enciclopedic" şi învăluitor, ascunzând în profunzime o duritate altfel nebănuită. M[iloşevic] a venit cu propunerea de a întări legăturile economice bilaterale (Porţile de Fier 2, terminat, cale ferată peste Porţile de Fier 1 şi conducta de gaz din Rusia ([Boris Nikolaevici] Elţin i-a promis tot sprijinul) prin România, nu prin Ungaria; centru cultural sârbesc la Timişoara, o mănăstire sârbească şi îmbunătăţirea învăţământului lor. Domnul I[liescu] şi cu el au convenit ca primele trei să se discute într-un grup de lucru guvernamental, iar celelalte, la nivelul miniştrilor de resort. După convorbiri, conferinţa de presă şi dejun oficial. Aici, M[iloşevic] a afirmat că nu ştie ce are de gând Ungaria, dar ştie că asta nu va afecta teritoriul sârbesc! Nu ştia nimic de angajamentul britanicilor de a-i bloca pe germani în Balcani – lor nu au vrut să le

spună –, dar considera rău că, în asta, vor trebui să îi antreneze și pe turci, îndemnându-i să „urce cât mai sus".

După-masă, discuție cu ministrul de externe [Vladislav Iovanovic] pe problemele CSCE [Conferința pentru Securitate și Cooperare în Europa]/Consiliul de Securitate al ONU și pe filogermanismul lui Alois Mock, ministrul de externe al Austriei. Ministrul sârb spune că alegerea unui polonez [Karol Józef Wojtyła] ca Papă [Ioan Paul al II-lea] le-a dat de gândit atunci.

Revin la Cotroceni, strâng și merg acasă. Seara, la TVR, înregistrarea lui Enache a fost – cum era de așteptat – trunchiată grosolan și combinată cu o secvență cu Petre Roman, curat ca lacrima!? E clară murdăria de care sunt îmbibați Petre și echipa lui. Din păcate, „Grupul" e prea moale și fricos pentru a juca decisiv la dislocarea lui de la conducerea Frontului.

Ziua în care „am intrat în Europa": un traficant de mașini e asasinat de un profesionist în fața casei, când se suia în mașina proprie. Orașul e vădit impresionat.

Vineri, 21 februarie 1992

Zi morișcă: telefoane și primiri ([József] Antall, Caia ș.a.). La prânz, ședința Senatului Școlii, în care sunt declarat profesor, împreună cu Lică [Vasile Secăreș], [Ovidiu] Trăsnea, Alexandru Negoiță, [Ioan] Mărginean și [Aristide] Cioabă (conferențiar).

Când revin, discut despre Front cu un parlamentar, care îmi spune că, jos, „frontiștii" ar fi foc pe Petre [Roman], pentru modul în care a condus campania și starea în care a adus partidul. Mă roagă să mă implic.

Mă cheamă domnul I[liescu] cu textul discursului de mâine, de la inaugurare. Îmi arată declarațiile lui Petre [Roman] din Spania (domnul I[liescu] e principalul obstacol în calea reformei!?). Intenționează să ceară public o precizare a poziției

conducerii Frontului față de asemenea afirmații și față de candidatura lui, ca să știe ce poziție va adopta. Îi acuză vehement pe Lică și pe [Vladimir] Pasti că, prin implicarea lor, au stopat o tentativă de clarificare pe cale de a se fi produs (cu [Marian] Enache, [Vasile] Văcaru etc.), semănând confuzie, ca urmare a inițiativei de sâmbăta trecută.

Seara, la masă cu [Manfred] Wörner la Melody Bar, unde fac o glumă pe care [Niculae] Spiroiu nu o gustă deloc, chiar din contră.

Mihai [Bujor Sion] pare să fi încurcat toate socotelile la Centrul Euro-Atlantic, care va fi inaugurat mâine.

Sâmbătă, 22 februarie 1992

La 11, inaugurarea Centrului Euro-Atlantic, în fosta casă a lui [Nicolae] Ceaușescu, pe care Mihai [Bujor Sion] mi-o arată într-o scurtă vizită. În timpul discursurilor (al lui [Manfred] Wörner, foarte bun), e anunțat numele meu ca membru în Consiliul Director (introdus la sugestia domnul I[liescu], nu a Externelor). Beau cu [Eugen] Chivu o berică, într-un salon alăturat.

Fugim apoi pentru primirea lui Wörner la Cotroceni. Domnul I[liescu] îi iese în întâmpinare. Discuția merge bine; Wörner vrea să afle intențiile noastre (domnul I[liescu]) în plan intern și relațiile cu Ungaria și Ucraina. E mulțumit de ce aude. Mesajul sau: cât timp rămânem pe drumul actual, vom beneficia de sprijinul NATO (a spus că a venit aici anul trecut, în momente grele… să fi anticipat lovitura din august de la Moscova?).

Urc apoi la domnul I[liescu], căruia îi transmit dorința lui [Corneliu] Coposu de a-l întâlni în legătură cu alegerile, după întoarcerea lui (4 martie) din străinătate, precum și lansarea negocierilor cu „Coastal". Vrea să vorbească imediat la telefon cu Dan Constantinescu (dar e în Canada) sau cu Ioniță (care plecase acasă).

Își reiterează intenția provocării conducerii Frontului și a Grupului Parlamentar la o discuție lămuritoare, care să limpezească apele, în perspectiva deciziei de a candida sau nu. Mă întreabă dacă să-l primească sau nu pe Bogdan Teodoriu, care venea cu un mesaj. Răspund afirmativ și-l cheamă pe loc. Eu plec însă acasă.

Duminică, 23 februarie 1992

Alegeri locale; Bucureștiul, pierdut! La fel, Brașovul și Constanța, dar Clujul, Oradea și Craiova nu sunt câștigate de Convenție!

Luni, 24 februarie 1992

Dimineață, vine Nea Gicu pe la mine, să-mi ceară sprijinul într-o problemă personală. La prânz, întâlnirea cu ministrul de externe bulgar [Stoian Ganev]. Esența: doresc colaborarea noastră în organizarea unei conferințe Helsinki balcanică, care să garanteze statu-quoul, după dezagregarea Iugoslaviei, pe care o așteaptă în următoarele două luni. Realizează că fără sprijinul nostru, nu vor reuși (ca și grecii) și că, orice ar face, Vestul i-a legat definitiv de noi. Domnul I[liescu] a mers pe linia respectării deciziilor interne ale Iugoslaviei, dar s-a opus internaționalizării prin intermediul conferinței respective, iar Adi [Năstase] a profitat s-o lege de ideea Forumului balcanic avansată de noi la Tirana, în octombrie 1990. Ministrul lor – șef de partid și vicepremier – e un tip care judecă la rece, are replică și merge la esență. E foarte bine pentru cei 36 de ani ai săi.

Urc apoi la domnul I[liescu] de două ori, care neagă zvonul existenței unor puternice presiuni americane de a nu mai candida. Acestea ar proveni de la forțe interne și, tocmai de aceea, el nu își face publică hotărârea deocamdată. Are, în schimb, informații cum că va candida din nou [Radu] Câmpeanu.

Dau un interviu la *Adevărul*. Să vedem dacă-l vor publica, deoarece e inițiativa personală a tipei care mi l-a luat (lunea trecută, Dan [Gheorghe] de la Antitero și [Mihai] Caraman de la SIE au fost schimbați).

Marți, 25 februarie 1992

Am trecut pe la Cotroceni, iar la 10.00 am fost la Academia Militară, pentru prelegerea „Evoluții geopolitice posibile în zona noastră".

La prânz, am luat masa cu Peter Ciliers, consulul general sud-african la București. Pe urmă, am mers la bazin, iar când am revenit, am avut o discuție cu [Ioan] Mihuț, care mi-a spus că la Sinaia i-a avut ca oponenți pe [Nicolae] Manolescu, cele două prințese, plus serviciile secrete englez și francez. A pierdut cu numai 37 de voturi!?

Seara, la recepția Marocului (30 de ani de la stabilirea relațiilor diplomatice).

În rest, persistă confuzia numirii mele ca director al Centrului Euro-Atlantic.

Am discutat și cu domnul I[liescu] despre asta. Dacă lucrurile se amplifică, va trebui dezmințit. Am vorbit și cu Crina Sârbu despre asta.

Miercuri, 26 februarie 1992

Ore cu cei din anul II. Îi cert pentru absențe. Apoi, la Federație, pentru stabilirea locurilor de desfășurare a finalei campionatului. Trec și pe la Geta pe la spital. Merg la birourile lui Costică [Cheșculescu], trec pe la Bancă, să vorbesc cu Lică [Vasile Secăreș], pe care îl pun în temă cu intențiile domnului I[liescu], să nu o dea în bară încă o dată. În sfârșit, ajung la Cotroceni, unde îl primesc pe Kovačević, de la ambasada iugoslavă. La 16.00, cu Mișu Negrițoiu, primim doi francezi care solicitaseră să-l vadă pe domnul I[liescu]. Într-un târziu, ajung și eu acasă.

Joi, 27 februarie 1992

Ore cu cei din anul II. O scurtă discuție cu Lică [Vasile Secăreș]. Revenit apoi la Cotroceni. Cât pe-aci să intru la primirea celor de la UNICEF. La 11.00, primirea francezilor de la Universitatea francofonă. Se caută „substanță", în acest domeniu, la aderarea noastră la Francofonie.

La prânz, masa cu Csikós. Îl interesau opiniile lui [Slobodan] Milošević și mi-a indicat, fără să vrea, preluarea problemei minorităților de Rusia, la următoarea reuniune CSCE [Conferința pentru Securitate și Cooperare în Europa].

Întâlnire cu Lică, care venea de sus. Domnul I[liescu] nu era interesat de dialogul personal cu Petre [Roman]. Vrea întâlnire cu organele de conducere ale Frontului. Și bine face! Le transmite lui Lică și alor săi să sprijine grupul Ionel Roman și Marian Enache. Îmi exprim părerea: să se respecte cele indicate de domnul I[liescu], să se pregătească în detaliu ședința Biroului de mâine, unde se vor analiza rezultatele alegerilor. Apoi, în funcție de ce se va stabili, să se iasă public.

Ajung acasă mai repede, pentru că se lucrează la antena parabolică.

Seara, masă la francezi. Nimic despre vizită! Discutăm cu ambasadorul [Renaud Vignal] și „rectorul" despre ce ar trebui să facă Franța în actualele condiții. Reproșez incoerența mesajului francez în politica externă.

Vineri, 28 februarie 1992

Dimineața, ore, apoi la Cotroceni, la ADIRI, unde vorbea studenților ambasadorul britanic [Michael Atkinson]. La prânz, la bazin (în ziare a apărut un atac la adresa mea și a bazinului de la Cotroceni). Mă văd cu Lică [Vasile Secăreș], care îmi spune că, seara trecută, „forțele sănătoase" ale Frontului s-au certat ca chiorii!

După-masă, primirea lui [Alois] Mock, ministrul austriac de externe. Convorbire bună despre posibilitățile de cooperare, mai ales dunăreană. După, acasă.

Duminică, 1 martie 1992

Toată ziua, lucru cu băieții la redactarea declarației cu care „Grupul" iese public, angajându-se în bătălia politică.

Luni, 2 martie 1992

Două primiri, a secretarului general [Georg Reisch] al AELS [Asociația Europeană a Liberului Schimb] și însărcinatului cu afaceri al Columbiei, ca răspuns la solicitarea noastră de ajutor energetic.

Domnul I[liescu], într-o stare de excitare maximă: ultimele declarații publice ale lui Petre [Roman] din presa internațională au compromis orice posibilitate de înțelegere. Nu mai dorește decât eliminarea politică a lui Petre.

Băieții au fost la negocieri cu Petre, când domnul I[liescu] a vorbit cu [Ion Aurel] Stoica la telefon solicitându-i întâlnirea cu Colegiul Director și Grupul Parlamentar. Petre a realizat că aceasta ar reprezenta sfârșitul și a avut o cădere; declară că e gata să negocieze orice poate împiedica întâlnirea respectivă!

Din afară, primim știrea că, prin intermediul lui [Ion] Țiriac, Petre și-ar fi cumpărat o casă în Long Island și că, atunci când a fost acolo, a aranjat antrenarea unor oameni de-ai lui în SUA, precum și un transport de... „arme sofisticate" la Constanța. Ambasadorul [Virgil] Constantinescu, de la Washington, știe câte ceva, dar nu e interesat, iar Aurel Dragoș Munteanu este băgat până peste cap în relații cu CIA. Ni se face propunerea să ni se trimită documentația în acest sens, solicitându-ni-se un canal sigur, pe care nu-l avem acum. Îl descurajez pe domnul I[liescu] să recurgă la „serviciile" lui A[urel] D[ragoș]

M[unteanu], care ar trebui să vină în țară în curând și propun trimiterea unui om de încredere, care să o aducă. Domnul I[liescu], mai pragmatic, propune să chemăm aici persoana care ne-a comunicat informația, plătindu-i drumul și sejurul.

Domnul I[liescu] îmi spune că, la sfârșitul săptămânii în curs, [Radu] Câmpeanu, [Nicolae] Manolescu, [Sergiu] Cunescu și [Corneliu] Coposu au fost convocați în SUA pentru consultări. Din păcate, nu avem nicio modalitate de a afla ce se va discuta. Convenim să-l rugăm pe Dan Nelson să afle, urmând să-l aducem apoi în țară. Seara, recepție la bulgari.

Marți, 3 martie 1992

Dimineață, îl felicit pe domnul I[liescu] de ziua lui și obțin permisiunea participării la conferința de presă a „Grupului". Oricum, îmi spune că se vede cu [Ion Aurel] Stoica și Marian Enache (care nu vine la conferință), ceea ce înseamnă că „Grupul" a fost deja exclus din calculele lui, deci din jocul politic în general.

Înainte de conferință, îl văd pe G[eorge] P[op]. Conferința evită să fie un fiasco, dar se resimte nehotărâre lor de a rupe tranșant de o parte, angajându-se tranșant în lupta de cealaltă parte. În final, le-o și spun. Mi-e ciudă că Lică [Vasile Secăreș] înțelege, dar parcă îl ține ceva din spate. Bazin, apoi la ziua marocanilor.

Miercuri, 4 martie 1992

Dimineață, seminar. La prânz, întâlnire cu ambasadorul suedez [Nils Rosenberg] – care îl vede pe Roman ieșind palid de la domnul I[liescu] – interesat de rezultatele vizitei lui [Slobodan] Milošević. După-masă, vine [Iacob] Prada. Înainte, vorbisem din nou cu Mihnea (?), care mi-a dat date suplimentare despre cele afirmate anterior.

Şi-mi cere să fac eu deplasarea acolo. Când discut cu domnul I[liescu], e de acord, dar nu acceptă disimularea (căci tot se va afla) şi-mi propune să merg în lipsa lui A[urel] D[ragoş] M[unteanu], despre care spune că l-a pus la curent cu uneltirile lui Petre [Roman] din America de anul trecut, dar se pare că nu cu tot (îl văd şi pe Miu [?] de la CEPECA). Despre Petre, domnul I[liescu] îmi relatează frica lui de acea întâlnire solicitată de domnul I[liescu], ca şi dezinteresul acestuia din urmă faţă de cariera politică a lui Petre, care a început s-o scalde cu declaraţiile lui belicoase.

Meciuri decisive la bazin şi Birou federal al Federaţiei de Polo.

Joi, 5 martie 1992

Dimineaţa, curs. Apoi, întâlniri cu malaeziana şi cu Tătărescu [?]. La prânz, nimic de la Mihnea. Formele de plecare se derulează înainte. Cu foarte mult interes din partea ambasadei, pentru cele mai mici detalii ale sejurului meu.

La 17.00, la Dan [Mircea Popescu], unde se adună toată trupa, inclusiv [Marian] Enache, care a absentat de la conferinţa de presă (semn că domnul I[liescu] i-a permis să ni se alăture). Le spun să nu mai iasă din linia redactării moţiunii, care trebuie realizată rapid şi modern, prin contribuţia fiecăruia, evitând deturnarea din partea lui Petre [Roman], prin discuţii politice, ca el să-şi prezinte apoi propria moţiune. Vin acasă şi trec la lucru.

Vineri, 6 martie 1992

Dimineaţă, ore la Administraţie, apoi merg la ADIRI, pentru întâlnirea cu ambasadorul chinez [Li Fenglin]. La prânz, primirea ministrului de externe din Zimbabwe [Nathan Shamuyarira], care ne transmite că doresc continuarea legăturilor cu noi şi

doreau ca noi să îi călăuzim în înțelegerea a ceea ce se întâmplă în prezent în Europa.

Domnul I[liescu] a vorbit la telefon cu [François] Mitterrand, în legătură cu aducerea în țară a osemintelor lui [Nicolae] Titulescu (proiectul lui Adi [Năstase]), care se va petrece mâine.

Dosarul de concurs a intrat în dezbatere la minister, dar, din cauza „manevrelor" lui [Ioan] Alexandru, care are mai puține lucrări, nu a mers mai departe exact din lipsa listei de lucrări a lui Alexandru!?

Seara, la mama, de ziua ei, iar la 20.30, la cină cu G[eorge] P[op].

Sâmbătă, 7 martie 1992

La Cotroceni pentru ședința cu Sevilla, apoi la aeroport și MAE, pentru ceremonia aducerii rămășițelor lui [Nicolae] Titulescu.

Luni, 9 martie 1992 – luni, 16 martie 1992, SUA

Înainte de plecare, întâlnire cu directorul Institutului suedez pentru relații internaționale, apoi plecare spre SUA.

Întâlnire cu Ralph Johnson și Bob Hutchins și cu Intelligence and Research Unit din Departamentul de Stat, cu [Michael] Van Dusen și Chris Kojm, de la Congres, precum și cu Jeff Simon, de la National Defense University. Interviuri cu Voice of America (în engleză și română), cu Europa Liberă și cu Aristide Buhoiu. Expuneri la George Washington University, SAIS [School of Advanced International Studies] și Johns Hopkins.

Mesaj: relațiile cunosc o îmbunătățire, vrem să discutăm în substanță, nu numai clauza. Avem o politică în Balcani care s-a poticnit în Iugoslavia. Trebuie să începem să ne mișcăm. Ni se spune să rămânem pe drumul pe care ne-am angajat. Intuiesc „pericolul german" și caută să i se opună. În rest, cooperare în conflict!

Miercuri, 18 martie 1992

Dimineață, ore, apoi întâlnire cu japonezul, pe care îl duc la Arhive. De acolo, cu [Ioan] Mihuț la *Românul*. Discuție cu Dan [Mircea Popescu]. Concluzia: Petre Roman e un tip de *underworld* care ar trebui scos din joc cu metode specifice acestei lumi. Din păcate, domnului I[liescu] îi repugnă asemenea metode.

La prânz, masă cu Ieda, apoi la Președinție. Rezolvarea problemelor curente. Apoi discuția cu V[asile] I[onel] despre vizita în America. Acasă, seara târziu.

Joi, 19 martie 1992

Ore, apoi comunicatul pentru mesajele trimise lui [Leonid] Kravciuk și [Boris Nikolaevici] Elțin, legat de evenimentele din Transnistria. Discuție cu [Viorel] Isticioaia [-Budura] despre Japonia (pleacă acolo). Apoi, la 16.00, luat rămas-bun de la [Michael] Atkinson. La 17.00, cu Mugur [Isărescu] la Costică [Cheșculescu].

Vineri, 20 martie 1992

Un an de la divorț! Dimineață, ore, apoi alergătura prin oraș și, la prânz, la lansarea cărții lui Everac („Reacționarul") în *Românul*, la Scala.

La 17.00, cu băieții la Dan [Mircea Popescu], pentru tactica de la convenția municipală. Punem totul în discuție.

Sâmbătă, 21 martie 1992

Sunt anunțat – intempestiv – că trebuie să fiu la aeroport, pentru întâmpinarea lui [Mircea] Snegur. Acesta vine și, pe aeroportul militar, nu avem scară să coboare din avion...

Mergem apoi (Adi [Năstase] cu Snegur, [Emilian] Manciur cu [Valeriu] Muravschi și eu cu [Alexandru] Moșanu) la Vila

Lac 2, unde ne întâmpină domnul I[liescu], cu Todi [Theodor Stolojan], Saşa [Alexandru Bârlădeanu] şi Dan [Mircea Popescu] Mircea [Popescu]. Snegur e puțin speriat, mai ales de ce ar putea face Armata a 14-a ([Evgheni] Șapoșnikov l-a întrebat dacă aceasta nu putea fi intercalată între moldoveni şi rusofoni şi cazaci). Vrea să ştie dacă îi putem ajuta militar, mai ales dacă le putem livra tancuri, ca eventual să se opună unui atac împotriva Chişinăului, care poate fi atins într-o oră din Tiraspol. Ne spune apoi de întâlnirea C[omunitatea] S[tatelor] I[ndependente] de la Chişinău, arătând că ucrainenii, singurii pe care se pot sprijini, se ceartă la cuțite cu rușii. Iar CSI este o „artificialitate", care se poate prăbuşi în orice moment. Rușii nici nu vor să audă de împărțirea patrimoniului. Muravschi ne-a cerut ajutor în două domenii, energia şi moneda. Moşanu spune că, pe termen lung, Transnistria e pierdută, dar cedarea ei acum ar avea un efect devastator asupra întregii republici, costându-i capul. Ucraina, căreia i se oferise Transnistria pentru sudul Basarabiei şi nordul Bucovinei, refuză, aşteptând momentul în care le va lua gratis.

Domnul I[liescu] exclude soluția militară de ajutor, din următoarele considerente:

1. slăbiciunea noastră militară;

2. reacția internațională negativă;

3. punerea în mişcare a scenariului unguresc (autonomia secuilor, tulburări, internaționalizare).

Adi, susținut şi de mine, propune aducerea întregii chestiuni în fața CSCE [Conferința pentru Securitate şi Cooperare în Europa]. Moşanu ridică chestiunea încheierii unui tratat cu Ucraina, recunoscând astfel granițele actuale ale acesteia. [Alexandru] Bârlădeanu susține să le oferim ajutorul de care au atât nevoie moldovenii, opinând că ucrainenii îi vor sprijini şi fără acest acord, fiind în interesul lor să o facă. Şi eu susțin să

se încerce să se scoată cât mai mult de la ucraineni, fără tratat, domnul I[liescu] fiind de părere că includerea lui în temenii CSCE nu exclude recuperarea pașnică a teritoriilor românești deținute de Ucraina.

În final, se convine:

1. aducerea chestiunii la nivelul CSCE, prin intermediul miniștrilor de externe aflați la Helsinki de luni;

2. sprijinirea demersului cu trimiși speciali în principalele capitale;

3. mulțumiri lui [Leonid] Kravciuk pentru colaborare;

4. începerea conlucrării în patru la Helsinki, miniștrii noștri cu cel rus și ucrainean;

5. realizarea unui acord de retragere cu Armata a 14-a, așa cum au și celelalte state (Polonia, Germania), care să fie adus la cunoștința CSCE;

6. Organizarea unei festivități pentru sărbătorirea Unirii, la nivel parlamentar, la 26 martie, după-masă, la București și Chișinău.

Snegur nu pare mulțumit, deși nu o arată pe față. Îmi spune că, dacă Armata a 14-a se mișcă, scoțând tancurile, el își retrage oamenii dincoace de Nistru. Adi, „naiv", vrea să știe până unde vor să meargă Snegur și ai lui pe calea unirii. Snegur răspunde că unirea pot s-o facă el și cu domnul I[liescu], dar nu e bine acum.

Urmează masa și conferința de presă, unde domnul I[liescu] spune că nu e vorba de implicare militară românească, ci, cel mult, de un ajutor acordat în vederea formării armatei lor, ca în orice alt domeniu.

Duminică, 22 martie 1992

Convenția municipală. Domnește o atmosferă cordială între Roman și ai lui și noi. Mâine vor fi negocieri. În sală, două

grupări, una pro-Roman, formată din femei isterizate, alta pro-Iliescu, formată din bărbați. Multă emoție și dezorganizare. Declarativ, se dorește unitate, dar fiecare are partizani exclusiviști. Deși mă înscriu la cuvânt, Petre [Roman] nu vrea să mă lase să vorbesc. Eugen [Dijmărescu] îl determină să o facă. Apoi, sigur regretă, deoarece mă atacă în cuvântul lui. Și, deși promisese că nu o va face, își prezintă... moțiunea lui!? E un gangster, cu care nu se poate lucra decât asigurat, pe cont propriu, și numai... „gangstereşte"!?

Luni, 23 martie 1992

Zi lungă și încărcată. Dimineață, după informarea colegilor mai curioși și ședința de program, îi relatez domnului I[liescu] desfășurarea Convenției municipale și observațiile mele. Principala problemă de nestăpânit, care îl înfurie cel mai mult pe Petre [Roman], este candidatura la președinție a domnului I[liescu]. Stabilim să răspundă solicitării județelor care-l sprijină, declarându-și candidatura, chiar din prima zi a convenției.

La prânz, cei 65 de ani ai generalului V[asile] I[onel] și vizita familiei Hannes, care, în schimbul sprijinului meu, îmi oferă un interviu TV la „Convorbiri de duminică"!

La 15.30, la Școală, cu Lică [Vasile Secăreș], Mugur [Isărescu], Vladi [Pasti] și [Gheorghe] Scorțan, care îmi relatează discuția lor de dimineață cu Petre [Roman]: nu îl interesează dacă Frontul face sau nu ceva în alegeri, ci numai să pună el mâna pe conducerea lui, pentru a preveni susținerea candidaturii domnului I[liescu], sau, dacă nu reușește, pentru a-l „decapita". E clar că informația dată de [Dan] Nelson în America e reală și e clar că Petre e manevrat: atât timp cât a fost la guvernare, a lucrat pentru țară și front, cât nu mai e, vrea să le distrugă pe amândouă. E ca și cum cei pe care i-a

reprezentat, supărați că nu mai au acces la putere, strică totul după ei, sau încearcă s-o facă.

La 19.00, întâlnire cu șefii partidelor. Pentru început, informația cu Segura, de la ambasadă. D[omnu]l I[liescu] le întinde o cursă, în care mulți cad: îi încurajează, dându-le numai atâta cât este necesar, lăsându-i apoi să „bată câmpii", atrași de „suculența chestiunii", în fața TV, care a rămas în sală. Apoi, d[omnu] l I[liescu] trage sfătos concluziile care se impun! Petre, lângă care am stat, e numai miere.

Scurtă întrevedere cu A[urel] D[ragoș] M[unteanu], care îmi arată – prin Mihai [Bujor Sion] – ce s-a scris despre mine la Washington, după vizita la New York. Nu total bine, dar nici rău. Amestecat.

Marți, 24 martie 1992

Am stat acasă, să mă refac. Seara, a trecut Adi [Năstase] pe la mine. Am vorbit de una, de alta.

Miercuri, 25 martie 1992

Dimineață, ore. Cotroceni și Front, pentru înregistrarea la TV a prezentării moțiunii UVR [Un Viitor pentru România], cu [Vladimir] Pasti. Revin la Cotroceni, iau masa cu Liviu [Mureșan], care îmi spune de proiectata întâlnire a domnului I[liescu] cu [Victor] Babiuc, din după-masa asta. La 14.00 sunt la Klaus [Brambach], care îmi reproșează „voalat" aranjarea vizitei lui Virgil [Măgureanu]. Apoi, îmi oferă trei săptămâni la Școala de vară de la Kiel. Accept.

Revin și merg la Senat pentru ședința Comisiei de politică externă, unde fac o prezentare privind securitatea europeană. Seara, la greci, la recepție. Lumea diplomatică îl consideră deja un „fost" (?). Să vedem. Oricum, a ieșit Raportul Senatului, care îl acuză de cheltuirea ilegală a câtorva miliarde de lei. Un precedent periculos.

Joi, 26 martie 1992

Ore, iau niște bani de la Tempus, pe care i-a cedat Lică [Vasile Secăreș] din ce i se cuvenea lui. Sunt chemat urgent la Cotroceni, unde ajung la finalul întâlnirii cu Ion [Ioan Talpeș], [Marius] Guran și Mehedinți. Se stabilise să redactăm mesajul domnul I[liescu] către Convenție. Trecem la treabă. Când vreau să plec, mă cheamă Victor [Opaschi?] la el, unde îl întâlnesc pe Blejan cu o femeie, care vrea să știe cum vom conduce ostilitățile mâine. Suntem chemați din nou sus, cu textul gata. Se mai lucrează pe el. Când terminăm, la circa financiară, să-mi plătesc ADAS-ul pentru locuință.

La 17.00 mă văd cu Kallos, din Dej, care îmi spune că ardelenii merg cu domnul I[liescu]. Decid să stau mâine cu ei.

La 18.00 sunt la Liviu [Mureșan], unde mai vin [Vladimir] Pasti, [Grigore] Zanc și Lică, pentru a pune la punct ultimele detalii.

Mă sună Mihnea de la New York, căruia îi cer să se hotărască și să ne anunțe când vine.

Vineri, 27 martie 1992

Dimineața, seminar prescurtat. Apoi, la Convenție. Aici se așteaptă, într-adevăr, până puțin după ora 11.00, ceea ce „uzează" sala. Dovada: discuția despre delegații suplimentari introduși de Petre [Roman] și ai lui în sală, pe care mulți amenințau să o provoace, nu mai are loc. Urmează apoi supunerea la vot a ordinii de zi, care conține, după alegeri, problema stabilirii candidaturii la Președinție. Ionel Roman încearcă să o aducă mai în față, dar nu trece la vot. Intrăm apoi în platitudinea prezentării „rapoartelor", cu precizarea că Petre susține mai degrabă un discurs politic, și nu un „raport" propriu-zis (cuvântul cel mai repetat: „minciună"), iar [Ion Aurel] Stoica îl pupă undeva pe Petre, mai acătării decât pe „Piticu'" [Nicolae

Ceaușescu] pe vremuri, prezentând guvernarea Roman ca pe un succes de răsunet!? [Marian] Enache apără Parlamentul, iar [Vasile] Văcaru dă tare în Roman. În pauză, vin cu Lică [Vasile Secăreș], Ucu [?] și Vladi [Pasti] acasă să mâncam și să ne mai sfătuim.

După, încep luările de cuvânt, pe care Petre le manevrează în stilul lui obișnuit, deși ne ceruse o cotă de... cinci vorbitori!? Dă cuvântul pe sărite, punând un „adversar" între doi-trei „susținători". Dacă sala, împănată cu vreo două, trei echipe de zgomote, îl acoperă pe vorbitor, mai dă cuvântul la vreo doi, trei, ca să anuleze efectul. În plus, mai intervine el însuși cu remarci murdare. „Partizanii" cărora le dă cuvântul nu au altă misiune decât „demolarea", unul câte unul, a „adversarilor" incomozi. Iar sala asistă pasivă la spectacol. Dintre luările „lor" de cuvânt, două au fost cele mai murdare, una a lui [Constantin] Sorescu, care, într-un atac furibund la adresa sprijinirii candidaturii domnului [Ion] Iliescu, decretează ritos că viitorii candidați vor trebui să „merite" onoarea de a fi sprijiniți de Front, alta a lui [Radu] Berceanu, care îi acuză pe toți adversarii lui Petre: Lică, Vladi [Pasti], Liviu [Mureșan] și [Vasile] Văcaru, pentru că Frontul nu a făcut nimic pe timpul cât ei au avut responsabilități împărțite!?

Seara, vorbesc cu Mugur [Isărescu], care îmi spune că situația e gravă cu Fondul: ne dau doar vreo 300 de milioane de dolari și cer 80% dobândă, ceea ce îngenunchează practic țara, pe considerentul că am primit mult cu dobândă prea mică și, deci, am dus-o prea bine. Încărcătura politică e evidentă: să se tragă covorul de sub Front, care, iată, a fost capabil să se mențină datorită greutăților prea mici pe care le-a avut de înfruntat. Dacă refuzăm, va trebui să reducem masiv importurile, ceea ce va spori șomajul. În ambele cazuri, rezultatul va fi același: stânga va căpăta un avans, ceea ce va împlini autoprofeția celor care ne

acuză de comunism, care nu vor mai scăpa prilejul să ne termine definitiv. Poate chiar și teritorial ...

Sâmbătă, 28 martie 1992

Ziua a doua, a moțiunilor. Prezentarea s-a făcut în condiții de egalitate perfectă: timp, tribună, prezidiu etc. Noi am câștigat foarte mult prin prezentare, singurul care a reușit mai puțin fiind Dan [Mircea Popescu], care, timp de 15 minute, a citit un text despre protecția socială, mâncând din timpul meu, pe care, practic, l-a înjumătățit. În cuvântul meu, l-am atacat pe Petre [Roman], în premisa lui esențială – unitatea Occidentului –, și am aruncat un dubiu serios asupra onestității procedurilor din Convenție.

După pauză, s-a trecut la răspunsuri, partea cea mai interesantă a întregului spectacol. Petre a atacat din start, declarând că nici ideile, nici oamenii nu-i permit un compromis cu moțiunile noastre. I-am replicat dur că, dacă anul trecut, am fost împreună, iar acum nu mai suntem, nu noi ne-am schimbat, întrebându-l dacă declarația lui nu echivala cumva cu o... excludere a noastră din front? A rânjit, dar nu a căzut în capcană. În sumă, a fost „ziua mea", primind felicitări și de la adversari.

Înainte de vot, Grupul pentru Unitatea Frontului, pe care l-am convins să nu se lase atras în bătălia candidaturilor, și-a anunțat sprijinul tot pentru Marian Enache, liderul desemnat de noi. Asta a condus la confuzie (pe care noi am greșit nedisipând-o) și panică în tabăra lui Petre. Oricum, cu votul „aranjat", a câștigat confortabil: 64% el, 20% noi și 15% ceilalți. Anunțarea rezultatului a prilejuit scene desprinse din congresele partidului comunist: urale, lozinci, ridicatul în picioare. Mugur [Isărescu] mă sună să îi spun cum a fost. Fondul se lasă greu. În Moldova a fost decretată starea excepțională. Se adună norii deasupra României ...

Duminică, 29 martie 1992

Ultima zi a Convenției. Ziua statutului totalitar, mai dur decât cel de anul trecut, nicio altă opinie decât a liderului național și a clicii lui, precum și a votării candidaturii la președinție. Petre [Roman] le câștigă pe amândouă, prostind lumea cu destulă ușurință. Într-adevăr, pregătirea noastră politică este zero! Nouă, într-un gest de mărinimie, față de nimic, ne propune cu „generozitate" un loc în Colegiul Director, pe care, la ideea mea, îl refuzăm, deoarece nu vrem să îi dăm girul nostru pentru minciuna cu „democrația" partidului. La fel fac și ceilalți.

Plecăm cu restul oamenilor la Sala Omnia (Senat), unde se confruntă două opinii: a lor, ca să se rupă imediat, a noastră, să luptăm din cadrul Frontului, negându-i lui Petre victoria.

Prima era și dorința individuală a unor parlamentari de a câștiga un loc pe listele noului partid, când pe ale Frontului nu mai încap, iar a doua ia în considerare implicațiile mai largi ale ruperii Frontului. Primii merg pe mâna domnului I[liescu], care nu e călăuzit, mi-am dat seama, decât de propriile lui interese și de dorința de a-l lovi pe Petre oricum și cu orice consecințe. Îmi și dă un telefon, făcându-mă albie de porci pentru Convenție și „descurajarea" oamenilor. Dar nu uită să fie totuși mulțumit de procentajul acumulat de moțiunile noastre în fața lui Petre. Mai real mi se pare că e împotriva mea personal, pentru a nu se vedea cât ne și îmi datorează. Probabil că nu vom reuși niciodată să trecem peste asemenea orgolii.

Luni, 30 martie 1992

Am pregătit un proiect de declarație, în care:

1. ne legitimăm în Front;
2. atacăm linia Frontului de până acum;
3. atacăm lipsa democrației interne în Front;
4. atacăm statutul;

5. solicităm să vedem dacă Frontul în ansamblul lui îşi însuşeşte sau nu rezultatele Convenţiei.

Hotărâm să o facem publică după cea a „forţelor sănătoase", pentru a nu mai fi acuzaţi că „descurajăm oamenii".

Ion [Ioan Talpeş] îmi spune că „Grupul" nostru a dovedit că e singurul care are o ofertă politică serioasă pentru scoaterea ţării din impas, iar eu am intrat în rândul liderilor politici potenţiali.

Ioşca [Iosif Boda], în alte cuvinte, îmi confirmă aceeaşi apreciere.

Ambasadorul japonez [Kiyoshi Furukawa] şi cel belgian vor să mă vadă când voi avea timp. Mă caută şi alţii (chinezii, sârbii etc.).

Personal, mi-am impus un embargou total, în intenţia de a-mi păstra capitalul politic acumulat şi potenţial intact. O ieşire în faţă acum mi-ar aduce o avalanşă de atacuri demolatoare, de care chiar nu am nevoie. Mi-am expus decizia şi domnului I[liescu], care m-a chemat (după ce m-am plâns lui Ion de tratamentul aplicat de domnul I[liescu]), dar şi băieţilor, care au fost chemaţi şi ei, pentru a li se cere să sprijine crearea unui nou partid, „FSN 22 D[ecembrie]", în seara aceasta. Băieţii, care au deja destui parlamentari în jurul lor, nu vor însă. Vor să lupte în continuare din interiorul Frontului.

Marţi, 31 martie 1992

Dimineaţă, am făcut un control medical cu rezultate foarte bune, cel puţin EKG-ul, apoi le-am dus acasă părinţilor televizorul.

La serviciu, citesc presa. Pare să fie un fel de embargou în ce ne priveşte. Doar *Azi* vorbeşte frumos de noi. Mihai [Bujor Sion], cu simţul său caracteristic pentru sesizarea momentului, ne conjură să punem mâna pe cât mai mulţi deputaţi,

cu care să negociem apoi intrarea noastră în jocul politic, în așteptarea/pregătirea alegerilor.

Discut cu un american – Nix – căruia îi spun că SUA repetă politic în România greșeală militară făcută în Vietnam: cred că prin bani și sfaturi pot ajunge să domine obiceiurile pământului!?

Spre prânz, vine [Gheorghe] Scorțan, care îmi spune că:

1. un grup de parlamentari care nu vrea să rămână cu Petre [Roman], dar nu vrea să meargă nici cu [Vasile] Văcaru, vrea să meargă cu noi;

2. marile sindicate merg pe platforma noastră (probabil, din cauza prezenței lui Dan [Mircea Popescu] și a lui Mugur [Isărescu]), cu condiția să încheiem un pact social cu ei înainte de alegeri, pe care să îl onorăm după;

3. [Radu] Berceanu ne transmite dorința lui Petre de a se întâlni cu noi.

După cum stau lucrurile, se pare că suntem împinși să ne asumăm un rol politic activ. Eu nu prea vreau, deși [Vladimir] Pasti spune că, fără mine, nici el nu se bagă, simt că nu am dreptul să-i împiedic să profite de acest moment ce pare prielnic.

Mă cheamă și domnul I[liescu], care, pentru prima oară, mă tratează nu ca pe un consilier, ci ca pe liderul unui grup politic important!? Ne cere să nu subminăm eforturile FSN. Îi spun să nu ceară băieților să-i sprijine cu expertiză pe ceilalți, rămânând în planul secund, căci nu e bine și nici corect. Pare să fie de acord, cu toate că nu are încredere în Liviu [Mureșan] și, parțial, nici în Pasti.

Le spun băieților să se întâlnească cu parlamentarii, apoi să îl informeze pe domnul I[liescu], ca să nu existe suspiciuni.

Seara, la Ingham, căruia îi explic de ce Petre nu mai avea șanse și de ce domnul I[liescu] trebuia sprijinit. Se pare că oamenii lui Petre au produs o busculadă cu poliția la Senat, iar Romeo Raicu dă cu lacrimogene în camerele oponenților.

Miercuri, 1 aprilie 1992

Ore, apoi ambasadorul moldovean în fața studenților. Discut cu Lică [Vasile Secăreș]. Îmi spune că vreo 25 de parlamentari vor să meargă cu noi. Mâine, întâlnire din nou cu ei. Vin la prânz înapoi, mă cheamă domnul I[liescu], care îmi reproșează că, din cauza noastră, noul FSN nu se desprinde de la sol. Îi spun că e pur și simplu o motivație facilă a propriei neatractivități. Mă sprijină ulterior și Ion [Ioan Talpeș], care va pleca la SIE (DIE). [Jonathan] Rickert mă sună să mă avertizeze că președintele [George H.W.] Bush le-a scris est-europenilor, inclusiv nouă, amintindu-ne de planul său de acordare de ajutoare financiare pentru fosta URSS. CNN îl dă în direct. De ce acum? Pentru că [Bill] Clinton își ținea speech-ul privind politica externă la New York azi, la prânz.

Domnul I[liescu] îmi spune de micul-dejun cu ambasadorul [John R.] Davis [Jr.] și cu A[urel] D[ragoș] M[unteanu], în care dă același semnal ca și mine: România și America au multe lucruri în comun.

Seara, masă cu G[eorge] P[op]. (Conferința din 8 aprilie 1992, la Atena.)

Joi, 2 aprilie 1992

Patru ore dimineața. La prânz, la Cotroceni, pentru mărunțișuri. La 13.00, masa cu ambasadorul belgian, cel danez, [Cohen] Storck (olandezul). Se discută Convenția și Republica Moldova. Îmi spun că, alături de [Petre] Roman și [Adrian] Severin, eu aș fi cel care s-a remarcat cu acest prilej.

La Parlament, unde îi spun lui Marian Enache cum să procedeze în Franța cu oferta de ajutor din partea Rothschild.

Acasă, lucru pentru a doua zi.

Vineri, 3 aprilie 1992

Curs dimineață, apoi la MAE, pentru discutarea materialului cu orientarea strategică a politicii externe. Mi-au plăcut

cum au vorbit o fată de la Camera de Comerț și Stelian Tănase, de la PAC [Partidul Alianța Civică]. Vin în fugă la Cotroceni să-l „prind" pe ministrul slovac de externe [Pavel Demes] (pe amândoi ne preocupă ungurii) și aflu că l-am „pierdut" pe ucrainean. A fost un joc al lui [Emilian] Manciur și, posibil, [Constantin] Bâgu, care vrea să devină ambasadorul nostru acolo. Îi spun domnului I[liescu], de față cu [Constantin] Ene, că BA [British Aircraft Corporation] vine acum să încheie colaborarea cu noi în domeniul aviatic, dacă nu le dăm un important semnal politic. Îl rog să o facă.

Mihai [Bujor Sion] pleacă la Washington cu A[urel] D[ragoș] M[unteanu]. La 15.00, sunt la Asociația politologilor...

Sâmbătă, 4 aprilie 1992

Reuniunea Centrului Euro-Atlantic. Petre [Roman] îl conduce clar, cu Adi [Năstase] într-o subordonare servilă. Apar primele semne concrete ale alianței Roman-[Corneliu] Coposu, pe baza urii reciproce față de liberali (despre care domnul I[liescu] spune că merită să te înțelegi cu ei, că-și respectă angajamentele). Lucian C[ornescu?] îmi spune că liberalii îl curtează intens. (Tenis cu Mugur [Isărescu]). Transnistria și declarația americană *(praising Moldova and strongly recommending against foreign military intervention)* sugera hotărârea SUA de a ieși din înțelegerea de la Malta și de a prelua ei România!? De aici, și supărarea rușilor, dar și a nemților. Desigur, asta e bine pentru noi, dar trebuie să ne gândim ce vor face americanii după '96; să nu ne lase baltă. Trebuie să ne asigurăm contra acestei eventualități, printr-o politică bună cu Germania și... Anglia!? Și, de asemenea, să nu-i supărăm prea tare pe ruși, angajându-i economic pe americani pe termen lung.

Duminică, 5 aprilie 1992

Seara, masa cu Ion [Ioan Talpeș] și G[eorge] P[op], să-l cunoaștem pe directorul B[ritish] A[ircraft].

Luni, 6 aprilie 1992

O zi foarte încărcată, cu multe probleme și telefoane repetate. Aranjez vizita la domnul I[liescu] a lui Bob Hutchins, adjunctul lui [Brent] Scowcroft, mâine la 9.30. La 11.00, ședința de agenda. Ioșca [Iosif Boda], care a luat-o după ceafă nu știu pentru ce, e cel care-l îndeamnă pe domnul I[liescu] să-și înceapă campania. Propune ceea ce sugerasem și eu încă de la Paris, respectiv o campanie cu două fațete, una acoperită, până la anunțarea oficială a candidaturii, alta deschisă, după. Domnul I[liescu] ne spune că își va anunța candidatura în ultimul moment, abținându-se de la controverse, deși va da și el bobârnace. După, îl pun la curent cu ședința de sâmbătă, deși Adi [Năstase] s-a grăbit, desigur, s-o facă mai înainte, la telefon. Îl văd pe ambasadorul japonez [Kiyoshi Furukawa] (pentru bursă, care invită „grupul nostru politic" la masă) și pe Kovacevic, care îmi spune că sârbii și muntenegrenii nu vor ține cu forța Kosovo și Macedonia în federație, că SUA par să facă un pas înapoi și că punerea bazelor noii federații nu va putea curăți structurile de dogmatici, ceea ce regretă și el.

Îl mai văd și pe Ștefan Mihai (?), care mă întreabă ce să facă cu FSN-22. Mihai mă roagă să nu-l bruschez politic pe domnul I[liescu], care e destul de îndoit și apăsat.

V[asile] I[onel] nu știe nimic, nici măcar de apropiata numire a lui Ion [Ioan Talpeș] la DIE (SIE).

Marți, 7 aprilie 1992

Întâlnirea cu Bob H[utchins], care ne transmite mesajul că, dacă alegerile generale se țin repede și bine, SUA nu numai că sunt gata, dar sunt și doritoare să pătrundă masiv în România.

Discut apoi, cu Cornel [Codiță] și domnul I[liescu], Atena. Merg la ore la Academia Militară, trec pe la Școală și pe la MAE, unde vorbesc cu [Traian] Chebeleu despre reuniunea de la Chișinău. Se pare că, dintre toți, noi am avut cea mai bună diplomație.

La 17.00, sunt la Progresul pentru un tenis cu Mugur [Isărescu] și sărbătorirea directorului Grig. Vine și Petrică Rareș.

Miercuri, 8 aprilie – miercuri, 15 aprilie 1992, Marea Britanie

Miercuri, 8 aprilie: călătoria, întâmpinarea lui Costică [Chețculescu] și plimbare prin oraș.

Joi, 9 aprilie: alegerile și plimbare prin oraș.

Vineri, 10 aprilie: plecare la Oxford, vizită în oraș și *drink*-urile, cină și expunerea polonezului.

Sâmbătă, 11 aprilie: seminar toată ziua.

Duminică, 12 aprilie: seminar, revenire la Londra și vizită la G[eorge] P[op].

Luni, 13 aprilie: vizită în oraș.

Marți, 14 aprilie: vizită prin oraș, *lunch* cu Carl și G[eorge] P[op], ceai cu Nagel și [Sergiu] Celac.

Miercuri, 15 aprilie: revenirea în țară.

Joi, 16 aprilie 1992

Ore dimineața, apoi vizita cu [Ioan] Mihuț la Fundeni, pentru Petcu, care, operat, se simte mai bine.

Revin și merg la Lică [Vasile Secăreș], unde mai erau [Vladimir] Pasti și [Gheorghe] Scorțan, plus [Marian] Enache. Le spun că, pentru a reuși să ne păstrăm independența, acum, când toți trag de noi, s-ar impune să ne facem partid, care să compenseze slăbiciunea organizatorică, prin alianțe electorale inteligente. Rămânem să decidem în „Grup".

Merg la fete, să le las ce le-am adus.

La 16.30 sunt invitat la recepția Eximbankului, unde ambasadorul belgian mă sfătuiește să-mi menajez cariera politică și mă sondează dacă nu vreau să merg la tinerii liberali. Îi răspund că sunt conștient de costurile unei anumite intrări în politică, în comparație cu cele ale rămânerii peste măsură în poziția actuală, dar îi arăt că rămân loial „Grupului" din care fac parte.

Despre domnul I[liescu] îmi spune cuvinte frumoase, dar îl compătimește pentru că a venit prea târziu. Să fi venit în... '88!? Îmi spune că va fi reales sigur, dar va fi un președinte de tip [Kurt] Waldheim, prizonier. Îi răspund că, pentru tranziția noastră și pentru a ne căi pentru faloșenia lui Nicolae Ceaușescu, nici nu ar fi rău pentru țară. Îmi mai spune că domnul I[liescu] ar trebui să ia seama la declarațiile vizându-l pe rege, deoarece mai sunt monarhii în Europa și că Virgil [Măgureanu] ar trebui îndepărtat de unde e. Acesta a fost în Parlament, unde, din ură și prea puțină deșteptăciune, FSN-iștii îl forțează să dea publicității dosarele informatorilor, ceea ce e un bumerang pentru ei și aliații lor potențiali (monarhiștii).

Vineri, 17 aprilie 1992

Ore dimineață. La 10.30 vine Vladimir [Pasti], care, privatizat, scrie un articol despre Transnistria (!?). Îi transmit mesajele pe care vrem noi să le primească rușii, care sunt la originea problemelor de acolo.

La prânz, puțin „dublu mixt" (Klaus [Brambach] și Ruxandra [Sachim]), pentru a organiza vizita lui [Hans-Dietrich] Genscher de marți. Luăm masa împreună.

Vine și Ion [Ioan Talpeș], cu care discut despre deplasarea mea în SUA.

Ajung acasă, unde îmi aranjez hârtiile în noul dulap.

Sâmbătă, 18 aprilie 1992

Scriu informarea cu deplasarea mea în Anglia și i-o dau lui V[asile] I[onel] (vădit supărat că nu m-am prezentat mai repede „la raport") și domnul I[liescu], cu care am o scurtă discuție de agendă și despre Anglia. Călătoriile în țară îl remontează vădit. Altfel, pare îmbătrânit și destul de nesigur pe el. Ce să fac, dacă a căzut în plasa celor care au vrut neapărat să-l „scape" de noi...

Duminică, 19 aprilie 1992

Băieții (Ion [Ioan Talpeș], [Grigore] Zanc, Lică [Vasile Secăreș], Dan [Mircea] Popescu, Dan, brașoveanul, [Vladimir] Pasti și [Gheorghe] Scorțan) vin la mine să luăm o decizie. Nu mai puteam amâna intrarea în joc, în timp ce singura modalitate de a ne păstra individualitatea era să creăm un partid (Ion, Grig Zanc, Lică, Dan [Mircea] Popescu și cu mine votăm pentru). Vor să ne pună lider ba pe Dan, ba pe mine. Accept poziția de purtător de cuvânt. Stabilim măsurile ce trebuie luate și le împărțim pe oameni.

La despărțire, am un gust amar. Mi-e puțin frică de ce va urma. Nu mă simt pe terenul meu... În sfârșit, vom vedea!

Luni, 20 aprilie 1992

Dimineață, la [Constantin] Sava cu Dinu și Tipa de la Constanța, apoi la Federație. La prânz, aflu de suspendarea Comisiei de diplome a MEI, lăsându-ne pe mine și pe Lică [Vasile Secăreș] în aer. Exact cum prevăzusem!?

Vine [Vladimir] Pasti și-mi spune de convorbirile avute cu FSN-22, care sunt morți să ne aibă în rândurile lor.

Seara, masa cu „Coastal", care a semnat cu Piteștiul.

Marți, 21 aprilie 1992

Cu părintele Caia la serviciu, pentru problemele lui. Cu Igna și cu [Constantin] Sava. La 11.00, ședință cu V[asile] I[onel].

La 13.00, primirea ministrului adjunct de externe [Fiodor Kovediaev] al Rusiei. Tip de aristocrat rus. Cei doi nu se legau. Apoi, trimisul armean cu invitația ca domnul I[liescu] să viziteze Armenia, ca primii care i-am recunoscut, precum și pentru a-i tempera pe azeri prin intermediul turcilor.

La 15.00, primirea lui [Hans-Dietrich] Genscher, o vulpe bătrână, care ne spune să deschidem larg ferestrele spre aerul proaspăt al Europei... regiunilor, nu a statelor!? Domnul I[liescu], enervat, îi spune că mai degrabă ei ar trebui să le deschidă. Genscher îi dă dreptate, spunând că cele germane ar fi deja deschise, ale altora nu sunt!

Apoi, ziua lui George [Pop?], cu Ion [Ioan Talpeș] și Virgil [Măgureanu], întâlnire pe teren „neutru".

Domnul I[liescu] îmi spune că nu crede că toată atitudinea anti-Convenție a lui [Radu] Câmpeanu ar fi teatru. Îl atenționez să-l condiționeze pe rege să nu se implice în activități politice și, inteligent, printr-un interviu solicitat lui [Victor] Babiuc, să facă publică această solicitare. Acceptă ideea și propune o întâlnire de lucru pe aceste probleme, după plecarea lui Genscher. Propun, și acceptă, să trimită o telegramă Inter Sibiului, pentru pierderile suferite.

Seara, dineul pentru Genscher. Cam rece totul. Mă abordează [Radu] Berceanu cu mesajul lui Petre [Roman] pentru discuții.

Géza Szőcs îmi spune că, în timp ce pe domnul I[liescu] se putea conta, fiind un „funcționar", pe Petre nu, fiind un... „aventurier"!?

Miercuri, 22 aprilie 1992

Ore dimineața. Apoi întâlnire cu miniștrii veniți pentru semnarea Convenției pentru evitarea poluării Marii Negre. Domnul I[liescu] le vorbește de experiența lui de la Ape.

Îl primesc pe Gigi Doicaru (fostul cumnat) și apoi pe Julia Moreni.

Dimineața, Mugur [Isărescu] îmi spune de sinuciderea lui [Ioan] Totu și mă roagă să văd, pentru că fiica lui era însărcinată, dacă se poate evita o autopsie. Îl sun pe [Mihail-Ulpiu Popa-] Cherecheanu, care îmi răspunde că e imposibil, dar îmi promite să procedeze cu toată delicatețea față de familie.

Vine [Vladimir] Pasti să redactăm declarația pentru formarea propriului nostru grup parlamentar.

Apoi sus, cu V[asile] I[onel], despre rege. Va sta trei zile: sâmbătă (Suceava, Putna), duminică (București) și luni (Curtea de Argeș). Se discută cu [Victor] Babiuc pentru protecția sa. V[asile] I[onel] se teme de provocări, chiar din partea monarhiștilor. Atrag atenția domnului I[liescu] despre rolul TVR, prilej să discute „mai dur" cu Răzvan Theodorescu și despre modul cum i-au cenzurat lui vizita la Brașov și Covasna. Stabilim ca [Victor] Opaschi să-i transmită Siminei Mezincescu mesajul că, dacă regele ar vrea, domnul I[liescu] nu ar spune nu unei întrevederi. Îi mai sugerăm să meargă la Înviere la Patriarhie, ceea ce ar avea un impact mult mai mare decât ce intenționa el: să i se filmeze participarea la biserica din Scroviștea!?

Seara, cu Mugur, despre rezolvarea problemelor CFR rămase de Paște fără... motorină!?

Joi, 23 aprilie 1992

Ore dimineața. Apoi discuție telefonică cu Ion [Ioan Talpeș], care nu se simte bine, dar ne spune că domnul I[liescu] a acceptat *reluctantly* decizia noastră de a constitui un partid.

Mergem cu [Vladimir] Pasti la Parlament, unde discutăm cu [Marian] Enache și oamenii noștri planurile de viitor,

declarația și rațiunile. Sunt toți de acord. Ne vom revedea după vacanță. Decidem să nu întreprindem nimic deocamdată, deoarece, pe de o parte, nu suntem pregătiți, pe de alta, nu ar fi credibil astăzi, când Todi [Theodor Stolojan] prezintă Parlamentului problemele țării.

După, repede la Cotroceni, unde am o discuție cu Kovačević, consilierul sârb, care mă roagă să transmit americanilor mesajul că ei erau gata să dea dovada de flexibilitate, dar dacă vor fi împinși în corzi, vor lupta până la capăt! Fac acest lucru la prânz, unde suntem invitați de [Brian] Flora ([Vladimir] Pasti și [Silviu] Brucan) la o masă cu [John R.] Davis.

Vineri, 24 aprilie 1992

Zi în care nu am făcut practic mai nimic concret. Am citit toate restanțele. Am însă o altercație cu cei din pază, cărora li s-a suit la cap, vrând pur și simplu să-și subordoneze aparatul Președinției. Fac scandal la domnul V[asile] I[onel], pe care îl amenințe cu plecarea, dacă lucrurile merg mai departe pe această linie.

La 16.00, mă sună domnul I[liescu], oarecum mirat că mai eram acolo, și mă invită sus. Mă ia pe departe, deși simt că voia să îmi spună ceva. Îi relatez intențiile noastre politice și sare în sus ca ars, dezvăluind-mi intenția de a mă angaja în organizarea noului partid. Îl refuz, motivând cu jignirea adusă prin plângerile la adresa mea făcute pe la spatele lui. Încearcă să preia toată vina asupra lui, ceea ce nu cred și îi spun.

Sâmbătă, 25 aprilie – luni, 27 aprilie 1992

Snagov, cu Mugur [Isărescu] și Cristi [Păunescu?].

Marți, 28 aprilie 1992

Revenirea la serviciu. La 12.00 și 13.00, primiri la domnul I[liescu] (reprezentanții parlamentului elvețian și ministrul

comerțului exterior din Belarus [V.I. Baidac]). Cu acest prilej, domnul I[liescu] îmi spune câte ceva despre vizita fostului rege:

1. venirea a fost organizată printr-o doamnă de la Londra; nici cei mai apropiați și înfocați suporteri (Simina Mezincescu, [Corneliu] Coposu ș.a.) nu au știut și au fost ofuscați, dar nu au pierdut prilejul să se alăture vizitei;

2. paza a fost organizată de o instituție de profil din Anglia, care a venit aici mai înainte să discute cu autoritățile române;

3. oamenii dintr-o comună suceveană au vrut să ocupe pista aeroportului; a fost nevoie de intervenția autorităților pentru a-i opri;

4. la Curtea de Argeș, a avut grupuri ostile;

5. la depunerea de flori de la București, luni dimineață, nu a mai fost deloc atât lume.

Domnul I[liescu] are o atitudine dublă: în public, va trata vizita cu indiferență, pentru a o minimaliza, dar în particular e de acord cu concluzia mea că vizita a inaugurat un efort serios de restaurare a monarhiei la noi. Parcă îl îngrijorează un pic atitudinea lui [Radu] Câmpeanu...

Pentru după-masă, domnul I[liescu] mă cheamă să îmi dea să mă ocup de Declarația de recunoaștere a noii Iugoslavii. Sunt de părere că este nevoie de așa ceva, dar să vedem mai întâi cum au procedat și alții. Vine de la Externe draftul, pe care îl modificăm în două locuri – „România își manifestă disponibilitatea de a continua relațiile cu noul stat" (recunoaștere implicită, deci). Mâine, proiectul se discută în Guvern.

După, la Lică [Vasile Secăreș], pentru discuția politica. Este un pic descurajat că nu s-a acționat încă. Stabilim să inventariem forțele parlamentare mâine, apoi să se desprindă ei joi, iar noi să ținem o conferință de presa săptămâna viitoare. Până atunci vom hotărî, totuși, dacă facem sau nu partid.

Seara, acasă.

Miercuri, 29 aprilie 1992

Domnul I[liescu] în vizită la Vaslui și Iași, unde, contrar celor discutate ieri, se lansează în atacuri antimonarhice, dovedind că nu se mai putea controla, că nervii încep să îl lase.

La prânz, masă cu Ion [Ioan Talpeș] și cu [Ioan] Mihuț. Îmi confirmă că generalii erau pe plecare din Președinție. Și despre [Iosif] Boda îmi spune că nu va mai apărea cu domnul I[liescu] în public. Eu aș fi OK, dar nu-mi dau seama din ce punct de vedere.

La 17.00, întâlnire cu parlamentarii noștri, vreo 15–16, toți oameni de calitate. Se avansează câteva formule – cu argumente pro și contra – pentru ca, în final, să ajungem la concluzia:

1. înființării partidului și anunțării acestui lucru;

2. creării informale a grupului nostru parlamentar;

3. concentrării campaniei pe un număr restrâns de județe, cu pondere mare în rândurile celor trimiși în Parlament, unde să se urmărească obținerea unei eficacități maxime.

După, cu [Ioan] Mihuț și cu Vlad [Pasti] la mine, pentru ultimele detalii.

Joi, 30 aprilie 1992

Zi liniștită. Dimineața aflu că V[asile] I[onel] și-a trimis șoferul și mașina la unitate. Este clar că pleacă. Unde? Nu se știe.

Aflu și cauza diatribei antimonarhice de la Vaslui: cineva din mulțime i-ar fi fluturat în față însemnele regale, lumea ar fi reacționat, iar el ar fi trebuit s-o potolească. În orice caz, pare că începe să-și piardă controlul.

La prânz, la olandezi. Ataşatul neamț, Aretz, îmi relatează cu lux de amănunte despre un document privind granițele noastre, care ar fi fost adoptat de CSAT și trimis, sub semnătura lui [Marin] Pancea, Parlamentului spre aprobare!? Cu rușine, a trebuit să admit că nu știam nimic despre el, deoarece nu

fusesem consultat. Mai vorbesc și cu ungurul, care îmi spune că aveam un prieten comun, pe Vladimir Gurjii!? Ambasadorul [Aurelian] Dănilă vrea să mă vadă săptămâna viitoare.

Revin la Cotroceni, apoi plec. Seara, masa cu G[eorge] P[op] și „Coastal". Iar sunt probleme, de parcă cineva voia să împiedice cu tot dinadinsul tranzacția. Sunt implorat de directorul Andrei (Pitești) să intervin, deoarece 30% din capacitatea de rafinare a României va înceta lucrul în 10 zile.

Vineri, 1 mai 1992

Primirea lui Saburo Okita, fost ministru de externe al Japoniei. Apoi, încercare de ședință, dar amânată pentru luni, din cauza întâlnirii cu „forțele sănătoase". Stabilim să lămuresc cu Constantinescu (?) problema „Coastal" și cu Ion [Ioan Talpeș] despre ultima ofertă a lui Mihnea (?) de a-l ajuta pe domnul I[liescu].

Weekend cu Mugur [Isărescu] la Snagov. Întâlnire cu Petre [Roman]. Mugur, reținut. Ileana, în panică!

Luni, 4 mai 1992

Iarăși, o zi importantă. Am luat o decizie inversă cu „Grupul".

Dimineața, întâlnire cu domnul I[liescu]. Sunt de părere că ar fi nevoie de ieșirea lui publică în favoarea ținerii alegerilor în vară, ca țara să aibă timp să judece cine și de ce se împotrivește. Se acceptă ideea și se planifică o întâlnire a șefilor partidelor și grupurilor parlamentare televizată, așa cum a fost cea cu Basarabia.

După, la Școală cu băieții. Inclin să declin oferta lui Marian E(nache), care, entuziasmat, ne demonstrează „avantajele" fuziunii cu FSN.

Între timp, aflu de la Mihnea că *madame* [Christine] Valmy – o sprijinitoare a lui Petre [Roman] – se oferă să-l convingă pe

Bob Dole să ridice problema clauzei în Congres înainte de alegeri!? Pe baza experienței anterioare și a asocierii ei cu Petre, sunt sceptic. Intervine însă Ion [Ioan Talpeș], care comunică faptul că, în SUA, domnul I[liescu] a câștigat partida: se merge pe el și, pentru a demonstra, vom primi clauza înainte de alegeri!

Informația – comunicată băieților înainte de venirea lui Enache – ne schimbă planurile: va trebui să fuzionăm cu FSN-22, costul fiind, în aceste condiții, mai redus decât anticipam. Condiția: independență față de domnul I[liescu] și campanii paralele.

Stabilim un program de pași obligatorii, premergător fuziunii cu ei, care se va face la convenția lor, cu ei venind spre noi. Mi se oferă șefia, dar refuz. Intenționez să fiu prezent, să ajut, dar nu să mă singularizez, acceptând o asemenea funcție!

Dan [Mircea Popescu] îmi spune că Mugur [Isărescu] i s-ar fi plâns de „ghinionul" de a se fi întâlnit cu Petre în compania lui Mihai [Bujor Sion] și a mea!? Dacă așa stau lucrurile, iar Mugur e preocupat să nu-l supere pe Petre, din nu știu ce motive, asta explica ieșirea Ilenei de ieri de la Snagov, precum și tăcerea pe tot timpul întâlnirii cu Petre!? Păcat, m-ar dezamăgi o lipsă de verticalitate.

Marți, 5 mai 1992

Plecare la Sinaia, pentru recepția dată de domnul I[liescu] în onoarea participațiilor la reuniunea UNESCO. Discut cu Klaus [Brambach] (care îmi spune că ar trebui să-mi propun să devin ministru de externe), cu belgianul și cu [Cohen] Storck, cărora le solicit reacția la hotărârea noastră de a prelua FDSN [Frontul Democratic al Salvării Naționale] (FSN-22). Rămâne să ne vedem săptămâna viitoare. Îl anunț pe domnul I[liescu] de intenție. E mulțumit și va sta de vorbă cu noi vineri sau

sâmbătă. [Adrian] Năstase aproape că mă implora să stau de vorbă și cu el, spunându-mi că se simte cu conștiința împăcată pentru absența comunicării dintre noi. Cred că simte de unde bate vântul. Dacă mai vrea sprijinul domnul I[liescu], va trebui să meargă cu acest partid, și nu cu [Petre] Roman, însă aici va da de mine!?

Miercuri, 6 mai 1992

Ore. Îl prezint pe [Eugen] Chivu, care face un panel pe *peace-keeping*.

La prânz, vin băieții la mine și le spun de discuția de la Sinaia, după ce fusesem mai întâi la doamna Stoicescu, preocupată de mașinațiunile vizând înlocuirea soțului ei [Nicolae Stoicescu], ambasador la Atena, cu liberalul Vintilă, numit consilier al lui Năstase pentru... Grecia!?

Mă sună și [Adrian] Severin, să mi se plângă de superficialitatea și politicianismul lui Adi N[ăstase], care, acum, la spartul târgului și în preajma campaniei electorale, face mare caz de elaborarea strategiei de politică externă a României, discutată în guvern astăzi. Atât de fals este și cu mine, că, după discuția de ieri în care voia să ne vedem, astăzi „uită" să mă mai invite să particip – ca observator – la discutarea strategiei respective!? *So much for Năstase's loyalty to the „Group"!*

Doi ani de la înființarea SPP [Serviciul de Protecție și Pază]. Rece și scurt! Apoi, seara, cu Adi Schervan acasă.

Joi, 7 mai 1992

Spre prânz, vine [Gheorghe] Fulga, care ne spune (Vladi [Pasti] cu mine lucram la problematica și pozițiile de adoptat la întâlnirea cu domnul I[liescu]) să transformăm „Grupul" într-o... fundație, cu titlul „Un Viitor pentru România", al cărei scop să fie dezbaterea problemelor economico-sociale și

politice ale țării. Filialele se pot transforma în organizații locale ale unui eventual partid. În plus, poate primi sponsorizări, având personalitate juridică. În felul acesta, asocierea noastră la FDSN se poate face păstrându-ne identitatea.

După-masă, cu [Costică] Sava, la Constanța, pentru problemele din teritoriu.

Vineri, 8 mai 1992

Ore dimineață, apoi participare la primirea lui [Nicolae] Țîu. La prânz, discuție cu băieții la telefon.

Sâmbătă, 9 mai 1992

Depunere de coroane la Cimitirul Militar Britanic, apoi la Cotroceni, pentru primirea – cu Lică [Vasile Secăreș], Dan [Mircea Popescu] și Vladi [Pasti] – la domnul I[liescu], care îl cheamă și pe [Vasile] Văcaru. Discutăm condițiile și ideile pe care vrem să le punem în aplicare. Ajungem la un acord. Văcaru ne dezvăluie câteva din slăbiciunile lor:

1. au nevoie de angajarea fermă a lui Enache;
2. au nevoie de deputații noștri;
3. au presiuni interne.

Domnul I[liescu] a sesizat jocul Opoziției, mai ales al liberalilor (despre care a înțeles că vor să-l păcălească): prețul alegerilor generale în iulie îl constituie separarea de cele prezidențiale. Or, dacă se acceptă amânarea generalelor pentru toamnă, nu mai există niciun motiv pentru separarea lor.

Duminică, 10 mai 1992

Ziua Regelui, pe care TVR o onorează – fără reținere – cum trebuie. Mă sună [Vladimir] Pasti, care mă cheamă urgent la o întâlnire cu [CNSLR] „Frăția" (Mircea Popa, Tănăsescu și Claudiu Iordache, cu o tipă, care a tăcut tot timpul). Ni se

dezvăluie lucruri pe care doar le bănuiam (ajutorul extensiv pe care îl primesc din afară, mai nou din Anglia, *deal*-ul lor cu [Radu] Câmpeanu, care l-a determinat pe [Radu] Câmpeanu să vina cu propunerea din decembrie 1990, iar acum să se rupă de Convenția Democrată, precum și faptul că au fost învățați să țină administrația mereu sub presiune, legăturile de cooperare – aici – și conflict în Ucraina, cu Solidaritatea poloneză).

Ei vor modificarea forțată a spectrului politic românesc, pe linia celor trei internaționale existente: social-democrată (îi vor trage covorul de sub picioare lui Sergiu Cunescu), liberală (întărindu-și-l pe Câmpeanu) și creștin-democrată (încercând să-i reformeze pe țărăniști, care însă sunt prea legați de legionari, prin Ticu Dumitrescu). Practic, urmăresc o coaliție liberalo-social-democrată.

De la noi voiau să-i dăm o lovitură lui Petre [Roman], separându-ne oficial de el, precum și să-l convingem pe domnul I[liescu] să-l accepte pe [Theodor] Stolojan candidat la președinție. Renunță la chestia cu Petre – după demonstrația mea că e deja terminat –, dar rămân cu ideea pentru domnul I[liescu] și acceptă ca noi să ne apropiem de FDSN și să colaborăm intelectual.

Iordache susține ideea că un președinte ca domnul I[liescu] sporește șansele restaurării monarhiei, datorită vulnerabilității sale. Și ar avea dreptate, dacă, după patru ani, domnul I[liescu] nu va mai fi candidat.

Luni, 11 mai 1992

Dimineața, întâlnire cu Gavriliu și Maxim, de la Electronica.

La 12, la [Ion] Petcu, care revine după operație. Un tip de la Interne îmi spune că Victor Stănculescu va candida la Președinție! Nu știu cine îmi spune că ideea nespecificării în referendumul pentru Constituție a problemei monarhie sau

republică i-ar fi aparținut lui [Radu] Câmpeanu... Posibil, dar improbabil, deoarece ar fi însemnat punerea în discuție a unui lucru tranșat deja la ora aceea de Constituție.

După, la Hellemans (?) la masă, unde vine și [Cohen] Storck. Expun analiza care ne conduce la decizia de a ajuta această nouă formațiune politică să se cristalizeze. Doresc – și obțin – „urechea" lor pentru a transmite corect mesajele acțiunilor noastre. Costurile nu le putem ocoli în întregime.

La 18.00, la ambasadorul american [John Davis Jr.], pentru delegația Colegiului Național de Apărare. E clar că interesul lor pentru mine a crescut (să fi contribuit și faptul că i-am luat locul lui Ion [Ioan Talpeș] în seminarele pe minorități organizate de IREX [International Research & Exchanges Board]?). Mi se solicită sprijinul pentru primirea lui [Dick] Clark și pentru alcătuirea unei delegații pe probleme externe, care să viziteze SUA vara aceasta... Îi pun și pe ei la curent cu planurile „grupului" nostru. Obțin același răspuns, ca și de la ceilalți. Deci, toți sunt pregătiți să recepteze corect ce se va întâmpla.

La 20.00, la Cercul Militar, la recepția Computerland.

Abia ajuns acasă, domnul I[liescu] mă cheamă înapoi la Cotroceni, unde era în ședință cu [Dan] Marțian, [Marian] Enache, [Gheorghiță] Lupău, Ionel Roman, [Ion Aurel] Stoica și încă un deputat (vine și Florin Vasilescu). Problema era cum să fie prevenită disocierea alegerilor, în condițiile imposibilității obținerii majorității, toți fiind coalizați împotriva domnului I[liescu]. Ar trebui ca noi să urgentăm declarația de ruptură de Petre [Roman], ca să-l mai văduvim de câțiva oameni dintre cei nehotărâți.

Referitor la conlucrarea noastră cu noul FSN, rezultă o destul de puternică opoziție din partea celor care realizează că, prin valoarea noastră, vom sfârși prin a ne impune. Pentru a depăși acest obstacol, domnul I[liescu] va spune, în prezența

celor două grupuri, că ne acceptă la conducere. Oricum, e evident că el nu agreează „Grupul" nostru, dar nu se poate lipsi de profesionalismul nostru. La rândul meu, fac clară critica la adresa comportamentului lor neloial şi le promit că, la prima „abatere", mă voi da liniştit laoparte.

Toţi cei de acolo nu scot niciun cuvânt, acceptând tacit cele spuse de mine. Domnul I[liescu] spune că va trebui să merg la partid şi să-mi asum organizarea lui de pe poziţia de... secretar cu relaţiile externe!? Să vedem cum evit această soluţie, care mi se pare proastă pentru mine. Poate că a sosit cu adevărat momentul să plec din Preşedinţie.

Marţi, 12 mai 1992

La 8.30, vine la mine Vladi [Vladimir] Pasti, cu un lung proiect lacrimogen de declaraţie. Facem împreună altul, mai scurt şi mai concentrat. Mergem cu el la domnul I[liescu], ca să nu avem vorbe... Apoi i-l dau lui Neagu Udroiu la Rompres, pentru difuzare, dar îl reţine Lică [Vasile Secăreş] până i-l citesc şi lui, precum şi lui Liviu [Mureşan] şi Dan [Mircea Popescu], care îşi dau acordul.

Am apoi o serie de întâlniri, pe rând, cu [Viulen] Pozdniakov (care spune că Frontul lui Roman ar face o mare greşeală să susţină candidatura lui [Mircea] Druc, sprijinind astfel indirect Unirea), Csikós, Kovačević (care îmi spune că ruşii i-au avertizat că, la rând, urmează acum Kosovo!?). Mă roagă să ţinem un canal de comunicaţie deschis prin mine cu americanii. A luat notă. Îmi spune că pe ei îi interesează aprecierile mele asupra situaţiei. I-am spus că mă simt flatat.

La 15.00, cu generalul [Lucian] Culda la un examen de doctorat. Îmi spune că au primit semnale că se pregătesc noi tulburări la noi – în zonele locuite de maghiari şi în Bucureşti, căci, după Iugoslavia, urmează rândul nostru. Îmi spune că a primit

un mesaj din afară să ne agităm un pic legat de Iugoslavia, pentru a mai încetini ce ne așteaptă. Hotărâm, pentru săptămâna viitoare, o masă rotundă pe această temă, publicată în *Românul*.

La 18.30, vin băieții la mine și stabilim tactica pentru ședința de la 19.30 cu domnul I[liescu] și conducerea FDSN: vom colabora, dar fără să intrăm în conducerea și structurile noului partid. În final, după *ups and downs*, asta și obținem. În ce mă privește, din cauza forței mesajului meu, domnul I[liescu] însuși le spune celor din FD că nu mă pot angaja în structuri, deoarece eram... consilierul său, deci exact pe dos de ce spunea ieri. E mai rău cu [Marian] Enache, care e forțat pur și simplu să iasă mâine în față și să declare răspicat că iese din FSN (ceea ce, practic, a și făcut prin asocierea la declarația „Grupului", dar, mă rog!?)

Miercuri, 13 mai 1992

Dimineață, întâlnire cu Bob [Wiley] și John Gow pentru programul pe care vor să îl facă aici cu părinții adoptivi.

La prânz, întâlnire cu profesorii irlandezi. [Ioan] Mihuț îmi spune la telefon că domnul I[liescu] a acceptat condiția parlamentarilor noștri de a fi un grup independent în FDSN (ne „sacrificăm", dar nu ne compromitem!) și va sta de vorbă cu ei în consecință.

La 17.00, o vizită de curtoazie la noul sediu. Seara, meciul (UEFA) cu Bob și John.

Joi, 14 mai 1992

Când să plec la Progresul, pentru întâlnirea cu Tipa și constănțenii, ne cheamă domnul I[liescu] la el, cu rugămintea de a elabora punctaje pe probleme, pentru interviul/cuvântarea televizată pentru doi ani de la alegeri.

La prânz, la Parlament, unde e fierbere mare. FSN-iștii, din ce în ce mai disperați și agresivi, încep să își multiplice greșelile (colaborare cu UDMR, încercare de părăsire a sălii, încercare de demitere a lui [Dan] Marțian ș.a.). Impresia mea e că noi am provocat o criză internă, care s-ar putea să-l catapulteze pe Petre [Roman] afară din partid.

Noi, în schimb, suntem tot mai băgați în seamă și încurajați (Ingham lui [Marian] Enache și *Azi*). Am intervenții la BBC și Reuters. Un tip pe care îl știu de la bazin, monarhist și „cadist" [membru al CADA – Comitetul de Acțiune pentru Democratizarea Armatei] declarat, mă sfătuiește să stau deoparte, deoarece Armata se va lua de Poliție.

Vineri, 15 mai 1992

Ore la Școală, apoi chemare la domnul I[liescu], care vrea să îi explic ceva din interviul meu la BBC. Îmi spune că (Sorin) Meșter a început să facă pe nebunul (confirmă că a fost abordat de FSN cu o propunere de salariu de... 60 000 lei). Apoi îmi spune că va trebui să mă trimită până la urmă acolo (la noul Front) și mă roagă să-l determin și pe Adi [Năstase] să vină (în ciuda rezervei mele, e convins că Adi va accepta), pentru că, altfel, noul partid nu va decola. Îmi mențin rezervele și terminăm în coadă de pește.

La prânz, alegeri la Școală. Sunt reales decan, iar Lică [Vasile Secăreș] rector. Apoi la norvegieni (ambasadorul îmi face prezentare excelentă soției sale!?). Generalul [Gheorghe] Voinea și [Victor] Surdu, văzându-l pe Adi cu [Victor] Stănculescu, remarcă: „uite puștiul cum ia lecții de la profesor!" Îmi spune că MAE e în „pioneze". Se pare că numirile peste rând ale lui Adi – determinate de „echidistanța" lui activă –, încep să-i cam supere pe cei vechi din minister.

După norvegieni, la recepția UNESCO, apoi acasă.

Sâmbătă, 16 mai 1992

La 11.00, întâlnire cu băieții, în care stabilim:

1. ajutorul pentru FDSN să se organizeze, fără intrarea noastră;

2. constituirea propriului nostru grup FDSN în Parlament (pe baza discuției lui [Vladimir] Pasti cu [Marian] Enache de mâine seara);

3. colaborare totală în teritoriu;

4. luni, constituirea grupului parlamentar, marți, convocarea conferinței de presă, miercuri, pregătirea acesteia, iar joi, ținerea ei.

Între timp, demararea demersurilor pentru constituirea Fundației.

Luni, 18 mai 1992

Plecare spre Chișinău. Acolo, ploaie torențială. La reședință, apoi discuțiile între delegații ([Valeriu] Muravschi ne cere ajutor în domeniul energetic, portuar, industrial și financiar – 60-70 milioane de dolari).

Domnul I[liescu] și [Mircea] Snegur au apoi un tête-à-tête și țin o scurtă conferință de presă. Apoi masă, vizită la [Alexandru] Moșanu, la Parlament. Eu ies din program, mă plimb un pic, mă odihnesc, apoi, la 18.45, mă văd cu celălalt Ciobanu, colegul lui Andrei Gorlenko din conducerea Secției Externe a CC al PCUS, pentru două, trei cuvinte protocolare. Apoi recepția, cu toată elita moldovenească. Îi văd un pic și pe ziariști la Hotelul Codru. Știri bune (a căzut amendamentul lui [Radu] Berceanu) și rele (legea pentru alegerile prezidențiale nu a trecut).

Marți, 19 mai 1992

Dimineață, o mică întârziere. Domnul I[liescu] vorbește acasă; Dan Marțian și Marian Enache vor ieși din Front astăzi!

Plecăm. Ne oprim la Florești, apoi la Bălți, unde luăm și masa. [Mircea] Snegur ne spune de bețiile lui [Boris Nikolaevici] Elțin – care a spus că Flota din Marea Neagră și Armata a 14-a vor rămâne acolo unde sunt, atât timp cât va trebui – de la reuniunile CSI [Comunității Statelor Independente].

Revenim, mă schimb și mergem la semnarea actelor oficiale. Cu Doru [Viorel] Ursu și Grigoruț, îi jucăm o festă lui Vaida. După ceremonie, conferință de presă, unde Snegur declară că singura șansa de internaționalizare a conflictului din Transnistria ar reprezenta-o intervenția Armatei a 14-a. Când terminăm, Snegur îmi comunică faptul că [Iuri] Netkacev, comandantul armatei respective, ar fi comunicat că, fără voia lui, zece tancuri ale Armatei a 14-a au ieșit din cazarmă și se îndreaptă spre Dubăsari!? Îl informez – discret – pe domnul I[liescu] de situație, care întrerupe întâlnirile, coboară și mergem urgent la „paharul de despărțire". Snegur rade două-trei pahare de coniac, își dă un pumn în cap – ca să se „limpezească", zice el – și ne declară că, dacă nu se acționează, va trebui să demisioneze, deoarece nu își poate apăra cetățenii. Apoi declară că va mobiliza poporul și va merge în calea tancurilor. Noi îl descurajăm. Eu îi spun că este foarte ușor să intri în conflict, dar infinit mai greu să ieși din el. Adi [Năstase] e de părere că e vorba de o capcană. El se scuză, îl trimite pe [Valeriu] Muravschi să vadă despre ce e vorba, îl cheamă pe [Nicolae] Țîu, iar Adi [Năstase] pe Dinu Marcel și îi trimit să pregătească o declarație. Promite să îl sune pe Elțin și pe ceilalți și să protesteze. În general, acceptă ideea internaționalizării situației și a returnării mingii în terenul advers, prin invocarea incidentului ca dovadă a incontrolabilității Armatei a 14-a, care a devenit un factor destabilizator. Adi, domnul I[liescu] și cu mine concluzionăm că nu e exclus că incidentele de noaptea trecută de la Dubăsari să fi fost inițiate de moldoveni și că rușii, știindu-l labil, îl provoacă.

Ajungem acasă și aflăm de gestul lui [Dan] Marțian și [Marian] Enache. [Ioan] Mihuț mă sună și îmi spune de alăturarea lui [Vasile] Gionea, de la PNȚ-CD, grupului nostru parlamentar. Îmi mai spune că săptămâna viitoare va fi deschisă o anchetă împotriva lui Petre [Roman], iar [Radu] Câmpeanu va fi debarcat. Atmosfera politică se încinge vizibil, iar eu încep să fiu puțin temător.

Miercuri, 20 mai 1992

Ore dimineața. Apoi primirea trimisului emirului Kuwaitului, ministrul petrolului [Issam Al-Marzouk], cu un mesaj de colaborare cu noi în acest domeniu. Domnul I[liescu] acceptă dacă ne creditează ei costurile implicate.

Apoi discuția cu Larry (Watts), care se întrerupe, întrucât sunt chemat sus, unde domnul I[liescu] ne spune de declarația lui [Mircea] Snegur, a MAE român. Ne spune că moldovenii au distrus trei tancuri și câteva transportoare blindate, dar nu mai au muniție. Va trebui să le dăm. În rest, chestiuni de agendă și „idei" de consilieri.

La 14.30, cu băieții la Lică [Vasile Secăreș], pentru pregătirea conferinței de presă de mâine.

La 17.30, acasă. Pregătesc intervenția. Văd meciurile cu Adi Schervan.

Joi, 21 mai 1992

Dimineață, ultimele ore cu anul II. Apoi, la G[eorge] P[op], pentru întâlnirea cu Ion [Ioan Talpeș], de la prânz.

Conferința de presă a „Grupului": două ore și jumătate. Este o mare sete de informații, dar și o incapacitate de a înțelege pentru ce nu ne transformăm în partid. În final, păreri împărțite: unii ne felicită, alții susțin că am fi dat greș! Cei din urma concluzionează că suntem un „grup de mercenari

politici", care își pun profesionalismul la dispoziția forței politice care ne convinge etc.

Îl caut pe Larry [Watts], dar nu e. După vizita lui Mihai (!?), a plecat la ambasadă.

La 13.00, la masă – în aer liber – cu Ion [Ioan Talpeș] și G[eorge] P[op]. Aflăm că Petre [Roman] a fost născut de... Petru Groza, de aici și prenumele. Ion îmi spune că e și el puțin răspunzător de imaginea bună pe care o are „Grupul" nostru în lumea politică și diplomatică bucureșteană (ca o confirmare, Ghiță Scorțan, care nu a mai putut amâna întâlnirea cu liberalii de ieri, ne comunică dorința lor ca noi să ne facem... program politic!?).

Vineri, 22 mai 1992

Dimineață, la Administrație. Revin la Cotroceni, unde dau câteva telefoane. Vine Larry [Watts] să continuăm discuția întreruptă acum două zile. După, vine Ion [Ioan Talpeș], care mă roagă să pregătesc două scrisori pentru [Allen H.] Kassof și (Livia) Plaks (ambii de la IREX), să fie semnate de domnul I[liescu].

După-masă, acasă, unde mă sună Lazăr [Vlăsceanu] să îmi comunice că nu am fost confirmați profesori de subcomisia lor. Avem o discuție violentă, în care îi dau două săptămâni să revină asupra deciziei de un arbitrariu strigător la cer! Altfel, eu unul îi dau în judecată! Seara, vine Adi [Năstase] pe la mine cu un mesaj „politic", rezultat în urma conferinței de presă de ieri, pe care a văzut-o parțial. Ideea e că, dacă nu ne iese, legăturile noastre nu trebuie să înceteze.

Duminică, 24 mai 1992

După-masă, cu Lică [Vasile Secăreș] și [Vladimir] Pasti la Victor (Babiuc), căruia [Theodor] Stolojan i-ar fi spus să

nu-și facă probleme din cauza funcției sale în partid. În rest, încearcă să ne convingă de utilitatea candidaturii lui Stolojan la președinție, dacă „țara" i-ar cere-o, dar nu ar candida împotriva domnului I[liescu]. Ne spune de colaborarea FSN cu FDSN în Parlament și cere sprijinul în mediere: alegeri simultane, dar repede!

După, cu Lică la Lazăr [Vlăsceanu] și Mihaela [Vlăsceanu]. Arbitrariul deciziei luate în privința noastră este strigător la cer! Este, pur și simplu, o mafie condusă de [Mircea] Flonta, căreia Lazăr nu-și permite să i se împotrivească. În schimb, vrea să se sustragă eventualelor consecințe ale acțiunii noastre împotriva deciziei subcomisiei/comisiei.

Luni, 25 mai 1992

Ședință de agendă. Îl informez pe domnul I[liescu] de rezultatul discuției cu Victor Babiuc de ieri. La prânz, cu Lică [Vasile Secăreș] și Viorel Hrebenciuc la domnul I[liescu]. Se conturează o posibilitate: Hrebenciuc să preia Secretariatul Guvernului.

Domnul I[liescu] ne spune că, dacă se va vota amendamentul care îl împiedică pe Petre [Roman] să candideze cu un partid și pentru un mandat în Parlament, va demisiona, [Alexandru] Bârlădeanu va prelua Președinția, iar el va candida pentru Parlament, împreună cu FDSN. În realitate, se pare că Dan Marțian l-a convins. El a fost primul pe care l-am auzit cu câtva timp în urmă, *airing the idea* în prezența președintelui.

După-masă, Birou Federal, africanii, Argentina și cina cu Bob [Wylie], Lică [Vasile Secăreș], Hrebenciuc la Select.

Marți, 26 mai 1992

Dimineață, am trecut pe la Lazăr, ca să discut contestația. La prânz, întâlnirea grupului nostru parlamentar cu domnul

I[liescu], care accentuează importanța zilei de mâine, când Parlamentul trebuie să adopte legea alegerii Președintelui.

După-masă, invitat de generalul [Lucian] Culda, la o discuție despre Iugoslavia. Concluzia lui e că noi urmăm la rând, probabil când ultima „încărcătură" explozivă – Voivodina – va fi amorsată. Ideea este că România pare să fie obiectul „jocului" unora mai mici (Germania, Austria, Ungaria), care s-au inserat în jocul celor mari, cu anticomunismul, în încercarea de a-și atinge și ei scopurile, profitând de situație. Nu au reușit, deoarece scenariul „războiului civil" nu a funcționat la noi. În orice caz, nu au abandonat, însă Armata e pregătită să lichideze cu orice cost în 24 de ore orice provocare.

Miercuri, 27 mai 1992

Am o lungă convorbire telefonică cu BBC. Spre prânz, ceartă cu Claudia, care nu vrea să îmi spună de întâlnirea domnului I[liescu] cu A[urel] D[ragoș] M[unteanu], venit de la Washington pentru vizita lui [Lawrence] Eagleburger. Mergem la masă cu Costică [Cheșculescu]. Vine și Sava Tipa, care îmi spune, confidențial, din surse sigure, că Virgil [Măgureanu] l-ar fi abandonat pe domnul I[liescu] și că lucrează cu UDMR. În plus, i s-a transmis să nu mai contribuie financiar la campania domnului I[liescu]!?

Mă întorc și-l văd pe Dinu de la Constanța. Merg sus brusc – după ce fusesem anunțat de Claudia să fiu acolo la 19.00, când urma să vină Adi [Năstase] pentru discuția privitoare la Eagleburger, unde domnul I[liescu] îmi dă caseta cu interviul lui privind Transnistria dat TASS.

În timpul vizionării, domnul I[liescu] mă cheamă jos la o întâlnire cu un american de origine arabă, care i-a organizat turneul lui [Crin] Halaicu, de care a fost dezamăgit, pentru discutarea proiectului constituirii unei comisii prezidențiale

româno-americane. Rămâne ca, pe vineri, eu și [Marius] Guran să-l întâlnim să discutăm amănuntele.

Îi spun domnului I[liescu] că, în interviu, lasă impresia, în privința consilierilor militari trimiși de noi în Moldova, că ar fi fost prins cu mâța în sac. Îmi spune că a trebuit să recunoască, întrucât rușii știau sigur de asta.

Urc și termin vizionarea. Apoi merg la el, îi spun că interviul trebuia difuzat la TV, iar el ia măsurile în acest sens, cu garanții de primire a casetei din partea lui Răzvan Theodorescu.

Îmi arată apoi declarațiile incendiare ale lui Petre [Roman] în Canada. Stabilim să le publicăm și să facem și un comentariu de punere a lor... „în valoare"!?

În Camera [Deputaților], FSN propune, și obține prin vot, amânarea votării datei alegerilor pentru mâine, când e sigur că oamenii fie au plecat, fie sunt pe plecare.

Domnul I[liescu] vorbește cu Dan Marțian, exprimându-și dezamăgirea față de calitatea și priceperea celor din FDSN. În plus, [Oliviu] Gherman vrea să plece. Despre mine, cred că vrea să-mi dea drumul, căci spune că are doi oameni pe care ar putea să-i trimită cu succes acolo, dar nu vrea să se dispenseze de ei.

Vin apoi Adi [Năstase] cu A[urel] D[ragoș] M[unteanu] (Adi ne spune că guvernul a recunoscut Bosnia-Herțegovina, dar nu face public acest lucru, până nu discutăm cu sârbii). Domnul I[liescu] îl ia tare de la început, pentru că, în acțiunile cu americanii, l-a ignorat total pe Gherman.

Intrăm în discuție și stabilim tactica pentru întâlnirea de mâine. Adi îi cere domnului I[liescu] tact pentru mâine, dar el nu dă dovadă de tact față de domnul I[liescu], care se enervează și dă drumul tuturor ranchiunelor față de americani, ceea ce-i îngrozește pe Adi și pe A[urel] D[ragoș] M[unteanu]. În final, ne înțelegem, totuși. Va ieși, totuși, bine.

Joi, 28 mai 1992

Lucru la materialul privindu-l pe P[etre Roman]. Vine și Lazăr, să facă contestația pentru Comisia Superioară de Atestare a Cadrelor Didactice.

La prânz, plec la Vila Lac 1, pentru prânzul cu [Lawrence] Eagleburger. [Sergiu] Cunescu dă o explicație opoziției lor la simultaneitatea alegerilor: cu domnul I[liescu] în cursă, nimeni nu se va uita la ei. Oricum, par decișii să facă totul pentru a împiedica simultaneitatea.

La masă, Petre [Roman] mă „amenință" voalat, deși vorbește frumos despre mine. Eagleburger e mulțumit de „schimburile" cu mine; când află cine sunt, spune: „aha".

Întâlnirea cu domnul I[liescu] iese foarte bine. Domnul, mai bun că niciodată: face un *round-up* perfect (îi spusesem cum a fost la masă, sugerând doar bunăvoință și pasarea problemelor către cei *in charge*).

Teza lui Adi [Năstase], cum că americanii au luat decizia, se verifică. Vizita marchează asta vizibil:

1. alegerile acum, esențiale pentru clauză;

2. tehnologie, da, dar cu garanții că nu va ajunge în mâna altora;

3. zece milioane de dolari pentru împrumutul G 24, deblocate;

5. militar: ofertă de ajutor în conversie și bază militară navală.

6. acceptă și o pasează la DoD [Department of Defence]. (Dacă iese, minunat.) Problemele noastre economice și de securitate, în mare parte, rezolvate.

V[asile] I[onel] îmi confirmă: în 1990 s-a opus, acum timpurile s-au schimbat și e de acord. Trebuie să batem fierul cât e cald: șeful Marinei să plece rapid cu o navă la Napoli, cu propuneri.

La plecare, după ce Eagleburger i-a spus domnului I[liescu] că, în general, consilierii politici ai președintelui sunt „oameni periculoși", domnul I[liescu] intervenind, precizând „amândoi", Eagleburger mi-a spus: *you behaved well.* Îi șoptesc lui Bob grija noastră că, după terminarea situației din Iugoslavia, ne va veni nouă rândul și-l rog să-l trimită pe Dan [Nelson] aici.

John] Robson, de la Treasury [United States Department of the Treasury], spune că România este *a diamond in the dirt.*

Vineri, 29 mai 1992

La prânz, masa cu [Marius] Guran și Jahno, apoi deplasare la Centrul E[uro]-A[tlantic], unde conferențiază Sir Michael Alexander.

Revenire la Cotroceni, pentru Dick Clark, care îi pune domnului I[liescu] toate întrebările pe care Eagleburger nu i le-a putut pune. La plecare, ambasadorul [John R. Davis Jr.] îmi mulțumește pentru hârtia rămasă ieri pe masă de la Eagleburger și pe care i-am dat-o în timpul discuției. Dick Clark îmi dă cartea lui de vizită din proprie inițiativă.

(Mihai [Bujor Sion] mă sună să îmi spună că eu am ieșit bine din întâlnirea cu Eagleburger; ca o confirmare, vrea să facă o poză cu mine.)

Apoi întâlnire cu delegația papală, venită să discute cu Patriarhul împărțirea patrimoniului bisericesc. Impresia mea: o ultimă tentativă de a spune ulterior că, în ciuda eforturilor lor, intoleranța și intransigența românilor s-au dovedit mai puternice.

În sfârșit, primirea delegației de mari industriași germani în domeniul alimentar, prezenți la târg, și a lui [Andrew] Bache pentru Sir Michael Alexander.

Duminică, 31 mai 1992

Vine Liviu [Mureşan] la mine. Cred că el a organizat invitaţia „Grupului" nostru la ambasadorul englez [Andrew Bache], peste o săptămână.

Se dă publicităţii recunoaşterea Bosniei-Herţegovina, iar, în Iugoslavia, pe fundalul sancţiunilor, încep demonstraţiile şi luările de poziţie împotriva lui [Slobodan] Miloşevic.

Luni, 1 iunie 1992

Dimineaţa, întâlnire cu Mugur [Isărescu], apoi mesaj lui Costică. Pe urmă, la târg, unde domnul I[liescu] a venit cu o oră şi jumătate mai devreme, făcându-i pe Adi [Năstase] şi [Constantin] Fota să i se alăture din mers.

Revin la Cotroceni. Trimit contestaţia ministrului educaţiei, [Mihai] Golu, cu care Lică [Vasile Secăreş] a discutat în prealabil. Se va ocupa. Merg la bazin, la Mili pentru maşina de cusut şi apoi la recepţie la sud-africani. [Jonathan] Rickert îmi face referire la o vizită americană la nivel şi mai înalt. Alegerile se vor desfăşura simultan!

Marţi, 2 iunie 1992

Bazin, apoi la Cotroceni. Întâlniri cu o studentă şi doi italieni. Apoi cu Sava [Tipa] şi Costică [Cheşculescu]. Revenire la masă şi discuţie cu Dorina [Mihăilescu], care îmi spune că FDSN vrea să boicoteze data de 26 iulie, pentru că nu ar avea decât cinci organizaţii în toată ţara!? Îl implor pe domnul I[liescu] să intervină, să îi determine să accepte, pentru binele ţării, inclusiv pentru imaginea lui. Îmi lasă impresia că aşa va face ...

La 16.40, vine Mugur [Isărescu], pe care îl pun la curent cu decizia mea şi ultimele evoluţii. Vin acasă şi-mi termin comunicarea pentru simpozionul organizat de Armată. Ziua

italienilor. Masă, seara, cu G[eorge] P[op]. Ion [Ioan Talpeș] mă roagă să-i transmit să nu-și mai bage coada.

Miercuri, 3 iunie 1992

Bazin, apoi întâlnire cu Milenko Lukin și Kovačević, cu care discut situația din Iugoslavia. Analiza mea: ținta principală este Serbia, căci Voivodina și Kosovo sunt componentele ei. Kovačević îmi spune cât de mult este apreciată poziția mea la ambasadă și în Iugoslavia. Nu știe cum să se revanșeze...

După, termin comunicarea pentru simpozionul de mâine și fac o notă privind informațiile de la Kovačević și analiza situației din Iugoslavia.

[Ioan] Mihuț mă sună să îmi spună de torpilarea alegerilor de FDSN și să-mi ceară instrucțiuni.

Mă odihnesc după masa de prânz, mai citesc câte ceva și merg sus pentru scrisoarea privind Monumentul Holocaustului. Cobor pe la V[asile] I[onel], care îmi spune că a aflat - ÎNTÂMPLATOR - că [Nicolae] Spiroiu și comandantul Marinei Militare [Gheorghe Anghelescu] au fost chemați la sediul NATO din Sicilia, la *party*-ul de rămas-bun al comandantului Forțelor Navale NATO, iar el era pe punctul de a refuza!? V[asile] I[onel] l-a convins pe domnul I[liescu] să se folosească urgent de acest prilej pentru a iniția discuțiile cu americanii privind baza militară de la Marea Neagră.

Când să plec, domnul I[liescu] mă cheamă să trimit la MAE proiectul scrisorii lui către cei din G-7 și să mă interesez de modalitatea transmiterii scrisorii, pe care vrea să o dea publicității. Discut cu [Constantin] Ene, îi las vorbă domnul I[liescu] și merg acasă, căci mi-e puțin rău de la stomac.

Joi, 4 iunie 1992

Bazin, apoi deschiderea seminarului pe problemele insecurității, organizat de MApN și Fundația Arad (?) România.

La prânz, cu Sorana, apoi la bancă, pentru schimbul valutar. După, seminar în continuare. Îi spun lui [Ioan] Mihuț ca grupul să voteze pentru alegeri pe 26 iulie, explicând FDSN.

Vineri, 5 iunie 1992

Bazin, apoi o oră la serviciu pentru telefoane și rezolvarea problemelor curente. Apoi, seminarul, până la ora 13.00. Piață și examen cu restanțierii la analiza politică. După, sărbătorirea celor care trebuiau să plece: [Florin Bucur] Vasilescu, Victor [Dimitriu], Mihai [Bujor Sion] (Ion [Ioan Talpeș] nu poate veni). Mai vin Dan [Mircea Popescu] și Vladi [Pasti], precum și Dan Dumitru Popescu. Planul e următorul: ultimul, la Președinție, în locul meu. Dan și Vladi la Parlament, cu mențiunea că Dan mai are și opțiunea unui post de ambasador. Lică [Vasile Secăreș] și cu mine nu intrăm deocamdată în joc. Vladi îmi transmite două mesaje: unul, Petre [Roman] ne asigură patru locuri – pentru mine, Lică, Dan și cu el – pe lista FSN, iar al doilea, că [Victor] Babiuc trebuie protejat, căci e de-al nostru și urmărește separarea de Petre. Vladi și cu mine suntem de acord că, dacă acceptăm oferta lui Petre, ne-am compromite, iar de câștigat ar avea numai el, pe toate planurile. Dan e și el de acord.

Apoi recepția de la suedezi. Ambasadorul norvegian recunoaște multitudinea variantelor la dispoziția „Grupului" nostru. FDSN îi invită pe ambasadori la o întâlnire, însușindu-și astfel ideea pe care le-am dat-o mai demult. Numai că, nefiind „profesioniști", o fac prost, lăsând invitațiile la... Clubul Diplomatic, cu care ambasadorii sunt în... proces!? Încă o mostră crasă de amatorism politic!

Sâmbătă, 6 iunie 1992

Bazin, apoi seminar, unde sunt moderator și comunicator. Înainte de începere, generalul [Dumitru] Cioflină îmi spune

că Londra a făcut un apel către noi să mediem în conflictul iugoslav. Noaptea târziu, s-a discutat cu ambasada iugoslavă și se așteaptă răspunsul lor, pentru a decide dacă ne implicăm sau nu. În caz de răspuns pozitiv, un om ar fi pregătit să zboare mâine dimineață la Londra. Cioflină nu a vrut să-mi spună despre cine e vorba. De asemenea, militarii au pregătit frontiera cu Iugoslavia pentru ajutoare umanitare, care ar urma să intre în țară pe coridoarele aeriene ale Armatei și să aterizeze la Timișoara. Punctele de frontieră ar urma să fie monitorizate de observatori străini.

Cel mai umilitor mi se pare că aflu de toate acestea nu de la V[asile] I[onel] sau domnul I[liescu], cum ar fi normal, ci, întâmplător, de la un... străin!?

Luni, 8 iunie 1992

Bazin. La 12.00, primirea ambasadorului rus [Feliks Petrovici] Bogdanov, care aduce mesajul întâlnirii la nivel înalt. Domnul I[liescu] îi spune că cel mai bine ar fi la Istanbul, la sfârșitul lunii. Oricum, vizită acolo înainte de alegeri, în niciun caz.

După, rămân să îi spun de cele comunicate de [Dumitru] Cioflină (Adi [Năstase] mi-a spus că e vorba de [Constantin] Ghirdă, care stă să zboare la Londra). Nu știa nimic. În acest moment, mă întrerupe [Victor] Opaschi, cu intervențiile lui ușor obraznice. Reluăm telefonic după aceea. Îl mai întreb ce să le spun băieților referitor la data alegerilor; nu e decis, deși parcă înclină pentru toamnă. Rămâne că ei să acționeze cu valul pe care-l va stârni [Theodor] Stolojan după prezentarea sa în fața Camerelor reunite.

Vine [Nicolae] Bălănoiu, prefectul de Ploiești, să-mi spună că trebuie să-l convingem pe Dan [Mircea Popescuu] să preia conducerea FDSN, oferindu-i locul întâi pe listele de la Prahova.

Iau masa cu Horică și merg la Parlament. Îi văd pe băieți, care spun că fiecare din ei are, individual, soluția pentru realegere, dar că problema fundamentală este menținerea identității „Grupului". Oliviu Tocaciu îmi spune că cel mai bine ar fi să ne unim cu... partidul lui (Partidul Reconstrucției Naționale). Ce-mi spune coincide cu ce intenționăm să facem, deci, aici, nimic nou. Problema e, atunci, de ce tocmai cu el și nu cu alții? Rămâne să evaluăm și să-i dăm răspuns. Altfel, va merge spre P[artidul] S[ocialist al] M[uncii](!?).

În rest, Parlamentul respinge data de 26 iulie, pentru care presa FSN, care se și retrage din sală, ceea ce provoacă, după cum îmi spune [Ioan] Mihuț ulterior, un atac din partea tuturor. Mihuț e de părere că gestul echivalează cu o sinucidere politică. Oricum, FDSN și PNL au câștigat.

Marți, 9 iunie 1992

Bazin. Redactarea, copierea și trimiterea celor două scrisori de felicitare ale domnul I[liescu] pentru Julian Amery și Margaret Thatcher, recent înnobilați.

Vizite la CEC, IREX și [Sorin-Mircea] Botez acasă, care îmi spune că liberalii sunt conduși de un comitet restrâns – cinci oameni – din care face și el parte. Îmi mai spune că cel care a rupt Convenția opoziției de șase partide a fost [Corneliu] Coposu, care le-a spus liberalilor: voi nu vreți să-i acceptați pe unguri, noi mergem cu ei. Simina Mezincescu a cerut locuri pentru ea și fiica ei pe lista Opoziției, iar PAC cere și el alte procente decât i-ar da dreptul realitatea.

Seara, mă sună Voicu (?), să-mi spună că FSN resimte puternic plecarea noastră, mai ales în planul stabilirii liniei politice concrete. Mă roagă să ajutăm concret. [Ioan] Mihuț îmi spune că [Ioan] Mânzatu și republicanii vor să ne preia, iar [Ion] Petcu îmi spune că a aflat chiar de la Petre [Roman] că

acesta, dintre toți membrii „Grupului" nostru, mă regretă cel mai mult pe mine.

Miercuri, 10 iunie 1992

Bazin, apoi ședință cu șefii formațiunilor politice. Data alegerilor este stabilită pentru 27 septembrie, cu FSN și Convenția, contra simultaneității.

La 14.30, la Școală, unde domnul Dima (?) îmi relatează despre ședința Colegiului Academic, unde același [Mircea] Flonta, care e și aici secretar, ne neagă mie, lui Lică [Vasile Secăreș] și lui [Ovidiu] Trăsnea titlurile, pentru că ne-am scris cărțile... înainte de Revoluție!?

La 15.00, sunt la [Dorel] Șandor să discutăm despre seminarul IREX. La 16.00, sunt la COS [Casa Oamenilor de Știință], pentru ultimele retușuri pentru întâlnirea FDSN cu ambasadorii.

La 17.00, primirea lui [Nicolae] Țîu, unde suntem informați despre situația de acolo. Domnul I[liescu] vrea să-l vadă pe [Aleksandr] Rutkoi la Rio să-l „prelucreze" un pic.

La 17.45, discuția cu Teo [Meleșcanu], V[asile] I[onel] și Gheorghiaș despre Istanbul, unde merg și eu. După, primirea lui GOTCO (?).

Joi, 11 iunie 92

Bazin, apoi primirea lui Florian (omul lui Nagel), apoi la Lazăr, pentru contestație și la Expoziția de carte. Apoi plecarea la mare, pentru seminarul IREX: [László] Borbély, [Géza] Domokos, [György] Tokay, [Klaus] Fabritius, [Ștefan] Tcaciuc, plus profesorul [Dinu C.] Giurescu, Lia Cioplea (drepturile omului), Dorel Șandor ([Ovidiu] Mușetescu și Popescu), Dan [Mircea Popescu], Allen Kassof, Livia Plaks, Larry [Watts], până duminică.

Luni, 15 iunie 1992

Dimineața, cu Sorana pentru angajare. Vine Liviu [Mureșan] la mine și îmi spune că [John] Mroz, care l-a băgat pe Adi [Năstase] în *board*-ul Institutului, nu e deloc mulțumit de el, căci nu a făcut nimic. Va veni el pe aici în iulie.

Rezolv cu casa. Achit și radiez ipoteca. La prânz, primirea unui businessman, Eisenburg.

Rămân după la V[asile] I[onel], căruia îi comunic intenția de a pleca din Președinție și îi avansez numele lui Dan Dumitru Popescu, care să fie de pe acum angajat, pentru a asista la schimbările preconizate, cu scopul asigurării continuității. V[asile] I[onel] e de acord. Mâine urmează, în consecință, o întâlnire la ora 15.00.

Marți, 16 iunie 1992

Bazin, întâlnire cu Mirică, apoi, cu Dan Dumitru Popescu, la general, despre problemele Președinției. Rămâne să luăm Constituția, să extragem sarcinile președintelui și să pregătim „rutinele", apoi să vedem necesarul de oameni, trecând la angajarea lor.

Când revin, întâlnirea cu perechea de italieni trimiși de [Ion] Bulei. Se plâng de Costel [Iancu] și de oamenii pe care îi sprijină el politic (Mugur [Isărescu], [Vladimir] Pasti, Virgil [Măgureanu]).

La prânz, ziua reginei Marii Britanii. [Victor] Stănculescu îmi spune că mi-a transmis prin Lică [Vasile Secăreș] să stăm de vorbă. Aranjez cu [Kanji] Tsushima să plec în Japonia după alegeri. Ambasadorul belgian îmi spune că aș fi nominalizat pentru Bruxelles!?!

Trec pe la doctor – trecusem și dimineața – și nu-l găsesc. S-ar putea să am ceva cu colecistul.

Acasă mă sună [Dorel] Șandor să facem ceva cu ușurarea condițiilor observatorilor naționali, căci i s-a cerut acest lucru (probabil de la americani). Îi aranjez o întâlnire cu V[asile] I[onel].

Seara, acasă la mine, colonelul Gao, cu noul atașat militar chinez.

Miercuri, 17 iunie 1992

Bazin, apoi cinci ore de examen cu anul II Relații Internaționale.

Trec să îi iau pe [Ceslav] Ciobanu și [Nicolae] Chirtoacă, consilierii lui [Mircea] Snegur, aflați în drum spre Crans Montana. Stăm de vorbă – la masă – despre organizarea Președinției noastre, ca model pentru ei. Îi preia apoi generalul [Marin] Pancea.

Vine Liviu [Mureșan] cu Greavu, să-mi vorbească despre „Minitel", o idee extrem de importantă, care merită atenție.

Vine și [Petre] Ninosu, ca să-mi relateze că, în rândurile lor, s-a lansat ideea că noi am fi în spatele presei proaste pe care o au ei!? De fapt, de aceasta sunt ei înșiși răspunzători, iar diversiunea e tipică lui Petre [Roman]!

La aeroport. Vine domnul I[liescu]. [Attila] Verestóy îmi spune că și în Brazilia a citit despre mine că aș fi „arma secretă" a „Grupului"...!?

Joi, 18 iunie 1992

Bazin, apoi interviul pentru *Expres*. La prânz, la doctor, unde aflu că aș avea un început de... ulcer. La 16.00 avem ședință cu domnul I[liescu]. [Emilian] Manciur îmi spune că celor din emigrația braziliană le plac doi autori din *Românul*: I.M. Pașcu și... Mircea Sătmăreanu (adică, tot ...eu).

La 19.30, primirea ambasadorului austriac [Christoph Parisini], care ne cere sprijinul pentru nominalizarea Vienei

ca sediu al Organizației pentru Interzicerea Armelor Chimice, care urma să se decidă a doua zi la Geneva. Domnul I[liescu] primește mesajul, nu se angajează, căci aflăm că MAE a promis votul nostru olandezilor și hotărâm să nu le spunem nimic și să votăm secret cu Olanda, lăsându-i pe austrieci să creadă că am votat cu ei. Treaba am face-o din politețe, căci, după ce că vin în ultima clipă, nici nu ne sunt favorabili, în general – chiar din contră – și nici nu au poziționarea europeană a olandezilor.

Stabilim ca la Helsinki să meargă Cornel [Codiță].

Domnul I[liescu] îmi comunică hotărârea lui de a discuta cu [Theodor] Stolojan pentru îndepărtarea din Guvern a trei oameni, care se afirmă prea tare pro-Roman: Victor [Babiuc], [Doru Viorel] Ursu și Caius Dragomir, care utilizează resursele guvernului pentru politica de partid. [Viorel] Hrebenciuc ar putea veni în locul lui Ursu, ca și [Marian] Enache, de altfel ...

Vineri, 19 iunie 1992

Bazin, apoi conferința de presă a domnului I[liescu]. Ies mai repede și dau o fugă la Boldișor, pentru o masă din metal și sticlă. La prânz, primirea ambasadorului turc [Yaman Baskut], pentru ultimele detalii înaintea Conferinței privind Marea Neagră, de la Istanbul.

După, urc cu [Emilian] Manciur la domnul I[liescu], care ne spune că soția ar fi dorit să participe la Istanbul, dar că, pe de o parte, nu suportă clima maritimă și, având o problemă cu mâna stângă, îi e frică de o recidivă, iar, pe de alta, că... nu au bani pentru toalete, deoarece au cheltuit toți banii pe hainele lui!?

Discutăm despre ceremonia canonizării a 19 mari personalități române (Ștefan, [Constantin] Brâncoveanu ș.a.), în organizarea Patriarhiei. Se stabilește să nu participe (preoții nu l-au dorit, acum îl doresc și sunt șanse de organizare a unor provocări împotriva sa). Va participa la canonizarea

lui Ștefan la Putna (cu [Mircea] Snegur) pe 2 iulie (488 de ani de la moarte).

Seara, masa cu G[eorge] P[op] și C(amelia). În cursul zilei, Dan Constantinescu, căruia aveam să-i transmit un mesaj, s-a fofilat măgărește, demonstrând că între buna-creștere și calitatea de ministru nu e nicio legătură în cazul lui!?

Sâmbătă, 20 iunie 1992

La ora 10, la Sava, pentru discuția despre Constanța. Mă sună acolo de la domnul I[liescu], care mă cheamă să-mi comunice ceva. Merg la Cotroceni. Mă roagă să-i pregătesc mesajul pentru Convenția FDSN din weekendul următor. Apoi îmi cere să citesc și să fac observații la platforma lor program. În final, îmi spune, cam cu jumătate de gură, de vreo 2-3 ori, că ar vrea să mă implic și eu, că nu are cine să-i țină piept lui Petre [Roman]. Profit de ocazie să-i comunic că:

1. la toamnă plec în Japonia;

2. la întoarcere, voi intra într-un grup de consultanță;

3. dacă va dori, va putea să mă „utilizeze" mult mai lesne;

4. doresc să pun la punct Președinția până în toamnă, să nu-l las descoperit;

5. în concluzie, nu intenționez să candidez și nu mă interesează nici postul de ambasador la Bruxelles.

Se vedea că regretă, dar că nu intenționează să forțeze. Rămâne să discute cu băieții, în special cu Dan [Mircea Popescu], pe care să îl asocieze conducerii FDSN. Îmi comunică și intenția de a-l aborda pe Adi N[ăstase] sub acest unghi. Personal, nu cred că va accepta.

Legat de cei trei care ar trebui să părăsească Guvernul, îmi spune că Todi [Theodor Stolojan] nu ar prea fi de acord, deoarece asta ar deschide calea multor alte solicitări de același tip, lucru pe care vrea să îl evite.

Merg apoi la Sava, îi spun opțiunea mea, îi arăt la ce renunț și ce pretenții am. Sper să fi luat o decizie corectă. O ieșire acum din scenă, cuplată cu strângerea unor fonduri și lansarea în consultanță politică, sper să fie de bun augur mai târziu.

Luni, 22 iunie 1992

Bazin, apoi la *Românul*, Sorana și G[eorge] P[op] pentru detaliile concediului și articolul referitor la mine.

Mă sună domnul I[liescu], care voia să stăm de vorbă. Când ajung, tocmai terminase discuția cu V[asile] I[onel]. Rămân să discutăm despre platforma-program a FDSN.

La prânz, vine Sorana și mâncăm împreună. La 15.00, vine Kovacevic, să mă întrebe cum văd situația de la ei și, mai nou, din Moldova. Îmi spune trei lucruri:

1. ungurii caută să stârnească zâzanie între români și sârbi în Banatul sârbesc;

2. că a transmis la Belgrad evaluarea mea privind încercarea de restaurare a monarhiei în Iugoslavia, Bulgaria și România, care a și fost folosită public într-un articol;

3. discuțiile lor cu rușii lasă voit impresia unei confruntări între băieții „buni" ([Andrei Vladimirovici] Kozîrev) și cei „răi" ([Aleksandr] Rutkoi și [Pavel] Graciov), care îl strâng cu ușa din ambele părți pe „nevinovatul" [Boris Nikolaevici] Elțin!?

La 16.00, la Dan [Mircea Popescu], pentru decizia asupra tacticii de urmat. Neputându-ne sustrage presiunilor, stabilim că va trebui să cooperăm cu câțiva oameni cu FDSN și, dacă apreciem corect, alianța liberalilor cu sindicatele și, posibil republicanii și agrarienii are șanse, alții de la noi trebuind să li se alăture, din moment ce ni se cere acest lucru.

La 18.00, CSAT [Consiliul Suprem de Apărare a Țării] (ziua lui Adi [Năstase]). Domnul I[liescu] ne prezintă evoluțiile

din Moldova, lăsând să se înțeleagă că problemele ar fi apărut ca urmare a deciziei pripite și greșite a lui [Mircea] Snegur de a ataca forțele rusofile de la Bender/Tighina. Oricum, el se pronunță cu fermitate împotriva ultimatumului Armatei a 14-a și a declarațiilor belicoase ale lui Rutkoi și Eltin.

Cei de la Armată se plâng de cererile tot mai insistente de armament ale Moldovei (*31 de TAB-uri livrate noaptea trecută*) și că la Chișinău domnește confuzia. Ne mai relatează și despre inițiativele lui [Mircea] Druc – cam hazardate –, pe care domnul I[liescu] le dezavuează vizibil, din motive evidente.

Stabilim totuși să-i ajutăm, dar controlat și numai cu arme defensive.

Domnul I[liescu] e întrerupt de telefonul lui Snegur, care declară că atacul Armatei a 14-a împotriva Moldovei este iminent și, ca atare, ne cere... tancuri!?

Todi [Theodor Stolojan], care a tăcut până atunci, intervine și spune că, din moment ce Moldova nu se mai putea aproviziona din Transnistria, iar noi trebuie să ne rupem practic de la gură pentru a-i prelua, să începem să-i forțăm pe moldoveni să înțeleagă că „prețul" va fi... unificarea! Toată lumea începe să îi spună că problema nu e de aritmetică simplă, ci comportă o evaluare politică foarte atentă a tuturor implicațiilor unui asemenea pas.

În final, se stabilește că această variantă – care aducea UNIREA mult mai aproape decât eram noi pregătiți să o considerăm – să fie studiată și ea, fiind ținută ca rezervă.

Adi [Năstase] crede că Snegur inflamează voit lucrurile, încercând să-și scape pielea prin implicarea noastră în conflict, ceea ce toți, absolut toți, recomandă să se evite.

Virgil [Măgureanu] spune că omologii lui moldoveni i-au cerut să pună la adăpost în România niște oameni mai vulnerabili de-ai lor. I-au mărturisit că luau în calcul inclusiv uciderea

principalilor lideri ai separatiștilor. Toți cei din jurul mesei au privit lucrurile astea ca pe niște aventuri, dar îngrijorați să nu ne implice și pe noi ...

În final, Todi se agață de declarația NATO, spunând că nu comunismul, ci naționalismul este cauza pentru care Alianța trebuie menținută! El nu e de acord cu această „permanentizare" a NATO și vrea să luăm atitudine împotriva ei. Adi, domnul I[liescu], eu și cu V[asile] I[onel] încercăm să-l facem să înțeleagă cât de grave ar fi consecințele pentru noi ale unei asemenea declarații. Înțelege abia când îi spun că, a doua zi, vine Fondul și ne taie finanțarea!? Abia cu asta l-am convins!

Comunicatul, pregătit de [Marin] Pancea încă dinaintea ședinței, este discutat și finalizat. Scoatem cine ne-a informat, introducem critica la adresa rușilor și a Armatei a 14-a, precum și descrierea deteriorării situației. Ca să creăm semne de întrebare, introducem fraza că „s-au luat măsurile care se impuneau" și separăm asta prin cuvântul „totodată" (propus de mine) de apelul la rezolvarea pe cale pașnică, considerat prea „moale", dacă rămânea singur.

După, meciul Olanda–Danemarca, cu Bob.

Marți, 23 iunie 1992

Bazin, apoi primirea ambasadorului german [Klaus Terfloth], în vizită de rămas-bun. Se discută mult despre Moldova. La plecare, domnul I[liescu] îmi spune cum a mijlocit telefonic armistițiul între [Mircea] Snegur și [Boris Nikolaevici] Elțin: îl sunase disperat Snegur, să-i spună că la Tighina era prăpăd, cerându-i să facă ceva; atunci l-a sunat pe Elțin, căruia i-a spus că lucrurile nu mai puteau continua așa și că luptele trebuiau oprite. Elțin a răspuns că el va da ordinul respectiv, dacă și Snegur o va face. Domnul I[liescu] a vorbit cu Snegur din nou, care a acceptat, domnul I[liescu] i-a comunicat acest lucru lui Elțin, care

a onorat promisiunea făcută! Şi uite aşa s-au oprit luptele, cel puţin pentru moment!

La prânz, masă (la Centrul E[uro]-A[tlantic]) cu ataşatul militar american şi delegaţia militară americană venită într-o *fact finding mission*. Întrebări scurte, la obiect şi răspunsuri pe măsură. Definesc problema noastră de securitate astfel: *to manage a difficult transition between two open military conflicts – Yugoslavia and Moldova.*

Seara, masă cu Ion [Ioan Talpeş] şi familia la chinezi. Aflăm că nemţii l-au chemat săptămâna trecută special să îi comunice că nu vor sprijini Ungaria împotriva noastră! Mai mult, s-au oferit să vină ei aici în iulie. Chinezii vor ca, la terminarea bursei în Japonia, să trec şi pe la Beijing câteva zile ...

După, ne oprim la Mugur [Isărescu], cu Ion, unde stăm la o „parolă" pe balcon. Apartament de vis, mobilat şi pus la punct la fel.

Miercuri, 24 iunie 1992

Bazin, discuţie cu Loredana (?) pentru RMC (?). Telefoane pentru discuţia contestaţiilor de vineri, de la Ministerul Învăţământului.

La 15.00, plecăm spre Istanbul, la Conferinţa Mării Negre. Zbor în cabina oficială, cu domnul I[liescu], Adi [Năstase] şi Mugur [Isărescu]. Ajunşi, ne suim în maşini şi mergem la un hotel situat chiar pe malul european al Bosforului.

La 19.00, serată oferită de ministrul turc de externe, [Hikmet] Çetin. Vine [Leonid] Kravciuk – un om cu trăsături frumoase şi prestanţă, inteligent, viclean. Îi spune domnului I[liescu] că, seara trecută, şi-a adus aminte despre el, la întâlnirea cu [Boris Nikolaevici] Elţin, de la Dagomis, de pe malul Mării Negre, şi numai în termeni pozitivi. Domnul I[liescu] îi reproşează dur

referirea făcută la garantarea autonomiei Transnistriei, ceea ce îl stârnește pe Kravciuk. Domnul I[liescu] îl întreabă ce ar spune dacă noi, românii, am da astfel de „garanții" celor din Bucovina sau sudul Basarabiei? Kravciuk răspunde că decizia finală aparține, până la urmă, celor din toate teritoriile menționate, exprimată prin referendum. Domnul I[liescu] îi spune că acest lucru nu ar fi indicativ pentru părerile din Ucraina menționate, iar Kravciuk răspunde că știe foarte bine acest lucru. „Ei, vezi?" încheie domnul I[liescu]. Mai discutăm cu [Mircea] Snegur și cu alții.

Joi, 25 iunie 1992, Istanbul

Dimineața, bazin și mic-dejun cu Mugur [Isărescu], apoi prima întâlnire cu doi oameni de afaceri turci din domeniul industriei farmaceutice. Interviu la *N[ew] Y[ork] T[imes].* La 10.30, începerea lucrărilor conferinței. Domnul I[liescu] stă la capătul din stânga al mesei (dreapta, privit din față), lângă [Leonid] Kravciuk, iar [Mircea] Snegur lângă [Boris Nikolaevici] Elțin, la capătul celălalt, cu [Süleyman] Demirel la mijloc, care conduce ([Turgut] Özal, supărat, s-a certat cu Demirel și a părăsit definitiv conferința, cu o seară înainte).

Câteva categorii de vorbitori: care nu au spus mai nimic, vorbind liber (Sali Berisha, care l-a făcut pe [Slobodan] Milošević criminal; azerul [Abulfaz Elchibey], care a avut succes, căci a vorbit turcește, și [Levon Ter-] Petrosian), Kravciuk și Elțin au spus numai generalități. (Bulgarii, că să o luăm „iavaș, iavaș", iar balcanicii să nu participe la operațiuni militare...?)

S-a trecut la semnare, apoi o scurtă conferință de presă. Imediat după, întâlnirea cu [Leonid] Kravciuk, care tot voia să o amâne pentru 16.30 – când ne vedeam cu Snegur – și cu care am trecut în revistă ansamblul relațiilor bilaterale.

A urmat masa festivă oferită de Demirel, apoi, la 16.00, întâlnirea cu Berisha, care a spus că:

1. din cauza izolării și dictaturii, Albania e un caz special, care trebuie luat ca atare;

2. ne mulțumește pentru sprijinul acordat de Adi [Năstase] cu o seară înainte, la conferința miniștrilor de externe, când s-a stabilit ca Albania să intre de la început în sală și să fie astfel socotită membru fondator;

3. ne asigură de dorința lui de a întări raporturile cu România.

La 16.30, întâlnirea cu Snegur, pentru armonizarea pozițiilor. Domnul I[liescu] îi sugerează să înceapă cu o prezentare, ideea centrală fiind că, pe fundalul menținerii încetării focului, să se facă practic un schimb între acordarea unui statut special Transnistriei contra retragerii Armatei a 14-a (idee sintetizată de mine). Îi recomandă să îl propună pe el mediator.

La 17.00, începe conferința privind Transnistria. Elțin întârzie cinci minute și-și cere scuze, uitându-se doar la [Leonid] Kravciuk. Întreabă cum să începem, iar domnul I[liescu] profită de ocazie și sugerează ca Snegur să facă o prezentare a situației. Acesta o face, fără ca acest lucru să stârnească vreo ripostă. Apoi vorbesc Elțin, Kravciuk și domnul I[liescu]. Rezultă clar coordonarea dintre Elțin și Kravciuk în jurul obținerii autonomiei pentru teritoriile respective.

Când se trece la documente, noi aveam un document convenit la Chișinău de reprezentanții celor patru ([Constantin] Ene, de la noi), dar rușii ne înmânează atunci, pe loc, alt document și ne cer să începem lucrul pe el. Tactica lor e clară: vor să obțină concesii profitând de deruta noastră (ulterior, Adi [Năstase] recunoaște că, aici, MAE a neglijat pregătirea conferinței, sub cel puțin două aspecte: nu am avut niciun proiect al nostru, pe care să-l oferim pentru discuție în

contrapartidă și nu l-am adus pe Dinu Marcel de la Chișinău, care putea veni cu Snegur).

Domnul I[liescu] încearcă o combinare a celor două texte, refuzată însă de Kravciuk și Elțin. Datorită intrării în criză de timp, determinată de plecarea urgentă a lui Elțin, se acceptă ideea unui comunicat, cerând ca modalitățile concrete de abordare a problemelor să fie discutate de cei patru miniștri de externe, peste o săptămână!? Formula a fost până la urmă adoptată, deoarece, în criză de timp, Elțin ne-a spus că, dacă această întâlnire nu are un rezultat concret (divergențele și începuseră să apară, pe denumirea regiunii, caracterul statutului special de acordat Transnistriei de Parlamentul Moldovei, denumirea părților aflate în conflict), el nu va mai putea ține în loc Armata a 14-a, al cărei Consiliu Ofițeresc hotărâse deja, cu o zi înainte, să plece la luptă (confirmând astfel informațiile moldovenilor cu privire la concentrarea de blindate în dreptul podurilor de peste Nistru). S-a lăsat o tăcere grea, întreruptă de un Snegur descumpănit, care a luat cuvântul. În final, s-a decis ca miniștrii de externe să redacteze comunicatul final, în sensul referirii la cele trei probleme majore (menținerea și consolidarea încetării focului, acordarea unui statut special Transnistriei și retragerea Armatei a 14-a).

Președinții ies, după ce Elțin își ia rămas-bun, iar Kravciuk pleacă la întâlnirea cu Demirel. Adi, puțin stresat de faptul că fusese prins pe picior greșit, mă roagă să rămân și eu (ca să împartă povara unei greșeli și cu mine, la o adică), lucru pe care și eu, și domnul I[liescu] îl acceptăm.

Redactarea se face pe aparatura (computer, printer, xerox) adusă de ruși dinainte în sala oferită de turci. Se încearcă introducerea în text a unei referiri la „drepturile minorităților", lucru la care noi ne opunem și, în final, câștigăm, căci formula folosită este „drepturile omului". (Îi explic lui [Anatoli] Zlenko,

ministrul de externe ucrainean, de ce nu puteam noi accepta formula. Nu înțelege, sau nu vrea, sau nu îl interesează, însă, în final, acceptă.)

Ieșim și mergem la întâlnirea cu [Eduard] Șevardnadze, care îmi pare un tip extrem de rafinat (arată și foarte bine, e îmbrăcat sobru, dar elegant, vorbește încet, după ce reflectează adânc). Ne spune că:

1. nu se așteptă să mai aibă probleme (ocuparea televiziunii de un comando al fostului președinte);

2. dorește lărgirea legăturilor cu noi;

3. socotește că vor trebui să mai treacă generații până când rușii se vor obișnui să trateze fostele republici ca pe niște state independente, așa cum trebuie.

În final, se semnează decizia de stabilire a relațiilor diplomatice.

Nu mai e timp să ne schimbăm și mergem pe vapor pentru cina dată – în locul lui [Turgut] Özal – tot de Demirel. Discut cu reprezentanții Agenției Reuters și ai *Le Monde*.

Seara, târziu, nu mai particip la bilaterala cu Demirel, care promite să ne dea cu împrumut sabia lui Ștefan cel Mare, pentru ceremonia canonizării sale, de pe 2 iulie 1992.

Vineri, 26 iunie 1992, Istanbul

Bazin și mic-dejun cu Mugur [Isărescu]. Apoi întâlniri cu oameni de afaceri. Întâlnirea cu [Jelio] Jelev (președintele Bulgariei) are loc la ei, fiind poate cea mai relaxată și fructuoasă din câte am avut cu ei până atunci. Propun – și se acceptă – ca, pentru noul pod peste Dunăre, să facem un proiect comun, solicitând fonduri de la BERD [Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare]. [Jacques] Attali, președintele BERD, venea în seara respectivă la Sofia, urmând ca Jelev să îl abordeze și să ne informeze. Domnul I[liescu] adaugă

domeniul telecomunicațiilor. Se acceptă. Apoi Adi [Năstase] are ideea – acceptată și ea – a unui schimb de interviuri, prin care să se reitereze absența oricăror pretenții teritoriale asupra Dobrogei de sud, iar ei să ne liniștească cu privire la siguranța Kozloduiului...

Și în cazul lor, Adi (din spusele lui) i-a deblocat, deoarece, la întâlnirea premergătoare a miniștrilor de externe, din 24 [iunie], după ce i-a lăsat să se certe cu turcii ([Hikmet] Çetin, ministrul turc, ar fi declarat exasperat că bulgarii să redacteze documentul, iar el semnează orice), stricându-și relațiile bilaterale pe multă vreme, intervenind cu formula de compromis (comisii deschise, la care participă cine dorește), care ar fi salvat conferința. ([Stoyan] Ganev avea încă eticheta de preț pe pantofi, iar [Jelio] Jelev purta un costum modern negru, din combinație cu ceva mătase, care însă nu era ajustat pe măsura lui.)

Urmează vizita la Topkapî, Sfânta Sofia, Moscheea Albastră și apeducte. Revenim, luăm prânzul, domnul I[liescu] merge la întâlnirea cu presa și cu oamenii de afaceri turci. Apoi, aeroport și zborul spre casă. ([Yaman] Baskut, ambasadorul turc la noi, solicitat de [Alexandru] Mărgăritescu, pentru a-i pregăti întâlnirile lui [Ionel] Săndulescu, în drum spre Iran, răspunde ca să-l ajute grecii, al căror prieten se laudă a fi).

Domnul I[liescu] îmi spune că le-a zis turcilor ce i-am spus eu, respectiv, că întâlnirea în patru avea loc la Istanbul, deoarece din cauza lor am ajuns în situația actuală (Pacea de la București dintre Turcia [Imperiul Otoman] și Rusia, din 1812, când Turcia a cedat Basarabia Rusiei). Turcii însă i-au răspuns că, pe vremea aceea, diplomații lor erau... greci!?

Domnul I[liescu] îmi mai spune, referindu-se la „Grupul" nostru, „U[n] V[iitor pentru] R[omânia]", că eram ca testiculele, „participam, dar nu intram"!?

Luni, 29 iunie 1992

Bazin, apoi revenirea la problemele zilnice. Iau formulare de la sora lui Petre [Roman] şi aranjez cu G[eorge] P[op] concediul din Andorra. Văd şi interviul pentru *Evenimentul Zilei.*

La prânz, la agapa studenţilor din anul II, care termină. Apoi la *madame* Stoicescu, care îmi spune ce se mai întâmplă la Atena.

La 17.30, la primirea unui bancher-femeie din Grecia, adusă de Mişu Negriţoiu. Trec puţin pe acasă, ca să-l primesc pe Horică şi plec la englezi, unde „Grupul" se întâlneşte cu ambasadorul. Discuţia pune în lumina istoria „Grupului" şi contribuţia sa la tot ce s-a întâmplat aici în ultima vreme, intenţiile noastre de viitor, părerea noastră despre unele aspecte ale vieţii politice.

În timpul zilei, mă sună [Victor] Babiuc să-mi spună că, dacă atacul care se profilează contra lui se materializează, cel care va avea de suferit va fi domnul I[liescu]. Îi transmit asta domnului I[liescu], care e montat contra lui Babiuc, acuzându-l că, în ciuda repetatelor atenţionări, el continuă să se afişeze cu Petre în turneele electorale ale acestuia, ba, mai mult, să pună M[inisterul de] I[Interne] la dispoziţia FSN. Mi-e teamă că nu mai e nimic de făcut. Şi el, se pare, e puţin speriat de turnura evenimentelor, deoarece îi cere lui Dan [Mircea Popescu] să calmeze lucrurile în ce-l priveşte la FDSN.

Dorina [Mihăilescu] afirmă că presa ar fi intrat în posesia unor dovezi care l-ar implica, chipurile, pe Mugur [Isărescu], alături de [Dan] Pascariu, în procesul de privatizare a BRCE [Banca Română de Comerţ Exterior].

Marţi, 30 iunie 1992

Bazin, apoi la Cotroceni. La 10.00, îl primesc pe [Viulen] Pozdniakov, care îmi lasă impresia că nu a fost informat de ai

lui cu cele întâmplate la Istanbul și a vrut să afle de la mine câte ceva. În plus, s-a interesat și de scena politică internă.

Spre prânz, mă sună [Ioan] Mihuț să-mi spună că C[onvenția] D[emocrată] s-a rupt. PAC [Partidul Alianța Civică] și Tinerii Liberali ar fi plecat, îndreptându-se, după toate probabilitățile, spre FSN, ca să susțină candidatura lui Roman, care, se pare, văzând că [Theodor] Stolojan nu marșează, se vede nevoit să arunce totul la bătaie.

Vorbesc cu Klaus [Brambach], care e foarte dezamăgit de imposibilitatea mea de a onora invitația din Germania, după ce, cum îmi spune, i-a convins cu greu să mă primească și să-mi plătească taxele, avionul și hotelul. Verific cu G[eorge] P[op], care ar suporta amânarea, precum și cu Costică [Cheșculescu], care nu poate. Să vedem dacă îmi dă drumul domnul I[liescu].

La 12.30, la [Jonathan] Rickert acasă, pentru plecarea lui [Brian] Flora. Îmi comunică faptul că, în SUA, se pregătesc atacuri împotriva noastră, referitoare la nerespectarea embargoului petrolier impus Iugoslaviei.

După-amiază, cu domnul Gros, din Australia.

Miercuri, 1 iulie 1992

Bazin, apoi la 9.10 la domnul I[liescu] pentru convocarea șefilor de partide în problema Moldovei. La 10.00, primirea reprezentanților Fondului. România are de luptat cu ea însăși, în afară de cei din Asia și America Latină. Are ce-i trebuie, dar mai trebuie lucrat la „îmbinări".

Plec la Klaus [Brambach], cu problema scurtării ședерii în Germania. Nicio problemă, în caz că voi fi chemat de urgență... acasă!?

La 12.00, la canadieni, apoi înapoi, masă, discuția cu domnul Iliescu, care se contrează cu [Iosif] Boda pe problema prezenței lui după-masă și a invitaților la Putna. Ioșca [Iosif

Boda] pierde pe ambele linii (poate și din cauza prezenței lui [Radu] Timofte).

Întâlnirea merge bine. Petre [Roman] propune concentrarea efortului pe retragerea Armatei a 14-a, ceea ce este corect, iar domnul I[liescu] acceptă. Îi furnizez lui [Ion] Rațiu detalii despre cum a fost împins de la spate Emil Constantinescu. E vădit interesat, căci ochii au început să-i sticlească...

Din discuția cu Petre rezultă că, în afara celor trei, ar mai avea și o soluție-surpriză (poate chiar el însuși...). Expun teoria din *Românul*.

După, primirea ministrului de externe iordanian [Kamel Abu Jaber], care ne roagă să intervenim pe lângă [Yitzhak] Rabin să retrocedeze Ierusalimul. Îl cam dezamăgesc, exprimându-mi părerea că maximum la ce puteau spera era internaționalizarea statutului Ierusalimului.

Mă sună G[eorge] P[op] să-mi spună de noi obstacole ridicate de Ministerul Industriilor în calea economiei de piață. Se pare că și-a băgat coada și GOTCO [?], căci înștiințarea e făcută de ei. Să se fi întâlnit la Viena?

Joi, 2 iulie 1992

În loc de bazin, cumpărături (canapeaua din birou și aducerea ei acasă). Apoi, întâlnirea la Parlament cu membrii grupului nostru de parlamentari, pentru trecerea în revistă a opțiunilor lor. Rezultă că unii optează pentru FDSN, alții, pentru liberali!?

Mai trag o tură prin oraș, iar la prânz ajung la Cotroceni. Iau masa cu Sorana și dau un interviu telefonic „Europei Libere".

Merg la agapa studenților din anul I Științe Politice și, la 17.30, la Lică [Vasile Secăreș] pentru discuția „Grupului". Analizăm toate ofertele, pe toate părțile. Concluzia este că Dan [Mircea Popescu] să bage câțiva din oamenii noștri pe listele FDSN, iar

mâine să discutăm cu [Radu] Câmpeanu un acord de cooperare preelectorală, urmat de crearea unei coaliții postelectorale, ceea ce pare să îl atragă, deoarece nu prea are altă șansă să ajungă premier. Prețul: câțiva oameni de la noi pe listele lor (probabil Liviu [Mureșan] și [Ioan] Mihuț, poate chiar și Lică).

Între timp, ca diversiune, menținerea în atenție și crearea formei instituționale a „Grupului": crearea Fundației și punerea ei în funcțiune, chiar și în aceste condiții.

Vineri, 3 iulie 1992

Bazin, apoi cumpărături. Vin la serviciu și citesc câte ceva. Plec cu Victor [Dimitriu] să iau covoare. Apoi, la Stoicescu acasă. Milena îmi spune că au destituit-o murdar, în urma mașinațiunilor lui [Adrian] Dohotaru, care, se pare, vrea el postul de ambasador în Grecia.

Vin acasă, mă odihnesc un pic – am momente tot mai frecvente de oboseală. Pe urmă, la venezueleni, unde intru la braț cu sora lui Petre [Roman], așa, „să moară lumea", cum spune ea.

Apoi, sud-africanul, care ne face și el complimente și-mi spune că vrea să discute cu mine termenii unei vizite în R[epublica] S[ud-]A[fricană].

Vine [Renauld] Vignal (ambasadorul Franței), care îmi spune că, la întâlnirea dintre [François] Mitterrand și domnul I[liescu], de la Helsinki, primul va aborda cel puțin două chestiuni: Transnistria și efectul negativ asupra noastră al sancțiunilor impuse Iugoslaviei, față de care Franța manifestă înțelegere. În continuare, după ce spun că o asemenea întâlnire este mai mult decât necesară pentru impulsionarea raporturilor franco-române, îmi mărturisește „marea lui prietenie personală față de mine"!? După cum se vede, cele două critici fundamentale pe care le-am făcut prin prietena de la Paris (Catherine Durandin?) au fost luate în serios...

În sfârșit, mă văd și cu Dan Marțian, care, de față cu Corneliu Mănescu (mândru că a rezistat presiunilor de a-i vedea pe cei propuși să plece ambasadori), mă critică pentru că îl părăsesc pe domnul I[liescu], lăsându-l fără sprijin!? Atunci îi spun și de ce o fac:

1. am obosit, din 31 decembrie 1989, eu fiind cel mai vechi colaborator al domnului I[liescu];

2. în ciuda profesionalismului și a loialității mele, el l-a preferat întotdeauna pe [Adrian] Năstase;

3. a dat credit unor oameni ca [Iosif] Boda, introduși acolo de Virgil [Măgureanu], ale cărui „căi politice" devin din ce în ce mai greu de deslușit.

Îmi dă dreptate și la al doilea, și la al treilea punct. Apoi plec, iar ploaia începe imediat.

Sâmbătă, 4 iulie 1992

Recepția pentru ziua națională a SUA. Mă curtează Bogdan Teodoriu și [Bogdan Niculescu-] Duvăz. Mă văd cu Ion [Ioan Talpeș], care îmi spune că [Iosif] Boda a intrat într-un con de umbră, deoarece îi produce intenționat daune domnului I[liescu] (de pildă, afirmă că domnului I[liescu] nu i-ar plăcea imnul „Deșteaptă-te, române", iar asta unde, la Cluj, în inima Transilvaniei). Sper sincer să scăpăm cu totul de el, iar asta cât mai devreme. „Jocul" cel mai subtil pare să îl facă Virgil [Măgureanu], care „mirosind" că va fi schimbat ([Radu] Timofte, cel care a condus Comisia de investigare a evenimentelor din septembrie 1991, e cel despre care se crede că va prelua S[erviciul] R[omân] [de] I[nformații]) a răspândit discret ideea „disidenței" lui față de domnul I[liescu], ca să pară că ăsta ar fi motivul real, pregătindu-și astfel platforma politică de după eventuala schimbare, căci, după câte se pare, intenționează să intre, după, în politică.

Luni, 6 iulie 1992

Bazin, apoi la lucru. Îl văd pe un fost partizan român, care, luptând în război alături de [Leonid] Kravciuk și de fratele lui, este gata să facă un demers pe lângă ei, ca să oprească conflictul din Moldova, supărat fiind de acuzația de fascism adusă românilor de separatiștii rusofoni.

Rezolv problema cu covoarele. Merg la zilele lui Victor [Opaschi] și Răduța [Vișan]. La 16.00 sunt la [Kanji] Tsushima, să discutăm despre bursă și Moldova. Intenția lor este să fiu intens mediatizat după ce ajung acolo.

Mă ocup și de problema „Milena" (pe care Adi [Năstase], la insistențele lui [Adrian] Dohotaru, a dat-o jos). Mă văd și cu domnul I[liescu], care mă roagă să mă ocup de manifestul electoral al FDSN, partea de politică externă.

Marți, 7 iulie 1992

Bazin, Cotroceni (pregătesc două caracterizări și partea de politică externă a manifestului electoral al FDSN).

La 11.00, la Parlament, pentru discuții cu parlamentarii noștri. Schema pentru a participa la viața politică, fără ca aceasta să însemne utilizarea firmei noastre, este ca „balansoarul" să îl reprezinte Fundația, unde să rămânem Lică [Vasile Secăreș] și cu mine, eventual și Marian Enache. Problema e că, deși [Radu] Câmpeanu ar fi încântat să includă pe listele lor oameni de la noi ([Vladimir] Pasti, Dorina [Mihăilescu], [Ioan] Mihuț, chiar și Liviu [Mureșan]), aceștia vor să meargă la... FDSN!?

La ora 16.00, la aeroport, unde vine G[eorge] P[op] cu materialele pentru domnul I[liescu]. I le duc și plec la recepția atașatului militar american, unde ambasadorul [John R. Davis Jr.] mă „dojenește" politic pentru afirmația – făcută exclusiv englezilor – că în spatele lui [Emil] Constantinescu ar fi ei!?

Nu recunosc public, dar o fac în șoaptă, spunându-i că am făcut-o numai englezilor, prietenii lor, nu-i așa?

Seara, masă cu G[eorge] P[op], căruia îi atrag atenția să-i transmită prietenului lui, ambasadorul englez [Andre Bache], să nu mai fugă la americani să le dea raportul imediat ce află ceva de la mine. Sper să fi receptat mesajul meu cum se cuvine.

Miercuri, 8 iulie 1992

Bazin, policlinică, germani, belgieni (pentru vize), Cotroceni. La prânz, la aeroport. Domnul I[liescu] mă „repede" cu chestiunea Milenei (pe care o discut mai bine cu V[asile] I[onel]), dar nu spune că cei de la Timișoara au lansat o declarație mult mai perfidă și că, sâmbătă, acolo va avea loc o nuntă, cu toată lumea bună a Opoziției, la care vor să-l aducă și pe rege. Adi N[ăstase] sugerează că, în condițiile în care regele consideră autoritățile actuale neconstituționale, ele nu au cum să-i elibereze viza de intrare!?

După, la Dan [Mircea Popescu] cu [Marian] Enache, care e tracasat din toate părțile și, în stilul lui obișnuit, dă semnale contradictorii. Pe urmă, la tatăl lui Mugur [Isărescu], la spital, și acasă. Sunt frânt de oboseală.

Joi, 9 iulie 1992

Bazin, Cotroceni. Discuții cu studenții și cu Popa (de la garaj). La prânz, masa cu G[eorge] P[op] și Bogdan Bartolomeu, fostul meu coleg de echipă, căsătorit cu prima nevastă a lui Năstase, acum domiciliat în SUA, pe care nu l-am văzut de ani buni.

La *Românul*, unde dau articolul unguresc despre „setea de sânge" a românilor...

Înapoi la Cotroceni, să-mi termin propriul articol, care trebuie predat mâine.

Vine Tănase, șeful logisticii MAE, la mine și-mi spune că [Victor] Babiuc, generalul [Gheorghe] Andriță de la Interne, Mugur [Isărescu] și cu Petre [Roman] ar fi amestecați într-o afacere oneroasă de acordare a dreptului de tipărirea a noilor pașapoarte unei firme spaniole, în dauna unei firme braziliano-canadiene, pe care o sprijină ei...

Îi promit că mă voi interesa prin „târg". Îl consult pe Ion [Ioan Talpeș], pe la care trec să discutăm și alte chestiuni, inclusiv răspunsul obraznic al celor de la FDSN de a include oameni de-ai noștri pe listele lor. Ăștia își închipuie într-adevăr că sunt realmente importanți și nu anticipează costurile fie ale retragerii lui Dan [Mircea Popescu], fie ale dezangajării noastre!?

Ion îmi spune că domnul I[liescu] a început să se gândească serios dacă să mai meargă sau nu pe mâna FDSN!?

Vineri, 10 iulie 1992

Bazin, apoi articolul pentru *Românul*. Cotroceni. Discuție telefonică cu [Oliviu] Gherman despre purtarea mojicească a celor de la FDSN. Îl atrag atenția asupra consecințelor fie ale retragerii, fie ale declarațiilor noastre. Îl mai spun și că mi-am retras contribuția de la manifestul lor electoral. Rămâne să găsim o soluție împreună cu domnul I[liescu], după revenirea în țară.

Citesc și fac cele două referate la lucrările de diplomă prezentate mie. În drum spre casă, trec pe la tatăl lui Mugur [Isărescu], la spital.

Seara, masă la belgieni, cu participare selectă: ambasadorii britanic [Andrew Bache] și american [John R. Davis Jr.] cu soțiile ș.a., în cinstea plecării reprezentantului F[ondului] M[onetar] I[nternațional] în România. Am discuții – în contradictoriu – pe chestiunea Iugoslaviei cu soția ambasadorului

american, o femeie atipică pentru ei. În rest, toată lumea știe că voi pleca în Japonia, indiferent de rezultatul alegerilor.

Sâmbătă, 11 iulie 1992

Mă sună – seara – [Viorel] Hrebenciuc, prefectul de Bacău, care îmi spune că vizita domnului I[liescu] în județul Botoșani a fost un fiasco din punct de vedere electoral. Și-ar fi pierdut *touch*-ul, garda e cea care dă ordine, iar [Vlad-Vladimir] Galin e omul lui de campanie. Cu atât mai puțin am ce căuta în bâlciul electoral ce începe să se încingă…

Luni, 13 iulie 1992

Bazin, apoi, pe rând, cu studenții care au mâine examen de diplomă.

La prânz, cu Peter Ciliers, reprezentantul Africii de Sud, care îmi propune o călătorie acolo. Discutăm detaliile.

După-masă, la 16.30, primirea delegației de *staffer*-i din Senatul SUA. Același mesaj: lucrurile merg bine, suntem singura „pată albă" din zonă, iar dacă alegerile ies bine, totul va fi OK în relațiile bilaterale. Mesajul meu de răspuns: să beneficiem de *fair treatment*.

După-masă acasă, lectură de lucrări. Vine Andi cu antena.

Marți, 14 iulie 1992

Bazin, Școală, pentru examenul de diplomă. Băieții de la Externe sunt și ei consternați de greșeala lui Adi [Năstase] de a se fi „făcut", ieri, imediat după sosirea la aeroport, Cavaler de Malta!? În plus, Teo [Teodor Meleșcanu] ne mai spune că un document de lucru al lor a ajuns la cunoștința la A[urel] D[ragoș] M[unteanu] încă din această fază, care le-a și trimis (în zece ore) o telegramă foarte critică pe marginea lui!? Încă o dovada a „șvaițerului" care suntem la nivel informațional.

Întrerup și merg la Cotroceni. Cornel [Codiță] îmi povestește de gafele pe bandă rulantă făcute de [Emilian] Manciur (a băut apa din fața șefului, a pierdut toate *photo opportunities*, l-a uitat pe V[asile] I[onel] la o acțiune etc.). V[asile] I[onel] ar fi foc la adresa lui, dar, ca și [Constantin] Bâgu, nici Manciur nu va păți nimic!

D[omnu]l I[liescu] îmi povestește pe picior despre modul în care a decurs întâlnirea cu [François] Mitterrand, căruia i-a reproșat că ce s-a stabilit în noiembrie la Paris (creditul) nu s-a respectat, iar Dumas își amână mereu sosirea la București. Asta l-ar fi încurcat vizibil pe M[itterand] (întâlnirea cu Bush ar fi fost improvizată și organizată de Adi [Năstase]). De asemenea, d[omnu]l I[liescu] îmi spune că ar fi făcut o escală la Chișinău, pentru ca era [Aleksandr] Ruțkoi acolo.

La ieșirea din sală, dl I[liescu] face o scenă generalului [Vasile Ionel], declarându-i că se va considera în curând candidat, reducând activitatea de la Președinție exclusiv la aspectele protocolare.

Mergem cu Cornel [Codiță] și Lică [Secăreș] la francezi (pentru ziua lor națională). De acolo plecăm cu Ion [Ioan Talpeș] la masă la Cercul Militar. Ion ne spune de gafele politice ale lui Virgil [Măgureanu] (ar fi făcut nu știu ce tâmpenie în martie 1990, când a fost în SUA, de la care ni s-ar fi rupt „filmul", pe urmă l-ar fi luat cu el pe [Heinrich] Schorsch [...] în Moldova, ceea ce i-ar fi îndepărtat pe moldoveni de el ș.a.).

După, „operația Boldișor" pentru măsuțele din sufragerie...

Miercuri, 15 iulie 1992

Bazin, apoi o mulțime de treburi mărunte (vize, intervenții etc.). Discut telefonic și cu domnul I[liescu], pentru a-i atrage atenția asupra unei prezentări extrem de negative din *România liberă*. Cu acest prilej, îi relatez comportamentul ingrat al celor

de la FDSN, lucru pe care îl acceptă – îmi spune că i-a criticat sever pentru „sectarism" –, dar, ca să nu ne-o „luăm în cap", mă atacă, reproșându-mi intervenția Dorinei [Mihăilescu] de la Convenția FDSN, în care le-a reproșat public că ne-au „furat" programul (Dorina face niște gafe...).

După ce sosesc acasă, mă sună [Ioan] Mihuț să-mi spună ce bine au mers lucrurile cu liberalii ([Radu] Câmpeanu, Lăzărescu și încă un deputat au spus că ne-au studiat, că ar fi onorați să ne aibă, deoarece suntem intelectuali de mare calibru, că sunt de acord să ne păstram și independența, dar și personalitatea, că, deși vor avea, probabil, dificultăți în teritoriu, le vor depăși, pentru a permite oamenilor noștri să candideze). Ce diferență față de mârlănia celor de la FDSN.

Seara, masă dată de G[eorge] P[op] în cinstea băieților.

Mă văd și cu Istrate, de la BRCE [Banca Română de Comerț Exterior], care îmi spune că e curtat de [Victor] Stănculescu (care i-a promis că nu se mai bagă în politică, iar comerțul cu arme îl va face numai prin această bancă!?). Îl sfătuiesc să accepte.

Joi, 16 iulie 1992

Bazin, apoi Cotroceni. La 10.00, conferință de presă. La 12.00, masă cu Cami, G[eorge] P[op] și noul ei șef, puțin încântat întrucât alegerea nu-i aparține.

La 15.30, la *Românul*, unde analizăm, într-un grup de intelectuali grupați în jurul revistei, situația actuală, inclusiv propunerea făcută lui [Paul] Everac de-a accepta conducerea TVR.

Nu merg la irakieni, din cauza zvonurilor proaste. Nu-mi trebuie bătaie de cap.

[Ioan] Mihuț îmi spune – iar Lică [Vasile Secăreș] îmi confirmă, relatându-mi ce a discutat Marian [Enache] cu domnul I[liescu] – că atât domnul I[liescu], cât mai ales [Dan] Marțian au înțeles importanța negocierilor noastre cu liberalii, pe

care le acceptă, ca și îngâmfarea tâmpită a conducerii FDSN. Marțian chiar pare decis să nu mă lase să mă „pierd", să IES așa, pur și simplu, din politică. Pentru mine lucrurile sunt însă clare: dacă așa stau lucrurile, atunci ori postul de ministru de externe, ori nimic!

Merg cu Lică la ministrul [Mihai] Golu, pentru problema noastră: și el este de acord nici să nu mai ținem cont de opoziția, motivată doar politic, a lui [Mircea] Flonta și [Ilie] Pârvu! Soluția: să semneze și Cătălin (Zamfir) și cu asta treaba se încheie.

Vineri, 17 iulie 92

Zi bogată în informații de mare valoare. Bazin, apoi Cotroceni, cu treburi mărunte. La prânz, cu Lică [Vasile Secăreș], la profesorul Văideanu, Inter – pentru bilete și Lazăr, pentru atestare. Uit de englezoaică. Ea trebuia să îmi dea un răspuns din partea lui [John] Major, la scrisoarea domnului I[liescu].

Vine [Gheorghe] Scorțan la mine, care îmi spune:

1. domnul I[liescu] îl caută acasă, acceptând oferta de a lucra pentru el în campania electorală; este de părere că oamenii l-ar mai alege, cu condiția de a fi mai dur în conducere, căci prea s-au înmulțit răufăcătorii;

2. are o părere extrem de proastă despre FDSN, a cărui conducere este înfumurată, sectară, nu știe să-și facă relații; își dă seama că, așa cum sunt acum, nu au șanse prea mari de supraviețuire, dar că, mă rog, trebuie ajutați, ca să-i ia cât mai multe voturi lui Petre [Roman] și a putea să înceapă lucrul serios după alegeri; spune că intenționează din ce în ce mai mult să candideze ca independent, ceea ce ar echivala cu o abandonare politică a FDSN și o eventuală hemoragie mai mică pentru FSN;

3. este mulțumit că noi, până la urmă, nu am trecut cu arme și bagaje la FDSN, deoarece e convins că ne-am fi compromis (!?);

4. [Vladimir] Pasti e prea bun pentru FDSN. Îl va lua cu el ca să îi facă, împreună cu [Gheorghe] Scorțan și Marian Enache, campania electorală. Sergiu Nicolaescu se va ocupa de mediatizare;

5. despre [Iosif] Boda și „materialele" lui are o părere execrabilă; tocmai a primit un asemenea material, pe care îl va ține două-trei zile, urmând să-l returneze ca fiind foarte slab (Mariana [Mucuța], pe de altă parte, îmi spune că Boda e fiert de acest tratament), că i-a primit materialul spunându-i că știa dinainte ce conține;

6. e mulțumit de mișcarea noastră cu liberalii; o consideră valoroasă, căci [Radu] Câmpeanu, deși e viclean, oferă posibilitatea de a se lucra cu el până la urmă;

7. despre mine, pe de o parte, a râs când a aflat condiția pe care am pus-o (nu plec, doar dacă sunt numit ministru de externe), dar, pe de alta, are regretul că nu am suficientă răbdare (!?);

8. despre Adi [Năstase] susține în continuare că e „băiat bun", dar nu știe ce se va întâmpla cu postul lui la negocierea noului guvern;

9. a fost pe la domnul I[liescu] și Eugen Dijmărescu, care i-a promis și nu s-a ținut de cuvânt, că va începe disocierea de Petre [Roman].

Scorți [Gheorghe Scorțan] îmi mai relatează două lucruri extrem de importante. Primul, pe care vrea să îl comunice și lui Ion [Ioan Talpeș], că a venit în țară fostul soț al Danei, nevasta lui Adi. Istoria e că tipul ar fi fost pus înainte de securitate să o seducă pe Dana, pentru ca, după căsătorie, să rămână în străinătate, furnizând motivul eliminării lui Angelo Miculescu din funcție, pentru opoziție față de [Nicolae] Ceaușescu. Venirea, deci, a fostului soț este interpretată ca un mijloc de presiune indirectă a unor forțe din afară asupra lui Adi [Adrian Năstase],

care, se pare, ascultă de nevastă-sa, la fel ca Petre [Roman] de a lui. Al doilea, că, în Caraş-Severin, pe vremea lui Ceauşescu, s-a făcut o investiţie total neconfirmată de 16 miliarde de lei, pentru exploatarea şisturilor bituminoase care... nu existau, iar „geologul" care a semnat era... Emil Constantinescu!? De asemenea, s-a făcut o staţie de epurare a apei, după un proiect atât de prost, încât a trebuit să fie... dărâmată. Proiectant şi constructor: Petre Roman!?

La 18.00, primire privată a lui Harry Barnes, fostul ambasador american la noi pe vremea disidenţei domnul I[liescu]. Relaţii extrem de amicale şi respect reciproc deosebit. Discuţia a vizat Moldova, Rusia, Iugoslavia, Ungaria şi alegerile. După, rămân cu el şi îi împărtăşesc planurile de viitor. Îmi dă dreptate şi mă încurajează să plec în Japonia şi să-mi scriu memoriile politice. De Dan [Nelson] îmi spune că nu mi-a răspuns, întrucât e foarte ocupat. Nici lui nu i-a răspuns o dată.

Seara, masă cu scoţienii şi Lida [Wylie].

Sâmbătă, 18 iulie 1992

Deplasare în Germania, la cursul de vară de la Universitatea din Kiel. A ieşit prost, pentru că, încă din prima zi, când am revenit la hotel după o excursie prin împrejurimi, sunt anunţat că lucrurile îmi fuseseră mutate în altă cameră, în care mai stătea cineva. Cobor, mă uit pe lista participanţilor şi constat că era vorba de un ungur!? Refuz să stau cu altcineva în cameră, solicitând o cameră singur. Nu au şi mă mut în alt hotel, notificând unde eram, pentru eventuale comunicări. Mă sună Babst, discut cu ea, îmi spune că problema era de competenţa profesorului K [?], care trebuia să vină. Când revin eu, discut cu profesorul, care se arată distant şi rigid. Aşa că îl anunţ că plec. Încearcă să mă reţină, măcar pentru seara respectivă. Refuz şi le dau dosarul înapoi. Mă ameninţă cu plata biletului. Nu mă impresionează.

Între timp, o sun pe Mariana [Mucuța] să-l contacteze pe Klaus [Brambach] (acesta, până la urmă, o scaldă și iese din combinație, lăsându-mă baltă în mijlocul Germaniei!?).

Noroc de Adi [Schervan], care mă sună la hotel după ce l-a informat Violeta de cele întâmplate. Între timp, obțin să „deblochez" biletul contra sumei de 943 de mărci, pe care Universitatea refuză să îl achite. Vine Adi să mă ia. Mergem la Hamm, unde, cu ajutorul prietenului lui Doldy – șeful biroului de turism –, obțin in extremis să mi se deblocheze biletul exact în condițiile oferite de Universitatea din Kiel. Accept. Adi mă ajută să completez suma și, sâmbăta următoare, revin.

Nu este exclus ca tot „exercițiul" să fi fost făcut pentru cuplarea mea cu ungurul, care numai întâmplătoare nu avea cum să fie.

Luni, 27 iulie 1992

Bazin, apoi expunerea problemelor în fața lui V[asile] I[onel], care îmi dă dreptate legat de felul în care am procedat. Îmi spune că, de acum încolo, orice problemă venită din partea ambasadei germane va fi tratată cu suspiciune.

Vorbesc cu băieții. Mâine ne vom vedea, vom discuta și dacă să-l includem pe [Victor] Babiuc între membrii fondatori ai Fundației.

Plec la 16.00 și instalez, cu nea Petrică, șoferul, jaluzele.

Marți, 28 iulie 1992

Bazin, apoi Cotroceni. La 10.00, întâlnire cu domnul I[liescu], care e, foarte probabil, foarte mulțumit de atitudinea adoptată de mine în Germania. Dovada: îmi spune că mâine o să mergem împreună la MAE pentru cei 130 de ani de diplomație

românească şi acceptă să îşi înceapă ziua cu Bob [Wylie], joi, împingând întreg programul zilei mai încolo. Ne mai spune că:

1. ruşii au deturnat un vapor cu zahăr pentru noi;

2. a avut un dialog cu Todi [Theodor Stolojan], căruia i-a reproşat schimbarea celor doi prefecţi, dar acesta i-ar fi răspuns că toate partidele l-ar fi presat (lucru neadevărat, fiind vorba de FSN);

3. intenţionează să îşi reducă la minimum prezenţa şi activitatea prezidenţială, împărţindu-şi oamenii în două: pentru preşedinţie şi pentru campanie, şi

4. după-masă, îl va întreba pe Todi ce atitudine să ia faţă de atacurile făţişe venite din partea lui [Victor] Babiuc şi Caius Dragomir.

La 14.00, suntem la Dan [Mircea Popescu], unde ne informăm reciproc. În FDSN a intrat aparent dihonia, pentru că se ceartă ca chiorii între ei. Se pare că listele de la Bucureşti vor fi conduse de [Adrian] Năstase, la deputaţi, şi de domnul I[liescu] însuşi, la Senat. Dan ar urma să candideze în provincie (Prahova, Braşov, Ialomiţa sau Gorj). Din păcate, eforturile lor pe substanţă sunt hilare! Cu asta nu au nicio şansă să intre în Parlament. Problema este a salvării lui Dan. Şi ar exista două variante: iese şi merge cu tot „Grupul" la liberali, sau iese şi merge ambasador în Germania. E clar că, pentru el, cea mai bună soluţie este a doua. În orice caz, pentru a hotărî definitiv, vom provoca o ultimă discuţie cu domnul I[liescu]. În ce-i priveşte pe liberali, vom discuta cu ei, le vom da lista cu oamenii noştri (Liviu [Mureşan], Dan, [Gheorghe] Zaharia şi, eventual, [Ioan] Mihuţ), iar dacă ne vor dori şi pe noi, le vom da o declaraţie de apropiere care, dacă nu va fi suficientă, vom motiva cu decizia lor privind participarea regelui la cursa pentru preşedinţie din partea lor.

Închei cu interviul pentru Hong Kong.

Miercuri, 29 iulie 1992

Bazin. Când ajung la Cotroceni, sunt chemat sus, unde domnul I[liescu] mă întreabă direct dacă mă implic în campania electorală. Îi spun că îl voi ajuta. Nu e deloc mulțumit de formulă. Atunci îi spun că la 1 octombrie 1992 eu plec în Japonia, iar între 8 și 19 august merg în concediu. Asta îl cam dezumflă. Îmi spune că pe mine și pe Marian Enache [vrea] să ne împingă în față. Îi spun că nici eu, nici băieții nu suntem dispuși să lucrăm cu [Iosif] Boda. Îmi răspunde că Boda va lucra acoperit cu colectivul lui și va avea legătură doar cu el, nu și cu noi.

Apoi, mă scutește de participarea la 130 de ani de diplomație românească și de primirea ambasadorului sârb de după – care are un mesaj –, ca să pot lucra cu [Marian] Enache pe materialul prin care are își anunță candidatura. Vine și Marian și o facem. Materialul e slăbuț, iar partea de politică externă e chiar foarte slabă.

Marian îmi spune că el e cel care m-a băgat în treaba asta, cu o seară înainte, când i-ar fi spus verde în față că, dacă va merge pe mâna FDSN și a lui Boda, și nu a noastră, va pierde. Domnul I[liescu] i-a mărturisit că nu mai știa în cine să aibă încredere. Oricum, o implicare acum, după ce am reușit o dezangajare foarte bună, reprezintă un cost politic foarte ridicat, atât în raport cu viitorul, cât și cu chestiuni imediate, cum ar fi acordarea titlului de profesor. Rămâne de văzut cum se vor materializa, până la urmă, lucrurile în practică. Probabil că nu voi putea evita implicarea, dar va trebui să încerc să evit cât mai mult expunerea publică. Marian e ezitant. A venit la mine foarte hotărât să se înhame la treabă, ca să plece decis să nu o mai facă.

Când ne cheamă domnul Iliescu sus, merge numai Marian, căci mie îmi vine oaspetele malaezian, trimis de [Gheorghe] Tinca.

Domnul I[liescu] vrea să particip la ședința lui de la 17.00, cu FDSN. Aceştia vor să facă, dar nu prea pot, tensiunile dintre ei fiind vizibile. [Dan] Marțian ne sprijină şi, împreună, ne batem pentru [Ioan] Mihuț, pe care speră să îl coopteze şi domnul I[liescu] între oamenii lui. În orice caz, domnul I[liescu] le spune că, dacă nu se vor apuca serios de treabă, el nu se va compromite mergând alături de ei. Altfel, intenționează să fie cap de listă la Senat, la București, iar dincolo, să pună un personaj capabil să-i țină piept lui Petre [Roman].

Plec cu Dan [Mircea Popescu] acasă, care îmi pune tot mai multe întrebări, dacă a făcut bine ce a făcut...

Joi, 30 iulie 1992

Bazin, apoi lâncezeală la Cotroceni, pentru că nu m-am mai dus la nicio întâlnire protocolară. A mers Cornel [Codiță] în locul meu.

La prânz, în timpul *party*-ului de adio al lui Victor [Dimitriu], vine de sus [Mircea] Mitran, care îmi spune că are câteva idei pentru campania domnului I[liescu] (el a fost diplomat la post şi a prins vreo patru campanii în SUA şi Franța), pe care dorește să mi le comunice. Printre ele: campania trebuie să înceapă cu adevărat în septembrie; nu se vor da răspunsuri certe la toate problemele etc. Rămâne să ne vedem săptămâna viitoare. Îmi mai spune că japonezii ne văd că singura țară de viitor din Europa răsăriteană, dar că nu pot distinge nimic din cacofonia noastră politică. Dacă alegerile merg bine, vor trimite o delegație complexă aici, la vreo două luni, ca să investigheze posibilitățile concrete de colaborare.

V[asile Ionel] e tot mai frustrat că nu conduce nimic şi e lăsat pe dinafară. Nici eu nu mă simt bine tratat. Oricum, va rămâne să conducă treburile Președinției, pe timpul campaniei.

La 16.00, vin [Viorel] Hrebenciuc, [Gheorghe] Scorțan, [Vladimir] Pasti și Dorina [Mihăilescu], cărora le dezvălui intențiile domnului I[liescu] față de ei. Când mergem sus, unde era și [Marian] Enache, acestea sunt făcute publice de domnul I[liescu]. Mai întâi, îl întreabă pe Pasti de legăturile lui cu [Victor] Babiuc. Apoi îi răspunde că el se angajează să-l pună pe listele FDSN și să-i asigure o pâine după. Hrebenciuc va trebui să demisioneze, iar noi să îl pregătim pentru asumarea poziției de secretar general al guvernului. [Gheorghe] Scorțan va merge la FDSN, să-i întărească, asigurând legătura cu noi, iar Marian și cu mine vom fi purtătorii lui de cuvânt.

Când revenim la mine în birou și mă gândeam cum să scap de această „generoasă" ofertă, mă sună domnul I[liescu] să-mi spună că deja a sesizat în numele meu Consiliul Audio-Vizualului de faptul că Convenția Democrată ar fi difuzat o înregistrare cu el spunând că Ceaușescu ar fi „întinat idealurile comunismului".

Pe urmă, mergem să vizităm o casă, fostă a S[erviciului] [de] I[nformații] E[xterne], în care vrea să își instaleze HQ [*Headquarters*]-ul electoral.

Vineri, 31 iulie 1992

Bazin, Cotroceni. La prânz, merg cu Lică [Vasile Secăreș] la Adi [Năstase], care se poartă mai distant, deoarece a aflat că fac observații critice în public cu privire la situația din minister. Oricum, însă, până în final, reușim să rezolvăm relativ bine lucrurile pentru studenții noștri.

După, merg cu Cami la tata, la spital. Lică merge cu Vladi [Pasti] la Bacău, pentru ca împreună cu [Viorel] Hrebenciuc să pună la cale strategia electorală.

Sâmbătă, 1 august 1992

Vine George (?), care îmi spune că treaba din Germania era ca să mă compromită și spune că am făcut bine că am refuzat

să stau cu ungurul respectiv în cameră. Mă sfătuiește să accept oferta domnului I[liescu], dar să nu renunț la funcția de consilier prezidențial pe probleme externe.

Marți, 4 august 1992

Bazin, apoi Cotroceni. Prima problemă: publicarea în *Evenimentul Zilei* a comunicatului CSAT din 25 septembrie, redactat de mine, de [Adrian] Severin și generalul [Marin] Pancea – despre care susține că ar fi fost conceput de... Petre [Roman] și Severin și nu ar fi conținut problema demisiei!? Iau legătura cu Bogdan Teodoriu și îl rog să-i transmită lui Petre să nu mă zgândăre cu minciuni, ca să nu-mi dau eu drumul la gură, și lui Caius [Dragomir] să nu se mai lege de noi, că-l voi plesni! Îmi spune că îl pun într-o situație delicată, forțându-l să discute personal cu Petre (o face, însă, pentru că, mai târziu, mă caută [Victor] Babiuc să vadă „ce mai fac"?). De asemenea, vorbesc cu [Ion] Cristoiu, care îmi promite să rețină spațiu pentru publicarea unei precizări (îl și văd după-masă pentru asta, prilej cu care avem o discuție cordială).

La 11.00, sus la domnul I[liescu], pentru prezentarea planului de campanie, întocmit de Vladi [Pasti], Lică [Vasile Secăreș] și [Viorel] Hrebenciuc. Domnul I[liescu] își ia notițe și dă câteva ordine concrete pentru începutul transpunerii lui în practică. Rămân un pic pe urmă și obțin permisiunea de a onora vizita în Africa de Sud.

La 18.00, la Snagov, pentru ziua lui Mugur [Isărescu]. Ideea principală: pe fundalul dezbaterii antamate în F[ondul] M[onetar] I[nternațional] și Banca Mondială privind nepotrivirea planurilor economice aplicate în Europa răsăriteană – la care a contribuit Boris Elțin, prin recentele sale declarații –, se pregătește un atac serios contra lui Mugur, care urmează să fie acuzat de a fi principalul instrument al politicii hrăpărețe a

organismelor financiare internaționale în România. Deci, politica lui de neimplicare nu a dat rezultat. Va trebui să găsim mijloace de a-l proteja. El e conștient, are și unde să meargă, dar e preocupat de modul în care ar putea avea loc debarcarea lui. Ne spune că Todi [Theodor Stolojan] ar putea să accepte, în septembrie, să ridice subvenția doar la unele produse – zahăr și ulei –, lăsând-o în continuare la chirii, electricitate etc., atenuând astfel efectele negative ale acestei măsuri.

Miercuri, 5 august 1992

Bazin. Când ajung, merg sus cu V[asile] I[onel] și [Valer] Dorneanu, pentru a lua măsurile față de acuzația de „lovitură de stat" lansată de *Evenimentul Zilei* (care face vădit jocul lui Petre [Roman]). Se stabilește trimiterea unei dezmințiri, precum și sesizarea Procuraturii.

Personal, vorbesc la telefon cu Cristoiu, care mă asigură că precizarea mea va apărea sigur... mâine!?

O mică agapă restrânsă legată de plecarea iminentă a Răduței [Vișan].

Seara, la cocktailul și masa prilejuite de acordarea premiilor ziarului *Libertatea* (G[eorge] P[op], Schipani, Todi [Theodor Stolojan]). Cu acest prilej, [Doru-Viorel] U[rsu?], care ar fi trebuit să îi judece pe Ceaușești (a plecat în locul lui [Gică] Popa, pentru că avea jurisdicție pe tot teritoriul), ne spune că Popa s-a sinucis când și-a dat seama de ce încălcare gravă a justiției a fost împins să facă, spălând, prin gestul său, onoarea justiției românești. ([Niculae] Spiroiu îmi spune că ar vrea să intre și el în Fundație și că ar accepta un ministru civil la Armată, cu condiția să preia el funcția de șef al M[arelui] St[at] M[ajor].)

Mă sună [Kanji] Tsushima să-mi spună că ar dori ca, odată ajuns în Japonia, să nu mă duc direct la Sapporo, ci să mă

opresc câteva zile la Tokio. Acest lucru reflectă importanța acordată de ei vizitei. Bineînțeles că accept.

Joi, 6 august 1992

Bazin, apoi un șir de întâlniri succesive: [Nicolae] Ecobescu, [Ovidiu] Trăsnea, Rodica [Beclean], [Mircea] Mitran și Școală. Cea mai interesantă: cea cu Mitran, care are fonduri și idei. Îmi spune că, în prima vizită a lui Petre [Roman] la Paris, pentru că acesta a vrut să includă forțat în program o vizită la biserica ortodoxă din Paris, francezii i-au aranjat vreo șase babe să-l întrebe pe Petre de certificatul de naștere, condiționând-i intrarea de răspuns... Petre, indispus, a atras atenția delegației să nu sufle o vorbă despre incident. Apoi, Mitran îmi mai spune că era de față, când, la una din primele vizite ale lui [Ion] Țiriac în țară, acesta i-ar fi înmânat o borsetă cu cel puțin 10 000 de franci, pentru niște terenuri, pe care Petre a pus-o pur și simplu în geanta lui!?

Mitran îmi mai spune că va vorbi și el cu domnul I[liescu], ca să-l pună pe Adi N[ăstase] un fel de viceprim-ministru coordonator al relațiilor externe, urmând ca eu – singurul care m-am ocupat serios de marile evoluții internaționale – să devin ministru de externe. Pentru aceasta, el ar dori să-l readuc în minister și să-i dau să se ocupe de Europa sau Asia. Cred că ăsta e și planul domnului I[liescu], pe care șmecherul ăsta de Mitran mi-l „vinde", ca să se aleagă și el cu ceva... Ca timp, el îmi spune că nu voi rezista în Japonia mai mult de ianuarie, februarie. Ca o dovadă în plus, îmi promite că le va șopti japonezilor că eu voi fi... noul ministru de externe, și că va aranja el, în ultimele zece zile, primiri ale mele în Japonia și că va veni să mă viziteze cât timp voi fi la Sapporo.

Vineri, 7 august 1992

Bazin, apoi o mulțime de telefoane la Cotroceni. Azi apare materialul Președinției în *Evenimentul Zilei*.

Iau prânzul cu Ion [Ioan Talpeș], care îmi descrie rezultatul excelent al vizitei lui în Marea Britanie. Suntem, practic, singura țară din Est care se bucură de încrederea Marii Britanii. Plus, împreună putem să colaborăm în chestiunea Iugoslaviei. Schimbarea lor de atitudine este sensibilă și are loc înainte de alegeri. Pe de altă parte, domnul I[liescu] ar trebui să dea și câteva semnale proamericane, numai că MAE nu vrea să îi dea prilejul, încercând să-l izoleze de integrarea noastră tot mai serioasă în viața internațională. Seara, masă cu Ion și G[eorge] P[op].

Sâmbătă, 8 august 1992 – miercuri, 19 august 1992

Concediu în Andorra. El Baobab, Peter Thomas și episodul cu țigăncile de la Barcelona.

Joi, 20 august 1992

Prima zi de lucru după concediu. Bazin, apoi Cotroceni. Iau contact cu băieții. Lică [Vasile Secăreș] și Vladi [Pasti] sunt plecați, Dan [Mircea Popescu] nu se simte bine. Totuși, vine la o lungă ședință a FDSN cu domnul I[liescu]. Îmi spune că nu ar mai accepta postul ăsta nici dacă ar fi plătit de trei ori mai mult. Mă cheamă domnul I[liescu] la el. Nu discutăm mare lucru. E puțin dezamăgit că plec din nou, în Africa de Sud, dar nu mă împiedică.

Plec la ambasada lor pentru detalii. Trec apoi pe la *Românul*, unde aflu că am primit un răspuns de la Caius [Dragomir] la articolul în care îi dădeam câteva sfaturi... Apoi stabilim să înceapă o campanie în care să spună că nici România nu e mulțumită de Trianon, căci linia negociată inițial de Brătianu

era pe... Tisa!? Și să compare modul de acțiune al ungurilor în 1940 cu cel de acum.

Trec apoi pe la Hrebenciuc, care era cu Scorți [Gheorghe-Dorin Scorțan], Dorina [Mihăilescu], Opriș [?] și [Ioan] Mihuț. Îmi spune cum l-a angajat el definitiv Adi Năstase să candideze și să lupte pentru FDSN, și cum l-a pus cu botul pe labe pe [Iosif] Boda.

La Cotroceni, Mioara [Pometcu] îmi spune cum a fost păcălit domnul I[liescu] de un ziarist de la *Evenimentul*, care i-a luat un interviu, pretinzând că ar fi... ziarist american!? Apoi văd declarațiile iresponsabile și idioate ale lui [Alexandru] Mironov, care afirma că, într-o lună, în România va izbucni un război civil!? Domnul I[liescu] îl admonestează să nu mai spună vreodată așa ceva!

După, îmi iau rămas-bun de la David și Rodica.

Vineri, 21 august 1992

Discuție cu vărul lui [Mircea] Mitran, despre plecarea lui Dan [Mircea Popescu] la Viena. Bazin, Cotroceni, probleme curente (aplicații pentru computer, telefoane etc.). Merg sus pentru aprobarea pentru Dan, anunțarea plecării mele și ideile pentru discursul de un an de la proclamarea independenței Moldovei. După, la V[asile] I[onel], cu care discut declarațiile lui [Alexandru] Mironov (într-o lună, vom avea război civil), ori să-și dea demisia, ori să fie demis. (După-masă, îi spun asta și domnul I[liescu], care nu reacționează.)

Mă văd cu băieții (Vladi [Pasti], Liviu [Mureșan], Viorel [Hrebenciuc]). Primii sunt invitați ca reprezentanți ai „Grupului" nostru la o manifestare în Franța organizată de fostul ministru francez al apărării, care a demisionat, în urma angajării Franței în Războiul din Golf. Oricum, sugerez băieților ca, începând de

la toamnă, să inițieze un șir de contacte internaționale în numele „Grupului" nostru.

Pe la 17.00, sus din nou, într-o reuniune de strategie electorală cu domnul I[liescu], Adi N[ăstase], Dan Mircea Popescu, Viorel Hrebenciuc și Marian Enache. Dau semne că se „clatină". Nu sunt de găsit nicăieri. Îl sfătuiesc pe domnul I[liescu] ca, în discursul de *round-up* de la Parlament (1 septembrie), să își deschidă platoșa și să redevină om, așa cum nu a putut-o face din cauza atacurilor la care a fost supus continuu. De asemenea, miercuri, la Guvern, când se va discuta problema abandonării subvențiilor, domnul I[liescu] trebuie să adopte atitudinea: voi, Guvernul, ați evaluat toate consecințele, ați ales cea mai bună soluție etc. etc. În felul acesta, dovedește că este preocupat de această problemă, fără a-și însuși însă responsabilitatea ei, care aparține Guvernului.

Seara, masa cu G[eorge] P[op] și C[arl?]. G[eorge] P[op], supărat, probabil că nu-i merg bine treburile, mă ia și pe mine la refec. Îl pun la punct și dă înapoi. Oricum, ieșirea lui îmi lasă un gust amar...

Vineri, 28 august – marți, 1 septembrie 1992, Africa de Sud

Cape Town, Johannesburg, SLI Sabi [Sand Reserve] și Pretoria. După, la HQ [*Headquarters*]-ul de campanie. Aceeași indecizie.

Miercuri, 2 septembrie 1992

Bazin, apoi Cotroceni. Vine Adi [Năstase] pe la mine, pe care îl dau în grija lui Viorel [Hrebenciuc]. Domnul I[liescu] lipsește trei zile (Giurgiu și Craiova). După faptul că nu m-a chemat, nu e exclus ca, în lipsă, cineva să mă fi „cântat", iar el să-și fi aplecat din nou urechea, acuzație pe care am auzit-o de la mai mulți în ultima vreme.

La prânz, cu Cornel [Codiță] la Școală. Febra examenului de admitere. Lică [Vasile Secăreș] îmi spune, pe de o parte, de un proiect de hotărâre guvernamentală – făcut de cei de la Administrația Publică – de trecere a Școlii sub patronajul Guvernului și de reorganizare a noastră după modelul... „Ștefan Gheorghiu"!?! Noroc că Lică a putut-o bloca. Tot el îmi mai spune, pe de altă parte, de proiectele ascunse ale lui Adi [Năstase] de a-și crea o „școală diplomatică" în cadrul ministerului. Cum nu putem să îl împiedicăm, îi propun lui Lică să-l întrebe de la obraz și să obțină încheierea unui contract cu ministerul pe cinci ani.

La 15.00, îl primesc pe ambasadorul american [John R. Davis Jr.], care îmi înmânează textul declarației SUA privind alegerile de la noi (pe alocuri, conține unele formulări foarte dure). Nu protestez – ci îl rog să mi-l dea mie, deoarece domnul I[liescu] este și el candidat –, mulțumindu-mă să declar că astfel vom ști mai bine asupra căror aspecte să ne concentram atenția. În rest, atmosferă destinsă. Glumim și pe seama incidentului din Germania. Îmi promite că, atunci când voi merge în America, îmi vor da cameră... singur!?

La 17.00, sunt la Klaus [Brambach], unde, după evaluarea proiectelor mele de viitor, abordăm, într-o atmosferă tensionată, incidentul de la Kiel. Profesorul Kaltenflescher s-a plâns mincinos despre mine, iar Klaus caută să se disculpe de ce nu a intervenit când l-am rugat. În final, închidem incidentul – se pare că el este la mijloc – și ne promitem să ne revedem înaintea plecării mele.

Trec pe la HQ *[Headquarters]*, unde fac bruionul de răspuns la întrebările lui [Cornel] Nistorescu pentru domnul I[liescu].

Joi, 3 septembrie 1992

Bazin, apoi Școală, pentru începutul admiterii. Trec și pe la *Românul*, unde vorbesc cu Dan [Mircea Popescu] și cu

[Ion] Petcu despre proiectul înmănuncherii pastilelor mele într-un volum. Petcu îmi comunică gravele sale îndoieli asupra intențiilor lui Todi [Theodor Stolojan], care strânge o grămadă de bani fără a cheltui nimic. În plus, valoarea mijloacelor noastre scade artificial, putând fi cumpărate pe nimic din afară!?

Cumpărături. Mă sună și de la ambasada japoneză, care a pregătit plecarea. G[eorge] P[op], cu care iau masa la prânz, îmi reproșează, mai atenuat decât ultima dată, că, în Japonia, nu-mi voi face nicio relație relevantă pentru aici!? Îi dau dreptate, dar îi spun că nici eu nu am primit nicio ofertă din țări... „relevante"!?

Oricum, am îndoieli: fac sau nu bine că plec? Cum va arăta viitorul, după revenire? În plus, mai sunt și copiii, a căror lipsă încă o resimt, deși a trecut destul timp de la despărțire...

Vineri, 4 septembrie 1992

Bazin, apoi Cotroceni, după ce trec pe la ambasada japoneză, pentru detalii legate de viză. Ambasadorul [Kiyoshi Furukawa] îmi spune că plecarea îmi va face bine, deoarece am nevoie de o oarecare distanțare de domnul I[liescu]. În teorie, știu și eu că lucrurile se prezintă bine, dar practic...

Revin la Cotroceni, unde sunt chemat sus de domnul I[liescu], care e vesel, destins și se poartă bine cu mine. Îi spun de nevoia de a-i contacta mai strâns pe slovaci și, apoi împreună, pe sârbi, după ce lucrurile se vor fi clarificat la Belgrad. Îmi răspunde că slovacii ne sunt foarte apropiați. Replic că nu e suficient: eu vorbesc de o alianță, care să refacă „Mica Antantă" a lui Titulescu. Domnul I[liescu] îmi dă impresia că a priceput bine despre ce e vorba. Oricum, este o sămânță care, dacă va rodi, o va face după plecarea mea. În rest, îi comunic impresiile favorabile ale lui Bob [Wylie], și decizia celor apropiați „Profesorului" italian de a-l sprijini (comunicată de Victor de la Roma).

La prânz, primirea lui [Anatoli] Zlenko, ministrul ucrainean de externe. Profit de ocazie să stau de vorbă cu Adi [Năstase], care îmi spune că A[urel] D[ragoș] M[unteanu], în exagerarea lui cu atitudinea de *freelance*, a ajuns să se rupă complet de ce e în țară, determinându-i pe americani să lucreze exclusiv prin ambasadorul [John R.] Davis [Jr.], omul lor de aici. La plecare, Zlenko vine glonț la mine să-mi strângă mâna!?

Lucrez la interviul pentru *Expres*, lăsându-i-l Marianei să-l dactilografieze. Plec la Parlament pentru deschiderea oficială a lucrărilor reuniunii P[rogramul] N[ațiunilor] U[nite] [pentru] D[ezvoltare]. Todi [Theodor Stolojan] spune că, prin prăbușirea sistemului politic ceaușist, noi am „economisit" cinci ani de „perestroika"!? Discursul domnul I[liescu] e mai echilibrat după intervențiile mele pe un text inițial festivist și servil, pregătit de Externe. Lică [Vasile Secăreș] îmi spune că a venit Petre [Roman] la Snagov dimineață, dar a plecat repede când a văzut că nu-l bagă nimeni în seamă. E un om terminat!

Revin și aștept – cu Cornel [Codiță] – întoarcerea domnului I[liescu], ca să dea OK-ul pe răspunsurile la primele trei întrebări pentru *Expres*. Când vine, e din nou vesel, îmi spune ce-a mai zis unul sau altul și lucrăm să finalizăm textul, pe care, cu chiu, cu vai, îl trimitem, pierzând petrecerea de jos în onoarea participanților.

Acasă, Camelia îmi spune de schimbarea de atitudine a lui Carl – care până ieri era foarte jovial față de mine, dar s-a răcit brusc, după ce G[eorge] P[op] i-a comunicat că plec. Este evident că decizia mea nu le convine, că nu ascund acest lucru, dar nici nu își permit o ruptură totală.

Sâmbătă, 5 septembrie 1992

Trec pe la serviciu, deoarece merg cu mama la un consult de ochi. Lucrurile stau mai bine decât îșI închipuia. Întors, mă

sună [Dan] Pascariu (din echipa Roman) să-mi spună de un grec care l-a invitat la masă, când a fost cu domnul I[liescu] în Grecia, și care vrea să îl vadă și să facă o donație. Treaba nu miroase „frumos". Vorbesc mai departe și se stabilește să-l primesc eu cu [Viorel] Hrebenciuc. Când mă sfătuiesc cu el, ajungem la concluzia că nu va trebui să ne atingem de bani! Din păcate, până la 17.00, cât eram noi disponibili, nu mai reușim să intrăm în contact cu Dan Pascariu.

La 17.00, la Cotroceni, ședință de strategie electorală. [Vladimir] Pasti spune că, în alegerile prezidențiale, „ținta" e una singura: Emil Constantinescu, dar că, în alegerile generale, sunt două: C[onvenția] D[emocrată] și FSN. Eu propun să se insiste pe asocierea CD=PNȚ[CD] [Partidul Național Țărănesc Creștin Democrat] (partidul „răzbunării", cu cel mai slab rezultat electoral în 1990); că CD – prin victoria de la locale – va trebui să fie judecată după performanța concretă în practică.

În rest, orgolii enorme, certuri și tensiuni, organizare improvizată, toate marca FDSN.

Seara, Ion [Ioan Talpeș] cu Zoe la noi.

Luni, 7 septembrie 1992

O zi infernală, mai ales în prima parte. Dentist, dr. Rădulescu, Cotroceni, înapoi la policlinică cu mama, apoi în drum spre *Românul* și, în sfârșit, trei ore cu profesorii americani la Școală.

După, înapoi la Cotroceni, apoi la HQ *[Headquarters]* și Ministerul de Externe, cu Ion [Ioan Talpeș] și Adi [Năstase], unde pregătim un comunicat de menținere a ofertei de dialog cu părintele [László] Tőkés, pe care domnul I[liescu], la început, nu vrea să-l accepte, dar, la intervenția lui Adi, o face. Demonstrația lui Adi este edificatoare: domnul I[liescu] este sub influența lui totală!

Ion ne arată o diversiune urâtă – o scrisoare libiană de mulțumire adresată militarilor noștri pentru... cooperarea din domeniul nuclear!? Pregătită să apară la noi în presă!

Marți, 8 septembrie 1992

Dimineața, programul profesorilor, apoi sus la domnul I[liescu], pentru un scurt raport asupra celor transmise duminică seară.

Mai târziu, vine Ion [Ioan Talpeș] la mine cu un text pentru aniversarea a 120 de ani de la moartea lui Avram Iancu. Urcăm sus să discutăm pe marginea lui.

Revin la 13.30, pentru vizionarea videoclipurilor și pregătirea apariției televizate de diseară. Vin și Adi [Năstase], Viorel [Hrebenciuc], Vladi [Pasti], [Vasile] Văcaru, Florica Dumitrescu. Domnul I[liescu] mă însărcinează să mă ocup de buna funcționare a aparițiilor la radio și TV ale FDSN. De asemenea, îi cere lui Adi să se implice mai mult în campania partidului, care, în loc să crească în intensitate, scade!

La 17.30, la HQ *[Headquarters]*, apoi la Ingham, la un *party*. Consens că [László] Tőkés face o greșeală politică de proporții, care îl avantajează pe domnul I[liescu].

Miercuri, 9 septembrie 1992

Dimineața, la Costică [Cheșculescu] (după ce am trecut pe la Ion [Ioan Talpeș]), de unde mă cheamă domnul I[liescu], care îmi dă câteva probleme de urmărit. Revin la Costică, unde, cu Sava și Vladi [Pasti], punem la punct problema grupului de consulting.

Revin, după ce trec pe la Vladi [Pasti] la Cotroceni, unde îl văd pe [Mircea] Mitran, care îmi spune, printre altele, două lucruri:

1. că, în '85, fiind în Coreea de Nord cu Ștefan Andrei, Kim Ir Sen l-ar fi rugat pe acesta să-i transmită lui Ceaușescu că

pachetul a ajuns în siguranță, putând să dispună de el cum și când va vrea. Cum Ștefan Andrei nu a reacționat, Kim și-a dat seama că acesta nu făcea parte din cercul intimilor lui Ceaușescu și, schimbând brusc vorba, nu i-a dat nimic din ce ceruse;

2. Mitran e de părere că acolo, în Coreea de Nord, s-ar afla cam unu-două miliarde de dolari, în Elveția și America aflându-se „mizilicuri" (50-200 de milioane de dolari). Grosul s-ar afla în țară. Îmi citează exemplul generalului [Ioan] Moț, fostul șef al contraspionajului, care și-ar fi deschis o rețea de magazine în toată țara. Cu ce bani?

La 17.00, Licã [Vasile Secăreș] confirmă la Mugur [Isărescu] treaba, spunând că s-a format deja o elită economică, înglobând „foști" (securiști și activiști), care are ramificații în MI, Poliție ș.a. Și care controlează numirile de acum, din preajma alegerilor, în posturi-cheie. Licã e de părere că ar fi o adevărată febră în acest sens ([Dan] Pascariu, concurat puternic de [Constantin] Teculescu, caută sprijin la noi, prin propunerile făcute). Licã ne mai relatează că [Victor] Babiuc și [Adrian] Severin își intensifică eforturile de apropiere de noi. Trandafirul otrăvit.

La 17.30, la HQ *[Headquarters]*, pentru înregistrarea lui Adi [Năstase], apoi două ore și jumătate de așteptare a domnului I[liescu] degeaba, în [intrarea] Filioara.

Domnul I[liescu] mă sună târziu să-mi spună că atmosfera e din nou ca în 1990, că a fost pur și simplu oprit de oamenii din Urziceni într-un miting nocturn ad-hoc.

Discut cu Bob [Wylie] – care îmi spune că, la Brașov, sunt mulți care votează cu domnul I[liescu] la președinție și cu C[onvenția] D[emocrată] la Parlament, ca să le dea și acelora o șansă – proiectul ca, după câteva apeluri ale domnului I[liescu] să nu voteze CD=Țărăniști=R la pătrat (Restaurație și Răzbunare), să apar și eu la TV, cu același mesaj, întărit de

faptul că nu am nicio miză personală. Impactul ar fi mare, e de părere Bob. Dar CD nu mi-ar ierta-o niciodată!

Joi, 10 septembrie 1992

Școală, examen de admitere și profesorii americani, care se întâlnesc cu profesorii și studenții noștri.

La prânz, sunt la Cotroceni, iar la 15.00 acasă. La 16.00, la ruși, pentru un concert. Sunt bine primit. La 18.00, la nemți, pentru plecarea lui Aretz. Discut cu ambasadorii norvegian (foarte bucuros să mă revadă) și japonez [Kiyoshi Furukawa] (mândru de „lovitura" dată prin desprinderea mea de domnul I[liescu]). Unui american și lui Aretz le atrag atenția că, întrucât nu au făcut nimic să dezmintă pretenția C[onvenției] D[emocrate] de a avea sprijinul lor, în ochii noștri vor fi ținuți răspunzători dacă oamenii lui Ticu Dumitrescu vor căpăta mână liberă în cazul în care câștigă alegerile. Americanul mă mai întreabă:

1. dacă domnul I[liescu] ar coopera cu CD la guvern (scenariul cel mai des utilizat); am spus că da, cu condiția că CD va urmări să lucreze pentru țară, și nu să-l doboare pe el;

2. cum ar trebui să se comporte CD față de maghiari, dacă câștigă, să nu ofenseze sentimentele majorității populației românești?

Americanul îmi spune că va ține seama de părerile mele, deoarece ele sunt bine apreciate în ambasadă. Klaus [Brambach] e vădit supărat pe mine.

La 19.30, la ambasadorul englez [Andrew Bache], pentru cină. Participare selectă. Toți știu că plec. Discut planurile de viitor și arăt că mi-am formulat condiția (MAE). Ambasadorul e de acord. Discutăm și despre istoria revoluției și a „Grupului".

Vineri, 11 septembrie 1992

Plecarea domnului I[liescu] în Spania, apoi la HQ *[Headquarters]* (pregătesc un proiect de protest) și la Școală, pentru

discuția finală cu americanii: rezultate excelente, bazate pe entuziasm, în condițiile unor resurse insuficiente. Jim Cooney vine pe la mine să-mi vadă biblioteca. Pe urmă, la Cotroceni, o iau pe Pisi [Veronica], trecem pe acasă, apoi o luăm pe C[amelia]și plecăm spre Văratec, unde stăm sâmbătă și duminică.

Luni, 14 septembrie 1992

Dentist, Școală – deschiderea tezelor. Apoi la Costică [Chețculescu], pentru discuția în „Grup". După, la „Blue Angels" cu Veronica și Ioana. Cotroceni și HQ [*Headquarters*], unde las un material.

Acasă. Diseară la aeroport. Discut cu Dan Nelson, care vrea să vină la alegeri. Știe că voi pleca. Se luptă să mă aducă acolo! Lui Ion [Ioan Talpeș] îi spun „concluziile diplomatice".

Marți, 15 septembrie 1992

Bazin, apoi Cotroceni, unde mă ocup de diurnă, informarea privind RSA, scrisoarea de mulțumire pentru [Peter] Ciliers. Mai încolo, Dan Iosif cu o fată și cu [Petre] Ninosu, Vladi [Pasti] și Viorel [Hrebenciuc]. Dan ne povestește cum, în 22 decembrie, la prânz, când se afla în balconul CC-ului, doi studenți i-au sugerat să îl cheme și pe profesorul lor, Petre Roman. El l-a chemat în balcon și, când s-a adresat oamenilor cu „dragi tovarăși", Dan l-a repezit. Numai că Petre [Roman] s-a dus imediat cu [Ștefan] Gușă, [Gheorghe] Homoștean, [Mihai] Montanu ș.a. în studioul TV al lui [Nicolae] Ceaușescu, unde intenționa să se proclame în fața țării... noul președinte al României!?

În timpul acesta, la etajul șase, [Constantin] Dăscălescu et comp. formau un nou guvern, descoperit de Dan Iosif la timp. Acesta l-a forțat pe Dăscălescu să declare demisia lui și a guvernului. Atunci oamenii l-ar fi vrut pe Dan, care a declinat

oferta. Între timp, [Ilie] Verdeț, [Dumitru] Mazilu și alții alcătuiau guvernul de 22 de minute, pe care l-a zburătăcit tot Dan Iosif, care i-a amenințat că îi împușcă. Între timp, Petre, care prinsese șpilul, a șters-o la TVR, intrând în... circuit.

Mergem apoi sus, unde domnul I[liescu] ne spune că a discutat serios cu Papa situația din Bosnia (domnul I[liescu] a apreciat că ar fi fost singura poziție occidentală rezonabilă), Biserica Greco-Catolică (Papa ar fi apreciat progresele realizate la noi fără tam-tam) și situația lui [László] Tőkés. ([Marius] Guran îmi spune că președintele italian [Oscar Luigi Scalfaro] îl vedea pe domnul I[liescu] drept câștigător.) De asemenea, regele Carlos și soția l-au primit foarte bine. De regele Mihai au vorbit de sus, iar despre Petre au acceptat explicația că e un om orgolios și nerecunoscător.

Discutăm apoi programul electoral, aparițiile TV și radio, precum și interviul pentru Armată. După, vorbesc cu Dan [Mircea Popescu] la telefon.

Miercuri, 16 septembrie 1992

Bazin, Cotroceni, unde discut cu Kovačević și Csikós. Primul îmi spune că reputația mea este a unui om cu opinii moderate și independente. Îmi confirmă legătura lor cu „România Mare" (unde trimit materiale). Mă întreabă ce efect va avea victoria C[onvenției] D[emocrate] asupra poziției noastre față de ei. Îi răspund că, din păcate, este de așteptat o înăsprire, deoarece sunt mult mai apropiați de occidentali. Îmi spune că:

1. englezii au preluat „cruciada" împotriva lor, și pentru a menține unitatea CEE [Comunitatea Economică Europeană] în fața pretențiilor Germaniei, care a făcut un pas înapoi;

2. implicarea musulmană e în creștere (se urmărește transformarea Bosniei-Herțegovina într-un stat islamic!?);

3. rușii urmăresc cu mare atenție mișcările turcilor, pe care i-au detectat că se pregătesc de intervenție militară în fosta URSS; de asemenea, deși sprijină public Piața Mării Negre inițiată de Turcia, o torpilează în ascuns;

4. mă roagă să transmit americanilor ideea necesității unui sprijin lui [Milan] Panić, singurul sârb care poate să îi scoată din criza actuală;

5. [Slobodan] Milošević pare să urmărească o ieșire graduală din arenă.

Csikós e convins că CD va câștiga și e obligatoriu să formeze guvernul. Devine tot mai clar că CD le-a promis ungurilor realizarea unora din dezideratele lor.

Prânz, apoi somn după-masă. Merg la Lică [Vasile Secăreș], unde stabilim ca lansarea Fundației să aibă loc marți, la ADIRI.

Conferința de presă a domnului I[liescu], care merge din ce în ce mai bine. (Mioara [Pometcu] îmi spune că a sunat-o Coca [Constantinescu], soția lui Relu, unde a izbucnit scandalul legăturii cu Geta. (Viața ei nu mă interesează decât în măsură în care îi afectează pe copii.)

Joi, 17 septembrie 1992

Bazin, apoi Cotroceni. Întâlnire cu primul secretar al ambasadei mongole, care se interesează dacă pot trimite studenți la noi la școală. Întâlnire cu un ziarist francez, de la *La Croix*.

Trec pe la *Românul* să las un articol despre [Dumitru] Tinu și declarația CD de la Cluj. Apoi la dentist, să îmi pună lucrarea refăcută.

Festivitatea absolvirii primei promoții, la Palatul Elisabeta, la care vine și Todi [Theodor Stolojan]. Vine și George [Pop], mai cald, cu Carl, mai rece. Trec apoi pe la Liviu [Mureșan], să-mi iau înapoi banii dați pentru Fundație. Acasă.

Vineri, 18 septembrie 1992

Bazin, apoi examen de diplomă pentru un student căruia i-am condus lucrarea (moldovean). Revin la Cotroceni, unde am pregătit volumul de analize politice, spre editare.

La 11.00, merg la Lică [Vasile Secăreș], unde sunt adunați și băieții: Vlad [Vladimir Pasti], Liviu [Mureșan], Dan Dumitru Popescu și Bârnea (?). Am decis să îi acceptam între noi pe [Victor] Babiuc, [Constantin] Teculescu (de la BRCE [Banca Română de Comerț Exterior], concurentul lui [Dan] Pascariu) și pe [Victor] Opaschi. Eu sunt și pentru chemarea lui Virgil [Măgureanu], căruia îi datorăm foarte mult, mai ales pe plan moral. Nu trec „ștacheta": Pascariu, [Adrian] Severin și [Daniel] Dăianu. Pentru [Petru] Rareș, decide Lică. El și cu Bârnea au plecat între timp la Tribunal, pentru înregistrarea Fundației.

Plec apoi – greșit – spre locul unde credeam că avea loc sărbătorirea zilei [statului] Chile. Stau în oraș degeaba cam o oră.

Revin și termin punerea la punct a volumului. Mariana [Mucuța] comunică ambasadorilor invitațiile pentru marți. Ambasadorul rus [Feliks Petrovici Bogdanov] a acceptat primul. Lică [Secăreș] mă sună să îmi spună, pe de o parte, că Adi [Năstase] și-a amânat plecarea la New York, ca să poată fi prezent la lansarea Fundației și că insistă foarte mult să facem cât mai publică participarea lui la acțiunile „Grupului" nostru (în felul acesta vrea să „spele" pata apariției pe listele FDSN), iar, pe de alta, că George [Pop], cu care a discutat despre organizare, insistă să stea de vorbă cu mine (dovadă că raționamentul meu a fost corect: după revenirea în țară, va adopta o atitudine mai înțelegătoare față de dezangajarea mea). Vorbesc și cu [Victor] Babiuc, care, exact invers lui Adrian [Năstase], este preocupat să facă parte din Fundație, dar acest lucru să nu se afle înainte de alegeri. Îl asigur că nu vom face publică lista membrilor noștri. Se liniștește.

Merg apoi la Inter, să discut cu George P[op], unde îi găsesc – inclusiv Carl – în discuții pentru un contract cu Petrol Export și Andrei Grigorescu (Arpechim, Pitești). Carl mă abordează spunând că a aranjat o vizită la nivel extrem de înalt în Suedia (inclusiv primire la rege), pentru o săptămână. Îi spun de ce nu pot accepta mai mult de una, două zile (pe care le fixăm orientativ pe 28–29), dar și rațiunile pentru care trebuie să ies din joc (oboseala accentuată), pe care le înțelege și le acceptă. Îmi confirmă că și George s-a „înmuiat", ceea ce decurge din toată atitudinea lui, deși el mai are încă speranța unei reveniri rapide, eventual chiar în poziția de ministru de externe.

Carl îmi dă două dovezi că e foarte la curent cu discuția mea cu soția ambasadorului lor la București, de acum o săptămână (menționează reproșul meu că Suedia ne este ostilă în mod nejustificat, contracarat cu faptul că abia acum ar fi realizat potențialul României și se scuză toată seara că va fi nevoit să acționeze – prin lobbyul Coastal – la World Bank la Washington). Lucrurile s-au îndreptat mult mai bine, în raport cu cei doi, decât ne-am fi putut aștepta. Sper să fi realizat spiritul meu independent și valabilitatea calculelor mele politice.

Sâmbătă, 19 septembrie 1992

Dimineață, vin Lică [Vasile Secăreș], Liviu [Mureșan] și Vladi [Pasti] pe la mine, să discutăm ultimele detalii privind reuniunea de lansare a Fundației de marți.

După-masă, mergem la miting. Iese destul de bine. Lumea, deși în număr mai mic ca în 1990, îl iubește la fel de intens.

[Viorel] Hrebenciuc, care mă anunță când să fiu a doua zi la aeroport, îmi spune că [Vasile] Văcaru l-a atacat și trebuie să rămână [acasă].

Duminică, 20 septembrie 1992

Vine Dan [Mircea Popescu] să mă ia, îl luăm pe [Petre] Ninosu de acasă. La aeroport. La sosire în Baia Mare, sărim peste două scurte mitinguri (C[onvenția] D[emocrată], chiar înainte să venim, a împărțit cadouri oamenilor, care au plecat acasă să le desfacă chiar când trebuia să venim noi!? Halal „democrație"!).

La Rohia, oamenii se încălzesc mai greu, dar pe urmă treburile merg în plin la Lăpuș și Șomcuta (tema ciocoilor vechi și noi prinde). Seara, masa cu oficialitățile. Vin Tudor Gheorghe, Gheorghe Turda, Angela Buciu, Veta Biriș, încă o cântăreață și un cântăreț. Domnul I[liescu] dansează ardelenește cu o fată din asistență.

Seara, mergem la culcare în Baia [Mare], la Hotelul Maramureș (fără apă), fostul hotel al partidului.

Luni, 21 septembrie 1992

Negrești-Oaș (doi studenți) și Satu Mare (o studentă). Mitingul merge bine, în ciuda unui grup C[onvenția] D[emocrată] în care este și un fost student de-al meu. Masa, apoi la [Fabrica] Mondiala (foarte bine) și Unio (mai rece). Apoi aeroport, zbor spre casă, unde mă sună Coca [Constantinescu], părăsită de Relu de două zile. Vechile răni se redeschid.

Concluzia politică: poate câștiga din primul tur, dacă lumea vine la vot; mesajul merge bine la țară, dar trebuie completat la oraș; atacurile îl ajută, lumea ne sprijină.

Marți, 22 septembrie 1992

Bazin, apoi lansarea oficială a Fundației, la ADIRI. Impact foarte bun: tinerii care simt nevoia să se grupeze și să acționeze politic modern și profesionist. După, la Cotroceni, unde pun la punct volumul pentru *Românul* (scriu micile comentarii).

La 16.30, merg la cumpărături şi, după, la Centrul Euro-Atlantic, unde vorbeşte Peter Volten, de la IEWSS [Institute for East-West Security Studies] din New York. La terminare, acasă. Seara, domnul I[liescu] – ultimele 10 minute merg prost: crispat, negru de supărare şi intrat în criză de timp. [Ioan] Mânzatu şi [Mircea] Druc, cei mai umani, [Gheorghe] Funar, bombastic, iar [Emil] Constantinescu, sub nivel. Caius [Dragomir] nu contează.

Miercuri, 23 septembrie 1992

Iau certificatul de proprietate, apoi rezolv mutaţia la Comisariat. Merg şi la dentist, pentru ultima problemă. Las manuscrisul la *Românul*, unde patronul îl primeşte, dar îmi spune că, deocamdată, are nişte cheltuieli suplimentare (se mută) şi trebuie să amâne publicarea.

Merg la bazin – după ce trec pe la ai mei să le las 40 000 de lei –, apoi la Cotroceni, unde activitatea este redusă, practic, la zero. Discut cu cei de la *Evenimentul Zilei*, care intenţionează să-mi publice mâine poza în ziar, cu un mic text.

Discut apoi cu Puşa [Enăchescu] şi trec pe la Geta, care mi se plânge de reacţia Cocăi Constantinescu la mutarea lui Relu la ea. Era de prevăzut. Revin acasă, după ce, în drum, îmi cumpăr un sacou Rifle. Seara, masa la sud-africani.

Joi, 24 septembrie 1992

Bazin, apoi Cotroceni, unde aşteptăm până la ora 14 să intrăm la domnul I[liescu], pentru pregătirea apariţiei televizate de diseară. În sfârşit, o facem (cu Viorel [Hrebenciuc], Vladi [Pasti], [Ioan] Mihuţ – care pleacă cu [Vasile] Motilică să aranjeze un pic videoclipul lui Tudor Gheorghe – şi cu mine). Stăm cam 30 de minute.

La 16.00, merg la [Mihail-Ulpiu Popa-] Cherecheanu, procurorul general, să vorbesc cu [Ovidiu] Natea (Agricultură) și fiica lui despre bursă. Mai târziu, vine și Victor Stănculescu. Cherecheanu îmi spune că cei cam 800 de așa-zișI teroriști prinși în decembrie 1989 erau toți suspecți, niciunul nefiind prins în fapt, în flagrant delict.

Plec apoi la ambasadorul japonez [Kiyoshi Furukawa], pentru ultima întrevedere înainte de plecarea în Japonia. Îmi spune că Tokio ar fi avut în vedere un alt om, pe care el l-a refuzat categoric în favoarea mea. Asta ar explica de ce, prin mai-iunie, m-a conjurat să nu-mi reconsider hotărârea.

Plec să prind dezbaterea TV, unde lucrurile merg foarte bine, domnul I[liescu] lăsându-i pe ceilalți să se încaiere între ei. A ținut, deci, seama de opinia mea că nu mai are nevoie de publicitate și tot ce i se cere este să nu greșească. Deci, să nu forțeze.

Vineri, 25 septembrie 1992

Peste zi am fost la Sava să-mi pregătesc plecarea. Seara, masa cu G[eorge] P[op] și băieții.

Sâmbătă, 26 septembrie 1992

Aseară am aflat de incidentul cu buletinele totalizatoare ale secțiilor de votare, pe care un străin i le-a dat unui militar în civil în gară, să le ducă la Bacău!? Cum persoana care trebuia să le ridice nu s-a prezentat, militarul, ajuns la Botoșani, a deschis pachetul, a văzut despre ce era vorba și a anunțat Poliția!

Despre incident mi-a relatat primul Vladi [Pasti], care nu ne-a spus și ce ne-a spus ulterior [Niculae] Spiroiu, respectiv că la mijloc era [Petre Mihai] Băcanu cu *România liberă*.

Dimineață, în timp ce eram la ziare, mă suna „Bunica" (domnul I[liescu]). Îl contactez telefonic și-mi spune despre

toată tărășenia (au fost tipărite 16 000 de asemenea buletine la Tipografia Coresi, la comanda lui Băcanu!?). Îmi cere să merg în [intrarea] Filioara să-i ajut să dea un comunicat, lucru pe care îl fac, împreună cu [Dan] Marțian, sosit între timp. Când termin, plec la HQ *[Headquarters]*, unde [Viorel] Hrebenciuc mă ia cu el la domnul I[liescu] acasă, să-l punem în temă. Între timp, Viorel a obținut copiile xerox ale principalelor documente confiscate de Poliție de la Coresi, care îl implică până peste cap pe Băcanu. Se anunță și convocarea Birourilor celor două Camere, care vor cere organelor de drept să prezinte incidentul (Guvernul și [Victor] Babiuc vor să mușamalizeze întreaga chestiune). Mergem ulterior cu Viorel să îi informăm pe larg pe [Alexandru] Bârlădeanu și Marțian. Problema este cum să ne apărăm de o asemenea fraudă de proporții și cum s-o exploatăm politic. O publicitate hotărâtă și la obiect, care să se concretizeze în solicitarea retragerii buletinelor respective, ar arăta lumii cine sunt adevărații hoți și, totodată, i-ar atenționa pe cei pregătiți să fure mâine să stea liniștiți. În plus, aflăm că FSN a tras două rânduri de buletine de vot la Craiova, nedistrugându-l pe primul, deși a spus că a făcut-o!?

Seara, Dan Nelson vrea să vină la mine. Până la urmă, nu mai vine. Merg eu cu Mugur [Isărescu] la el. Ne spune că:

1. noua echipă democrată va face o curățenie serioasă în structurile decizionale americane, care ne va determina și pe noi să reluăm efortul de a „recuceri" America;

2. vor fi intransigenți în ce privește drepturile minorităților, alinierii împotriva Serbiei și prevenirea reunificării Moldovei;

3. noi am fost o echipă care am salvat țara din haos, i-am acoperit „golurile", care, odată plecată echipa, vor ieși la iveală;

4. am procedat bine plecând în Japonia.

Ne-a adus și cartea *România după tiranie*, în care Mugur [Isărescu] și cu mine avem contribuții.

Înainte, mă sună Viorel să îmi spună că, în problema fraudei electorale a *României libere*, s-a decis... mușamalizarea întregii situații. Doar Adrian Păunescu va scoate o ediție specială.

Duminică, 27 septembrie 1992

Votat dimineață. Șansele confuziei între numărul trandafirilor este mare. Seara, sondaj INFAS-IRSOP arată victoria domnului I[liescu] (49%) și a FDSN (27,5%) în fața lui Emil Constantinescu (33%) și CDR (23%).

Mă sună Dan [Mircea Popescu] să merg la HQ [*Headquarters*]. Adi N[ăstase], mai rece ca de-obicei. Vine și domnul I[liescu], care dă câteva declarații și analizăm ce se poate face în Parlament și ce mai avem de făcut în campania electorală. În privința Guvernului, domnul I[liescu] e foarte circumspect. Anunță chiar ca posibil un guvern de tehnicieni, ceea ce-l lovește pe Adi drept în moalele capului...

Ei pleacă spre FDSN, iar eu acasă. Convenția și cei din jurul ei exprimă șoc și încearcă să arunce cu noroi asupra sondajului. [Nicolae] Manolescu și [Petre Mihai] Brătianu urmează să plece miercuri la Washington, când se va discuta clauza. Adi va trebui să contracareze această tentativă de fraudă morală.

Luni, 28 septembrie 1992

Încerc să elimin cât mai mult de pe lista celor 23 de probleme pe care trebuie să le rezolv înainte de plecare. Întocmesc și trimit ultimul meu memo privind relațiile cu SUA, în cazul unei victorii democrate, precum și scrisorile de adio la câțiva ambasadori.

La prânz, cu băieții veniți și ei între timp, pregătim un memo privind evaluarea rezultatului alegerilor și a ceea ce ar trebui să facem în continuare. După-masă, avem discuția cu domnul I[liescu], care, citindu-l anterior, și-l însușește și-l prezintă celorlalți.

La plecare, am întrevederea de adio cu domnul I[liescu]. Îi mulțumesc de a-mi fi oferit șansa istorică de a-mi ajuta țara în asemenea momente, în care am învățat cât într-o viață și mi-am exprimat disponibilitatea de a intra într-un guvern de tehnicieni. Mi-a promis că va ține seama.

Marți, 29 septembrie 1992

Penultima zi. Dimineață, rezolvarea unor treburi prin oraș. La prânz, vin băieții, iar la 12.00 intrăm la domnul I[liescu], pentru strategie. Îi liniștesc înainte pe japonezi, care sunt preocupați de eventualitatea ca [Vasile] Văcaru să formeze guvernul.

După, mai rezolv unele probleme curente, plec cu băieții la Select pentru prânz, unde vine și [Constantin] Dușu (cel care pregătește concertul lui Michael Jackson, un cântăreț rămas mental la nivelul copilăriei).

Miercuri, 30 septembrie 1992

Plină zi. Trec pe la Cotroceni, pentru ultimele probleme, apoi plec la ambasadorul sud-coreean, cu care discut mai mult despre rezultatul alegerilor. Îmi dau seama, în rest, că totul este ca și aranjat în privința vizitei mele.

Plec apoi la [Palatul] Elisabeta, cu domnul I[liescu], în mare formă, care face o conferință de presă. După, trec pe la Virgil [Măgureanu] și [Ion] Petcu, să-i invit personal și ajung la Progresul, unde vin toți, cu câteva excepții (Adrian [Năstase]).

După, revin acasă să mă odihnesc. Nici nu mai trec pe la chinezi, iar la 18.00 vine Mihaela. Aflu de la radio că, în Congres, „clauza~" pentru noi nu a trecut, motivația fiind... rezultatul alegerilor!? Un val de indignare mă cuprinde, pe care îl las să se reverse seara, unde sunt Ion [Ioan Talpeș] cu soția și G[eorge] P[op] (care mă tot critică pentru decizia de a pleca, lucru confirmat de Ion, care îmi spune că voi lăsa un gol în urma mea).

Pe plan electoral, Opoziția începe să vorbească de o așa-zisă fraudă electorală, pornind de la numărul foarte mare de voturi anulate. Se vorbește chiar de anularea alegerilor și repetarea lor. E clar că rezultatul actual nu convine, îndeosebi celor din afară, care au băgat bani cu nemiluita în Opoziție și care se agață acum de orice, pentru a încerca întoarcerea rezultatului. Câtă josnicie pe lumea asta și câte cozi de topor avem...

Joi, 1 octombrie 1992

Într-adevăr, ultima zi. O lume, cea de consilier prezidențial, se sfârșește. Alta începe.

Am debutat la ambasada britanică, unde am discutat cu Susan, venită special de la Londra. Mi-am vărsat năduful pentru decizia Congresului american de respingere a clauzei. Aflând că eram acolo, a vrut și ambasadorul [Andrew Philip Foley Bache] să stea de vorbă cu mine, în semn de mulțumire pentru scrisoarea trimisă și, desigur, pentru a vedea cum interpretez eu lucrurile. M-am plâns din nou de decizia americană, subliniindu-i obtuzitatea. Mi-a dat dreptate. Apoi s-a interesat cum poate păstra legătura cu mine. După, am fost rugat să avansez câteva nume (cinci) de potențiali candidați la funcția de premier; le-am spus de [Theodor] Stolojan, Adi [Năstase], Dan [Mircea Popescu] și Mugur [Isărescu], lăsând ultimul loc

vacant, pentru... surpriză. Când a coborât Ingham, mi-a spus că ei regretă plecarea mea.

Am trecut apoi pe la G[eorge] P[op], care, de asemenea, continuă să mă critice pentru decizie. El mi-a spus însă de declarația Departamentului de Stat, care, după ce regretă votul Congresului, afirmă că România se califică pentru acordarea clauzei. Deci, lucrurile nu sunt până la urmă atât de negre, pe cât păreau la început.

Plec la Cotroceni, unde dau câteva telefoane, îmi fac curat între hârtii și... mă tund. Vine Paul la mine să-i dau un interviu de adio. Înainte, însă, urc la domnul I[liescu], pentru o cupă de șampanie. Îl găsesc destins și zâmbitor. Îmi povestește de declarația anterioară votului făcută de [Lawrence] Eagleburger, care, de asemenea, a fost foarte bună, dar și de efortul lui Adi de a determina declarația post-vot. Îmi mai spune de eforturile disperate ale lui Tom Lantos de a ne bloca în Congres. Îi relatez întâlnirea cu britanicii și petrecerea de ieri, inclusiv mulțumirile aduse lui Virgil [Măgureanu], îmi confirmă nu numai că de noi a aflat după revoluție de la el, ci și că gruparea noastră în jurul cărții coordonate de Virgil (*Puterea politică* [*Natura și funcția sa socială*, Editura Politică, București, 1987) nu a fost deloc întâmplătoare. A afirmat că a discutat cu Măgureanu să identifice tineri bine pregătiți, pentru viitor [...], iar acesta ne-a cerut câte o contribuție în volumul respectiv, înainte de evenimentele din decembrie 1989. De asemenea, îmi spune că problema voturilor anulate este exagerată de B[iroul] E[lectoral] C[entral], care a devenit brusc intransigent, dar că cei de la Curtea Constituțională le vor impune respectarea legii, care nu poate fi încălcată, fiind o lege organică (organizarea turului II în a doua săptămână), mai mult, ei fiind în culpă cu depășirea termenului anunțării rezultatelor. Deci,

după toate aparențele, al doilea tur va avea loc la data prevăzută inițial (11 octombrie).

Dimineața, [Virgil] Ardeleanu, de la Cluj îmi comunică dorința lui [Gheorghe] Funar de a-l vedea pe domnul I[liescu]. Comunic sus și se fixează pentru a doua zi, dar nu mai poate Funar, care a revenit la Cluj. Aranjez ulterior cu [Ioan] Gavra să țină legătura cu [Viorel] Hrebenciuc, ca să aranjeze întâlnirea când merge domnul I[liescu] acolo săptămâna viitoare.

Mai dau o cupă de șampanie și la colonelul [Dumitru] Iliescu, care îmi spune că Adi și Virgil [Măgureanu] l-au capacitat pe domnul I[liescu] să meargă diseară la concertul lui Michael Jackson. Personal – iar colonelul este de aceeași părere –, consider că, potențial, costurile politice (o antidemonstrație, de pildă) sunt mai mari decât câștigurile (publicitate în străinătate). Vine și [Iosif] Boda, care, în stilul lui obișnuit, îl pârăște pe generalul [Nicolae] Nițu că, beat fiind, i-a afirmat lui pe telefon că dacă [Ion] Suceavă îi ordona, el ataca și Cotrocenii! A doua zi ar fi sunat Suceavă, să vadă ce se mai putea îndrepta!? Dimineață, și eu am primit știri că, după concert, exista intenția de ocupare din nou a Pieței Universității (domnul I[liescu] îmi confirmă că Marian Munteanu ar vrea să o facă odată cu venirea studenților, el intervenind de aceea la [Mihai] Golu, pentru începerea școlii pe 15 octombrie).

Când plec, și Mariana [Mucuța], și Cornel [Codiță] sunt afectați. Ai mei, pe la care trec, sunt tufliți de tot. Ajung acasă și vin C[amelia] și Dan Nelson. Mai târziu, a trecut și fotograful [Lucian] Tudose, care mi-a lăsat fotografiile făcute cu diferite prilejuri. Loșca [Iosif Boda] mai amintea că FSN a pierdut o mașină cu diferite materiale electorale compromițătoare. E panică mare la ei.

Vineri, 2 octombrie 1992

Prima zi de cetățean „privat". Trec pe la Tipa și prin oraș, după care vin acasă și împachetez. Mai discut telefonic cu Mariana [Mucuța] și alții. Mă sună și [Mircea] Mitran.

Din punctul de vedere al motivației inițiale – dobândirea experienței practice –, s-a realizat: școala politică reală pe care am făcut-o în această funcție este fantastică. Pot spune, fără urmă de modestie, că acum „mănânc politică pe pâine". Totuși, am făcut sau nu bine? Numai viitorul îmi va confirma sau infirma calculele actuale și justețea deciziei luate. Oricum, cred că am îndeplinit ce spuneam într-un interviu și anume că important este să fiu eu mulțumit de mine! Or, sub acest aspect, sunt mulțumit! Sunt convins că mi-am făcut doar datoria, onest și profesionist!

Postfață

Pentru mine, șansa vieții s-a numit „Grupul Un Viitor pentru România" sau, pe scurt, „GUVR", așa cum, mai în glumă, mai în serios, obișnuiam să-i spunem, nu numai membrii fondatori, dar și toți cei care, de-a lungul vremii, au aderat, formal sau informal, la valorile și demersurile noastre. Ne-au apropiat, încă din anii '80 ai secolului trecut, preocupările comune legate de activitatea de cercetare în științele politice, economice, juridice, sociale și militare, dar și ideile și convingerile cu privire la opțiunile de dezvoltare și de progres ale țării. Dezbaterile și schimbul de idei reprezentau „sarea și piperul" întâlnirilor noastre, atât ale celor informale, cât și ale reuniunilor „cu ștaif", girate tacit de academicianul Costin Murgescu (temele economice), respectiv de profesorul Ovidiu Trăsnea (cele politice). Întâlnirile aveau loc fie la sediul institutelor noastre de cercetare, fie în cadrul „ADIRI"[1], la casa „Titulescu", fie la parterul Institutului de cercetări economice (restaurantul „Trocadero"), fie în modestele noastre apartamente de bloc, din cartierele Bucureștiului.

[1] Asociația de Drept Internațional și Relații Internaționale, ADIRI, fondată, în 1966, de premierul Ion Gheorghe Maurer, respectiv ministrul de externe Corneliu Mănescu.

În 1989, anul căderii comunismului în Europa de Est, toate aceste acumulări (din activitatea noastră de cercetare și de la catedră) s-au dovedit de un real folos, căci, alături de mulți alți colegi de generație (în fapt, de întreaga populație), am putut contribui la schimbările de esență din societatea românească, atât la cele din plan politic, dar și la cele din plan juridic, economic și social.

Am învățat atunci, împreună cu toți cei pătrunși de freamătul și spiritul de înnoire al vremurilor, câteva lucruri importante. Între ele, faptul că, în politică, cu deosebire într-un moment de „ruptură" al Istoriei, precum cel pe care l-am trăit în '89, nu este chiar atât de greu – precum se spune – să ajungi într-o poziție înaltă, de conducere! S-a dovedit, dimpotrivă, că mult mai greu este să te menții în această postură (de conducere) în vremuri normale! Deși aceste ultime trei decenii nu știu dacă le putem numi chiar „normale"! În al doilea rând, am deprins faptul că, în politica mare (înțelegând prin asta, politica la nivel național), cu adevărat complicat este să păstrezi intactă încrederea celor din jurul tău (și aici nu e vorba numai de propriul electorat, dar și de simpatizanți și de cei neangajați politic!), rămânând egal cu tine, respectiv cu valorile, cu crezurile și idealurile tale. Încrederea celorlalți se câștigă cu greu și se păstrează și mai greu, mai ales atunci când trebuie să faci față unui șir nesfârșit de reforme economice și sociale, iar viața mai bună, la care ai sperat, se tot amână, an după an. În fine, la fel de greu, dar și de trist totodată, este să constați că, rămânând același (cu ideile și convingerile tale), riști, mai devreme sau mai târziu, să fii abandonat de către unii dintre cei de lângă tine (chiar din propriul partid sau grup) sub pretextul alăturării „noului val" din politică (când, în fapt, aceștia nu făceau altceva decât să dea curs ambiției de nestăvilit de a urca, mai rapid, treptele puterii)!

În asemenea momente (și ele nu au fost puține), principalul ghid de conduită poate fi reprezentat, dincolo de propria conștiință și experiență de viață, de binele public și interesul național (atunci când ești în stare să definești aceste valori).

În 1990 însă, aveam de reconstruit o țară și o societate, din perspectiva unui nou set de valori, valorile liberalismului democratic, valori complet diferite de cele pe care le experimentaserăm deja (valorile socialiste!) și care ne aduseseră într-o fundătură de nesuportat. Cea mai bună dovadă o reprezintă implozia sistemului totalitar din Europa, în 1989. Măreția dar și imensa dificultate a demersului la care ne angajam – trecerea de la socialism la capitalism – au constituit, atunci, o noutate absolută în Istorie. Numai că, după entuziasmul popular inițial, după explozia de bucurie din zilele Revoluției, au apărut și s-au instalat, în timp, la nivelul opiniei publice, dubiile, incertitudinile și ezitările cu privire la oportunitatea și justețea schimbărilor și a reformelor de tot felul, din economie și societate. Au urmat contestări, nemulțumiri, proteste, greve, mitinguri, demonstrații, tot mai numeroase și de o amploare tot mai mare, pe tot parcursul acestei tranziții. Oamenii acuzau, pe de o parte, erorile de conducere ale acestui proces, deosebit de complex, iar pe de altă parte, condițiile tot mai proaste de trai ale majorității populației.

Era o nevoie imperioasă de strategii, de reforme coerente (dar și suportabile), de programe și obiective clare. Era însă o nevoie, și mai mare, de oameni competenți și de bună-credință, de oameni noi, credibili, care să explice, care să dea și să insufle încredere populației în încercarea anevoioasă de depășire a ceea ce am numit cu toții „costurile sociale ale tranziției"! Mulți dintre cei mai în vârstă știu și înțeleg la ce mă refer în rândurile de mai sus.

În această conjunctură a fost nevoie şi de noi, ca grup! După o primă întâlnire cu Ion Iliescu, în ianuarie 1990, în care i-am fost prezentaţi şi am fost acceptaţi drept colaboratori, ne-am prins, cu toţii, în acest imens vârtej, nu numai cu entuziasmul vârstei (eram toţi în jurul a 35-45 de ani), dar şi cu cunoştinţele noastre teoretice, participând, necondiţionat, la efortul colectiv.

Am început prin a da viaţă şi conţinut activităţii comisiei de politică externă a CFSN (Consiliul Frontului Salvării Naţionale), comisie condusă de Silviu Brucan[1], iar după demisia acestuia din FSN, de fostul ministru de externe şi disident cunoscut, Corneliu Mănescu[2].

Prima noastră reuşită (recunoscută ca atare!) a reprezentat-o iniţierea procedurilor pentru (re)acordarea clauzei naţiunii celei mai favorizate, din partea SUA. Au urmat, în cascadă, proiectul „legii paşapoartelor" (o lege mult aşteptată de întreaga populaţie), reluarea legăturilor cu Fondul Monetar Internaţional, elaborarea Platformei-Program a FSN şi a statutului FSN (elemente absolut necesare pentru înscrierea acestui nou partid politic la Tribunal, în vederea participării la viitoarele alegeri generale – cele din 20 mai), proiectul legii întreprinderilor mici şi mijlocii (întreprinderi devenite coloana vertebrală a economiei româneşti de azi, în număr de 540 000), analize şi rapoarte politice, economice şi sociale pentru informarea conducerii CPUN (Consiliul Provizoriu de Uniune Naţională), în fapt miniparlamentul ce deţinea puterea în stat (după februarie 1990) şi unde trecuserăm – in corpore –, reprezentând, de-acum, FSN.

---

[1] Fost ambasador la Washington în anii '50. Disident cunoscut al regimului Ceauşescu, autor al „Scrisorii celor şase".

[2] Fost ministru de externe în anii '70. Preşedinte al Adunării Generale a ONU în 1967/68. Semnatar al „Scrisorii celor şase".

A urmat campania electorală, alături de președintele CPUN, Ion Iliescu, figura emblematică a Revoluției Române. Am colindat țara, contribuind prin punctaje și sugestii la cuvântările rostite de acesta în principalele localități ale țării, în fața unor mulțimi imense de oameni entuziaști. Eram primiți, peste tot, cu o bucurie și o încredere de nedescris. Într-o asemenea atmosferă, totul părea posibil și chiar ușor de atins (reforme, noi locuri de muncă, salarii și pensii mai mari, noi școli și spitale, locuințe pentru tineri, infrastructură de tot felul, dezvoltarea cercetării științifice și a culturii etc.).

Cât entuziasm, dar și câtă naivitate din partea noastră, a tuturor! Privind în urmă, cu ochii și mintea celui de azi, mă înfior numai la gândul încercărilor și a suferințelor prin care a trebuit să treacă întreaga populație, de-a lungul acestor ani, animați, cu toții, de o singură și mare dorință: o viață mai bună!

Rezultatele sunt cele pe care le cunoaștem, le simțim și le vedem la tot pasul, iar sancțiunea supremă pentru aceste neîmpliniri o reprezintă, azi, exilul voluntar a milioane de români.

Alegerile din mai 1990 au fost însă un triumf pentru Ion Iliescu și FSN! În ceea ce ne privește, grupul acumulase, în aceste prime luni de libertate, o experiență politică de invidiat și încă la ce nivel...

În iunie 1990, deveniserăm (câțiva dintre noi) consilieri prezidențiali, alții intraseră în noul guvern ales democratic, iar alții în Parlamentul dominat de grupurile FSN din Cameră și Senat.

Am avut astfel șansa istorică de a pune pe picioare instituția Președinției României, pornind chiar de la sediu (Palatul Cotroceni fiind opțiunea majoritară!) și până la organigramă și stat de funcții. Ce efort, dar și ce bucurie la vederea rezultatului final, dar și a zâmbetului de mulțumire al președintelui (e

vorba de celebrul zâmbet al lui Ion Iliescu, zâmbet ce a stârnit numeroase pasiuni și comentarii în epocă).

Tot în acea perioadă am elaborat, între altele, proiectul CSAT-ului (Consiliul Suprem de Apărare al Țării) și am contribuit cu idei și formulări scrise la proiectul noii Constituții (un exemplu îl reprezintă, în acest sens, conceptul de „stat social", introdus la sugestia noastră, pentru prima oară, în Constituția României).

În 1991, am dat viață și conținut SNSPA (Școala Națională de Studii Politice și Administrative) și primului Centru de Studii NATO din sud-estul Europei (conduse, ambele, de Vasile Secăreș). Membrii grupului au onorat, de-a lungul anilor ce au urmat, mandatele de parlamentari, de prim-miniștri, de viceprim-miniștri și miniștri, de guvernator al BNR, de președinte al Curții Constituționale, de parlamentari europeni și chiar vicepreședinte al acestui for european, de președinte al Adunării Parlamentare a OSCE.

Din perspectiva timpului scurs (aproape 35 de ani), majoritatea dintre noi am rezistat acestui imens efort colectiv, acestui iureș, aproape nebunesc, al schimbărilor, al reformelor, al restructurărilor, al reconstrucției, al ajustărilor și modelărilor, avându-i drept mentori (de această dată) pe autorii „Consensului de la Washington", Fondul Monetar și Banca Mondială, în general Vestul Global, cum i se spune azi. Multe dintre faptele noastre, dintre momentele noastre de disperare sau cele de bucurie reținută, ce ne-au marcat viața în toți acești ani, multe dintre aceste momente le-am uitat, chiar și noi, cu atât mai mult cei din jurul nostru sau colegii de generație și, desigur, mulți alții cu care ne-am intersectat în drumurile noastre.

Din fericire însă, și mai ales spre surprinderea noastră generală (mă refer la membrii grupului), multe din aceste momente le găsiți sau (re)găsiți descrise în paginile acestui prim

volum (și, desigur, în paginile volumelor viitoare, de pe acum anunțate) de către cel mai merituos, mai sârguincios și mai metodic dintre noi, prietenul și colegul nostru Ioan Mircea Pașcu (fost consilier prezidențial, secretar de stat și ministru al apărării, parlamentar în Parlamentul României, europarlamentar și vicepreședinte al Parlamentului European).

El a surprins, în notele sale zilnice, fapte, întâmplări, persoane, caractere, atitudini, realități, neajunsuri, a surprins reaua-credință a unora și interesele personale ale altora, conjuncturi, conspirații mai mici și mai mari (interne, dar și externe), de multe ori a surprins chiar atmosfera întâlnirilor și a discuțiilor (la care a participat). În acele vremuri tulburi, orice lună de zile bifată într-un post de o asemenea responsabilitate echivala cu doi sau trei ani într-un loc de muncă normal (să spunem, învățământ superior ori minister de linie).

Dumneavoastră, cei care parcurgeți aceste pagini, aveți un mare avantaj comparativ, cel al anilor scurși de la momentul întâmplărilor și al discuțiilor relatate concis de autor. Trecerea timpului vă înlesnește nu numai înțelegerea, dar și judecata asupra faptelor și a gândurilor noastre, vă poate face o idee asupra bunei-credințe cu care am acționat și a responsabilității de care am fost animați și, până la urmă, a dragostei noastre față de țară și de oamenii săi.

Permiteți-mi să mai stărui, în final, asupra unui singur lucru. Încercați să vă imaginați stresul și presiunea uriașă în care am lucrat, cu toții, în acele vremuri, informațiile de tot felul la care eram supuși și între care trebuia să disjungem, interesele de care erau mânați mulți dintre cei care răzbăteau până la noi, fie ei politicieni, ambasadori, reprezentanți ai instituțiilor de tot felul, ONG-uri, conducători de companii, oameni „de bine", cu care ne intersectam în diversele noastre capacități.

Stresul politicianului din acele vremuri este atestat de bolile de care suferim azi, parte a prețului plătit, de fiecare dintre noi, pentru curajul și nesăbuința de a încerca să scriem Istorie!

Astăzi, majoritatea dintre noi avem în jur de 70-80 de ani. Vă rog să priviți în urmă, dar fără mânie! Încercați să ne judecați după faptele noastre, în măsura în care ele vă sunt cunoscute. De un real folos, în acest demers, vă vor fi volumul de față (și cele viitoare) al prietenului Ioan Mircea Pașcu, poate și alte lucrări ce, cu siguranță, vor mai apărea. Îmi place să cred că după ce veți parcurge aceste *Note* ne veți privi cu alți ochi, mult mai îngăduitori. Poate și cu un dram de respect.

DAN-MIRCEA POPESCU
membru fondator GUVR

Cuprins

Cuvânt-înainte 5

1990 11
1991 163
1992 401

Postfață, de Dan-Mircea Popescu 539

Index 547

Pentru comenzi și informații, contactați:
GRUPUL EDITORIAL CORINT
Departamentul de Vânzări
Str. Mihai Eminescu nr. 54A, sector 1, București, cod poștal 010517
Tel./Fax: 021.319.47.97; 021.319.48.20
Depozit
Str. Gării nr. 11, Mogoșoaia, jud. Ilfov
Tel.: 0758.053.416
E-mail: vanzari@edituracorint.ro
Magazin virtual: www.edituracorint.ro

Tiparul executat la:
BOOKMASTERS

IOAN MIRCEA PAȘCU

(n. 1949) a absolvit Academia de Studii Economice (1971), specialitatea „Economia comerțului exterior". Doctor în științe politice (1980). A fost cercetător la Institutul de Științe Politice (1972–1986), lector la Catedra de Relații Internaționale a Academiei de Studii Politice și Sociale (1986–1989) și profesor la Școala Națională de Studii Politice și Administrative. A deținut funcții importante în stat: consilier prezidențial (1990–1992), secretar de stat la Ministerul Apărării Naționale (1993–1996), ministru al apărării naționale (2000–2004). A jucat un rol important în politica internă (deputat între 1996 și 2008, vicepreședinte al FSN, PDSR și PSD) și europeană (europarlamentar între 2007 și 2019, vicepreședinte al Parlamentului European între 2014 și 2017). Membru al Institutului Internațional pentru Studii Strategice din Londra (din 1993). Volume publicate: *Zone denuclearizate* (coautor, 1985); *Armele și politica* (1989); *Bătălia pentru NATO. Raport personal* (două ediții: 2007, 2014), *Jurnal de... „front"* (2010).

Ioan Mircea Paşcu, alături de preşedintele Ion Iliescu, al cărui consilier a fost între anii 1990 şi 1992.

De la stânga la dreapta: Vasile Şandru (cu spatele), Petre Roman, Ion Iliescu, un agent al Serviciului de Protecţie şi Pază (SPP) şi Ioan Mircea Paşcu, la Moscova, în iunie 1990.

Prima conferință de presă în calitate de consilier prezidențial,
la Palatul Cotroceni, în 20 iulie 1990.

Conferință de presă la Palatul Cotroceni, în 20 iulie 1990.

În vizită oficială la Tokio, în noiembrie 1990.

În vizită oficială la Tokio, în noiembrie 1990.

În delegație oficială în Japonia.

Împreună cu prințul Charles, la Tokio, în 12 noiembrie 1990, cu ocazia încoronării împăratului Akihito.

În aeronava prezidențială, în 3 septembrie 1991.

În avionul prezidențial, în drum spre Belgrad.

În vizită oficială în Republica Populară Chineză, în februarie 1991. Primire la Jiang Zemin, secretar general al Partidului Comunist Chinez (1989–2002).

Semnarea Protocolului de desființare a Organizației Tratatului de la Varșovia, la Praga, în 1 iulie 1991.

La Casa NATO, împreună cu acad. Virgil Constantinescu, Corneliu Coposu, Eugen Preda și un reprezentant al Ministerului Afacerilor Externe.

Conferință de presă desfășurată la Belgrad, în 5 septembrie 1990.

De la stânga la dreapta: Ion Iliescu, Dan Marţian, Doru-Viorel Ursu, Vasile Secăreş, Victor Babiuc, Ioan Mircea Paşcu, Valer Dorneanu, Ioan Talpeş şi Dan-Mircea Popescu, la Palatul Cotroceni, în 1990.

Prima reuniune oficială a „Grupului Un Viitor pentru România" (GUVR), în Sala Ronda a hotelului Intercontinental, în februarie 1992. De la stânga la dreapta: Liviu Mureşan, Vladimir Pasti, Vasile Secăreş, Marian Enache şi Ioan Mircea Paşcu.

Aspect din timpul Convenției Frontului Salvării Naționale (FSN), desfășurată între 27 și 29 martie 1990. De la stânga la dreapta: Radu Berceanu, Ioan Mircea Pașcu, Vladimir Pasti, Dumitru Zanc, Dan-Mircea Popescu, Marian Enache, Vasile Secăreș, Eugen Dijmărescu, Victor Babiuc și Caius Dragomir.

Petre Roman (la microfon), Radu Berceanu și Ioan Mircea Pașcu, în timpul Convenției Naționale a FSN din 27-29 martie 1992.

Marian Enache, Ioan Mircea Pașcu și Vasile Secăreș în timpul Convenției Naționale a FSN din 27-29 martie 1992.

Luând cuvântul la Convenția Națională a FSN.

Cu Mihai Bujor Sion, în 20 iulie 1990.

Discutând cu Sabin Pop la o recepție oficială în 1990.

Alături de Alexandru Mironov, consilier al președintelui Ion Iliescu și ministru al tineretului și sportului (1993–1996).

Cu ziaristul Geo Raețchi.

La Paris, împreună cu scriitorul Dorin Tudoran (primul din stânga), Adrian Năstase, Ion Iliescu și ambasadorul României în Franța, Anton Vătășescu.

Ion Iliescu și Theodor Stolojan.

De la stânga la dreapta: Victor Dimitriu, Liviu Mureșan,
Florin Bădinici, Ioan Mircea Pașcu și Augustin Buzura.

Alături de consilierul prezidențial în domeniul justiției,
Florin Bucur Vasilescu (1990–1992).

Împreună cu ziaristul Octavian Andronic și Adrian Năstase,
ministru al afacerilor externe (1990–1992).